

Holy Bible

Aionian Edition®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab
Azerbaijani Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Azərbaycan dilində Müqəddəs Kitab

Azerbaijani Bible

New Testament

Language: Azerbaijani, South

Azerbaijan, Iran, Russia, Turkey, Iraq, Georgia

Creative Commons Attribution NoDerivatives NonCommercial 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives Noncommercial 4.0

Bible Society of Azerbaijan and Institute for Bible Translation, 2008

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Additional Information:

Non-profit commercial sales granted to Nainoia, Inc on 12/21/2019.

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Ön söz

Azeri at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Azeri at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Mündəricat

ƏHDI-CƏDID

Matta	1
Mark	29
Luka	47
Yəhya	77
Həvarilərin İşləri	100
Romalılara	130
1 Korinflilərə	143
2 Korinflilərə	155
Qalatiyalilara	163
Efeslilərə	167
Filipililərə	171
Kolosselilərə	174
1 Saloniklilərə	177
2 Saloniklilərə	180
1 Timoteyə	182
2 Timoteyə	186
Titə	189
Filimona	191
Ibranilərə	192
Yaqub	201
1 Peter	204
2 Peter	208
1 Yəhya	211
2 Yəhya	214
3 Yəhya	215
Yəhuda	216
Vəhy	217

ƏLAVƏ

Oxucular Üçün Göstərişlər

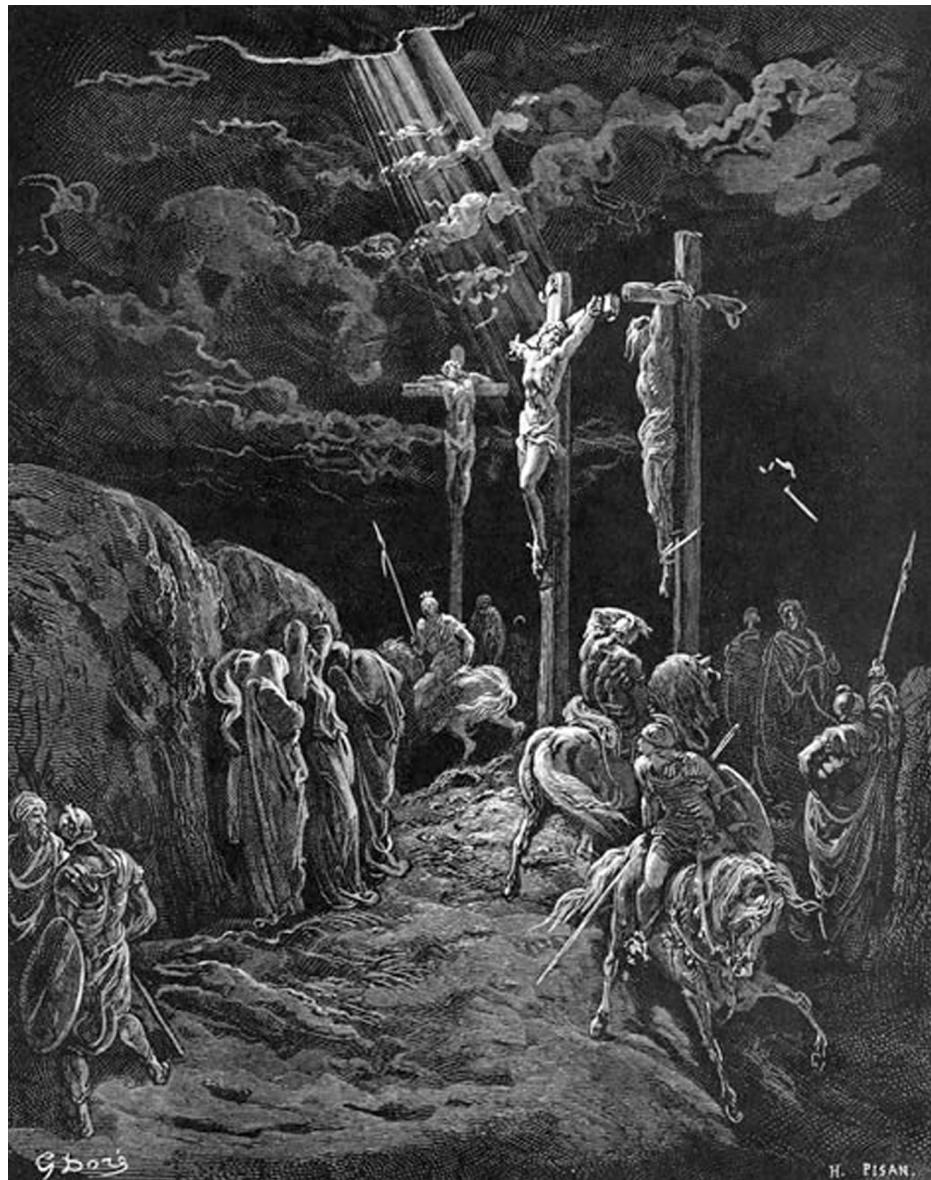
Lügət

Xəritələr

Taleyi

İllüstrasiyalar, Doré

ƏHDI-CƏDID

Amma İsa deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bilmirlər».

Onlar püşk ataraq paltarlarını aralarında bölüşdürüdlər.

Luka 23:34

Matta

1 Davudun Oğlu, İbrahim'in də Oğlu olan Isa Məsihin nəsil şəcərəsi: **2** İbrahimdən İshaq törədi. İshaqdan Yaqub törədi. Yaqubdan Tamarın doğduğu Peres və Zerah törədi. Peresdən Xesron törədi. Xesrondan Ram törədi. **4** Ramdan Amminadav törədi. Amminadavdan Naxşon törədi. Naxşondan Salmon törədi. **5** Salmondan Raxavin doğduğu Boaz törədi. Boazzdan Rutun doğduğu Oved törədi. Oveddən Yessey törədi. **6** Yesseydən padşah Davud törədi. Davuddan Uriyanın arvadının doğduğu Süleyman törədi. **7** Süleymandan Rexavam törədi. Rexavamdan Aviya törədi. Aviyadan Asa törədi. **8** Asadan Yehoşafat törədi. Yehoşafatdan Yehoram törədi. Yehoramdan Uzziya törədi. **9** Uzziyadan Yotam törədi. Yotamdan Axaz törədi. Axazdan Xızqiya törədi. **10** Xızqiyadan Menaşə törədi. Menaşsedən Amon törədi. Amondan Yoşıya törədi. **11** Babil sürgünü zamani Yoşıyadan Yekonya və onun qardaşları törədi. **12** Babil sürgünündən sonra Yekonyadan Şealtiel törədi. Şealtieldən Zerubbabil törədi. **13** Zerubbabildən Avihud törədi. Avihuddan Elyaqim törədi. Elyaqimdən Azur törədi. **14** Azurdan Sadoq törədi. Sadoqdan Yaxin törədi. Yaxindən Elihud törədi. **15** Elihuddan Eleazar törədi. Eleazardan Mattan törədi. Mattandan Yaqub törədi. **16** Yaqubdan Məryəmin əri Yusif törədi. Məryəmdən də Məsih adlanan Isa doğuldu. **17** Beləliklə, İbrahimdən Davuda qədər olan bütün nəsillər on dörd nəsildir, Davuddan Babil sürgününe qədər on dörd nəsildir, Babil sürgünündən Məsihə qədər də on dörd nəsildir. **18** Isa Məsihin doğulması belə oldu. Anası Məryəm Yusifə nişanlanmışdı. Amma birlikdə olmalarından əvvəl Məryəmin Müqəddəs Ruhdan hamilə olduğu aşkar oldu. **19** Onun nişanlısı Yusif saleh bir adam idi və Məryəmi camaat arasında rüsvay etmək istəməyərək gizləcə boşamaq niyyətinə düşdü. **20** Amma belə düşündüyü halda Rəbbin bir mələyi röyada ona görünüb dedi: «Davud oğlu Yusif! Məryəmi özünə arvad etməkdən qorxma, çünkü onun bətnindəki körpə Müqəddəs Ruhdandır. **21** Məryəm bir Oğul doğacaq və Onun adını Isa qoy, çünkü O Öz xalqını günahlarından xilas edəcək». **22** Bütün bunlar Rəbbin peyğəmbər vasitəsilə söylədiyi bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **23** «Budur, bakirə qız hamilə olub Oğlan doğacaq, adını İmmmanuel qoyacaqlar». «İmmmanuel» «Allah bizimlədir» deməkdir. **24** Yusif yuxudan oyananda Rəbbin mələyinin buyurduğu kimi etdi və arvadını qəbul etdi. **25** Amma Məryəm bir Oğul doğana qədər Yusif onunla yaxınlıq etmədi. Doğulan Körpənin adını Isa qoysdu.

2 Isa padşah Hirodun dövründə Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində anadan olduqdə müdrik adamlar şərqdən Yerusəlimə galib **2** dedilər: «Yəhudilərin anadan olmuş Padşahı haradadır? Şərqdə Onun ulduzunu gördük və Ona səcdə qılmağa gəldik». **3** Padşah Hirod bunu eşitdikdə özü və bütün Yerusəlim xalqı təlaşa düşdü. **4** Hirod xalqın bütün başçı kahinlərini və ilahiyyatçılarını toplayaraq onlardan Məsihin harada doğulduğunu soruşdu. **5** «Yəhudeyanın Bet-Lexem şəhərində» dedilər. «Çünki peyğəmbər vasitəsilə belə yazılıb: **6** «Ey Yəhuda torpağındakı Bet-Lexem, sən Yəhuda hökmardarları arasında ən kiçik deyilsən, çünkü xalqın Israile çoban olan Hökmər səndən çıxacaq!». **7** Onda Hirod müdrik adamları gizləcə çağırıb onlardan ulduzun göründüyü dəqiq vaxtı öyrəndi. **8** «Gedin, Körpəni diqqətlə axtarın, tapan kimi mənə xəbər verin ki, mən də gedib Ona səcdə qılım» deyərək onları Bet-Lexemə göndərdi. **9** Onlar padşahı dinlədikdən sonra yola düşdülər. O vaxt şərqdə gördükər ulduz onlara yol göstərirdi. O, Körpənin olduğu yerin üzərinə çatdıqda dayandı. **10** Onlar ulduzu gördükər vaxt çox sevindilər. **11** Evə girib Körpəni anası Məryəmlə birlikdə gördülər və yerə qapanaraq Ona səcdə qıldılar. Xəzinələrinin açıb Ona hədiyyələri - qızıl, kündür və mirranı təqdim etdilər. **12** Sonra röyada Hirodun yanına qayıtmamaq üçün xəbərdarlıq aldıqlarına görə başqa yolla öz ölkələrinə getdilər. **13** Müdrik adamlar yola düşəndən sonra Rəbbin bir

mələyi Yusifa röyada görünərək dedi: «Qalx, yanına gəldiyini görən Yəhya onlara belə dedi: Körpə ilə anasını götür, Misirə qaç. Mən sənə «Ey gürzələr nəsl! Üzərinizə gələn qəzəbdən xəbər verənə qədər orada qal. Çünkü Hirod canınızı qurtarmağı sizin beyninize kim yeridib? Körpəni öldürmək üçün axtarmağa başlayır». **8** İndi isə tövbəyə layiq bəhrə verin. **9** Ürəyinizdə **14** Beləliklə, Yusif qalxdı, həmin gecə Körpə “atamız İbrahimdir” deya düşünməyin. Mən ilə anasını götürüb Misirə yollandı. **15** Hirod sənə deyirəm: Allah bu daşlardan İbrahimə övlad olənə qədər orada qaldı. Bu, Rəbbin peyğəmbər yaratmağa qadirdir. **10** Artıq balta ağacların vasitəsilə söylədiyi söz yerinə yetsin deyə dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən baş verdi: «Öz Oğlumu Misirdən çığırdım». hər ağac kəsilir və oda atılır. **11** Mən sizi **16** Hirod müdrik adamlar tərəfindən axmaq tövbəniz üçün su ilə vəftiz edirəm, amma yerinə qoyulduğunu görəndə çox hiddətləndi. məndən sonra Gələn məndən daha qüdrətlidir. O, müdrik adamlardan öyrəndiyi vaxta görə Mən Onun çariqlarını daşimağa belə, layiq Bet-Lexem və onun ətrafında yaşayan iki və iki deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla vəftiz yaşdan aşağı körpə oğlan uşaqlarını öldürdü. edəcək. **12** Onun kürəyi əlindədir və xırmanını **17** Beləliklə, Yeremya peyğəmbər vasitəsilə souvuracaq, Öz taxilini anbara toplayacaq. Küllişə söylənən bu söz yerinə yetdi: **18** «Ramada bir isə sönməz odda yandıracaq». **19** O vaxt İsa səs eşidildi, Ağlaşma və böyük fəryad səsləri! Yəhya tərəfindən vəftiz olmaq üçün Qalileyadan Rəhilə uşaqları üçün ağlayır, Təsəlli istəmir. İordan çayına, Yəhyanın yanına galdi. **14** Yəhya Çünkü onlar daha yoxdur». **19** Hirod öləndən Ona mane olmaq istəyərək dedi: «Sən Məni sonra Rəbbin bir mələyi Misirdə Yusifə röyada vəftiz etməlisən, Sən niyə mənim yanımıza görünüb **20** dedi: «Qalx, Körpə ilə anasını galırsən?» **15** İsa ona cavab verdi: «Hələlik buna götür, İsrail ölkəsinə qayıt. Çünkü Körpənin razi ol. Çünkü biz salehlik işini beləcə yerinə canını almaq istəyənlər oldu». **21** Yusif qalxdı, yetirməliyik». Onda Yəhya razi oldu. **16** İsa vəftiz Körpə ilə anasını götürüb İsrail ölkəsinə qayıtdı. olunan kimi sudan çıxdı. O vaxt göyələr yarıldı **22** Amma Arxelanın öz atası Hirodun yerinə və Allahın Ruhunun göyərçin kimi endiyini və Yəhudeya padşahı olduğunu eşidəndə oraya Öz üzərinə qonduğunu gördü. **17** Göylərdən getməyə qorxdı. Röyada xəbərdarlıq alaraq bir səda goldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Qalileya bölgəsinə getdi. **23** Gəlib Nazaret Ondan razıyım».

deyilən şəhərdə məskən saldı. Bu, peyğəmbərlər vasitəsilə söylənən «Ona Nazareti deyiləcək» sözü yerinə yetsin deyə baş verdi.

4 Bundan sonra İsa iblis tərəfindən sınağı çəkilmək üçün Ruh tərəfindən səhryaya aparıldı. **2** İsa qırx gün-qırx gecə oruc tutandan

3 O günlərdə Vəftizçi Yəhya Yəhudeya çölündə vəz edərək meydana çıxdı. **2** O belə deyirdi: «Tövbə edin! Çünkü Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **3** Bu o adamdır ki, Yeşaya peyğəmbər onun barəsində demişdi: «Səhrada nida edənin səsi gəlir: “Rəbbin yolumu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin”». **4** Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, yeməyi çayırtkə və çöl bali idi. **5** Yerusəlim sakinləri, bütün Yəhudeya diyarından olanlar və İordan ətrafında yaşayanlar Yəhyanın yanına gəldi. **6** Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən İordan çayında vəftiz olunurdu. **7** Fariseylər və

sonra acdi. **3** O zaman sınağıçəkən yaxınlaşış Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşlara əmr et ki, çörəyə dönsün». **4** İsa ona belə cavab verdi: “insan yalnız çörəklə deyil, Allahın ağızından çıxan hər kəlma ilə yaşayar” deyə yazılmışdır». **5** Sonra iblis Onu müqəddəs şəhərə gətirdi və məbədin qülləsinə qoyub **6** dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, Özünü aşağı at. Axi “Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Səni əlləri üstündə aparsınlar, Ayağın bir daşa dəyməsin” deyə yazılmışdır». **7** İsa ona dedi: “Allahın Rəbbi sinama” deyə də yazılmışdır». **8** İblis yenə isən çok yüksək bir dağa çıxartdı. Ona dünyanın bütün padşahlıqlarını və şan-sadukeylərdən çıxunun vəftiz olmaq üçün onun şöhrətini göstərib dedi: **9** «Əgər Sən yerə

qapanıb mənə səcdə etsən, bütün bu şeyləri olanlar! Çünkü onlar təsəlli tapacaq. **5** Nə Sənə veracəyəm». **10** İsa dedi: «Rədd ol, Şeytan! bəxtiyardır həlimlər! Çünkü onlar yer üzünü “Allahın Rəbbə səcdə et və yalnız Ona ibadət et” irs alacaq. **6** Nə bəxtiyardır salehlik üçün deyə yazılmışdır». **11** Bundan sonra iblis ısanı acib-susayanlar! Çünkü onlar doyacaq. **7** Nə tərk etdi və mələklər gəlib Ona xidmət edirdi. bəxtiyardır mərhəmətli olanlar! Çünkü onlara **12** İsa Yəhyanın həbs olunduğunu eşitdikdə mərhəmət ediləcək. **8** Nə bəxtiyardır ürəyi Qalileyaya qayıtdı. **13** Nazaretdən çıxıb Zevlun təmiz olanlar! Çünkü onlar Allahı görəcək. **9** və Naftali bölgəsində, Qalileya gölü kənarında Nə bəxtiyardır sülhyaradanlar! Çünkü onlar yerləşən Kefernahumda məskən saldı. **14** Bu, Allahın övladları adlanacaq. **10** Nə bəxtiyardır Yeşaya peygəmbər vasitəsilə söylənən həmin salehlik uğrunda təqib edilənlər! Çünkü Səmavi söz yerinə yetsin deyə baş verdi: **15** «Zevlun və Padşahlıq onlarındır. **11** İnsanlar Mənə görə sizi Naftali bölgələri, Dənizkənarı yol, İordan çayının təhqir edib təqib edəndə, yalan söyləyib sizə o biri tayı, Müxtəlif millətlər yaşayış Qalileya hər cür böhtan atanda siz nə bəxtiyarsınız! **12** – **16** Zülmətdə yaşayan xalq Möhtəşəm bir işiq Sevinin və şadlanı! Çünkü göylərdə mükafatınız gördü. Ölüm kölgəsi diyarında məskunlaşanların böyükdür. Axi sizdən qabaq gelən peygəmbərləri üzərinə Nur doğdu». **17** O vaxtdan İsa vəz də belə təqib ediblər. **18** Siz yer üzünün edib belə deməyə başladı: «Tövbə edin! Çünkü duzunuz. Amma duz öz dadını itirərsə, nə ilə Səmavi Padşahlıq yaxınlaşıb». **18** İsa Qalileya duzulanlar? Artıq cölə atılıb insanlar tərəfindən gölünün sahilində gəzərkən suya tor atan iki tapdalanmaqdən başqa bir şeyə yaramaz. **14** Siz qardaşı – Peter adlanan Şimonu və qardaşı dünyanın nurusunuz. Dağın zirvəsində qurulan Andreyi gördü. Bu adamlar baliqçi idi. **19** İsa şəhər gizli qala bilməz. **15** Heç kim çırığı yandırıb onlara dedi: «Ardımcı gəlin, Mən sizi elə baliqçi qabın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyer ki, edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **20** Onlar evdəkilərin hamisini işıqlandırsın. **16** Eləcə də dərhal torları kənara atıb Onun arda getdirilər. sizin nurunuz insanların qarşısında elə parlaşın **21** İsa oradan irəli gedib başqa iki qardaşı ki, onlar xeyirxah işlərinizi görüb göylərdə – Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyanı olan Atanızı izzətləndirsinlər. **17** Sanmayın ki, gördü. Onlar ataları Zavdayla birlikdə qayıqda Mən Qanun və Peyğəmbərlərin sözlərini ləğv torlarını düzəldirdilər. İsa onları çağırıldı. **22** etmək üçün gəldim. Mən onları ləğv etmək Onlar da dərhal qayığı və atalarını qoyub üçün yox, yerinə yetirmək üçün gəldim. **18** Sizə Onun arda getdirilər. **23** İsa bütün Qalileyanı doğrusunu deyirəm: göy və yer keçib getmədən, gəzir, onların sinaqoqlarında öyrədir, Səmavi hər şey icra olmadan Qanundan ən kiçik bir Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, xalq arasında hərf və ya bir nöqtə belə, yox olmayıacaq. **19** hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa Beləliklə, bu əmrlərdən ən kiçiyindən birini kim verirdi. **24** Onun haqqındaki xəbər bütün pozarsa və başqalarına da bu cür öyrədərsə, Suriyaya yayıldı. Ona görə də ısanın yanına Səmavi Padşahlıqda ən kiçik sayılacaq. Amma hər cür xəstəlik və iztirab çəkənləri, cılrlərə kim bu əmrləri yerinə yetirər və başqalarına da tutulmuşları, epileptikləri və iflicləri gətirdilər. öyrədərsə, Səmavi Padşahlıqda böyük sayılacaq. O da onlara şəfa verdi. **25** Qalileyadan, Dekapolis **20** Sizə bunu deyirəm: əgər sizin salehliyiniz bölgəsindən, Yerusalemdən, Yəhudəyadan və ilahiyyatçılarla fariseylərin salehliyindən artıq İordan çayının o biri tayından böyük izdihamlar olmasa, Səmavi Padşahlığı əsla gira bilməzsizsiniz. ısanın ardına gedirdi.

5 İsa izdihamı görüb dağğa çıktı. Oturan kimi sağırdları Onun yanına gəldi. **2** İsa danışmağa başlayıb onları öyrədərək dedi: **3** «Nə bəxtiyardır ruhən yoxsullar! Çünkü Səmavi Padşahlıq onlarındır. **4** Nə bəxtiyardır yaslı

21 Siz qədim zamanlarda adamlara “Qətl etmə, kim qətl edərsə, mühakiməyə məruz qalacaq” deyildiyini eşitmisiniz. **22** Mənsə sizə deyirəm ki, qardaşına hirslenən hər kəs mühakiməyə məruz qalacaq. Kim qardaşına “axmaq” deyərsə, Ali Şuranın hökmünə məruz qalacaq. Kim

qardaşına “səfəh” deyərsə, cəhənnəm oduna istəyəni geri qaytarma. **43** “Qonşunu sev və məruz qalacaq. (Geenna g1067) **23** Buna görə düşməninə nifrat et” deyildiyini eşitmisiniz. **44** də qurbangah qarşısına qurbanını gətirdiyin Mənsə sizə deyirəm ki, düşmənlərinizi sevin, zaman yadına düssə ki, qardaşının sənə qarşı sizi təqib edənlər üçün dua edin. **45** Belə ki siz bir şikayəti var, **24** qurbanını qurbangahın göylərdə olan Atanızın övladları olasınız. Çünkü qarşısında qoy, get, əvvəlcə qardaşınla bariş O, günəşini həm pislərin, həm yaxşılardın üzərinə və ondan sonra gəl, qurbanını təqdim et. **25** doğurur, yağışını da həm salehlərin, həm də Səni ittihad edənlə yolda ikən tez razılaş ki, saleh olmayanların üzərinə yağdırır. **46** Əgər siz o səni hakimə, hakim də səni mühafizəçiyə sevənləri sevirsinizsə, nə mükafatınız olacaq? verməsin və zindana atılmayasan. **26** Sənə Vergiyığanlar da belə etmirmi? **47** Əgər yalnız doğrusunu deyirəm: axırıcı qəpik-quruşunu qardaşlarınızı salamlayırsınızsa, başqalarından verməyincə oradan əsla çıxmayaçaqsan. **27** artıq nə etmiş olursunuz? Bütpərəstlər də belə “Zina etmə” deyildiyini eşitmisiniz. **28** Mənsə etmirmi? **48** Ona görə də Səmavi Atanız kamil sizə deyirəm ki, qadına şəhvətlə baxan hər olduğu kimi siz də kamil olun.

adam artıq ürəyində onunla zina etmiş olur. **29** Əgər sağ gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxar at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə atılmasından yaxşıdır. (Geenna g1067) **30** Əgər sağ əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs at. Çünkü sənin üçün bədən üzvlərindən birinin məhv olması bütün bədəninin cəhənnəmə düşməsindən yaxşıdır. (Geenna g1067) **31** “Kim arvadını boşayarsa, ona talaq kağızı versin” deyilmişdir. **32** Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan başqa bir səbəbə görə arvadını boşayan hər kəs onu zinaya sövq edir. Boşanmış qadınla evlənən də zina edir. **33** Yenə qədim zamanlarda adamlara “Yalandan and içmə, amma andlarını Rəbbin önündə yerinə yetir” deyildiyini eşitmisiniz. **34** Mənsə sizə deyirəm ki, heç and içmə, nə göya, çünkü o, Allahın taxtidir; **35** nə yera, çünkü yer Onun ayaqlarının altındakı kətildir; nə də Yeruşəlimə, çünkü ora böyük Padşahın şəhəridir. **36** Başına da and içmə, çünkü sən hətta bir dənənə saçın belə, ağ və ya qara edə bilməzsən. **37** Ancaq sözünüzdə “bəli”niz bəli, “xeyr”iniz xeyr olsun. Bundan qalanı şər olandandır. **38** “Göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş” deyildiyini eşitmisiniz. **39** Mənsə siza deyirəm ki, pis adama qarşı durma. Əksinə, sağ üzüñə şillə vurana o birini də çevir. **40** Səni məhkəməyə verib köynəyini görmək istəyənə üst paltarını da ver. **41** Kim səni min addım yol getməyə məcbur edirsə, sən onunla iki min addım yol get. **42** Səndən bir şey diləyənə ver, səndən borc

6 Ehtiyatlı olun, siz saleh iş görəndə bunu insanların öündə, onlara göstərmək üçün etməyin. Yoxsa göylərdə olan Atanızdan mükafat almazsınız. **2** Ona görə də sədəqə verdiyin zaman öündə şeypur səsi ilə car çəkmə. Çünkü adamlar onları izzətləndirsən deyə ikiüzlülər sinaqoqlarda və küçələrdə belə edirlər. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. **3** Amma sən sədəqə verdiyin zaman sol əlin sağ əlinin nə etdiyini bilməsin. **4** Belə ki verdiyin sədəqə gizli qalsın. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlandıracaq. **5** Dua etdiyiniz zaman da ikiüzlülər kimi olmayın. Çünkü belələri adamlar onları görsün deyə sinaqoqlarda və küçə tinlərində durub dua etməyi sevirlər. Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını alıblar. **6** Amma sən dua etdiyin zaman öz otağına gir və qapını örtüb gizlində olan Atana dua et. Gizlində olanı görən Atan səni mükafatlandıracaq. **7** Dua edəndə bütərəstlər kimi boşboğazlıq etməyin. Çünkü onlar düşünür ki, çox söz söyleməklə eşidiləcəklər. **8** Siz onlara bənzəməyin! Çünkü Atanız nələrə ehtiyacınız olduğunu siz Ondan diləməzdən əvvəl bilir. **9** Buna görə siz belə dua edin: “Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, **10** Padşahlığın gəlsin, Göydə olduğu kimi Yerda də Sənin iradən olsun. **11** Gündəlik çörəyimizi bizə bu gün ver. **12** Bizə borclu olanları bağışladığımız kimi Bizim borclarımızı da bağışla. **13** Bizi sınaga çəkmə, Lakin bizi şər olandan xilas et. Çünkü padşahlıq, qüdrət və izzət Əbədi olaraq Sənindir.

Amin”. 14 Ððgär başqa insanların təqsirlərini çəkməyin. 32 Çünkü bütþərəstlər bütün bu bağıþısanız, Səmavi Atanız da sizi bağıþılayar. şeyləri axtarırlar. Doðrudan da, Səmavi Atanız 15 Amma siz başqa insanları bağıþılamasınız, bütün bunlara ehtiyacınız olduğunu bilir. 33 Atanız da sizin təqsirlərinizi bağıþılamaz. 16 Oruc Ona görə də siz əvvəlcə Allahın Padşahlığını və tutduðunuz zaman ikiüzlülər kimi qasaqabaqlı Onun salehliyini axtarın. Onda bunların hamısı gəzməyin. Onlar oruc tutduqlarını insanlara sizə əlavə olaraq veriləcək. 34 Beləliklə, sabahın göstərmək üçün üzlərini tutqun hala salırlar. qayğısını çəkməyin. Çünkü sabahkı gün özü Sizə doğrusunu deyirəm: onlar mükafatlarını üçün qayğı çəkəcək. Hər günün öz yamanlığı alıblar. 17 Amma sən oruc tutanda başına yað kifayətdir!

çek və üzünü yu. 18 Belə ki insanlara deyil, gizlində olan Atana oruclu görünəsən. Gizlində olanı görən Atan səni mükaflatlaşdıracaq. 19 Yer üzündə özünüzə xəzinələr yiðməyin. Orada güvə və pas onları məhv edər ya da oğrular girib oðurlayalar. 20 Bunun yerina özünüzü göydə xəzinələr yiðin. Orada nə güvə, nə pas onları məhv edər, nə də oğrular girib oðurlayalar. 21 Çünkü xəzinən haradadırsa, ürəyin də orada olacaq. 22 Bədənin çırığı gözdür. Ððgär gözün sağlam olarsa, bütün bədənin də nurlu olacaq. 23 Yox, ððgär gözün zəif görərsə, bütün bədənin qaranlıq olacaq. Ððgär səndəki “nu” qaralıqdırsa, zülmət nə qədər böyükdür! 24 Heç kim iki aðaya qulluq edə bilməz. Çünkü ya birinə nifrat edib o birisini sevəcək ya da birinə bağlı qalıb o birisinə xor baxacaq. Siz həm Allah, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsınız. 25 Buna görə sizə deyirəm: “Nə yeyəcəyik?” və ya “Nə içəcəyik?” deyə canınız üçün, “Nə geyinəcəyik?” deyə bədəniniz üçün qayğı çəkməyin. Can yeməkdən, bədən isə geyinməkdən daha vacib deyilmi? 26 Göydə uçan quslara baxın: onlar nə əkir, nə biçir, nə də anbarlarda saxlayır. Amma Səmavi Atanız onları yedizdirir. Siz onlardan daha qiymətli deyilsinizmi? 27 Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir anlıq belə, uzada bilər? 28 Nəyə görə geyim üçün qayğı çəkirsiz? Görün çöl zanbaqları necə böyüyür: onlar nə zəhmət çəkir, nə də ip əyirir. 29 Lakin sizə bunu deyirəm ki, bütün cah-calalı içinde olan Süleyman belə, bunlardan biri kimi geyimmişdi. 30 Ey imanı az olanlar, bu gün olub sabah ocağı atılan çöl otunu Allah belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi daha da yəqin deyilmi? 31 Beləliklə, “Nə yeyəcəyik?”, “Nə içəcəyik?” və ya “Nə geyəcəyik?” deyə qayğı

7 Mühakimə etməyin ki, siz də mühakimə olunmayasınız. 2 Çünkü hansı hökmə mühakimə etsəniz, onunla da mühakimə olunacaqsınız. Siz hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək. 3 Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? 4 Öz gözündə tir ola-ola qardaşına necə deyə bilərsən: “Qoy gözündəki çöpü çıxarımlı!” 5 Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. 6 Müqəddəs olanı itlərə verməyin və mirvarılınızı donuzlara atmayıñ; yoxsa bunları ayaqları ilə tapdalayarlar və dönüb sizi parçalayarlar. 7 Diləyin, sizə veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, qapını döyün və sizə açılaçaq. 8 Çünkü hər diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. 9 Aranızdan kimsə oğlu ondan çörək diləsə, ona daþ verərmi? 10 Ya da balıq diləsə, ona ilan verərmi? 11 Beləliklə, siz pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsınızsə, göylərdə olan Atanızın Ondan diləyənlərə gözəl hədiyyələr verəcəyi nə qədər yəqindir! 12 İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinizsə, siz də onlarla elə rəftar edin. Çünkü Qanun və Peygəmbərlərin söylədiyi də elə budur. 13 Dar qapıdan girin. Çünkü həlaka aparan qapı geniş və yolu enlidir. Bu qapıdan girənlər çıxdur. 14 Amma həyata aparan qapı dar və yolu ensizdir, onu tapanlar azdır. 15 Yalançı peygəmbərlərdən özünüzü gözləyin! Onlar yanınızda quzu cildində gələrlər, amma daxilən yırtıcı qurddurlar. 16 Onları bəhralrindən tanıyacaqsınız. Qaratikandan üzüm yaxud qanqaldan əncir yiðlarmı? 17 Beləcə də hər yaxşı aðac yaxşı bəhrə, pis ağac isə pis bəhrə

verər. **18** Yaxşı ağac pis bəhrə verə bilməz, pis isə “Gəl!” deyirəm, o da gəlir. Quluma “Bunu ağac da yaxşı bəhrə verə bilməz. **19** Yaxşı bəhrə et!” deyirəm, o da edir». **20** Bunu eşidən İsa verməyən hər ağac kəsilər və oda atılar. **20** heyrət etdi. O ardınca galən xalqa dedi: «Sizə Beləliklə, yalançı peyğəmbərləri bəhrələrindən doğrusunu deyirəm: İsraildə heç kimdə belə taniyacaqsınız. **21** Mənə “ya Rəbb, ya Rəbb” böyük iman görmədim. **22** Sizə deyirəm ki, deyən hər kəs Səmavi Padşahlıq girməyəcək; şərqdən və qərbdən bir çoxu gələcək və Səmavi lakin göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə Padşahlıqdə İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla bir yetiran oraya girəcək. **22** O gün bir çoxları Mənə süfrəyə oturacaq. **22** Amma bu padşahlığın deyəcək: “Ya Rəbb, ya Rəbb, biz Sənin adınla əsl övladları isə qaranlıq çölə atılacaq. Orada peyğəmbərlik etmirdikmi? Sənin adınla cinsləri ağlaşma və diş qıçırtısı olacaq». **23** Sonra İsa qovmurduqmu? Sənin adınla bir çox möcüzələr yüzbaşına dedi: «Get, qoy sənin imanına görə yaratmırıqmı?» **23** Onda Mən onlara bəyan olsun». Yüzbaşının xidmətcisi də o saat sağaldı. edəcəyəm: “Ey qanunsuzluq edənlər, Mən sizi **14** İsa Peterin evinə gəldi. Onun qayınanasının heç vaxt tanımamışam, Məndən uzaq olun!” qızdırma içində yatdığını gördü. **15** İsa onun **24** Beləliklə, bu sözlərimi eşidib onlara əməl əlinə toxundu və qadının qızdırması düşdü. edən hər kəs öz evini qaya üzərində quran ağıllı Qadin qalxıb İsaya xidmət etməyə başladı. adama bənzəyir. **25** Yağış yağar, sellər gələr, **16** Axşam olduqda isə cinə tutulmuş bir çox yellər əsər və o evə hücum edər. Amma ev adamı ısanın yanına gətirdilər. O, sözlə ruhları uçmaz, çünkü təməli qaya üzərində qurulub. **26** çıxardı və xəstələrin hamisəna şəfa verdi. **17** Bu sözlərimi eşidib onlara əməl etməyən hər kəs Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu isə öz evini qum üzərində tikən ağılsız adama sözlər yerinə yetsin deyə baş verdi: «Bizim bənzəyir. **27** Yağış yağar, sellər gələr, yellər əsər xəsteliklərimizi O çəkdi, Naxoşluqlarımızı Öz və o evə hücum edər. Ev uşar və onun yixilması üzərinə götürdü». **18** İsa ətrafında izdihamı bir müsibət olar». **28** İsa bu sözləri bitirəndə xalq gördükdə əmr verdi ki, o biri sahilə keçsin. Onun təliminə təccübəldi, **29** çünkü onlara öz **19** Bu zaman bir ilahiyyatçı Ona yaxınlaşış dedi: «Müəllim! Sən hara getsən, Sənin ardınca təlim öyrədirdi.

8 İsa dağdan endiyi zaman böyük bir izdiham

Onun ardınca getdi. **2** Bu zaman cüzamlı bir adam yaxınlaşış «ya Rəbb, aqər istəsən, məni pak edə bilərsən» deyərək Ona səcdə qıldı. **3** İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan pak oldu. **4** İsa ona dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə Musanın buyurduğu təqdimi apar». **5** İsa Kefernahuma girərkən bir yüzbaşı Ona yaxınlaşış yalvardı: **6** «Ya Rəbb, xidmətçim iflic olub evdə yatır, çox iztirab çəkir». **7** İsa ona dedi: «Mən gəlib ona şəfa verəcəyəm». **8** Yüzbaşı cavab verərək dedi: «Ya Rəbb, mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. Ancaq bir söz söyle, onda xidmətçim sağalacaq. **9** Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə əsgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə

dede: «Müəllim! Sən hara getsən, Sənin ardınca gedəcəyəm». **20** İsa ona dedi: «Tülküllerin də yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağə belə, yeri yoxdur». **21** Şagirdlərindən bir başqası İsaya dedi: «Ya Rəbb, mənə icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». **22** İsa ona dedi: «Ardımcı gəl. Qoy ölürlər öz ölürlərini dəfn etsin». **23** İsa qayıga mindiyi zaman şagirdləri də Onun ardınca getdi. **24** Göldə elə böyük tufan qopdu ki, qayıq dalğalarla örtüldü. Amma İsa yatırıldı. **25** Şagirdlər yaxınlaşış ısanı oyadaraq dedilər: «Ya Rəbb, bizi xilas et, biz halak oluruq!» **26** İsa onlara «Ey imani az olanlar, niyə qorxursunuz?» dedi. Sonra durub küləklərə və gölə qadağan etdi, onda dərin sükut çökdü. **27** Onlar heyrət içində qalıb dedilər: «Bu necə bir Adamdır ki, küləklər də, göl də Ona itaət edir?» **28** İsa o biri sahildə yerləşən Qadaralıların diyarına gəldiyi zaman qəbir mağaralarından çıxan cinə tutulmuş iki nəfər Onunla qarşılaşdı. Onlar elə

təhlükəli idi ki, heç kim o yoldan keçə bilmirdi. dedilər: «Nə üçün biz və fariseylər çox oruc 29 Budur, onlar bağırdılar: «Ey Allahın Oğlu, tuturuq, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» bizdən nə istəyirsən? Buraya vaxtından avval 15 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında bizə iztirab verməyəm gəlmisən?» 30 Onlardan olanda sağdışı və soldışı yas tuta bilərmi? Lakin uzaqda böyük bir donuz sürtüsü otlayırdı. 31 bəyin onların arasından aparılacağı günlər Cinlər İsaya yalvardılar: «Bizi qovacaqsansa, gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. 16 Heç kim bu donuz sürtüsünə göndər». 32 İsa onlara köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. «Gedin!» dedi. Cinlər də adamlardan çıxıb Çünkü təzə yamaq köhnə paltardan qopar və donuzların içində girdi. Beləliklə, bütün sürüyü yırtıq daha pis olar. 17 Eləcə də təzə şərabı uçurumdan aşağı, gölə atılıb suda boguldu. 33 köhnə tuluqlara doldurmasalar. Yoxsa tuluqlar Donuz otaranlar isə qaçdırılar, şəhərə gəlib hər partlayar, şərab tökürlər, tuluqlar da zay olar. şeyi və cina tutulmuş adamların başına gələn Təzə şərab təzə tuluqlara doldurular; onda hər əhvalatı xəbər verdilər. 34 Bundan sonra bütün ikisi qorunar». 18 Bu şeyləri onlara söyləyərkən şəhər əhalisi İsanı qarşılıqla çıxdı. İsanı bir rəis gəldi və Ona səcdə qılaraq dedi: «Qızım görəndə Ona yalvardılar ki, onların bölgəsindən indi ölüür, amma gəlib əlini onun üstünə qoysan, çıxsın.

9 İsa qayığa minərək gölü keçdi və Öz şəhərinə gəldi. 2 Onun yanına yataqdə yatan bir iflic adamı götirdilər. İsa onların imanını görəndə iflic olan adama dedi: «Cəsarətli ol, oğlum, günahların bağışlandı». 3 Onda bəzi ilahiyatçılar öz-özünə dedilər: «Bu Adam küfr danışır». 4 Onların nə düşündüklərini görərək İsa dedi: «Niyə ürəyinizdə pis şeylər fikirləşirsiniz? 5 Bax hansi daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeri!" demək? 6 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və onda iflicə dedi: «Qalx, yatağını götür və evinə get!» 7 Xəstə qalxıb evinə getdi. 8 Xalq bunu gördükdə qorxdu və insanlara bu cür səlahiyyət verən Allahı izzətləndirdi. 9 İsa oradan keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Matta adlı bir adamı görüb ona dedi: «Ardımcı gal». O da durub İsanın ardına getdi. 10 İsa evdə süfrəyə oturanda bir çox vergiyiganlarla günahkarlar gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. 11 Fariseylər bunu gördükdə Onun şagirdlərinə dedilər: «Niyə Müəlliminiz vergiyiganlar və günahkarlarla birgə yemək yeyir?» 12 Amma İsa bunu eşidəndə dedi: «Sağlamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı var. 13 Gedin və "Mən qurban deyil, mərhəmət istəyirəm" sözünün mənasını öyrənin. Çünkü Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq üçün gəlmİŞƏM". 14 O zaman Yəhyanın şagirdləri İsanın yanına gəlib

yaşayacaq». 19 İsa qalxıb şagirdləri ilə onun ardına getdi. 20 Həmin vaxt on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın İsanın arxasından gəlib Onun paltarının etəyinə toxundu. 21 Çünkü öz-özünə deyirdi: «Heç olmasa palтарına toxunsam, sağalaram». 22 İsa da dönüb onu görərək dedi: «Cəsarətli ol, qızım, imanın səni xilas etdi». Qadin o saat sağaldı. 23 İsa rəisinin evinə gələndə tütkə çalanları və qarışılıqlı salan izdihamı gördü 24 və dedi: «Çəkilin buradan, çünkü qız ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». Onlar İsaya güldülər. 25 Amma camaat çölə çıxarılanda İsa içəri girdi və qızın əlindən tutdu; qız da ayaga qalxdı. 26 Bu xəbər o torpağın hər tərəfinə yayıldı. 27 İsa oradan keçərkən iki kor adam Onun ardına gələrək qışkırdı: «Ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» 28 Evə girdikdə korlar Onun yanına gəldilər. İsa onlara dedi: «Bunu etməyə qadir olduğuma inanırsınız?» Kor adamlar Ona dedilər: «Bəli, ya Rəbb». 29 O zaman İsa onların gözlərinə toxunaraq dedi: «Sizə imanınıza görə olsun». 30 Onların gözləri açıldı. İsa «baxın heç kim bu barədə bilməsin» deyə onlara ciddi tapşırıdı. 31 Onlar isə çıxıb Onun haqqındaki xəbəri o torpağın hər tərəfinə yayıldılar. 32 Onlar çıxarkən cina tutulmuş lal bir adamı İsanın yanına götirdilər. 33 Cin qovulandan sonra lal danışmağa başladı. Xalq heyrətlənərək dedi: «İsraildə heç vaxt belə bir şey baş verməmişdi». 34 Lakin fariseylər deyirdilər: «O, cinlərin başçısının gücü ilə cinləri

qovur». 35 İsa bütün şəhər və kəndləri gəzib- Onlara və millətlərə şəhadət etmək üçün siz dolaşaraq onların sinaqoqlarında təlim öyrədir, Mənə görə valilərin və padşahların qarşısına Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, hər cür aparılıcaqsınız. 19 Onlar sizi təslim edəndə necə xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. 36 və ya nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. Lakin izdihamı görəndə İsanın onlara rəhmi Nə deyəcəyiniz həmin vaxt siza bildirləcək, 20 gəldi, çünkü çobansız qoyunlar kimi taqtsız və çünkü danışan siz yox, sızdə danışan Atanızın çarəsiz idilər. 37 O zaman İsa şagirdlərinə dedi: Ruhudur. 21 Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə «Məhsul çıxdır, işçilərsə azdır. 38 Buna görə də təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb məhsulun Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu onları edam etdirəcək. 22 Mənim adıma görə yiğmaq üçün işçilər göndərsin».

10 Isa On İki şagirdini yanına çağırıb onlara

natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi ki, bunları qovsunlar, hər cür xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa versinlər. 2 Bu On İki həvarinin adları belədir: birincisi Peter adlanan Şimon və onun qardaşı Andrey, Zavday oğlu Yaqub və qardaşı Yəhya, 3 Filip və Bartalmay, Tomas və vergiyigan Matta, Halfay oğlu Yaqub və Tadday, 4 Kənançı Şimon və İsaya xəyanət edən Yəhuda İskaryot. 5 İsa həmin on iki nəfəri belə əmrə göndərdi: «Başqa millətlərin arasında getməyin və Samariyalıların heç bir şəhərinə girməyin, 6 amma İsrail xalqının itmiş qoyunlarının yanına gedin. 7 Getdiyiniz yerlərdə “Səmavi Padşahlıq yaxırlaşıb” deyə vəz edin. 8 Xəstələrə şəfa verin, ölürləri dirildin, cüzmələri pak edin, cinləri çıxarıın. Müftə aldınız, müftə verin. 9 Qurşağıınızda nə qızıl, nə gümüş, nə də mis götürün. 10 Yol üçün nə torba, nə iki köynək, nə çariq, nə də əsa götürün. Çünkü işçi öz azuqasınə layiqdir. 11 Hansı şəhərə ya kəndə girsəniz, orada ləyaqətli kimdirse, axtarın və yola çıxanacan onun evində qalın. 12 O evə girərkən ev sakinlərini salamlayıın. 13 Əgər ev layiqdirsa, əmin-amarlığınız onun üzərinə gəlsin; layiq deyilsə, əmin-amarlığınız özünüzü qayitsın. 14 Kim sizi qəbul etməyib sözlerinizi diniñəməzsə, o evdən və ya şəhərdən çıxarkən ayaqlarınızın tozunu çırpin. 15 Sizə doğrusunu deyirəm: qiyamət günü Sodom və Homorra diyarının hali o şəhərin halından daha asan olacaq. 16 Budur, sizi qurdalar arasına quzular kimi göndərirəm. Ona görə də ilan kimi müdrik və göyərçin kimi məsəm olun. 17 İnsanlardan özünüüzü gözləyin. Çünkü onlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, sinaqoqlarında qamçılayacaqlar. 18

Onlara və millətlərə şəhadət etmək üçün siz dilaşaraq onların sinaqoqlarında təlim öyrədir, Mənə görə valilərin və padşahların qarşısına Səmavi Padşahlığın Müjdəsini vəz edir, hər cür aparılıcaqsınız. 19 Onlar sizi təslim edəndə necə xəstəliyə və hər cür naxoşluğa şəfa verirdi. 36 və ya nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. Lakin izdihamı görəndə İsanın onlara rəhmi Nə deyəcəyiniz həmin vaxt siza bildirləcək, 20 gəldi, çünkü çobansız qoyunlar kimi taqtsız və çünkü danışan siz yox, sızdə danışan Atanızın çarəsiz idilər. 37 O zaman İsa şagirdlərinə dedi: Ruhudur. 21 Qardaş qardaşı, ata övladını ölümə «Məhsul çıxdır, işçilərsə azdır. 38 Buna görə də təslim edəcək. Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb məhsulunu Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu onları edam etdirəcək. 22 Mənim adıma görə hamı sizə nifrat edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. 23 Sizi bir şəhərdə təqib edəndə başqasına qaçın. Çünkü sizə doğrusunu deyirəm: siz İsrail şəhərlərini dolaşıb-qurtarmamış Bəşər Oğlu gələcək. 24 Şagird müəllimindən, qul da ağasından üstün deyil. 25 Şagirdin öz müəllimi, qulun isə öz ağası kimi olması ona kifayətdir. Əgər ev sahibinə Baal-Zevul dedilərsə, onun ailə üzvlərinə bundan nə qədər artıq deyəcəklər! 26 Beləliklə, onlardan qorxmayın. Çünkü elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmayaçaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. 27 Sizə qaranlıqda dediklərimi gün işığında söyləyin və qulağınızı piçıldananaı damlardan bəyan edin. 28 Bədəni öldürüb canı öldürə bilməyənlərdən qorxmayın. Həm canı, həm bədəni cəhənnəmdə məhv edə bilən Allahdan qorxun. (**Geenna g1067**) 29 İki sərçə bir qara pula satılmır mı? Onlardan biri belə, Atanızın izni olmadan yerə düşməz. 30 Sizin başınızdakı saçlar belə, sayılıb. 31 Ona görə də qorxmayın, siz saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. 32 İnsanlar qarşısında Məni iqrar edən hər kəsi Mən də göylərdə olan Atamın qarşısında iqrar edəcəyəm. 33 Amma kim insanlar qarşısında Məni inkar etsə, Mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında inkar edəcəyəm. 34 Düşünməyin ki, yer üzünə sülh gətirməyə gəlmisəm. Mən sülh deyil, qılınc gətirməyə gəlmisəm. 35 Çünkü Mən oğulu atasından, qızı anasından, gəlini də qayınanasından ayırmaga gəlmisəm. 36 “İnsanın düşməni öz ev ahli olacaq”. 37 Atasını ya anasını Məndən artıq sevən kəs Mənə layiq deyil. Oğlunu ya qızını Məndən artıq sevən də Mənə layiq deyil. 38 Çarmixını götürməyib ardımca gələn kəs də Mənə layiq deyil. 39 Canımı qoruyan kəs onu itirəcək, Mənim uğrunda canını itirənsə

onu qoruyacaq. **40** Sizi qəbul edən kəs Məni Çünkü Yəhya gəldikdə nə çörək yeyir, nə şərab qəbul edər. Məni qəbul edən də Məni Göndərəni içirdi və onlar deyirlər: "O, cina tutulmuşdur". qəbul edər. **41** Peyğəmbəri peyğəmbər olduğu **19** Bəşər Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və onlar üçün qəbul edən kəs peyğəmbərə layiq bir deyirlər: "Bu qarınqulu və əyyaş adama baxın! mükafat alacaq. Salehi saleh olduğu üçün qəbul Vergiyığnlara və günahkarlara dost oldu!" edən də salehə layiq bir mükafat alacaq. **42** Kim Amma hikmət öz əməlləri ilə təsdiq olunur». **20** bu kiçiklərdən birinə şagird olduğu üçün hətta Onda İsa bir çox möcüzələr göstərdiyi şəhərləri bir kasa soyuq su içirdərsə, sizə doğrusunu tövbə etmədikləri üçün məzəmmət etməyə deyirəm: mükafatsız qalmayacaq».

11 İsa On iki şagirdinə nəsihət verib qurtarandan sonra öyrədərək vəz etmək üçün onların şəhərlərinə getdi. **2** Yəhya isə Məsihin işlərini zindanda eşidərək öz şagirdlərini göndərib **3** Ondan soruşdu: «Gəlməli Olan Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?» **4** İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, eşidib gördüklerinizi Yəhyaya bildirin: **5** korlar görür, axsaqlar yeriyyir, cüzməllər pak olur, karlar eşidir, ölürlər dirilir və yoxsullara Müjdə yayılır. **6** Kim Mənə görə büdrəməsə, nə bəxtiyardır!» **7** Onlar gedərkən İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa başladı: «Çölə nəyə baxmağa getmişdiniz? Küləyin sarsıtdığı qamışam? **8** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar geymiş bir adamamı? Amma nəfis toxunmuş paltar geyənlər padşahların sarayılarında qalır. **9** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? Bir peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta peyğəmbərdən də üstün birinə. **10** Bu o adamdır ki, onun haqqında yazılıb: "Budur, Sənin öündə Öz elçimi göndərirəm, O Sənin qabağında yolunu hazırlayacaq". **11** Sizə doğrusunu deyirəm: qadından doğulanlar arasında Vəftizçi Yəhyadan daha üstün olan meydana çıxmayıb. Amma Səmavi Padşahlıqdə ən kiçik olan ondan üstündür. **12** Vəftizçi Yəhyanın günlərindən indiyə qədər Səmavi Padşahlıq zorla alınır və zor işlədənlər onu əla keçirir. **13** Çünkü bütün Peyğəmbərlər və Qanun Yəhyaya qədər peyğəmbərlik etdi. **14** Əgər onu qəbul etmək istəyirsizsə, gəlməli olan İlyas odur. **15** Qulağı olan eşitsin! **16** Bəs bu nəslə nəyə bənzədim? O, bazar meydanlarında oturan və "Biz sizə tütkə çaldıq, sizsə oynamadınız. Biz mərsiyələr oxuduq, sizsə matəm tutmadınız" deyib başqalarını səsləyən uşaqlara bənzəyir. **18**

Çünkü Yəhya gəldikdə nə çörək yeyir, nə şərab Amma hikmət öz əməlləri ilə təsdiq olunur». **20** Onda İsa bir çox möcüzələr göstərdiyi şəhərləri tövbə etmədikləri üçün məzəmmət etməyə başladı. **21** «Vay halına, ey Korazin! Vay halına, ey Bet-Saydal! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur və Sidonda olsayıdı, onlar çoxdan çul geyinib külün üstündə oturaraq tövbə edərdilər. **22** Amma sizə deyirəm: qiymət günü Sur və Sidonun hali sizinkindən daha asan olacaq. **23** Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölülər diyarına qədər enəcəksən. Çünkü səndə baş vermiş möcüzələr Sodomda olsayıdı, o bu günə qədər durardı. (*Hadəs g86*) **24** Ancaq Mən sizə deyirəm: qiymət günü Sodom diyarının hali səninkindən daha asan olacaq». **25** O vaxt İsa davam edərək dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Ata! Səndə razıyam ki, bu şəyələri müdrik və dərrakalı adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. **26** Bəli, Ata! Çünkü bu Sənin xoş niyyətin idi. **27** Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulu Atadan başqa heç kəs tanımaz. Atanı da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsədən başqa heç kəs tanımaz. **28** Ey bütün yorğunlar və yüksəkləri ağır olanlar, Mənim yanına gəlin, Mən sizə rahatlıq verərem. **29** Mənim boyunduruğumu üzərinizə götürün və Məndən öyrənin. Çünkü Mən halim və qəlbən itaətkaram. Bununla canınıza rahatlıq taparsınız. **30** Çünkü Mənim boyunduruğum rahat və yüküm yüngüldür».

12 O vaxtlar İsa bir Şənbə günü taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri ac idи və sünbülliри qırıb yeməyə başladılar. **2** Fariseylər bunu görüb Ona dedilər: «Budur, şagirdlərin Şənbə günü qadağan olunan işləri görürələr». **3** İsa onlara dedi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamışınız? **4** O, Allahın evinə girdi; ona və yanındakıllara deyil, yalnız kahinlərə yeməyə icazə verilən təqdis çörəklərini yedilər. **5** Eləcə də Qanunda oxumamışınız ki, kahinlər məbəddə Şənbəni

pozurlar, lakin təqsirsiz sayılırlar? **6** Amma gətirər? **27** Əgər Mən cılrı Baal-Zevulun sizə deyirəm ki, məbəddən daha üstün gücü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız Olan buradadır. **7** Əgər siz “Mən qurban kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar deyil, mərhəmət istəyirəm” sözünün mənasını sizin hakimləriniz olacaq. **28** Lakin Mən cılrı bilsəydiniz, təqsirsizləri məhkum etməzdiniz. Allahın Ruhu ilə qovuramsa, deməli, Allahın **8** Ona görə ki Bəşər Oğlu Şənbə gününün Padşahlığı üzərinə gəlib. **29** Bir kimsə güclü Sahibidir». **9** İsa oradan ayrılib onların adamın evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu sinaqoquna girdi. **10** Budur, orada əli qurumuş bağlamadan onun malını necə qarət edə bilər? bir adam var idi. Bəzi adamlar İsanı ittiham Gərkək o adamin əvvəlcə əl-qolunu bağlaşın, etmək məqsədi ilə «Şənbə günü şəfa verməyə sonra evini qarət etsin. **30** Mənimlə olmayan icazə varmı?» deyə soruşdular. **11** İsa onlara Mənə qarşıdır və Mənimlə yiğmayan dağıdır. belə cavab verdi: «Hansınızın bir qoyunu olarsa **31** Buna görə sizə deyirəm: hər bir günah və və qoyun Şənbə günü çuxura düşərsə, onu hər bir küfr insanlara bağışlanacaq; amma tutub çıxartmaz? **12** İnsan qoyundan nə qədər Ruha qarşı küfr bağışlanmayıacaq. **32** Kim Bəşər dəyərlidir! Beləliklə, Şənbə günü xeyirxah iş **Oğluna** qarşı söz söyləyərsə, bağışlanacaq; görməyə icazə var». **13** Sonra İsa adama dedi: amma kim Müqəddəs Ruha qarşı söyləyərsə, «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli əvvəlki nə bu dövrə bağışlanacaq, nə də gələcək halına qayıdır o biri əli kimi sağlam oldu. **14** dövrə. (aiən g165) **33** Ya ağaca yaxşı, bəhrəsinə Fariseylər çıxıb İsanı necə məhv etmək barədə də yaxşı deyin yaxud ağaca pis, bəhrəsinə məsləhətləşdilər. **15** İsa bunu bilib oradan də pis deyin; çünki ağaç bəhrəsindən tanınır. uzaqlaşdı. Böyük bir izdiham Onun ardında getdi **34** Ey gürzələr nəsl, siz pis olduğunuz halda və İsa onların hamısına şəfa verdi. **16** Amma necə yaxşı şeylər söyləyə bilərsiniz? Çünki onlara qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu ürək doluluğundan ağız danışar. **35** Yaxşı adam deməsinlər. **17** Bu, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarı, pis söylənən həmin söz yerinə yetsin deyə baş adam isə pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarı. verdi: **18** «Budur, Mənim secdiyim Qulum! **36** Mən sizə deyirəm: insanlar söylədikləri hər Mənə sevilmidir, könlüm Ondan razıdır. Mən Öz boş söz üçün qiyamət günü hesab verəcəklər. **37** Ruhumu Onun üzərinə qoyacağam. O, millətlərə Çünkü öz sözlərinə görə haqq qazanacaqsan və ədalət elan edəcək. **19** O nə mübahisə, nə də öz sözlərinə görə məhkum olunacaqsan». **38** fəryad edəcək. Küçələrdə heç kim Onun səsini O zaman bəzi ilahiyyatçılar və fariseylər isaya eşitməyəcək. **20** Ədaləti zəfərə çatdırana qədər dedilər: «Müəllim, Səndən bir əlamət görmək Əzilmiş qamışı qırmayacaq, Tüstülenən piltəni istəyirik». **39** İsa onlara belə cavab verdi: «Pis söndürməyəcək. **21** Millətlər Onun adına ümid və vəfəsiz nəsil bir əlamət axtarır. Amma ona bağlayacaq». **22** Ondan sonra İsanın yanına cinə Yunus peyğəmbərin əlamətindən başqa heç bir tutulmuş kor və lal bir adamı gətirdilər. İsa əlamət verilməyəcək. **40** Çünkü Yunus üç gün-üç ona şəfa verdi. Beləcə o danışmağa və görməyə gecə nəhəng balığın qarnında necə qalmışdısa, başladı. **23** Bütün xalq «Bu, Davudun Oğlu Bəşər Oğlu da üç gün-üç gecə yerin bağrında elə deyilmə?» deyə mat qaldı. **24** Lakin fariseylər qalacaq. **41** Nineva xalqı qiyamət gündündə bu bunu eşitdikdə dedilər: «Bu Adam ancaq cılrların nəsillə birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cılrları qovur». **25** onlar Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Fariseylərin nə düşündüklerini bilən İsa onlara Budur, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. dedi: «Öz daxilindən bölünmüş hər padşahlıq **42** Cənub mələkəsi qiyamət gündündə bu nəsillə viran qalar və öz daxilindən bölünmüş hər birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü mələkə şəhər yaxud ev davam gətirməz. **26** Əgər Şeytan Süleymanın hikmətli sözlərini dinləmək üçün Şeytanı qovarsa, özü daxilindən bölünmiş olur. yer üzünüñ ucqarlarından gəlmışdı. Budur, Bu vəziyyətdə onun padşahlığı necə davam Süleymandan daha böyük Olan buradadır. **43**

Natəmiz ruh adamdan çıxdıqdan sonra quraq yerinə yetir: "Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, **44** O zaman deyər: "Çıxdığım evə dönüm". amma qanmayacaqsınız. **15** Çünkü bu xalqın Evə qayıdanda onu boş, süpürülmüş və səliqə- ürəyi kütləşdi, Qulaqları ağır eşitdi, Gözlərinə sahman içində görər. **45** Bu vaxt o gedib özündən yundular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları daha betər yeddi başqa ruhu özü ilə götürər. ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə anlamsınlar Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu Və Mənə sarı dönməsinlər ki, Mən onlara adamin axırı əvvəlkindən daha pis olar. Bu şəfa verim". **16** Amma sizin gözləriniz nə pis nəslin də başına belə iş gələcək». **46** İsa bəxtiyardır, çünkü görür və qulaqlarınız nə camaatla söhbət edəndə anası və qardaşları bəxtiyardır, çünkü eşidir! **17** Sizə doğrusunu bayırda durub Onunla danışmaq istəyirdilər. **47** deyirəm: bir çox peyğəmbərlər və saleh adamlar Bir nəfər İsaya dedi: «Budur, anan və qardaşların sizin gördüklerinizi görməyi arzuladılar, amma bayırda dayanıb Səninlə danışmaq istəyirlər». görəmədilər, eşitdiklərinizi eşitməyi arzuladılar, **48** Amma İsa bu sözü söyləyənə cavab verib dedi: amma eşitmədilər. **18** İndi əkinçi barədə məsəlin «Mənim anam və qardaşlarım kimlərdir?» **49** izahını dinləyin: **19** kim Səmavi Padşahlıqla bağlı Əlini şagirdlərinə doğru uzadaraq dedi: «Mənim kələməni eşidib anlamırsa, şər olan gəlib onun anam və qardaşlarım bunlardır. **50** Çünkü kim ürəyində səpilmış olanı oğurlayır. Yol kənarına göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirirsə, səpilən toxum budur. **20** Daş-kəsəkli yerlərə səpilən isə kələməni eşidir və dərhal sevincə qəbul edir. **21** Lakin onda kök olmadığına görə dözümüz az olur, kələmənə görə əziyyət və təqibə məruz qalan kimi yixılır. **22** Tikanlar arasına səpilən odur ki, kələməni eşidir, lakin bu dövrün qayğıları və var-dövlətin aldadıcılığı kələməni boğur və kələm barsız olur. (aİN g165)

13 O gün İsa evdən çıxdı və gedib göl kənarında oturdu. **2** Yanına elə böyük izdiham toplaşdı ki, Özü bir qayığa minib oturdu və bütün izdiham sahildə durdu. **3** İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək dedi: «Bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. **4** Səpin zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib onları dənlədi. **5** Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yerlərə düşdü. Torpağı dərin olmadığına görə tez cürcədi. **6** Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökləri olmadığına görə qurudu. **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb onları boğdu. **8** Başqaları isə münbüt torpağa düşdü. Bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verdi. **9** Qulağı olan eşitsin!» **10** Şagirdlər İsaya yaxınlaşıb dedilər: «Nə üçün onlara məsəllərlə danışırsan?» **11** O isə onlara belə cavab verdi: «Səmavi Padşahlığın sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir, lakin onlara verilməmişdir. **12** Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **13** Mənim onlara məsəllərlə danışmağımın məqsədi budur ki, "gördükləri halda görməzlər, eşitdikləri halda eşitməzlər və anlamazlər". **14** Yeşaya peyğəmbərin onlar üçün dediyi bu sözlər 23 Münbit torpağa səpilənsə odur ki, kələməni eşidir, anlayır və doğrudan da, səmərə - bəzisi yüz, bəzisi altmış, bəzisi otuz qat səmərə verir». **24** İsa onlara başqa bir məsələ də çəkdi: «Səmavi Padşahlıq tarlasına yaxşı toxum səpmiş bir adama bənzəyir. **25** Adamlar yatanda onun düşməni gəlib buğdaların arasına dəlicə səpib getdi. **26** Buğda böyüyüb bəhrə verəndə dəlicələr də göründü. **27** Ev sahibinin qulları gəlib ona belə dedilər: "Ağ, sən tarlana yaxşı toxum səpmədinmi? Bəs bu dəlicə haradan əmələ gəldi?" **28** O isə qullara dedi: "Bunu düşmən etmişdir". Qullar da ona dedilər: "İstəyirsənmi gedib onları çıxaraq?" **29** O dedi: "Yox, çünkü dəlicələri çıxararkən onlarla birgə buğdani da qopararsınız. **30** Qoy biçinə qədər hər ikisi birlikdə böyüşün. Biçin vaxtı mən biçinçilərə deyəcəyəm: Əvvəlcə dəlicələri toplayın və yandırmaq üçün onlardan dərz bağlayın, buğdani isə anbarlarına toplayın"». **31** İsa onlara başqa bir məsələ də danışaraq

dedi: «Səmavi Padşahlıq bir adamın götürüb öz ağlaşma və diş qıçırtsı olacaq». **51** İsa «Bütün tarlasında səpdiyi xardal toxumuna bənzəyir. bunları arladınızmı?» deyə soruşdu. Onlar **32** Xardal toxumu bütün toxumların ən kiçiyi İsaya «bəli, ya Rəbb» dedilər. **52** İsa da onlara olsa da, böyüdükdə bütün bostan bitkirlərdən dedi: «Ona görə də Səmavi Padşahlıq üçün hündür, lap ağac boyda olur. Belə ki göydə şagirdlik etmiş hər ilahiyatçı xəzinəsindən uçan quşlar gəlib onun budaqlarında yuva təzə və köhnə şeylər çıxaran ev sahibinə qurur». **33** İsa onlara başqa bir məsəl də söylədi: bənzəyir». **53** İsa bu məsəlləri bitirəndən sonra «Səmavi Padşahlıq xəmir mayasına bənzəyir. oradan ayrıldı. **54** Öz yurduna gələrək oradakı Qadın onu götürüb üç kisə una qarışdırıb sinaqoqda xalqı öyrətməyə başladı. Camaat bütün xəmir acıyanadək saxlayır». **34** İsa təəccüblərək dedi: «Bu Adamda belə hikmət, bütün bu şeyləri xalqa məsəllərlə söyləyirdi belə möcüzələr yaradan qüdrət haradandır? **55** və onlara məsəlsiz heç bir şey söyləməzdı Bu, dülğərin Oğlu deyilmi? Anasının adı Məryəm ki, **35** peygəmbər vasitəsilə söylənən bu söz deyilmi? Yaqub, Yusif, Şimon və Yəhuda Onun yerinə yetsin: «Ağzımı məsəllərlə açacağam, qardaşları deyilmi? **56** Bütün bacıları aramızda Dünya yaranandan bəri Gizli qalan şeyləri yaşamırı? Bəs onda bu Adama bütün bu bəyan edəcəyəm». **36** O zaman İsa xalqdan şeylər haradandır?» **57** Onların İsaya acığı ayrılib evə girdi. Şagirdləri Onun yanına gəlib tutdu. Amma İsa onlara dedi: «Bir peygəmbərə dedilər: «Tərəfdakı dalıcılar məsələni biza izah öz yurdundan və öz evindən başqa heç bir et». **37** Cavabında İsa dedi: «Yaxşı toxumu yerdə xor baxmazlar». **58** İsa onların imansızlığı səpən Bəşər Oğludur. **38** Tarla isə dünyadır. üzündən orada çox möcüzə yaratmadı.

Yaxşı toxum Padşahlığın övladlarıdır. Dəlicə isə şər olanın övladlarıdır. **39** Dəlicələri səpmiş olan düşman iblisdir. Biçin dövrün sonudur və biçinçilər isə mələklərdir. (*aīōn g165*) **40** Dəlicələr toplanıb alovla yandırıldı ki bu dövrün sonunda da belə olacaq. (*aīōn g165*) **41** Bəşər Oğlu mələklərini göndərəcək, onlar da pis yola çəkən bütün şeyləri və qanunsuzluq edənləri Onun Padşahlığından toplayacaq **42** və onları odlu sobaya atacaqlar. Orada ağlaşma və diş qıçırtsı olacaq. **43** O zaman salehlər özlərinin Atasının Padşahlığında günəş kimi parlayacaqlar. Qulağı olan eşitsin! **44** Səmavi Padşahlıq tarlada gizlədilən bir dəfinəyə bənzəyir. Tapan adam onu gizlətdi, sevinclə gedib bütün varını satdı və o tarlanı satın aldı. **45** Yenə Səmavi Padşahlıq gözəl mirvarılər axtaran bir tacirə bənzəyir. **46** O, çox dəyərli olan bir mirvari tapanda gedib bütün varını satdı və onu satın aldı. **47** Yenə Səmavi Padşahlıq dənizə atılan və hər cür balıq tutan bir tora bənzəyir. **48** Tor dolduğu zaman onu sahilə çəkdilər və oturub yaxşlarını qablara yiğdilar, pisləri isə kənarə atdlar. **49** Bu dövrün sonunda da belə olacaq. Mələklər gəlib pisləri salehlərin arasından kənar edəcəklər. (*aīōn g165*)

50 Sonra onları odlu sobaya atacaqlar. Orada

14 O vaxt İsa barədə olan xəbərləri hökmər Hirod eşitdi. **2** Nökərlərinə dedi: «Bu, Vəftizçi Yəhyadır. O, ölüler arasından dirilib. Buna görə də O, möcüzələr yaradır». **3** Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya görə Yəhyani tutduraraq qollarını qandalladıb zindana saldırmışdı. **4** Çünkü Yəhya Hiroda demişdi: «Hirodiyanı almaq sənə qadağandır». **5** Hirod Yəhyani öldürmək istəyirdi, amma camaatdan qorxurdu. Çünkü camaat Yəhyani peygəmbər sayırdı. **6** Hirodun ad günü qeyd ediləndə Hirodiyanın qızı ortaya çıxıb rəqs etməyə başladı. Bu, Hirodun xoşuna gəldi. **7** O and içib bəyan etdi ki, qız nə istəsə, ona verəcək. **8** Qız isə anasının təhriki ilə dedi: «Vəftizçi Yəhyanın başını burada bir sini içində mənə ver». **9** Padşahı kədər bürüdü, amma içidiyi andlara və qonaqlara görə əmr etdi ki, ona istədiyini versinlər. **10** Beləliklə, zindanda Yəhyanın boynunu vurdurdu. **11** Onun başı bir sini içində gətirilib qızı verildi. Qız da anasına apardı. **12** Yəhyanın şagirdləri gəlib onun cəsədini götürdüler. Onu basdırıldılar və gəlib İsaya bu barədə xəbər verdilər. **13** İsa bunu eşidib qayığa minərək təkbaşına oradan kiməsiz bir yerə çəkildi. Bunu eşidən camaat

şəhərlərdən piyada Onun ardınca getdi. **14** İsa yerə xəbər yaydılar. Bütün xəstələri Onun sahilə düşəndə böyük bir izdiham gördü, onlara yanına gətirdilər. **15** Xəstələr heç olmasa ısanın rəhmi gəldi və xəstələrinə şəfa verdi. **15** Axşama paltarının ətəyinə toxunmaq üçün yalvarırdılar. yaxın şagirdlər Onun yanına gəlib dedilər: «Bura Ona toxunanların hamısı sağıldı.

çöllükdür, vaxt da gecdir. Camaati burax, qoy gedib kəndlərdən özlərinə yemək alsınlar». **16** Amma İsa onlara dedi: «Getməklərinə ehtiyac yoxdur. Onlara yeməyi siz verin». **17** Şagirdlər İsaya dedilər: «Burada beş çörək və iki balıqdan başqa bir şeyimiz yoxdur». **18** İsa «onları buraya, Mənə gətirin» dedi. **19** Camaata əmr etdi ki, otların üstündə otursunlar. İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükür duası etdi. Sonra çörəyi bölüb şagirdlərə verdi. Şagirdlər də camaata payladılar. **20** Hami yeyib-döyüd. Artıq qalan hissələrdən on iki dolu zənbil yiğdilar. **21** Yemək yeyən adamların sayı qadınlar və uşaqlardan başqa, beş min nəfərə yaxın idi. **22** Bundan dərhal sonra İsa camaati evlərinə göndərərkən şagirdlərini də məcbur etdi ki, qayıga minib Özündən əvvəl o biri sahile keçsinlər. **23** İsa camaati göndərəndən sonra dua etmək üçün tək-tənha dağa çıxdı. Axşam olanda orada tək idi. **24** Qayıq İsa artıq qurudan çox stadi uzaqda idi və külək onlara qarşı olduğundan dalğalar qayıga zərbələr endirirdi. **25** Gecənin dördüncü növbəsi İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına galdi. **26** Şagirdlər İsa ısanın gölün üstü ilə yeridiyiini görəndə «Bu bir kabusdur!» deyərək lərzəyə düşdürlər və qorxudan qışqırıldılar. **27** Lakin bu anda İsa onlara müraciat edib dedi: «Cəsarətli olun, Mənəm, qorxmayın!» **28** Peter cavabında Ona dedi: «Ya Rəbb, əgər Sənsənsə, mənə əmr et ki, suların üstü ilə yanına gəlim». **29** İsa «Gəl!» dedi. Peter də qayıqdan çıxıb suların üstü ilə yeridi və İsaya tərəf getdi. **30** Amma küləyin güclü əsdiyini görəndə qorxdu və batmağa başladı. «Ya Rəbb, məni xilas et!» deyə qışqırdı. **31** İsa o anda əlini uzadıb onu tutdu və dedi: «Ey imanı az olan adam, nə üçün şübhə etdin?» **32** Onlar qayıga mindikləri zaman külək sakitləşdi. **33** Qayıqda olanlar «Doğrudan da, Sən Allahın Oğlusan!» deyə Ona səcdə qıldılar. **34** İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə çatdılar. **35** O yerin adamları ısanı tanıdları zaman ətrafdakı hər

15 Onda Yerusəlimdən fariseylər və ilahiyyatçılar ısanın yanına gəlib dedilər: **2** «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəni pozur və çörək yedikləri zaman əllərini yumurlar?» **3** İsa cavabında onlara dedi: «Bəs siz nə üçün öz adət-ənənəniz naminə Allahın əmrini pozursunuz? **4** Çünkü Allah belə əmr etdi: “Ata-anana hörmət et” və “Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir”. **5** Sizsə deyirsiniz: “Kim atasına yaxud anasına məndən umduğun yardım Allaha həsr olundu desə, **6** onda atasına hörmət etməyə bilər”. Belalılıkla, siz öz adət-ənənəniz naminə Allahın kəlamını heç edirsiniz. **7** Ey ikiüzlülər! Yeşaya peygəmbər sizin üçün nə yaxşı söyleyib! O deməmişdir: **8** “Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qəlbləri Məndən uzaqdır. **9** Boş yera Mənə səcdə edirlər, İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirərlər”. **10** İsa camaati yanına çağırıb onlara dedi: «Qulaq asın və dərk edin. **11** Ağıza daxil olan şey insanı murdar etməz, amma insanı murdar edən ağızdan çıxan şeydir». **12** O zaman şagirdlər gəlib Ona dedilər: «Bilirsənmi fariseylər bu sözü eşitdikdə incidilər». **13** Amma İsa cavab verib dedi: «Səmavi Atamın əkmədiyi hər bitki kökündən qoparılaçaq. **14** Onları buraxın. Onlar korların kor rəhbərləridir. Əgər kor koru aparsa, ikisi də çuxura düşər». **15** Peter Ona cavab verərək dedi: «Bu məsəli bizə izah et». **16** İsa dedi: «Siz də hələ dərk etməmisiniz? **17** Başa düşmürsünüz ki, ağıza girən hər şey qarına gedir və ifraz olunur? **18** Ağızdan çıxan şeylərə ürəkdən çıخار, bunlar da insanı murdar edər. **19** Çünkü ürəkdən pis fikirlər, qatılık, zinakarlıq, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, yalançı şahidlik və küfr çıخار. **20** İnsanı murdar edən şeylər bunlardır. Yuyulmamış əllərlə yemək isə insanı murdar etməz». **21** İsa oradan çıxıb Sur və Sidon bölgələrinə çəkildi. **22** Budur, Kənanlı bir qadın o diyardan çıxıb «ya Rəbb, ey Davud

Oğlu, mənə rəhm elə. Qızım ağır bir halda cinə onlara cavab verdi: «Axşam olanda siz: "Hava tutulub" deyə çığırırdı. **23** İsa cavabında ona bir yaxşı olacaq, çünkü göy qırmızıdır», **3** səhər çağı söz belə, demədi. Şagirdləri yaxınlaşış «onu "bu gün firtına qopacaq, çünkü göy qırmızıdır, burax, çünkü arxamızca çığırır" deyərək İsaya tutqundur" deyirsiniz. Göyün görünüşünü yalvardılar. **24** Amma İsa cavab verib dedi: seçə bilirsiniz, ancaq zamanın əlamətlərini «Mən yalnız İsrail xalqının itmiş qoyunlarının seçə bilmirsiniz? **4** Pis və vəfasız nəsil bir yanına göndərilmişəm». **25** Qadınsa yaxınlaşdı əlamət axtarır. Amma ona Yunusun əlamətindən və Ona səcdə qılıb dedi: «Ya Rəbb, mənə başqa heç bir əlamət verilməyəcək». İsa onları imdad et». **26** İsa cavab verib dedi: «Uşaqların tərk edib getdi. **5** Şagirdlər o taya keçəndə çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». çörək götürməyi yaddan çıxarmışdilar. **6** İsa **27** Qadın dedi: «Haqlısan, ya Rəbb! Amma itlər onlara dedi: «Ehtiyatlı olun! Fariseylərin və də sahiblərinin süfrəsindən düşən qırıntılardan sadukeylərin mayasından özünüüzü gözləyin». **7** yeyir». **28** O zaman İsa cavab verib qadına dedi: Şagirdlər isə öz aralarında danışır deyirdilər: «Ey qadın! İmanın böyükür; sənə istədiyin «Bunu çörək götürmədiyimiz üçün deyir». **8** kimi olsun». Onun qızı o saatda sağaldı. **29** İsa bunu bilərək dedi: «Ey imani az olanlar! İsa oradan çıxıb Qalileya gölünün sahilindən Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? keçdi və dağın başına çıxıb orada oturdu. **30** **9** Hələ dərk etmirsinizmi? Beş min nəfər Onun yanına böyük bir izdiham gəldi və özləri üçün beş çörəyi və neçə zənbil yiğdiğinizi ilə birlikdə topallar, korlar, sıkəstlər, lallar xatırlamırsınızmı? **10** Dörd min nəfər üçün və daha başqa bir çoxunu gətirdilər. Onları yeddi çörəyi və neçə səbət yiğdiğinizi da İsanın ayaqları yanına qoydular və İsa onlara xatırlamırsınızmı? **11** Necə anlaya bilmirsiniz şəfa verdi. **31** Xalq görəndə ki lallar danışır, ki, Mən sizinlə danışanda çörəyi nəzərdə şikəstlər sağalır, topallar yeriyir və korlar görür, tutmamışdım? Fariseylərin və sadukeylərin heyrətləndi və İsrailin Allahını izzətləndirdi. mayasından özünüüzü gözləyin». **12** O zaman **32** İsa şagirdlərini yanına çağırıb dedi: «Bu onlar anladılar ki, İsa çörək mayasından camaata yazığım gəlir, çünkü üç gündür ki, yox, fariseylərin və sadukeylərin təlimindən yanımızdırıllar və yeməyə heç nələri yoxdur. qorunmağı nəzərdə tutmuşdu. **13** İsa Filip Onları evlərinə ac yola salmaq istəmirəm ki, Qeyşəriyyəsi bölgəsinə gəldiyi zaman Öz yolda taqətdən düşməsinlər». **33** Şagirdlər şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə Ona dedilər: «Bu çöllükdə bu qədər camaati görə Bəşər Oğlu kimdir?» **14** Onlar da doydurmaq üçün çörəyi haradan tapaq?» **34** İsa dedilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqlarını onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar İlyas, digərləri isə deyirlər ki, Yeremya yaxud dedilər: «Yeddi və bir az da kiçik balığımız peygəmbərlərdən biridir». **15** İsa onlara dedi: var». **35** Onda İsa camaata əmr etdi ki, yerə «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» otursunlar. **36** Yeddi çörəklə baliqları götürdü **16** Şimon Peter cavab verdi: «Sən var olan və şükür edərək bölüb şagirdlərə, şagirdlər də Allahın Oğlu Məsihsən». **17** İsa ona cavab camaata verdi. **37** Hami yeyib-doydu. Artıq verib dedi: «Nə bəxtiyarsan, ey Yunus oğlu qalan hissələri yiğdi, yeddi səbət doldu. Şimon! Çünkü bunu sənə bildirən ət və qan **38** Yemək yeyən adamların sayı isə qadınlar deyil, göylərdə olan Atamdır. **18** Mən sənə deyirəm ki, sən Petersən və Mən cəmiyyətimi bu Qayanın üzərində quracağam. Ölülər diyarının qapıları ona qalib gələ bilməyəcək. (*Hadəs 986*) **19** Səmavi Padşahlığın açarlarını sənə verəcəym. Yer üzündə bağlayacağıñ hər şey göylərdə bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağıñ hər şey göylərdə açılmış olacaq». **20** Bu sözlərdən

16 Fariseylər və sadukeylər yaxınlaşış İsanı sinamaq üçün xahiş etdilər ki, onlara göydən gələn bir əlamət göstərsin. **2** Amma İsa

Səmavi Padşahlığın açarlarını sənə verəcəym. Yer üzündə bağlayacağıñ hər şey göylərdə bağlanmış olacaq və yer üzündə açacağıñ hər şey göylərdə açılmış olacaq». **20** Bu sözlərdən

sonra İsa şagirdlərə qadağan etdi ki, Onun Məsih «Elə isə, niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə olduğunu heç kəsə danışmasınlar. **21** Bundan İlyas gəlməlidir?» **11** İsa onlara cavab verdi: sonra İsa şagirdlərinə danışmağa başladı ki, Özü «Düzdür, İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır. Yeruşəlimə getməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər **12** Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və onu və ilahiyyatçılar tərəfindən çox əzab çəkməli, tanımadılar, lakin nə istədilərsə, onun başına öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir. **22** Peter gətirdilər. Eyni cür Bəşər Oğlu da onların Onu bir kənara çəkib etiraz etməyə başladı: əlindən əzab çəkəcək». **13** Şagirdlər o zaman «Ya Rəbb, Özünə yazığın galsın! Bu əsla Sənin başa düşdülər ki, İsa onlara bu sözləri Vəftizçi başına gəlməyəcək!» **23** Amma İsa dönüb Peterə Yəhya haqqında söyləyirdi. **14** Onlar xalqın dedi: «Çəkil qarşımızdan, Şeytan! Sən Mənə mane yanına gələndə bir adam gəlib ısanın qarşısında olursan. Sən Allahan işləri haqqında deyil, diz çökərək dedi: **15** «Ya Rəbb! Oğluma rəhm insan əməlləri barəsində fikirləşirən». **24** Sonra elə, cünki o, epileptikdir və çox əzab çəkir. İsa şagirdlərinə dedi: «Əgər bir kəs Mənim Tez-tez gah oda, gah da suya düşür. **16** Onu ardıcılca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin Sənin şagirdlərinin yanına gətirdim, lakin ona və çarmızını götürüb ardıcılca gəlsin. **25** Kim şəfa verə bilmədilər». **17** İsa cavab verərək canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, amma dedi: «Ey imansız və yolunu azmış nəsil! kim Mənə görə canını itirirsə, onu qoruyacaq. Nə vaxta qədər sizinlə olacağam? Nə vaxta **26** İnsan bütün dünyani qazanıb canını itirərsə, qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı buraya, yanına ona nə xeyri var? Yaxud insan öz canının gətirin». **18** İsa cinə qadağan etdi və cin uşaqlan əvəzinə nə verə bilər? **27** Cünki Bəşər Oğlu çıxdı. Oğlan o saatda şəfa tapdı. **19** O zaman Atasının izzəti içində Öz məlekəkləri ilə gələcək şagirdlər isaya təklikdə yaxınlaşıb dedilər: «Nə və o zaman hər kəsə öz əməlinə görə əvəzini üçün biz o ruhu qova bilmədik?» **20** İsa da verəcək. **28** Sizə doğrusunu deyirəm: burada onlara dedi: «İmanınız az olduğu üçün. Cünki duranlardan bəzisi Bəşər Oğlunun Padşahlığı ilə sizə doğrusunu deyirəm: bir xardal toxumu qədər imanınız olarsa və siz bu dağa “buradan oraya köç” desəniz, o köçər və sizin üçün mümkün olmayan heç bir şey olmaz». **22** Qalileyada yiğilərkən İsa şagirdlərə dedi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək **23** və Onu öldürəcəklər, amma O, üçüncü gün diriləcək». Onlar çox kədərləndilər. **24** Kefernahuma gəldikləri zaman məbad vergisini yiğanlar Peterə yaxınlaşıb dedilər: «Sizin Müəlliminiz vergi ödəmirmi?» **25** Peter «ödəyir» dedi. Evə gələndə İsa onu qabaqlayaraq dedi: «Şimon! Sən necə düşünürsən? Yerin hökmdarları gömrük və yaxud vergini kimdən alırlar? Öz övladlarındanımı, yoxsa kənar adamlardan?» **26** Peter Ona «kənar adamlardan» söylədikdə İsa ona dedi: «Belə isə, övladlar sərbəstdir. **27** Lakin bu adamları incitməyək deyə gölə get, tilovat və tilova düşən ilk balığı götür. Onun ağzını açanda bir gümüş pul tapacaqsan. Onu götür, həm Mənim, həm də öz əvəzinə ver».

17 Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və qardaşı Yəhyəni götürüb hündür bir dağa çıktı. **2** Onların qarşısında görünüşü dəyişdi. Üzü günəş kimi parladi və libası işiq kimi ağ oldu. **3** O an Musa və İlyas onlara göründü. Onlar İsa ilə səhbət edirdi. **4** Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Ya Rəbb! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Əgər istəyirsənsə, burada üç çardaq qurum - biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». **5** Peter hələ danişan zaman parlaq bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Budur, buluddan bir səs geldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam, Ona qulaq asın!» **6** Şagirdlər bunu eşidəndə üzüstə yera qapandılar və onları böyük dəhşət bürüdü. **7** İsa gəlib onlara toxunaraq «Qalxin, qorxmayın!» dedi. **8** Onlar da başlarını qaldıranda isadan başqa kimsəni görmədilər. **9** Dağdan enərkən İsa şagirdlərinə əmr etdi: «Bəşər Oğlu ölülər arasından dirilənə qədər gördüyüünü heç kimə söyləməyin». **10** Şagirdlər Ondan soruştular:

18 Həmin vaxt şagirdlər ısanın yanına gəlib dedilər: «Səmavi Padşahlıqda ən böyük

kimdir?» 2 İsa yanına bir balaca uşaq çağırıb açaçağınız hər şey göydə açılmış olacaq. 19 Yenə onu şagirdlərin arasına qoydu. 3 O dedi: «Sizə siza doğrusunu deyirəm: yer üzündə sizlərdən doğrusunu deyirəm: əgər siz yolunuzdan dönüb iki nəfər diləyacəkləri hər hansı bir şey üçün uşaqlar kimi olmasanız, Səmavi Padşahlıqə əslə razılığa gələrsə, göylərdə olan Atam onların daxil ola bilməzsiniz. 4 Beləliklə, kim bu uşaq istəklərini yerinə yetirəcək. 20 Çünkü harada kimi özünü aşağı tutarsa, Səmavi Padşahlıqdə iki və ya üç nəfər Mənim adımla yiğilsara, Mən ən böyük odur. 5 Kim Mənim adımla belə bir də orada, onların arasındayam». 21 O zaman uşağı qəbul edərsə, Məni qəbul edər. 6 Amma Peter gəlib İsaya dedi: «Ya Rəbb! Qardaşım kim Mənə iman edən bu kiçiklərdən birini pis mənə qarşı günah işlədərsə, neçə dəfə mən yola çəkərsə, öz boynuna böyük bir dəyirman onu bağışlamalıyım? Yeddi dəfəmi?» 22 İsa ona daşı asib dənizin dibinə atılaraq boğulmaq dedi: «Sənə deyirəm: yeddi dəfə yox, yetmiş onun üçün daha yaxşı olar. 7 İnsanları pis yola dəfə yeddi. 23 Ona görə də Səmavi Padşahlıq çəkən şeylər üçün vay bu dünyanın halına! öz qulları ilə hesablaşmaq istəyən bir padşaha Belə şeylərin golməsi qarşısınınmazdır, amma bənzəyir. 24 Hesablaşmağa başladığı zaman vay o adamın halına ki, bunlar onun vasitəsilə onun yanına on min talant borcu olan biri gəlirlər! 8 Əgər əlin və ya ayağın səni pis yola gətirildi. 25 Amma onun ödəməyə bir şeyi çəkərsə, onu kəs at. Sənin əbədi həyata şikəst olmadığı üçün ağası əmr etdi ki, özü, arvadı, və ya topal daxil olmayıñ iki əl və iki ayaqla uşaqları və bütün mali satılaraq borcunu ödəsin. əbədi oda atılmağından yaxşıdır. (a)tonios g166) 9 26 Elə bu vaxt qul yerə qapanıb ona səcdə edərək Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxarıb at. dedi: “Səbir et! Mən hamisini ödəyəcəyəm”. Sənin tək gözlə əbədi həyata daxil olmayıñ iki 27 Ağasının o qula rəhmi gəldi, onu buraxdı gözlə cəhənnəm oduna atılmağından yaxşıdır. və borcunu bağışladı. 28 Amma o qul kənara (Geenna g1067) 10 Bu kiçiklərdən birinə belə, xor çıxıb ona yüz dinar borclu olan bir yoldaşını baxmaqdan çəkinin. Çünkü sizə deyirəm: onların tapdı. Onu yaxaladı və “Borcunu ödə!” deyərək səmadakı mələkləri göylərdə olan Atamın üzünü boğmağa başladı. 29 Yoldaşı yerə qapanıb ona daima görür. 12 Siz necə deyirsiniz? Bir adamın “səbir et, borcunu ödəyəcəyəm” deyə yalvardı. yüz qoyunu varsa və onlardan biri yolunu 30 O isə istəmədi. Gedib borcunu ödəyənə qədər azarsa, doxsan doqquzunu dağlarda qoyub onu zindana saldırdı. 31 Ağanın digər qulları yolunu azan qoyunu axtarmağa getməzmi? 13 baş verən hadisəni görəndə çox kədərləndilər Sizə doğrusunu deyirəm: əgər onu tapa bilərsə, və gedib bütün olanı ağalarına naql etdilər. 32 yolumu azmayan doxsan doqquz qoyun üçün Onda ağa o qulu yanına çağırıb dedi: “Ey pis sevindiyindən artıq onun üçün sevinər. 14 qul, bütün o borcu sənə bağışladım, çünkü mənə Beləcə bu kiçiklərdən birinin belə, həlak olması yalvardın. 33 Mən sənə mərhəmət etdiyim kimi göylərdə olan Atanızın iradəsi deyil. 15 Əgər sən də yoldaşına mərhəmət etməli deyildinmi?” qardaşın sənə qarşı günah işlədərsə, get, onun 34 Ağası qəzəblənib bütün borcunu ödəyənə günahını ona göstər. Qoy hər şey yalnız ikinizin qədər onu işğəncə verənlərə təslim etdi. 35 Hər arasında qalsın. O sənə qulaq asarsa, qardaşını biriniz qardaşlarınızı ürəkdən bağışlamasınız, qazandın. 16 Amma qulaq asmazsa, özünlə bir Səmavi Atam da sizə elə edər». və ya iki nəfər götür ki, “hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin”. 17 Əgər o bu adamların da sözünə qulaq asmaq istəməsə, vəziyyəti imanlılar cəmiyyətinə bildir. Əgər cəmiyyətin də sözünə qulaq asmaq istəməsə, onu bir büt pərəst və vergiyigan hesab et. 18 Sizə doğrusunu deyirəm: yer üzündə bağlayacağınız hər şey göydə bağlanmış olacaq və yer üzündə

19 İsa söhbətini bitirdikdən sonra Qalileyadan çıxıb Yəhudeyanın İordan çayının o biri tayında yerləşən bölgəsinə getdi. 2 Böyük bir izdiham Onun ardınca gəldi. İsa orada onlara şəfa verdi. 3 Bəzi fariseylər ısanın yanına gəlib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «İnsanın öz arvadını hər səbəbə görə boşamağa icazəsi varmı?» 4 İsa cavab verib

dedi: «Oxumamışınız ki, Yaradan başlangıçdan adam bu sözü eşitdikdə kədərlənib getdi, “onları kişi və qadın olaraq yaratdı” və dedi: çünkü var-dövləti çox idi. **23** İsa şagirdlərinə **5** “Buna görə də kişi ata-anasını tərk edib dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: varlı adamın arvadına qovuşacaq və ikisi bir bədən olacaq?» Səmavi Padşahlıqə daxil olması çətindir. **24** **6** Artıq onlar iki deyil, bir bədəndir. Buna görə Yenə sizə deyirəm ki, dəvənin iynə gözündən də qoy Allahın birləşdirdiyini insan ayırması». keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil **7** Fariseylər İsaya belə dedilər: «Onda Musa nə olmasından asandır». **25** Bunu eşidən şagirdlər üçün bir talaq kağızı verərək arvadını boşamağı çox təəccübənlənrək dedilər: «Elə isə, kim xilas əmr etdi?» **8** İsa onlara dedi: «Ürəyinizin inadkar ola bilər?» **26** İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar olduğuna görə Musa arvadlarını boşamağımıza üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün hər icazə verdi. Amma başlangıçdan belə deyildi. şey mümkündür». **27** Bundan sonra Peter cavab **9** Mənsə sizə deyirəm ki, cinsi əxlaqsızlıqdan verərək Ona dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin başqa, hər hansı bir səbəbə görə arvadını boşayıb ardınca gəlmışik, əvəzində nəyimiz olacaq?» başqası ilə evlənən kəs zina edir». **10** Şagirdləri **28** İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: İsaya dedilər: «Əgər ərlə arvad arasındaki hər şey yeniləşəndə, Bəşər Oğlu izzətli taxtına münasibət belə isə, deməli, evlənməmək daha oturanda Mənim ardımca gələn sizlər də İsrailin yaxşıdır». **11** Amma İsa onlara dedi: «Hər adam on iki qabiləsinə hökm etmək üçün on iki bu sözü qəbul edə bilməz, ancaq bu qabiliyyətin taxt üzərində oturacaqsınız. **29** Mənim adım verildiyi adamlar qəbul edə bilər. **12** Çünkü oturunda ya evlərini ya qardaşlarını ya bacılarını elələri var ki, anadangəlmə xədimdir, elələri var ya atasını ya anasını ya uşaqlarını və yaxud ki, insanlar tərəfindən xədim ediliblər, elələri da var ki, Səmavi Padşahlıq uğrunda özlərini xədim tarlalarını atan hər kəs bundan yüz dəfə artıq sayırlar. Bunu qəbul edə bilən qəbul etsin». **13** O zaman uşaqlar İsanın yanına gətirildi ki, alacaq və əbədi həyatı da ırs olaraq alacaq. **14** İsa onların üzərinə əllərini qoyub dua etsin. **15** Şagirdlər isə onlara qadağan etdilər. **16** Amma İsa dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim yanımı gəlsinlər! Onlara mane olmayıñ! Çünkü Səmavi Padşahlıq belələrinə məxsusdur». **17** İsa onların üzərinə əllərini qoyub oradan getdi. **18** Bir adam İsanın yanına gəlib dedi: «Müəllim, mən nə yaxşılıq etməliyəm ki, əbədi həyata malik olum?» (**aīōnios g166**) **19** İsa ona dedi: «Nə üçün Məndən yaxşılıq barəsində soruştursan? Yaxşı olan tək Biri vardır. Əgər sən əbədi həyata qovuşmaq istəyirsənsə, Onun əmrlərinə riayət et». **20** O adam İsadan «Hansi əmrlərə?» deyə soruşdu. İsa da dedi: «Qətl etmə. Zina etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlik etmə. Ata-anana hörmət et». Həmçinin “qonşunu özün kimi sev”». **21** Cavan adam İsaya dedi: «Bunların hamısına riayət etmişəm, daha nəyim çatışmış?» **22** İsa ona dedi: «Əgər kamil olmaq istəyirsənsə, get, əmlakını sat və yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımca gəl». **23** Lakin cavan (**aīōnios g166**) **24** Amma birinci olanların coxu axırıcı, axırıcı olanlarsa birinci olacaq.

20 Səmavi Padşahlıq səhər erkən durub öz üzüm bağı üçün işçi tutmağa çıxan ev sahibinə bənzəyir. **20**, işçilərlə günü bir dinara razılışib onları üzüm bağına göndərdi. **3** Üçüncü saat radələrində çıxıb meydanda işsiz durmuş adamları gördü. **4** Onlara da dedi: “Siz də üzüm bağına gedin və haqqınızı düz verərəm”. **5** Onlar da bağ'a getdilər. Altıncı və doqquzuncu saat radələrində yenə çıxıb belə etdi. **6** On birinci saat radələrində çıxdı və orada duran başqlarını tapıb onlara dedi: “Nə üçün bütün günü burada işsiz durursunuz?” **7** “Çünkü heç kim bizə iş vermədi” dedilər. Onlara “siz də üzüm bağına gedin” dedi. **8** Axşam olanda bağ sahibi öz nəzarətçisənə dedi: “İşçiləri çağır və axırıncılardan başlayaraq birincilərə kimi muzdalarını ver”. **9** On birinci saat radələrində işə gələnlər adambaşına bir dinar aldılar. **10** Birinci gələnlərsə daha çox alacaqlarını düşündülər, lakin onlar da adambaşına bir dinar aldılar. **11** Pullarını aldıqları zaman ev sahibinə şikayət edərək dedilər: **12** “Bu ən axırıncılar cəmi bir

saat işlədilər və sən onları günün ağırlığını və Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» deyə qızmar istisini çəkən bizlərlə bir tutdu». 13 O daha ucadan bağırıldı. 32 İsa dayanıb onları isə onlardan birinə cavab verib dedi: «Dostum, çağırıcı və onlardan soruşdu: «Nə istayırsınız, axı mən sənə haqsızlıq etmadım, sən mənimlə sizin üçün edim?» 33 Onlar dedilər: «Ya Rəbb, bir dinara razılışmadınmı? 14 Haqqını al, get! gözlərimiz açılsın». 34 İsanın onlara rəhami gəldi, Axırıncıya da sənə verdiyim qədər vermək gözlərinə toxundu. Həmin an onların gözləri istəyirəm. 15 Öz pulumla istədiyimi etməyə açıldı və İsanın ardınca getdilər.

ixtiyaram yoxdurmu? Sən mənim comərdliyimə qışqanırsan?» 16 Beləcə də axırıncılar birinci, birincilər isə axırıncı olacaq». 17 İsa Yeruşəlimə gedərkən yolda On İki şagirdi kənara çağırıb ayrıca onlara dedi: 18 «Bax Yeruşəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə və ilahiyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə məhkum edəcəklər; 19 ələ salaraq qamçılıyib çarmixa çəksinlər deyə başqa millətlərə təslim edəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». 20 O zaman Zavday oğullarının anası oğulları ilə birlikdə İsaya yaxınlaşıb səcdə qılaraq Ondan nə isə dilədi. 21 İsa qadından «Sən nə istayırsan?» deyə soruşdu. Qadın Ona dedi: «Əmr et ki, mənim bu iki oğlum Sənin Padşahlığında biri sağında, biri solunda otursun». 22 Amma İsa cavab verib dedi: «Nə dilədiyinizi özünüz də bilmirsiniz. Mənim içəcəyim kasadan siz də içə bilərsinizmi?» Onlar dedilər: «Bilərik». 23 İsa onlara dedi: «Mənim içəcəyim kasadan içəcəksiniz. Amma sağında və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Atam oranı kimlər üçün hazırlayıbsa, onlara veriləcək». 24 Bunu eşidən on şagirdin iki qardaşa acıqı tutdu. 25 İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbərləri onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara ağılıq edir. 26 Sizin aranızda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən xidmətçiniz olsun. 27 Aranızda kim birinci olmaq istəsə, başqlarının qulu olsun. 28 Beləcə Bəşər Oğlu galmadı ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidyə versin». 29 İsa şagirdləri ilə Yerixodan çıxarkən böyük bir izdiham Onun ardınca getdi. 30 Yol kənarında oturan iki kor adam İsanın oradan keçdiyini eşitdikdə «Ya Rəbb, ey Davud Oğlu! Bizə rəhm elə!» deyə bağırdı. 31 Camaat onlara qadağan edib susdurmaq istədisə də, onlar «Ya

21 Yeruşəlimə yaxınlaşıb Zeytun dağının yamacındakı Bet-Faqeyə gəldikləri zaman İsa iki şagirdi göndərərək 2 onlara dedi: «Qarşınızdakı kəndə gedin. Dərhal orada bağlanmış bir eşşəklə bir sıpa tapacaqsınız. Onları açıb Mənə gətirin. 3 Kim sizə bir şey desə, ona “bunlar Rəbbə lazımdır, tezliklə onları geri göndərəcək” deyərsiniz». 4 Bunlar da peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerinə yetsin deyə baş verdi: 5 «Sion qızına deyin ki, “Bax Padşahın sənə təraf gəlir; O itaətkardır və bir eşşəyə – Eşşəyin balası olan sıpaya minib gəlir”». 6 Şagirdlər gedib İsanın əmr etdiyi kimi etdirilər. 7 Eşşəklə sıpanı gətirib üzərlərinə paltarlarını qoymalar və İsa sıpanın belinə mindi. 8 Camaatın çoxu öz paltarlarını yola sərdi. Bəzisi də ağaclarдан budaqlar kəsib yola döşədi. 9 İsanın önündə gedən və ardınca gələn xalq belə nida edirdi: «Davud Oğluna hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun! Ən ucalarda hosanna!» 10 İsa Yeruşəlimə daxil olanda bütün şəhər «Bu Kimdir?» deyərək sarsıldı. 11 Camaat isə deyirdi: «Bu, Qalileyanın Nazaret şəhərindən olan İsa Peyğəmbərdir». 12 İsa məbədə girib orada alver edənlərin hamısını qovdı. Sərrafların masalarını və göyərçin satanların kürsülərini çevirdi. 13 Onlara belə dedi: «“Mənim evim dua evi adlandırılacaq” deyə yazılıb. Amma siz onu “quldur yuvasına” əvvirmisiniz!» 14 İsa məbəddə Onun yanına gələn korlara və axsaqlara şəfa verdi. 15 Lakin başçı kahinlər və ilahiyatçılar Onun etdiyi heyrətamız işləri və məbəddə «Davud Oğluna hosanna!» deyə bağiran uşaqları gördükdə açıqlandılar 16 və Ona dedilər: «Bunların nə söylədiyini eşidirsənmi?» İsa da onlara dedi: «Bəli. “Körpələrin və çağaların ağızından Kamil həmd aldın” sözünü heç oxumamışınız?» 17 İsa onları tərk edib şəhərdən çıxdı. Bet-Anyaya

gedib orada gecələdi. **18** Səhəri gün İsa şəhərə oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq qayıdanda acmışdı. **19** Yol kənarında bir əncir üzümsixan düzəltdi, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra ağacı gördü və ona yaxınlaşdı. Amma ağacda isə bağlı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə yarpaqdan başqa bir şey tapmadı. İsa ona dedi: getdi. **34** Məhsul vaxtı çatanda məhsulunu almaq «Qoy bir daha sənin meyvən çıxmasın». Əncir üçün qullarını bağbanların yanına göndərdi. **35** ağacı o anda qurudu. (aiən 9:165) **20** Şagirdlər Lakin bağbanlar onun qullarını tutub kimini bunu gördükdə «Əncir ağacı bir anda necə döydülər, kimini öldürdülər, kimini də daşqalaq qurudu?» deyərək heyratləndilər. **21** İsa cavab etdilər. **36** Bağ sahibi yəna əvvəlkindən daha verib onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: çox başqa qullar göndərdi. Bağbanlar onlara əgər imanınız olub şübhə etməsəniz, nəinki da əvvəlki kimi etdilər. **37** “Oğluma hörmət əncir ağacının başına gətirilən şeyi edərsiniz, edərlər” deyərək axırda öz oğlunu onların hətta bu dağa “Qalx, dənizə atıl!” desəniz, yanına göndərdi. **38** Bağbanlarsa oğulu görəndə elə də olacaq. **22** İmanla dua edərək hər nə öz aralarında dedilər: “Varis budur. Gəlin onu diləsəniz, alacaqsınız”. **23** İsa məbədə gəlib öldürək və miras bizə qalsın”. **39** Beləcə onu təlim öyrədərkən başçı kahinlər və xalqın tutub bağdan kənara çıxararaq öldürdülər. **40** ağsaqqalları Ona yaxınlaşış dedilər: «Sən bu Beləliklə, bağın sahibi gəldikdə bu bağbanlara işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Sənə bu nə edəcək?» **41** Onlar İsaya dedilər: «Bu xainləri səlahiyyəti kim verib?» **24** İsa onlara belə cavab dəhşətli şakıldə həlak edəcək, üzüm bağını verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; onu isə başqa bağbanlara icarəyə verəcək ki, onlar Mənə desəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə məhsulu öz vaxtında ona versinlər». **42** İsa etdiyimi sizə deyərəm. **25** Yəhyanın vəftizi onlara dedi: «Məgər siz Müqəddəs Yazılıarda haradan id? Göydən id, yoxsa insanlardan?» bunu heç oxumamısınız? “Bənnaların rədd Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə etdiyi daş Guşədaşı olub. Bu, Rəbbin işi id, dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün Gözümüzdə xariqəli bir işdir”. **43** Buna görə sizə ona inanmadınız?” deyəcək. **26** Amma desək deyirəm: Allahın Padşahlığı sizdən alımb onun “insanlardan”, camaatdan qorxuruq, çünkü məhsullarını yetişdirəcək bir millətə veriləcək. hamı Yəhyanı peyğəmbər sayır». **27** Cavabında **44** Bu daşın üstünə yixilan kəs parçalanacaq, İsaya dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: daş isə kimin üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **45** «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də Başçı kahinlər və fariseylər Onun məsəllərini sizə demirəm. **28** Bəs siz necə düşünürsünüz? eşitdikdə bu sözləri onlar üçün dediyini başa Bir adamin iki oğlu vardi. Gəlib birincisinə düşdülər. **46** Ona görə də Onu tutmaq üçün yol “oğlum, bu gün get üzüm bağında işə” dedi. **29** Axtarırıqlar, lakin camaatdan qorxdular, çünkü O da cavab verib “istəmirəm” dedi. Lakin sonra camaat ısanı peyğəmbər hesab edirdi.

peşman olub getdi. **30** Həmin adam ikincisini yaxınlaşış yenə eyni sözü söylədi. O cavab verib “Gedirəm, ağam!” dedi, amma getmədi. **31** Bu iki nəfərdən hansı atasının istəyini yerinə yetirdi?» Onlar «birincisi» dedilər. İsa onlara dedi: «Siza doğrusunu deyirəm: vergiyiganlar və fahişələr Allahın Padşahlığına sizdən qabaq girirlər. **32** Çünkü Yəhya sizin yanınıza salehlik yolunu göstərməyə gəldi. Sizə ona inanmadınız, amma vergiyiganlar və fahişələr ona inandılar. Siz bunu gördükdən sonra da peşman olub ona inanmadınız. **33** Başqa bir məsəli dinləyin: Ev sahibi olan bir adam var idi. Üzüm bağlı saldı,

22 İsa yenə onlara məsəllərlə xıtab edərək dedi: **2** «Səmavi Padşahlıq oğluna toy ziyafəti verən bir padşaha bənzəyir. **3** O, toy ziyafətinə dəvət olunanları çağırmaq üçün qullarını göndərdi. Lakin onlar gəlmək istəmədi. **4** Bir daha başqa qulları göndərərək onlara dedi: “Dəvət olunanlara deyin ki, budur, mən ziyafətimi hazırladım, öküzlərim və bəslənmiş heyvanları kəsilib, hər şey hazırlır, toy ziyafətinə gəlin!” **5** Amma dəvət olunanlar etinasızlıq göstərərək kimi tarlasına, kimi ticarətinə getdi. **6** O biriləri isə onun qullarını tutub təhəqir etdilər və öldürdülər. **7**

Padşah bundan xəbər tutaraq qəzəbləndi. Öz bu qadını almışdı». **29** İsa onlara cavab verib qosunlarını göndərib o qatilləri məhv etdi, dedi: «Müqaddəs Yazılırı və Allahın qüdrətini şəhərlərini isə yandırdı. **8** Onda qullarına dedi: bilmədiyinizi görə yanılırsınız. **30** Ona görə “Toy ziyaftəti hazırlır, fəqət dəvət olunanlar ki ölürlər diriləndə insanlar nə evlənir, nə də buna layiq deyil. **9** Beləliklə, yolayricılara ərə gedirlər. Ancaq səmadakı mələklər kimi gedin və kimi tapsanız, toy ziyaftinə dəvət olurlar. **31** Bəs ölürlərin dirilməsinə gəlincə, edin”. **10** Həmin qullar yollara çıxdılar. Pis-yaxşı Allah tərəfindən sizə “Mən İbrahimim Allahi, kimi tapdılarsa, hamısını topladılar. Toy məclisi İshaqın Allahi və Yaqubun Allahiyam” deyə qonaqlarla doldu. **11** Padşah qonaqlara baxmaq söylənən sözü oxumamışınız? Allah ölürlərin üçün girdikdə orada toy libası geyməmiş bir deyil, dirilərin Allahıdır». **33** Bunları eşidən nəfəri gördü, **12** ona dedi: “Dostum! Sən toy camaat Onun təliminə təəccübənləndirdi. **34** libası geyməmiş buraya necə girdin?” O isə Fariseylər ısanın sadukeyləri susdurduguunu susdu. **13** O zaman padşah xidmətçilərə dedi: eşidəndə bir yerə toplaşdırılar. **35** Onlardan biri “Onun əllərini, ayaqlarını bağlayın və qaranlıq olan qanunşunas ısanı sinamaq məqsədi ilə çölə atın! Orada ağlaşma və diş qıçırması olacaq”. Ondan bunu soruşdu: **36** «Müəllim, Qanunda **14** Çünkü dəvət edilmiş çox, seçilmiş isə azdır». Ən böyük əmr hansıdır?» **37** İsa ona dedi: **15** O zaman fariseylər gedib məsləhətləşirdilər «Allahın Rəbbi bütün qəlbinə, bütün varlığında ki, Onu söz üstündə necə tutsunlar. **16** Onlar və bütün düşüncənlə sev». **38** Bu, böyük və hirodçularla birgə öz şagirdlərini ısanın yanına əsas əməkdir. **39** Buna bənzəyən ikincisi budur: göndərib dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən “Qonşunu özün kimi sev”. **40** Bütün Qanun və etibarlı adamsan, Allahın yolunu həqiqətə görə Peyğəmbərlərin sözləri bu iki əmərə əsaslanır». öyrədirsin və heç kimə tərəkkeşlik etmirsən. **41** Fariseylər toplaşdıraqda İsa onlardan bunu Çünkü insanlar arasında fərq qoymursan. **17** soruşdu: **42** «Məsih haqqında nə düşüñürsünüz? İndi bizi de görək, Səncə bizim üçün qeysərə O kimin Oğludur?» Onlar da İsaya «Davudun vergi verməyə icazə var ya yox?» **18** Amma Oğlu» dedilər. **43** İsa onlara dedi: «Elə isə, nə İsa onların pis niyyətini bilərkə dedi: «Ey üçün Davud Ruh vasitəsilə Ona “Ağa” deyə ikiüzlülər, Məni niyə sınığa çəkirsiniz? **19** müraciət edir? **44** “Rəbb mənim Ağama dedi: Vergi verdiyiniz sikkəni Mənə göstərin». Onlar «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək da Ona bir dinar gətirdilər. **20** İsa onlara Sağında otur” deyib. **45** Əgər Davud Ona “Ağa” dedi: «Sikkənin üstündəki bu təsvir və yazı deyə müraciət edirsə, O necə Davudun oğlu ola kimindir?» **21** Ona dedilər: «Qeysərin». O vaxt bilar?» **46** Bunun cavabında İsaya kimsə bir söz İsa onlara dedi: «Elə isə, qeysərin haqqını deyə bilmədi. O gündən sonra artıq heç kim qeysərə, Allahın haqqını Allahe verin». **22** Ondan bir şey soruşmağa casarət etmədi.

Bunu eşitdikləri zaman heyrətləndilər və ısanı tərk edib getdilər. **23** Həmin gün dirilmənin olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər ısanın yanına gəlib soruşdular: **24** «Müəllim, Musa belə demişdir: “Əgər bir adam övladsız ölsə, qardaşı onun dul qalmış arvadını alıb ölən qardaşın nəslini davam etdirsin”. **25** Aramızda yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və öldü. Uşağı olmadığından arvadı ilə qardaşı evləndi. **26** İkincisi və üçüncüüsü, hətta yeddincisə qədər eləcə öldü. **27** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **28** İndi ölürlər diriləndə bu qadın o yeddi nəfərdən hansının arvadı olacaq? Çünkü hamısı

23 Bundan sonra İsa camaata və şagirdlərinə müraciət edib **2** dedi: «İlahiyyatçılar və fariseylər Musanın kürsüsündə oturmuşlar. **3** Buna görə də sizə əmr etdikləri hər şeyə riayət və əməl edin. Amma onların etdiklərini etməyin, çünkü söyləyərlər, amma riayət etməzlər. **4** Ağır və çətin daşına bilən yükleri bağlayıb insanların çiyninə yükleyərlər, özləri isə bu yükleri daşımaq üçün barmaqlarını belə, tərpətmək istəməzlər. **5** Onlar öz əməllərinin hamısını insanlar görsün deyə edərlər. Çünkü onlar dua qutucuqlarını genişləndirib geyimlərinin qotazlarını uzadalar. **6** Ziyafətlərdə yuxarı başı

və sinaqqlarda baş kürsüləri tutmayı, 7 bazar soyğunçuluq və pozğunluqla doludur. 26 Sən, meydanlarında salam almağı, insanların onlara ey kor farisey! Əvvəlcə kasanın daxilini təmizlə “Rabbi!” deyə xitab etməsini sevərlər. 8 Amma ki, bayır tərəfi də təmiz olsun! 27 Vay halınıza, kiməsə siz “Rabbi” deyə çağırmasın. Çünkü sizin ey ilahiyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! bir Müəlliminiz var. Siz hamınızsa qardaşsınız. Çünkü siz ağardılmış məqbərələrə bənzəyirsiniz: 9 Yer üzündə kimseyə “ata” deməyin. Çünkü onların bayır tərəfi gözəl görünür, daxili isə ölü bir Atanız var, O da Səmavi Atadır. 10 Kimsə sümükləri və hər cür murdarlıqla doludur. 28 sizə “rəhbər” deməsin. Çünkü bir Rəhbəriniz Siz də zahirən insanlara saleh görünürsünüz, var, O da Məsihdir. 11 Aranızda ən böyük olan daxilən isə ikiüzlülük və qanunsuzluqla xidmətçiniz olsun. 12 Kim özünü yüksəldərsə, dolusunuz. 29 Vay halınıza, ey ilahiyatçılar və aşağı tutulacaq və kim özünü aşağı tutarsa, fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz peyğəmbərlərə yüksəldiləcək. 13 Vay halınıza, ey ilahiyatçılar məqbərələr tikirsiniz, sahələrin abidələrini və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz Səmavi bəzəyirsiniz. 30 “Biz ata-babalarımızın yaşadığı Padşahlığı insanların üzünə qapayırsınız. Nə günlərdə yaşasaydıq, peyğəmbərlərin qanını özünüz girirsiniz, nə də girmək istəyənləri tökməkdə onlara şərik olmazdıq” deyirsiniz. 31 buraxırsınız. 15 Vay halınıza, ey ilahiyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz dənizi və qurunu dolaşırsınız ki, bir nəfəri dina gətirəsiniz. Dinə gətirdikdə isə onu özünüzdən ikiqat artıq cəhənnəmlik edirsiniz. (**Geenna g1067**) Belalılıkla, peyğəmbərləri öldürənlərin övladları olduğunuza özünüz şəhadət edirsiniz. 32 Elə isə, ata-babalarınızın başladığı işi başa çatdırın! 33 Siz ey ilanlar, gürzələr nəsl! Cəhənnəmə mahkum edilməkdən necə qaçacaqsınız?

16 Vay halınıza, ey kor rəhbərlər! Deyirsiniz ki, (**Geenna g1067**) 34 Ona görə də Mən sizə “kim məbədə and içirsə, əhəmiyyətli bir şey peyğəmbərlər, müdrik adamlar və ilahiyatçılar deyil, lakin kim məbədin qızılına and içirsə, öz göndərirəm. Siz onlardan bəzisini öldürəcək və andına borcludur”. 17 Ey ağılsızlar və korlar! çarmixa çəkəcəksiniz. Bəzisini sinaqqlarınızda Hansı daha böyükdür? Qızılı, yoxsa qızılı qamçılayacaq və şəhərdən şəhərə qovacaqsınız; təqdis edən məbədmi? 18 Yenə də deyirsiniz ki, 35 belə ki saleh olan Habilin qanından tutmuş “kim qurbangaha and içirsə, əhəmiyyətli bir məbədlə qurbangahın arasında öldürdüyünüz şey deyil; lakin qurbangah üzərindəki qurbana Berekyə oğlu Zəkəriyyənin qanına qədər and içən öz andını yerinə yetirməlidir”. 19 yer üzündə tökülen bütün saleh adamların Ey korlar! Hansı daha böyükdür? Qurbanmı, qanı üçün məsuliyyət daşıyısınız. 36 Sizə yoxsa qurbanı təqdis edən qurbangahımı? 20 doğrusunu deyirəm: bütün bu şeylər üçün bu Belalılıkla, qurbangaha and içən kəs ona və nəsil məsuliyyət daşıyacaq. 37 Ey Yerusəlim, onun üstündə olan bütün şeylərə and içir. 21 Yerusəlim! Peyğəmbərləri öldürən və ora Məbədə and içən kəs ona və içində Yaşayana göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! Toyuq and içir. 22 Göyə and içən kəs də Allahın taxtına cücelərini qanadları altına yiğan kimi Mən də və taxtda Oturana and içir. 23 Vay halınıza, dəfələrlə sənən övladlarını yiğmaq istədim, sizə ey ilahiyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! istəmədiniz! 38 Baxın, eviniz viran qalır. 39 Çünkü siz nanə, şüyüb və zirənin onda birini Çünkü Mən sizə bunu deyirəm: “Rəbbin ismi verirsiniz, lakin Qanunun daha vacib işlərini, ilə Gələnə alqış olsun!” deyənə qədər Məni bir ədaləti, mərhəməti və imanı atırsınız. Amma daha görməyəcəksiniz».

onda biri verməklə yanaşı bunları da yerinə yetirməli idiniz. 24 Ey kor rəhbərlər! Ağcaqanadı süzgəclə çıxarıır, dəvəni isə udursunuz! 25 Vay halınıza, ey ilahiyatçılar və fariseylər – ikiüzlülər! Çünkü siz kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiniz, lakin onların daxili

24 İsa məbəddən çıxb gedərkən şagirdləri məbədin binalarını Ona göstərmək üçün yanına gəldilər. 2 İsa onlara cavab verib dedi: «Bütün bunları görürsünüz mü? Sizə doğrusunu deyirəm: onların daşı daş üzündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq». 3 İsa Zeytun

dağında oturanda şagirdlər ayrılıqda Onun əvvəlcədən söyləmişəm. 26 Ona görə sizə “bax, yanına gəlib dedilər: «Bizə söyla, bu dediklərin O çöldədir” desələr də, çıxmayın. “Bax, O daxili nə vaxt baş verəcək? Sənin zühurun və dövrün otaqlardadır” desələr də, inanmayın. 27 Çünkü sonuna hansı əlamətlər olacaq?» (aən g16:5) 4 İsa şimşək şərqdə çaxıb qərbə belə, göründüyü onlara cavab verib dedi: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi kimi Bəşər Oğlunun zühuru da elə olacaq. 28 heç kim aldatmasın. 5 Çünkü Mənim adımla çox Leş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar. adam gəlib “Məsih mənəm” deyərək çoxlarını 29 Amma o günlərin əzab-əziyyətindən dərhal aldadacaq. 6 Siz müharibələr və müharibə sonra Günəş tutulacaq, Ay nurunu saçmayıacaq, xəbərləri eşidəcəksiniz. Amma təlaşa düşməyin. Ulduzlar göydən tökülacek, Səma cisimləri Bunlar baş verəlidir, amma bu hələ hər şeyin lərzəyə gələcək. 30 O zaman Bəşər Oğlunun axırı deyil. 7 Çünkü millət millətə, padşahlıq əlaməti göydə görünəcək. O vaxt yer üzünün padşahlıq qarşı çıxacaq. Yerbəyer achıq və bütün tayfaları şivən qoparacaq və Bəşər zəlzələlər olacaq. 8 Bütün bunlar sanki doğuş Oğlunun göyün buludları üzərində qüdrət və ağrılarının başlanğıcıdır. 9 O zaman sizi əziyyətə böyük izzətlə gəldiyini görəcək. 31 O, mələklərini təslim edib öldürəcəklər. Mənim adıma görə uca şeypur səsi ilə göndərəcək. Mələklər də bütün millətlər sizə nifrət edəcək. 10 Onda göylərin bir ucundan o biri ucuna qədər bir çoxu imandan büdrəyərək bir-birini təslim dörd külək istiqamətindən Onun seçidlərini edəcək və bir-birinə nifrət edəcək. 11 Bir çox toplayacaq. 32 Əncir ağacından ibrət alın: onun yalancı peyğəmbər törəyib çox adımıaldadacaq. budağın cürcərib yarpaqlananda bilişiniz ki, yay 12 Qanunsuzluq çoxaldığı üçün bir çoxunun fəsli artıq yaxındır. 33 Eləcə siz də bütün bu məhəbbəti soyuyacaq. 13 Amma axıracan şeyləri görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, dözən xilas olacaq. 14 Səmavi Padşahlığıñ lap qapıdadır. 34 Sizə doğrusunu deyirəm: bu bu Müjdəsi bütün millətlərə şahadət olmaq nəsil ömrünü sona çatdırımdan əvvəl bütün üçün bütün dünyada vəz ediləcək. O zaman bunlar baş verəcək. 35 Yer və göy keçib gedəcək, hər şeyin axırı gələcək. 15 Beləliklə, Daniel amma Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. peyğəmbərin bəhs etdiyi viranəlik gətirən 36 Lakin o günü və o saatı nə göylərin mələkləri, iyrənc şeyin Müqəddəs məkanda qoyulduğunu nə də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. gördiyyünüz zaman – qoy oxuyan bunu anlasın 37 Nuhun günləri necə idisə, Bəşər Oğlunun – 16 Yəhudeyada olanlar dağlara qaçın. 17 zühuru da elə olacaq. 38 Daşqından əvvəlki Damda olan evindəki əşyaları götürmək üçün həmin günlərdə, Nuhun gəmiyə girdiyi günə aşağı enməsin. 18 Tarlada olan üst paltarını qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, əra gedirdi. götürmək üçün geri qayıtməsin. 19 Həmin 39 Daşqın gəlib hamısını aparana qədər bixəber günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin idilər. Bəşər Oğlunun zühuru da belə olacaq. 40 vay halına! 20 Dua edin ki, qaçmağınız qış O zaman tarladakı iki nəfərdən biri götürülacek, fəslində və ya Şənbə gündündə baş verəsin. 21 o biri isə qalacaq. 41 Dəyirmanda dən üyüdən Çünkü o vaxt elə dəhşətli əzab-əziyyət olacaq ki, iki qadından biri götürülacek, o biri isə qalacaq. dünyanın başlanğıcından indiyə qədər beləsi 42 Ona görə də oyaq olun. Çünkü Rəbbinizin olmayıb və heç olmayıacaq da. 22 Əgər o hansı gün gələcəyini bilmirsiniz. 43 Amma bunu günlər qısalılmışsaydı, heç bir insan xilas ola bilin ki, əgər evin yiyəsi oğrunun gecə hansı bilməzdi. Amma seçilmişlərə görə o günlər saatda gələcəyini bilsəydi, oyaq qalib evinin qısalıllıqda. 23 O zaman əgər kimsə sizə desə yarılmasına imkan verməzdı. 44 Buna görə siz də ki, “bax, Məsih buradadır” yaxud da “oradadır”, hazır olun, çünkü Bəşər Oğlu gözlämadığınız vaxt inanmayın. 24 Çünkü yalancı məsihlər və yalancı gələcək. 45 Vaxtı-vaxtında onlara yemək vermək peyğəmbərlər törəyəcək. Onlar böyük əlamətlər üçün ağasının öz nökərləri üzərinə qoyduğu və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparlarsa, sadıq və ağıllı qul kimdir? 46 Nə bəxtiyardır o seçilmişləri də aldatsınlar. 25 Bax Mən sizə qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında

görür! **47** Sizə doğrusunu deyirəm: ağası bu qula səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın bütün əmlakı üzərində idarəciliyi təpsiracaq. **48** sevincinə şərik ol!” **22** İki talant alan da gəlib Amma həmin qul pis olub ürəyində “ağam gec dedi: “Ağa, mənə iki talant əmanət etdin. Budur, gələcək” deyərsə, **49** öz yoldaşlarını döyməyə və mən daha iki talant qazandım”. **23** Ağası ona əyyaşlarla yeyib-içməyə başlayarsa, **50** o qulun dedi: “Afərin, yaxşı və sadıq qulum! Sən xırda ağası onun gözləmədiyi gün və ağılna galmədiyi işlərdə sadıq oldun, səni böyük işlər üzərinə vaxt gələcək, **51** ona ağır cəza verəcək və onu qoyacağam. Ağanın sevincinə şərik ol!” **24** Bir ikiüzlülərlə bir yerdə saxlayacaq. Orada aqlaşma talant alan da galib dedi: “Aşa, sənin sərt bir və diş qıcırtısı olacaq.

25 O zaman Səmavi Padşahlıq çıraqlarını götürüb bəyin qarşısına çıxan on qızə bənzəyəcək. **2** Onlardan beşi ağıllı, beşi isə ağılsız idi. **3** Ağılıqlar özləri ilə çıraqlarını götürmüdü, amma yağ götürməmişdi. **4** Ağillılarsa çıraqları ilə birgə qabılarda yağ da götürmüdü. **5** Lakin bəy gecikdiyindən hamisini yuxu basdı və onlar yatdı. **6** Amma gecə yarısı bir qışqırıq qopdu: “Budur, bəy gəlir, onu qarşılıamağa çıxın!” **7** O zaman o qızların hamısı durub öz çıraqlarını düzəldilər. **8** Ağılıqlar ağıllılara dedi: “Yağınızdan bizə də verin, çünki çıraqlarımız sönür”. **9** Ağillılarsa cavab verib dedilər: “Bələ olmasın ki, yağ nə bizi çatsın, nə sizə. Yaxşısı budur ki, gedib satıcılarından alaşınız”. **10** Onlar yağ satın almağa getdikləri zaman bəy gəldi. Hazır olanlar onunla toy məclisinə girdilər və qapı bağlandı. **11** O biri qızlar da sonradan gəlib “Aşa! Aşa! Qapını biziə aç!” dedilər. **12** O isə cavab verib dedi: “Sizə doğrusunu deyirəm: sizi tanımiram”. **13** Beləliklə, oyaq olun. Çünki siz nə günü, nə də saatı bilirsiniz. **14** Səmavi Padşahlıq səyahətə çıxan bir adama bənzəyir. O, qullarını çağırıb əmlakını onlara əmanət etdi. **15** O hər birinə öz qabiliyyətinə görə – birinə beş, birinə iki, birinə də bir talant verdi və yola düşdü. **16** Beş talant alan dərhal gedib bunları sərmayəyə qoydu, daha beş talant qazandı. **17** İki talant alan da beləcə daha iki talant qazandı. **18** Bir talant alansa gedib torpağı qazdı və ağasının pulunu gizlətdi. **19** Uzun zamandan sonra həmin qulların ağası geldi və onlardan hesabat tələb etdi. **20** Beş talant alan gəlib daha beş talant gətirərək dedi: “Aşa, sən mənə beş talant əmanət etdin. Budur, mən daha beş talant qazandım”. **21** Ağası ona dedi: “Afərin, yaxşı və sadıq qulum! Sən xırda işlərdə sadıq oldun,

səni böyük işlər üzərinə qoyacağam. Ağanın sevincinə şərik ol!” **22** İki talant alan da gəlib Amma həmin qul pis olub ürəyində “ağam gec dedi: “Aşa, mənə iki talant əmanət etdin. Budur, gələcək” deyərsə, **49** öz yoldaşlarını döyməyə və mən daha iki talant qazandım”. **23** Ağası ona əyyaşlarla yeyib-içməyə başlayarsa, **50** o qulun dedi: “Afərin, yaxşı və sadıq qulum! Sən xırda ağası onun gözləmədiyi gün və ağılna galmədiyi işlərdə sadıq oldun, səni böyük işlər üzərinə vaxt gələcək, **51** ona ağır cəza verəcək və onu qoyacağam. Ağanın sevincinə şərik ol!” **24** Bir ikiüzlülərlə bir yerdə saxlayacaq. Orada aqlaşma talant alan da galib dedi: “Aşa, sənin sərt bir adam olduğunu bilirdim. Əkmədiyin yerdən biçərsən, səpmədiyin yerdən yiğarsan. **25** Ona görə qorxdum, gedib sənin talantını torpaqda gizlətdim. Buyur, öz malını geri götür!” **26** Ağası isə cavab verib ona dedi: “Pis və tənbəl qu! Mənim əkmədiyim yerdən biçdiyimi və səpmədiyim yerdən yiğdiğimi bilirdinmi? **27** Onda gərək mənim pulumu sərraflara verəydim ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım. **28** İndi əlindəki talantı ondan alın və on talanti olana verin! **29** Çünkü kimin varıdırsa, daha çox veriləcək və o, bolluq içində olacaq, kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq. **30** Yaramaz qulu isə qaranlıq çölə atın. Orada aqlaşma və diş qıcırtısı olacaq”. **31** Bəşər Oğlu bütün mələklərlə birlikdə izzəti ilə gələn zaman Öz izzətli taxtına oturacaq. **32** Bütün millətlər Onun öündə toplaşacaq, O da qoyunları keçilərdən ayıran bir çoban kimi onları bir-birindən ayıracaq. **33** Qoyunları sağına, keçiləri isə soluna qoyacaq. **34** O zaman Padşah sağındakılara deyəcək: “Ey sizlər, Atəmin xeyridə verdiyi adamlar! Gəlin, dünya yaranandan bəri sizin üçün hazırlanmış olan Padşahlığı irs alın. **35** Çünkü ac idim, Mənə yemək verdiniz; susamışdım, Mənə su verdiniz; qərib idim, Mənə qəbul etdiniz; **36** çılpaq idim, Məni geyindirdiniz; xəstə idim, qayğımı çəkdiniz; zindanda idim, yanına gəldiniz”. **37** Onda salehlər Ona cavab verib deyəcəklər: “Ya Rəbb, biz Səni nə vaxt ac görüb yemək verdik və ya susamış görüb su verdik? **38** Nə vaxt Səni qərib görüb qəbul etdik və ya çılpaq görüb geyindirdik? **39** Nə vaxt Səni xəstə və ya zindanda görüb yanına gəldik?” **40** Padşah da cavab verib onlara deyəcək: “Sizə doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçik qardaşlarınızdan birinə etdiyiniz Mənə etmiş oldunuz”. **41** O zaman solundakılara

deyəcək: «Ey lənətə gəlmışlər, çəkilin önumdən! İblislə onun mələklərinə hazırlanmış olan əbədi oda yollanın! (aiōnios g166) 42 Çünkü ac idim, qərib idim, Mənə yemək vermədiniz; susamışdım, Mənə su zindanda idim, qayğımı çəkmədiniz”. 44 Onda əmrini yerinə yetirərək Pasxa yeməyi üçün onlar da cavab verib deyəcəklər: “Ya Rəbb, Səni hazırlıq etdilər. 20 Axşam düşəndə İsa On İki nə vaxt ac, susamış, qərib, çılpaq, xəstə və yaxud zindanda gördük ki, Sənə xidmət etmədik?” yeyərkən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: 45 O zaman onlara cavab verib deyəcək: “Sizə sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». 22 Onlar doğrusunu deyirəm: siz bu ən kiçiklərdən birinə etmədiyinizi Mənə etməmiş oldunuz”. 46 Bunlar əbədi əzaba, salehlərsə əbədi həyata gedəcək». (aiōnios g166)

26 İsa bütün bu sözləri bitirəndən sonra şagirdlərinə dedi: 2 «İki gün sonra Pasxa bayramı olacağını bilirsiniz. Bəşər Oğlu çarmixa çəkilmək üçün təslim ediləcək». 3 O zaman başçı kahinlər və xalqın ağsaqqalları Qayafa adlı baş kahinin həyatınə toplaşdırılar. 4 İsanı hiylə ilə tutub öldürmək üçün sui-qəsd hazırladılar. 5 Amma deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarşıqlıq düşər». 6 İsa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində ikən 7 bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı ətirli yağı olan ağ mərmər qab var idi. İsa süfrəyə oturanda qadın yağı Onun başına tökdü. 8 Şagirdlər bunu gördükdə acıqlanıb dedilər: «Bu israfçılıq nə üçündür? 9 Axi bu ətiri baha qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». 10 Lakin İsa bunu bilərək dedi: «Niyə qadını incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 11 Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda olmayıacğam. 12 Qadın bu ətiri Mənim bədənimə tökməklə Məni dəfn üçün hazırladı. 13 Sizə doğrusunu deyirəm: dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsa, bu qadının etdiyi iş də danişılacaq ki, o yada salınsın». 14 O zaman On iki şagirddən Yəhuda İskaryot adlı biri başçı kahinlərin yanına gedib dedi: 15 «Onu sizə təslim etsəm, mənə nə verərsiniz?» Onlar da Yəhudaya otuz gümüş təklif etdilər. 16 O vaxtdan Yəhuda İsanı təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. 17 Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdlər İsanın yanına gəlib dedilər: «Sənin Pasxa yeməyin üçün harada hazırlıq görməyimizi istayırsən?» 18 O da cavab verdi: «Şəhərə girib filankəsin yanına gedin və ona deyin: “Müəllim deyir: vermədiniz; 43 qərib idim, Mənə qəbul etmədiniz; «Vaxtım yaxınlaşdı, şagirdlərimlə birgə Pasxani çılpaq idim, Məni geyindirmədiniz; xəstə və sənin evində keçirəcəyəm”». 19 Şagirdlər İsanın zindanda idim, qayğımı çəkmədiniz”. 44 Onda əmrini yerinə yetirərək Pasxa yeməyi üçün şagirdi ilə birgə süfrəyə oturdu. 21 Onlar yemək zindanda gördük ki, Sənə xidmət etmədik?” yeyərkən İsa dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: 22 Onlar etmədiyinizi Mənə etməmiş oldunuz». 23 O cavab verib dedi: «Mənimlə birlikdə əlini qaba batıran Mənə xəyanət edəcək. 24 Bəşər Oğlu Özü barəsində yazıldığı kimi gedir. Amma vay o adamın halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O adam heç doğulmasayıd, onun üçün daha yaxşı olardı». 25 Ona xəyanət edən Yəhuda «Rabbi, mən deyiləm ki?» deyə soruşdu. İsa da ona «sən dediyin kimidir» dedi. 26 Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, şükür duası edib onuböldü və şagirdlərə verərək dedi: «Alın, yeyin! Bu Mənim bədənimdir». 27 Sonra bir kasa götürdü və şükür edib onu da şagirdlərə verərək dedi: «Bundan hamınız için! 28 Çünkü bu, əhdin bağlanması və günahların bağışlanması üçün çoxları uğrunda axıdilan Mənim qanımdır. 29 Mən sizə deyirəm: Atamın Padşahlığında sizinlə birlikdə təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının bu məhsulundan əsla içməyəcəyəm». 30 Onlar ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun dağına tərəf getdilər. 31 Onda İsa şagirdlərinə dedi: «Bu gecə hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünkü belə yazılıb: “Çobanı vuracağam, Sürünün qoyunları pərən-pərən olacaq”. 32 Amma Mən diriləndən sonra sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». 33 Peter Ona cavab verib dedi: «Hamı Səni atıb getsə də, mən əsla atıb getməyəcəyəm». 34 İsa ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gecə xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən». 35 Peter Ona dedi: «Əgər Səninlə birlikdə ölməyim lazımlılsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün şagirdlər də belə dedilər. 36 Sonra İsa şagirdlərlə birlikdə Getsemani

adlanan bir yerə gəldi və onlara dedi: «Mən üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə Məni oraya gedib dua edərkən siz burada oturub- tutmağa gəlmisiniz? Hər gün məbəddə oturub qalın». **37** O, Peter ilə Zavdayın iki oğlunu Özü təlim verirdim, heç Məni tutmadınız. **56** Amma ilə apardı. Özündə bir kədər və narahathlıq hiss bunların hamısı peyğəmbərlərin Yazılıları yerinə etməyə başladı. **38** Onlara belə dedi: «Ürəyimi yetsin deyə baş verdi». Onda bütün şagirdlər elə dərin kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. İsanı atıb qaçdırılar. **57** İsanı həbs edənlər Burada qalın və Mənimlə birlikdə oyaq olun». **39** Onu baş kahin Qayafanın yanına gətirdilər. İsa bir qədər irəli getdi və üzüstə yerə qapanıb ilahiyyatçılar və aqsaqqallar da oraya toplasdı. dua etdi: «Ey Atam, mümkündürsə, qoy bu **58** Peter uzaqdan baş kahinin həyətinə qədər kasa Məndən yan keçsin. Amma Mənim yox, İsanın ardınca gedirdi, sonu görmək üçün içəri Sənin iradən olsun». **40** İsa şagirdlərin yanına girib mühafizəçilərlə birgə oturdu. **59** Başçı qayıdib gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: kahinlər və Ali Şuranın hamısı İsanı edam «Məgər Mənimlə birlikdə bir saat oyaq qala etmək üçün Onun əleyhinə yalançı şahidlik bilməzdinizmi? **41** Oyaq durub dua edin ki, ifadəsi axtarırdılar. **60** Çoxlu yalançı şahid gəldi, sinağă düşməyəsiniz. Ruh həvəсли, cism İsa lakin yenə də axtardıqlarını tapmadılar. Axırda gücsüzdür». **42** İsa yenə ikinci dəfə uzaqlaşdı iki şahid gəlib **61** dedi: «Bu Adam dedi: "Mən və dua etdi: «Ey Atam, əgər Mən içmədən bu Allahın məbədini dağdırıb üç gün ərzində tikə kasanın yan keçməsi mümkün deyilsə, qoy Sənin bilərəm"». **62** Baş kahin ayağa qalxıb İsaya iradən olsun». **43** İsa qayıdanda gördü ki, onlar dedi: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar Sənin yenə yatıb. Çünkü onların gözləri yumulurdu. əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» **63** Amma **44** Onları tərk edib təkrarən uzaqlaşdı, yenə İsa susmaqdə davam etdi. Baş kahin İsa Ona eyni sözlərlə üçüncü dəfə dua etdi. **45** Sonra İsa dedi: «Səni var olan Allaha and etdirirəm, bizə şagirdlərin yanına qayıdib onlara dedi: «Hələ de, Allahın Oğlu Məsih Sənsənmi?» **64** İsa da də yatıb dincəlirsiniz? Budur, vaxt yaxınlaşış və ona dedi: «Sənin dediyin kimidir. Hətta sizə Bəşər Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. deyirəm: bundan sonra Bəşər Oğlunun Qüdrətli **46** Qalxın gedək. Budur, Mənə xəyanət edən Olanın sağında oturduğunu və göyün buludları gəlir!» **47** İsa hələ danışarkən On İki şagirddən üzərində gəldiyini görəcəksiniz». **65** Onda baş biri olan Yəhuda gəldi. Onun yanında başçı kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «O, Allaha kahinlərin və xalqın aqsaqqallarının göndərdiyi küfr etdi! Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? Əli qılıncı və dəyənəkli böyük bir dəstə adam Elə indi Onun küfr söylədiyini eşitdiniz! **66** Bəs var idi. **48** İsaya xəyanət edən Yəhuda onlara buna nə deyirsiniz?» Onlar cavab verib dedilər: işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, İsa «O, ölüm cəzasına layiqdir». **67** Elə bu vaxt Odur, Onu tutun». **49** O anda İsaya yaxınlaşış İsanın üzünə tüpürüb yumruq vurdular. Bəziləri «Salam, Rabbi!» deyərək Onu öpdü. **50** İsa da ona də Ona şillə vuraraq **68** dedilər: «Ey Məsih, bizə «Dostum, nə üçün gəlmisən?» dedi. Elə bu vaxt peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran kimdir?» İsaya yaxınlaşış əl ataraq Onu tutdular. **51** Onda **69** Peter isə bayırda, həyətdə oturmuşdu. Bir İsa ilə birlikdə olanlardan biri əl atıb qılıncını qarabaş ona yaxınlaşış dedi: «Sən də Qalileyalı çəkdi və baş kahinin qulunu vurub qulağını İsa ilə birlikdə idin». **70** Amma Peter hamının qopartdı. **52** İsa ona dedi: «Qılıncını yerinə qoy, qarşısında inkar edərək dedi: «Bilmirəm, sən çünkü qılınc çəkənlərin hamısı qılıncla məhv nə danışırsan». **71** Sonra darvazaya gələndə olacaq. **53** Yoxsa elə düşünürsən ki, Atamdan başqa bir qarabaş onu görüb oradakılara dedi: yardım istəyə bilmərəm? İstəsəm, dərhal Mənə «Bu adam Nazaretli İsa ilə birlikdə idi». **72** on iki legiondan artıq mələk göndərər. **54** Peter yenə inkar edib and içdi: «Mən o Adamı "Bunların olması gərəkdir" deyən Müqəddəs tanımırıam». **73** Bir az sonra orada duranlar Yazılıar onda bəs necə yerinə yetərdi?» **55** gəlib Peterə dedilər: «Doğrudan da, sən də Həmin vaxt İsa camaata dedi: «Nə üçün quldur onlardansan, çünkü nitqin səni ifşa edir». **74**

Peter özünü qarşıyib and içərək dedi: «O Adamı olmasın, çünkü bu gün röyada Ona görə çox tanımıräm». Həmin anda xoruz banladı. **75** Peter əzablar çəkmışəm» deyə xəbər göndərdi. **20** İsanın «xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç Başçı kahinlər və ağsaqqallara xalqı təhrif dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. **edirdilər ki, Barabbanın azad olmasını, İsanınsa Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı.** ölümünü istəsinlər. **21** Vali onlardan soruşdu: «İkisindən hansını sizin üçün azad etməyimi istəyirsiniz?» Onlar da «Barabbanı» dedilər. **22**

27 Səhər açılında bütün başçı kahinlərlə xalqın ağsaqqalları İsanı edam etmək üçün məşvərət etdilər. **2** İsanın əl-qolunu bağlayaraq vali Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **3** O zaman İsaya xəyanət edən Yəhuda Onun məhkum edildiyini görəndə peşman oldu. Otuz gümüşü başçı kahinlərə və ağsaqqallara geri gətirib **4** «mən təqsirsiz qanı təslim etməklə günah işlətdim» dedi. Onlarsa ona «Bundan biza nə? Özün bilərsən» dedilər. **5** Yəhuda gümüş pulları məbədin içində atıb oradan çıxdı, gedib özünü asdı. **6** Başçı kahinlər gümüş pulları götürüb dedilər: «Madam ki qan bahasıdır, bu gümüş pulları məbədin xəzinəsinə qoymağə icazəmiz yoxdur». **7** Öz aralarında məşvərət keçirərkən pulla yadelliləri dəfn etmək üçün dulusçunun tarlasını satın aldilar. **8** Buna görə o tarlaya bu günə qədər «Qan tarlası» deyilir. **9** Beləcə Yeremya peyğəmbər vasitəsilə söylənən bu söz yerina yetdi: «İsrail övladlarının qiyəmtəndirdiyi Adamın dəyərini – otuz gümüşü aldılar **10** və Rəbbin mənə buyurduğu kimi dulusçunun tarlaşı üçün verdilər». **11** İsa valinin önünde dayanmışdı. Vali Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənm?» deyə soruşdu. İsa da ona dedi: «Sənən dediyin kimidir». **12** Başçı kahinlər və ağsaqqallar Onu ittiham etdikləri vaxt İsa heç bir cavab vermədi. **13** Onda Pilat Ona dedi: «Sənən əleyhinə edilən bu qədər şəhadəti eşitmirsənm?» **14** İsa onun heç bir sözünə cavab vermədi. Vali buna çox heyrətləndi. **15** Hər Pasxa bayramında valinin xalqın istədiyi bir məhbəbusu azad etməsi adət idi. **16** O günlərdə Barabba adlı məşhur bir məhbəbus həbsdə saxlanılırdı. **17** Beləliklə, onlar bir yerə toplaşdıqları vaxt Pilat onlardan soruşdu: «Sizin üçün kimi azad etməyimi istəyirsiniz? Barabbanı, yoxsa Məsih deyilən İsanı?» **18** Çünkü bilirdi ki, onlar İsanı paxılıqdan təslim etmişdilər. **19** Pilat hökm kürsüsündə oturarkən arvadı «o saleh Adamlı sənən heç bir işin

xalqın istədiyi bir məhbəbusu azad etməsi adət idi. **20** İsanın «xoruz banlamazdan əvvəl sən Məni üç Başçı kahinlər və ağsaqqallara xalqı təhrif dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü yadına saldı. **edirdilər ki, Barabbanın azad olmasını, İsanınsa Ona görə oradan çıxıb hönkür-hönkür ağladı.** ölümünü istəsinlər. **21** Vali onlardan soruşdu: «İkisindən hansını sizin üçün azad etməyimi istəyirsiniz?» Onlar da «Barabbanı» dedilər. **22** Pilat onlara «Elə isə Məsih deyilən İsaya nə edim?» dedi. Onların hamısı «Çarmixa çəkilsin!» dedilər. **23** Vali «Axı O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Çarmixa çəkilsin!» deyə daha ucadan bağıldılar. **24** Pilat əlindən heç bir şeyin gəlmədiyini və əksinə, iğtişən gücləndiyini görərək su götürüb xalqın önünde əllərini yudu və belə dedi: «Mən bu Adamın qanı üçün təqsirkar deyiləm, qoy sizin boynunuzda qalsın». **25** Bütün xalq cavab verib dedi: «Onun qanının məsuliyyəti bizim və övladlarımızın üzərinə olsun!» **26** Onda Pilat onlar üçün Barabbanı azad etdi. İsanı isə qamçılatdıqdan sonra çarmixa çəkilməyə təslim etdi. **27** Sonra valinin əsgərləri İsanı vali sarayına apardılar. Bütün alayı Onun başına topladılar. **28** Onu soyundurub al rəngli xalat geyindirdilər. **29** Tikanlardan bir tac hörüb başına qoydular, sağ əlinə də bir qamış verdilər. Önündə diz çöküb «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» deyərək Onu ələ saldılar. **30** Ona tüpürdülər, qamışı götürüb başına vurdular. **31** Onu ələ salandan sonra xalatı əynində çıxarıb Öz paltarını geyindirdilər. Sonra Onu çarmixa çəkməyə apardılar. **32** Bayırda çıxanda Şimon adlı Kirenali bir adamlı rastlaşdırıldı. Onu İsanın çarmixını daşımağa məcbur etdilər. **33** Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adlanan yerə galəndə **34** Ona içməyə ödlə qarışq şərab verdilər. İsa onu daddiqda içmək istəmədi. **35** Əsgərlər Onu çarmixa çəkdilər və püsk ataraq paltarlarını aralarında bölgündürdülər. **36** Sonra orada oturub Onun keşiyini çəkdilər. **37** Başı üzərinə «Yəhudilərin Padşahı İsa budur» ittihamını yazıb qoysalar. **38** O zaman İsa ilə birlikdə biri sağında, biri də solunda iki quldur da çarmixa çəkildi. **39** Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq **40** «Ey məbədi dağıdıb üç gündə tikən! Əgər Allahın Oğlusansa, Özünü xilas et və çarmixdan düş!» deyirdilər. **41**

Başçı kahinlər də ilahiyyatçılar və ağsaqqallarla toplaşıb 63 dedilər: «Ağa, biz xatırlayıraq ki, o birgə eyni şəkildə İsanı elə salaraq deyirdilər: 42 yalançı hələ sağ ikən “üç gün sonra diriləcəyəm” «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə deməşdi. 64 Ona görə də əmr et ki, üçüncü günə bilmir! İsrailin Padşahıdır, qoy indi çarmıxdan qədər qəbirin təhlükəsizliyi qorunsun. Yoxsa düşsün və biz də Ona iman edək. 43 Allaha şagirdləri gəlib Onu oğurlayar və xalqa “O, güvənirdi. Allah Onu sevirsə, qoy indi xilas ölü'lər arasından dirildi” deyərlər. Axırıcı yalan etsin! Çünkü “Mən Allahım Oğluyam” dedi». 44 birincisindən daha pis olar». 65 Pilat onlara dedi: İsa ilə birlikdə çarmıxa çəkilən quzdurlar da Onu «Bir dəstə keşikçi götürün, gedin, bacardığınız təhqir edirdilər. 45 Altıncı saatdan doqquzuncu kimi qəbirin təhlükəsizliyini qoruyun». 66 Onlar saatda qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. gedib qəbirin qarşısında keşikçi dəstəsi qoydular 46 Doqquzuncu saatda yaxın İsa uca səslə nida və qəbirin daşına möhür basıldılar. Beləliklə, qəbirin edərək dedi: «Eli, Eli, lema şabaqtani?» Bu təhlükəsizliyi qorundu.

«Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 47 Orada dayananların bəzisi bunu eşidərkən dedilər: «Bu Adam İlyası çağırır». 48 Aralarından biri dərhal qaçıb bir süngər gətirdi, şərab sirkəsinə batırıb bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, içsin. 49 O biriləri İsa dedilər: «Onu rahat burax, görək İlyas gəlib Onu xilas edəcəkmi?» 50 İsa yenə uca səslə qışqırıb ruhunu tapşırıdı. 51 O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər iki yerə parçalandı. Yer sarsıldı, qayalar yarıldı. 52 Qəbirlər açıldı, vəfat etmiş bir çox müqəddəsin cəsədi dirildi. 53 Onlar İsanın dirilməsindən sonra qəbirlərdən çıxıb müqəddəs şəhərə girdilər və bir çox insana göründülər. 54 İsaya nəzarət edən yüzbəşə və onunla birlikdə olan əsgərlər zəlzələni və baş verən şeyləri gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu idi» deyərək dəhşətə düşdülər. 55 Orada olub-keçənlərə uzaqdan baxan bir çox qadın var idi ki, xidmət etmək üçün Qalileyadan İsanın ardına gəlmişdilər. 56 Məcdəlli Məryəm, Yaqub ilə Yusifin anası Məryəm və Zavdayın oğullarının anası da onların arasında idi. 57 Axşam düşəndə İsanın şagirdi olmuş varlı bir adam – Yusif adlı bir Arimateyalı geldi. 58 O, Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. Pilat da cəsədin ona verilməsini əmr etdi. 59 Yusif cəsədi alıb təmiz bir kəfənə bükdü. 60 Onu qaya içində qazdığı öz yeni qəbrinə qoydu və qəbirin ağızına bir iri daş yuvarlayıb getdi. 61 Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm orada, qəbirin qarşısında oturmuşdular. 62 Ertəsi gün, yəni Hazırlıq günündən sonrakı gün başçı kahinlərlə fariseylər Pilatın yanına

28 Şənbə günü keçəndən sonra, həftənin ilk günü sahər dan yeri ağaranda Məcdəlli Məryəm və o biri Məryəm qəbiri görməyə gəldilər. 2 Budur, böyük bir zəlzələ oldu. Çünkü Rəbbin bir mələyi göydən enib gələrək daşı bir tərafə yuvarladı və üzərində oturdu. 3 Onun görünüşü şimşek kimi, paltarı isə qar kimi ağı idi. 4 Keşikçilər qorxudan titrəyib ölü kimi oldular. 5 Mələk qadılara müraciət edərək dedi: «Siz qorxmayın! Çarmıxa çəkilmiş İsanı axtardığınızı bilirəm. 6 O burada yoxdur, dediyi kimi dirilmişdir! Gəlin, Onun yatdığı yeri görün. 7 Tez gedin, Onun şagirdlərinə belə söyləyin: “İsa ölü'lər arasından dirildi. Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Onu orada görəcəksiniz”. Budur, mən sizə xəbər verdim». 8 Qadımlar qorxu və böyük sevincə dərhal qəbirdən çıxdılar. Onun şagirdlərinə xəbər verməyə qaçdırılar. 9 Amma budur, İsa «Sizə salam!» deyə onların qarşısına çıxdı. Onlar da yaxınlaşış İsanın ayaqlarına sarılırla Ona səcdə qıldılar. 10 İsa onlara dedi: «Qorxmayın! Gedin, qardaşlarımı xəbər verin ki, Qalileyaya getsinlər. Məni orada görəcəklər». 11 Qadınlar hələ yolda ikən keşikçilərdən bəzisi şəhərə gəlib baş verən bütün şeyləri başçı kahinlərə bildirdilər. 12 Onlar ağsaqqallarla toplaşıb məşvərət keçirdikdən sonra əsgərlərə çoxlu pul verib dedilər: 13 «Deyərsiniz ki, şagirdləri gecə biz yatanda gəlib Onu oğurlayıblar. 14 Əgər bu xəbər valinin qulağına gedib çatsa, biz onu inandırıraq, sizi də bələdan qurtararıq». 15 Beləliklə, əsgərlər pulu alıb tapşırıldığı kimi etdilər. Bu söz bu günə kimi Yəhudilər arasında yayılmışdır. 16 On

Bir şagird Qalileyaya, İsanın onlara təyin etdiyi
dağa getdi. **17** İsanı gördükdə Ona səcdə qıldılar.
Bəzisi isə şübhə etdi. **18** İsa yaxınlaşış onlara
dedi: «Göydə və yer üzündə bütün səlahiyyət
Mənə verilmişdir. **19** Beləliklə, gedin, bütün
millətləri Mənim şagirdim edin; onları Ata,
Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; **20**
sizə əmr etdiyim hər şeyə riayət etməyi onlara
öyrədin. Budur, Mən dövrün sonuna qədər hər
gün sizinləyəm». (aiōn g165)

Mark

1 Allahın Oğlu İsa Məsihin Müjdəsinin başlanğıcı. **2** Yeşaya peyğəmbərin kitabından belə yazılıb: «Budur, Sənin önündə Öz elçimi göndərirəm. O Sənin yolunu hazırlayacaq. **3** Səhrada nida edənin səsi gelir: «Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin». **4** Mən Yazıldığı kimi vəftiz edən Yəhya cöldə meydana çıxdı. O, insanların günahlarının bağışlanması üçün onların tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. **5** Bütün Yəhudeya diyarından olanlar və Yeruşəlim sakinlərinin hamısı onun yanına gəlirdi. Onlar günahlarını etiraf edərək onun tərəfindən iordan çayında vəftiz olundurlar. **6** Yəhya dəvə yunundan paltar geymiş, belinə dəri qurşaq bağlamışdı, çeyirtkə və çöl balı yeyirdi. **7** Yəhya belə vəz edirdi: «Məndən sonra məndən daha Qüdrətlisi gəlir. Mən əyilib Onun çarıqlarının bağıını açmağa belə, layiq deyiləm. **8** Mən sizi su ilə vəftiz etdim, amma O sizi yatrıldı. **9** O günlərdə Isa xəstənin yanına gəlib əlindən tutaraq onu Isa Qalileyanın Nazaret şəhərindən gəlib Yəhya qaldırdı və qadının qızdırması düşdü. Qadın tərəfindən iordan çayında vəftiz olundu. **10** Isa onlara xidmət etməyə başladı. **11** Isa xəstənin yanına gətirdilər. **12** Axşam gün sudan çıxan kimi göylərin yarıldığını və Ruhun göyərçin kimi Öz üzərinə endiyini gördü. **13** O, səhrada qırx gün qaldı və bu müddət ərzində Şeytan tərəfindən qapının yanına yığıldı. **14** Yəhya həbs olunandan sonra Isa Qalileyyaya gəlib Allahın Müjdəsini vəz edirdi: **15** «Vaxt yetişib, Allahın Padşahlığı yaxınlaşıb. Tövbə edin və Müjdəyə inanın». **16** Isa Qalileya gölünün sahilindən keçərkən suya tor atan Şimonu və qardaşı Andreyi gördü. Bu adamlar balıqçı idi. **17** Isa onlara dedi: «Ardımcə gəlin, Mən sizi ela qovaraq bütün Qalileyanı gəzib-dolaşdı. **18** Balıqçı edəcəyəm ki, insan tutacaqsınız». **19** Isa bir az irəli gedib Zavday oğlu Yaqubu və qardaşı Yəhyəni gördü. Onlar qayıqda torlarını düzəldirdilər. **20** Isa dərhal onları çağırıldı. Onlar da qayıqda olan ataları Zavdayı və muzdlu işçiləri qoyub Onun ardına getdi. **21** Onlar Kefernahuma gəldilər. Şənbə günü Isa sinaqoqa girib təlim öyrətməyə başladı. **22** Onun təliminə təəccübənlərdir, çünki onlara ilahiyyatçılar kimi deyil, səlahiyyət sahibi kimi təlim öyrədirdi. **23** Həmin vaxt onların sinaqoqunda natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O çıçırdı: **24** «Ey Nazareli İsa, bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəni gəlmisinən? Mən bilirəm, Sən Kimsən: Allahın Müqəddəsisi!» **25** Amma İsa ona qadağan edib dedi: «Sus və bu adamdan çıx!» **26** Natəmiz ruh bu adamı sarsıdıb bərkdən çığıraraq ondan çıxdı. **27** Hamını heyrat büründü və onlar bir-birindən soruştular: «Bu nədir? Səlahiyyətli yeni bir təlimdir! O, natəmiz ruhlara belə, əmr edir və **28** Isa haqqında bunlar da Ona itaət edirlər». **29** Isa yayınlarında qızdırma içində xəbər dərhal Qalileya bölgəsinin hər tərəfinə yayıldı. **30** Şimonun qayınanası qızdırma içində onlara xidmət etməyə başladı. **31** Axşam gün batanda bütün xəstələri və cinə tutulmuşları **32** Isa xəstənin yanına gəlib əlindən tutaraq onu qaldırdı və qadının qızdırması düşdü. Qadın onlara xidmət etməyə başladı. **33** Bütün şəhər əhalisi qapının yanına yığıldı. **34** Isa müxtəlif xəstəliyə Oğlumsan, Səndən razıyım». **35** Səhər alaqqaranlıqda Isa qalxıb evdən çıxdı və tutulan çox adama şəfa verdi və bir çox cinləri **36** Şimon kimsəsiz bir yərə gedib orada dua etdi. **37** Onu tapıb dedilər: «Hamı Səni axtarır». **38** Isa onlara dedi: «Gəlin başqa yerlərə - ətrafdakı inanın». **39** Beləliklə, Isa Mən bunun üçün gəlmişəm». **40** Onların sinaqoqlarında vəz edərək və cinləri **41** Isa ona rəhmi gəldi. Əlini uzadıb qovaraq bütün Qalileyanı gəzib-dolaşdı. **42** Ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» **43** Isa o an onu yola salıb ciddi tapşıraraq Dərhal bu adam cüzamdan sağalıb pak oldu, belə dedi: «Bax heç kəsə bir söz demə, lakin get,

özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun yemək yeyir?» 17 İsa bunu eşidəndə onlara dedi: deyə cüzamdan paklandığın üçün Musanın «Sağamların deyil, xəstələrin həkimə ehtiyacı buyurduğu təqdimləri apar». 45 Lakin O çıxıb var. Mən salehləri deyil, günahkarları çağırmaq bu sözü vəz edərək hər yanda yaymağa başladı. üçün gəlmışəm». 18 Yəhyanın şagirdləri və Ona görə də İsa artıq heç bir şəhərə açıq girə fariseylər oruc tuturdular. Bəzi adamlar İsanın bilmirdi, amma kənarda, kimsəsiz yerlərdə qalır yanına gəlib sorușdular: «Nə üçün Yəhyanın şagirdləri və fariseylərin şagirdləri oruc tutur, amma Sənin şagirdlərin oruc tutmur?» 19 İsa onlara cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və soldışı oruc tutarmı? Nə qədər ki bəy onların yanındadır, onlar oruc tutmazlar. 20 Lakin bəyin onların arasından aparılacağı günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar. 21 Heç kim köhnə paltara təzə parçadan yamaq vurmaz. Yoxsa təzə yamaq köhnə paltardan qopar və yırtıq daha pis olar. 22 Heç kim təzə şərabı köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa şərab tuluqları partladar, həm şərab, həm də tuluqlar zay olar. Təzə şərab təzə tuluqlara doldurulmalıdır». 23 Bir Şənbə günü İsa taxıl zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri yoldan keçərkən sünbülləri qırmağa başladılar. 24 Fariseylər Ona dedilər: «Bəs niyə onlar Şənbə günü qadağan olunan işləri görürlər?» 25 İsa onlara dedi: «Davud və yanındakilar ac və möhtac olanda nə etdiklərini heç oxumamışınız? 26 O, baş kahin Ewyatarın dövründə Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icazə verilməyən təqdis çörəklərini yedi, yanındakilara da verdi». 27 Sonra İsa onlara dedi: «İnsan Şənbə günü üçün deyil, Şənbə günü insan üçün yaradılıb. 28 Bax Bəşər Oğlu Şənbə gününü də Sahibidir».

2 Bir neçə gün sonra İsa yenə Kefernahuma gələndə Onun evdə olma xəbəri yayıldı. 2 O qədər çox adam yiğildi ki, qapının yanında durmağa belə, yer qalmamışdı. İsa onlara kəlamı vəz edirdi. 3 Adamlar dörd nəfərin daşıdığı bir iflici Onun yanına gətirdilər. 4 Amma böyük izdihama görə onu İsaya yaxın gətirə bilmədilər. Ona görə də İsa olan evin damını söküb yer açandan sonra iflici yatıldığı döşəklə birgə aşağı endirdilər. 5 İsa onların imanını görəndə iflic olan adama dedi: «Oğlum, günahların bağışlandı». 6 Lakin orada oturan bəzi ilahiyyatçılar ürəklərində belə düşündülər: 7 «Bu Adam niyə belə danışır? Bu ki küfrdir! Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» 8 İsa dərhal onların üzrəyində nə fikirləşdiyini ruhən dərk edib dedi: «Niyə üzrəyinizdə belə düşünürsünüz? 9 Bax hansı daha asandır? iflicə “günahların bağışlandı” deməkmi, yoxsa “Qalx, döşəyini götür və yeri!” demək? 10 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: 11 «Şənə deyirəm, qalx, döşəyini götür və evinə get!» 12 Xəstə qalxdı və dərhal döşəyini götürərək hamının qarşısında çıxıb getdi. Hami-

mat qaldı və Allahı izzətləndirib dedi: «Biz heç vaxt belə şey görməmişik». 13 İsa yenə gölün sahilinə çıxdı. Bütün izdiham Onun yanına toplaşdı və O, camaata təlim öyrədirdi. 14 Yolu keçəndə vergi yiğilan yerdə oturan Halfay oğlu Levini görüb ona dedi: «Ardımcə gəl». O da durub İsanın ardına getdi. 15 İsa Levinin evində süfrəyə oturanda bir çox vergiyiğanlarla günahkarlar gəlib Onunla və şagirdləri ilə birgə oturdular. Çünkü İsanın ardına gedənlər çok idi. 16 Fariseylərdən olan ilahiyyatçılar İsanın günahkarlar və vergiyiğanlarla birgə yemək yedyini görüb Onun şagirdlərinə dedilər:

3 İsa yenə də sinaqoqa girdi. Orada əli qurumuş bir adam var idi. 2 Bəzi adamlar İsanı ittiham etmək məqsədi ilə Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, bu adama Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. 3 İsa əli qurmuş adama dedi: «Qabağa çıx!» 4 Sonra İsa onlara dedi: «Hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kimsə canını xilas etməyə, yoxsa öldürməyə?» Onlarsa susurdu. 5 İsa ətrafindakılara qəzəblə baxdı və onların inadkar ürəkli olduqlarına görə kədərlənib o adama dedi: «Əlini uzat!» O, əlini uzatdı və əli əvvəlki halına qayıtdı. 6 Fariseylər çıxıb İsanı necə məhv etmək barədə dərhal «O niyə vergiyiğanlar və günahkarlarla birgə

hironçularla məsləhətləşdilər. 7 İsa şagirdləri ilə birgə gölün bir tərəfinə çəkildi. Onun ardınca isə Qalileyadan böyük izdiham gəldi. 8 İsanın etdiklərini eşidəndə Onun yanına Yəhudeyadan, Yeruşəlimdən, İdumeyadan, İordan çayının o birləri tayından, Sur və Sidon bölgəsindən çoxlu gəldi. Onlar bayırda durdular və İsanın yanına adam gəldi. 9 İsa izdiham Onu sıxişdirmasın xəbər göndərib Onu çağırıldılar. 10 Çünki O, çox adama deyə şagirdlərindən xahiş etdi ki, Onun üçün adam İsanın ətrafında oturmuşdu. Ona xəbər bir qayıq hazırlasınlar. 11 Natəmiz ruhlar toxunmaq üçün can atıldılar. 12 İsan görə bütün xəstələr Ona çığırıldılar: «Sən Allahın Oğlusan!» 13 İsa onlara qadağan etdi ki, Onun kim olduğunu deməsinlər. 14 İsa on iki nəfəri həvari adlandıraq təyin etdi ki, bu adamlar Onun yanında olsun, həm də onları vəz etməyə göndərsin, 15 həmçinin cılmları qovmaq səlahiyyətinə malik olsunlar. 16 Beləliklə, İsa bu on iki nəfəri təyin etdi: Peter adlandırdığı Şimon, 17 Bene-Rages, yəni «İldirim oğulları» adlandırdığı Zavday oğlu Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhya, 18 Andrey, Filip, Bartalmay, Matta, Tomas, Halfay oğlu Yaqub, Tadday, Kənançı Şimon 19 və İsaya xəyanət edən Yəhudə İskaryot. 20 Sonra İsa evə getdi. Yenə də izdiham yığıldığına görə onlar yeməyə belə, imkan tapa bilmədilər. 21 İsanın ailə üzvləri bu barədə eşidəndə Onu aparmağa gəldilər. Çünkü fikirləşirdilər ki, O, ağıllını itirib. 22 Yeruşəlimdən gələn ilahiyyatçılar isə deyirdilər: «O, Baal-Zevula tutulub, cılmların başçısının gücü ilə cılmları qovur». 23 İsa ilahiyyatçıları yanına çağırıb onlarla bu barədə məsəllərlə danışdı: «Şeytan Şeytanı necə qova bilər? 24 Əgər bir padşahlıq öz daxilindən bölünübsə, davam gətirməz. 25 Əgər bir ev öz daxilindən bölünübsə, davam gətirməz. 26 Şeytan da özünə qarşı qalxıb öz-özüna bölünübsə, davam gətirməz, yalnız axırı çatar. 27 Heç kim güclü adamin evinə girib əvvəlcə onun əl-qolunu bağlamadan malını qarət edə bilməz. Gərək o adamin əvvəlcə əl-qolunu bağlaşın, sonra evini qarət etsin. 28 Sizə doğrusunu deyirəm: bütün günahlar və nə qədər küfr söylənərsə, bəşər övladlarına bağışlanacaq. 29 Lakin kim Müqəddəs Ruha küfr edərsə, heç vaxt bağışlanmayıacaq və günahı boynunda əbədi qalacaq». (aiōn g165, aiōnios g166)

30 İsa bunu «Onda natəmiz ruh var» dediklərinə 31 İsanın anası və qardaşları biri tayından, Sur və Sidon bölgəsindən çoxlu gəldi. Onlar bayırda durdular və İsanın yanına adam gəldi. 32 Bir kütə deyə şagirdlərindən xahiş etdi ki, Onun üçün adam İsanın ətrafında oturmuşdu. Ona xəbər bir qayıq hazırlasınlar. 33 İsa onlara bayırda dayanıb Sənə istəyirlər». 34 Sonra ətrafında oturanlara baxaraq cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım İsanı görəndə öündə yerə sərilib ucadan kimdir?» 35 Çünkü kim Allahın iradəsini yerinə yetirirsə, Mənim qardaşım, bacım və anam odur».

36 İsa gölün sahilində yenə xalqa təlim öyrətməyə başladı. Yanına elə böyük izdiham topladı ki, Özü bir qayıqa minib gölün içərisində oturdu. Bütün izdiham isə gölün sahilində dayanmışdı. 37 İsa onlara məsəllərlə bir çox şey öyrədərək Öz təlimində belə dedi: 38 «Qulaq asın: bir əkinçi toxum səpməyə çıxdı. 39 Səpən zamanı toxumlardan bəzisi yol kənarına düşdü və quşlar gəlib onları dənlədi. 40 Bəzisi torpağı çox olmayan daş-kəsəkli yera düşdü. Torpağı dərin olmadığını görə tez cürcərdi. 41 Lakin günəş doğanda qarsalandı və kökü olmadığını görə qurudu. 42 Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar böyüyüb onları boğdu və bu toxumlar bar vermedi. 43 Başqları isə münbət torpağı düşdü. Ona görə də böyüyüb artdı və bəzisi otuz, bəzisi altmış, bəzisi də yüz qat səmərə verdi». 44 Daha sonra İsa dedi: «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» 45 İsa tək qalandan On İki şagird və ətrafında olanlar massəllərin izahını soruştular. 46 O onlara dedi: «Allahın Padşahlığının sırrı sizə açılmışdır, amma kənardə olanlara hər şey məsəllərlə deyilir. 47 Belə ki “Gördükə görsünlər, amma qanmasınlar, Eşitdikcə eşitsinlər, amma anlamasınlar, Yoxsa onlar dönüb bağışlanar”». 48 İsa onlara dedi: «Siz bu məsəli anlamırsınız mı? Bəs bütün məsəlləri necə başa düşəcəksiniz? 49 Əkinçi Allahın kəlamını əkir. 50 Daxilinə kəlam əkilən bəzi insanlar yol kənarına düşən toxumlara bənzəyir. Bunlar kələmi eşidəndə dərhal Şeytan gəlib əkilən kələmi götürüb

aparır. **16** Daş-kəsəkli yerlərə səpilən bunlardır: vaxt böyük bir tufan qopdu. Dalğalar qayığa kələmi eşidəndə dərhal sevinclə qəbul edirlər. elə hücum çəkdi ki, su artıq onun içinə doldu. **17** Lakin onlarda kök olmadığını görə dözümləri **38** İsa qayığın arxa tərəfində başını yastiğə az olur, kəlama görə əziyyət və təqibə məruz qoyub yatırıldı. Şagirdlər Onu oyadaraq dedilər: qalan kimi yixılırlar. **18** Tikanlar arasına səpilən «Müəllim! Axi biz hələk oluruq! Bu Səni narahat başqları isə bunlardır: kələmi eşidirlər, **19** lakin bu dövrün qayğıları, var-dövlətin aldadıcılığı və başqa şeylərə olan ehtiraslar araya girib **20** qorxursunuz? Hələ imanınız yoxdurmu?» **41** Münbit torpağa səpilənlərsə bunlardır: onlar Onlar dəhşətə düşüb bir-birindən soruştular: kələmi eşidib qəbul edir, bəzisi otuz, bəzisi «Bu Adam kimdir ki, külək də, göl də Ona itaat almış, bəzisi isə yüz qat səmərə verir». **21** İsa edir?»

onlara dedi: «Çıraqı qabın yaxud yatağın altına qoymaq üçünmü gətirirsiniz? O, çıraqdana qoymaq üçün deyilmə? **22** Elə gizli bir şey yoxdur ki, aşkarca çıxməsin və elə örtülü bir şey yoxdur ki, aydın olmasın. **23** Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» **24** İsa yenə onlara dedi: «Eşitdiyinizə diqqət edin: hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək və daha artıq veriləcək. **25** Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox veriləcək. Amma kimin yoxudursa, əlində olan da ondan alınacaq». **26** Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı torpağa toxum səpən əkinçiyə bənzəyir. **27** O, gecə yatır, gündüz qalxır. Toxum cürcərib boy atır, amma əkinçi bunun necə baş verdiyini bilmir. **28** Torpaq özü bar gətirir. Əvvəl cürcəti çıxır, sonra sünbüllə, daha sonra sünbüllün dənləri iriləşib yetişir. **29** Məhsul yetişəndə əkinçi dərhal oraq vurur, çünkü biçin vaxtı gəlməşdir». **30** Sonra İsa belə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədək? Onu hansı məsəlla göstərək? **31** O, xardal toxumuna bənzəyir ki, yer üzündə torpağa əkilən toxumların ən kiçiyi olsa da, **32** əkiləndən sonra böyüyüb bütün bostan bitkilərindən hündür olur. O qədər böyük qol-budaq atır ki, göydə ucan quşlar onun kölgəsində yuva qura bilər». **33** İsa xalqın başa düşəcəyi dərəcədə buna bənzər çoxlu məsəllərlə kəlam söyləyirdi; **34** onlara məsəlsiz söz deməzdi. Amma Öz şagirdləri ilə tek qalandan hər şeyi izah edirdi. **35** Həmin gün axşam düşəndə İsa şagirdlərinə dedi: «Gəlin o biri sahilə keçək». **36** Şagirdlər camaatdan ayrılaraq İsanı mindiyi qayıqla bирgə apardılar; onun yanında başqa qayıqlar da var idi. **37** Bu

5 Onlar gölün o biri sahilində yerləşən Gerasalıların diyarına getdilər. **2** İsa qayıqdan düşən kimi qəbir mağaralarından natəmiz ruha tutulmuş bir adam Onunla qarşılaşdı. **3** O, mağaralarda yaşayırı və heç kim onu hətta zəncirləyərək saxlaya bilmirdi. **4** Neçə dəfə ona buxov, zəncir vurmuşdular, lakin o, zəncirləri qırmış, buxovları parçalamışdı. Heç kəsin onu sakit etməyə gücü çatmadı. **5** Həmişə, gecə-gündüz qəbiristanlıqda, dağlarda çığırır və özünü daşlarla yaralayırdı. **6** O, İsanı uzaqdan görəndə qaçıb Ona səcdə qıldı, **7** bərkdən çığıraraq dedi: «Ey İsa, Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsin? Səni and verirəm Allaha, mənə iztirab vermal!» **8** Çünkü İsa ona demişdi: «Ey natəmiz ruh, bu adamdan çıx!» **9** Sonra İsa ondan soruşdu: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: «Mənim adım Qoşundur, çünkü biz çoxuq». **10** Ruhları bu diyardan qovmasın deyə o, İsaya çox yalvardı. **11** Orada - dağın yamacında böyük bir donuz sürüsü otlayırdı. **12** Natəmiz ruhlar İsaya yalvardılar: «Bizi donuzlara göndər ki, onların içinə girək». **13** İsa onlara izin verdi. Natəmiz ruhlar adamdan çıxıb donuzların içinə girdi. İki min baş heyvandan ibarət sürüdə uçurumdan aşağı, gölə atılıb orada boğuldu. **14** Donuz otaranlar qaçıb bu xəbəri şəhər və kəndlərdə yaydılar. Camaat nə baş verdiyinə tamaşa etməyə gəldi. **15** Onlar İsanın yanına gəldilər, əvvəlcə bir qoşun cinə tutulmuş adının geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu görüb qorxuya düşdülər. **16** Hadisəni görənlər cinə tutulmuş adının başına gələnlər və donuzlar haqqında camaata söylədilər. **17** İsaya

yalvarmağa başladılar ki, onların bölgəsindən çıxısın. **18** İsa qayığa minəndə əvvəlcə cina Uşaq ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». **40** Onlar tutulmuş adam Ona yalvardı ki, İsanın yanında İsaya güldülər. Belə olanda İsa hamını bayırda qalsın. **19** İsa ona izin vermədi, amma dedi: çıxarandan sonra uşağın ata-anasını, Özü ilə «Evinə, qohum-əqrəbənin yanına get, Rəbbin gələnləri götürüb uşaq olan yerə girdi. **41** İsa sənə etdiyi hər şeyi və sənə necə mərhəmət uşağın əlindən tutub dedi: «Talita qum!» Bunun göstərdiyini onlara daniş». **20** Bu adam da gedib mənəsi belədir: «Qızçığaz, sənə deyirəm: qalx!» İsanın ona etdiyi hər şeyi Dekapolis bölgəsində **42** On iki yaşı qız dərhal qalxıb gəzməyə başladı. yaymağa başladı və hamı heyrətləndi. **21** İsa O an oradakılar tamamilə mat qaldı. **43** İsa yenə qayıqla o biri sahilə keçəndə yanına böyük onlara qadağan etdi ki, bunu heç kəs bilməsin bir izdiham yığıldı. O, gölün sahilində idi. **22** və sonra dedi ki, qızə yemək versinlər.

Sınaqoq rəisişlərindən Yair adlı bir adam gəlib İsanı görəndə ayaqlarına düşdü. **23** Ona çox yalvarıb dedi: «Qızçığazım can üstündədir. Gəl əllərini onun üstünə qoy ki, sağalıb yaşasın». **24** İsa da onunla birlikdə getdi. Ardınca böyük bir izdiham gedərək hər tərəfdən Onu sıxışdırıldı. **25** Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. **26** O, neçə həkimin əlindən xeyli əzab çekmiş, bütün varını buna sərf etsə də, vəziyyəti yaxşılaşmamış, daha da pislaşmışdı. **27** Bu qadın İsa haqqında eşidib izdihamın içindən keçərək Onun arxasından gəldi və Onun paltarına toxundu. **28** Çünkü bu cür düşünürdü: «Heç olmasa paltarına toxunsam, sağalaram». **29** Dərhal onun qanaxması kəsildi və bildi ki, bədənidəki xəstəlikdən sağaldı. **30** İsa dərhal bildi ki, Ondan bir qüvvə çıxdı və izdihamın içində dönüb soruşdu: «Paltarına toxunan kim idi?» **31** Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Görürsən ki, izdiham Sənə sıxışdırır. Necə soruşa bilərsən ki, Mənə toxunan kim idi?» **32** Bunu edəni görmək üçün İsa ətrafa baxdı. **33** Qadınsa özüne nə olduğunu bildi. Qorxudan titrəyərək gəlib İsanın ayağına düşdü və bütün həqiqəti Ona söylədi. **34** İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayın get və xəstəliyindən sağal». **35** İsa hələ danışındı ki, sınaqoq rəisişinin evindən adamlar gəlib dedi: «Qızın öldü. Daha Müəllimi niyə narahat edirsən?» **36** Lakin İsa bu sözə məhəl qoymayaraq sınaqoq rəisişinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et!» **37** O, Peter, Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhyadan başqa heç kimi ardınca gəlməyə qoymadı. **38** Onlar sınaqoq rəisişinin evinə gələndə İsa çox hay-küy, ağlaşılıb nalə çəkənlər gördü. **39** İsa içəri girəndə

onlara dedi: «Niyə hay-küy salıb ağlaşırsınız? çıxsın. **40** Onlar qayığa minəndə əvvəlcə cina Uşaq ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». **41** Onlar tutulmuş adam Ona yalvardı ki, İsanın yanında İsaya güldülər. Belə olanda İsa hamını bayırda qalsın. **42** On iki yaşı qız dərhal qalxıb gəzməyə başladı. **43** İsa sənə etdiyi hər şeyi və sənə necə mərhəmət uşağın əlindən tutub dedi: «Talita qum!» Bunun göstərdiyini onlara daniş». **44** Bu adam da gedib mənəsi belədir: «Qızçığaz, sənə deyirəm: qalx!» İsanın ona etdiyi hər şeyi Dekapolis bölgəsində **45** On iki yaşı qız dərhal qalxıb gəzməyə başladı. **46** İsa oradan ayrılib Öz yurduna gəldi. Şagirdləri də Onun ardınca galırdı. **2** Şənbə günü olanda O, sınaqoqda təlim öyrətməyə başladı. Onu dirləyən adamların çoxu təaccübənlərək dedi: «Bu Adamda belə şeylər haradandır? Bu necə hikmətdir, Ona verilib? Bu cür möcüzələr Onun əlindən necə gəlir? **3** Bu Adam həmin dülgər deyilmi? Məryəmin oğlu, Yaqubun, Yusifin, Yəhudanın və Şimonun qardaşı deyilmi? Onun bacıları burada – bizim aramızda yaşamır mı?» Onların İsaya acığı tutdu. **4** İsa onlara dedi: «Bir peygəmbərə öz yurdundan, qohum-əqrəbələri arasından və öz evindən başqa heç bir yerdə xor baxmazlar». **5** Orada O heç bir möcüzə yarada bilmədi, yalnız bir neçə xəstənin üzərinə əl qoyub şəfa verdi. **6** İsa onların imansızlığına heyrət edirdi. Sonra ətraf kəndlərdə təlim öyrədərək oraları gəzib-dolaşdı. **7** İsa On iki şagirdi yanına çağırıb onları iki-iiki göndərməyə başladı və onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi. **8** Onlara tapşırı ki, yol üçün əsadən başqa heç nə – nə çörək, nə torba, nə də qurşaqlarında pul götürürlər, **9** ayaqlarına səndəl geysələr də, əyinlərinə iki köynək geyinməsinlər. **10** İsa onlara dedi: «Harada bir evə girsəniz, çıxanacaq orada qalın. **11** Harada sizi qəbul etməyib siza qulaq asmaq istəməzlərsə, oradan ayrıklärən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çirpin». **12** Onlar da yola düşdülər və vəz edərək insanları tövbəyə çağırıldilar. **13** Çoxlu cin çıxardılar, yağıla məşh edərək çox xəstəyə şəfa verdilər. **14** Padşah Hirod da olanları eşitdi, çünkü İsanın adı tanımırdı. Adamlar deyirdilər: «Vəftiz edən Yəhya ölürlər arasından dirilib. Buna görə də O,

möcüzələr yaradır». **15** Digərləri isə deyirdilər: minərək hər biri təkbaşına kimsəsiz bir yerə «Bu, İlyasdır». Bəziləri də deyirdi: «Keçmişdəki getdilər. **33** Gedərkən camaat onları gördü və peyğəmbərlərdən birinə oxşar peyğəmbərdir». çoxu tanıdı; bütün şəhərlərdən axışib piyada **16** Amma Hirod bunu eşidəndə dedi: «Bu, getdilər, onlardan qabaq oraya çatdilar. **34** boynunu vurdurduğum Yəhyadır, dirilib!» İsa sahilə düşəndə böyük bir izdiham gördü **17** Hirod qardaşı Filipin arvadı Hirodiyaya və onlara rəhmi gəldi. Çünkü onlar çobansız görə Yəhyani tutduraraq qollarını qandalladıb qoyunlara bənzəyirdi. İsa onlara çox şeylər zindana saldırmışdı. Çünkü Hirod Hirodiyanı haqqında talim öyrətməyə başladı. **35** Vaxt özüna arvad olaraq almışdı **18** və Yəhya Hiroda keçirdi. Şagirdləri gəlib İsaya dedilər: «Bura demişdi: «Qardaşının arvadını almaq sənə çöllikdir, artıq qecdir. **36** Camaati burax, qoy qadağandır». **19** Hirodiya Yəhyaya qarşı kin gedib ətrafdakı kənd və obalardan özlərinə bir saxlayıb onu öldürmək niyyətinə düşmüşdü, şey alıb yesinlər». **37** Amma İsa onlara cavab amma bunu edə bilmirdi. **20** Çünkü Hirod verdi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər İsaya Yəhyanın saleh və müqəddəs bir adam olduğunu dedilər: «Bəlkə gedib iki yüz dinarlıq çörək bildiyinə görə ondan qorxub onu qoruyurdu. alaq və onlara verək ki, yesinlər?» **38** Amma Hirod ona qulaq asanda çəşqinliga düşdü, buna İsa onlara dedi: «Gedin baxın, neçə çörəyiniz baxmayaraq, onu həvəslə dinləyirdi. **21** Bir var?» Onlar da baxıb dedilər: «Beş çörəyimiz gün Hirodiyanın əlinə yaxşı bir fürsət düşdü. və iki balığımız var». **39** İsa onlara əmr etdi Hirod ad günlündə əyanlarına, minbaşılırla və ki, camaati dəstə-dəstə göy otların üstündə Qalileyanın nüfuzlu şəxslərinə ziyafat verdi. oturtsunlar. **40** Camaat yüz-yüz, əlli-əlli dəstə **22** Ziyafət zamanı Hirodiyanın qızı içəri daxil şəklində oturdu. **41** İsa beş çörəyi və iki balığı olub rəqs etdi. Bu, Hirodun və qonaqlarının götürüb göye baxaraq şükür duası etdi. Sonra xoşuna gəldi. Padşah qızı dedi: «Ürəyin istəyəni çörəyi bələd şagirdlərinə verdi ki, camaata məndən dilə, mən də sənə verim». **23** Sonra paylaşımlar, iki balığı da hamiya bölüdürdü. möhkəm and içərək yenə dedi: «Məndən hər **42** Hamı yeyib-döyüd. **43** Artıq qalan çörək və nə istəsən, hətta padşahlığının yarısını belə, balıq hissələrini yiğdilar, on iki zənbil doldu. **44** istəsən, sənə verəcəyəm». **24** Qız isə çıxıb Çörəkləri yeyən kişilərin sayı beş min nəfər idi. anasından soruşdu: «Mən nə istəməliyəm?» O **45** Bundan dərhal sonra İsa camaati evlərinə cavab verdi: «Vəftiz edən Yəhyanın başını». **25** göndərərkən şagirdlərini də məcbur etdi ki, Qız o saat padşahın yanına qaçıdı və öz istəyini qayığa minib Özündən əvvəl o biri sahilə - dedi: «İstəyirəm ki, Vəftizçi Yəhyanın başını Bet-Saydaya keçsinlər. **46** İsa camaati yola dərhal bir sini içində mənə verəsən». **26** Padşahi salandan sonra dua etmək üçün dağa çıxdı. dərin kədər bürüdü, amma içdiyi andlara **47** Axşam olanda qayıq gölün ortasında idi. və qonaqlara görə qızın sözünü yerə salmaq Amma İsa quruda tək dayanmışdı. **48** O gördü istəmədi. **27** Padşah dərhal bir cəllad göndərib ki, şagirdləri güclə avar çəkir, çünkü külək Yəhyanın başını gətirməyi əmr etdi. Cəllad onlara qarşı əsirdi. Gecənin dördüncü növbəsi gedib zindanda Yəhyanın boynunu vurdu **28** və İsa gölün üstü ilə yeriyərək onların yanına onun başını bir sini içində gətirib qızı verdi. Qız gəldi və onları keçmək istədi. **49** Şagirdlərsə da onu anasına verdi. **29** Yəhyanın şagirdləri isə İsanın gölün üstü ilə yeridiyini görəndə Onu bunu eşidəndə gəlib onun cəsədini götürdülər bir kabus bilib qışqırdılar. **50** Çünkü hamı Onu və qəbirə qoymalar. **30** Həvarıllər İsanın yanına görüb lərzəyə düşmüşdü. Lakin bu anda İsa yiğildi və gördükleri işlər, öyrətdikləri talim onlara müraciət edib dedi: «Cəsarətli olun, haqqında Ona nəql etdilər. **31** İsa onlara dedi: Mənəm, qorxmayıñ!» **51** Qayığa minib onlara «Gəlin kimsəsiz yerdə bir az dincəlin». Çünkü qoşuldu. Külək də sakitləşdi. Hamı tamamilə mat gəlib-gedən çox olduğundan yemək yeməyə qaldı. **52** Çünkü inadkar ürəklə olduqlarına görə belə, vaxt tapmırlılar. **32** Onlar da ayrılib qayıga çörəklə bağlı işi hələ də başa düşməmişdilər.

53 İsa və şagirdlər gölü keçib Ginesar sahilinə Kənardan insanın daxilinə girən şey insani çatdilar və qayığı bağladılar. 54 Onlar qayıqdan murdar edə bilməz. Amma insani murdar edən düşən kimi camaat İsanı tanıdı 55 və qaçıb şeylər daxilindən çıxanlardır». 17 İsa camaatdan ətraf yerləri gəzib-dolaşdırılar. İsanın harada ayrılib evə gələndə şagirdləri bu məsəl barəsində olduğunu eşidəndə xəstələri yataqlar üstündə Ondan soruşdular. 18 İsa onlara cavab verdi: «Siz oraya gətirməyə başladılar. 56 İsanın getdiyi hər də hələ dərk etməmisiniz? Başa düşmürsünüz yerdə - kəndlərdə, şəhərlərdə, obalarda xəstələri ki, kənardan insanın daxilinə girən şey insani gətirib meydanlara qoyurdular. Xəstələr heç murdar edə bilməz? 19 Çünkü daxil olan şeylər olmása İsanın paltarının ətəyinə toxunmaq onun ürəyinə deyil, qarnına gedir və ifraz üçün yalvarırdılar. Ona toxunanların hamısı olunur». İsa bununla bütün yeməklərin təmiz olduğunu bəyan etdi. 20 O, sözüne davam etdi: «İnsani murdar edən insandan çıxandır. 21 Çünkü insanların daxilindən, ürəyindən pis fikirlər, cinsi əxlaqsızlıq, oğurluq, qatılık, 22 zinakarlıq, tamahkarlıq, şər əməllər, hiylə, pozğunluq, paxılılıq, küfr, lovğalıq və ağılsızlıq çıxar. 23 Bütün bu pis işlər insan daxilindən çıxıb onu murdar edir». 24 İsa oradan ayrılib Sur bölgəsinə getdi. O bir evə girdi və istəmədi ki, harada olduğunu bilən olsun. Amma bunu gizlədə bilmədi. 25 Bir qadının azyaşlı qızı natəmiz ruha tutulmuşdu. Qadın İsa haqqında xəbər tutan kimi galib Onun ayaqlarına düdüdü. 26 Bu qadın Suriya Finikiyasında doğulmuş bir Yunan idi. O, İsaya yalvardı ki, qızından cini çıxartsın. 27 İsa ona dedi: «Qoy əvvəl uşaqlar doysun, çünkü uşaqların çörəyini götürüb itlərə atmaq düzgün olmaz». 28 Qadınsa Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, axı itlər də uşaqların süfrə altına tökdüyü qırıntılarından yeyir». 29 İsa qadına dedi: «Get, sənin bu sözünə görə cin qızını tərk etdi». 30 Qadın evinə gələndə gördü ki, qızı yatağında uzanıb və cin ondan çıxıb. 31 İsa yenə Sur bölgəsindən çıxdı, Sidonu keçdi və Dekapolis bölgəsində keçərək Qalileya gölüñə çatdı. 32 Bir kar və pəltək adamı İsanın yanına gətirdilər və yalvardılar ki, əlini onun üzərinə qoysun. 33 İsa həmin adamı camaatdan ayırib başqa bir yerə apardı və barmaqlarını bu adamin qulaqlarına qoysdu, tüpürüüb onun dilinə toxundu. 34 Göyə baxdı, ah çəkərək ona dedi: «Effatal!», yəni «Açıl!» 35 O anda bu adamin həm qulaqları açıldı, həm də dilinin bağlılığı düdü və o aydın danışmağa başladı. 36 İsa bunu görənlərə qadağan etdi ki, bu barədə heç kimə heç nə deməsinlər. Lakin nə qədər çox qadağan etsə

7 Fariseylər və Yerusəlimdən gələn bəzi ilahiyyatçılar İsanın yanına yiğildi. 2 Onlar gördülər ki, İsanın şagirdlərindən bəzisi murdar əllərlə, yəni əllərini yumamış çörək yeyir. 3 Fariseylər və bütün Yəhudilər ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə əməl edərək əllərini yaxşı-yaxşı yumadan yeməzlər. 4 Onlar bazardan gələndə yuyunmadan heç nə yeməzlər. Həmçinin bir sıra başqa adət-ənənələrə də əməl edərlər. Belə ki onlar kasaları, dolçaları, tunc qazanları və yataqları yuyub paklayarlar. 5 Fariseylər və ilahiyyatçılar İsadan soruşdular: «Nə üçün şagirdlərin ağsaqqallardan qalan adət-ənənəyə görə yaşamayaraq murdar əllərlə çörək yeyirlər?» 6 İsa onlara dedi: «Yeşaya peyğəmbər siz ikiüzlülər üçün nə yaxşı söyləyib! Yazıldığı kimi: "Bu xalq dodaqları ilə Mənə hörmət edir, Amma qəlbləri Məndən uzaqdır. 7 Boş yerə Mənə səcdə edirlər, İnsan əmrlərindən çıxardıqları təlimləri öyrədirlər". 8 Siz Allahın əmrini atıb insan adət-ənənəsini tutursunuz». 9 Sonra İsa onlara dedi: «Öz adət-ənənənizi bərqərar etmək üçün Allahın əmrini kənara atmağı necə də yaxşı bacarırsınız! 10 Çünkü Musa belə əmr etdi: "Ata-anana hörmət et" və "Atasını yaxud anasını söyən adam öldürülməlidir". 11 Sizsə deyirsiniz: "Bir adam atasına yaxud anasına <məndən umduğun yardım qurban oldu>, yəni <Allaha həsr olundu> desə", 12 onda həmin adama izin vermirsiniz ki, ata-anasına yardım etsin. 13 Bununla da siz nəsildən-nəslə ötürdüyüünüz adət-ənənənizlə Allahın kəlamını heç edirsiniz. Axı buna bənzər çox işlər görürsünüz». 14 İsa yenə camaatı yanına çağırıb onlara dedi: «Hamınız Mənə qulaq asın və dərk edin. 15

də, o qədər çox xəbər yaydılar. **37** Hamı hədsiz Mən beş çörəyi beş min nəfərin arasında təaccübənlərək dedi: «Hər işin öhdəsindən yaxşı bələb paylayanda yemək tikələrindən neçə gəlir: həm karların qulağını, həm də lalların zənbil doldurdunuz?» Onlar dedilər: «On iki», dilini açır».

8 O günlər yenə böyük izdiham toplaşdı.

Onların yeməkləri olmadığı üçün İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: **2** «Bu camaata yazığım golur, çünkü üç gündür ki, yanımıdadırlar və yeməyə heç nələri yoxdur. **3** Əgər onları evlərinə ac yola salsam, yolda taqətdən düşərlər. Onların bəzisi uzaqdan gəlib». **4** Şagirdləri Ona cavab verdilər: «Kimsə bu çöllükdə haradan çörək tapa bilər ki, bu qədər insanı doydursun?» **5** İsa onlardan soruşdu: «Neçə çörəyiniz var?» Onlar dedilər: «Yeddi». **6** Onda İsa camaata əmr etdi ki, yerə otursunlar. Yeddi çörəyi götürdü və şükür edərək bələb paylamaq üçün şagirdlərinə verdi. Şagirdlər də camaata payladı. **7** Onların bir neçə kiçik balığı da var idi və İsa şükür duası edəndən sonra bunları da paylamağı əmr etdi. **8** Camaat yeyib-doydu. Artıq qalan hissələri yiğdilar, yeddi səbət doldu. **9** Orada dörd minə yaxın adam var idi. İsa onları yola saldı. **10** O, şagirdləri ilə birlikdə dərhal qayığa minib Dalmanuta bölgəsinə getdi. **11** Fariseylər İsanın yanına gəlib Onunla mübahisə etməyə başladılar. Onu sinamaq üçün istədilər ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. **12** O, ürəyində dərin bir ah çəkib dedi: «Niyə bu nəsil əlamət axtarır? Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəslə heç bir əlamət verilməyəcək». **13** Sonra onları tərk edib yenə qayığa mindi və o biri sahilə tərəf üzdü. **14** Şagirdləri çörək götürməyi yaddan çıxarmışdır. Qayıqda onların yalnız bir dənən çörəyi var idi. **15** İsa onlara xəbərdarlıq edərək dedi: «Ehtiyatlı olun, fariseylərin mayasından və Hirodun mayasından özünüüzü gözləyin». **16** Şagirdlər İsa öz aralarında danışın deyirdilər: «Bunu çörəyimiz olmadığı üçün deyir». **17** İsa bunu bilərək onlara dedi: «Nə üçün çörəyinizin yoxluğundan danışırsınız? Hələ dərk etmirsinizmi, başa düşmürsünüz mü? Niyə ürəyiniz inadkardır? **18** Gözləriniz ola-ola görmürsünüz mü? Qulaqlarınız ola-ola eşitmirsinizmi? Məgər yadınızdan çıxıb? **19**

20 «Yeddi çörəyi dörd min nəfərin arasında bələb paylayanda çörək tikələrindən neçə səbat doldurdunuz?» Onlar dedilər: «Yeddi». **21** İsa onlara dedi: «Hələ başa düşməmisinizmi?» **22** Onlar Bet-Saydaya geldilər. Bəzi adamlar İsanın yanına bir kor adam gətirdilər və İsa bu adama toxunsun deyə Ona yalvardılar. **23** İsa korun əlindən tutub kənddən kənara apardı. Sonra onun gözlərinə tüpürüb əllərini onun üzərinə qoydu və soruşdu: «Bir şey görürsənmi?» **24** Kor yuxarı baxıb dedi: «Adamlar görürəm, ağaclara oxşayır, amma yeriyirlər». **25** Onda İsa əllərini yenidən bu adamın gözlərinin üstünə qoydu. Kor adam gözlərini açıb baxdı. O şəfa tapdı və hər şeyi aydın görməyə başladı. **26** İsa onu evinə göndərdi və dedi: «Kəndə belə, girmə». **27** İsa şagirdləri ilə birgə Filip Qeysəriyyəsinin kəndlərinə tərəf yollandı. Yolda şagirdlərindən soruşdu: «Adamların dediyinə görə Mən kiməm?» **28** Şagirdləri Ona belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, peyğəmbərlərdən birisən». **29** İsa onlardan soruşdu: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» Peter Ona cavab verdi: «Sən Məsihsən». **30** İsa şagirdlərinə qadağan etdi ki, Onun haqqında heç kəsə danışmasınlar. **31** İsa onlara təlim öyrətməyə başladı: «Bəşər Oğlu çox əzab çəkməli, ağsaqqallar, başçı kahinlər və ilahiyatçılar tərəfindən rədd edilməli, öldürüləlməli və üç gündən sonra dirilməlidir». **32** İsa bu sözləri aydın deyirdi. Peter İsa Onu bir kənara çəkib etiraz etməyə başladı. **33** Amma İsa dönüb şagirdlərinə baxdı və Peterə etiraz etdi: «Çəkil qarşımızdan, Şeytan! Sən Allahın işləri haqqında deyil, insan əməlləri barəsində fikirləşirsən». **34** İsa şagirdləri ilə birgə camaati da yanına çağırıb belə dedi: «Əgər bir kəs Mənim ardımcı gəlmək istəyirsa, özündən imtinə etsin və çarmixını götürüb ardımcı gəlsin. **35** Kim canını xilas etmək istəyirsa, onu itirəcək, amma kim Mənimlə Müjda uğrunda canını itirirsa, onu xilas edəcək. **36** İnsana bütün dünyani

qazanıb canını itirməyinin nə xeyri var? 37 lallıq ruhuna tutulmuş oğlumu gətirmişəm. İnsan öz canının əvəzinə nə verə bilər? 38 Bu 18 Ruh onu harada tutursa, yerə çırır, vəfəsiz və günahkar nəsil arasında kim Məndən uşağın ağızı köpüklənir, dişlərini qıcıdır və Mənim sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu qic olur. Sağirdlərindən xahiş etdim ki, bu da Atasının izzəti içində mütqəddəs mələklərlə ruhu qovsunlar, amma bacarmadılar». 19 birgə gələndə o adamdan utanacaq».

9 İsa onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: burada duranlardan bəzisi Allahın Padşahlığının qüdrətli gəlişini görmədən ölməyəcək». 2 Altı gündən sonra İsa Özü ilə yalnız Peter, Yaqub və Yəhəyanı götürüb hündür bir dağa çıxdı. Onların qarşısında görünüşü dəyişdi. 3 Onun libası göz qamaşdırıcı ağ rəng aldı. Yer üzündə heç bir paltar təmizləyən onu belə ağ edə bilməzdi. 4 O an İlyas və Musa onlara göründü. Onlar İsa ilə söhbat edirdi. 5 Peter sözə başlayıb İsaya dedi: «Rabbi! Nə yaxşı ki biz buradayıq. Gəl üç çardaq quraq, biri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». 6 O bilmirdi ki, nə desin, cüntki onları dəhşət bürüdü. 7 Bu zaman bir bulud onların üzərinə kölgə saldı. Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ona qulaq asın!» 8 Birdən ətrafa baxanda artıq yanlarında İsadan başqa kimsəni görmədilər. 9 Dağdan enərkən İsa sağirdlərinə qadağan etdi ki, Bəşər Oğlu ölütlər arasından dirilənə qədər orada gördüklerini heç kimi deməsinlər. 10 Onlar da bu sözü ürəklərində saxladılar, amma bir-birlərindən soruştular ki, ölütlər arasından dirilmək nə deməkdir. 11 Ondan soruştular: «Ela isə niyə ilahiyyatçılar deyirlər ki, əvvəlcə İlyas gəlməlidir?» 12 İsa onlara belə dedi: «Düzdür, əvvəlcə İlyas gəlib hər şeyi yoluna qoymalıdır. Bəs Bəşər Oğlu barəsində nə üçün yazılıb ki, O, çox əzab çəkib alçaldılmalıdır? 13 Lakin sizə deyirəm: artıq İlyas gəldi və haqqında yazıldığı kimi, nə istədilərsə, onun başına gətirdilər». 14 Onlar sağirdlərin yanına gələndə böyük bir izdihamın toplaşdığını və bir neçə ilahiyyatçının sağirdlərlə mübahisə etdiyini gördülər. 15 İsanı görən kimi bütün izdihamı heyrət bürüdü və qarşısına qaçıb Onu salamladılar. 16 İsa adamlardan soruştu: «Onlarla nə barədə mübahisə edirsiniz?» 17 Camaat arasından biri Ona cavab verdi: «Müəllim! Mən Sənin yanına

İsa da cavabında onlara dedi: «Ey imansız nəsil! Nə vaxta qədər sizinlə qalacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Uşağı yanına gətirin!» 20 Uşağı Onun yanına gətirdilər və İsanı görən kimi ruh dərhal uşağı sarsıldı. Uşaq yerə yixilib yuvarlanırdı və ağızından köpük daşındı. 21 İsa onun atasından soruştu: «Bu uşaq nə vaxtdan belə hala düşüb?» Uşağın atası dedi: «Körpəlikdən bəri. 22 Bu ruh onu həlak etmək üçün dəfələrlə oda və suya atıb. Amma bacarırsansa, bizə kömək et, bizə rəhmin gəlsin!» 23 İsa ona dedi: «“Bacarırsansa” nə sözdür? İman edən üçün hər şey mümkündür!» 24 Uşağın atası dərhal fəryad qopararaq dedi: «İman edirəm, kömək et ki, imansızlığım yox olsun!» 25 İsa camaatın qaçıb galdığını görəndə natəmiz ruha qadağan edib dedi: «Ey lallıq və karlıq ruhu, Mən sənə əmr edirəm, bu uşağın içindən çıx və bir daha ora girmə!» 26 Ruh çığırıb uşağı sarsıdaraq çıxdı. Uşaq ölü kimi düşdü və çoxları dedi: «O öldü!» 27 Lakin İsa uşağın əlindən tutub qaldırdı və o, ayağa qalxdı. 28 İsa evə girəndən sonra sağirdləri təklikdə Ondan soruştular: «Bəs nə üçün biz o ruhu qova bilmədik?» 29 İsa onlara cavab verdi: «Bu cür ruhlar yalnız dua ilə çıxa bilər». 30 Onlar oranı tərk edib Qalileyadan keçirdilər. İsa istəmirdi ki, kimsə bundan xəbər tutsun. 31 Cüntki sağirdlərinə təlim öyrədirdi. Onlara belə deyirdi: «Bəşər Oğlu insan əllərinə təslim ediləcək və Onu öldürəcəklər. Öldürüldükdən üç gün sonra O diriləcək». 32 Lakin sağirdlər bu sözü başa düşmədilər və Ondan soruşmaqdan da qorxurdular. 33 Onlar Kefernahuma gəldilər. İsa evdə olanda sağirdlərdən soruştu: «Yol boyu nə barədə mübahisə edirdiniz?» 34 Heç kim dillənmədi, cüntki yol boyu öz aralarında kimin ən böyük olması barədə mübahisə etmişdilər. 35 İsa oturub On iki sağirdi yanına çağıraraq dedi: «Əgər bir kəs birinci olmaq istəyirsa, hamidan axırıcı və hamının xidmətçisi olsun». 36 O,

balaca bir uşağı götürüb şagirdlərin arasına görə də kişi ata-anasını tərk edib arvadına qoydu və sonra uşağı qucağına alıb onlara dedi: «qovuşacaq **8** və ikisi bir bədən olacaq». Artıq **37** «Kim Mənim adımla belə uşaqlardan birini onlar iki deyil, bir bədəndir. **9** Buna görə də qəbul edərsə, Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul qoy Allahın birləşdirdiyini insan ayırmasın». **10** edərsə, Məni yox, Məni Göndərəni qəbul edər». Onlar evdə olarkən şagirdlər İsaya bu barədə **38** Yəhya Ona dedi: «Müəllim, biz Sənin adımla yenə sual verdilər. **11** İsa onlara belə cavab cıluları qovan bir nəfəri gördük, amma bizim verdi: «Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən ardımızca gəlmədiyinə görə ona mane olduq». kəs arvadına münasibətdə zina edir. **12** Ərindən **39** İsa onlara dedi: «Ona mane olmayın! Elə boşanıb başqasına gedən qadın da zina edir». bir adam yoxdur ki, Mənim adımla möcüzə **13** Adamlar uşaqları İsanın yanına götirildilər göstərsin və sonra Məni pisləsin. **40** Çünkü ki, İsa onlara toxunsun. Şagirdlərsə onlara əleyhimizə olmayan bizim tərəfimizdədir. **41** qadağan etdilər. **14** Bunu görən İsa acıqlanaraq Məsihə məxsus olduğunu üçün kim sizə bir onlara dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim kasa su içirdərsə, sizə doğrusunu deyirəm: yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayın! Çünkü mükafatsız qalmayacaq. **42** Kim Mənə iman Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. **15** Sizə edən bu kiçiklərdən birini pis yola çəkərsə, doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asib bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. **43** ola bilməz». **16** Sonra uşaqları qucaqlayıb Əgər əlin səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata şikəst olaraq daxil olmağın iki əllə cəhənnəmə, sönməz oda düşməyindən yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **45** Əgər ayağın səni pis yola çəkərsə, onu kəs. Sənin əbədi həyata topal olaraq daxil olmağın iki ayaqla cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **47** Əgər gözün səni pis yola çəkərsə, onu çıxart. Sənin tək gözəl Allahın Padşahlığına daxil olmağın iki gözəl cəhənnəmə atılmağından yaxşıdır. (**Geenna g1067**) **48** Oradakıları gəmirən qurd ölmür və oranın yanar odu sönmür. **49** Çünkü hamı odla gəncliyimdən bəri riayət edirəm». **21** İsa ona duzlanacaq. **50** Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz məhəbbətlə baxaraq dedi: «Sənin bir şeyin dadsız olarsa, ona nə ilə dad vermək olar? Qoy çatışır: get nəyin varsa, satıb yoxsullara payla. sizdə duz və aranızda sülh olsun».

10 İsa oradan ayrılib Yəhudeya bölgəsinə və İordan çayının o biri tayına getdi. Yenə çoxlu adam Onun başına yiğildi və O, adətinə görə yenidən təlim öyrətməyə başladı. **2** Bəzi fariseylər İsanın yanına galib Onu sinamaq üçün belə bir sual verdilər: «Kişinin öz arvadını boşamağa icazəsi varmı?» **3** İsa onlara cavab verdi: «Musa sizə nə əmr etdi?» **4** Onlar dedi: «Musa kişiyyə talaq kağızını yazıb arvadını boşamağa icazə verdi». **5** İsa da onlara belə dedi: «O bu əmri ürəyiniz inadkar olduğuna görə yazdı. **6** Allah yaradılışın başlangıcından “onları kişi və qadın olaraq yaratdı”. **7** “Buna

əllərini onların üzərinə qoydu və xeyir-dua verdi. **17** İsa yola çıxarkən bir nəfər qaçaqça Onun yanına gəldi. Onun qarşısında diz çökərək soruşdu: «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi həyatı ırs olaraq alım?» (**aiōnios g166**) **18** İsa ona dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan başqa yaxşısı yoxdur. **19** Onun əmrlərini bilirsən: “Qətl etmə. Zina etmə. Oğurluq etmə. Yalandan şahidlilik etmə. Kimisə aldatma. Ata-anana hörmət et”». **20** Bu adamsa İsaya dedi: «Müəllim, bunların hamısına oranın yanar odu sönmür. **21** İsa ona gəncliyimdən bəri riayət edirəm». **21** İsa ona duzlanacaq. **22** Bunu eşidən adam pərt oldu. Kədərlənib getdi, çünkü var-dövləti çox idi. **23** İsa ətrafındakılara baxdı və şagirdlərinə dedi: «Var-dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil olması nə qədər çətindir!» **24** Onun sözlərindən şagirdləri heyrət bürüdü. Amma İsa yənə onlara cavab verib dedi: «Övladlarım, Allahın Padşahlığına daxil olmaq nə qədər çətindir! **25** Dəvənin iynə gözüündən keçməsi varlı adamın Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». **26** Onlar daha da təəccüblənərək bir-birlərinə dedilər: «Elə isə, kim xilas ola bilər?» **27** İsa onlara baxıb dedi: «Bu, insanlar

üçün qeyri-mümkündür, amma Allah üçün yox. xidmətçiniz olsun. **44** Aranızda birinci olmaq Çünkü Allah üçün hər şey mümkündür». **28** istəyən hamının qulu olsun. **45** Çünkü Bəşər Peter Ona belə deməyə başladı: «Bax biz hər Oğlu gəlmədi ki, Ona xidmət etsinlər, gəldi ki, şeyi qoyub Sənin ardınca gəlmişik». **29** İsa Özü xidmət etsin və çoxlarını satın almaq üçün cavab verdi: «Sizə doğrusunu deyirəm: Mənimlə Öz canını fidyə versin». **46** Sonra onlar Yerixoya Müjdə uğrunda ya evini ya qardaşlarını ya gəldilər. İsa şagirdləri ilə birgə böyük izdihamla bacılarını ya anasını ya atasını ya uşaqlarını Yerixodan çıxanda Timay oğlu Bartimay adlı və yaxud tarlalarını atan elə bir kəs yoxdur bir kor dilənci yol kənarında oturmuşdu. **47** ki, **30** indi bu dövrədə çəkdiyi əzab-əziyyətlə birgə bundan yüz qat artıq evlər, qardaşlar, bacılar, analar, uşaqlar, tarlalar, gələcək dövrədə isə əbədi həyat almasın. (*aiōn g165, aiōnios g166*) **31**

Amma birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı olanlarsa birinci olacaq». **32** Onlar yola çıxıb İsa dayanıb dedi: «Onu çağırın». Onlar bu kor Yeruşəlimə gedirdilər. İsa onların qabağında adamı çağıraraq dedilər: «Cəsarətli ol, qalx, O gedirdi. Şagirdləri isə heyrət bürüdü, Onun səni çağırır». **50** O, üst paltarını üstündən atdı arındıca gələnlər qorxu içində idi. İsa On İki və yerindən sıçrayaraq İsanın yanına gəldi. **51** şagirdi yenə bir tərəfə çəkib başına gələcək İsa ondan soruşdu: «Nə istəyirsən, sənin üçün hadisələr barədə danışmağa başlıdı: **33** «Bax edim?» Kor adam Ona dedi: «Rabbuni, gözlərim Yeruşəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə açılsın». **52** İsa ona dedi: «Get, imanın səni xilas və ilahiyyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə etdi». Həmin an bu adamin gözləri açıldı və o məhkum edib başqa millətlərə təslim edəcəklər. da İsanın ardınca getdi.

34 Onlar Bəşər Oğlunu elə salacaq, Ona tüpürəcək və qamçılıyb öldürəcəklər. O, üç gündən sonra diriləcək». **35** Zavdayın oğulları Yaqub və Yəhya Ona yaxınlaşış dedilər: «Müəllim, istəyirik ki, dilədiyimizi bizim üçün edəsən». **36** İsa onlardan soruşdu: «Nə istəyirsəniz, sizin üçün edim?» **37** Onlar İsaya dedilər: «Sən izzətlənəndə qoy birimiz sağında, o birimiz solunda otursun». **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə dilədiyinizi özünü də bilmirsınız. Mənim içdiyim kasadan siz də içə bilərsinizmi? Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz ola bilərsinizmi?» **39** Onlar dedilər: «Bilərik». İsa onlara dedi: «Mənim içdiyim kasadan siz də içəcəksiniz, Mənim vəftiz olduğum kimi siz də vəftiz olacaqsınız. **40** Amma sağımıda və yaxud solumda oturmağa izin vermək Məndən asılı deyil. Ora kimlər üçün hazırlanıbsa, onlara veriləcək». **41** Bunu eşidən on şagirdin Yaqubla Yəhyaya acığını tutmağa başladı. **42** Onda İsa şagirdləri yanına çağırıb dedi: «Bilirsiniz ki, millətlərin rəhbəri sayılanlar onların üzərində hökmranlıq, əyanları da onlara aqalıq edir. **43** Sizin aranızda isə qoy belə olmasın. Sizlərdən böyük olmaq istəyən

Nazaretli İsannın orada olduğunu eşitdikdə «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm elə!» deyə bağırmağa başladı. **48** Çox adamsa ona qadağan edib susdurmaq istədişə də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdı. **49** Onlara birinci olanların çoxu axırıncı, axırıncı şagirdləri zaman İsa dayanıb dedi: «Onu çağırın». Onlar bu kor Yeruşəlimə gedirdilər. İsa onların qabağında adamı çağıraraq dedilər: «Cəsarətli ol, qalx, O gedirdi. Şagirdləri isə heyrət bürüdü, Onun səni çağırır». **50** O, üst paltarını üstündən atdı arındıca gələnlər qorxu içində idi. İsa On İki və yerindən sıçrayaraq İsanın yanına gəldi. **51** şagirdi yenə bir tərəfə çəkib başına gələcək İsa ondan soruşdu: «Nə istəyirsən, sənin üçün hadisələr barədə danışmağa başlıdı: **33** «Bax edim?» Kor adam Ona dedi: «Rabbuni, gözlərim Yeruşəlimə qalxırıq, Bəşər Oğlu başçı kahinlərə açılsın». **52** İsa ona dedi: «Get, imanın səni xilas və ilahiyyatçılara təslim olunacaq. Onu ölümə etdi». Həmin an bu adamin gözləri açıldı və o məhkum edib başqa millətlərə təslim edəcəklər. da İsanın ardınca getdi.

11 Onlar Yeruşəlimə yaxınlaşarkən Zeytun dağının yamacındaki Bet-Faqe ilə Bet-Anyaya gəldikləri zaman İsa şagirdlərindən ikisini göndərərək 2 onlara dedi: «Qarşımızdakı kəndə gedin. Oraya girən kimi hələ heç kəsin minmadiyi, bağlanmış bir sıpa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. **3** Kim sizdən soruşsa: "Bunu nə üçün edirsınız?", ona "bu sıpa Rəbbə lazımdır, tezliklə yerinə qaytaracaq" deyin». **4** Onlar getdi. Küçədə bir evin qapısının kənarına bağlanmış sıpa tapıb onu açıdilar. **5** Orada duran bəzi adamlar onlardan soruşdu: «Nə edirsınız? Bu sıpanı nə üçün açırsınız?» **6** Şagirdlər İsanın dediklərini onlara təkrarlayanda o adamlar şagirdlərə imkan verdilər. **7** Onlar sıpanı İsanın yanına gətirdilər və öz paltarlarını sıpanın üstünə sərdilər. İsa sıpanın belinə mindi. **8** Bir çoxu paltarlarını, bəzisi də ətrafdakı ağaclarдан kəsdiyilər budaqları yola döşədi. **9** İsanın öündə gedənlər və ardınca gələnlər belə nida edirdilər: «Hosanna! Rəbbin ismi ilə Gələnə alqış olsun! **10** Atamız Davudun gələn Padşahlığı xeyir-duali olsun! Ən ucalarda hosanna!» **11** İsa Yeruşəlimə daxil olub məbədə girdi. O hər şeyə nəzər saldı.

Sonra On İki şagirdlə bərabər Bet-Anyaya getdi, **31** Onlarsa aralarında müzakirə edərək belə çünkü artıq gec idi. **12** Ertəsi gün onlar Bet- dedilər: «Əgər desək “göydən”, “Bəs nə üçün Anyadan çıxdılar. O zaman İsa acmışdı. **13** ona inanmadınız?” deyəcək. **32** Amma desək Uzaqda yarpaqlı bir əncir ağacı gördü və ağaca “insanlardan?”? O zaman xalqdan qorxurdular, yaxınlaşdı ki, bəlkə onda meyvə tapar. Amma çünkü hamı Yəhya ni həqiqi peyğəmbər sayırdı. onun yanına gələndə ağacdə yarpaqdan başqa **33** Cavabında İsaya dedilər: «Bilmirik». İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm».

daha heç kəs meyvə yeməsin!» Bunu şagirdləri də eşitdi. (aiən g165) **15** Onlar Yerusəlimə gəldilər. İsa məbədə girib orada alver edənləri qovmağa başladı. Sərrafların masalarını və göyərçin satanların kürsülərini çevirdi, **16** heç kimi yüksəkdaşıyaraq məbəd həyətlərindən keçməyə qoymadı. **17** Onlara təlim öyrədərək dedi: «Məgər yazılımayıb ki, “Mənim evim bütün xalqlar üçün Dua evi adlandırılacaq”? Amma siz onu “quldur yuvasına” çevirmisiniz!» **18** Bunu eşidən başçı kahinlər və ilahiyyatçılar ısanı öldürmək üçün yol axtarırdılar. Çünkü bütün xalq Onun taliminə təccübələndiyi üçün Ondan qorxurdular. **19** Axşam olanda İsa və şagirdləri şəhərdən kənara çıxdı. **20** Səhər erkan onlar əncir ağacının yanından keçəndə gördülər ki, ağac kökündən quruyub. **21** Hadisəni xatırlayan Peter İsaya dedi: «Rabbi, bax lənətlədiyin əncir ağacı quruyub». **22** İsa cavab verib onlara dedi: «Allaha imanınız olsun. **23** Sizə doğrusunu deyirəm: kim bu dağa “Qalx, dənizə atıl!” deyərsə və ürəyində şübhə etmədən dediyinin olacağına inanarsa, onun üçün ediləcək. **24** Buna görə sizə deyirəm: dua edib hər na diləsəniz, inanın ki, artıq almışınız və istədiyiniz sizin üçün ediləcək. **25** Durub dua edəndə kimdən narazılığınız varsa, bağışlayın ki, göylərdə olan Atanız da təqsirlərinizi bağışlasın». **27** Onlar yenə Yerusəlimə gəldilər. İsa məbəddə gəzən zaman başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və ağsaqqallar Ona yaxınlaşıb **28** dedilər: «Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsən? Bu işləri görmək üçün Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **29** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm; ona cavab versəniz, Mən də bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi sizə deyərəm. **30** Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan? Mənə cavab verin».

12 İsa məsəllər söyləyib onlarla danışmağa başladı: «Bir adam üzüm bağlı saldı, oranın ətrafına çəpər çəkdi. İçində yer qazaraq üzümsixan düzəltdi, nəzarət qülləsi tikdi. Sonra isə bağlı bağbanlara icarəyə verərək başqa ölkəyə getdi. **2** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, üzüm bağının məhsulundan bir qədərini onlardan alsın. **3** Lakin bağbanlar qulu tutub döydülər və elibos geri qaytardılar. **4** Bağ sahibi onların yanına yenə başqa bir qul göndərdi. Onun da başını vurub yardımçılar və biabır etdilər. **5** Başqasını göndərdi, onu isə öldürdülər. O, çox adam göndərdi, onlardan bəzisini döydülər, bəzisini isə öldürdülər. **6** Yanında ancaq bir nəfər qalmışdı ki, bu da onun sevimli oğlu idi. “Oğluma hörmət edərlər” deyərək axırda onu onların yanına göndərdi. **7** Bağbanlarsa bir-birlərinə dedilər: “Varis budur. Gəlin onu öldürək, onda miras bizə qalacaq”. **8** Beləcə onu tutub öldürdülər və bağdan kənara atdır. **9** Beləliklə, bağ sahibi nə edəcək? Gəlib bağbanları həlak edəcək və bağlı başqalarına verəcək. **10** Məgər siz bu Müqəddəs Yazını oxumamısınız? “Bənnaların rədd etdiyi daş Guşədaşı olub. **11** Bu, Rəbbin işi idi, Gözümüzdə xariqəli bir işdir!». **12** Yəhudi rəhbərləri başa düşdülər ki, İsa bu məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də ısanı tutmaq üçün yol axtarırdılar, lakin camaatdan qorxudular. Beləcə onu tərk edib getdilər. **13** Sonra ısanı dediyi sözlərlə tələyə salmaq üçün fariseylərdən və hirodçularından bəzisini Onun yanına göndərdilər. **14** Onlar gəlib İsaya dedilər: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən etibarlı adamsan və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən. Çünkü insanlar arasında fərq qoymursan və Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsin. Bizim üçün qeyşərə vergi verməyə icazə var ya yox? Biz vergi verək

ya yox?» **15** Onların ikiüzlülüyünü bilən İsa gücünlə sevmək, qonşunu da özün kimi sevmək dedi: «Məni niyə sınığa çəkirsiniz? Mənə bir yandırma qurbanlarının və başqa qurbanların dinar gətirin, baxım». **16** Onlar da gətirdilər. hamısından daha vacibdir». **34** Dərrakalı cavab İsa soruşdu: «Sikkənin üstündəki bu təsvir verdiyini görən İsa ona dedi: «Sən Allahın və yazı kimindir?» Ona dedilər: «Qeysərin». Padşahlığından uzaq deyilsən». Bundan sonra **17** İsa onlara dedi: «Elə isə, qeysərin haqqını heç kim İsdan bir şey soruşmağa cəsarət qeyşərə, Allahın haqqını Allaha verin». Onlar etmədi. **35** İsa məbəddə təlim öyrədərək belə İsanın sözlərinə heyrətləndilər. **18** Dirilmənin sual verdi: «Niyə ilahiyyatçılar Məsih Davudun olmadığını iddia edən bəzi sadukeylər İsanın Oğludur deyirlər? **36** Davud özü Müqəddəs yanına gəlib soruştular: **19** «Müəllim, Musa Ruh vasitəsilə “Rəbb mənim Ağama dedi: bizim üçün belə yazmışdır: “Əgər bir adamin ‘Mən düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək qardaşı olsə, arvadı dul qalsa, amma övladı Sağında otur” deyib. **37** Davud özü Ona “Ağa” olmazsa, o biri qardaş bu dul arvadı alıb ölen deyə müraciət edir. O necə Davudun oğlu ola qardaşın nəslini davam etdirsin”. **20** Yeddi bilər?» Böyük izdiham sevincə Ona qulaq asırdı. qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı, amma **38** İsa təlim öyrədərək dedi: «İlahiyyatçılardan övladı olmadan öldü. **21** Bu arvadı ikinci qardaş özünüüzü qoruyun. Onlar uzun paltarlarda aldı, o da özündən sonra övlad qoymadan gəzməyi, bazar meydanlarında salam almağı, **39** öldü, üçüncüsü də, **22** hətta yeddincisinə sinaqoqlarda baş kürsüləri, ziyafətlərdə yuxarı qədər belə etdi, amma övladı olmadan öldü. başı tutmağı xoşlayarlar. **40** Onlar dul qadınların Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **23** Qiymət evlərini yeyib-dağdır və özlərini göstərmək gündündə, ölürlər diriləndə bu qadın onlardan üçün uzun-uzadı dua edərlər. Bu adamların hansının arvadı olacaq? Çünkü yeddi qardaşın cəzası daha ağır olacaq». **41** İsa məbədin ianə yeddisi də bu qadını almışdı». **24** İsa onlara qutusunun qarşısında oturub xalqın oraya belə cavab verdi: «Nə Müqəddəs Yazılıları, nə necə pul atmasına baxırdı. Bir çox varlı adam də Allahın qüdrətini bilirsınız. Yanılmana oraya böyük məbləğdə pul atırdı. **42** Bir kasib səbəb bu deyilmə! **25** İnsanlar ölürlər arasından dul qadın da gəlib bir kodrant məbləğində diriləndə nə evlənir, nə də ərə gedirlər. iki lepton pul atdı. **43** İsa şagirdlərini yanına Ancaq səmadakı mələklər kimi olurlar. **26** Bəs çağırıb onlara dedi: «Sizə doğrusunu deyirəm: ölürlərin diriliyinə gəlinça, Musanın kitabındaki bu kasib dul qadın ianə qutusuna hamidən çox kolla bağlı əhvalatda Allahın necə ona “Mən pul atdı. **44** Çünkü onların hamısı varlarının İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun artıqlığından verdi, bu qadın isə kasıbığına Allahiyam” dediyini oxumamışınız? **27** Allah baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, ölürlərin deyil, dirilərin Allahıdır. Beləliklə, siz hamısını verdi».

çox yanılırsınız». **28** İlahiyyatçılardan biri gəlib onların mübahisələrinə qulaq asdı və İsanın onlara yaxşı cavab verdiyini görüb Ondan soruşdu: «Əmrərin ən əsası hansıdır?» **29** İsa cavab verdi: «Əmrərin ən əsası budur: “Dinlə, ey İsrail! Allahımız Rəbb yeganə Rəbdir. **30** Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlığınla, bütün düşüncənlə və bütün gücünlə sev”. **31** İkincisi də budur: “Qonşunu özün kimi sev”. Bunlardan böyük əmr yoxdur». **32** İlahiyyatçı Ona dedi: «Müəllim, Sən nə yaxşı dedin, həqiqəti söylədin. Allah yeganədir, Ondan başqası yoxdur. **33** Onu bütün qəlbini, bütün ağlınlı və bütün

13 İsa məbəddən çıxarkən şagirdlərindən biri Ona dedi: «Müəllim, bax nə gözəl daşlar, nə gözəl binalardır!» **2** İsa ona dedi: «Bu böyük binaları görürsənmi? Onların daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə yeksan olacaq». **3** İsa məbədlə üzbüüz olan Zeytun dağında oturanda Peter, Yaqub, Yəhya və Andrey Ondan ayrılıqda soruşdu: **4** «Bizi söyle, bu dediklərin nə vaxt baş verəcək? Bunların hamısı başa çatmaq üzrə olanda hansı əlamətlər olacaq?» **5** İsa onlara cavab verməyə başladı: «Ehtiyatlı olun, qoy sizi heç kim aldatmasın. **6** Mənim adımla çox adam gəlib “mən Oyam”

deyərək çoxlarını aldadacaq. 7 Müharibələr və O zaman onlar Bəşər Oğlunun buludlar içində müharibə xəbərləri eşidəndə təlaşa düşməyin. böyük qüdrət və izzətlə gəldiyini görəcək. 27 Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ hər Onda Bəşər Oğlu maləklərini göndərəcək və yer şeyin axırı deyil. 8 Çünkü millət millətə, üzünün ucundan göyün ucuna qədər dörd külək padşahlıq padşahlıq qarşı çıxacaq. Yerbəyer istiqamətindən Öz secdiklərini toplayacaq. 28 zəlzələlər və aqlı olacaq. Bunlar sanki doğuş Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücarib ağrılarının başlangıcıdır. 9 Amma siz ehtiyatlı yarpaqlananda bilirsınız ki, yay fəsl artıq olun. Adamlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, yaxındır. 29 Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini sinaqoqlarda döyəcəklər. Onlara şəhadət etmək görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, lap üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qapıdadır. 30 Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil qarşısında duracaqsınız. 10 Əvvəlcə bütün ömrünü sona çatdırmazdan əvvəl bütün bunlar millətlərə Müjdə vəz olunmalıdır. 11 Sizi aparıb baş verəcək. 31 Yer və göy keçib gedəcək, amma məhkəməyə çəkəndə nə deyəcəyiniz barədə Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. 32 Lakin qabaqcadan qayğı çəkməyin, amma həmin o günü və o saatı nə səmadakı mələklər, nə vaxt sizə nə bildirilərsə, onu danışın. Çünkü də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. 33 danışan siz yox, Müqəddəs Ruhdur. 12 Qardaş Ehtiyatlı olun, oyaq olun. Çünkü bilmirsiniz ki, o qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. an nə vaxt gələcək. 34 Bu, səyahətə çıxan bir Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam adama bənzəyir. Evində ayrırlarkən qullarına etdirəcək. 13 Mənim adıma görə hamı sizə nifrət səlahiyət verir və hərəsinə bir iş tapşırır. Qapı edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. 14 nəzarətçisinə də əmr edir ki, oyaq olsun. 35 Ona Viranalıq gətirən iyrənc şeyin heç olmamalı görə də oyaq olun. Çünkü ev sahibinin nə vaxt - yerdə qoyulduğunu gördüyüüz zaman - qoy axşamı, gecə yarışı, xoruz barlayandamı oxuyan bunu anlasın - Yəhudəyada olanlar yaxud sübh tezdənmə galacayıni bilmirsiniz. 36 dağlara qaçın. 15 Damda olan evindən nə isə Qoy o qəfil gəlib sizi yatan görməsin. 37 Sizə götürmək üçün aşağı enib evinə girməsin. 16 söylədiklərimi hamiya deyirəm, oyaq olun!»

Tarlada olan üst paltarını görmək üçün geri qayıtməsin. 17 Həmin günlər hamilələrin və körpə əmizdirənlərin vay halına! 18 Dua edin ki, bu hadisə qış fəslində baş verməsin. 19 Çünkü o günlərdə elə bir əzab-əziyyət olacaq ki, Allahın yaratdığı bu kainatın başlanğıcından indiyə qədər beləsi olmayıb və heç olmayıacaq da. 20 Əgər Rəbb o günləri qısaltmasaydı, heç bir insan xilas ola bilməzdi. Amma Rəbb seçilmişlərə - Öz secdiyi insanlara görə o günləri qısalıb. 21 O zaman əgər kimsə sizə desə ki, "bax, Məsih buradadır" yaxud da "bax, oradadır", inanmayın. 22 Çünkü yalançı məsihlər və yalançı peyğəmbərlər törəyəcək. Onlar əlamətlər və xariqələr göstərəcəklər ki, imkan taparłarsa, seçilmişləri də aldatsınlar. 23 Amma siz ehtiyatlı olun! Bax Mən sizə hər şeyi əvvəlcədən söyləmişəm. 24 Amma o günlərdə, o əzab-əziyyətdən sonra Günəş tutulacaq, Ay nurunu saçmayacaq, 25 Ulduzlar göydən tökülləcək, Səma cisimləri lərzəyə gələcək. 26

O zaman onlar Bəşər Oğlunun buludlar içində böyük qüdrət və izzətlə gəldiyini görəcək. 27 Bunlar baş verməlidir, amma bu hələ hər Onda Bəşər Oğlu maləklərini göndərəcək və yer şeyin axırı deyil. 8 Çünkü millət millətə, üzünün ucundan göyün ucuna qədər dörd külək padşahlıq padşahlıq qarşı çıxacaq. Yerbəyer istiqamətindən Öz secdiklərini toplayacaq. 28 zəlzələlər və aqlı olacaq. Bunlar sanki doğuş Əncir ağacından ibrət alın: onun budağı cücarib ağrılarının başlangıcıdır. 9 Amma siz ehtiyatlı yarpaqlananda bilirsınız ki, yay fəsl artıq olun. Adamlar sizi məhkəmələrə çəkəcək, yaxındır. 29 Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini sinaqoqlarda döyəcəklər. Onlara şəhadət etmək görəndə bilin ki, Bəşər Oğlu yaxındadır, lap üçün siz Mənə görə valilərin və padşahların qapıdadır. 30 Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil qarşısında duracaqsınız. 10 Əvvəlcə bütün ömrünü sona çatdırmazdan əvvəl bütün bunlar millətlərə Müjdə vəz olunmalıdır. 11 Sizi aparıb baş verəcək. 31 Yer və göy keçib gedəcək, amma məhkəməyə çəkəndə nə deyəcəyiniz barədə Mənim sözlərim əsla keçib getməyəcək. 32 Lakin qabaqcadan qayğı çəkməyin, amma həmin o günü və o saatı nə səmadakı mələklər, nə vaxt sizə nə bildirilərsə, onu danışın. Çünkü də Oğul bilir. Atadan başqa heç kim bilmir. 33 danışan siz yox, Müqəddəs Ruhdur. 12 Qardaş Ehtiyatlı olun, oyaq olun. Çünkü bilmirsiniz ki, o qardaşı, ata övladını ölümə təslim edəcək. an nə vaxt gələcək. 34 Bu, səyahətə çıxan bir Övladlar ata-anasına qarşı çıxıb onları edam adama bənzəyir. Evində ayrırlarkən qullarına etdirəcək. 13 Mənim adıma görə hamı sizə nifrət səlahiyət verir və hərəsinə bir iş tapşırır. Qapı edəcək. Amma axıracan dözən xilas olacaq. 14 nəzarətçisinə də əmr edir ki, oyaq olsun. 35 Ona Viranalıq gətirən iyrənc şeyin heç olmamalı görə də oyaq olun. Çünkü ev sahibinin nə vaxt - yerdə qoyulduğunu gördüyüüz zaman - qoy axşamı, gecə yarışı, xoruz barlayandamı oxuyan bunu anlasın - Yəhudəyada olanlar yaxud sübh tezdənmə galacayıni bilmirsiniz. 36 dağlara qaçın. 15 Damda olan evindən nə isə Qoy o qəfil gəlib sizi yatan görməsin. 37 Sizə götürmək üçün aşağı enib evinə girməsin. 16 söylədiklərimi hamiya deyirəm, oyaq olun!»

14 Pasxa və Mayasız Çörək bayramına iki gün qalmışdı. Başçı kahinlər və ilahiyyatçılar işani hiylə ilə tutub öldürmək üçün bir yol axtarırdılar. 2 Onlar deyirdilər: «Bunu bayramda etməyək, yoxsa xalq arasında qarışılıq düşər». 3 Isa Bet-Anyada cüzamlı Şimonun evində süfrəyə oturanda bir qadın Onun yanına gəldi və qadının əlində içində çox bahalı xalis nard yağı olan ağ mərmər qab var idi. Qadın qabı sindirərək yağı işanın başına tökdü. 4 Bəziləri açıqlanıb bir-birlərinə dedilər: «Bu ətir niyə boş yerə israf olunur? 5 Axı bu ətiri üç yüz dinardan artıq qiymətə satıb pulunu yoxsullara vermək olardı». Onlar qadını danladılar. 6 Lakin Isa dedi: «Qadını rahat buraxın. Niyə onu incidirsiniz? O Mənim üçün gözəl bir iş gördü. 7 Yoxsullar həmişə sizin yanınızdadır, istədiyiniz vaxt onlara kömək edə bilərsiniz. Mənsə həmişə yanınızda olmayıacağam. 8 Qadın bacardığını etdi. Mənim bədənimə dəfn üçün əvvəlcədən yağı çəkdi. 9 Sizə doğrusunu deyirəm:

dünyanın hansı yerində Müjdə vəz edilərsə, dağına tərəf getdilər. **27** İsa şagirdlərinə dedi: bu qadının etdiyi bu iş də danışılacaq ki, o «Hamınız Məni atıb gedəcəksiniz, çünkü belə yada salınsın». **10** O zaman On iki şagirddən yazılıb: «Çobanı vuracağam, Qoyunlar pərən-biri olan Yəhudə İskaryot ısanı başçı kahinlərə pərən olacaq». **28** Amma Mən diriləndən sonra təslim etmək niyyəti ilə onların yanına getdi. sizdən qabaq Qalileyaya gedəcəyəm». **29** Peter **11** Başçı kahinlər bunu eşidərkən sevindilər Ona dedi: «Həmi Səni atıb getsə də, mən və Yəhuduya pul verəcəklərini vəd etdilər. O belə etməyəcəyəm». **30** İsa ona dedi: «Sənə da ısanı təslim etmək üçün fürsət axtarmağa doğrusunu deyirəm: bu gün, bu gecə xoruz iki başlandı. **12** Pasxa quzusu qurban kəsildiyi dəfə banlamazdan əvvəl sən Məni üç dəfə inkar Mayasız Çörək bayramının ilk günü şagirdləri edəcəksən». **31** Amma Peter daha qatıyyətlə İsadan soruştular: «Sənin Pasxa yeməyin üçün danışdı: «Əgər Səninlə birlikdə ölməyim lazıim haraya gedib hazırlıq görməyimizi istəyirsən?» olsa belə, Səni əsla inkar etməyəcəyəm». Bütün **13** İsa da şagirdlərindən ikisini göndərdi və şagirdlər də belə dedilər. **32** Sonra Getsemani dedi: «Şəhərə girin, orada qarşınıza səhənglə su adlanan bir yerə gəldilər. İsa şagirdlərinə dedi: daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun ardınca gedin. «Mən dua edərkən siz burada oturub-qalın». **33** **14** O hansı evə girərsə, oranın sahibinə deyin: O, Peteri, Yaqubu və Yəhyani Özü ilə apardı. “Müəllim deyir: «Şagirdlərimlə birgə Pasxa Özündə bir həyəcan və narahatlıq hiss etməyə yeməyini yeyəcəyim qonaq otağım haradadır?» başladı. **34** Onlara belə dedi: «Ürəyimi elə dərin **15** Ev sahibi sizə yuxarı mərtəbədə döşənib kədər bürüyüb, az qalır ki, ölüm. Burada qalın hazırlanmış böyük bir otaq göstərəcək. Orada və oyaq olun». **35** İsa bir qədər irəli getdi və bizim üçün hazırlıq işləri görün». **16** Şagirdlər üzüstə yerə qapanıb dua etdi ki, mümkündürsə, yola çıxıb şəhərə getdilər. Hər şeyin Onun bu an Ondan yan keçsin. **36** O belə dedi: «Abba - dediyi kimi olduğunu gördülər və Pasxa yeməyi Ata, Sənin üçün hər şey mümkündür. Bu kasanı üçün hazırlıq etdilər. **17** Axşam düşəndə İsa Məndən uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin On iki şagirdi ilə birlikdə gəldi. **18** Onlar iradən olsun». **37** İsa şagirdlərin yanına qayıdib süfrəyə oturub yemək yeyərkən İsa dedi: «Sizə gördü ki, onlar yatıb. O, Peteri səslədi: «Şimon, doğrusunu deyirəm: sizlərdən biri - Mənimlə yatmışan? Məgər bir saat oyaq qala bilməzdin? yemək yeyən biri Mənə xəyanət edəcək». **19** **38** Oyaq qalıb dua edin ki, sınağa düşməyəsiniz. Onlar kədərlənməyə başladılar və bir-bir Ondan Ruh həvəсли, cisimsə gücsüzdür». **39** İsa yenə soruştular: «Mən deyiləm ki?» **20** İsa onlara dedi: oradan uzaqlaşdı və eyni sözləri təkrar edərək «Siz On iki nəfərdən biridir. Mənimlə birlikdə dua etdi. **40** Qayydanda gördü ki, onlar yenə yatıb. çörəyini qaba batırın odur. **21** Bəşər Oğlu Özü Çünkü onların gözləri yumulurdu. Bilmədilər barəsində yazılıdığı kimi gedir. Amma vay o ki, İsaya nə desinlər. **41** İsa üçüncü dəfə adəmin halına ki, Bəşər Oğluna xəyanət edir! O onların yanına qayıdib dedi: «Hələ də yatıb adam heç doğulmasayıd, onun üçün daha yaxşı dincəlirsınız? Bəsdir! Vaxt yetişdi! Budur, Bəşər olardı». **22** Onlar yeyəndə İsa çörək götürdü, Oğlu günahkarların əlinə təslim olunur. **42** şükür duası edib onu böldü və şagirdlərə Qalxin gedək. Budur, Mənə xəyanət edən gəlir!» verərək dedi: «Alın! Bu Mənim bədənimdir». **43** İsa hələ danişarkən On iki şagirddən biri **23** Sonra bir kasa götürdü və şükür edib onu olan Yəhudə gəlib çıxdı. Onun yanında başçı da şagirdlərə verdi və hamısı oradan içdi. **24** kahinlərin, ilahiyyatçıların və ağsaqqalların İsa onlara dedi: «Bu, Əhdin bağlanması üçün göndərdiyi əli qılınclı və dəyənəkli bir dəstə çoxları uğrunda axıldı Mənim qanımıdır. **25** adam var idi. **44** İsaya xəyanət edən Yəhudə Sizə doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığında onlara işarə ilə bildirib demişdi: «Kimi öpsəm, təzəsini içəcəyim günə qədər üzüm ağacının İsa Odur. Onu tutub möhkəm nəzarət altında məhsulundan əsla içməyəcəyəm». **26** Onlar aparın». **45** O anda İsaya yaxınlaşib «Rabbi!» ilahi oxuyandan sonra çıxdılar və Zeytun deyərək Onu öpdü. **46** Yanındakı adamlar əl

atıb İslanı tutdular. **47** İslanın yanındakılardan Peteri görən kimi onu diqqətlə süzüb dedi: «Sən biri qılınc çəkdi və baş kahinin qulunu vurub də Nazareti İsa ilə birlikdə idin». **68** Amma Peter qulağını qopartdı. **48** İsla onlara dedi: «Nə üçün bunu inkar edərək dedi: «Bilmirəm və başa quldur üstünə gələn kimi qılınc və dəyənəklərlə düşmürəm, sən nə danışırsan». O, bayır qapının Məni tutmağa gəlmisiniz? **49** Hər gün məbəddə öünüə çıxdı və bu anda xoruz banladı. **69** Qarabaş sizin yan-yörənizdə təlim öyrədirdim, heç Məni Peteri görəndə yenə yanındakılara deməyə tutmadınız. Amma qoy Müqəddəs Yazilar yerinə başladı: «Bu da onlardandır». **70** Peter yenə yetsin». **50** Onda hamı İslanı atıb qaçıdı. **51** Çılpaq inkar etdi. Bir az sonra orada duranlar yenə ona bədənini kətan örtüklə bürüyən bir gənc İslanın dedilər: «Doğrudan da, sən onlardansan, cünki ardınca gedirdi. Əsgərlər onu yaxaladılar. **52** Qalileyalısan». **71** Peter isə özünü qarşıyib and Amma o, kətan örtükdən sıyrılib çılpaq qaçıdı. içərək dedi: «Dediyiñiz o Adamı tanımırıam». **72** **53** İslanı baş kahinin yanına gətirdilər. Başçı Həmin anda xoruz ikinci dəfə barladı. Peter kahinlərin hamısı, ağsaqqallar və ilahiyyatçılar İslanın «xoruz iki dəfə banlamazdan əvvəl sən da oraya toplaşdı. **54** Peter uzaqdan baş Məni üç dəfə inkar edəcəksən» dediyi sözü kahinin həyatınə qədər İslanın ardınca gedirdi. yadına saldı. Ona görə ağlamağa başladı.

O, mühafizəçilərlə birgə həyətdə, tonqalın ətrafında oturub qızınırı. **55** Başçı kahinlər və Ali Şuranın hamısı İslanı edam etmək üçün Onun əleyhinə şahidlik ifadəsi axtarırdılar, amma tapa bilmirdilər. **56** Çoxları Onun əleyhinə yalançı şahidlik etdi, lakin ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **57** Bəziləri qalxıb Onun əleyhinə yalançı şahidlik edərək dedilər: **58** «Biz Onun belə dediyini eşitdik: "Mən əllə qurulan bu məbədi dağıdır üç gün ərzində əllə qurulmayan başqa bir məbəd tikəcəyəm"». **59** Amma onların da ifadələri bir-birinə uyğun gəlmirdi. **60** Baş kahin toplantı arasından ayağa qalxıb İslanın soruşdu: «Sənin heç cavabın yoxdur? Onlar Sənin əleyhinə bu nə ifadədir verirlər?» **61** Amma İsla susmaqdə davam etdi, heç cavab vermedi. Baş kahin yena Ondan soruşdu: «Xeyirdüa Sahibi Olanın Oğlu Məsih Sənsənmi?» **62** İsla ona dedi: «Mənəm! Siz Bəşər Oğlunun Qüdrətli Olanın sağında oturduğunu və göyün buludları ilə gəldiyini görəcəksiniz». **63** Onda baş kahin əynindəki paltarını cirib dedi: «Artıq şahidlərə nə ehtiyacımız var? **64** Siz Onun kürfər söylədiyini eşitdiniz! Bəs buna nə deyirsiniz?» Onların hamısı İsla üçün hökm verdi ki, O, ölüm cəzasına layiqdir. **65** Bəziləri Onun üstünə tüpürməyə, Onun gözlərini bağlayaraq yumruq vurmağa başladılar və dedilər: «Peyğəmbərlik elə görək!» Mühafizəçilər də tutub Ona şillə vurdular. **66** Peter aşağıda, həyətdə ikən baş kahinin qarabaşlarından biri gəldi. **67** Qızınmaqdə olan

15 Səhər erkən başçı kahinlər, ağsaqqallar, ilahiyyatçılar və Ali Şuranın hamısı dərhal məşvərət edəndən sonra İslanın əl-qolunu bağlayaraq Pilatın yanına aparıb ona təslim etdilər. **2** Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmi?» deyə soruşdu. İsla cavabında ona dedi: «Sənin dediyin kimidir». **3** Başçı kahinlər Onu çox seydə ittiham edirdilər. **4** Pilat Ondan yenə soruşdu: «Heç cavab verməyəcəksənmi? Gör Səni nə qədər ittiham edirlərlə!» **5** Amma İsla yenə də ona cavab vermədi. Pilat buna heyrətləndi. **6** Hər Pasxa bayramında Pilat xalqın xahişi ilə bir məhbusu azad edərdi. **7** Üşyan zamanı adam öldürən üşyançılarla birlikdə Barabba adlı bir nəfər də həbs olunmuşdu. **8** Xalq Pilatın yanına çıxıb ondan xahiş etməyə başladı ki, həmisişki kimi onların istəyini yerinə yetirsin. **9** Pilat onlara cavab verərək dedi: «İstəyirsiniz, sizin üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **10** Çünkü başçı kahinlərin İslanı paxılılıqdan təslim etdiyini bilirdi. **11** Ancaq başçı kahinlər xalqı qızışdırıldılar ki, İslanın yox, Barabbanın azad olmasını xahiş etsinlər. **12** Pilat yenə onlardan soruşaraq dedi: «Bəs nə istəyirsiniz? Yəhudilərin Padşahı dediyiniz bu Adama nə edim?» **13** «Onu çarmixa çək!» deyə yenə bağırdılar. **14** Pilat «Axı O nə pislik edib?» deyə soruşdu. Onlarsa «Onu çarmixa çək!» deyə daha ucadan bağırdılar. **15** Xalqı razi salmaq istəyən Pilat onlar üçün Barabbani azad etdi. İslanı isə qamçılatıldıqdan sonra çarmixa

çəkilməyə təslim etdi. 16 Əsgərlər ısanı həyətdən O anda məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya içəriyə, yəni vali sarayına apardılar. Bütün qədər iki yerə parçalandı. 39 ısanın qarşısında alayı topladılar. 17 Ona tünd qırmızı bir xalat duran yüzbaşı Onun son nəfəsini belə verdiyini geyindirdilər və tikanlardan bir tac hörüb başına gördükdə «doğrudan da, bu Adam Allahın Oğlu qoydular. 18 «Yəhudilərin Padşahı sağ olsun!» idi» dedi. 40 Olub-keçənlərə uzaqdan baxan deyərək ısanı salamlamağa başladılar. 19 Sonra qadınlar da var idi. Məcdəlli Məryəm, kiçik qamışla Onun başına vurub Ona tübürdülər və Yaqubun və Yusifin anası Məryəmlə Şalomit də öündə diz çökərək səcdə qıldılar. 20 Onu ələ onların arasında idi. 41 İsa hələ Qalileyada olanda salandan sonra tünd qırmızı xalatı əynindən bu qadınlar Onun arda getmiş və Ona xidmət çıxarıb Öz paltarlarını geyindirdilər. Sonra etmişdilər. Onunla birgə Yerusalemə gələn xeyli Onu çarmixa çəkmək üçün bayırə apardılar. qadın da orada idi. 42 O gün Hazırlıq günü, yəni 21 O vaxt Şimon adlı Kirenali bir nəfər kənd Şənbədən əvvəlki gün idi. Artıq axşam düşəndə yerindən gəlib oradan keçirdi. O, İsgəndər və 43 Ali Şuranın hörmətli üzvlərindən biri olan, Rufusun atasıdır. Onu ısanın çarmixını daşımağa Allahın Padşahlığını gözləyən Arimateyalı Yusif məcbur etdirilər. 22 ısanı Qolqota adlanan yera gəldi. O cəsarət edib Pilatın yanına getdi və gətirdilər. «Qolqota» «Kəllə yeri» deməkdir. 23 ısanın cəsədini istədi. 44 Pilat ısanın belə tez Ona mirra ilə qarışq şərab vermək istədilər, ölməsinə heyrət etdi və yüzbaşımı yanına çağırıb amma O imtina etdi. 24 ısanı çarmixa çəkdilər. soruşdu: «O çoxdanmə ölüb?» 45 Yüzbaşından Paltarlarını isə «kimə nə düşdü-düşdü» deyə vəziyyəti öyrənəndən sonra cəsədi Yusifə verdi. püşk ataraq aralarında böülüdürlər. 25 Üçüncü 46 Yusif kəfən aldı, cəsədi çarmixdan endirib saat idi ki, ısanı çarmixa çəkdilər. 26 Onun kəfənə bükdü və qayada qazılmış qəbirə qoydu. üzərində ittihamını göstərən belə yazı var 0, qəbirin ağızına bir daş yuvarladı. 47 Məcdəlli idi: «Yəhudilərin Padşahı». 27 Onunla birlikdə Məryəm və Yusifin anası Məryəm baxıb cəsədin biri sağında, biri də solunda iki qulduru da hara qoyulduğunu gördülər.

çarmixa çəkdilər. 29 Gəlib-keçənlər başlarını yırğalayıb Ona böhtan ataraq «Nə oldu, ey məbədi dağıdır üç gündə tikən! 30 İndi Özünü xilas et və çarmixdan düş!» deyirdilər. 31 Başçı kahinlər də ilahiyyatçılara birgə eyni şəkildə ısanı ələ salaraq bir-birlərinə deyirdilər: «Başqalarını xilas edirdi, amma Özünü xilas edə bilmir! 32 İsrailin Padşahı Məsih qoy indi çarmixdan düşsün ki, biz də görüb iman edək». İsa ilə birlikdə çarmixa çəkilənlər də Onu təhqir edirdilər. 33 Altıncı saatdan doqquzuncu saatə qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. 34 Doqquzuncu saatda İsa uca səslə nida edərək dedi: «Elohi, Elohi, lema şabaqtani?» Bu «Ey Allahım, Allahım, niyə Məni tərk etdin?» deməkdir. 35 Orada dayananların bəzisi bunu eşidərkən dedi: «Baxın, İlyasi çağırır». 36 Bir nəfər qaçıb bir süngəri şərab sirkəsi ilə doldurdu və bir qamışın ucuna keçirərək İsaya verdi ki, içsin və dedi: «Onu rahat buraxın, görək İlyas galib Onu çarmixdan düşürəcəkmə?» 37 İsa uca səslə qışqırıb son nəfəsini verdi. 38

16 Şənbə günü keçəndən sonra Məcdəlli Məryəm, Yaqubun anası Məryəm və Şalomit atırlər aldılar ki, gedib ısanın cəsədini çəksinlər. 2 Həftənin ilk günü sahər tezdən, günəş doğanda onlar qəbirin yanına gəldilər. 3 Onlar bir-birlərinə deyirdilər: «Görəsən qəbirin ağızındaki daşı bizim üçün kim kənara yuvarlayacaq?» 4 Başlarını qaldırıb baxanda gördülər ki, daş kənara yuvarlanıb. Bu daş nəhəng idi. 5 Qəbirə girib sağ tərəfdə ağ xalat geyinmiş bir gəncin oturdugunu gördülər və heyrət gəldilər. 6 Bu şəxs onlara dedi: «Siz heyrətlənməyin! Çarmixa çəkilmiş Nazaretli ısanı axtarırsınız. O dirilməşdir! Burada yoxdur. Bax bu Onu qoymaları yerdir. 7 İndi isə gedin, Onun şagirdlərinə və Peterə belə söyləyin: "İsa Qalileyaya sizdən qabaq gedir. Sizə dediyi kimi Onu orada görəcəksiniz"». 8 Qadınlar qəbirən çıxıb qaçıdlar. Onları bir lərzə bürümüşdü, mat qalmışdilar. Qorxularından heç kimə bir söz demirdilər. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) İsa həftənin

birinci günü səhər tezdən, diriləndən sonra əvvəlcə yeddi cin qovduğu Məcdəlli Məryəmə göründü. **10** Məryəm gedib İsanın yanında olub, indi isə yas tutaraq ağlayanlara xəbər verdi. **11** Amma onlar İsanın diri olduğunu və Məryəmə göründüğünü eşidərkən inanmadılar. **12** Bundan sonra İsa kənd yerinə gedən yoldan keçən onlardan ikisinə başqa surətdə göründü. **13** Onlar geri qayıdış o birilərinə xəbər verdilər, amma o biriləri də bunlara inanmadılar. **14** Nəhayət, İsa süfrəyə oturan On Bir şagirdə göründü; onları imansızlıqlarına və ürəklərinin inadkar olduğuna görə məzəmmət etdi, çünki Onun diri olduğunu görənlərə inanmamışdır. **15** İsa şagirdlərinə dedi: «Dünyanın hər tərəfinə gedin, bütün yaradılışa Müjdəni vəz edin. **16** İman edib vəftiz olan kəs xilas olacaq, iman etməyənsə məhkum olacaq. **17** İman edənləri isə bu əlamətlər müşayiət edəcək: Mənim adımla cinsləri qovacaqlar, yeni dillərdə danışacaqlar, **18** ilanları əlləri ilə götürəcəklər, öldürücü zəhər içsələr belə, onlara təsir etməyəcək, əllərini xəstələrin üzərinə qoyacaq və onlar şifa tapacaq». **19** Beləcə Rəbb İsa onlarla danışandan sonra göyə qaldırıldı və Allahın sağında oturdu. **20** Şagirdlərsə gedib hər yerdə Müjdəni vəz etdilər. Rəbb onlarla birgə işləyirdi, onları müşayiət edən əlamətlərlə kələmi təsdiqləyirdi.

Luka

1 Hörmətli Teofil, çoxları aramızda baş vermiş hadisələrin tarixçəsini yazmağa cəhd göstərib. **2** Əvvaldən bəri Kəlamı öz gözləri ilə görənlər və Ona xidmət edənlər bu hadisələri bizə nəql etdiyi kimi **3** mən də əvvəlcədən hər şeyi diqqətlə araşdırıb bunları sənə ardıcılıqla yazmağı münasib bildim. **4** Belə ki sən qurtaranda evinə qayıtdı. **24** Bu vaxtdan sonra öyrəndiyin şeylərin doğru olduğunu biləsən. **5** Yəhudəya padşahı Hirodun dövründə Aviya bölüyündən olan Zəkəriyyə adlı bir kahin var idi. Arvadı da Harun nəslindən idi, adı Elizavet idi. **6** Onların hər ikisi Allahın gözündə saleh idi və Rəbbin qoyduğu əmr və qaydaların hamısına nöqsansız əməl edirdilər. **7** Amma Elizavet sonsuz olduğuna görə onların övladı yox idi. Hər ikisinin yaşı çox idi. **8** Bir gün Zəkəriyyə öz bölüyünün növbəsində Allahın önündə kahinlik xidmətini icra edirdi. **9** Rəbbin məbədinə daxil olub buxur yandırmaq üçün kahinlik adətinə görə atılan püşk ona düşdü. **10** Buxur yandırma zamanı bütün camaat məbəddən kənardı dua edirdi. **11** Bu vaxt Rəbbin bir mələyi buxur qurbanğahının sağında durub Zəkəriyyəyə göründü. **12** Zəkəriyyə bunu görüb təlaşa düşdü və çox qorxdu. **13** Mələk isə ona dedi: «Qorxma, Zəkəriyyə! Sənin duan eşidildi. Arvadın Elizavet sənə bir oğul doğacaq. Sən də onun adını Yəhya qoy. **14** Sən sevinib şadlanacaqsan. Çox adam onun dünyaya gəlməsinə görə sevinəcək. **15** Çünkü o, Rəbbin gözündə böyük olacaq. O, şərab və başqa kefləndirici içki içməyəcək; hələ ana bətnində olarkən Müqəddəs Ruhla dolu olacaq. **16** O, İsrail övladlarının çoxunu Allahı Rəbb tərəfə döndərəcək. **17** Ataların ürəklərini övladlarına, itaətsiz adamları salehlərin düşüncə tərzinə yönəltmək və Rəbbə hazırlanmış xalqı yetiştirmək üçün İlyasın ruhu və qüdrəti ilə Rəbbin önündə gedəcək». **18** Zəkəriyyə mələyə dedi: «Mən bunu necə bilərəm? Axı mən çox yaşlıyam, elə arvadımın da yaşı ötüb». **19** Mələk ona cavab verdi: «Mən Allahın önündə dayanan Cəbrayılam və səninlə danışib bu müjdəni sənə çatdırmaq üçün göndərilmişəm. **20** Budur, vaxtında həyata keçəcək sözlərimə inanmadığına görə bu yerinə yetən günədək sən lal olub danişa bilməyəcəksən». **21** Bu vaxt camaat Zəkəriyyəni gözləyirdi və onun məbəddə ləngiməsinə heyrət edirdi. **22** O isə məbəddən çıxıb xalqla danişa bilmədi. Onlar da Zəkəriyyənin məbəddə görüntüyü gördüyünü başa düşdülər. Zəkəriyyə xalqa işarə edirdi və lal olaraq qaldı. **23** Zəkəriyyə xidmət vaxtı arvadı Elizavet uşaqa qaldı və beş ay evindən çıxmadi. **25** O deyirdi: «Bunu mənim üçün Rəbb etdi. Bu vaxt O mənə nəzər salıb məni el arasında xəcalətdən qurtardı». **26** Elizavetin hamiləliyinin altıncı ayında mələk Cəbrayıllə Allah tərəfindən Qalileyadakı Nazaret adlanan şəhərə, **27** Davudun nəslindən olan Yusif adlı bir kişiye nişanlanan bakırə qızın yanına göndərildi. **28** Mələk onun Həmin qızın adı Məryəm id. **29** Məryəm bu sözlərdən qız! Rəbb səninlədir». **30** Məryəm tam lərzəyə gəldi və ürəyində bu salamın nə demək olduğu barədə düşünməyə başladı. **31** Mələk ona dedi: «Qorxma, Məryəm, çünkü sən Allahın lütfünə nail oldun. **32** O, sən hamilə olub bir Oğul doğacaqsan. Onun adını İsa qoy. **33** Rəbb Allah Ona atası Davudun taxtını verəcək. **34** Məryəm mələyə dedi: «Bu necə olacaq? Mən heç kişi üzü görməmişəm». **35** Mələk cavabında ona dedi: «Müqəddəs Ruh sənin üzərinə enəcək, Haqq-Taalanın qüdrəti üstünə kölgə salacaq. Buna görə də doğulacaq mütqəddəs Övlad Allahın Oğlu adlanacaq. **36** Bax qohumun Elizavetin də yaşı vaxtında bətninə oğlan uşağı düşüb. Onu sonsuz adlandırırlar, amma o artıq altı aydır ki, hamilədir. **37** Çünkü Allah üçün mümkün olmayan şey yoxdur». **38** Rəbbin önündə gedəcək». **39** O vaxt Məryəm Onda Məryəm dedi: «Mən Rəbbin quluyam, qoy mənə sənin dediyin kimi olsun». Mələk onu tərk edib getdi. **40** O, Zəkəriyyənin evinə tələsik qalxıb Yəhudanın dağlıq bölgəsindəki bir şəhərə yollandı. **41** Elizavet Məryəmin girib Elizaveti salamladı.

Elizavet də Müqəddəs Ruhla dolub 42 uca səslə aldı. 69 O, qulu Davudun nəslindən Bizi qüdrətli çığrıdı: «Sən qadınlar arasında xeyir-dualısan, Xilaskar yetirdi. 70 Qədimdən bəri Öz müqəddəs sənin bətninin bəhrəsi də xeyir-dualıdır! 43 peyğəmbərlərinin vasitəsilə bildirdiyi kimi Bu necə oldu ki, Rəbbimin anası yanına (aiən 9165) 71 Düşmənlərimizdən və bizə nifrat gəlib? 44 Bax sənin salamının səsi qulağıma edənlərin əlindən bizi xilas etdi. 72 Beləcə ata-çatanda bətnimdəki körpə sevinclə tərpəndi. 45 babalarımıza mərhəmət göstərib Öz müqəddəs Rəbbin ona dediyi sözlərin yerinə yetəcəyinə əhdini xatırladı. 73 Atamız İbrahimə and içdiyi inanan qadın nə bəxtiyardır!» 46 Məryəm kimi Bizə elə güc verdi ki, 74 Düşmənlərimizin isə dedi: 47 «Qəlbim Rəbbi ucaldır, Ruhum əlindən qurtulub Həyatımız boyu qorxmadan Xilaskarım Allaha görə şadlanır, 48 Çünkü O Öz Rəbbin öbündə Müqəddəslik və salehliliklə Ona qulunun yaziq halını gördü. Bundan sonra bütün ibadət edək. 76 Ey körpə, sən Haqq-Taalanın nəsillər məni bəxtiyar sayacaq, 49 Çünkü Qadir peyğəmbəri adlanacaqsan, Çünkü Rəbbin öbündə Olan mənim üçün böyük işlər etdi, Onun adı gedəcəksən, Onun yolunu hazırlayacaqsan. 77 müqəddəsdir! 50 Onun mərhəməti də nəsildən- Onun xalqına günahlarının bağışlanması ilə nəslə Ondan qorxanlara göstərilər. 51 O, qulu Xilas olunmaları barədə bildirəcəksən. 78 Axi ilə qüdrətli işlər gördü, Ürəklərində qururla Allahımızın ürəyi mərhəmətlidir, Onun bu düşünənləri pərən-pərən saldı. 52 Hökmдарları mərhəmətinə görə Ucalarda bizim üçün Günsə taxtlarından endirdi, Məzlumları yüksəldti. 53 doğacaq ki, 79 Zülmətdə və ölüm kölgəsində Acları nemətlərlə doydurdu, Varlıları isə əlibəs oturanların üzərinə nur saçın, Ayaqlarımızı yola saldı. 54 Rəbb qulu İsrailin imdadına çatdı, sülh yoluna yönəltsin». 80 Körpə isə böyüyüb Ata-babalarımıza vəd etdiyi kimi İbrahimə və ruhən qüvvətlənirdi və İsrail xalqına görünən onun nəslinə əbədilik Mərhəmat göstərməyi günədək çöldə qaldı.

yada saldı». (aiən 9165) 56 Məryəm Elizavetin yanında üç aya yaxın qalib evinə qayıtdı. 57 Elizavetin doğmaq vaxtı çatdı. O, bir oğlan doğdu. 58 Onun qohum-qonşuları Rəbbin ona böyük mərhəmət göstərdiyini eşidəndə onunla birgə sevindilər. 59 Səkkizinci gün körpəni sünnət etməyə gəldilər. Ona atası Zəkəriyyənin adını qoymaq istədilər. 60 Körpənin anası isə dedi: «Yox, onun adı Yəhya olacaq». 61 Ona dedilər: «Axi qohumların arasında belə adı olan bir kəs yoxdur». 62 Körpənin atasından körpəyə nə ad qoyulmasını işaret ilə soruştular. 63 O, bir yazı lövhəciyi istəyib yazdı: «Onun adı Yəhyadır». Hami heyrətə gəldi. 64 Həmin o anda Zəkəriyyənin dili açıldı. O, Allaha alqış etməyə başladı. 65 Qonşuların hamısı qorxuya düşdü. Bütün bu hadisələr haqqında Yəhudeyanın dağlıq bölgəsinin hər yerində danişirdilər. 66 Bu barədə eşidən hər bir kəs fikrə gedib deyərdi: «Bu körpə böyüyüb nə olacaq?» Çünkü Rəbbin əli onun üzərində idi. 67 Körpənin atası Zəkəriyyə Müqəddəs Ruhla dolub belə peyğəmbərlik etdi: 68 «Alqış olsun İsrailin Allahu Rəbbə! Çünkü Öz xalqına nəzər salıb onları satın

2 O günlərdə qeyşər Avqust bütün Roma ölkəsi üçün siyahıyalma keçirmək barəsində fərman verdi. 2 Bu ilk siyahıyalma Kirini Suriyanın valisi olanda keçirilmişdi. 3 Hami siyahıya alınmaq üçün öz şəhərinə yollandı. 4 Yusif də Davudun əsil-nəslində olduğuna görə Qalileyanın Nazaret şəhərində çıxıb Yəhudeyaya, Davudun şəhəri olan Bet-Lexemə yollandı. 5 O oraya hamilə olan nişanlısı Məryəmlə birlikdə siyahıya alınmaq üçün getdi. 6 Onlar orada olarkən Məryəmin doğuş vaxtı çatdı. 7 O, ilk Oğlunu doğdu. Körpəni bələyib axura qoysdu, çünkü qonaq evində onlara yer tapılmadı. 8 O ərazidə sürülərinin yanında gecə növbəsini çəkən çobanlar var idi. Onlar çöldə gecələyirdi. 9 Birdən Rəbbin bir mələyi onların qarşısında zühur etdi və Rəbbin ehtişamı onların üzərinə nur saçdı. Çobanları böyük qorxu bürdü. 10 Mələk onlara dedi: «Qorxmayın! Mən sizə bütün xalqı çox sevindirəcək bir Müjdə gətirmişəm. 11 Bu gün Davudun şəhərində sizin üçün Xilaskar doğuldu. Bu, Rəbb Məsihdir. 12 Sizə əlamət bu olacaq: axurda yatan bələnmiş Körpə tapacaqsınız». 13 Qəflətən mələyin

yanında Allaha həmd edən çoxsaylı səmavi ordu Körpə İsraildə bir çox adamın yixilmasının göründü. Onlar belə deyirdi: **14** «Ən ucalarda ya ucalmasının səbəbkər və insanların rədd Allaha izzət, Yer üzündə Onun razı olduğu etdiyi bir əlamət olmaq üçün təyin olunub. insanlara sülh olsun!» **15** Mələklər çobanları **35** Sənin köksünə isə sanki qılınc saplanacaq. tərk edib göyə qalxandan sonra onlar bir- Bütün bunlar bir çoxlarının qəlbindəki fikirlərin birinə dedi: «Gəlin Bet-Lexemə gedək və Rəbbin aşkarla çıxmasi üçün olacaq». **36** Orada Aşer bizi bildirdiyi bu baş vermiş hadisəni görək». qəbiləsindən olan Penuel qızı Xanna adlı qadın **16** Onlar tələsik getdilər. Məryəmi, Yusifi və peygəmbər də var idi. O, çox yaşılı idi. Gənc axurda yatan Körpəni tapdilar. **17** Çobanlar yaşında ərə getmiş, əri ilə yeddi il yaşayıb dül Körpəni görəndə Onun haqqında onlara nəql qalmışdı. **37** Bu, səksən dörd yaşında dül qadın edilənləri bildirdilər. **18** Bunu eşidənlərin hamısı idi. O, məbədi tərk etmirdi və oruc tutub dua çobanların sözlərindən heyrətə gəldi. **19** Məryəm edərək gecə-gündüz Rəbbə ibadət edirdi. **38** isə bütün bu şeyləri dərin düşünərək öz ürəyində Xanna da bu zaman yaxınlaşdı və Allaha şükür saxlayırdı. **20** Çobanlar bütün gördüklləri və edərək Yerusalımin satın alınmasını gözləyən eşitdiklərinə görə Allahu izzətləndirib həmd bütün adamlara Körpə İsa barədə nəql etməyə edərək geri qayıtdılar. Çünkü hər şey onlara başladı. **39** Yusiflə Məryəm Rəbbin Qanununa söylənən kimi baş vermişdi. **21** Səkkizinci gün əsasən hər şeyi icra edib qurtardıqdan sonra Körpənin sünnət olunması vaxtı galəndə Onun Qalileyaya – öz şəhərləri olan Nazaretə qayıtdı. adını İsa qoydular. Bu ad ona ana bətninə **40** Uşaq böyüyür, qüvvətlənir və hikmətdə düşməzdən əvvəl mələk tərəfindən verilmişdi. yetkinləşirdi. Allahın lütfü də Onun üzərində **22** Musanın Qanununa görə paklanma dövrü idi. **41** Hər il İsanın ata-anası Pasxa bayramında tamamlanandan sonra Yusiflə Məryəm Körpəni Yerusalıma gedərdi. **42** İsanın on iki yaşı Rəbbə həsr etmək üçün Yerusalıma göttirdilər, **23** tamam olanda onlar bayram adətinə görə necə ki Rəbbin Qanununda yazılıb: «Bətnən ilk yenə ora getdilər. **43** Bayram qurtarandan doğulan bütün oğlanlar Rəbb üçün müqəddəs sonra onlar evə yollandılar. Amma yeniyetmə sayılsın». **24** Həmçinin onlar qurban təqdim İsa Yerusalımdə qaldı, onun ata-anasının isə etdilər, necə ki Rəbbin Qanununda əmr olunub: bundan xəbəri yox idi. **44** Onlar İsanın səyyahlar «İki qumru quşu yaxud iki göyərçin balası». dəstəsi içində getdiyini düşünürdürlər. Amma **25** O vaxt Yerusalımda Şimeon adlı bir adam bir günlük yolu gedəndən sonra Onu dostların var idi. O, saleh və mömin idi. İsrailə təsəlli və qohumların arasında axtarmağa başladılar. veriləcəyini gözlayırdı və Müqəddəs Ruh onun **45** Onu tapmadılar və axtara-axtara Yerusalıma üzərində idi. **26** Müqəddəs Ruh ona əvvəlcədən qayıtdılar. **46** Üç gündən sonra Onu məbəddə açıqlamışdı ki, o, Rəbbin Məsihini görməyinə tapdilar. İsa müəllimlər arasında oturmuşdu ölməyəcək. **27** Beləliklə, Şimeon Ruhdan ilham və onlara qulaq asır, suallar verirdi. **47** Onu alıb məbədə gəldi. Körpənin ata-anası Qanunda dirnləyən hər kəs Onun zəkasına və verdiyi qoyulan adətə əməl etmək üçün Körpə İsanı cavablara mat qalırdı. **48** Ata-anası Onu görüb məbədə gətirəndə **28** Şimeon Körpəni qucağına təəccübləndi. İsanın anası Ona dedi: «Oğlum, bu götürdü və Allaha alqış edərək belə dedi: **29** nədir başımıza gətirdin? Atanla mən nigaran «Ey Pərvərdigar, indi Sənin sözünə görə Mən – qalib səni axtarırdıq». **49** İsa onlara cavab verdi: Sənin qulun arxayın ölü bilərəm. **30** Çünkü bütün «Məni nə üçün axtarırdınız? Məgər bilmirdiniz xalqların gözləri önündə hazırladığın xilası, ki, Mən Atamın evində olmalyam?» **50** Amma Millatlırə aşkar edən nuru, Xalqın İsrail üçün onlar Onun nə demək istədiyini başa düşmədilər. də izzəti Öz gözlərimlə gördüm». **33** Körpənin **51** Sonra İsa ata-anası ilə Nazaretə qayıtdı. O, ata-anası Onun barəsində deyilən sözlərə görə ata-anasına itaatlı idi. Onun anası isə bütün bu heyrətə gəldi. **34** Şimeon onlara xeyir-dua şeyləri öz ürəyində saxlayırdı. **52** İsa böyükürdü verib Körpənin anası Məryəmə belə dedi: «Bu

və hikmətdə artırdı. O, Allahın və insanların qarşısında lütf qazanırdı.

3 Qeysər Tiberinin hakimiyyətinin on beşinci ili idi. O dövrə Ponti Pilat Yəhudeyanın valisi idi. Hirod Qalileyada, qardaşı Filip İtureya və Traxonitis bölgəsində, Lisanlıya Abileniyada hökmənlilik edirdi. 2 Xananla Qayafa baş kahin idi. O vaxt çöldə Zəkəriyənin oğlu Yəhyaya Allahın kələmi nazil oldu. 3 O da İordan çayının ətrafindəki bütün bölgəni dolaşaraq insanların öz günahlarının bağışlanması üçün tövbə edib vəftiz olunmasını vəz edirdi. 4 Necə ki Yesaya peyğəmbərin kitabında yazılıb: «Səhrada nida edənin səsi gelir: "Rəbbin yolunu hazırlayın, Onun keçəcəyi yerləri düz edin. 5 Hər dərə yüksəldiləcək, Hər dağ və təpə aşağı endiriləcək, Yoldakı ayrıılıklar düzələcək, Kələ-kötür yerlər hamar ediləcək. 6 Bütün başər Allahın xilasını görəcək"». 7 Yəhya vəftiz olunmaq üçün yanına gələn camaata deyirdi: «Ey gürzələr nəsl! Üzərinizə gələcək qəzəbdən canınızı qurtarmağı sizin beyninizə kim yeridib? 8 İndi isə tövbəyə layiq bəhrələr verin. Ürəyinizdə "atamız İbrahimidir" deməyə başlamayın. Mən sizə deyirəm ki, Allah bu daşlardan İbrahimə övlad yaratmağa qadirdir. 9 Artıq balta ağacların dibində yatır. Beləliklə, yaxşı bəhrə verməyən hər ağac kəsilir və oda atılır». 10 Camaat ondan soruşurdu: «Bəs biz nə edək?» 11 Yəhya onlara belə cavab verdi: «İki köynəyi olan birini köynəyi olmayana versin. Həmçinin yeməyi olan adam da olmayanla bölüşün». 12 Vergiyiganlar da vəftiz olunmaq üçün onun yanına gəlib soruştular: «Müəllim, biz nə edək?» 13 Yəhya onlara dedi: «Sizə tapşırılan məbləğdən artıq vergi yiğməyin». 14 Bəzi əsgərlər də galib ondan soruştular: «Bəs biz nə etməliyik?» Yəhya da onlara cavab verdi: «Heç kimdən zorla pul almayıñ, nahaq yerə ittiham etməyin, aldiğiniz maaşla kifayətlənən». 15 Xalq ümidiylə gözlayırdı və hamı ürəyində Yəhya haqqında öz-özündən soruşurdu: «Görəsən bu, Məsihdirmi?» 16 Yəhya onların hamisəna belə cavab verdi: «Mən sizi su ilə vəftiz edirəm, amma məndən daha Qüdrətliyi gəlir. Mən Onun çariqlarının bağını açmağı belə, layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla

vəftiz edəcək. 17 Öz xirmanını sovurmaq və taxılı anbarına toplamaq üçün kürayı əlində hazırlır. Küləsi isə sönməz odda yandıracaq». 18 Yəhya çoxlu başqa öydü-nəsihət verərək xalqa Müjdəni vəz edirdi. 19 Amma Yəhya hökmədar Hirodu qardaşı arvadı Hirodiyanı aldığına və etdiyi hər cür pis işlərə görə məzəmmət etdikdə 20 Hirod etdiyi bütün pis işlərə bunu da əlavə edərək Yəhyani zindana saldırdı. 21 Bütün xalq vəftiz olunanda İsa da vəftiz olundu. O dua edərkən göy yarıldı, 22 Müqəddəs Ruh bədəncə göyərçin şəklində Onun üzərinə endi. Göydən bir səda geldi: «Sən Mənim sevimli Oğlumsan, Səndən raziyam». 23 İsa Öz xidmətinə başlayanda təxminən otuz yaşında idi. İnsanların zənnincə, O bu nəsildən idi: Yusif oğlu Eli oğlu 24 Mattat oğlu Levi oğlu Melki oğlu Yannay oğlu Yusif oğlu 25 Mattitya oğlu Amos oğlu Nahum oğlu Hasli oğlu Naqqay oğlu 26 Mahat oğlu Mattitya oğlu Şimi oğlu Yosef oğlu Yoda oğlu 27 Yoxanan oğlu Reşa oğlu Zerubbabil oğlu Şealtiel oğlu Neri oğlu 28 Melki oğlu Addi oğlu Kosam oğlu Elmadam oğlu Er oğlu 29 Yesua oğlu Eliezer oğlu Yorim oğlu Mattat oğlu Levi oğlu 30 Şimeon oğlu Yəhuda oğlu Yusif oğlu Yonam oğlu Elyaqim oğlu 31 Melea oğlu Menna oğlu Mattata oğlu Natan oğlu Davud oğlu 32 Yessey oğlu Oved oğlu Boaz oğlu Salmon oğlu Naxşon oğlu 33 Amminadav oğlu Admin oğlu Arni oğlu Xesron oğlu Peres oğlu Yəhuda oğlu 34 Yaqub oğlu İshaq oğlu İbrahim oğlu Terah oğlu Naxor oğlu 35 Seruq oğlu Reu oğlu Peleq oğlu Ever oğlu Şelah oğlu 36 Qenan oğlu Arpakşad oğlu Sam oğlu Nuh oğlu Lemek oğlu 37 Metuşeləh oğlu Xanok oğlu Yered oğlu Mahalalel oğlu Qenan oğlu 38 Enoş oğlu Şet oğlu Adəm oğlu Allah oğlu.

4 İsa Müqəddəs Ruhla dolaraq İordan çayından qayıdı və Ruh tərəfindən səhraya aparıldı. 2 Orada İsa qırx gün ərzində iblis tərəfindən sınığa çəkildi. Bu müddətdə İsa heç nə yemədi və qırx gün keçəndən sonra acdi. 3 İblis Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşa əmr et ki, çörəyə dönsün». 4 Lakin İsa ona belə cavab verdi: «“İnsan yalnız çörəklə layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruhla və odla

yaşamaz” deyə yazılmışdır». 5 Sonra iblis «Sizə doğrusunu deyirəm: heç bir peyğəmbər İsanı yuxarıya çıxardı və bir anda dünyanın öz yurdunda qəbul edilməz. 25 Yenə də sizə bütün padşahlıqlarını Ona göstərdi. 6 İblis həqiqəti deyirəm ki, İlyasın dövründə göy üç il İsaya dedi: «Mən bütün bunların üzərindəki altı ay ərzində bağlı qalıb bütün ölkədə böyük səlahiyyəti və şan-şöhrəti Sənə verəcəyəm. acliq olanda İsraildə çoxlu dul qadın var idi. Çünkü bunlar mənə verilib və mən kimə istəsəm, 26 Amma İlyas onlardan heç birinin yanına ona verə bilərəm. 7 Bax əgər Sən mənə səcdə deyil, Sidonun Sarfat şəhərində olan bir dul etsən, bunların hamısı sənin olacaq». 8 İsa qadının yanına göndərildi. 27 Elişə peyğəmbərin ona belə cavab verdi: «“Allahın Rəbbə səcdə et dövründə İsraildə çoxlu cüzamlı var idi. Ancaq və yalnız Ona ibadət et” deyə yazılmışdır». 9 onlardan heç biri deyil, yalnız Aramlı Naaman Sonra iblis Onu Yeruşəlimə apardı və məbədin pak oldu». 28 Sinaqoqdakı camaatın hamısı qülləsinə qoyub dedi: «Əgər Sən Allahın bu sözləri eşidib hiddətləndi. 29 Onlar ayağa Oğlusansa, özünü buradan aşağı at. 10 Axi durdular və İsanı şəhərin kənarına qovdular. “Allah Sənə görə mələklərinə əmr edər ki, Səni Onu uçurumdan atmaq üçün şəhərin qurulduğu qorusunlar, 11 Səni əlləri üstündə aparsınlar, təpanın başına gətirdilər. 30 Amma İsa onların Ayağın bir daşa dəyməsin” deyə yazılmışdır». arasından keçərək oradan çıxıb getdi. 31 İsa 12 Amma İsa cavabında ona belə dedi: «“Allahın Qalileyanın Kefernəhum şəhərinə gəldi və Şənbə Rəbbi sinama” deyilmişdir». 13 İblis sinaqların günü onlara təlim öyrətməyə başladı. 32 Onun hamısını qurtarandan sonra bir müddət Onu təliminə təccübəlnirdilər, çünkü O, səlahiyətlə tərk etdi. 14 İsa Ruhun qüdrəti ilə Qalileyaya danişirdi. 33 Həmin vaxt sinaqoqda cinə - qayıtdı. Onun haqqında xəbər bütün bölgəyə natəmiz ruha tutulmuş bir nəfər var idi. O yayıldı. 15 İsa oranın sinaqoqlarında təlim ucadan çıçırdı: 34 «Nə olub? Ey Nazareti İsa, öyrətməyə başladı. Hami Onu izzətləndirirdi. 16 bizdən nə istəyirsən? Bizi məhv etməyəmi İsa böyüdüyü Nazaret şəhərinə gəldi və adətinə gəlmisən? Mən bilirəm Sən Kimsən: Allahın görə Şənbə günü sinaqoqa getdi. O, Müqəddəs Müqəddəsisən!» 35 Amma İsa ona qadağan Yazılardan oxumaq üçün ayağa qalxdı. 17 Ona edib dedi: «Sus və bu adamdan çıxl! Cin bu Yeşaya peyğəmbərin kitabını verdilər. İsa tumarı adəmi hamının qabağında yerə yixib heç bir açıb bu sözlər yazılan hissəni tapdı: 18 «Rabbin zərər vermədən ondan çıxdı. 36 Hami heyrətə Ruhu üzərimdədir, Çünkü fəqirlərə Müjdəni düşdü və bir-birinə dedi: «Bu söz nədir? O, bildirmək üçün O Məni məsh etdi. Əsirlərə natəmiz ruhlara səlahiyyət və qüdrətlə əmr azadlıq, Korlara gözlərinin açılmasını elan edir, onlar da çıxır!» 37 İsa haqqında xəbər bu etmək üçün, Məzlumları sərbəstliyə buraxmaq bölgənin hər yerinə yayıldı. 38 İsa sinaqoqdan üçün, 19 Rabbin lütf ilini bəyan etmək üçün çıxıb Şimonun evinə galdi. Şimonun qayınanası Məni göndərdi». 20 Sonra İsa tumarı bağladı və isə yüksək qızdırma içində yatırdı. Bu qadından xidmətçiye verib oturdu. Sinaqoqda oturanların ötrü İsadan kömək istədilər. 39 İsa ona yaxınlaşib hamısı Ona diqqətlə baxırdı. 21 İsa onlara qızdırma xəstəliyinə qadağan etdi və qadının «eşitdiyiniz bu Müqəddəs Yazı bu gün yerinə qızdırması düşdü. Qadın o anda durub onlara yetdi» deyə danişmağa başladı. 22 Bu vaxt xidmət etməyə başladı. 40 Gün batanda hamı hamı Onun haqqında yaxşı sözlər deyirdi və müxtəlif xəstəliyə tutulanları İsanın yanına Onun ağızından çıxan lütf dolu kəlmələrə heyrət gətirdi. O hər birinin üzərinə əllərini qoyub edirdi. Onlar «Məgər bu, Yusifin Oğlu deyilmə!» onlara şəfa verdi. 41 Bir çoxlarından da cinlər deyirdilər. 23 İsa onlara belə dedi: «Əlbəttə, siz «Sən Allahın Oğlusan!» deyə bağıraraq çıxırdı. Mənə “Ey həkim, öz-özünə şəfa ver!” məsəlini O isə onlara qadağan edir, danişmağa izin xatırladacaqsınız. “Kefernəhumda etdiklərin vermirdi. Çünkü onlar İsanın Məsih olduğunu barəsində eşitmışık. Burada, Öz yurdunda da bilirdilər. 42 Səhər açılanda İsa çıxıb kimsəsiz həmin işləri et!” deyəcəksiniz». 24 Sonra dedi: bir yerə getdi. Camaat isə Onu axtarındı və

İsanın yanına gəlib onları tərk etməsin deyə buyurduğuna əsasən təqdimlər apar». 15 Amma Onu yanlarında saxlamaq istədilər. 16 Lakin İsa indi İsa barəsində xəbər daha çox yayılırdı. Çoxlu onlara dedi: «Mən o biri şəhərlərə də Allahın camaat axışib İsanın yanına gəlirdi ki, Ona qulaq Padşahlığının Müjdəsini yaymalyım, çünki assin və xəstəliklərdən şəfa tapsın. 16 Amma İsa Mən bunun üçün göndərilmişəm». 17 Beləliklə, kimsəsiz yerlərə çəkilib dua edirdi. 17 Bir gün İsa Yəhudeyanın sinaqoqlarında vəz etməyə davam etdi.

5 Bir gün İsa Ginesar gölünün sahilində dayanmışdı. İzdiham İsanı dövrəyə almışdı və Allahın kəlamına qulaq asırdı. 2 İsa göl kənarında duran iki qayıq gördü. Balıqlılar isə qayıqdan çıxıb torlarını yuyurdular. 3 İsa iki qayıqdan birinə - Şimonun qayığına minib onu gölün kənarından bir az uzaqlaşdırmasını xahiş etdi. Sonra İsa oturdu və qayıqdan izdihama təlim öyrətməyə başladı. 4 O, sözünü qurtaranda Şimona dedi: «Qayığı dərinliyə aparın və torlarınızı balıq tutmaq üçün suya atın». 5 Şimon cavab verdi: «Ustad, biz bütün gecə çalışdıq, lakin heç nə tuta bilmədik. Amma Sənin sözünə görə yenə də torları ataram». 6 Bunu etdilər və o qədər balıq tutdular ki, hətta torları cirılmağa başladı. 7 O biri qayıqdakı yoldaşlarına da işarə etdilər ki, gəlib kömək etsinlər. Onlar gəlib hər iki qayığı balıqla doldurdular. Qayıqlar da batmağa başladı. 8 Şimon Peter bunu gördükdə İsanın ayaqlarına düşdü və belə dedi: «Ya Rəbb, məndən uzaqlaş, axı mən günahkar bir adamam». 9 Çünki özü də, yanındakılar da tutduqları balıqların çoxluğuna görə heyrətə düşmüştülər. 10 Şimona ortaq olan Yaqub və Yəhya adlı Zavday oğulları da eyni hissələr keçirirdi. Amma İsa Şimona belə dedi: «Qorxma, bundan belə, balıq əvəzinə adam tutacaqsan». 11 Onlar qayıqları göl kənarına çıxırbər hər şeyi atdırıvə İsanın ardınca getdilər. 12 Bir gün İsa şəhərlərin birində olarkən bütün bədəni cüzama tutulmuş bir kişi ilə rastlaşıdı. Bu adam İsanı görüb üzüstə yerə qapanaraq yalvardı: «Ya Rəbb, əgər istəsən, məni pak edə bilərsən». 13 İsa əlini uzadıb ona toxundu və dedi: «İstəyirəm, pak ol!» Dərhal bu adam cüzamdan sağaldı. 14 İsa ona tapşırıdı ki, heç kəsə bir söz söyləməsin və dedi: «Amma get, özünü kahinə göstər. Hər kəsə şəhadət olsun deyə sənin cüzamdan paklandığın üçün Musanın bütün kəndlərindən və Yeruşəlimdən gələn fariseylər və Qanun müəllimləri Onun yanında oturmuşdu. Onda şəfa vermək üçün Rəbbin qüdrəti var idi. 18 Bu vaxt bir neçə nəfər yataqda yatan bir iflic adamı gəttirdi. Onlar bu adamı içəri gətirib İsanın öönüə qoymağə çalışırdılar. 19 Amma böyük izdihama görə iflici İsanın yanına gətirə bilmirdilər. Ona görə də evin damına çıxıb kirəmitləri söküb açıqları yerdən xəstəni yatağı ilə birləşə aşağı endirdilər və ortalığa, İsanın qarşısına qoydular. 20 İsa onların imanını görüb dedi: «Dostum, günahların bağışlandı». 21 İlahiyyatçılar və fariseylər belə düşünməyə başladılar: «Küfr danışan bu Adam kimdir ki? Tək Allahdan başqa günahları kim bağışlaya bilər?» 22 İsa onların nə fikirləşdiyini dərk edib cavab verdi: «Niyə ürəyinizdə belə düşünürsünüz? 23 Bax hansı daha asandır? "Günahların bağışlandı" deməkmi, yoxsa "Qalx, yeril!" demək? 24 Lakin siz bilin ki, Bəşər Oğlunun yer üzündə günahları bağışlamaq səlahiyyəti var» və iflicə dedi: «Sənə deyirəm, qalx, yatağını götür, evinə get!» 25 Xəstə dərhal hamının qarşısında ayağa qalxdı, yatağını götürdü və Allahı izzətləndirərək evinə getdi. 26 Hamı mat qaldı və Allahı izzətləndirib böyük qorxu içində dedi: «Bu gün möcüzəli işlər gördük!» 27 Bundan sonra İsa bayırə çıxdı və vergi yiğilan yerda oturan Levi adlı vergiyığanı görüb ona dedi: «Ardımcə gəl». 28 O da durub hər şeyi atdı və İsanın ardınca getdi. 29 Sonra Levi evində İsaya böyük bir qonaqlıq verdi. Onlarla birləşə bir çox vergiyığan və başqa adamlar süfrəyə oturmuşdu. 30 Fariseylərlə onların ilahiyyatçıları şikayət etməyə başladı. Onlar İsanın şagirdlərinə dedi: «Niyə vergiyığanlar və günahkarlarla birləşə yeyib-içirsiniz?» 31 Amma İsa onlara belə cavab verdi: «Şağlamların deyil, xəstələrin hakimə ehtiyacı var. 32 Mən salehləri deyil, günahkarları tövbəyə çağırmaq

üçün gəlmışəm». **33** Onlarsa İsaya dedilər: müzakirə etməyə başladılar. **12** O günlərdə İsa «Yəhyanın şagirdləri tez-tez oruc tutub dua dua etmək üçün dağa çıxdı. O bütün gecəni edir, fariseylərin şagirdləri də belə edirlər. Allaha dua etməklə keçirtdi. **13** Gün açılanda Amma Səninkilər yeyib-içirlər». **34** İsa onlara şagirdlərini yanına çağırdı və onlardan on cavab verdi: «Bəy yanlarında olanda sağdışı və iki nəfəri seçib həvari adlandırdı: **14** Peter soldışı oruc tutmağa məcbur edə bilərsinizmi? adını verdiyi Şimon, onun qardaşı Andrey, **35** Lakin bəyin onların arasından aparılacağı Yaqub, Yəhya, Filip, Bartalmay, **15** Matta, Tomas, günlər gələcək və o zaman oruc tutacaqlar». Halfay oğlu Yaqub, Millətçi adlanan Şimon, **36** İsa onlara bir məsəl də çəkdi: «Heç kim **16** Yaqub oğlu Yəhuda və sonralar xəyanətkar təzə paltardan bir parça qoparıb köhnə paltara olan Yəhuda İskaryot. **17** İsa onlara birgə aşağı yamaq vurmaz. Yoxsa təzə paltar həm cirilər, endi və düzəngahda dayandı. Orada çox sayda həm də təzə paltardan qoparılan parça köhnə şagirdlərindən ibarət izdiham var idi. Bütün paltara yaraşmaz. **37** Heç kim təzə şərabı Yəhudeyadan, Yerusalimdən, Sur və Sidon köhnə tuluqlara doldurmaz. Yoxsa təzə şərab yaxınlığında sahil bölgələrindən çoxlu adam tuluqları partladalar, həm şərab tökürlər, həm də **18** Onu dinləmək və öz xəstəliklərindən sağalmaq tuluqlar zay olar. **38** Təzə şərab təzə tuluqlara üçün gəlmişdi. Natəmiz ruhlardan əzab çəkənlər doldurulmalıdır. **39** Heç kim köhnə şərabı də şəfa tapdır. **19** Bütün izdiham İsa içikdən sonra təzəsini istəməz. Çünkü deyər: toxunmağa çalışırı. Çünkü Ondan çıxan qüdrət «Köhnəsi daha yaxşıdır»».

6 Bir Şənbə günü İsa taxil zəmiləri arasından keçirdi. Şagirdləri sünbülləri qırır və ovuclarında ovub yeyirdilər. **2** Fariseylərdən bəzisi dedi: «Siz nə üçün Şənbə günü qadağan olunan işləri görürsünüz?» **3** İsa onlara cavab verdi: «Davud və yanındakılar ac olanda nə etdiklərini oxumamışınız? **40**, Allahın evinə girdi; kahinlərdən başqa heç kəsə yeməyə icaza verilməyən təqdis cörəklərini götürüb yedi, yanındakılara da verdi». **5** Sonra İsa onlara dedi: «Bəşər Oğlu Şənbə gününün Sahibidir». **6** Başqa bir Şənbə günü İsa yenə də sinaqoqa girib təlim öyrədirdi. Orada sağ əli qurumış bir adam var idi. **7** İlahiyyatçılar və fariseylər İsanı ittiham etməyə bəhanə tapmaq üçün Ona göz qoyurdular ki, görsünlər, Şənbə günü şəfa verəcək ya yox. **8** Amma İsa onların nə düşündüklərini bilib əli qurumuş kişiyə dedi: «Ayağa qalx və qabağa çıx!» O adam da ayağa qalxıb ortaya çıxdı. **9** Sonra İsa onlara dedi: «Sizdən soruşuram, hansına icazə var, Şənbə günü yaxşılıq, yoxsa pislik etməyə, kiminsə canını xilas, yoxsa məhv etməyə?» **10** İsa ətrafındakıların hamısına baxdı və o adama dedi: «Əlini uzat!» O da elə etdi və əli əvvəlki halına qayıtdı. **11** Onlarsa qəzəbdən coşub İsaya nə edə biləcəkləri barədə bir-biri ilə

Nə bəxtiyarsınız, ey yoxsullar! Çünkü Allahın Padşahlığı sizindir. **21** Nə bəxtiyarsınız, ey indi aqlıq çəkənlər! Çünkü doyacaqsınız. Nə bəxtiyarsınız, ey indi ağlayanlar! Çünkü güləcəksiniz. **22** Bəşər Oğluna görə insanlar sizə nifrat edəndə, sizi cəmiyyətdən qovub təhqir edəndə, adınızı bədnəm edəndə nə bəxtiyarsınız! **23** O gün sevinin və sevincdən atılıb-düşün! Çünkü göydə mükafatınız böyükdür. Axi onların ata-babaları da peyğəmbərlərlə belə davranıb. **24** Amma vay halınıza, ey varlılar! Çünkü artıq təsəllinizi almışınız. **25** Vay halınıza, ey indi tox olan sizlər! Çünkü aqlıq çəkəcəksiniz. Vay halınıza, ey indi gülənlər! Çünkü yas tutub ağlayacaqsınız. **26** Bütün adamlar sizin barənidə yaxşı şeylər danişanda vay halınıza! Axi onların ata-babaları da yalançı peyğəmbərlərlə belə davranıb. **27** Amma sizə deyirəm, ey Məni dinləyənlər: düşmənlərinizi sevin, siza nifrat edənlərə yaxşılıq edin, **28** sizi lənətləyənlərə xeyir-dua verin, sizi incidentər üçün dua edin. **29** Bir üzüna şillə vurana o birini də çevir və üst paltarını aparandan köynəyini də əsirgəmə. **30** Səndən bir şey diləyən hər kəsə ver və sənin malını aparandan geri istəmə. **31** İnsanların sizinlə necə rəftar etməsini istəyirsinzsə, siz də onlarla elə rəftar edin. **32** Əgər sizi sevənləri

sevirsinizsə, hansı tərifə layiqsiniz? Çünkü sellər o evi bassa da, onu sarsıda bilməz. Çünkü günahkarlar da onları sevənləri sevirlər. **33** ev yaxşı tikilib. **49** Amma sözlərimi eşidib onlara Əgər sizə yaxşılıq edənlərə yaxşılıq edirsinzsə, əməl etməyən kəs torpaq üzərində təməlsiz ev hansı tərifə layiqsiniz? Çünkü günahkarlar tikən adama bənzəyir. Sellər o evi basar və ev o da elə edirlər. **34** Əgər geri almaq ümidi anda uçar. O evin yixilması bir müsibət olar. ilə insanlara borc verirsinizsə, hansı tərifə layiqsiniz? Günahkarlar da günahkarlara borc verirlər ki, həmin borcu tam geri alsınlar. **35** Sizə düşmənlərinizi sevin, onlara yaxşılıq edin və heç bir şey ummadan borc verin. Onda alacağınız mükafat böyük olacaq və siz Haqq-Taalanın övladları olacaqsınız. Çünkü O, nankorlara və pis adamlara da xeyirxahdır. **36** Atanız mərhəmətli olduğu kimi siz də mərhəmətli olun. **37** Mühakimə etməyin, siz də mühakimə olunmazsınız. Hökm çıxarmayın, sizə də hökm çıxarılmaz. Başqalarını bağışlayın, siz də bağışlanacaqsınız. **38** Verin, sizə də veriləcək: silkələnib basa-basa dolan bol bir ölçü ilə sizə qucaq-qucaq veriləcək. Çünkü hansı ölçü ilə ölçsəniz, sizin üçün də eyni ölçü ilə ölçüləcək». **39** İsa onlara yena də bir məsəl çəkdi: «Kor koru apara bilərmi? İkiisi də çuxura düşməzmi? **40** Şagird müəllimindən üstün deyil, amma tam təlim alandan sonra hər şagird öz müəllimi kimi olacaq. **41** Sən nə üçün qardaşının gözündə çöpü görürsən, amma öz gözündəki tiri seçmirsən? **42** Öz gözündəki tiri isə görmədən qardaşına necə deyə bilərsən: «Qardaşım! Qoy gözündəki çöpü çıxarım!» Ey ikiüzlü, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxar, onda aydın görərsən ki, qardaşının gözündəki çöpü necə çıxarmaq olar. **43** Yaxşı ağac pis bəhrə gətirməz, pis ağac da yaxşı bəhrə gətirməz. **44** Çünkü hər ağac öz bəhrəsindən tanınır. Qaratikandan əncir yiğmazlar, tikən kolundan da üzüm dərməzlər. **45** Yaxşı adam ürəyinin yaxşılıq xəzinəsindən yaxşı şeylər çıxarıır, pis adamsa pislik xəzinəsindən pis şeylər çıxarıır. Çünkü ürək doluluğundan ağız danişar. **46** Nə üçün Məni “ya Rəbb, ya Rəbb” deyə çağırırsınız, amma dediklərimə əməl etmirsınız? **47** Mənim yanımı gələn, sözlərimi eşidib onlara əməl edən hər admanın kimə bənzədiyini sizə izah edərəm: **48** o, ev tikən elə bir adama bənzəyir ki, torpağı qazıb dərinə gedər və təməli qaya üzərində qurar. Daşqın gəldiyi zaman

7 İsa Ona qulaq asan camaata sözlərini deyib qurtarandan sonra Kefernahuma daxıl oldu. **2** Orada bir yüzbaşının çox dəyərli qulu xəstələnib ölüm yatağına düşmüşdü. **3** Bu yüzbaşı İsa haqqında eşidəndə golib qulunu sağaltsın deyə Yəhudilərin bəzi ağsaqqallarını Onun yanına göndərdi. **4** Onlar İsanın yanına gəlib Ona ürəkdən yalvardılar və belə dedilər: «Bu adam Sənin köməyinə layiqdir. **5** Çünkü o bizim millətimizi sevir və bizim üçün sinaqoq tikdirib». **6** İsa onlara birlikdə yola düdü. O, evə yaxınlaşarkən yüzbaşı bəzi dostlarını yollayıb Ona belə xəbər göndərdi: «Ya Rəbb, zəhmət çəkmə. Mən layiq deyiləm ki, Sən mənim evimə girəsən. **7** Bu səbəbə görə yanına gəlməyə də özümü layiq bilmədim. Amma bir söz söylə ki, xidmətçim sağalsın. **8** Çünkü mən də tabeçilik altında olan bir adamam, mənim də tabeçiliyimdə asgərlər var. Birinə “Get!” deyirəm, o gedir, digərinə isə “Gel!” deyirəm, o da galır. Quluma “Bunu et!” deyirəm, o da edir». **9** Bunu eşidən İsa yüzbaşıya heyvət etdi. O dönüb ardınca gələn camaata dedi: «Sizə deyirəm: heç İsraildə də bu qədər böyük iman görmədim». **10** Gəndərilən adamlar evə qayıdanda xəstə qulun sağlam olduğunu gördüler. **11** Bundan bir az sonra İsa Nain adlanan bir şəhərə getdi. İsanın şagirdləri və böyük bir izdiham Onu müşayiət edirdi. **12** O, şəhər darvazasına yaxınlaşarkən bir dul ananın yeganə oğlunun cənazəsi çıxarıldı. Şəhər sakinlərinin çoxu da ana ilə gedirdi. **13** Rəbb onu görəndə ona rəhmi gəldi və qadına dedi: «Ağlama!» **14** Yaxınlaşış mafəyə toxundu və cənazəni aparanlar dayandılar. İsa dedi: «Ey cavan oğlan, sənə deyirəm: qalx!» **15** Ölü durub oturdu və danişmağa başladı. İsa onu anasına verdi. **16** Hamını qorxu bürüdü. «Aramızda böyük bir peyğəmbər ortaya çıxdı!» və «Allah Öz xalqına nəzər saldı!» – deyərək Allahu izzətləndirdilər. **17** İsa barəsindəki bu xəbər bütün Yəhudeyaya və ətraf bölgəyə

yayıldı. **18** Yəhyanın şagirdləri də ona bütün qarınqulu və əyyaş adama baxın! Vergiyığanlara bu hadisələr barədə xəbər verdilər. Yəhya və günahkarlara dost oldu!” **35** Amma hikmət öz şagirdlərindən ikisini yanına çağırıb **19** göndərdi övladlarının hamısı tərəfindən təsdiq olunur». ki, Rəbdən soruşsunlar: «Gəlməli Olan Sənsənmi, **36** Fariseylərdən biri İsanı onunla birgə yeməyə yoxsa başqasını gözləyək?» **20** Adamlar İsanın dəvət etdi. O da fariseyin evinə girdi və süfrəyə yanına gəlib dedilər: «Vəftizçi Yəhya bizi Sənin oturdu. **37** Həmin şəhərdə günahkar bir qadın yanına göndərdi ki, soruşaq: “Gəlməli Olan yaşayır. O, fariseyin evində İsanın süfrəyə Sənsənmi, yoxsa başqasını gözləyək?”» **21** oturduğundan xəbər tutanda ağ mərmər bir Həmin vaxt İsa bir çox xəstəliklərə, azarlara qabda etirli yağı gəttirdi. **38** Qadın arxada, İsanın və şər ruhlara tutulmuş insanlara şəfa verdi, ayaqlarının yanında durub ağlayaraq göz yaşları həm də bir çox korların gözlərini açdı. **22** ilə Onun ayaqlarını islatmağa başladı. O, İsanın İsa onlara belə cavab verdi: «Gedin, görüb ayaqlarını saçları ilə sildi, öpdü və onlara etirli eşitdiklərinizi Yəhyaya bildirin: korlar görür, yağı çəkdi. **39** İsanı evinə dəvət etmiş farisey axsaqlar yeriyir, cüzamlılar pak olur, karlar bunu görüb öz-özünə belə dedi: «Əgər bu adam eşidir, ölürlər dirilir və yoxsullara Müjdə peyğəmbər olsayıdı, Ona toxunanın kim və nə yayılır. **23** Kim Mənə görə bürdəməsə, nə cür qadın olduğunu bılardı, çünkü bu qadın bəxtiyardır!» **24** Yəhyanın elçiləri getdikdən günahkardır». **40** İsa ona xitab edib belə söylədi: sonra İsa camaata Yəhya haqqında danışmağa «Şimon, Mənim sənə sözüm var». O da dedi: başladı: «Çölə nəyə baxmağa getmişdiniz? «Müəllim, buyur». **41** «Bir sələmçiye iki nəfərin Küləyin sarsıtdığı qamışımı? **25** Bəs onda nəyə borcu var idi. Biri beş yüz, o birisi isə əlli dinar baxmağa getmişdiniz? Nəfis toxunmuş paltar borclu idi. **42** Onların borcu ödəməyə imkanları geymiş bir adamam? Amma gözel paltar geyinib yox idi. Ona görə də sələmçi hər ikisinin borcunu cah-calal içində yaşayanlar padşah saraylarında bağışladı. De görüm, bu adamlardan hansı onu qalırlar. **26** Bəs onda nəyə baxmağa getmişdiniz? daha çox sevəcək?» **43** Şimon cavab verdi: Bir peyğəmbərəmi? Bəli, sizə deyirəm, hətta «Güman edirəm, o adam ki ona daha çox peyğəmbərdən də üstün birinə. **27** Bu o adamdır bağışlandı». İsa ona «düz seçmişən» dedi. **44** ki, onun haqqında yazılıb: “Budur, Sənin öündə Sonra İsa qadına tərəf baxıb Şimona dedi: «Sən Öz elçimi göndərirəm. O Sənin qabağında bu qadını görürsənmi? Mən sənin evinə galdım, yolumu hazırlayacaq”. **28** Sizə deyirəm: qadından sən Mənim ayaqlarımı yumaq üçün Mənə su da doğulanlar arasında Yəhyadan üstün olan vermədin. Bu qadınsa ayaqlarımı göz yaşları ilə yoxdur. Amma Allahın Padşahlığında ən kiçik isladıb saçları ilə sildi. **45** Sən Məni öpmədin, bu olan orдан üstündür». **29** Yəhyanın vəftiz etdiyi qadınsa Mən evə girəndən bəri ayaqlarımı hey xalqın hamısı, hətta vergiyığanlar da bunu öpür. **46** Sən başıma zeytun yağı çəkmədin. O eşitdikdə Allahın ədalətini təsdiq etdilər. **30** isə ayaqlarına etirli yağı çəkdi. **47** Buna görə də Amma fariseylər və qanunşunaslar Yəhyanın sənə deyirəm: bu qadının çox olan günahları vəftizindən imtina etdilər və bununla Allahın bağışlandı. Böyük məhəbbət göstərməsi də bu onlar barəsindəki iradəsini rədd etdilər. **31** İsa səbəbdəndir. Kimə az bağışlanıbsa, az sevər». sözünü davam etdirdi: «Bu nəslin adamlarını **48** Sonra İsa qadına dedi: «Sənin günahlarının nəyə bənzədim? Onlar nəyə bənzəyir? **32** Bazar bağışlandı». **49** Onda İsa ilə birgə süfrədə meydanında oturan və “Biz sizə tütk çaldıq, oturanlar öz aralarında danışmağa başladılar: sizsə oynamadınız, Biz mərsiyələr oxuduq, «Bu adam kimdir ki, günahları da bağışlayır?» sizsə ağlamadınız” deyib bir-birini səsləyən **50** Amma İsa qadına dedi: «İmanın səni xilas uşaqlara bənzəyirlər. **33** Çünkü Vəftizçi Yəhya etdi. Arxayın get».

gəldikdə nə cœurk yeyir, nə şərab içirdi və siz **8** Bu hadisədən sonra İsa şəhərləri və kəndləri deyirsiniz: “O, cinə tutulmuşdur”. **34** Bəşər gəzməyə başladı. O, Allahın Padşahlığını Oğlu gəldikdə yeyib-içdi və siz deyirsiniz: “Bu vəz edərək Müjdəni yayırdı. On iki şagird

Onunla birgə idi. **2** Həmçinin şər ruhlardan zənn etdiyi şey də əlindən alınacaq». **19** İsanın və xəstəliklərdən şəfa tapmış bəzi qadınlar, anası və qardaşları Onun yanına gəldi. Amma daxilindən yeddi cin çıxmış Məcdəlli adlanan izdihama görə Ona yaxınlaşa bilmədilər. **20** İsaya Məryəm, **3** Hirodun eşikağası Xuzanın arvadı xəbər verdilər: «Anan və qardaşların bayırda Yoxanna, Şoşanna və bir çox başqa qadınlar İsa dayanıb Səni görmək istəyirlər». **21** İsa onlara ilə idi. Bu qadınlar əmlakları ilə onlara xidmət cavab verdi: «Mənim anam və qardaşlarım edirdilər. **4** Böyük izdiham toplaşanda, insanlar Allahın kəlamını eşidib ona əməl edənlərdir». **22** hər şəhərdən İsanın yanına gələndə İsa onlara Bir gün İsa Öz şagirdləri ilə bir qayığa mindi və bir məsəl danışdı: **5** «Bir əkinçi toxumunu onlara dedi: «Gəlin gölün o biri sahilinə keçək». səpməyə çıxdı. Səpin zamanı toxumlardan bəzisi Onlar yola düşdülər. **23** Onlar qayıqda gedərkən yol kənarına düşdü, ayaq altında tapdalındı. İsanı yuxu apardı. Göldə tufan qopdu. Qayıq su və göydə uçan quşlar onları dənlədi. **6** Bəzisi ilə dolmağa başlayanda onlar təhlükəli vəziyyətə daşlığa düşdü və cücərinə susuzluqdan qurudu. düşdülər. **24** Şagirdlər yaxınlaşıb İsanı oyadaraq **7** Bəzisi tikanlar arasına düşdü. Tikanlar toxumla dedilər: «Ustad, Ustad, biz hələk oluruq!» İsa birgə boy atıb onu boğdu. **8** Başqları isə münbüt durub küləyə və qalxan sulara qadağan etdi. torpağa düşdü və böyüyündə yüz qat artıq Tufan dayandı və sükut çökdü. **25** Onda O, səmərə verdi». İsa bunları deyərək nida etdi: şagirdlərinə dedi: «Sizin imanınız haradadır?» «Eşitməyə qulağı olan eşitsin!» **9** Şagirdləri Onlarsa qorxu və heyvət içində qalib bir- isə Ondan soruştular: «Bu məsəlin mənası birlərindən soruşturdular: «Bu Adam kimdir ki, nədir?» **10** O dedi: «Allahın Padşahlığının həm küləklərə, həm suya əmr verir, onlar da sirlərini bilmə qabiliyyəti sizə verilmişdir. itaət edir?» **26** Sonra onlar Qalileyanın qarşısında Başqlarına isə hər şeyi məsallərlə danışram ki, yerləşən Gerasalların diyarına gəldilər. **27** İsa “Gördükləri halda görməsinlər, Eşitdikləri halda qayıqdan sahila düşəndə şəhərdən olan bir anlamarasınlardır”. **11** Məsəlin mənası budur: toxum nəfər Onunla qarşılaşdı. Cılrlət tutulmuş və Allahın kəlamıdır. **12** Yol kənarına düşənlərsə xeyli vaxtdır ki, paltar geyməyən bu adam kəلامı eşidənlərdir. Sonra iblis gəlir və iman evdə yox, qəbir mağaralarında yaşayırdu. **28** O, etməyib xilas olmasına deyə kəlamı onların İsanı görən kimi bağırıb Onun qarşısında diz ürəyindən götürüb aparır. **13** Daşlığa düşənlərsə çökdü və bərkədən çıçıra-çıçıra dedi: «Ey İsa, kəlamı eşidəndə sevinclə qəbul edənlərdir. Allah-Taalanın Oğlu, məndən nə istəyirsən? Lakin onlarda kök olmadığına görə bir müddət Yalvarıram Sənə, mənə əzab verməl» **29** Çünkü İsa iman edir və sinaq vaxtı gələndə imandan natəmiz ruha əmr etmişdi ki, həmin adamdan dönürər. **14** Tikanlar arasına düşənlərsə çıxın. Bu ruh o adamı çıxdan tutmuşdu. Buna bunlardır: kəlamı eşidirlər, amma get-gedə görə də o adamı qorumaq üçün onu zəncir və bu həyatın qayğılarından, var-dövlətindən, buxovlarla bağlamışdır. O isə zəncirləri qıraraq zövqlərindən boğulur və yaxşı bəhrə vermirlər. cin tərəfindən çölə qovulurdu. **30** İsa ondan **15** Münbüt torpağa düşənlərsə bunlardır: belə soruşdu: «Sənin adın nədir?» O cavab verdi: insanlar kəlamı eşidib xeyirxah və sadıq ürəkdə «Adım Qoşundur». Çünkü onun daxilinə çox cin saxlayırlar. Bunlar səbirlə səmərə verir. **16** Heç girmişi. **31** Onlar dibsiz dərinliyə düşmələrini kim çırığı yandırıb onu qabla örtməz yaxud əmr etməsin deyə İsaya yalvarırdılar. (Abyssos yatağın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyar **g12**) **32** Orada – dağın yamacında böyük bir ki, içəri girənlər işiğini görsünlər. **17** Çünkü elə donuz sürüsü olayırdı. Cılrlar İsaya yalvardılar gizli bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmayaçaq ki, donuzların içini girməyə izin versin. İsa və elə örtülü bir şey yoxdur ki, bilinib aydın da onlara izin verdi. **33** Cılrlar adamdan çıxıb olmayıacaq. **18** Buna görə də necə dirlədiyinizə donuzların içini girdi. Stürü də uçurumdan aşağı, diqqət edin. Çünkü kimin varıdırsa, ona daha çox gölə atılıb boğuldu. **34** Donuz otaranlar bunları veriləcək. Amma kimin yoxudursa, özünükü görüb qaçdırılar, bu xəbəri şəhər və kəndlərdə

yaydilar. 35 Camaat nə baş verdiyinə tamaşa görə İsaya güldülər. 54 Amma İsa qızın əlindən etməyə çıxdı. Onlar İsanın yanına gəldilər, tutub səslədi: «Qırçıqaz, qalx!» 55 Qızın ruhu daxilindən cinlər çıxmış adamin İsanın ayaqları bədəninə qayıtdı və o dərhal ayağa qalxdı. İsa yanında geyinmiş və ağıllanmış oturduğunu dedi ki, qızə yemək versinlər. 56 Qızın ata-görüb qorxuya düşdürlər. 36 Hadisəni görənlərsa anası mat qaldı. Amma İsa onlara tapşırı ki, bu cinə tutulmuş adamin necə sağlığındı camaata danışdır. 37 Gerasalıların ətraf diyarındakı bütün xalq İsadan xahiş etdi ki, oranı tərk etsin, çünki onları böyük qorxu bürümüşdü. İsa da qayıga minib geri qayıtdı. 38 Daxilindən cinlər çıxmış kişi İsanın yanında qalmaq üçün Ona yalvardı. 39 Amma İsa ona «qayit evinə və Allahın sənə etdiyi hər şeyi danış» deyərək onu buraxdı. Bu adam da gedib İsanın ona etdiyi hər şeyi bütün şəhərə yaydı. 40 İsa geri qayıtdıqda xalq Onu qəbul etdi, çünki hamı Onu gözləyirdi. 41 Bu vaxt Yair adlı sinaqoq rəisi olan bir kişi gəlib İsanın ayaqlarına düşdü və Ona yalvardı ki, evinə gəlsin. 42 Çünki onun on iki yaşın içində olan bircə qızı var idi və o, can üstə idi. İsa oraya gedərkən izdiham Onu sıxışdırıldı. 43 Orada on iki il qanaxma xəstəliyinə tutulan bir qadın var idi. O bütün varını həkimlərə xərcləmişdi, lakin onların heç biri ona şəfa verə bilməmişdi. 44 Bu qadın İsanın arxasından gəlib Onun paltarının ətəyinə toxundu və o andaca onun qanaxması dayandı. 45 İsa dedi: «Mənə toxunan kim idi?» Lakin hamı bunu inkar edəndə Peter dedi: «Ustad, izdiham Səni əhatə edib sıxışdır». 46 Amma İsa dedi: «Mənə kimsə toxunu, çünki Məndən qüvvət çıxdığını bildim». 47 Qadınsa gizlənə bilmədiyini gördükdə titrəyərək gəlib İsanın ayağına düşdü. Bütün xalq qarşısında Ona nə səbəbdən toxunduğuunu və o anda necə sağlığındı İsaya nəql etdi. 48 İsa da ona dedi: «Qızım, imanın səni xilas etdi. Arxayı get». 49 İsa hələ danışındı ki, sinaqoq rəisinin evindən bir nəfər gəlib dedi: «Qızın öldü. Müəllimi daha narahat etmə». 50 Amma İsa bunu eşidəndə sinaqoq rəisinə dedi: «Qorxma, yalnız iman et! Qızın xilas olacaq». 51 İsa onun evinə gələndə Peter, Yəhya, Yaqub və qızın ata-anasından başqa heç kimi Özü ilə evə girməyə qoymadı. 52 Hamı qız üçün ağlayıb nalə çəkirdi. Amma İsa dedi: «Ağlamayın, o ölməyib, sadəcə olaraq yatıb». 53 Onlarsa qızın öldüyünü bildiklərinə

9 İsa On İki şagirdi yanına çağırıp bütün cinlər üzərində və xəstəliklərə şəfa vermək üçün onlara qüdrət və səlahiyyət verdi. 2 Onları göndərdi ki, Allahın Padşahlığını vəz edib xəstələri sağaltsınlar. 3 İsa onlara dedi: «Yol üçün heç nə - nə əsa, nə torba, nə çörək, nə pul, nə də iki köynək götürün. 4 Hansı evə girsəniz, orada qalın və oradan da yola çıxın. 5 Harada sizi qəbul etməzlərsə, o şəhərdən çıxarkən onlara qarşı şəhadət olsun deyə ayaqlarınızın tozunu çırpin». 6 Onlar da yola düşüb hər yerdə Müjdəni yayaraq və şəfa verərək kənd-kənd dolaşdırılar. 7 Hökmdar Hirod baş verən bütün hadisələr barədə eşitdi və çəşib-qaldı. Çünki bəziləri «Yəhya ölürlər arasından dirilib», 8 digərləri «İlyas zühur edib», başqları da «qədim peyğəmbərlərdən biri dirilib» deyirdi. 9 Hirod isə dedi: «Yəhyanın boynunu mən vurdurdum, bəs haqqında bu xəbərləri eşitdiyim Adam kimdir?» Hirod Onu görməyə can atırdı. 10 Həvarilər İsanın yanına qayıdırıb gördükəri işlər haqqında Ona danışdırılar. Sonra İsa yalnız onları Özü ilə götürüb Bet-Sayda adlanan bir şəhərə apardı. 11 Amma camaat bu barədə xəbər tutub Onun ardınca düşdü. İsa onları xoş qarşılıdı, onlara Allahın Padşahlığından danışdı və şəfaya möhtac olanları sağaltdı. 12 Artıq gün batırdı. On İki şagird İsanın yanına gəlib Ona dedi: «Camaati burax, qoy ətrafdakı oba və kəndlərə gedib gecələsinlər və bir şey alıb yesinlər. Axi biz burada çölliük yerdəyik». 13 Amma İsa onlara dedi: «Onlara yeməyi siz verin». Şagirdlər Ona cavab verdilər: «Beş çörək və iki balıqdan başqa bir şeyimiz yoxdur. Bəlkə biz gedib bütün bu camaat üçün bir şey alaqlı?» 14 Orada beş minə yaxın kişi var idi. İsa şagirdlərinə dedi: «Onları dəstə-dəstə, əlli-əlli oturtdun». 15 Şagirdlər də eləcə edib hamını oturtular. 16 İsa beş çörəyi və iki balığı götürüb göyə baxaraq şükrür duası etdi. Sonra onları

bölib şagirdlərə verdi ki, camaata paylaşınlar. Buluddan bir səs gəldi: «Bu Mənim Oğlumdur, 17 Hamı yeyib-doydu. Artıq qalan hissələr on iki seçilmişimdir, Ona qulaq asın!» 36 Səs kəsiləndə zənbilə yiğildi. 18 Bir gün İsa tək dua edirdi. onlar ısanı tək gördülər. Şagirdlər bunu sırr Şagirdlər də yanında idi, İsa onlardan soruşdu: olaraq saxlayıb o günlərdə gördüklerini heç «Camaatin dediyinə görə Mən kiməm?» 19 Onlar kimə danişmadılar. 37 Ertəsi gün onlar dağdan belə cavab verdilər: «Bəziləri Vəftizçi Yəhya, enəndə ısanı böyük bir izdiham qarşılıdı. 38 başqları İlyas, digərləri isə deyirlər ki, qədim Camaat arasından bir kişi çıçırdı: «Müəllim, peyğəmbərlərdən biri dirilib». 20 İsa onlara yalvarıram, oğluma nəzər sal, o mənim yeganə dedi: «Bəs siz nə deyirsiniz? Sizcə Mən kiməm?» balamdır. 39 Bir ruh onu tutur, o birdən bağırrır. Peter cavab verdi: «Sən Allahın Məsihisən». 21 Ruh onu ağızından köpük gələnəcən sarsıdır. İsa şagirdlərinə qadağan edib əmr etdi ki, bunu Ona əziyyət verib güc-bəla ilə onu tərk edir. 40 heç kəsə danışmasınlar. 22 O dedi: «Bəşər Oğlu Mən şagirdlərinən xahiş etdim ki, bu ruhu çox əzab çəkməli, ağısaqqallar, başçı kahinlər qovsunlar, amma bacarmadılar». 41 İsa da və ilahiyatçılar tərəfindən rədd olunmalı, ona cavab verdi: «Ey imansız və yolunu azmış öldürülməli və üçüncü gün dirilməlidir». 23 nəsil! Nə vaxta qədər Mən sizinlə qalib sizə Sonra hamisəna söylədi: «Əgər bir kəs Mənim dözəcəyəm? Oğlunu yanımı gətir». 42 Oğlan ardımca gəlmək istəyirsə, özündən imtina etsin İsaya yaxınlaşarkən cin onu yerə atıb sarsıtdı. və hər gün çarmixını götürüb ardımca gəlsin. Amma İsa natəmiz ruha qadağan etdi, oğlanı 24 Kim canını xilas etmək istəyirsə, onu itirəcək, sağaldıb atasına qaytardı. 43 Hamı Allahın amma kim Mənim uğrumda canını itirirsə, əzəmətinə təccübəlnirdi. Onlar hamisə ısanın onu xilas edəcək. 25 İnsan bütün dünyani etdiyi işlərə heyrət edərkən O, şagirdlərinə qazanıb canını məhv edər yaxud itirərsə, ona dedi: 44 «Bu sözlərə qulaq asın: Bəşər Oğlu nə xeyri var? 26 Kim Məndən və Mənim insan əllərinə təslim edilmək üzrədir». 45 Lakin sözlərimdən utanarsa, Bəşər Oğlu da Özünün, şagirdlər bu sözü başa düşmədilər. Bu sözün Atasının və müqəddəs mələklərin izzəti içində mənası onlar üçün gizli qaldı və Ondan bu gələndə o adamdan utanacaq. 27 Amma sizə söz barədə soruşmaqdan da qorxurdular. 46 həqiqəti deyirəm: burada duranlardan bəzisi Şagirdlər aralarında kimin ən böyük olduğu Allahın Padşahlığını görmədən ölməyəcək». 28 barədə mübahisə etməyə başladılar. 47 Amma Bu sözleri söyləyəndən təxminən səkkiz gün İsa onların ürəklərindən keçəni bilib bir balaca keçmişdi. İsa Özü ilə Peter, Yəhya və Yaqubu uşağı götürüb yanına qoydu. 48 Sonra onlara götürüb dua etmək üçün dağa çıxdı. 29 İsa dua dedi: «Kim Mənim adımla bu uşağı qəbul edərsə, edərkən üzünü görünüşü dəyişdi və libası Məni qəbul edər. Kim Məni qəbul edərsə, Məni gözqamaşdırıcı ağ rəng aldı. 30 O anda iki nəfər Gəndərəni qəbul edər. Sizin aranızda hamidan İsa ilə səhbət etməyə başladı. Onlar Musa və kiçik olan ən böyükdür». 49 Yəhya cavabında İlyas idi. 31 Onlar ehtişam içində göründlər dedi: «Ustad, biz Sənin adınla cinləri qovan bir və ısanın Yeruşəlimdə yerinə yetirəcəyi bu nəfəri gördük, amma bizimlə birgə getmədiyinə dünyadan ayrılması barədə danişirdilər. 32 Peter görə ona mane olduq». 50 Amma İsa ona və onun yoldaşları dərin yuxuya dalmışdilar. dedi: «Ona mane olmayın! Əleyhinizə olmayan Yuxudan ayılanda isə ısanın ehtişamını və sizin tərəfinizdədir». 51 Dünyadan ayrılaceyi yanında duran iki kişini gördülər. 33 Onlar ısanın günlər yaxınlaşdıqca İsa Yeruşəlimə getmək yanından gedəndə Peter İsaya dedi: «Ustad! Nə qərarına gəldi. 52 İsa qabağınca elçilər göndərdi. yaxşı ki biz buradayıq. Gel üç çardaq quraq, biri Onlar ısanın gəlişi münasibəti ilə hazırlıq işləri Sənin, biri Musa, biri də İlyas üçün». Əsbində o görmek üçün gedib Samariyalıların bir kəndinə nə dediyini bilmirdi. 34 Peter bunu deyən zaman girdilər. 53 Lakin Samariyalılar ısanı qəbul bir bulud gəldi və onların üzərinə kölgə saldı. etmədilər, çünki O, Yeruşəlimə doğru gedirdi. 54 Buluda daxil olarkən onları dəhşət bürüdü. 35 Şagirdlərdən Yaqubla Yəhya bunu görüb dedilər:

«Rəbb, bunları məhv etmək üçün bir əmrlə olacaq. 13 Vay halına, ey Korazin! Vay halına, göydən alov yağıdurmamızı istəyirsənmi?» 55 ey Bet-Sayda! Sizdə baş vermiş möcüzələr Sur Amma İsa dönüb onlara qadağan etdi. 56 Sonra və Sidonda olsayıdı, onlar çoxdan çıl geyinib onlar başqa bir kəndə yollandılar. 57 Onlar yol külün üstündə oturaraq tövbə edərdi. 14 Amma boyu gedərkən bir nəfər İsaya dedi: «Sən hara qiyamat günü Sur və Sidonun hali sizindən getsən, Sənin ardınca gedəcəyəm». 58 İsa ona dedi: «Tülkülərin də yuvası, göydə uçan quşların da yuvası var. Amma Bəşər Oğlunun başını qoymağə belə, yeri yoxdur». 59 Bir başqasına İsa dinləyir, sizi rədd edən Məni rədd edir. Məni dedi: «Ardımcıa gəl». O İsa dedi: «Ya Rəbb, mənə rədd edənsə Məni Göndərəni rədd edir». 17 icazə ver, əvvəlcə gedim, atamı dəfn edim». Yetmiş şagird sevinə-sevinə qayıtdı və dedi: «Ya 60 İsa ona dedi: «Qoy ölüler öz ölülərini dəfn Rəbb, Sənin adımla cinlər belə, bizə tabe olur!» etsin. Sənsə get, Allahın Padşahlığını bəyan 18 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən Şeytanın et». 61 Yenə başqa bir adam dedi: «Ya Rəbb, ildırım kimi göydən düşməyini görmüşüm. 19 Sənin ardınca gələrəm, amma əvvəl icazə ver Baxın Mən sizə salahiyət vermİŞəm ki, ilanları, evimdəkilərlə vidalaşım». 62 Lakin İsa ona dedi: əqrəbləri və düşmənin bütün gücünü ayaq «Kotam tutub geriyə baxan Allahın Padşahlığına altında əzəsiniz və heç nə sizə zərər vurmayaçaq. layiq deyil».

10 Bu hadisələrdən sonra Rəbb başqa yetmiş nəfəri təyin etdi və onları iki-iki Özünün gedəcəyi hər şəhərə və hər yerə Özündən əvvəl göndərdi. 2 Onlara dedi: «Məhsul çoxdur, işçilərsə azdır. Buna görə də məhsulun Sahibinə yalvarın ki, Öz məhsulunu yiğmaq üçün işçilər göndərsin. 3 Gedin, sizi qurdaların arasına quzular kimi göndərirəm. 4 Özünüzlə nə kisə, nə torba, nə də çarış götürür. Yolda heç kimlə salamlaşış danışmayın. 5 Hansı bir eva girsəniz, əvvəl “Bu eva əmin-amanlıq olsun!” deyin. 6 Əgər orada əmin-amanlığa layiq bir adam varsa, dilədiyiniz əmin-amanlıq onun üzərində qalacaq. Əks halda o sizə qayıdacaq. 7 Girdiyiniz evdə qalın, sizə nə verirlərsə, yeyib-icin, çünkü işçi öz haqqına layiqdir. Evdən eva köçməyin. 8 Hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul edirlərsə, qabağınızı qoyulanı yeyin. 9 Orada olan xəstələrə şəfa verin və onlara deyin: “Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşır”. 10 Amma hansısa bir şəhərə girdiyiniz zaman sizi qəbul etməsələr, oranın küçələrinə çıxıb belə deyin: 11 “Sizin əleyhinizə çıxaraq şəhərinizin ayaqlarımıza yapışan tozunu belə, çırpırıq. Amma bunu bilin ki, Allahın Padşahlığı sizə yaxınlaşır”. 12 Sizə bunu deyirəm: qiyamat günü Sodomun hali o şəhərin halından daha asan

daha asan olacaq. 15 Sən, ey Kefernahum, göyə qədər ucalacaqsanmı? Ölülər diyarına qədər enəcəksən. (Hadəs g86) 16 Sizi dinləyən kəs Məni 17 etsin. Sənsə get, Allahın Padşahlığını bəyan 18 İsa onlara belə cavab verdi: «Mən Şeytanın et». 19 Sənin ardınca gələrəm, amma əvvəl icazə ver Baxın Mən sizə salahiyət vermİŞəm ki, ilanları, evimdəkilərlə vidalaşım». 20 Bununla belə, ruhların sizə tabe olduğuna görə sevinməyin, amma sevinin ki, adlarınız göylərdə yazılıb». 21 İsa o vaxt Müqəddəs Ruhda şədlanıb dedi: «Ey yerin-göyün Sahibi olan Atal! Səndən raziyam ki, bu şeyləri müdrik və dərrakəli adamlardan gizlədib körpələrə agah etdin. Bəli, Ata! Çünkü bu Sənin xoş niyyətin idi. 22 Atam tərəfindən hər şey Mənim ixtiyarıma verildi. Oğulun kim olduğunu Atadan başqa heç kəs bilməz. Atanın kim olduğunu da Oğuldan və Oğulun agah etmək istədiyi şəxsənən başqa heç kəs bilməz». 23 Sonra İsa şagirdlərə sarı dönüb onlara ayrıca dedi: «Nə bəxtiyardır o gözlər ki, sizin gördükərinizi görür! 24 Sizə bunu deyirəm: bir çox peygəmbərlər və padşahlar sizin gördükərinizi görmək istədilər, amma görmədilər, eşitdikərinizi eşitmək istədilər, amma eşitmədilər». 25 Bir qanunşunasısanı sinamaq məqsədi ilə qalxbı dedi: «Müəllim, əbədi həyatı ırs olaraq almaq üçün mən nə etməliyəm?» (İoannis g166) 26 İsa ondan soruşdu: «Qanunda nə yazılıb? Orada nə oxuyursan?» 27 Bu adam İsaya belə cavab verdi: «“Allahın Rəbbi bütün qəlbini, bütün varlığınla, bütün gücünlə və bütün düşüncənlə sev” və “Qonşunu özün kimi sev”». 28 İsa ona dedi: «Sən düz cavab verdin, buna əməl et və yaşayacaqsan». 29 Amma o özüna haqq qazandırmaq üçün İsadan soruşdu: «Bəs mənim qonşum kimdir?» 30 İsa belə cavab

verdi: «Bir nəfər Yerusəlimdən Yerixoya gedən 7 Dostu da içəridən belə cavab verir: "Məni yolda quldurların əlinə düşdü. Quldurlar onu narahat etmə. Qapı artıq qıflıldır, usaqlarım soyundurub döydülər və yarımcən halda qoyub yanında yatıb, mən durub sənə bir şey verə getdilər. 31 Təsadüfən o yoldan bir kahin enirdi. bilmərəm". 8 Sizə deyim ki, o həmin adamlı Bu adami görən kimi yoluñ o biri tərəfi ilə keçib dəst olduğu halda vermək istəməsə də, təkidlə getdi. 32 Bir Levili də ora yaxınlaşış o adamı xahiş etdiyinə görə qalxıb nə qədər ehtiyacı görəndə yoluñ o biri tərəfi ilə keçib getdi. 33 O olsa, ona verəcək. 9 Mən sizə bunu deyirəm: yolla gedən bir Samariyalı isə bu adami görəndə diləyin, siza veriləcək, axtarın, tapacaqsınız, ona rəhmi gəldi. 34 Ona yaxınlaşdı və zeytun qapını döyün və sizə açılacaq. 10 Çünkü hər yağı ilə şərab tökərək yaralarını sarıdı. Sonra bu diləyən alar, axtaran tapar, qapı döyənə açılar. adəmi öz heyvanına mindirib mehmanxanaya 11 Aranızdan hansı ata oğlu ondan baliq diləsə, gətirdi və ona qayğı göstərdi. 35 Ertəsi gün o, ona baliq yerinə ilan verə? 12 Yaxud yumurta iki dinar çıxarıb mehmanxana sahibinə verərək diləsə, ona əqrəb verə? 13 Beləliklə, siz dedi: "Onun qayığısını çək. Əgər bundan da çox pis olduğunuz halda öz övladlarınıza yaxşı xərcin çıxsa, mən geri qayıdanda sənə verəm". hədiyyələr verməyi bilirsinizsə, göydə olan 36 Səncə bu üç nəfərdən hansı quldurların əlinə Atanın Ondan diləyənlərə Müqəddəs Ruhu düşən adəmin qonşusu idi?» 37 Qanunşunas verəcəyi nə qədər yeqindir!» 14 İsa bir adəmdən cavab verdi: «Ona mərhəmət göstərən». İsa da lal olan bir cini qovurdu. Cin çıxandan sonra ona dedi: «Get, sən də elə et». 38 İsa şagirdləri ilə lal danışmağa başladı və camaat heyrətləndi. yoluna davam edərkən bir kəndə girdi. Burada 15 Amma onların bəzisi deyirdi: «O, cincilərin Marta adlı bir qadın Onu öz evinə dəvət etdi. 39 başçısı Baal-Zevulun gücü ilə cinciləri qovur». Onun Məryəm adlı bir bacısı vardi. O, Rəbbin 16 Başqları isə İsanı sinamaq üçün istədilər ayaqları yanında oturub Onun sözünə qulaq ki, göydən gələn bir əlamət göstərsin. 17 asıldı. 40 Marta isə işin çoxluğundan çəşib- Nə düşündüklərini bilən İsa onlara dedi: «Öz qalmışdı. O, isaya yaxınlaşış dedi: «Ya Rəbb! daxilindən bölnümüş hər padşahlıq viran Görmürsən ki, bacım işləri tək mənim üstümə qalar və öz içindən bölnümüş ev dağları. yığıb? Ona de ki, mənə kömək etsin». 41 Rəbb 18 Əgər Şeytan da öz daxilindən bölnübsə, isə ona belə cavab verdi: «Marta, Marta, sən çox onun padşahlığı necə davam gətirər? Siz də şeyin qayığısını çəkib təlaşa düşürsən. 42 Yalnız deyirsiniz ki, Mən cinciləri Baal-Zevulun gücü ilə qovuram. 19 Əgər Mən cinciləri Baal-Zevulun onun əlindən alınmayacaq».

11 İsa bir yerda dua edirdi. Duasını bitirəndə şagirdlərindən biri Ona dedi: «Ya Rəbb, Yəhya öz şagirdlərinə öyrətdiyi kimi Sən də bizi dua etməyi öyrət». 2 İsa onlara dedi: «Dua edəndə belə deyin: Göylərdə olan Atamız, Adın müqəddəs tutulsun, Padşahlığın gəlsin. Göydə olduğu kimi yerdə də Sanin iradən olsun. 3 Gündəlik cörəyimizi bizi hər gün ver. 4 Bizi borçlu olan hər adəmi bağışladığımıza görə Bizim günahlarımızı da bağışla. Bizi sınaga çəkmə». 5 Sonra İsa onlara dedi: «Məsələn, sizlərdən birinin bir dostu var. O da gecə yarısı dostunun yanına gedib deyir: "Dostum, mənə üç köməc çörək borc ver, 6 çünkü yanına dostum gəlib, qabağına qoyacaq heç nəyim yoxdur".

güçü ilə qovuramsa, bəs sizin adamlarınız kimin gücü ilə qovur? Buna görə də onlar sizin hakimləriniz olacaq. 20 Lakin Mən cinciləri Allahın qüdrəti ilə qovuramsa, deməli, Allahın Padşahlığı üzərinizə gelib. 21 Əgər güclü bir adam təpədən-dırnağadək silahları öz evini qoruyursa, onun əmlakı əmin-amanlıqdadır. 22 Amma ondan gülüsü ona hücum edib qalib gələrsə, onda onun güvəndiyi silahları əlindən alıb talan mallarını bölüşdürürlər. 23 Mənimlə olmayan Mənə qarşıdır və Mənimlə yiğmayan dağıdır. 24 Natəmiz ruh adəmdən çıxdıqdan sonra quraq yerlərdə dolaşar, rahatlıq axtarar, lakin tapmaz. O zaman deyər: "Çıxdığım evə dönüm". 25 Eva qayıdanda onu süpürülmüş və səliqə-sahman içində görər. 26 Bu vaxt o gedib

özündən daha betər yeddi başqa ruhu götürür. və Allah məhbəbətinə etinasızlıq göstərisiniz. Onlar da oraya girib məskunlaşar. Onda bu Amma onda biri verməklə yanaşı bunları adının axırı əvvəlkindən daha pis olar». 27 İsa da yerina yetirməli idiniz. 43 Vay haliniza, bunu deyərkən bir qadın camaatın arasından ey fariseylər! Sınaqoqlarda baş kürsüləri uca səslə Ona dedi: «Səni bətnində daşyan və tutmağı və bazar meydanlarında salam almağı Səni əmizdirən nə bəxtiyardır!» 28 Amma İsa sevirsiniz. 44 Vay haliniza! Çünkü siz insanların dedi: «Daha doğrusu, Allahın kələməni eşidib xəbəri olmadan üstündən keçdikləri itmiş ona riyət edənlər nə bəxtiyardır!» 29 Camaat qəbirlərə oxşayırsınız». 45 Qanunşunaslardan Onun ətrafında yiğilanda İsa danışmağa başladı: biri İsaya cavab verdi: «Müəllim, sən bunları «İndiki nəsil pis nəsildir. Onlar əlamət axtarır, deməkla bizi də təhqir edirsən». 46 İsa da amma onlara Yunusun əlamətindən başqa heç belə dedi: «Elə sizin də vay haliniza, ey bir əlamət verilməyəcək. 30 Çünkü Yunus Nineva qanunşunasları! Çünkü adamları ağır yük'lərlə əhalisinə necə bir əlamət oldusa, Bəşər Oğlu da yükleyirsiz, amma özünüz barmağınızın biri bu nəsil üçün belə olacaq. 31 Cənub mələkəsi ilə də bu yük'lərə toxunmursunuz. 47 Vay qiyamət gündündə bu nəslin adamları ilə birgə haliniza! Çünkü peyğəmbərlərə məqbərələr qalxıb onları məhkum edəcək. Çünkü mələkə tikirsiniz, amma onları sizin ata-babalarınız Süleymanın hikmətli sözlərini dirləmək üçün öldürdülər! 48 Beləliklə, siz ata-babalarınızın yer üzünüñ ucqarlarından gəlməşdi. Budur, etdiklərinə şahidlik edib bəyənirsınız. Çünkü Süleymandan daha böyük Olan buradadır. onlar peyğəmbərlərə öldürüüb, sizsə onlara 32 Nineva xalqı qiyamət gündündə bu nəsilla məqbərələr tikirsiniz. 49 Buna görə də birgə qalxıb onu məhkum edəcək. Çünkü onlar Allahın hikməti belə demişdi: "Mən onlara Yunusun vəzinə görə tövbə etmişdilər. Budur, peyğəmbərlər və həvarilər göndərəcəyəm, Yunusdan daha böyük Olan buradadır. 33 Heç onların bəzisini öldürüb, bəzisini isə təqib kim çırağı yandırıb onu gizli yerə yaxud da edəcəklər". 50 Beləcə bu nəsil dünya yaranandan qabın altına qoymaz. Əksinə, çiraqdana qoyar ki, bəri Habilin qanından tutmuş qurbanıahlala içəri girənlər işığı görsünlər. 34 Bədəninin çırağı məbədin arasında öldürülülmüş Zəkəriyyənin gözündür. Gözün sağlam olanda bütün bədənin qanına qədər bütün peyğəmbərlərin tökülen də nurlu olur. Gözün zəif görəndə isə bütün qanı üçün məsuliyyət daşıyacaq. Bəli, Mən bədənin də qaranlıq olur. 35 Beləliklə, diqqət sizə deyirəm: onun üçün bu nəsil məsuliyyət et ki, səndəki "nur" qaranlıq olmasın. 36 Əgər daşıyacaq. 52 Vay haliniza, ey qanunşunaslar! sənin bütün bədənin nurlu olub heç bir yerdə Çünkü bilik qapsısının açarlarını götürmüsünüz. qaranlıq qalmırsa, çiraq sənə öz nuru ilə işiq Özünüz bu qapıdan girmədiniz, girmək saçıdıği kimi bədənin də tamamilə nurlu olacaq». istəyənlərə də mane oldunuz». 53 İsa oradan 37 İsa bunları deyib qurtaranda fariseylərdən çıxanda ilahiyatçılarla fariseylər ona çok biri Onu evinə yeməyə dəvət etdi. O da içəri təzyiq göstərərkər bir çox məsələlər barədə Onu girib süfrəyə oturdu. 38 İsanın yeməkdən əvvəl sorğu-sualı tutmağa başladılar. 54 Onlar fürsət yuyunmadığını görən farisey heyrətləndi. 39 Axtarıldılardır ki, İsanın ağızından çıxan bir sözlə Lakin Rəbb ona dedi: «İndi siz fariseylər kasanın və boşqabın bayır tərəfini təmizləyirsiz, lakin daxiliniz soyğunçuluq və pisliklə dolub. 40 Ey ağılsızlar, zahiri yaradanla daxili yaradan eyni deyilmi? 41 Yaxşısı budur ki, qablarınızın içindəkilərini sədəqə verəsiniz, onda sizin üçün hər şey təmiz olar. 42 Vay haliniza, ey fariseylər! Çünkü siz nanə, sədəfotu və hər cür göyərtinin onda birini verirsiniz, lakin ədalətə

12 Bu vaxt saysız-hesabsız adam bir-birini sixışdırı-sixışdırı oraya yiğildi. İsa əvvəl şagirdlərinə danışmağa başladı: «Fariseylərin mayasından, yəni ikiüzlülükdən özünüzi gözləyin. 2 Elə örtülü bir şey yoxdur ki, aşkarla çıxmayaçaq və elə gizli bir şey yoxdur ki, bilinməyəcək. 3 Buna görə də qaranlıqda dediiniz gün işığında eşidiləcək, bağlı qapı

arkasında qulağa piçildadığınız damlardan üçün, "Nə geyinəcəyik?" deyə bədəniniz üçün bəyan olunacaq. **4** Ey dostlarım, sizə deyirəm: qayğı çəkməyin. **23** Can yeməkdən, bədənsə bədəni öldürən və ondan sonra başqa heç geyinməkdən daha vacibdir. **24** Qarşalara nə edə bilməyənlərdən qorxmayın. **5** Amma baxın: onlar nə əkir, nə də biçir, nə anbarları, Kimdən qorxmaq lazımlı olduğunu sizə göstərim: nə də zırzəmıləri var. Amma Allah onları adamı öldürəndən sonra cəhənnəmət atmağa yedidir. Siz quşlardan nə qədər qiymətlisiniz! ixтиyari olan Allahdan qorxun. Bəli, sizə deyirəm: **25** Hansı biriniz qayğı çəkməklə ömrünü bir Ondan qorxun! (**Geenna g1067**) **6** Beş sərçə iki anlıq belə, uzada bilər? **26** Əgər siz elə balaca qara pula satılmırmı? Onlardan biri belə, şeyi etməyi bacarmırsınızsa, nə üçün başqa Allahın qarşısında yaddan çıxmır. **7** Sizin şeylərin qayğısını çəkirsiniz? **27** Zanbaqların başınızdakı saçları belə, sayılıb. Qorxmayın, siz necə böyüdüyüünə baxın: onlar nə zəhmət əkir, saysız-hesabsız sərçədən daha dəyərlisiniz. **8** nə də ip ayırır. Lakin sizə bunu deyirəm ki, Mən sizə deyirəm: insanlar qarşısında Məni bütün cah-calalı içində olan Süleyman belə, iqrar edən hər kəsi Bəşər Oğlu da Allahın bunlardan biri kimi geyinməmişdi. **28** Ey imanı maləkləri qarşısında iqrar edəcək. **9** Amma az olanlar, bu gün çöldə olub sabah ocağa atılan insanlar önündə Məni inkar edən özü də otu Allah belə geyindirirsə, sizi geyindirəcəyi Allahın mələkləri önündə inkar olunacaq. **10** nə qədər yəqindir! **29** "Nə yeyəcəyik?", "Nə Bəşər Oğluna qarşı bir söz deyən hər kəs içəcəyik?" deyə axtarış narahat olmayıñ. bağışlanacaq; amma Müqəddəs Ruha küfr **30** Çünkü dünyadaki bütpərəstlər bütün bu edən bağışlanmayacaq. **11** Sizi sinaqoqlara, şeyləri axtarırlar. Doğrudan da, Atanız bunlara başçıların və hökmardarların qarşısına gətirəndə ehtiyacınızı olduğunu bilir. **31** Lakin siz Allahın özünüüzü necə müdafiə edəcəyiniz və yaxud Padşahlığı axtarın, onda bunlar da sizə əlavə nə deyəcəyiniz barədə qayğı çəkməyin. **12** olaraq veriləcək. **32** Qorxma, ey kiçik sürü! Çünkü Müqəddəs Ruh sizə o anda nə deməli Atanız Padşahlığı sizə verməyi münasib gördü. olduğunu öyrədəcək». **13** İzdihamdan bir **33** Əmlakınızı satın və sədəqə verin. Özüntüzə nəfər İsaya dedi: «Müəllim, qardaşımı de ki, köhnəlməyən kisələr, göylərdə tükənməyən mirası mənimlə böləsün». **14** İsa ona belə cavab xəzinə hazırlayın. Oraya nə oğru gələr, nə də verdi: «Ey insan, Məni kim üzərinizə hakim onu güvə yeyər. **34** Çünkü xəzinəniz haradadırsa, ya vəkil qoyub?» **15** Sonra İsa onlara dedi: ürəyiniz də orada olacaq». **35** «Qoy qurşaqlarınız «Diqqəti olun, hər cür tamahkarlıqdan özünüüzü bellərinizdə bağlı və çiraqlarınız yana-yana qoruyun. Çünkü insanların həyatı var-yoxunun qalsın. **36** Toy ziyafətindən qayıdan ağasını bolluğundan asılı deyil». **16** İsa onlara bu məsəli gözləyən adamlara oxşayın. Onlar ağaları gəlib danişdi: «Bir varlığın torpağı bol məhsul verdi. qapını döyen kimi qapını açmağa hazır olurlar. **17** Bu adam ürəyində düşündü: "Məhsulumu **37** Nə bəxtiyardır o qullar ki, ağa qayıdanda qoymağa yerim yoxdur. Axi nə edim?" **18** Sonra onları oyaq görür! Sizə doğrusunu deyirəm: o dedi: "Belə edərəm: anbarlamı söküb daha özü qurşaqlanıb qullarını süfrəyə oturdacaq və böyüklerini tikəcəyəm. Bütün taxılımı və malımı gəlib onlara xidmət edəcək. **38** Ağa istər gecəyarı, oraya yiğaram. **19** Canımı deyərəm: ey canım, istər ondan gec, səhərə yaxın gəlib qulları oyaq illərlə kifayət qədər var-dövlət yiğmisan. İndi görsə, o qullar necə də bəxtiyardır! **39** Amma dincəl, ye-iç, kef elə". **20** Amma Allah ona dedi: bunu bilin ki, əgər evin yiyyəsi oğrunun hansı "Ay axmaq, bu gecə canını səndən alacaqlar. saatda gələcəyini bilsəydi, evinin yarılmamasına Bəs hazırladığın kimə qalacaq?" **21** Özü üçün imkan verməzdi. **40** Beləcə siz də hazır olun, xəzinə toplayan, amma Allahın önündə varlı çünkü Bəşər Oğlu gözləmədiyiniz vaxt galəcək». olmayan hər bir insanın axırı da elə olacaq». **41** Peter dedi: «Ya Rəbb, bu məsəli ancaq bizə **22** İsa Öz şagirdlərinə belə dedi: «Buna görə danişsən, yoxsa hamiya?» **42** Rəbb cavab verdi: sizə deyirəm: "Nə yeyəcəyik?" deyə canınız «Vaxtlı-vaxtında onlara yemək vermək üçün

ağasının öz nökerləri üzərinə qoyduğu sadiq 2 İsa buna belə cavab verdi: «Siz elə bilirsiniz ki, və ağıllı idarəçi kimdir? 43 Nə bəxtiyardır o bu aqibətə uğramış Qalileyalılar bütün digər qul ki, ağası evinə qayıdanda onu iş başında Qalileyalılardan daha betər günahlı idilər? görür! 44 Sizə həqiqəti deyirəm: ağası bu qula 3 Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, bütün əmlakı üzərində idarəciliy tapşıracaq. 45 hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız. 4 Yaxud Amma həmin qul ürəyində “ağam gec galəcək” Şiloah qülləsi on səkkiz adəmin üstünə aşib deyərsə, başqa nökrə və qarabaşları döyməyə, onları öldürəndə onların Yeruşəlim sakınlarının yeyib-içməyə, sərxoşluğa uymağa başlayarsa, 46 hamisindən təqsirkar olduqlarını fikirləşirsiniz? o qulun ağası onun gözləmədiyi gün və aqlına 5 Xeyr, Mən sizə deyirəm: tövbə etməsəniz, gəlmədiyi vaxt gələcək, ona ağır cəza verəcək hamınız onlar kimi məhv olacaqsınız». 6 Sonra və onu sədaqətsizlərlə bir yerdə saxlayacaq. 47 İsa bu məsali danışdı: «Bir adamın bağında bir Ağasının istəyini bilib hazır olmayan və onun əncir ağacı ekilmışdı. Bu adam gəlib ağacda istəyinə əməl etməyən qul çox döyülacek. 48 meyvə axtardı, amma tapmadı. 7 O, bağbana Bilməyib o cəzaya layiq iş görənsə az döyülacek. dedi: “Bura bax, üç ildir ki, mən gəlib bu əncir Kimə çox verilibsə, ondan çox da istəniləcək. ağacında meyvə xartarıram, amma tapmırıam. Kimə çox tapşırılibsa, ondan daha çox tələb Onu kəs! Nə üçün bu ağac əbəs yerə torpağı olunacaq. 49 Mən yer üzünə od yağıdırmağa tutur?” 8 Bağbansı cavabında belə dedi: “Ağa, bir gəlmışəm. Kaş ki bu od artıq alışib-yanaydı! il də buna əl dəymə. Mən onu belləyib dövrəsinə 50 Mənim alacağım bir vəftiz var. Bu vəftiz peyin tökərəm. 9 Gələn il bu ağac meyvə gətirsə, yerinə yetib qurtaranadək nə qədər sıxıntı yaxşıdır, yox, gətirməsə, onu kəsərsən”. 10 İsa çəkməliyəm! 51 Siz düşünürsünüz ki, Mən yer bir dəfə Şənbə günü sinaqoqlardan birində təlim üzünə sülh gotirməyə gəlmışəm? Xeyr, siza öyrədirdi. 11 Orada on səkkiz il daxilində xəstəlik deyirəm ki, Mən ayrıraq gətirməyə gəlmışəm! ruhu olan beli bükülmüş bir qadın var idi. O, 52 Çünkü bundan sonra bir evdə yaşayan beş belini heç düzəldə bilmirdi. 12 İsa bu qadını nəfər bir-birindən ayrırlaraq üç nəfərə qarşı iki görəndə çağırıb dedi: «Ey qadın, sən azarından nəfər, iki nəfərə qarşı üç nəfər olacaq. 53 Çünkü azad oldun». 13 İsa əllərini qadının üstünə ata oğlundan, oğul atasından, ana qızından, qoyanda o dərhal dikəlib Allahı izzətləndirməyə qız anasından, qayınana gəlinindən, gəlin də başladı. 14 Amma sinaqoqun rəisi İsanın Şənbə qayınanasından ayrılaceq». 54 İsa camaata bunu günü şəfa verdiyinə hiddətlənib camaata belə da dedi: «Siz qərb tərəfdən qalxan buludu xıtab etdi: «İş görmək üçün altı gün var, o günlər görəndə dərhal “yağış yağacaq” deyirsiniz, bu gəlin və şəfa alın, Şənbə günü yox». 15 Rəbb isə da olur. 55 Cənub külüyinin əsmasını görəndə ona belə cavab verdi: «Ey ikiüzlülər, sizlərdən “qızmar isti olacaq” deyirsiniz, bu da olur. 56 Ey hər biriniz Şənbə gündündə öz öküzünün ya ikiüzlülər, yer üzünün və göyün görünüşünü eşşəyinin bağını açıb tövlədən su içməyə seçə bilirsiniz, bəs onda nə üçün indiki zamanı aparmırımı? 16 İbrahimin qızı olan bu qadını seçə bilmirsiniz? 57 Nə üçün düzgün olan şeyə da on səkkiz il ərzində Şeytan buxovlamışdı. özünüz qərar vermirsiniz? 58 Səni ittiham Şənbə günü bu qadının buxovlarını açmaq lazıim edənlə birgə hakimin yanına gedəndə yolda deyildimi?» 17 İsa bunları deyəndə Ona qarşı ikən onunla barışmağa çalış. Yoxsa səni hakimin çıxanlar hamısı utandı. Camaatın hamısı isə qabağına sürüyər, hakimsə məhkəmə icraçısına Onun etdiyi bütün izzətli işlərinə görə sevinirdi. ötürür, o da səni zindana atar. 59 Sənə bunu 18 Sonra İsa dedi: «Allahın Padşahlığı nəyə deyirəm: axırıncı qəpik-quruşunu verməyinca bənzəyir? Onu nəyə bənzədim? 19 O, bir adəmin oradan əsla çıxmayaqsan».

13 Bu vaxt orada olan bəzi adamlar İsaya xəbər verdilər ki, Pilat bəzi Qalileyalıların qanını kəsdikləri qurbanların qanına qatmışdı.

bağçasına əkdiy xardal toxumuna bənzəyir. O toxum böyüküb ağac olur. Göydə uçan quşlar onun budaqlarında yuva qurur». 20 İsa yenə dedi: «Allahın Padşahlığını nəyə bənzədim?

21 O, xəmir mayasına bənzəyir. Qadın onu «Şənbə günü insanlara şəfa verməyə icazə var götürüb üç kisə una qarışdırıb bütün xəmir ya yox?» **4** Amma onlar dinmirdi. İsa o adama əli acıyanadak saxlayır». **22** İsa şəhər və kəndləri ilə toxundu, onu sağaltdı və buraxdı. **5** İsa onlara gəzib təlim öyrədərək Yerusalimə tərəf gedirdi. dedi: «Sizlərdən kimin oğlu yaxud öküzü Şənbə **23** Bir nəfər Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, xilas günü quyuya düşsə, onu dərhal oradan dərtib tapanların sayı az olacaqmı?» İsa onlara belə çıxarmaz?» **6** Onlar İsanın bu sualına cavab verə cavab verdi: **24** «Dar qapıdan girməyə çalışın. bilmədilər. **7** İsa fikir verdi ki, dəvət olunanlar Sizə bunu deyirəm: çoxları bu qapıdan girməyə yuxarı başda oturmağı seçdilər. Onlara belə can atacaq, amma gira bilməyəcək. **25** Ev iyiyəsi bir məsəl söylədi: **8** «Bir nəfər səni toya dəvət durub qapını bağlayandan sonra siz bayırda edirsa, yuxarı başda oturma. Bəlkə ev iyiyəsinin durub qapını döyərək deyəcəksiniz: “Ey ağa, səndən də hörmətli bir qonağı var. **9** İkinizi də biza qapını aç!” O isə cavabında sizə deyəcək: toya dəvət edən gəlib sənə “bu adama yer ver” “Mən sizin haradan geldiyinizi bilmirəm!” **26** Siz desə, sən xəcalət içində aşağı başda əyləşməli o vaxt belə deyəcəksiniz: “Biz Sənin qarşında olarsan. **10** Amma dəvət olunanda gedib ən yeyib-içmişik. Sən bizim küçələrdə öyrədirdin”. aşağı başda otur ki, səni dəvət edən adam gəlib **27** O isə sizə deyəcək: “Ey haqsızlıq edənlərin sənə “Dostum! Yuxarı başa keç” desin; o zaman hamısı, Mən sizin haradan geldiyinizi bilmirəm, səninlə birgə oturanların hamısının qarşısında Məndən uzaq olun!” **28** İbrahimim, İshaqı, Yaqubu hörmət qazanarsan. **11** Çünkü özünü yüksəldən və bütün peyğəmbərləri Allahın Padşahlığında, hər kəs aşağı tutulacaq, özünü aşağı tutansa özünüüz isə bayırə atılmış görəndə aranızda yüksəldiləcək». **12** İsa Onu dəvət edənə də ağlaşma və diş qıçırıcı olacaq. **29** Adamlar dedi: «Günorta yaxud axşam yeməyi verdiyin şərqdən, qərbdən, şimaldan, cənubdan geləcək vaxt öz dostlarını, qardaşlarını, qohumlarını, və Allahın Padşahlığında süfrəyə oturacaq. **30** dövlətli qonşularını dəvət etmə ki, onlar da Budur, elə axırıncılar var ki, birinci olacaq, elə səni çağıraraq sənə əvəzini versin. **13** Amma birincilər var ki, axırıncı olacaq». **31** O zaman qonaqlıq verəndə yoxsulları, əllilləri, topalları, bəzi fariseylər gəlib İsaya dedilər: «Buradan çıx korları çağır. **14** Onda onlar sənə əvəzini verə get, çünkü Hirod Səni öldürmək istəyir». **32** İsa bilmədiyinə görə sən bəxtiyar olacaqsan. Çünkü onlara dedi: «Gedin o tülükyə deyin: “Budur, salehlər dirildiyi zaman sənə əvəz veriləcək». Mən bu gün və sabah cinləri qovub camaati **15** Süfrəyə oturanlardan biri bunu eşidib İsaya sağaldacağam və üçüncü gün işimi bitirəcəyəm”. dedi: «Allahın Padşahlığında çörək yeyən nə **33** Yenə də bu gün, sabah və o biri gün bəxtiyardır!» **16** Amma İsa ona dedi: «Bir adam yoluma davam etməliyəm. Çünkü peyğəmbər böyük ziyaflə hazırladı və oraya çoxlu qonaq Yerusalimdən kənardə öldürülə bilməz! **34** Ey çağırıldı. **17** Yemək vaxtı gələndə öz qulunu dəvət Yerusalim, Yerusalim! Peyğəmbərləri öldürən olunanların yanına göndərdi ki, onlara desin: və ora göndərilənləri daşqalaq edən şəhər! “Buyurun, indi hər şey hazırlır”. **18** Amma Toyuq cüclərini qanadları altına yiğən kimi hamı birdən üzr istəməyə başladı. Birincisi Mən də dəfələrlə sənin övladlarını yiğmaq ona dedi: “Mən bir torpaq sahəsi almışam, istədim, sizə istəmədiniz! **35** Baxın, eviniz viran gedib ona baxmaliyam. Səndən xahiş edirəm, qalır. Mən sizə bunu deyirəm: “Rəbbin ismi məni bağıشا”. **19** Digəri isə dedi: “Mən beş ilə Gələnə alqış olsun!” deyənə qədər Məni bir cüt öküz satın almışam və onları yoxlamağa daha görməyəcəksiniz».

14 Bir Şənbə günü İsa farisey rəhbərlərinin birinin evinə çörək yeməyə getdi. Hamı Ona göz qoyurdu. **2** Onun qarşısında hidropsos xəstəliyinə tutulmuş bir adam var idi. **3** İsa qanunşinas və fariseylər xitab edərək soruşdu:

və topalları buraya gətir". 22 Qul isə dedi: edən bircə günahkara görə tövbəyə ehtiyacı "Ağa, sənin əmrin yerinə yetirildi, hələ artıq olmayan doxsan doqquz saleh insan üçün yer də qalib". 23 Ağası quluna dedi: "Get, olduğundan daha çox sevinc olacaq. 8 Yaxud on bütün yolları və çəpərləri gəz. Evim dolsun dirhəmi olan hansı bir qadın bir dirhəmini itirsə, deyə adamları gəlməyə vadar et. 24 Sizə bunu çırraq yandırıb evi süpürərək onu tapanadək deyirəm: ilk dəvət olunanların heç biri mənim diqqətlə axtarmaz? 9 Tapanda öz rəfiqələrini və ziyafətimdən dadmayacaq". 25 İsa ilə birlikdə qonşularını çağırıb deyər: "Mənimlə birlikdə böyük izdiham yol gedirdi. İsa dönüb onlara sevinin, itirdiyim dirhəmi tapmışam!" 10 Sizə dedi: 26 «Kim Mənim yanına gəlib ata-anasını, bunu deyirəm: Allahın mələklərinin öündə də arvad-uşaqlarını, bacı-qardaşlarını, hətta öz tövbə edən bir günahkara görə sevinc olur». 11 Həyatını Məndən üstün tutsa, Mənim şagirdim İsa bunu da danışdı: «Bir adamın iki oğlu var idi. ola bilməz. 27 Öz çarmixını daşıyıb ardımca 12 Oğlanlardan kiçiyi atasına dedi: "Ata! Vargəlməyən kəs də Mənim şagirdim ola bilməz. dövlətindən payıma düşəni mənə ver". Atası 28 Sizlərdən kimə bir qüllə tikmək istəyirsə, da varını onların arasında bölüşdürdü. 13 Bir əvvəlcə oturub onun xərclərini hesablamaz neçə gün sonra kiçik oğul nəyi vardısa, yiğib ki, görsün onu qurtarmaq üçün pulu çatacaq uzaq bir diyara yollandı. Orada pozğun həyat ya yox? 29 Çünkü qüllənin təməlini qoyub işi sürüb var-dövlətinin heç-puç etdi. 14 Oğlan hər qurtara bilməsə, bunu görənlərin hamısı onu şeyini xərclədikdən sonra ölkədə böyük bir ələ salıb deyəcək: 30 "Bu adam tikintiyə başlayıb acliq oldu. O korluq çəkməyə başladı. 15 Buna qurtara bilmədi". 31 Yaxud da hansı padşah görə də oğlan gedib o ölkənin sakinlərindən başqa padşahla müharibəyə gedəndə üstüne birinin yanında iş tapdı. Bu adam onu öz iyirmi min əsgərlə gələnə qarşı on min əsgərlə otlaqlarına donuz otarmağa göndərdi. 16 Oğlan durmağa qadir olmayı əvvəlcə oturub göttür- donuzların yediyi keçibuyunu qabıqları ilə qoy eləməz? 32 Əgər padşah buna qadir deyilsə, qarnını doydurmağa şad olardı. Amma heç kim o biri padşahın hələ uzaqda olduğu vaxt elçilər ona bir şey vermirdi. 17 Onda oğlan özünə göndərib sülh müqaviləsi bağlamaq istəyər. 33 gəlib dedi: "Atamın nə qədər muzdlu işçisi Eyni tərzdə sizdən hər biriniz bütün əmlakından var, hamisinin da doyunca yeməyə çörəyi var. əl çəkməsə, Mənim şagirdim ola bilməz. 34 Mənsə burada acıdan ölüməm! 18 Durub atamın Duz yaxşı şeydir, amma əgər duz öz dadını yanına gedəcəyəm və ona deyəcəyəm: «Ata, itirərsə, ona nə ilə dad verilə bilər? 35 O nə mən göyə və sənə qarşı günah etdim. 19 Mən torpağı yarayır, nə də peyinə. Onu çölə atarlar. artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm. Eşitməyə qulağı olan eşitsin!»

15 Bütün vergiyiganlar və günahkarlar ısanı dinləmək üçün Ona yaxınlaşırırdılar. 2 Fariseylər və ilahiyyatçılar isə «bu adam günahkarları qəbul edir və onlara yemək yeyir» deyə deyinirdilər. 3 Amma İsa onlara bu məsəli çəkdi: 4 «Sizlərdən birinin yüz qoyunu olsa və onlardan birini itirsə, doxsan doqquzunu çöldə qoyub itmiş qoyunu tapanadək onu axtarmazmı? 5 Tapanda isə onu sevinclə çiyinlərinə qoyer. 6 Evə gələndə öz dostlarını və qonşularını çağırıb belə deyər: "Mənimlə birlikdə sevinin, itmiş qoyunumu tapmışam!" 7 Sizə bunu deyirəm: beləcə də göydə tövbə

Məni öz muzdlu işçilərinin biri kimi qəbul et". 20 O durub öz atasının yanına getdi. Oğul hələ uzaqda ikən atası onu gördü. Ona rəhmi gəldi və qaçıb onun boynuna sarıldı və öpdü. 21 Oğul dedi: "Ata! Mən göyə və sənə qarşı günah etdim. Mən artıq sənin oğlun adlanmağa layiq deyiləm". 22 Atası isə öz qullarına dedi: "Tez olun, ən gözəl xalat gətirin və onu geyindirin. Barmığına üzük və ayaqlarına çariq taxın. 23 Kökəldilmiş dananı gətirin, kəsin: gəlin yeyib-şadlanıq! 24 Çünkü bu oğlum ölmüşdü, yenə həyata qayıtdı. O itmişdi, tapıldı". Beləliklə, şadlıq etməyə başladılar. 25 Atanın böyük oğlu isə tarlada idi. Qayıdaq evə yaxınlaşanda çalğı və rəqs səsləri eşitdi. 26 O, nökərlərdən birini

yanına çağırıb soruşdu: "Bu nədir?" 27 Nökər sərvətdən istifadə etməkdə sadıq olmadınızsa, ona dedi: "Qardaşın qayıdib. Atan da onun sağ- əsl var-dövləti sizə kim emanat edər? 12 Əger salamat qayıtmasına görə kökəldilmiş dananı başqasının malından istifadə etməkdə sadıq kəsib". 28 Böyük oğul isə hirslandı və içəri olmadınızsa, öz malımızı sizə kim verər? 13 Heç girmək istəmədi. Atası bayira çıxıb ona yalvardı. bir nökər iki ağaya qulluq edə bilməz. Çünkü ya 29 Amma o, atasına belə cavab verdi: "Bax neçə birinə nifrat edib o birisini sevəcək ya da birinə ildir ki, sənin üçün qul kimi işləyirəm. Heç bağlı qalib o birisinə isə xor baxacaq. Siz həm zaman sənin əmrindən çıxmamışam. Amma Allaha, həm də sərvətə qulluq edə bilməzsiniz». mənə heç vaxt bir oğlağı belə, qiymadın ki, 14 Fariseylər pulpərəst olduqları üçün bütün dostlarımla şadlıq edim. 30 Bu oğluna sənin bu sözləri eşidib İsaya istehza ilə baxdilar. 15 bütün varını fahişə qadınlara sərf edib. Amma İsa da onlara belə dedi: «İnsanların qarşısında o qayıdanda sən onun üçün kökəldilmiş dananı özünüüzü saleh göstərən sizsiniz, amma Allah kəsdin». 31 Atası isə ona dedi: "Oğlum, axı sən sizin ürəyinizi bilir. Çünkü insanlar arasında həmişə mənimləsən və bütün varım sənindir. uca tutulan şey Allah qarşısında iyrəncilikdir. 32 Lakin sevinmək və şadlanmaq lazımdır. Çünkü 16 Qanun və Peyğəmbərlər Yəhyanın gəlininə sənin bu qardaşın ölmüşdü, həyata qayıtdı. O qədər idi. O vaxtdan bəri Allahın Padşahlığının itmişdi, tapıldı!"»

16 İsa şagirdlərə bunları danişdi: «Varlı bir adamın idarəcisi var idi. Ona xəbər çatdırıldı ki, idarəçi onun əmlakını israf edir. 2 Varlı adam onu yanına çağırıb dedi: "Bu nədir, sənin haqqında mən nələr eşidirəm? Mənə idarəciliyinin hesabatını ver. Sən artıq idarəçi ola bilməzsən". 3 İdarəçi öz-özüne dedi: "Mən nə edəcəyəm? Ağam idarəciliyi əlimdən alır. Torpaq belləməyə gücüm yoxdur, dilənməkdən də utanıram. 4 İşdən qovulanda məni öz evlərinə qəbul etsinlər deyə nə edəcəyimi biliram". 5 Ona görə da öz ağasına borclu olanları bir-bir çağırıb birincisinə dedi: "Mənim ağama nə qədər borclusən?" 6 O "yüz bat zeytun yağı" dedi. İdarəçi ona dedi: "Öz qəbzini götür, otur və tez yaz: əlli". 7 Sonra o birisini dədi: "Bəs sənin nə qədər borcun var?" O cavab verdi: "Yüz kor buğda". İdarəçi ona dedi: "Öz qəbzini götür və yaz: səksən". 8 Ağası haqsızlıq edən idarəçini farasətlə hərəkət etdiyinə görə təriflədi. Çünkü bu dövrün övladları öz nəsilləri ilə münasibətlərində nur övladlarından daha fərasətlidir. (aiən g165) 9 Mən sizə bunu deyirəm: haqsız qazanc olan sərvətlə özünüüzə dostlar qazanın ki, bu sərvət yox olduqda siz əbədi məskənlərə qəbul olunasiniz. (aiənios g166) 10 Ən balaca bir işdə sadıq olan kəs böyük işdə də sadıqdır, ən balaca bir işdə haqsız olansa böyük işdə də haqsızdır. 11 Beləliklə, əgər siz haqsız

Müjdəsi yayılır və hər kəs oraya zorla girməyə çalışır. 17 Amma göyün və yerin keçib getməsi Qanundan bir nöqtənin düşməsindən daha asandır. 18 Arvadını boşayıb başqası ilə evlənən hər kəs zina edir. Ərindən boşanmış qadınla evlənən də zina edir. 19 Varlı bir adam var idi. O, tünd qırmızı və incə kətandan paltar geyərdi və hər gün cah-calal içində kef edərdi. 20 Bütün bədəni yaralı olan Lazar adlı yoxsul bir adam da var idi. O, varlı adının qapısı ağzına gətirilib uzanmışdı. 21 Lazar varlı adının süfrəsindən tökülen qırıntılarla qarnını doydurmaq arzusunda idi. İtlər də gəlib onun yaralarını yalayırdı. 22 Bir gün yoxsul adam öldü və mələklər onu İbrahimin qucağına apardı. Varlı adam da öldü və dəfn edildi. 23 Varlı adam ölürlər diyarında iztirab çəkəndə gözlərini qaldırıb uzaqda İbrahim və onun qucağında Lazarı gördü. (Hadəs g86) 24 O uca səslə dedi: "Ey İbrahim ata, mənə rəhm et! Lazarı göndər, barmağının ucunu suya batırıb mənim dilimi sərinlətsin, çünkü mən bu alov içində əzab çəkirəm". 25 Lakin İbrahim dedi: "Oğlum, yadına sal ki, sən öz həyatında yaxşı şeyləri, Lazar isə pis şeyləri almışdır. İndi isə o, təsəlli tapır, amma sən əzab çəkirsən. 26 Üstəlik, sizinlə bizim aramıza böyük bir uğurum qoyulmuşdur ki, nə buradan sizin tərəfinizə keçmək istəyənlər keçə bilir, nə də oradan bizim yanımıza gələ bilirlər". 27 Varlı adam dedi: "Ata, elə isə yalvarıram

sənə, Lazarı atamın evinə göndər. **28** Çünkü Bu adam Samariyalı idi. **17** Onda İsa dedi: «Pak beş qardaşım var. Qoy onlara xəbərdarlıq etsin olanlar on nəfər deyildimi? Bəs qalan doqquz ki, onlar da bu iztirab yerinə galməsinlər». adam haradadır? **18** Bu yadellidən savayı geri **29** İbrahim ona dedi: «Onlarda Musanın və dönüb Allaha izzət verən olmadımı?» **19** Sonra o Peyğəmbərlərin sözləri var. Qoy onlara qulaq adama dedi: «Ayağa qalx, get. İmanın səni xilas assınlar». **30** Varlı adamsa dedi: «Xeyr, İbrahim etdi». **20** Fariseylər İсадan «Allahın Padşahlığı ata! Əgər ölülərdən biri onların yanına gəlsə, nə zaman gələcək?» deyə soruşanda İsa onlara onlar tövbə edərlər». **31** Onda İbrahim ona cavab verdi: «Allahın Padşahlığı müşahidə dedi: «Əgər onlar Musaya və Peyğəmbərlərə ilə gəlməz. **21** Adamlar “bax, o buradadır” qulaq asımlırlaşsa, ölülərdən biri dirilsə belə, yaxud “oradadır” deməyəcəklər, çünki budur, inanmazlar”».

17 İsa şagirdlərinə belə dedi: «İnsanları pis yola çəkən şeylər mütləq olur. Amma vay o adamın halına ki, bunların baisidir! **2** Bu kiçiklərdən birini pis yola çəkməkdənə öz boynuna böyük bir dəyirman daşı asıb dənizə atılmaq onun üçün daha yaxşı olar. **3** Özünüzü fikir verin. Əgər qardaşın sənə qarşı günah edərsə, ona xəbərdarlıq et. Əgər o tövbə edərsə, onu bağışla. **4** Əgər gündə yeddi dəfə sənə qarşı günah etsə və gündə yeddi dəfə yanına gəlib sənə “tövbə edirəm” deyərsə, onu bağışla». **5** Həvarilər Rəbbə dedilər: «İmanımızı artır!» **6** Rəbb onlara belə dedi: «Bir xardal toxumu qədər imanınız olsaydı, bu tut ağacına “Kökündən çıx və dənizdə əkil!” deyərdiniz, o da sizin sözünüzü baxardı. **7** Sizlərdən hansı biriniz cütçültük və yaxud çobanlıq edən bir qula tarladan qayıdanda “tez ol, gəl süfrəyə otur” deyər? **8** Əksinə, ona “axşam yeməyimi hazırla və qurşanıb mənə xidmət et ki, mən yeyib-içim, sonra da sən özün ye-iç” deməzmi? **9** Əmrələrini yerinə yetirdiyi üçün o, qula təşəkkür edərmə? **10** Beləcə siz də sizə əmr olunanların hamısını yerinə yetirəndən sonra deyin: “Biz dəyərsiz qullarıq, çünki görməli olduğumuz işləri etmişik!”. **11** İsa Yerusalemı doğru yolunu davam edərkən Samariya ilə Qalileya arasındaki sərhəddən keçirdi. **12** Kəndlərin birinə girəndə Onu on nəfər cüzamlı kişi qarşılıdı. Onlar uzaqda durub **13** ucadan çıçırdılar: «İsa, Ustad, bizə rəhm et!» **14** İsa onları görüb «gedin, özünüüzü kahinlərə göstərin» dedi. Onlar yol gedə-gedə pak oldular. **15** Onlardan biri isə sağaldığını görəndə uca səsələ Allahi izzətləndirərək qayıtdı. **16** O üzüstə İsanın ayaqlarına düşərək Ona təşəkkür etdi.

Allahın Padşahlığı sizin daxilinizdədir». **22** İsa şagirdlərə də belə dedi: «Elə günlər gələcək ki, Bəşər Oğlunun günlərindən birini görməyi arzulayacaqsınız, amma görməyəcəksiniz. **23** Adamlar sizə “bax, O oradadır” yaxud “bax, buradadır” deyəcək. Gedib onların arxasında düşməyin! **24** Çünkü şimşək göyün bir kənarında çaxıb o biri kənarına qədər necə parlayırsa, Bəşər Oğlu da Öz günündə elə olacaq. **25** Amma əvvəlcə O, çox əzab çəkməli və indiki nəslin adamları tərəfindən rədd olunmalıdır. **26** Nuhun günlərində necə idisə, Bəşər Oğlunun günlərində də elə olacaq. **27** Nuhun gəmiyə girdiyi günə qədər insanlar yeyib-içir, evlənir, ərə gedirdi. Sonra daşqın gəlib hamısını məhv etdi. **28** Lutun günlərində də belə idi: insanlar yeyib-içir, alıb-satır, əkir, tikirdi. **29** Lakin Lut Sodomdan çıxdığı gün göydən od və kükürd yağıdı və hamısını məhv etdi. **30** Bəşər Oğlunun zühur edəcəyi gündə də belə olacaq. **31** O gündə özü damda, əşyası isə evin içində olan adam onları götürmək üçün aşağı eməsin. Eləcə də tarlada olan geri qayıtməsin. **32** Lutun arvadını yadınıza salın! **33** Kim canını qorumaq istəsə, onu itirəcək, amma kim canını itirsə, onu yaşadacaq. **34** Sizə deyirəm: o gecə bir yataqda olan iki nəfərdən biri götürüləcək, o biri isə qalacaq. **35** Birlikdə dən üyüdən iki qadından biri götürüləcək, o biri isə qalacaq». **37** Ona müraciət edib dedilər: «Ya Rəbb, bu hadisələr harada olacaq?» O isə onlara dedi: «Ləş haradadırsa, kərkəslər də orada toplaşar».

18 İsa şagirdlərinə daim dua etmək və heç ruhdan düşməmək lazımcı olduğunu barədə bir məsəl çəkdi. **20** dedi: «Bir şəhərdə Allahdan

qorxmayan və adamlara hörmət etməyən bir “Zina etmə. Qətl etmə. Oğurluq etmə. Yalandan hakim var idi. 3 Elə həmin şəhərdə bir dul şahidlik etmə. Ata-anana hörmət et”». 21 Bu qadın da var idi. Qadın hey onun yanına gələrək adamsa dedi: «Bunların hamısına gəncəliyimdən deyərdi: “Rəqibimlə olan işimdə mənim haqqımı bəri riayət edirəm». 22 İsa bunu eşidib ona qorusu”. 4 Amma hakim bir müddət bunu etmək dedi: «Sənin bir şeyin çatışdır: nəyin varsa, istəmədi, sonra isə öz-özünüə dedi: “Hərçənd satıb yoxsullara payla. Onda göylərdə xəzinən mən nə Allahdan qorxur, nə də adamlara olacaq. Sonra qayıt, Mənim ardımca gəl». 23 hörmət edirəm, 5 bu qadın mənim zəhləmi Amma bu sözləri eşitdikdə həmin adamı dərin tökdüyü üçün onun haqqını qoruyum ki, bir kədər büründü, cünki çox varlı idi. 24 İsa onun də gəlib baş-qulagımı aparması». 6 Rəbb dərindən kədərləndiyini görəndə dedi: «Varsözünə belə davam etdi: «Ədalətsiz hakimin nə dövləti olanların Allahın Padşahlığına daxil dediyini dinlayın. 7 Məgər Allah Öz secdiqlərini, olması nə qədər çətindir! 25 Doğrudan da, gecə-gündüz Ondan imdad istəyənlərin haqqını dəvənin iynə gözündən keçməsi varlı adamın qorunmayıacaqmı? Onları çox gözlədəcəkmi? 8 Allahın Padşahlığına daxil olmasından asandır». Sizə bunu deyirəm: tezliklə onların haqqını 26 Bunları eşidənlər dedilər: «Elə isə, kim xilas qoruyacaq. Bəs Bəşər Oğlu gələndə yer üzündə ola bilər?» 27 O isə dedi: «İnsan üçün qeyri-iman tapacaqmı?» 9 Özlərinin saleh olduğuna mümkün olan, Allah üçün mümkünür. 28 güvəniş başqalarına xor baxan bəziləri üçün Peter isə dedi: «Bax biz hər şeyi qoyub Sənin də İsa belə bir məsəl çəkdi: 10 «Biri farisey, ardınca golmişik». 29 İsa onlara dedi: «Sizə digəri isə vergiyigan olan iki nəfər dua etmək doğrusunu deyirəm: Allahın Padşahlığı uğrunda üçün məbədə girdi. 11 Farisey ayaq üstə ya evini ya arvadını ya bacı-qardaşlarını ya atadurub öz-özünə belə dua edirdi: “Ya Allah, anasını və yaxud uşaqlarını atan elə bir kəs Sənə şükürler olsun ki, mən başqaları kimi yoxdur ki, 30 bu dövrə bundan neçə qat artıq, soyğunçu, haqsız, zinakar ya da bu vergiyigan gələcək dövrə isə əbədi həyat almasın». (a) kimi deyiləm. 12 Həftədə iki dəfə oruc tuturam, 31 İsa On İki şagirdi kənarə çəkib bütün qazandığının onda birini verirəm”. 13 onlara dedi: «Bax Yerusəlimə qalxırıq, Bəşər Vergiyigan isə uzaqda durub gözlərini göyə Oğlu üçün peyğəmbərlər vasitəsilə yazılışların qaldırımağa belə, cəsarət etmirdi, amma sinəsinə hamısı tam yerinə yetəcək. 32 Çünkü O, başqa vurub hey deyirədi: “Ya Allah! Mən günahkara millətlərə təslim ediləcək. Onlar Onu ələ salib rəhm et!” 14 Sizə deyirəm ki, o farisey yox, təhqir edəcək, Ona tüpürəcək 33 və qamçılıyb vergiyigan evinə saleh sayılaraq getdi. Cünki öldürəcəklər. O, üçüncü gün diriləcək». 34 özünü yüksəldən hər kəs aşağı tutulacaq, Amma şagirdlər bu sözlərdən heç bir şey başa özünü aşağı tutansa yüksəldiləcək». 15 Adamlar düşmənilər. Bu sözlər onlar üçün gizli saxlandı körpələri də ısanın yanına gətirildilər ki, İsa və onlar deyilənləri anlamırdılar. 35 İsa Yerixoya onlara toxunsun. Bunu görən şagirdlərsə onlara yaxınlaşanda bir kor adam yol kənarında oturub qadağan etdilər. 16 Amma İsa uşaqları yanına dilənirdi. 36 Yanından çoxlu adamin keçdiyini çağırıb dedi: «Uşaqları buraxın, qoy Mənim eşitdikdə soruşdu: «Nə olub?» 37 Ona xəbər yanına gəlsinlər! Onlara mane olmayınl! Çünkü verdilər: «Nazareli İsa buradan keçir». 38 Onda Allahın Padşahlığı belələrinə məxsusdur. 17 Sizə o qışkırdı: «Ey Davud Oğlu İsa! Mənə rəhm doğrusunu deyirəm: kim Allahın Padşahlığını elə!» 39 Qabaqda gedənlər ona qadağan edib bir uşaq kimi qəbul etməsə, oraya əsla daxil ola susdurmaq istəsələr də, o «Ey Davud Oğlu! Mənə bilməz». 18 Rəhbərlərdən biri ısanın soruşdu: rəhm elə!» deyə daha ucadan bağırdı. 40 İsa «Ey yaxşı Müəllim, mən nə etməliyəm ki, əbədi dayanıb əmr etdi ki, onu yanına gətirsinlər. həyati irs olaraq alım?» (a) 19 İsa ona Adam yaxınlaşarkən İsa ondan soruşdu: 41 «Nə dedi: «Mənə niyə yaxşı deyirsən? Tək Allahdan istəyirsən, sənin üçün edim?» O dedi: «Ya Rəbb, başqa yaxşısı yoxdur. 20 Onun əmrlərini bilirsən: gözlərim açılsın». 42 İsa ona dedi: «Qoy gözlərin

açlsın, imanın səni xilas etdi». 43 Həmin an bu adamin gözləri açıldı və o, Allahı izzətləndirərək İsanın ardına getdi. Bunu görən bütün xalq Allaha həmdlər etdi.

19 Isa Yerixoya daxil olub oradan keçirdi. 2

Orada vergiyiganların raisi olan Zakkay adlı varlı bir adam var idi. 3 İsanın kim olduğunu görməyə can atrdı. Amma balacaboy olduğuna görə izdihamın arasından Onu görə bilmirdi. 4 İsanı görmək üçün irəliyə qaçıb bir firon ənciri ağacına dırmaşdı. Çünkü Isa oradan keçməli idi. 5 Isa o yerə çatdıqda yuxarı baxıb onu gördü və ona dedi: «Ey Zakkay, tez aşağı düş. Bu gün Mən sənin evində qalmalıyam». 6 O tez aşağı düşüb İsanı sevincə qəbul etdi. 7 Bütün xalq bunu gördükdə deyinməyə başladı: «Gedib günahkar bir kişinin qonağı oldu!» 8 Zakkay isə ayağa qalxıb Rəbbə belə dedi: «Ya Rəbb, əmlakumin yarısını yoxsullara verərəm və kimdən haqsızlıqla bir şey almışsama, ona dördqat qaytaracağam». 9 Isa ona dedi: «Bu gün bu evə xilas galdi, çünkü bu adam da İbrahimin oğludur. 10 Çünkü Bəşər Oğlu itmişləri axtarib xilas etmək üçün gəlməşdir». 11 Onlar bu şeyləri dinləyərkən Isa bir məsəl də çəkdi. Çünkü O, Yerusəlimə yaxınlaşmışdı və onlar elə düşünürdürlər ki, Allahan Padşahlığı dərhal üzə çıxacaq. 12 Isa belə dedi: «Əsilzadələrdən olan bir nəfər padşah təyin olunub geri dönmək üçün uzaq bir ölkəyə yola düşdü. 13 Getməmişdən əvvəl qullarından on nəfəri çağırıldı və onlara on mina pul verib dedi: "Mən gələnədək bunlarla ticarət et". 14 Lakin əhalisi bu adama nifrət etdi və onun ardına elçilər göndərib dedi: "Bu adamin üzərimizdə padşah olmasını istəmirik". 15 O, padşah təyin olunub qayıdanda pul verdiyi həmin qulları yanına çağırıldı və nə qazandıqlarını öyrənmək istədi. 16 Birincisi gəlib dedi: "Ağa, sənin bir minan on mina da qazandırı". 17 Ağası ona dedi: "Afərin, yaxşı qulum! Ən kiçik bir işdə mənə sadıq olduğun üçün on şəhərin idarəsini üzərinə götür". 18 İkincisi gəlib dedi: "Aşa! Sənin bir minan beş mina da qazandırı". 19 Ağası ona da "sən da beş şəhərə hakim ol" dedi. 20 Bir başqası gəlib

dedi: "Aşa! Budur sənin minan, onu dəsmala büküb saxlayırdım. 21 Çünkü səndən qorxurdum, sən qəddar bir adamsan, özün qoymadığını götürürsən və özün əkmədiyini biçirsən". 22

Ağası ona dedi: "Ay pis qul, səni öz ağızından çıxan sözlərlə mühakimə edəcəyəm! Mənim qəddar bir adam olduğumu, özüm qoymadığımı götürdüyümü və özüm əkmədiyimi biçdiyimi bilirdinmi? 23 Bəs onda nə üçün mənim pulumu sərraflara vermədin ki, mən qayıdanda onu faizlə geri alım?" 24 Sonra ətrafında olanlara dedi: "Əlindəki minanı ondan alın və on minası olana verin!" 25 Ona dedilər: "Ay ağa, axı artıq onun on minası var!" 26 O, sözünə belə davam etdi: "Siza deyirəm: kimin varıdırsa, daha çox veriləcək, kimin yoxudursa, əlində olan da alınacaq. 27 Mənim onların padşahı olmayı istəməyən düşmənlərimi isə buraya gətirin və mənim gözümün qabağında qılıncañ keçirin!"» 28 Isa bu sözləri deyib qabaqda yeriyərək Yerusəlimə doğru qalxdı. 29 Zeytun dağı adlanan dağın yamacındakı Bet-Faqə ilə Bet-Anyaya yaxınlaşarkən şagirdlərdən icisini göndərərək 30 dedi: «Qarşımızdakı kəndə gedin. Oraya girəndə hələ heç kəsin minmədiyi, bağlanmış bir sipa tapacaqsınız. Onu açıb buraya gətirin. 31 Kim sizdən soruşsa: "Nə üçün sıpanı açırsınız?", ona "bu sıpa Rəbbə lazımdır" deyərsiniz». 32 Gəndərənlər gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu gördülər. 33 Onlar sıpanı açanda onun sahibləri onlara dedi: «Bu sıpanı nə üçün açırsınız?» 34 Onlar cavab verdilər: «Bu sıpa Rəbbə lazımdır». 35 Sıpanı İsanın yanına gətirdilər və öz palтарlarını sıpanın üstüne sərib İsanı onun belina mindirdilər. 36 O irəli gedərkən insanlar öz paltarlarını yola döşəyirdi. 37 Isa Zeytun dağının aşağı düşən yamacına yaxınlaşanda çoxlu şagird gördükərək bütün möcüzələr üçün sevinib uca səslə Allaha həmd etməyə başladı. 38 Onlar deyirdi: «Rəbbin ismi ilə gələn Padşaha alqış olsun! Göydə sülh, ən ucalarda izzət olsun!» 39 İzdihamın arasından bəzi fariseylər Ona dedilər: «Müəllim, şagirdlərinə qadağan et!» 40 Lakin Isa cavabında onlara dedi: «Siza bunu deyirəm ki, əgər onlar sussa, daşlar dilə gələrl!» 41 Isa

Yerusəlimə yaxınlaşanda ona baxıb şəhər üçün da yaralayıb qovdular. **13** Onda bağ sahibi ağladı. **42** O dedi: «Ah, kaş sən də bu gün dedi: "Mən nə edim? Qoy öz sevimli oğlumu sülhə aparan yolu tanıyadın! Amma bu yol göndərim, bəlkə ona hörmət edərlər". **14** Amma hələlik sənin nəzərindən gizlənib. **43** Çünkü bağbanlar onu gördükdə öz aralarında danışın səni elə günlər gözləyir ki, düşmənlərin səni dedilər: "Varis budur. Gəlin onu öldürək ki, sədələ əhatə edəcək, mühəsirəyə alacaq və hər miras bız qalsın". **15** Beləcə onu bağdan kənara yerdən sıxışdıracaqlar. **44** Səni də, qucağındakı çıxarıb öldürdülər. Beləliklə, bağ sahibi onlara övladlarını da yerlə-yeksan edəcəklər. Daşını nə edəcək? **16** Gəlib həmin bağbanları hələk daş üstə qoymayacaqlar, çünkü Allahın sənə edəcək və bağlı başqalarına verəcək». Bunu yaxınlaşdığı zamamı anlamadım». **45** İsa məbədə eşidənlərsə dedilər: «Qoy belə olmasın». **17** girib orada satıcılıq edənləri qovmağa başladı. Amma İsa onların gözlərinin içinə baxıb dedi: **46** Onlara belə dedi: «"Mənim evim dua evi «Bəs bu Yazının mənəsi nadır? "Bənnalıların rədd olacaq" deyə yazılıb. Amma siz onu quldur etdiyi daş Guşədaşı olub". **18** Bu daşın üstünə yuvasına çevirmisiniz!» **47** İsa hər gün məbəddə yixilan hər kəs parçalanacaq, daşsa kimin təlim öyrədirdi. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılar və üzərinə düşərsə, onu əzəcək». **19** İlahiyyatçılar xalqın nüfuzlu adamları Onu öldürmək üçün və başçı kahinlər başa düşdülər ki, İsa bu yol axtarırdı, **48** amma bunu necə edəcəklərini məsəli onlar barədə söylədi. Ona görə də həmin bilmirdilər. Çünkü bütün xalq Onu böyük an Onu yaxalamaq üçün yol axtardılar, lakin diqqətlə dinləyirdi.

20 Günlərin birində İsa məbəddə xalqa təlim öyrədir və Müjdəni yayır. Başçı kahinlər, ilahiyyatçılar aqsaaqqallar yaxınlaşib **2** Ona dedilər: «De görək, Sən bu işləri hansı səlahiyyətlə edirsin? Sənə bu səlahiyyəti kim verib?» **3** İsa onlara belə cavab verdi: «Mən də sizə bir sual verəcəyəm. Mənə deyin: **4** Yəhyanın vəftizi göydən idimi, yoxsa insanlardan?» **5** Onlarsa öz aralarında müzakirə edərək belə dedilər: «Əgər desək "göydən", "Bəs nə üçün ona inanmadınız?" deyəcək. **6** Amma desək "insanlardan", bütün xalq bizi daşqalaq edər. Çünkü xalq Yəhyanın peygəmbər olmasına əmənidir». **7** Axırda Ona cavab verdilər: «Biz bilmirik haradandır». **8** İsa da onlara dedi: «Bunları hansı səlahiyyətlə etdiyimi Mən də sizə demirəm». **9** İsa xalqa belə bir məsəl çəkməyə başladı: «Bir adam üzüm bağlı saldı və bağlı bağbanlara icarəyə verərək uzun müddətə başqa ölkəyə getdi. **10** Məhsul vaxtı çatanda bağbanların yanına bir qul göndərdi ki, onlar üzüm bağının məhsulundan bir qədərini ona versinlər. Lakin bağbanlar qulu döyərək əlibəş geri qaytardılar. **11** Bağ sahibi başqa bir qul göndərdi, amma onlar bunu da döyüb biabır etdilər və əlibəş geri qaytardılar. **12** O, üçüncüsünü də göndərdi, amma onlar onu xalqdan qorxudular. **20** İsanı güdürdülər və yanına özlərini dürüst insan kimi göstərən bir neçə casus göndərdilər. Onu dediyi söz üstə tutub valinin hökm və səlahiyyətinə təslim etmək məqsədləri var idi. **21** Onlar İsanın soruştular: «Müəllim, biz bilirik ki, Sən düz danışırsan, təlim öyrədirsən və heç kimə tərəfkeşlik etmirsən, lakin Allahın yolunu həqiqətə görə öyrədirsən. **22** Bizim üçün qeysərə vergi verməyə icazə var ya yox?» **23** Amma İsa onların hiyləsini başa düşüb belə dedi: **24** «Mənə bir dinar göstərin. Onun üstündəki təsvir və yazı kimindir?» Onlar cavab verdilər: «Qeysərin». **25** İsa onlara dedi: «Onda qeysərin haqqını qeysərə, Allahın haqqını Allaha verin». **26** İsanı xalq karşısındə söz üstə tuta bilmədilər və Onun cavabına heyrət edib susdular. **27** Dirilmənin olmadığını iddia edən sadukeylərdən bəzisi İsanın yanına gəlib soruşdu: **28** «Müəllim, Musa bizim üçün belə yazmışdı: "Əgər bir adamın evli qardaşı övladsız olsa, o biri qardaş dul qalmış arvadı alıb ölen qardaşın nəslini davam etdirsin". **29** Yeddi qardaş var idi. Birincisi bir arvad aldı və övladsız oldu. **30** İkincisi də, **31** üçüncüsü də bu arvadla evləndi. Beləcə yeddisi də özündən sonra övlad qoymadan öldü. **32** Hamisindən sonra bu qadın da öldü. **33** Ölülər diriləndə bu qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünkü

yeddi qardaşın yeddisi də bu qadını almışdı». Bunlar baş vermek üzrə olanda hansı əlamətlər 34 İsa onlara belə cavab verdi: «Bu dövrün insanları evlənir və əra gedir. (a)on g165) 35 Amma gələcək dövrə yetişməyə və ölürlər arasından dirilməyə layiq sayılanlara nə evlənəcək, nə də əra gedəcək. (a)on g165) 36 Artıq ölə də bilməzlər, barədə eşidəndə təlaşa düşməyin. Çünkü bunlar çünki mələklərə bənzəyirlər və dirilmə övladları əvvəlcədən baş verməlidir, amma hər şeyin olduqlarına görə onlar Allahın övladlarıdır. axırı tez gəlməyəcək». 10 Sonra onlara belə 37 Amma ölürlərin dirildiyini Musa da kolla dedi: «Millət millətə, padşahlıq padşahlığı bağlı əhvalatda Rəbbi “İbrahimin Allahı, İshaqın qarşı çıxacaq. 11 Güclü zəlzələlər, yerbəyər Allahı və Yaqubun Allahı” adlandıraq göstərib. acliq və vəba, dəhşətli hadisələr və göydən 38 Allah ölürlərin deyil, dirilərin Allahıdır. Çünkü böyük əlamətlər olacaq. 12 Amma bütün bu Onun yanında hamı diridir». 39 İlahiyyatçılardan hadisələrdən əvvəl Mənim adıma görə sizi bəzisi buna cavab olaraq dedi: «Müəllim, Sən nə yaxalayacaqlar, təqib edəcəklər, sinaqoqlarla gözəl dedin». 40 Daha ısadan bir şey soruşmağa və zindanlara təslim edəcəklər, padşahların cəsarət etmədilər. 41 Amma İsa onlara dedi: və valilərin qarşısına aparacaqlar. 13 Bu işlər «Niyə Məsih Davudun Oğludur deyirlər? 42 Axı şəhadət etdiyiniz vaxt olacaq. 14 Buna görə də Davud özü Zəbur kitabında “Rəbb mənim Ağama üzərinizdə qərara alın ki, özünüüz necə müdafiə dedi: «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına edəcəyiniz barədə əvvəlcədən düşünməyəsiniz. kətil kimi salanadək Sağında otur» deyib. 44 15 Çünkü Mən sizə elə danışq qabiliyyəti və Deməli, Davud Ona “Ağə” deyə müraciət edir. hikmət verəcəyəm ki, sizə qarşı çıxanların heç O necə Davudun oğlu ola bilər?» 45 Bütün biri nə ona etiraz edə biləcək, nə də ona qarşı xalq bu sözləri dinləyəndə İsa Öz şagirdlərinə dura biləcək. 16 Hətta ata-analarınız, bacı-dedi: 46 «İlahiyyatçılardan özünüüz gözləyin. qardaşlarınız, qohumlarınız və dostlarınız sizi Onlar uzun paltarlarda gəzməyi xoşlayar, bazar təslim edəcək və bəzinizi edam etdirəcək. 17 meydanlarında salam almağı və sinaqoqlarda Mənim adıma görə hamı sizə nifrat edəcək. 18 baş kürsüləri, ziyafətlərdə yuxarı başı tutmağı Amma başınızdan bir tük belə, əskik olmayıacaq. sevərlər. 47 Onlar dul qadınların evlərini yeyib- 19 Dayanıb dözməkla canlarınızı qurtarın. dağdır və özlərini göstərmək üçün uzun-uzadı 20 Qoşunların Yeruşəlimi mühasirə etdiyini dua edərlər. Bu adamların cəzası daha ağır görəndə bilin ki, onun viranə qalacağı vaxt olacaq».

21 İsa başını qaldırıb baxdı və məbədin ianə qutusuna ianələri atan varlı adamları gördü. 2 Bir kasib dul qadını da gördü. O, ianə qutusuna iki lepton pul atdı. 3 İsa dedi: «Sizə həqiqəti deyirəm: bu kasib dul qadın hamidan çox pul atdı. 4 Çünkü onların hamısı varlarının artıqlığından ianə verdilər, bu qadınsa kasıblığına baxmayaraq, dolanmaq üçün əlində nə varsa, hamısını verdi». 5 Bəzi adamlar məbədin gözəl daşlar və Allaha həsr olunmuş təqdimlərlə bəzəndiyini söyləyərkən İsa dedi: 6 «Elə günlər gələcək ki, burada gördüyüünüz şeylərin daşı daş üstündə qalmayacaq, hamısı yerlə-yeksən olacaq». 7 Ondan soruştular: «Müəllim, bəs bu dediklərin nə vaxt baş verəcək?

gözləməkdən huşunu itirəcək, çünkü səma ardınca gedin və onun gırəcəyi evə girin. **11** cısimləri lərzəyə gələcək. **27** O zaman onlar Oranın sahibinə deyin: “Müəllim sənə deyir: Bəşər Oğlunun bulud içində qüdrət və böyük «Şagirdlərimlə birgə Pasxa yeməyini yeyəcəyim izzətlə gəldiyini görəcək. **28** Bu hadisələr yerinə qonaq otağı haradadır?” **12** Ev sahibi sizə yuxarı yetməyə başladığda başınızı qaldırın və yuxarı mərtəbədə hər şeyi hazırlanmış böyük bir otaq baxın, çünkü satınalınmanız yaxınlaşır». **29** İsa göstərəcək. Orada hazırlıq işləri görün». **13** Onlar onlara bir məsəl də çəkdi: «Əncir ağacına və gedib hər şeyin Onun dediyi kimi olduğunu bütün ağaclarla baxın: **30** onların yarpaqlandığını gördülər və Pasxa yeməyi üçün hazırlıq etdilər. Görəndə bilirsiz ki, yay fəsl artıq yaxındır. **31** **14** Yemək vaxtı çatanda İsa həvarilərlə süfrəyə Eləcə siz də bu şeylərin baş verdiyini görəndə oturdu. **15** İsa onlara dedi: «Mən əzab çəkməzdən bilin ki, Allahın Padşahlığı yaxınlaşır. **32** Əvvəl bu Pasxa yeməyini sizinlə birgə yeməyi Sizə doğrusunu deyirəm: bu nəsil ömrünü çox arzulayırdım. **16** Sizə bunu deyirəm: Pasxa sona çatdırımdan əvvəl bütün bunlar baş Allahın Padşahlığında yerinə yetənədək Mən verəcək. **33** Yer və göy keçib-gedəcək, amma bir daha onu yeməyəcəyəm». **17** Sonra İsa bir Mənim sözlərim əsla keçib-getməyəcək. **34** Kasa götürüb şükür etdi və dedi: «Bunu götürün Özünüüzə fikir verin! Qoy ürəkləriniz eyş- və aranızda bölüsdürün. **18** Mən sizə deyirəm: işrət və sərəxosluqla, bu həyatın qayğıları ilə Allahın Padşahlığı gələnədək üzüm ağacının yüksəlməsin. Qoy qiyamət günü bir tələ kimi məhsulundan əsla içməyəcəyəm». **19** Sonra üzərinizə qəflətən gəlməsin. **35** Çünkü o gün İsa çörək götürdü, şükür edib onu böldü və yer üzündə yaşayınanların hamısının üstünə şagirdlərə verərək dedi: «Bu Mənim sizin üçün gələcək. **36** Ona görə də baş verəcək bütün bu verilən bədənimdir. Bunu Məni xatırlamaq üçün fəlakətlərdən qaçıb Bəşər Oğlunun önündə dura edin». **20** Eləcə də axşam yeməyindən sonra bilmək üçün hər an dua edərək ayıq olun». **37** Kasanı götürüb dedi: «Sizin üçün axidilan bu İsa gündüzlər məbəddə təlim öyrədirdi, gecələri kasa Mənim qanımla bağladıım Yeni Əhddir. isə oradan çıxaraq Zeytun dağı adlanan dağda **21** Amma budur, Mənə xəyanət edən Mənimlə keçirirdi. **38** Səhər tezdən bütün xalq İsanı birlikdə əlini bu süfrəyə uzadır. **22** Bəşər dinləmək üçün Onun yanına, məbədə gəlirdi. Oğlu təyin edilmiş yolla gedir. Amma vay o adamın halına ki, Ona xəyanət edir!» **23** Şagirdlər öz aralarında bunu kimin edəcəyini araşdırmağa başladılar. **24** Aralarında onlardan kimin ən böyük sayılacağı barəsində bir mübahisə də oldu. **25** Amma İsa onlara dedi: «Millətlərin padşahları onların üzərində hökm edir və bu hakimiyyətdə olanlar himayədar adlanır. **26** Amma siz belə olmayın. Aranızda ən böyük olan ən kiçik kimi olsun və rəhbərlik edən xidmətçi kimi olsun. **27** Axı kim daha böyükdür, süfrədə oturan, yoxsa xidmət edən? Süfrədə oturan deyilmi? Mənsə sizin aranızda xidmətçi kimiyməm. **28** Keçirdiyim sınamlarda Mənimlə qalanlar sizsiniz. **29** Atam Mənə bir padşahlıq tapşırıldığı kimi Mən də sizə bir padşahlıq tapşırıram; **30** belə ki Mənim Padşahlığında süfrəmdə yeyib-içəsiniz və Israilin on iki qəbiləsinə hökm etmək üçün taxtlarda oturasınız. **31** Şimon, Şimon! Şeytan

22 Pasxa adlanan Mayasız Çörək bayramı yaxınlaşırıdı. **2** Başçı kahinlər və ilahiyatçılar İsanı öldürmək üçün bir yol axtarıldır, çünkü xalqdan qorxurdular. **30** zaman Şeytan On İki şagirddən biri olan İskaryot adlanan Yəhudanın üzəyinə girdi. **40** Da gedib başçı kahinlər və məbəd mühafizəçilərinin başçıları ilə danışdı ki, İsanı necə onlara təslim etsin. **5** Onlar sevindilər və ona pul verməyə razı oldular. **6** Buna söz verən Yəhuda İsanı xalqdan gizlin onlara təslim etmək üçün fürsət axtarmağa başladı. **7** Pasxa quzusunun qurban kəsilməli olduğu Mayasız Çörək bayramı günü gəldi. **8** İsa Peter və Yəhyani qabaqcə göndərib «gedin, Pasxa yeməyimiz üçün bizə hazırlıq görün» dedi. **9** Onlarsa İsadan soruştular: «Harada hazırlıq görməyimizi istəyirsən?» **10** İsa onlara dedi: «Bax siz səhərə girəndə qarşınıza səhənglə su daşıyan bir nəfər çıxacaq. Onun

sizi bugda kimi xəlbirdən keçirməyə icazə və aqsaqqallara dedi: «Nə üçün quldur üstünə istədi. **32** Amma Mən imanınitməsin deyə gələn kimi qılinc və dəyənəklərlə gəlmisiniz? **53** Sənin üçün dua etdim. Sən də bir zaman geri Mən hər gün məbəddə sizinlə birlikdə olanda dönüb öz qardaşlarını qüvvətləndir». **33** O, İsaya siz Mənə əl qaldırmadınız. Amma indi sizin cavab verdi: «Ya Rəbb, mən Səninlə zindana vaxtınızdır, zülmət hökmranlığıdır». **54** İsanı da, ölüüm də getməyə hazırlam». **34** Amma İsa tutub apardılar və baş kahinin evinə götərdilər. dedi: «Peter, sənə bunu deyirəm: bu gün xoruz Peter isə uzaqdan Onun ardına gedirdi. **55** banlamazdan əvvəl sən Məni tanığımı üç dəfə Həyatın ortasında tonqal qalanmışdı. Peter gəlib inkar edəcəksən». **35** Sonra şagirdlərə dedi: «Mən onun ətrafında oturanların arasında oturdu. sizi kisəsiz, torbasız və çariqsız göndərəndə **56** Qarabaşlardan biri tonqalın işığında oturan bir şeydə korluq çəkmisinizmi?» Onlar cavab Peteri gördü. Ona diqqətlə baxıb dedi: «Bu verdilər: «Heç bir şeydə». **36** Onda İsa onlara adam da İsa ilə birlikdə idi». **57** Amma Peter dedi: «İndi isə kisəsi və torbası olan bunları «Ay arvad, mən Onu tanımıräm!» deyərək Onu götürsün. Qılinci olmayan da öz paltarını satıb inkar etdi. **58** Bir az sonra başqa bir adam qılinc alıñ. **37** Çünkü siza deyirəm: bu yazılmış onu görüb dedi: «Sən də onlardansın». Amma olan “Üsyankarlara tay tutuldu” sözü Məndə Peter dedi: «Ay kişi, mən deyiləm!» **59** Bir saatə tam yerinə yetməlidir. Çünkü Mənim barəmdə yaxın vaxt keçdi və digər bir adam təkidlə dedi: yazılınlar tamam olur». **38** Onlar dedilər: «Ya «Doğrudan da, bu adam da Onunla birlikdə Rəbb, budur, burada iki qılinc var». O isə onlara idi, çünkü Qalileyalıdır». **60** Peter isə dedi: «Ay dedi: «Bu kifayətdir». **39** İsa çıxıb adətinə görə kişi, dediyini başa düşmüram». Elə o danışdı Zeytun dağına getdi. Şagirdlər də Onun ardına an xoruz banlıdı. **61** Onda Rəbb dönüb Peterə getdi. **40** Oraya çatanda İsa onlara dedi: «Dua baxdı. Peter Rəbbin «bu gün xoruz banlamazdan edin ki, sınaqda düşməyəsiniz». **41** İsa Özü isə əvvəl sən Məni üç dəfə inkar edəcəksən» onlardan bir daş atımı qədər uzaqlaşdı və diz dediyi sözü yadına saldı. **62** Ona görə oradan çöktüb dua etdi. **42** O belə dedi: «Ey Ata, əgər çıxıb hönkür-höñkür ağladı. **63** İsanı tutub Sənin iradənə məqbuldursa, bu kasanı Məndən saxlayan adamlar Onu ələ sala-sala döyürdülər. uzaqlaşdır. Amma Mənim yox, Sənin iradən **64** Gözlərini bağlayıb Ondan soruşturular: olsun». **43** Göydən bir mələk İsaya göründü «Peyğəmbərlik elə görək, Səni vuran kimdir?» və Onu qüvvətləndirdi. **44** İsa dəhşətli iztirab **65** Ona başqa sözlər də deyib çoxlu böhtan içində daha səylə dua edirdi. Onun təri yera atırdılar. **66** Səhər açıldıqdə xalqın aqsaqqalları, düşən qan damlalarına bənzəyirdi. **45** İsa duadan başçı kahinlər və ilahiyyatçılar yiğildi və İsanı qalxıb şagirdlərin yanına gəldi, onları kədərdən öz Ali Şuralarına götərdilər. **67** Onlar dedilər: üzülmüş və yatmış tapdı. **46** O, şagirdlərə «Bizə de, Məsih Sənsənmى?» İsa onlara dedi: dedi: «Nə üçün yatırsınız? Qalxin, dua edin ki, «Əgər sizə desəm, inanmazsınız. **68** Əgər sizdən sınaqda düşməyəsiniz». **47** İsa hələ danışarkən bir soruşsam, Mənə cavab verməyəcəksiniz. **69** izdiham göründü. On iki şagirddən biri, Yəhuda Bundan sonra isə Bəşər Oğlu qüdrətli Allahın adlı bir nəfər onlardan qabaqda gedirdi. O, sağında oturacaq». **70** Onların hamısı dedi: İsanı öpmək üçün yaxınlaşdı. **48** Amma İsa ona «Deməli, Sən Allahın Oğlusan?» İsa onlara cavab dedi: «Yəhuda, sən Bəşər Oğlunu bir öpüsləmi verdi: «Sizin dediyiniz kimi O Mənəm». **71** Onda satırsan?» **49** İsanın ətrafında olanlar nə baş onlar dedilər: «Artıq şəhadət nə ehtiyacımız verəcəyini görəndə Ona dedilər: «Ya Rəbb, bəlkə var? Axi biz özümüz Onun ağızından eşitdik». qılıncla vuraq?» **50** Onlardan biri baş kahinin qulunu vurub sağ qulağını qopartdı. **51** Lakin İsa dedi: «Bəsdir, eləməyin». Sonra qulun qulağına toxunaraq onu sağaltdı. **52** İsa üstüne gələn başçı kahinlərə, məbəd mühafizəçilərinin başçılarına

23 Ali Şura üzvlərinin hamısı ayağa durub İsanı Pilatın yanına apardı. **2** Onu ittiham etməyə başlayaraq dedilər: «Biz gördük ki, bu adam millətimizi yoldan çıxarı. Qeyşərə vergi verməyə mane olur və Özünü Məsih, Padşah

adlandırır». 3 Pilat Ondan «Yəhudilərin Padşahı qaldırıb adam öldürdüyünə görə zindana atılmış Sənsənmə?» deyə soruşdu. İsa cavabında ona adamı onların tələbinə görə azad etdi. İsanı dedi: «Sənin dediyin kimidir». 4 Pilat başçı isə onların ixtiyarına təslim etdi. 26 Əsgərlər kahinlərə və xalqa dedi: «Mən bu Adamda İsanı apararkən kənd yerindən gələn Şimon adlı heç bir təqsir görmürəm». 5 Amma onlar Kirenəli bir nəfəri yaxaladılar. Çarmixı onun təkid edərək deyirdilər: «Bu Adam Qalileyadan boyнuna yükləyib İsanın ardınca daşımığa tutmuş bu yerə qədər bütün Yəhudeyada məcbur etdilər. 27 İsanın ardınca böyük bir təlim öyrədərək xalqı təşvişə salır». 6 Pilat izdiham və Onun üçün ağlayıb nalə çəkən Qalileya barədə eşidib soruşdu: «Məgər bu Adam qadınlar gedirdi. 28 İsa onlara tərəf dönüb dedi: Qalileyalıdır?» 7 İsanın Hirodun idarə etdiyi «Ey Yerusəlim qızları, Mənim üçün ağlamayın. vilayətdən olduğunu bildikdə Onu Hirodun Özünü və övladlarınız üçün ağlayın. 29 Çünkü yanına göndərdi. Çünkü o günlər Hirod da elə günlər gelir ki “Nə bəxtiyardır sonsuz, Yerusəlimdə ididi. 8 Hirod İsanı gördükdə çox doğmamış bətnlər və əmizdirməmiş döşləri sevindi. Onun haqqında eşitdiyi şeylər görə olan qadınlar!” deyəcəklər. 30 “O zaman dağlara Onu çıxdan görmək istəyirdi. Ondan bir əlamət ‘Üstümüza yixilin!, təpələrə ‘Bizi örtün! görəməyi umurdu. 9 Hirod Ona çox suallar deməyə başlayacaqlar”. 31 Çünkü yaşıl ağaçın verdi, amma İsa ona heç bir cavab vermədi. başına bunları gətirirlərsa, bəs qurumuş ağaca 10 Başçı kahinlər və ilahiyyatçılar durub Onu nə olacaq?» 32 İsa ilə birlikdə iki cinayətkar da şiddətlə ittiham edildilər. 11 Hirod öz əsgərləri edama aparılırdı. 33 Kəllə adlanan yerə gələndə ilə Onu təhqir edib əla saldı. Onun əyninə bir orada Onu və cinayətkarları – birini sağında, gözəl paltar geyindirib Pilatın yanına qayıtdı. birini də solunda çarmixa çəkdilər. 34 Amma İsa 12 Əvvəller düşmən olan Pilatla Hirod o gün deyirdi: «Ata! Onları bağışla, çünkü nə etdiklərini bir-biri ilə dostlaşdı. 13 O zaman Pilat başçı bilmirlər». Onlar püşk ataraq paltarlarını kahinləri, rəhbərləri və xalqı toplayıb 14 onlara aralarında bölüştürdülər. 35 Camaat durub dedi: «Siz bu Adəmi mənim yanına buna görə tamaşa edirdi. Onlarla birlikdə rəhbərlər də gətirdiniz ki, O, xalqı yoldan çıxarıb. Budur, mən İsaya istehza edib deyirdilər: «Başqalarını xilas sizin qarşınızda məsələni araşdırıb bu Adəmi edirdi. Əgər O, Allahın seçdiyi Məsihdirsə, qoy sizin irəli sürdüyüňüz ittihamlarının heç birində Özünü də xilas etsin!» 36 Əsgərlər də yaxınlaşış təqsirkar görmədim. 15 Hirod da bir şey tapmadı. Onu ələ salıldı. Ona şərab sirkəsi təqdim Çünkü bu Adəmi bizə geri göndərdi. Budur, O, edib 37 belə dedilər: «Əgər Sən Yəhudilərin ölüm cəzasına layiq heç bir şey etməyib. 16 Buna Padşahınsa, Özünü xilas et!» 38 Onun üzərində görə də mən Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». «Yəhudilərin Padşahı budur» yazısı yazılmışdı. 18 Amma bütün xalq birlikdə çıçırdı: «Bu Adəm 39 Çarmixa asılmış cinayətkarlardan biri Ona öldürülsün! Bizə Barabbəni azad et!» 19 Barabbə böhtan ataraq deyirdi: «Məgər Sən Məsih şəhərdə üsyan qaldırımaq və adam öldürmək deyilsən? Özünü də, bizi də xilas et!» 40 O üstündə zindana atılmışdı. 20 Pilat İsanı azad biri cinayətkarsa ona qadağan edərək deyirdi: etmək istəyərək yenə də səsini ucaldı. 21 «Sən heç Allahdan qorxmursan? Sən özün də Amma onlar «Onu çarmixa çək, çarmixa çək!» eyni cəzaya məhkum olmuşsan! 41 Biz ədalətlə deyə bağırıldır. 22 Pilat üçüncü dəfə onlara məhkum olunmuşuq, çünkü əməllərimizə layiq dedi: «Axı O nə pislik edib? Mən Onda ölüm olan əvəzi alırıq. Bu Adamsa heç bir haqsızlıq cəzasına layiq heç bir təqsir görmədim. Buna etməmişdi». 42 Sonra İsaya dedi: «Ey İsa, Öz görə də Onu cəzalandırıb azad edəcəyəm». Padşahlığına gələndə məni xatırla!» 43 İsa 23 Amma onlar təkid edərək uca səslə tələb ona dedi: «Sənə doğrusunu deyirəm: bu gün edirdilər ki, O, çarmixa çəkilsin. Onların səsi sən Mənimlə birlikdə cənnətdə olacaqsan». 44 hamidan bərk gəldi. 24 Pilat onların tələbini Gündüz altıncı saat idi. Doqquzuncu saatə qədər yerinə yetirmək qərarına gəldi. 25 Üsyan bütün yer üzünə qaranlıq çökdü, 45 günəş işığını

saçmirdı. Məbədin pərdəsi ortadan parçalandı. göründü və qadınlara inanmadılar. **12** Peter isə **46** İsa uca səslə nida edərək dedi: «Ey Ata! qalxıb qəbirə tərəf qəçdi. O əyilib yalmız kətan Ruhumu Sənin əlinə verirəm». İsa bunu deyib bezləri gördü və bu hadisəyə heyrət edərək son nəfəsini verdi. **47** Bunları görən yüzbəşə öz evinə qayıdı. **13** Elə o gün onlardan ikisi «doğrudan da, bu Adam saleh idi» deyərək Yeruşəlimdən altmış stadi uzaqlığında yerləşən Allahı izzətləndirdi. **48** Bunlara tamaşa etmək Xamma adlı kəndə gedirdi. **14** Onlar olub-keçən üçün yiğilan bütün camaat baş verən hadisəni bütün bu hadisələr barədə öz aralarında söhbət gördükdə sinəsinə döyə-döyə geri döndü. **49** edirdi. **15** Onlar söhbət edərək öz aralarında İsanı tanıyan adamların hamısı və Onun ardına müzakirə edərkən İsa Özü yaxınlaşış onlara Qalileyədan gəlmış qadınlar uzaqda durub olub- birlikdə yol getdi. **16** Amma onların gözləri keçənlərə baxırdılar. **50** Ali Şuranın üzvü olan bağlanmışdı, buna görə də Onu tanımadılar. Yusif adlı xeyirxah və saleh bir kişi var idi. **51** O, **17** İsa onlardan soruştu: «Siz yol gedə gedə Ali Şuranın qərarı və əməli ilə razi olmamışdı. öz aranızda nə barədə danışırınız?» Onlar Bu adam Yəhudeyanın Arimateya şəhərindən qaşqabaqlı dayandılar. **18** Onlardan Kleopa adlı idi və o da Allahın Padşahlığını gözlayırdı. **52** bir nafər İsaya cavab verdi: «Yeruşəlimdə qalıb O, Pilatın yanına gedib İsanın cəsədini istədi. bu günlərdə orada baş vermiş hadisələrdən **53** Cəsədi çarmıxdan endirib kəfənə bükdü və xəbəri olmayan bircə sənsənmə?» **19** İsa onlara qayada qazılmış, hələ indiyədək heç kimin dedi: «Hansı hadisələrdən?» Onlar da Ona dəfn edilmədiyi bir qəbirə qoydu. **54** O gün dedilər: «Nazareti İsa barəsindəki hadisələrdən. Hazırlıq günü idi və Şənbə günü yaxınlaşırı. **55** O, Allahın və bütün xalqın önündə əmaldə İsa ilə Qalileyədan gəlmış qadınlar da Yusifin və sözə qüdrətli bir peyğəmbər idi. **20** ardına gedib qəbirin və Onun cəsədinin neca Bizim başçı kahin və rəhbərlərimiz Onu ölümə qoyulduğunu gördülər. **56** Onlar evlərinə qayıdır məhkum etmək üçün təslim edib çarmixa ətirli maddələr və qiymətli yaqlar hazırladılar. çəkdirdilər. **21** Biz də ümidi edirdik ki, bu, Şənbə günü Allahın əmri ilə istirahət etdilər. İsrailin gələcək Satinalanıdır. Bundan əlavə, bu hadisələr artıq üç gündür ki, baş verib. **22** Üstəlik bizim qadınlardan bəzisi də bizi mat qoyular: onlar səhər erkən qəbir üstünə gedib **23** Onun cəsədini orada tapa bilməyiblər və gəlib dedilər ki, görüntüsündə Onun diri olduğunu bəyan edən mələkləri görübərlər. **24** Biziylə olan bəziləri qəbirə gedib oranın qadınlının dediyi kimi olduğunu müəyyən etdilər, amma Onu görmədilər. **25** Onda İsa onlara dedi: «Ey ağilsızlar və peyğəmbərlərin xəbər verdiklərinə inanmaq üçün ürəyində ləngiyənlər! **26** Məsih bu əzabları çəkib Öz izzətinə qovuşmalı deyildimi?» **27** Sonra Musa ilə bütün Peyğəmbərlərdən başlayaraq Müqəddəs Yazılardan hamısında Özü haqqında olanları onlara izah etdi. **28** Onlar getdikləri kəndə yaxınlaşıldılar. İsa Özünü yoluna davam etmək istəyən kimi apardı. **29** Amma onlar İsadan təkidlə xahiş edib dedilər: «Bizimlə qal, çünki axşam düşür və gün batmaq üzrədir». O da onlarla qalmaq üçün içəri girdi. **30** İsa onlarla süfrəyə oturanda çörək götürüb şükrür

24 Həftənin ilk günü səhər çox erkən qadınlar hazırladıqları ətirləri götürüb qəbirin yanına gəldilər. **2** Qəbirin qapısındaki daşı yuvarlanmış gördülər. **3** Amma içəri girib Rəbb İsanın cəsədini tapmadılar. **4** Onlar bundan çəşqinliq içində olarkən şimşek kimi parıldayan paltar geymiş iki kişi qəflətən onların qarşısında peydə oldu. **5** Qadınlar təlaş içində üzüstə yera sərildilər. Kişilər soruştular: «Nə üçün siz Dirini ölürlər arasında axtarırsınız? **6** O burada yoxdur, O dirilməşdir! Halə Qalileyəda olarkən Onun sizə dediklərini yadınıza salın. **7** Demişdi ki, “Bəşər Oğlu günahkar insanlara təslim olmalı, çarmixa çəkiləmli və üçüncü gün dirilməlidir”. **8** Qadınlar da İsanın sözlərini yada saldılar. **9** Qəbirdən qayıdan qadınlar bütün bunları On Bir şagirdə və başqa adamların hamısına xəbər verdilər. **10** Həvarilərə bu xəbəri çatdırınlar Məcdəlli Məryəm, Yoxanna, Yaqubun anası Məryəm və onlarla birgə olan digər qadınlar idi. **11** Amma bu sözlər həvarilərə mənəsiz

duası etdi, böldü və onlara verdi. **31** Bu anda qayıtdılar. **53** Onlar daim Allaha alqış edərək onların gözləri açıldı və onlar İsanı tanıdılar. məbəddə olurdular.

Amma İsa onlar üçün görünməz oldu. **32** Onlar bir-birlərinə dedilər: «O, yolda bizimlə danışın və Müqəddəs Yazılıları bizə izah edəndə bizim ürəklərimiz alışb-yanımdımi?» **33** Onlar elə o saat qalxıb Yeruşəlimə qayıtdılar, On Bir şagirdi və onlara birlikdə olanları bir yerdə toplaşmış gördülər. **34** Bunlar deyirdi: «Rəbb, doğrudan da, dirilmiş və Şimona görünmüştür». **35** Onlar da yolda baş verənləri və çörəyi böldüyü zaman Onu necə tanıqlarını nəql etdilər. **36** Onlar bu barədə danışarkən İsa Özü aralarında durub onlara «Sizə salam olsun!» dedi. **37** Onlarsa çəşib dəhşətə gələrək bir ruh gördükərini zənn etdilər. **38** Amma İsa onlara dedi: «Nə üçün təlaşa düşürsünüz? Nəyə görə ürəklərinizə belə fikirlər gəlir? **39** Əllərimə və ayaqlarımı baxın. Bu – Mən Özüməm! Mənə toxunun və baxın, çünkü Məndə olduğunu gördüyüünüz kimi ruhun əti və sümüyü olmur». **40** İsa bunu deyib onlara əllərini və ayaqlarını göstərdi. **41** Onlar hələ sevincdən inanmayıb heyrətlənərkən İsa onlara dedi: «Burada yeməyə bir şey varmı?» **42** Ona bir tikə bişmiş balıq verdilər. **43** İsa da yeməyi götürüb onların qabağında yedi. **44** Sonra İsa onlara dedi: «Sizinlə birləş olarkən söylədiyim sözlər bunlardır: Musanın Qanununda, Peyğəmbərlərin kitablarında və Zəburda Mənim haqqımda yazılılanların yerinə yetirilməsi lazımdır». **45** Bundan sonra Müqəddəs Yazılıları anlamaq üçün onların zehnini açdı. **46** İsa onlara dedi: «Belə yazılıb: Məsih əzab çəkib üçüncü gün ölülər arasından dirilməlidir. **47** Yeruşalimdən başlayaraq bütün millətlərə günahların bağışlanması üçün tövbə Onun adı ilə vəz edilməlidir. **48** Siz bu hadisələrin şahidiniz. **49** Budur, Mən Öz Atamın vəd etdiyini sizə göndərəcəyəm. Sizsə ucalardan gələn qüdrətə bürünənədək bu şəhərdə qalın». **50** İsa onları şəhərdən kənarə çıxarıb Bet-Anyayadək getirdi və əllərini qaldırıb onlara xeyir-dua verdi; **51** xeyir-dua verərkən onlardan uzaqlaşdı və göyə aparıldı. **52** Şagirdləri də İsaya səcdə etdilər və böyük sevinclə Yeruşəlimə

Yəhya

1 Başlangıçda Kəlam var idi. Kəlam Allahla birlikdə idi. Kəlam Allah idi. **2** O, başlangıçda Allahla birlikdə idi. **3** Hər şey Onun vasitəsilə yaranırdı və yaranan şeylərdən heç biri Onsuz yaranmadı. **4** Həyat Onda idi və bu həyat insanların nuru idi. **5** Nur qaranlıqda parlayır, qaranlıq isə onu bürüyə bilmədi. **6** Allahın göndərdiyi bir adam ortaya çıxdı, onun adı Yəhya idi. **7** O, şəhadət üçün gəldi ki, Nur barədə şəhadət etsin və hamı onun vasitəsilə iman etsin. **8** O özü Nur deyildi, amma Nur barədə şəhadət etmək üçün gəldi. **9** Bu, həqiqi Nur idi və dünyaya gələrək hər bir insanı işıqlandırırdı. **10**, dünyada idi, dünya Onun vasitəsilə yarandı, amma dünya Onu tanımadı. **11** Öz diyarına gəldi, amma soydaşları Onu qəbul etmədi. **12** Lakin Onu qəbul edənlərin hamısına, adına iman edənlərə Allahın övladları olmaq ixtiyarını verdi. **13** Onlar nə qandan, nə bəşər arzusundan, nə də kişi istəyindən deyil, yalnız Allahdan doğuldu. **14** Kəlam bəşər olub, lütf və həqiqatə dolu olaraq aramızda məskən saldı; biz də Onun ehtisamını – Atadan gələn vahid Oğulun ehtisamını gördük. **15** Yəhya Onun barəsində şəhadət etdi və nida edib dedi: «Məndən sonra Gələn məndən üstündür, çünkü məndən əvvəl var idi» deyib haqqında danışdığını Şəxs budur». **16** Hamımız Onun bütövlüyündən lütf üstünə lütf aldıq. **17** Qanun Musa vasitəsilə verildi, lütf və həqiqat isə İsa Məsih vasitəsilə gəldi. **18** Allahı heç kəs heç vaxt görməyib, amma Atanın qucağında olan və Allah olan vahid Oğul Onu tanıdı. **19** Yəhudü başçıları Yəhyadan «Sən kimsən?» deyə soruşmaq üçün Yeruşalimdən kahinlərlə Levililəri onun yanına göndərdilər. O zaman Yəhya belə şəhadət etdi: **20**, düzünü deyib inkar etmədi və «mən Məsih deyiləm» deyə bəyan etdi. **21** Onlar Yəhyadan soruştular: «Bəs sən kimsən? Bəlkə İlyassan?» Yəhya «xeyr, o deyiləm» dedi. Soruştular: «Bəlkə gəlməli olan peyğəmbərsən?» Yəhya «xeyr» söylədi. **22** Sonra ona dedilər: «Bəs sən kimsən? Bizi göndərənlərə nə cavab verək? Özün barədə nə deyirsən?» **23** Yəhya dedi: «Mən səsiyəm». **24** Göndərilən bəzi fariseylər Yəhyadan soruştular: «Bəs sən Məsih, İlyas yaxud gəlməli olan peyğəmbər deyilsənsə, nə üçün vəftiz edirsin?» **25** Yəhya onlara cavab verdi: «Mən su ilə vəftiz edirəm, amma aranızda məndən sonra gələn tanımıdadığınız bir Nəfər dayanıb. Mən Onun heç çarığının bağıını açmağa da layiq deyiləm». **26** Bu hadisələr İordan çayının o tayında olan Bet-Anyada, Yəhyanın vəftiz etdiyi yerdə baş verdi. **27** Ertəsi gün Yəhya ısanın ona təraf gəldiyini görüb dedi: «Dünyanın günahını aradan götürən Allah Quzusu budur! **28** Məndən sonra bir Şəxs gəlir ki, məndən üstündür, çünkü məndən əvvəl var idi» deyib haqqında danışdığını Kəs budur. **29** Özüm Onu tanımirdim, amma Onun İsrailə zahir olması üçün man su ilə vəftiz edərkən gəldim». **30** Yəhya şəhadət edib dedi: «Gördüm ki, Ruh göydən göyərçin kimi endi və Onun üzərində qaldı. **31** Özüm Onu tanımirdim, lakin su ilə vəftiz etmək üçün məni göndərənin Özü mənə dedi: «Ruhun kimin üzərinə enib qaldığını görsən, bil ki, Müqəddəs Ruhla vəftiz edən Odur». **32** Mən də görüb “Allahın Oğlu budur” deyə şəhadət etmişəm». **33** Ertəsi gün yenə Yəhya orada idi. Şagirdlərinin ikisi onun yanında idi. **34** İsa yoldan keçərən Yəhya Ona baxıb dedi: «Allah Quzusu budur!» **35** Həmin iki şagird onun sözlərini eşidib ısanın ardına getdi. **36** İsa dönbə ardına gəldiklərini görərək onlara «Sizə nə lazımdır?» dedi. Onlar İsaya dedi: «Rabbi, Sən harada qalırsan?» «Rabbi» «Müəllim» deməkdir. **37** Həmin iki şagird ısa onlara dedi: «Mənimlə gəlin, görərsiniz». Onlar gedib ısanın harada qaldığını gördülər və həmin gün Onunla qaldılar. Onuncu saat radələri id. **38** 40 Yəhyadan eşidib ısanın ardına gedən iki nafərdən biri Şimon Peterin qardaşı Andrey id. **39** Sonra o, ilk öncə qardaşı Şimonu tapıb ona «biz Məsihi tapdıq» dedi. «Məsih» «Məşh olunmuş» deməkdir. **41** Onu ısanın yanına apardı. İsa Şimona baxıb dedi: «Sən Yəhya oğlu Şimonsan, amma Kefa adlanacaqsan». Kefa isə Peter deməkdir. **42** Ertəsi gün İsa Qalileyaya getmək istədi. O, Filipi tapıb ona «ardımcı gəl»

dedi. **44** Filip də Andrey və Peter kimi Bet-Sayda getdi. **14** Məbəddə öküz, qoyun, göyərçin şəhərindən idi. **45** Filip Natanaeli təpib ona dedi: satanların və sərrafların oturduğunu gördü. **15** «Musanın Qanunda yazdığını, peyğəmbərlərin də iplərdən bir qamçı düzəldib hamını qoyun və bəhs etdiyi Şəxsi – Yusif Oğlu Nazareti İsanı öküzlərlə birgə məbəddən qovdu, sərrafların tapdıq». **46** Natanael ona dedi: «Nazaretdən masalarını çevirib pullarını yerə tökdü, **16** yaxşı bir şey çıxarmı?» Filip isə ona «gal özün göyərçin satanlara da dedi: «Bunları buradan bax» dedi. **47** İsa Natanaelin Ona tərəf gəldiyini götürür. Atamın evini bazara döndərməyin», görüb haqqında belə dedi: «Bu, həqiqətən, **17** Şagirdləri də «evinin qeyrəti Məni yandırıbüreyində hiylə olmayan bir İsraillidir». **48** yaxacaq» deyə yazıldığını xatırladılar. **18** Sonra Natanael «Sən məni haradan tanıyırsan?» deyə Yəhudü başçıları Ondan soruşdular: «Bunları Ondan soruşdu. İsa ona cavab verdi: «Filip səni etməyə ixtiyarın olduğunu bizi hansı əlamətlə çağrımızdan əvvəl səni əncir ağacının altında göstərə bilərsən?» **19** İsa onlara cavab verdi: «gördüm». **49** Natanael Ona dedi: «Rabbi, Sən «Bu məbədi dağının, üç günə Mən onu təzədən Allahın Oğlusun, İsrailin Padşahısan!» **50** İsa quraram». **20** Onda Yəhudü başçıları dedilər: ona cavab verib dedi: «Səni əncir ağacının «Bu məbəd qırx altı ilə tikilib, Sən onu üç altında gördüyüümü söylədiyim üçünüm Mənə günəm quracaqsan?» **21** Lakin İsa məbəd iman edirsən? Sən bunlardan daha böyük şeylər deyəndə Öz bədənini nəzərdə tuturdu. **22** İsa görəcəksən». **51** Yenə ona dedi: «Doğrusunu, ölülər arasından dirildiyi zaman şagirdləri Onun doğrusunu sizə deyirəm: göyün yarıldığını və bu sözləri söylədiyini xatırladılar, Müqəddəs Allahın mələklərinin Bəşər Oğlu üzərinə enib-Yaziya və İsanın söylədiyi sözə inandılar. **23** qalxdığını görəcəksiniz».

2 Bunun üçüncü günü Qalileyanın Qana kəndində toy oldu. İsanın anası orada idi. **2** İsa ilə şagirdləri də toya çağırılmışdı. **3** Şərab qurtaranda anası İsaya dedi: «Şərabları qalmadı». **4** İsa dedi: «Ay ana, Məndən nə istəyirsin? Mənim vaxtim hələ çatmayıb». **5**

Anası xidmətçilərə dedi: «Sizə nə desə, edin». **6** Yəhudilərin paklanma mərasimi üçün orada hər biri iki-üç ölçü su tuta bilən altı daş küp gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın var idi. **7** İsa xidmətçilərə dedi: «Küpləri su ilə yanından gələn bir müəllimsən. Çünkü Allah ona doldurun». Onları ağızına qədər doldurdular. **8** O, xidmətçilərə dedi: «İndi bir az götürüb edə bilməz». **9** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, toyağasına aparin». Onlar da apardı. **10** Toyağası doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən şərabla çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz». haradan gətirildiyini bilmirdi, bunu yalnız **11** Nikodim Ondan soruşdu: «Yaşa dolmuş bir suyu götürən xidmətçilər bilirdi. Toyağası bəyi adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərabı, dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» **5** çox içiləndən sonra isə adı şərabı təqdim edir. **12** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə Amma sən əla şərabı indiyə saxlamışan». **11** deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **13** Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, **7** Sənə “yenidən doğulmalısınız” dediyimə qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma heyrət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhudilərin səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya Pasxa bayramı yaxınlaşındı. İsa Yerusəlimə getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam

İsa Pasxa bayramı zamanı Yerusəlimdə olanda göstərdiyi əlamətləri görən bir çox adam Onun adına iman etdi. **24** Amma İsa bütün adamların daxilini bildiyi üçün onlara güvənməzdi. **25** Bir adam haqqında kiminsə Ona şəhadət etməsinə ehtiyacı yox idi, çünkü insanın ürəyindən keçənləri bilirdi.

3 Fariseylər arasında Nikodim adlı bir Yəhudü rəhbəri var idi. **20**, gecə ikən İsanın yanına gəlib dedi: «Rabbi, bilirik ki, Sən Allahın var idi. **21** İsa ona cavab verdi: «Doğrusunu, toyağasına aparin». Onlar da apardı. **22** Toyağası doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs yenidən şərabla çevrilmiş suyun dadına baxdı. O bunun doğulmasa, Allahın Padşahlığını görə bilməz». **23** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **24** Nikodim Ondan soruşdu: «Yaşa dolmuş bir suyu götürən xidmətçilər bilirdi. Toyağası bəyi adam necə yenidən doğula bilər? O, ikinci çağırıb ona dedi: **10** «Hər kəs əvvəlcə əla şərabı, dəfə anasının bətninə girib doğula bilərmi?» **5** çox içiləndən sonra isə adı şərabı təqdim edir. **12** İsa cavab verdi: «Doğrusunu, doğrusunu sənə Amma sən əla şərabı indiyə saxlamışan». **11** deyirəm: bir kəs sudan və Ruhdan doğulmasa, İsa Qalileyanın Qana kəndində bu ilk əlamətini Allahın Padşahlığına daxil ola bilməz. **6** Bəşərdən göstərdi və izzətini üzə çıxardı. Şagirdləri doğulan bəşərdir, Ruhdan doğulan ruhdur. **13** Ona iman etdi. **12** Bundan sonra anası, **7** Sənə “yenidən doğulmalısınız” dediyimə qardaşları və şagirdləri ilə birgə Kefernahuma heyrət etmə. **8** Yel istədiyi yerdə əsir, onun gedib orada bir neçə gün qaldı. **13** Yəhudilərin səsini eşidirsən, amma haradan gəlib haraya Pasxa bayramı yaxınlaşındı. İsa Yerusəlimə getdiyini bilmirsən. Ruhdan doğulmuş adam

da belədir». **9** Nikodim «Bu şeylər necə ola sevincim beləcə tam oldu. **10** İndi Ona böyümək, bilər?» deyə soruşdu. **10** İsa ona cavab verdi: mənə kiçilmək gərəkdir». **31** Yuxarıdan Gələn «Sən İsrailin müəllimisən. Bunları bilmirsənmi? hamidan üstündür. Yer üzündən olan yerə **11** Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: biz məxsusdur və yer barədə danışar, göydən bildiyimizi söyləyirik, gördüyüümüzə şəhadət Gələnsə hamidan üstündür. **32** Nə görüb-edirik, amma siz bizim şəhadətimizi qəbul eşidibə, ona şəhadət edər, amma şəhadətini heç etmirsiniz. **12** Əgər Mən sizə yerdəki işlərdən kəs qəbul etməz. **33** Onun şəhadətini qəbul edən danışanda inanmırınsızsa, göydəki işlərdən kəs Allahın haqq olduğuna möhür basıb. **34** Ona danışsam, necə inanacaqsınız? **13** Heç kəs göyə görə ki Allahın göndərdiyi Şəxs Allahın sözlərinin çıxmayıb, yalnız göydən enmiş Bəşər Oğlu orada olub. **14** Musa çöldə ilanı yuxarı qaldırdığı kimi Bəşər Oğlu da yuxarı qaldırılmalıdır ki, **15** Ona iman edən hər kəs əbədi həyata malik olsun». (*aiōnios g166*) **16** Çünkü Allah dünyani elə sevdik, vahid Oğlunu verdi; bunu ona görə etdi ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, amma əbədi həyata malik olsun. (*aiōnios g166*) **17** Allah dünyani mühakimə etmək üçün deyil, Oğlunun vasitəsilə xilas etmək üçün Onu dünyaya göndərdi. **18** Ona iman edən mühakimə olunmur, iman etməyənsə artıq mühakimə olunub, çünkü Allahın vahid Oğlunun adına iman etməyib. **19** Mühakimə bundan ibarətdir ki, dünyaya nur geldi, amma insanlar qaranlığı nurdan daha çox sevdilər, çünkü əməlləri şər idi. **20** Pislik edən hər kəs nura nifrat edər, əməllərinin üzə çıxmaması üçün nura tərəf gəlməz. **21** Həqiqətə əməl edənsə nura tərəf gələr ki, əməllərini Allah naminə etdiyi bəlli olsun. **22** Bundan sonra İsa və Onun şagirdləri Yəhudeya diyarına gəldilər. İsa bir müddət onlarla orada qalıb vəftiz edirdi. **23** Yəhya da Şəlim yaxınlığında Aynonda vəftiz edirdi, çünkü orada çoxlu su var idi. Adamlar da gəlib vəftiz olunurdu. **24** Yəhya hələ zindana salınmamışdı. **25** Bu zaman Yəhyanın şagirdləri ilə bir Yəhudü arasında paklanma barədə mübahisə düşdü. **26** Şagirdləri Yəhyanın yanına gəlib dedilər: «Rabbi, İordanın o tayında sənin yanında olan və barəsində şəhadət etdiyin Şəxs indi Özü vəftiz edir və hamı Onun yanına gəlir». **27** Yəhya cavabında dedi: «İnsana göydən verilməsə, o heç nə ala bilməz. **28** “Mən Məsih deyiləm, ancaq Ondan əvvəl göndərilmişəm” sözümüz özünüz şahidsiniz. **29** Gəlin kimindirsə, bəy odur. Amma bəyi gözləyərək ona qulaq asan sağdışı bəyin səsini eşidib çox sevinir. Mənim

4 Fariseylər İsanın Özüne Yəhyadan daha çox şagird toplayıb vəftiz etdiyi barədə eşitdilər; **2** əsildən İsanın Özü deyil, şagirdləri vəftiz edirdi. **3** İsa bundan xəbər tutan kimi Yəhudeyanı tərk edib Qalileyyaya qayıtdı. **4** Onun yolu Samariyadan keçirdi. **5** O, Yaqubun öz oğlu Yusifə verdiyi torpağa yaxın olan Samariyanın Sixar adlanan şəhərinə gəldi. **6** Yaqubun quyusu orada idi. Yol İsanı yorduğu üçün quyunun yanında oturdu. Altıncı saat radələri idi. **7** Samariyalı bir qadın quyudan su çəkməyə gəldi. İsa ona «Mənə su ver, içim» dedi. **8** Çünkü şagirdləri yemək almaq üçün şəhərə getmişdi. **9** Samariyalı qadın Ona dedi: «Sən bir Yəhudisən, mənsə Samariyalı bir qadın. Sən necə məndən su istəyə bilərsən?» Çünkü Yəhudilər Samariyalılarla ünsiyət etmir. **10** İsa ona cavab verdi: «Əgər sən Allahın bəxşisini və “Mənə su ver, içim” deyənin Kim olduğunu bilsəydin, özün Ondan su istəyərdin, O da sənə həyat suyu verərdi». **11** Qadın Ona dedi: «Ağə, su çəkmək üçün bir qəbin yox, quyu da dərindir. Bəs o həyat suyunu haradan götürəcəksən? **12** Məgər Sən bu quyunu biza verən, oğulları və mal-qarası ilə buradan su içən atamız Yaqubdan da üstünsən?» **13** İsa ona cavab verdi: «Bu sudan içən hər kəs yena susayar, **14** amma Mənim ona verəcəyim sudan kim içsə, heç vaxt susamaz. Lakin ona verəcəyim su onun daxilində əbədi həyat verən bir su qaynağına چəvriləcək». (*aiōn g165, aiōnios g166*) **15** Qadın Ona dedi: «Ağə, bu suyu mənə ver ki, mən heç vaxt susamayım

və su çəkmək üçün buraya gəlməyim». 16 İsa Mən sizi zəhmətini çəkmədiyiniz bir məhsulu qadına «get ərini çağır və buraya gel» dedi. 17 Biçməyə göndərdim. Başqaları zəhmət çəkdi, Qadın da Ona «ərim yoxdur» söylədi. İsa ona sizsə onların zəhmətindən bəhrələndiniz». 39 dedi: «“Ərim yoxdur” deməklə düz söylədin, 18 «Etdiyim bütün əməlləri mənə söylədi» deyə çünkü beş kişi olub, indi səninlə yaşayın da şəhadət edən qadının sözünə görə o şəhərdən ərin deyil, sən bunu düz söylədin». 19 Qadın olan Samariyalıların bir çoxu İsaya iman etdi. 40 Ona dedi: «Ağa, görürəm ki, Sən peyğəmbərsən. Sonra Samariyalılar İsanın yanına gəlib Ondan 20 Bizim ata-babalarımız bu dağda ibadət edirdi, xahiş etdilər ki, onların yanında qalsın. İsa amma siz deyirsiniz ki, ibadət etmək üçün da iki gün orada qaldı. 41 Daha çox adam lazımı yer Yeruşəlimdədir». 21 İsa ona dedi: da İsanın sözünə görə iman etdi. 42 Onlar «Ey qadın, Mənə inan, artıq o zaman yetişir qadına deyirdilər: «Biz artıq sanın sözlərinə ki, Ataya nə bu dağda, nə də Yeruşəlimdə görə iman etmirik, elə özümüz də eşidib bildik ibadət edəcəksiniz. 22 Siz bilmədiyinizə ibadət ki, həqiqətən, dünyanın Xilaskarı Budur». 43 edirsiniz, bizsə bildiyimizə ibadət edirik, çünkü İsa iki gündən sonra oranı tərk edib Qalileyaya xilas Yəhudilərdəndir. 23 Amma o zaman gəlir tərəf yola düşdü. 44 Çünkü peyğəmbərin öz və artıq gəlib ki, həqiqi ibadət edənlər Ataya yurdunda hörməti olmadığı barədə İsa Özü ruhda və həqiqətdə ibadət etsin. Ata da Özünə bir vaxt şəhadət etmişdi. 45 İndi Qalileyaya belə ibadət edənlər axtarır. 24 Allah ruhdur və gələndə Qalileyalılar Onu qəbul etdi, çünkü Ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə ibadət onlar da bayram zamanı Yeruşəlimə gəlib Onun etməlidir». 25 Qadın Ona dedi: «Bilirəm ki, orada etdiyi hər şeyi görmüşdülər. 46 Beləcə “Məsih” deyilən məsh olunmuş Şəxs gələcək İsa suyu şərabə çevirdiyi Qalileyanın Qana və gələndə bizə hər şeyi bildirəcək». 26 İsa ona kəndinə yenə gəldi. Kefernahumda Hökmdarın dedi: «Səninlə danışan Odur, O Mənəm». 27 bir məmuru var idi. Onun oğlu xəstələnmışdı. Bu arada İsanın şagirdləri gəldilər və Onun 47 O, İsanın Yəhudeyadan Qalileyaya gəldiyini bir qadınla söhbət etməsinə heyvətləndilər, eşidib yanına getdi və Ondan xahiş etdi ki, gəlib ancaq heç biri «Nə istəyirsən?» yaxud «Niyə oğlunu sağaltsın, çünkü oğlu ölüm ayağında o qadınla danışırsan?» demədi. 28 Bu zaman idi. 48 Onda İsa ona dedi: «Siz əlamətlər və qadın səhəngini yerə qoydu və şəhərə gedib xariqələr görməyinə iman etməyəcəksiniz». 49 adamlara dedi: 29 «Gəlin, etdiyim bütün əməlləri Hökmdarın məmuru Ona dedi: «Ağa, uşağım mənə söyləyən Adamı görün. Bəlkə elə Məsih ölməzdən qabaq gəl!» 50 İsa ona «get, oğlun Odur?» 30 Adamlar da şəhərdən çıxıb İsanın sağ-salamatdır» dedi. O adam da İsanın sözünə yanına gəldilər. 31 Bu arada şagirdlər «Rabbi, inanıb getdi. 51 Evə gələrkən qulları onu yemək ye» deyə Ondan xahiş etdilər. 32 Lakin qarşılıyaraq oğlunun sağ-salamat olduğunu İsa onlara dedi: «Məndə elə yemək var ki, söylədilər. 52 Oğlunun nə vaxt yaxşılaşdığını siz ondan xəbərsizsiniz». 33 Onda şagirdlər qullarından soruşdu, onlar da dedilər: «Dünən «Görəsən kimsə Ona yemək gətirdimi?» deyə yeddinci saatda qızdırması düşdü». 53 O zaman bir-birindən soruştular. 34 İsa onlara dedi: ata başa düşdü ki, İsa elə həmin vaxt ona «oğlun Mənim yeməyim Məni Göndərənin iradəsini sağ-salamatdır» demişdi. Onda özü də, bütün ev yerinə yetirmək, Onun işini tamamlamaqdır. 35 əqli də İsaya iman etdi. 54 Bu, İsanın göstərdiyi Siz “biçinə dörd ay qalib” demirsinizmi? Budur, ikinci əlamət idi. Onu Yəhudeyadan Qalileyaya Mən sizə deyirəm: başınızı qaldırıb tarlalara gələndə etmişdi.

baxın; məhsul bar verib, biçilməyə hazırlır. 36

Əkən də, biçən də birlikdə sevinsin deyə indi
biçinci zəhmət haqqı alır və əbədi həyat üçün
məhsul toplayır. (aiōnios g166) 37 Bu işlə bağlı
“biri əkər, biri biçər” ifadəsi doğru deyilib. 38

5 Bu hadisələrdən sonra Yəhudilərin bir bayramı oldu və İsa Yeruşəlimə getdi. 2 Yeruşəlimdəki Qoyun darvazasının yanında, İbraniçə Bet-Xasda adlanan beş eyvanlı bir hovuz var. 3 Bu eyvanlarda çoxlu xəstə, kor,

topal və iflic adam yatardı. **5** Otuz səkkiz il xəstə ölümdən həyata keçib. (aiōnios g166) **25** Doğrusunu, olan bir adam da orada idi. **6** İsa onun yatdığını doğrusunu sizə deyirəm: Allah Oğlunun səsini görəndə çoxdan xəstə olduğunu bilərək ondan ölülərin eşitdiyi zaman gəlir və artıq galib; soruşdu: «Sağalmaq istayırsənmi?» **7** Xəstə Ona bunu eşidənlər yaşayacaq. **26** Çünkü Atanın cavab verdi: «Ağa, yanımda bir adam yoxdur ki, Özündə həyat olduğu kimi Oğula da Özündə su çalxalan zaman məni hovuza salsın. Mən həyat olmayı bəxş etdi. **27** Hökm çıxarmaq çatınca başqası məndən əvvəl oraya enir». **8** İsa səlahiyyətini də Ona verdi, çünkü O, Bəşər ona dedi: «Qalx, döşeyini götür və yeril!» **9** O Oğludur. **28** Buna heyrət etməyin, çünkü elə bir adam həmin anda sağaldı və döşeyini götürüb zaman gəlir ki, qəbirdə yatanların hamısı Onun yeridi. O gün Şənbə günü idı. **10** Buna görə səsini eşidib **29** qəbirlərindən çıxacaq, yaxşılıq də Yəhudi başçıları şəfa tapan adama dedilər: edənlər həyat üçün diriləcək, pislik edənlərsə «Bu gün Şənbə günüdür, döşeyini daşmaq sənə hökm üçün diriləcək. **30** Mən Özümdən heç nə qadağandır». **11** O adam onlara cavab verdi: edə bilmərəm, eşitdiyim kimi mühakimə edərəm «Məni sağıldan Şəxs mənə “döşeyini götür və və Mənim verdiyim hökm ədalətlidir. Çünkü yeri” dedi». **12** Ondan soruştular: «Sənə “götür məqsədim Öz iradəmi deyil, Məni Gəndərənin və yeri” deyən Adam kimdir?» **13** Lakin saqlanan iradəsini yerinə yetirməkdir. **31** Əgər Mən adam Onun kim olduğunu bilmirdi, çünkü İsa o Özüm barədə şəhadət etsəydim, şəhadətim yerdə olan izdihama qarışmışdı. **14** Bir az sonra etibarlı olmazdı. **32** Lakin Mənim barəmdə İsa məbəddə həmin adımı tapıb dedi: «Bax sən şəhadət edən başqasıdır və Mənim barəmdə sağaldım, bir də günah etmə ki, başına daha pis etdiyi şəhadətin etibarlı olduğunu bilirom. **33** iş galməsin». **15** O adam gedib onu sağıldan Siz Yəhyanın yanına adamlar göndərdiniz və Şəxsin İsa olduğunu Yəhudi başçılarına bildirdi. **o**, həqiqətə şəhadət etdi. **34** Lakin insandan **16** Buna görə Yəhudi başçıları İsanı təqib etməyə şəhadət qəbul etdiyim üçün deyil, yalnız sizin başladılar, çünkü bunları Şənbə günü edirdi. **17** xilas olmağınız üçün bunları söyləyirəm. **35** Lakin İsa onlara dedi: «Mənim Atam indiyə qədər Yəhya yanın və nur saçan bir çəraq idi, siz bir iş görür, Mən də iş görürəm». **18** Bundan sonra müddət onun işığında sevinmək istədiniz. **36** Yəhudi başçıları daha da səylə Onu öldürməyə Amma Mənim barəmdə olan şəhadət Yəhyanın çalışırdılar, çünkü İsa yalnız Şənbə gününü şəhadətdən üstündür. Çünkü Atanın Mənə pozmadı, həm də Allahın Öz Atası olduğunu tam yerinə yetirmək üçün tapşırıldığı işlər - söyləyərək Özünü Allaha bərabər saydı. **19** indi etdiyim bu işlər Mənim barəmdə şəhadət Beləcə İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu edir ki, Ata Məni göndərib. **37** Məni göndərən sizə deyirəm: Oğul Atanın nə etdiyini görməsə, Atanın Özü də Mənim barəmdə şəhadət etdi. Özündən bir şey etməz. Çünkü Ata nə edərsə, Siz heç vaxt nə Onun səsini eşitmisiniz, nə də Oğul da onu edər. **20** Ona görə ki Ata Oğulu surətini görmüsünüz. **38** Onun kələmənin da sevir və Özünün etdiyi hər şeyi Ona göstərir. sizdə qalmasına imkan vermirsınız, çünkü Onun Ona bunlardan da böyük işlər göstərəcək ki, siz göndərdiyi Şəxsə inanmırınız. **39** Siz Müqəddəs heyrətlənəsiniz. **21** Ata ölüleri dirildib onlara Yazılıarı araşdırırsınız. Çünkü düşünürsünüz ki, həyat verdiyi kimi Oğul da istədiyi şəxslərə onların vasitəsilə əbədi həyata malik olacaqsınız. həyat verir. **22** Ata heç kəsi mühakimə etmir, Lakin onlar da Mənim barəmdə şəhadət edir, lakin hökm çıxarmağı Oğulun ixtiyarına verib (aiōnios g166) **40** sizsə həyata malik olmaq üçün ki, **23** hər kəs Ataya hörmət etdiyi kimi Oğula Mənə tərəf gəlmək istəmirsiniz. **41** İnsanlardan da hörmət etsin. Oğula hörmət etməyən Onu izzət qəbul etmirəm. **42** Ancaq sizi tanıyb göndərən Ataya da hörmət etmir. **24** Doğrusunu, bilirəm ki, ürəyinizdə Allah məhəbbəti yoxdur. doğrusunu sizə deyirəm: Mənim sözümə qulaq **43** Mən Atamın adı ilə gəlmışəm, amma siz Məni asib Məni Gəndərənə inanan şəxs əbədi həyata qəbul etmirsiniz. Əgər bir başqası öz adı ilə malikdir və ona hökm çıxarılmayacaq, əksinə, gəlsə, onu qəbul edərsiniz. **44** Siz bir-birinizdən

izzət qəbul edirsınız, bir olan Allahdan gələn gedəndən sonra gördülər ki, İsa gölün üstü izzəti isə axtarmırsınız. Bəs onda necə iman ilə yeriyir və qayığa yaxınlaşır. Qorxdular, 20 edə bilərsiniz? 45 Güman etməyin ki, Mən sizi amma İsa onlara «Mənəm, qorxmayıñ» dedi. Atanın önündə ittiham edəcəyəm. Sizi ittiham 21 Onda şagirdlər Onu məmənnunluqla qayığa edən ümidi bağladığınız Musadır. 46 Əgər siz götürdürlər. Sonra qayıq o andaca getdikləri Musaya inansaydırınız, Mənə də inanardınız, sahilə çatdı. 22 Ertəsi gün gölün o biri sahilində çünki o Mənim barəmdə yazüb. 47 Lakin onun qalan xalq başa düşdü ki, orada yalnız bir yazdıqlarına inamırsınızsa, Mənim sözlərimə qayıqolub, İsa Öz şagirdləri ilə həmin qayıga necə inanacaqsınız?»

6 Bu hadisəldən sonra İsa Qalileya – Tiberiya gölünün o biri sahilinə keçdi. 2 Büyük bir izdiham Onun ardınca gedirdi, çünki Onun xəstələrlə göstərdiyi əlamətləri görürdü. 3 İsa dağa çıxıb şagirdləri ilə oturdu. 4 Yəhudilərin Pasxa bayramı yaxınlaşırıdı. 5 İsa başını qaldıraraq böyük bir izdihamın yanına gəldiğini görüb Filipə dedi: «Haradan çörək alıb bu adamları yedirək?» 6 Bu sözləri onu sinamaq məqsədi ilə söylədi, çünki Özü nə edəcəyini bildirdi. 7 Filip Ona cavab verdi: «Bunlara iki yüz dinarlıq çörək də çatmaz ki, hərəsi bir tikə yemək yesin». 8 Şagirdlərindən biri olan Şimon Peterin qardaşı Andrey Ona dedi: 9 «Burada beş kiçik arpa çörəyi ilə iki balığı olan bir oğlan var, amma bu qədər adam üçün bunlar nədir ki?» 10 İsa «xalqı yerə oturdun» dedi. Ora otla örtülmüşdü. Xalq da oturdu. Kişiərin sayı beş minə yaxın idi. 11 O zaman İsa çörəkləri götürüb şükür edərək balıqlarla bırga, oturanlara – hər kəsə istədiyi qədər payladı. 12 Onlar yeyib-doyandan sonra İsa şagirdlərinə dedi: «Artıq qalan hissələri toplayın ki, heç bir şey zay olmasın». 13 Bunları topladılar və beş arpa çörəyini yeyənlərin qabağından qalan hissələrdən on iki zənbil doldurdular. 14 O zaman İsanın göstərdiyi əlaməti görən adamlar «Həqiqətən, dünyaya gəlməli olan peyğəmbər Budur!» deyirdi. 15 İsa bildi ki, adamlar gəlib Onu padşah etmək üçün zorla aparmağa hazırlaşır, buna görə də təkbaşına dağa çəkildi. 16 Axşam çatanda İsanın şagirdləri gölə enib 17 bir qayığa mindilər. Onlar gölün o biri sahilində olan Kefernahuma gedirdilər. Qaranlıq düşmüştü, amma İsa hələ onların yanına gəlməmişdi. 18 Güclü külək əsdiyindən göl dalğalanırdı. 19 Onlar beləcə avar çəkib iyirmi beş ya otuz stadi

20 Ertəsi gün gölün o biri sahilində çünki o Mənim barəmdə yazüb. 21 İsa öz şagirdləri ilə həmin qayıga minməyib, şagirdləri Onsuz gedib. 22 O arada Tiberiyadan digər qayıqlar Rəbb şükür edəndən sonra yemək yedikləri yerin yaxınlığına gəldilər. 23 Beləcə xalq İsanın da, şagirdlərinin də orada olmadığını görüb qayıqlara minarək İsanı axtara-axtara Kefernahuma gəldi. 24 İsanı gölün o biri sahilində görəndə «Rabbi, buraya nə vaxt gəldin?» deyə soruştular. 25 İsa onlara cavab olaraq dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əlamətlər gördünüz üçün deyil, çörək yeyib doydugunuz üçün Məni axtarırsınız. 26 Keçib-gedən yemək üçün deyil, əbədi həyat verən, daim qalan yemək üçün işlər görün, onu sizə Bəşər Oğlu verəcək. Çünkü Ata Allah Ona Öz möhürüünü vurub». (*aiōnios g166*) 27 Onlar İsadan soruştular: «Allahın istədiyi işləri görmək üçün biz nə edək?» 28 İsa onlara cavab verdi: «Allahın istədiyi iş budur: Onun göndərdiyi Şəxsə iman edin». 29 Onlar İsaya dedilər: «Sən nə əlamət göstərərsən ki, görüb Sənə inanaq? Nə iş görəcəksən? 30 Ata-babalarımız cöldə manna yedi; bu barədə yazılıb: «Onlara yemək üçün göydən çörək verdi». 31 Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Musa deyildi, göydən həqiqi çörəyi sizə verən Atamdır. 32 Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizə göydən çörək verən Atamdır. 33 Çünkü Allahın çörəyi budur ki, göydən enir və dünyaya həyat verir». 34 Ona dedilər: «Ağ, Sən daim bizə bu çörəyi ver». 35 İsa onlara dedi: «Həyat çörəyi Mənəm. Mənim yanımı gələn heç vaxt acmaz, Mənə iman edən heç vaxt susamaz. 36 Lakin sizə dedim ki, Məni görürsünüz, amma iman etmirsiniz. 37 Atanın Mənə verdiyi şəxslərin hamısı yanımı gələcək və yanımı gələni heç vaxt kənarə atmaram. 38 Çünkü Öz iradəmi deyil, Məni Gəndərənin iradəsini yerinə yetirmək üçün göydən enmişəm. 39 Məni Gəndərənin iradəsi budur ki, Mənə verdiyi şəxslərin heç

birini hələk olmağa qoymayılmış, lakin son gündə onları dirildim. **40** Çünkü Atamın iradəsi budur ki, Oğulu görüb Ona iman edən hər şəxs əbədi həyata malik olsun və Mən onu son gündədirildim». (**aiōnios g166**) **41** Bunun cavabında sözünə görə deyinib **42** dedilər: «Bu, ata-anasını tanıdığımız, Yusifin Oğlu olan İsa deyilməli? İndi iman etməyənlər də var». Çünkü İsa iman necə olur ki, “göydən enmişəm” deyir?» **43** İsa etməyənlərin və Ona xəyanət edəcək adamın onlara cavab verdi: «Öz-özünüzə deyinməyin. Kim olduğunu əvvəlcədən biliirdi. **45** O dedi: **44** Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb etməsə, «Buna görə də sizə söylədim ki, əgər Ata bir o Mənim yanına gələ bilməz. Yanına gələnisi isə kəsə imkan verməsə, o Mənim yanına gələ Mən son gündə dirildəcəyəm. **45** Peyğəmbərlərin bilməz». **66** Bunlardan sonra şagirdlərinin çoxu kitablarında yazılıb: “Onların hamisini Allah işadan ayrılib daha Onunla gəzmirdi. **67** Onda öyrədəcək”. Atadan eşidib öyrənən hər kəs İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz də Məni tərk Mənim yanına gəlir. **46** Əlbəttə, Allahdan galən etmək istəyirsiniz?» **68** Şimon Peter Ona cavab verdi: «Ya Rəbb, biz kimin yanına gedək? Əbədi 0, Atanı görüb. **47** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: iman edən əbədi həyata malikdir. **48** Həyat çörəyi Mənəm. **49** Atababalarınız çöldə manna yedilər və öldülər. **50** Bu isə göydən enən elə bir çörəkdir ki, ondan yeyən şəxs heç vaxt olmaz. **51** Göydən enmiş canlı çörək Mənəm. Əgar kimsə bu çörəkdən yesə, əbədi yaşıyar. Dünyanın həyatı üçün verəcəyim çörək Öz etimdir». (**aiōn g165**) **52** Bunun cavabında Yəhudilər «Bu Adam yemək üçün Öz etini bizə necə vera bilər?» deyib bir-birləri ilə mübahisə etdirilər. **53** Onda İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Bəşər Oğlunun etindən yeyib qanından içməsəniz, daxilinizdə həyat olmayacaq. **54** Mənim etimdən yeyib qanından içən əbədi həyata malikdir və Mən onu son gündə dirildəcəyəm». (**aiōnios g166**) **55** Çünkü Mənim etim həqiqi yemək, qanım da həqiqi içkidir. **56** Mənim etimdən yeyib qanından içən Məndə qalır, Mən də onda qalıram. **57** Var olan Ata Məni göndərdiyi kimi, Mən də Atanın sayesində yaşadığım kimi Məndən yeyən də Mənim sayəmdə yaşayacaq. **58** Göydən enmiş çörək budur, ata-babalarınız yediyi kimi deyil. Onlar öldülər, amma bu çörəyi yeyən əbədi yaşayacaq». (**aiōn g165**) **59** İsa bu sözələri Kefernahumda, sinəqoqda təlim öyrədərkən söylədi. **60** Şagirdlərindən bir çoxu bu sözələri eşidəndə dedi: «Bu söz qəlizdir. Bunu kim anlaya bilər?» **61** Lakin İsa şagirdlərinin buna görə deyindiklərini duyaraq onlara dedi: «Bu söz sizi bürdərdirmi? **62** Yaxşı, bəs Bəşər Oğlunun əvvəllər olduğu yerə qalxdığını görsəniz, necə? **63** Həyat verən Ruhdur, cismani təbiətinsə Yəhudilər ısanın “göydən enmiş çörək Mənəm” heç faydası yoxdur. Sizə söylədiyim sözələr sözünə görə deyinib **42** dedilər: «Bu, ata-anasını Ruh və həyat götürir. **64** Lakin sizin aramızda tanıdığımız, Yusifin Oğlu olan İsa deyilməli? İndi iman etməyənlər də var». Çünkü İsa iman necə olur ki, “göydən enmişəm” deyir?» **65** O dedi: **66** Əgər Məni göndərən Ata bir kəsi cəzb etməsə, «Buna görə də sizə söylədim ki, əgər Ata bir o Mənim yanına gələ bilməz. Yanına gələnisi isə kəsə imkan verməsə, o Mənim yanına gələ Mən son gündə dirildəcəyəm. **67** Bunlardan sonra şagirdlərinin çoxu kitablarında yazılıb: “Onların hamisini Allah işadan ayrılib daha Onunla gəzmirdi. **68** Onda öyrədəcək”. Atadan eşidib öyrənən hər kəs İsa On İki şagirdə dedi: «Yoxsa siz də Məni tərk Mənim yanına gəlir. **69** Biz də iman etmişik və bilirik ki, Allahın Müqəddəsi Sənsən». **70** İsa onlara dedi: «Siz On İki şagirdi Mən seçmədimmi? Amma sizdən biri iblisdir». **71** O bu sözələri Şimon İskaryot oğlu Yəhuda barədə söylədi, çünki On İki şagirddən biri olduğu halda İsaaya xəyanət edəcəkdi.

7 Bu hadisələrdən sonra İsa yalnız Qalileyada gəzirdi. Yəhudü başçılarının Onu öldürməyə çalışdıqlarına görə daha Yəhudeyada gəzmək istəmirdi. **2** Yəhudilərin Çardaqlar bayramı yaxınlaşmışdı. **3** Qardaşları İsaya dedi: «Buradan çıxıb Yəhudeyaya get ki, şagirdlərin də etdiyin işləri görsün. **4** Çünkü Özünü məşhur etməyə çalışan adam heç nəyi gizləcə etməz. Sən bunları edirsənsə, Özünü dünyaya tanıtdır». **5** Çünkü qardaşları da Ona iman etmirdi. **6** Onda İsa onlara dedi: «Mənim vaxtim hələ gəlməyib, sizin üçünsə hər vaxt münasibdir. **7** Dünya sən nifrat edə bilməz, amma Mənə nifrat edir, çünkü Mən onun əməllərinin şər olduğuna şəhadət edirəm. **8** Siz bayrama gedin, Mənsə hələ vaxtim tamam olmadığı üçün bu bayrama getməyəcəyəm». **9** İsa bu sözələri söylədikdən sonra Qalileyada qaldı. **10** Ancaq Onun qardaşları bayrama gedəndən sonra O da açıq yox, gizləcə bayrama getdi. **11** Yəhudü başçıları bayramda ısanı axtararaq «O haradadır?» deyirdilər. **12** Camaat arasında Onun barəsində coxlu

dedi-qodu gəzirdi. Bəzisi «yaxşı adamdır», Fariseylər xalqın İsa haqqında belə dedi-qodu başqları isə «xeyr, xalqı aldadır» deyirdi. 13 etdiyini eşitdilər. Başçı kahinlər və fariseylər Lakin Yəhudi başçılarının qorxusundan heç Onu tutmaq üçün mühafizəçilər göndərdi. 33 İsa kəs Onun barəsində açıq danışmirdi. 14 Artıq dedi: «Bir az müddət də Mən sizinlə olacağam, bayramın yarısı keçəndə İsa məbədə gedib sonra isə Məni Göndərənin yanına gedəcəyəm. təlim öyrətməyə başladı. 15 Yəhudi başçıları 34 Siz Məni axtarib tapmayacaqsınız və Mənim buna heyrətlənib dedilər: «Bu Adam yaxşı olacağım yerə gələ bilməzsiniz». 35 Bunun təhsil almadığı halda necə olub ki savadlıdır?» cavabında Yəhudilər öz aralarında dedilər: «Bu 16 İsa da onlara cavab verdi: «Öyrətdiyim Adam hara gedəcək ki, Onu tapa bilməyəcəyik? təlim Mənim deyil, Məni Göndərənindir. 17 Yunanlar arasına səpələnmiş Yəhudilərin Kim Onun iradəsini yerinə yetirmək istəyirsə, yanına gedib Yunanlaramı təlim öyrədəcək? 36 təlimimin Allahdan olduğunu, yoxsa Özümdən "Siz Məni axtarib tapmayacaqsınız və Mənim söylədiyimi biləcək. 18 Özündən söyləyən öz olacağım yera siz gələ bilməzsiniz" sözü ilə nə izzətini axtarır, lakin Onu Göndərənə izzət demək istəyir?» 37 Bayramın sonuncu, təntənəli axtaran Şəxs haqdır, Onda yalan olmaz. 19 gündündə İsa qalxıb nida edərək dedi: «Kim Qanunu sizə Musa vermədim? Amma heç susayıbsa, yanına galib içsin. 38 Müqəddəs biriniz Qanuna əməl etmirsiniz. Niyə Məni Yazılarda deyildiyi kimi, Mənə iman edənin öldürməyə çalışırsınız?» 20 Xalq cavab verdi: daxilindən həyat suyu axan çaylar çıxacaq». «Səndə cin var. Kim Səni öldürməyə çalışır?» 39 Bunu Ona iman edənlərin alacaqları Ruh 21 İsa onlara dedi: «Mən bir iş gördüm və barədə söylədi. Ruh isə hələ yox idi, çünkü İsa hamınız buna heyrətlənirsiniz. 22 Musa sizə hələ izzətlənməmişdi. 40 Xalqın bir qismi bu sünnet etməyi buyurdu, amma Musa yox, ata- sözləri eşidəndə «Bu, doğrudan da, gəlməli olan babalarınız bunun əsasını qoydu. Siz Şənbə peygəmbərdir» dedilər. 41 Başqları isə «Bu, günü də adəmi sünnet edirsiniz. 23 Musanın Məsihdir» söylədi, ancaq bəziləri dedi: «Nə? Qanunu pozulmasın deyə Şənbə günü adam Məsih Qalileyadanmı gəlir? 42 Məgər Müqəddəs sünnet edilir; bəs Şənbə günü bir adəmi tamam Yazılarda deyilmir ki, Məsih Davudun nəslindən, sağaltdığımı görə Mənə niyə qəzəblənirsiniz? Davudun yaşadığı Bet-Lexem kəndindən gəlir?» 24 Zahirə görə mühakimə etməyin, ədalətlə 43 Beləcə İsa barədə xalq arasında fikir ayrılığı mühakimə edin». 25 Onda Yerusəlimlilərin oldu. 44 Bəziləri Onu tutmaq istədi, amma bəzisi dedi: «Öldürməyə çalışıqları Bu deyilmi? heç kəs Ona toxunmadı. 45 Buna görə də 26 Budur, O açıq danışır, amma Ona bir söz mühafizəçilər başçı kahinlərin və fariseylərin demirlər. Bəlkə rəhbərlər, doğrudan da, Onun yanına qayıtdılar. Onlar mühafizəçilərdən Məsih olduğunu öyrəndilər? 27 Ancaq bu adəmin «Niyə Onu gətirmədiniz?» deyə soruşdu. 46 haradan olduğunu bilirik, halbuki Məsih gələndə Mühafizəçilər cavab verdilər: «Hələ indiyəcən Onun haradan olduğunu heç kəs bilməyəcək». heç bir insan belə danışmayıb». 47 Fariseylər 28 İsa məbəddə təlim öyrədərkən nida edib onlara dedilər: «Yoxsa sizi də aldadıb? 48 Gör bir dedi: «Doğrudan da, Məni tanıyırsınız, rəhbər yaxud bir farisey Ona iman etdimi? 49 haradan gəldiyimi bilirsinizmi? Mən Özümdən Bu Qanunu bilməyən xalqa gəlinə, onlar lənətə gəlmədim, lakin Məni Göndərən haqdır. Siz gəlib!» 50 Aralarından biri – bundan qabaq Onu tanımırınzı, 29 Mənsə Onu tanıyıram, ısanın yanına gələn Nikodim onlara dedi: 51 çünkü Ondan gəmişəm və O Məni göndərdi». «Qanunuza görə, bir adama qulaq asmadan 30 Bu sözlərə görə ısanı tutmağa çalışıdlar, və nə etdiyini bilmədən onu mühakimə etmək lakin heç kəs Ona toxunmadı, çünkü vaxtı hələ doğrudurmu?» 52 Onlar Nikodimə dedi: «Bəlkə çatmamışdı. 31 Ancaq xalq arasından çıxu Ona sən də Qalileyadansan? Araşdırısan, görərsən iman edib dedi: «Məsih gələndə bu Adəmin ki, Qalileyadan peygəmbər çıxmaz». 53 Bundan etdiklərindən çox əlamət göstərəcəkmi?» 32 sonra hər kəs öz evinə getdi.

8 Lakin İsa Zeytin dağına getdi. **2** Şəhər tezdən Məni axtaracaqsınız və öz günahınız içində yənə məbədə gəldi. Bütün xalq Onun yanına öləcəksiniz. Siz Mənim gedəcəyim yerə golə toplaşdı, O da oturub onlara təlim öyrətməyə bilməzsiniz». **22** Onda Yəhudilər dedilər: «Məgər başladı. **3** İlahiyyatçılar və fariseylər zina O Özünü öldürəcək ki, “siz Mənim gedəcəyim üstündə tutulmuş bir qadını oraya gətirdilər. yerə gələ bilməzsiniz” deyir?» **23** İsa onlara Onu ortaya çıxarıb **4** İsaya dedilər: «Müəllim, dedi: «Siz aşağıdansınız, Mən yuxarıdanam, bu qadın zina edərkən əməlində yaxalandı. siz bu dünyadansınız, Mənsə bu dünyadan **5** Qanunda Musa bizə əmr edib ki, belələrini deyiləm. **24** Buna görə də sizə “günahlarınız daşqalaq edək. Bəs Sən nə deyirsən?» **6** Bunu içində öləcəksiniz” dedim. Əgər inanmasanız ki, İsanı sinamaq üçün deyirdilər, Onu ittiham Mən Oyam, günahlarınız içində öləcəksiniz». **25** etmək üçün bəhanə axtarırırdılar. Amma İsa Onda «Sən Kimsən?» deyə İsadan soruştular. İsa əyilib barmağı ilə yerə yazı yazmağa başladı. **7** onlara dedi: «Əvvəlcədən sizə nə söyləyirəmsə, Ondan təkrar soruşduqları zaman dikəlib onlara Oyam. **26** Sizin barənizdə söyləyəcəyim və dedi: «Sizdən kim günahsızdırsa, qadına birinci mühakimə edəcəyim çox şəyələr var. Lakin Məni daş atsın». **8** Sonra yenə əyilib yerə yazı yazdı. göndərən haqqdır və Mən Ondan eşitidlərimi **9** Bu sözləri eşidənlər başda ağsaqqallar olmaqla dünyaya söyləyirəm». **27** İsanın onlara Ata bir-bir oradan uzaqlaşdırılar. İsanı tək qoydular, barədə danışdığını anlamadılar. **28** Onda İsa qadın da ortada idi. **10** İsa dikəlib ona dedi: dedi: «Bəşər Oğlunu yuxarı qaldırığınız vaxt «Qadın, onlar hara getdirələr? Bəs heç kim səni biləcəksiniz ki, Mən Oyam və Özümdən bir şey məhkum etmədi?» **11** Qadın «heç kim, Ağə» etmirəm, ancaq Ata Mənə necə öyrədibəsə, o dedi. Onda İsa dedi: «Mən də səni məhkum cür danışram. **29** Məni Göndərən Mənimlədir. etmirəm, get, daha günah etmə». **12** Sonra O Məni tək qoymadı, cüntki Mən daim Onun İsa yenə xalqa dedi: «Dünyanın nuru Mənəm. xoşuna gələnləri edirəm». **30** İsa bu sözləri Mənim ardımca gələn heç vaxt qaranlıqda söylədiyi zaman bir çox adam Ona iman etdi. **31** gəzməyəcək, həyat nuruna malik olacaq». **13** O zaman İsa Ona inanmış Yəhudilərə dedi: «Əgər Fariseylər Ona dedilər: «Sən Öz barəndə şəhadət siz Mənim sözümə sadıq qalsanız, həqiqətən, edirsən, Sənin şəhadətin etibarlı deyil». **14** İsa Mənim şagirdlərimsiniz. **32** Onda siz həqiqəti onlara cavab verdi: «Mən Öz barəmdə şəhadət biləcəksiniz və həqiqət sizi azad edəcək». **33** etsəm də, şəhadətim etibarlıdır, cüntki haradan Yəhudilər İsaya cavab verdilər: «Biz İbrahimin gəlib hara gedəcəyimi bilmirsiniz. **15** Bəs Sən niyə “azad olacaqsınız” deyirsən?» Siz bəşər qaydalarına görə mühakimə edirsəniz, **34** İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu Mənsə heç kəsi mühakimə etmirəm. **16** Mən sizə deyirəm: günah edən hər kəs günahın mühakimə etsəm də, verdiyim hökm doğrudur, köləsidir. **35** Kölə evdə daim qalmaz, oğulsə cüntki tək deyiləm, Məni göndərən Ata da daim qalar. (aiən 9165) **36** Buna görə də əgər Oğul Mənimlədir. **17** Sizin Qanununuzda da yazılıb sizi azad etsə, həqiqətən də, azad olacaqsınız. **37** ki, iki nəfərin şəhadəti etibarlıdır. **18** Mən Öz İbrahimin nəslindən olduğunuzu bilsəm, ancaq barəmdə şəhadət edirəm, Məni göndərən Ata bununla belə, Məni öldürməyə çalışırsınız. da Mənim barəmdə şəhadət edir». **19** Onda Çünkü Mənim sözüm sizin ürəyinizdə yer İsadan soruştular: «Atan haradadır?» İsa cavab tapmır. **38** Mən Atanın yanında gördükərlərimi verdi: «Siz nə Məni, nə də Atamı tanıyrısnız. söyləyirəm, sizsə öz atanınızdan eşitidlərinizi Əgər Məni tanışaydınız, Atamı da tanıyardınız». yerinə yetirirsəniz». **39** Onlar İsanın cavabında **20** İsa bu sözləri məbəddə, nəzir qutuları olan «bizim atamız İbrahimdir» dedilər. İsa onlara yerdə təlim öyrədərkən söylədi. Heç kəs də Onu dedi: «İbrahimin övladları olsaydınız, İbrahimin tutmadı, cüntki vaxtı hələ galxməmişdi. **21** Sonra etdiyi əməlləri edərdiniz. **40** Sizsə indi Məni - İsa yenə onlara dedi: «Mən çıxıb gedirəm, siz Allahdan eşitdiyi həqiqəti sizə söyləyən Adamı

oldurməyə çalışırsınız. İbrahim belə etmədi. İsa onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə 41 Siz öz atanızın əməllərini edirsiniz». Ona deyirəm: İbrahim olmazdan qabaq Var Olan dedilər: «Biz zinadan doğulmamışq, bizim Mənəm». 59 O zaman İsanı daşqalaq etmək üçün bir Atamız var, O da Allahdır». 42 İsa onlara yerdən daş götürdülər, ancaq İsa gizləndi və dedi: «Əgər Allah sizin Atanız olsaydı, Məni məbəddən çıxı.

sevərdiniz, çünkü Mən Allahdan çıxıb gəlmışəm və indi buradayam. Mən Özümdən gəlmədim, lakin O Məni göndərdi. 43 Söylədiyimi niyə anlamırsınız? Çünkü Mənim sözümü dinləyə bilmirsiniz. 44 Siz atanız iblisdənsiniz və atanızın arzularını yerinə yetirmək istəyirsiniz. O, başlangıçdan qatil idi və həqiqətə sadıq qalmadı, çünkü onda həqiqət yoxdur. Yalan söyləyəndə öz xasiyyətinə görə söyləyir, çünkü yalancıdır və yalanın atasıdır. 45 Mənsə həqiqəti söylədiyim üçün siz Mənə inanmırıınız. 46 Sizdən kim sübut edər ki, Mən bir günah etmişəm? Mən həqiqəti söyləyirəmsə, niyə Mənə inanmırıınız? 47 Allahdan olan şəxs Allahın sözlərini dinləyər. Sizsə dinləmırıınız, çünkü Allahdan deyilsiniz». 48 Yəhudilər cavabında Ona dedilər: «Sən Samariyalısan və Səndə cin var. Məgər doğru demirikmi?» 49 İsa cavab verdi: «Məndə cin yoxdur, amma Atama hörmət edirəm, sizsə Məni hörmətdən salırsınız. 50 Mən Özüm izzət axtarmıram, Mənə izzət axtaran və bu işi mühakimə edən Biri var. 51 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölüm görməyəcək». (aiən g165) 52 Yəhudilər Ona dedilər: «İndi bildik ki, Səndə cin var. İbrahim də öldü, peyğəmbərlər də. Amma Sən “kim Mənim sözümə riayət edərsə, heç vaxt ölməyəcək” deyirsən. (aiən g165)

53 Yoxsa Sən atamız İbrahimdən də üstünsən? O da öldü, peyğəmbərlər də. Axi Sən Özünü kim sayırsan?» 54 İsa cavab verdi: «Əgər Mən Özümü izzətləndirirəmsə, Mənim izzətim heçdir, amma Məni izzətləndirən Atamdır. Siz Onun barəsində “Allahımızdır” deyirsiniz, 55 lakin Onu tanımırsınız. Mənsə Onu tanıyıram. Əgər “Onu tanımırıam” desəydim, sizin kimi yalancı olardım. Lakin Mən Onu tanıyıram və sözünə riayət edirəm. 56 Atanız İbrahim Mənim günümü görəcəyi üçün şad oldu, görüb sevindi». 57 Buna görə Yəhudilər Ona dedilər: «Sənin heç əlli yaşı yoxdur, İbrahimim necə görmüsən?» 58

9 İsa yolla gedərkən anadangəlmə kor bir adam gördü. 2 Şagirdləri Ondan soruştı: «Rabbi, kim günah etdi ki, bu adam kor doğuldu: özü, yoxsa ata-anası?» 3 İsa cavab verdi: «Nə özü günah etdi, nə də ata-anası. Amma Allahın işləri onun həyatında görünüşün deyə belə oldu. 4 Nə qədər ki gündündür, Məni Göndərənin işlərini görməliyik. Tezliklə gecə gəlir, o zaman heç kim işləyə bilməz. 5 Dünyada olduğum müddətdə dünyani nuru Mənəm». 6 Bu sözləri deyəndən sonra yerə tübürdü, tüpürcəklə palçıq düzəltdi və palçıq kor adının gözlərinə sürtdü. 7 Sonra ona dedi: «Get, Şiloah hovuzunda yuyun». «Şiloah» «göndərilmiş» deməkdir. O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı. 8 Qonşuları və əvvəllər onu bir dilənci kimi tanıyanlar deyirdilər: «Əvvəllər oturub dilənən adam bu deyilmə?» 9 Bəzisi «odur» dedi, bəzisi «xeyr, amma ona oxşayır» dedi. Özü isə «mənəm» dedi. 10 Ondan «Elə isə gözlərin necə açıldı?» deyə soruştular. 11 O cavab verdi: «İsa deyilən Adam palçıq düzəldib gözlərimə sürtdü və mənə “Şiloah hovuzuna get, yuyun” dedi, mən də gedib yuyundum və gözlərim açıldı». 12 Ondan «Bəs İsa haradadır?» deyə soruştular. O isə «bilmirəm» dedi. 13 Əvvəllər kor olan adımı fariseylərin yanına apardılar. 14 İsanın palçıq düzəldib onun gözlərini açıldığı gün Şənbə günü id. 15 Fariseylər o adamdan gözlərinin necə açıldığını soruştular. O adam da onlara dedi: «O mənim gözlərimə palçıq qoydu, mən də yuyundum və indi görürəm». 16 Onda fariseylərdən bəzisi dedi: «Bu Adam Allahdan gəlməyib, çünkü Şənbə gününə riayət etmir». Başqları isə dedi: «Günahkar adam belə əlamətləri necə göstərə bilər?» Onların arasında fikir ayrılığı düşdü. 17 Onda yenə kor adamdan soruştular: «Bəs sən bu Adam barədə nə deyirsən? Axi O sənin gözlərini açdı». Kor adam «O, peyğəmbərdir» dedi. 18 Yəhudi başçıları gözləri açılmış adının ata-anasını

çağırmayınca onun kor olub gözləri açıldıgına dünyaya gəldim ki, qoy görməyənlər görsün, inanmadılar. **19** Ata-anasından soruştular: «Kor görənlərsə kor olsun». **20** Onun yanında olan doğulduğunu söylediyiniz oğlunuz budurmu? bəzi fariseylər bu sözləri eşidib «Yoxsa biz də Elə isə necə olur ki, indi görür?» **21** Ata-koruq?» deyə Ondan soruştular. **21** İsa onlara anası dedi: «Bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur dedi: «Əgər kor olsaydınız, günahınız olmazdı. və kor doğulub. **22** Ancaq bilmirik ki, indi Amma indi “görürük” dediyiniz üçün günahınız necə görür ya gözlərini kim açıb. Özündən üstünüzdə qalır.

soruşun. Həddi-bülüğa çatıb, qoy özü barədə özü danişsin». **22** Ata-anası Yəhudü başçılarından qorxduqları üçün bu sözləri söylədilər, çünkü Yəhudü başçıları artıq qərara almışdır ki, İsanın Məsih olduğunu iqrar edən hər kəs sinaqoqdan qovulsun. **23** Buna görə də o adamın ata-anası «həddi-bülüğa çatıb, özündən soruşun» dedi. **24** Yəhudü başçıları əvvəllər kor olan adamı ikinci dəfə çağırıb ona dedilər: «Allahın izzəti naminə doğru söylə. Biz bu Adamin günahkar olduğunu bilirik». **25** O da cavab verdi: «O Adamin günahkar olub-olmadığını bilmirəm. Bir şeyi bilirəm ki, əvvəl kor idim, amma indi görürəm». **26** Ondan soruştular: «O sənə nə etdi? Gözlərini necə açdı?» **27** Onlara cavab verdi: «İndicə sizə söylədim, amma qulaq asmadınız. Niyə bunu yenə eşitmək istəyirsiniz? Bəlkə siz də Onun şagirdi olmaq istəyirsiniz?» **28** Onu söyüb dedilər: «Onun şagirdi sənsən, bizi Musanın şagirdləriyik. **29** Biz Allahın Musa ilə danişdığını bilirik, bu Adaminsa haradan gəldiyini bilmirik». **30** O adam onlara dedi: «Qəribədir ki, siz Onun haradan gəldiyini bilmirsiniz, amma O mənim gözlərimi açdı. **31** Allahın günahkarlara qulaq asmadığını bilirik, lakin mömin olub Allahın iradəsinə əməl edən adama Allah qulaq asır. **32** Əzəldən bəri eşidilməyib ki, kimsə anadangəlmə kor bir adamin gözlərini açsın. (aiən g165) **33** Əgər bu Adam Allahdan gəlməsəydi, heç nə edə bilməzdi». **34** Onlar o adama cavab verdilər: «Başdan-ayağa günah içində doğuldun. İndi sənmi bizə dərs verirsən?» Onda onu bayırə atdılar. **35** O adımı bayırə atdıqlarını İsa eşitdi və onu tapıb dedi: «Sən Bəşər Oğluna iman edirsənmi?» **36** O soruşdu: «Ağə, O kimdir ki, Ona iman edim?» **37** İsa ona dedi: «İndi gördüğün və səninlə danişan Adam Odur». **38** O da «ya Rəbb, iman edirəm» dedi və İsaya səcdə etdi. **39** İsa dedi: «Mühakimə etmək üçün bu

10 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyun ağılinə qapıdan girməyib başqa yerdən aşan oğru və quldurdur. **2** Amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. **3** Keşkicə qapını onun üzünə açar və qoyunlar onun səsinə qulaq asar. O da öz qoyunlarını adları ilə çağırar və onları çölə çıxarar. **4** Öz qoyunlarının hamisini çölə çıxarandan sonra onların öündə gedər və qoyunlar da ardına gedər, çünkü onun səsini tanıırlar. **5** Amma yad adamin ardına getməzler, ondan qaçarlar, çünkü yad adamların səsini tanımadırlar». **6** İsa bu məsəli onlara söylədi, amma onlar İsanın sözlerinin mənasını anlamadılar. **7** İsa yenə onlara dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: qoyunların qapısı Mənəm. **8** Məndən əvvəl gələnlərin hamisi oğru və quldur idi, amma qoyunlar onlara qulaq asmadı. **9** Qapı Mənəm, kim Məndən girərsə, xilas olar, girib-çixar və özünə otlaq tapar. **10** Oğru yalnız qarət etmək, öldürmək və tələf etmək üçün galır. Mənsə gəldim ki, onlar həyata, bol həyata malik olsun. **11** Yaxşı çoban Mənəm, yaxşı çoban qoyunlar uğrunda canını qurban verər. **12** Qoyunların çobanı olmayan muzdur isə canavarın gəldiyini görəndə onları atıb qaçar, çünkü qoyunların sahibi deyil. Canavar da onları qapıb pərən-pərən salar. **13** Muzdur qaçar, çünkü muzdurdur, qoyunlar üçün qayğı çəkməz. **14** Yaxşı çoban Mənəm. Necə ki Ata Məni tanır və Mən Atanı tanırıram, eləcə də özümüñkülli tənəzzül etmək. **15** Bu ağıldan olmayan başqa quzularım var ki, onları da gətirməliyəm. Onlar da səsimi eşidəcək, beləcə tək sürü, tək Çoban olacaq. **16** Buna görə də Ata Məni sevir, çünkü Mən canımı qurban verirəm ki, sonra onu geri alım. **17** Canımı Məndən heç kəs ala bilməz, amma onu Özüm verirəm. Onu verməyə də, sonra

geri almağa da ixtiyarım var. Bu əmri Atamdan dedi: «Yəhya heç bir əlamət göstərməsə də, almışam». **19** Bu sözlər üstündə Yəhudilər onun bu Adam barədə dediyi bütün sözlər doğru arasında yenə fikir ayrılığı düşdü. **20** Onların çıxdı». **42** Bir çox adam da orada İsaya iman çoxu dedi: «Onda cin var, dəlidir. Niyə Ona qulaq etdi.

asırsınız?» **21** Başqaları isə dedilər: «Bunlar cina tutulmuş adamin sözləri deyil. Cin heç kor adamin gözlərini aça bilərmi?» **22** O vaxt Yeruşəlimdə Təqdis bayramı keçirilirdi. Qış idi. **23** İsa məbədin həyatında olan Süleymanın eyvanında gəzirdi. **24** Yəhudilər İsanın ətrafına yığılıb Ona dedilər: «Nə vaxta qədər ürəyimizi intizarda saxlayacaqsan? Əgər Sən Məslisənsə, bizə açıq söylə». **25** İsa onlara cavab verdi: «Sizə söylədim,ancaq buna inanmırıñız. Atamın adı ilə gördüyüüm işlər Mənim barəmdə şəhadət edir. **26** Amma siz inanmırıñız,çünki Mənim quzularımdan deyilsiniz. **27** Quzularım səsimi eşidir, Mən də onları tanıyıram və Mənim ardımcı gəlirlər. **28** Mən onlara əbədi həyat verirəm. Onlar heç vaxt həlak olmayacaq və heç kim onları əlimdən qapmayacaq. (alın g165, ainos g166) **29** Onları Mənə verən Atam hamidan böyüdüür. Onları heç kim Atanın əlindən qapa bilməz. **30** Mən və Ata birik». **31** Yəhudilər yenə yerdən daş götürdürlər ki, Onu daşqalaq etsinlər. **32** İsa onlara dedi: «Sizə Atadan gələn çoxlu yaxşı iş göstərdim. Siz bunların hansına görə Məni daşqalaq etmək istəyirsiz?» **33** Yəhudilər Ona cavab verdilər: «Səni yaxşı işinə görə deyil, insan olduğun halda Özünü Allah sayaraq küfr etdiyinə görə daşqalaq edirik». **34** İsa onlara dedi: «Məgər sizin öz Qanununuzda yazılmayıb ki, “demişəm: «Siz allahlarısınız”»? **35** Allah Öz kələmini göndərdiyi adamlara “allahlarısınız” deyir. Müqəddəs Yazı ki pozula bilməz. **36** Bəs siz niyə “Allahın Oğluyam” dediyim üçün Mənə – Atanın təqdis edib dünyaya göndərdiyi Şəxsə “küfr edirsən” deyirsiniz? **37** Əgər Atamın işlərini görmürəmsə, Mənə inanmayıñ. **38** Amma bu işləri görürəmsə, Mənə inanmasanız da, bunlara inanın. Onda Atanın Məndə, Mənim də Atada olduğumu arlayıb bilərsiniz». **39** Onlar yenə İsanı tutmağa çalışdı, amma O, əllərindən sıyrılıb çıxdı. **40** İsa yenə İordanın o biri sahilinə, Yəhyanın əvvəllər vəftiz etdiyi yera getdi və orada qaldı. **41** Çoxlu adam Onun yanına gəlib

11 Lazar adlı bir adam xəstələnmişdi. O, Məryəmlə bacısı Martanın yaşıadığı Bet-Anya kəndindən idi. **2** Rəbbin üzərinə ətirli yağ çəkib ayaqlarını saçları ilə silən həmin Məryəm idi. Xəstələnən Lazar onun qardaşı idi. **3** Bu səbəbdən iki bacı «ya Rəbb, sevdiyin adam xəstədir» deyə İsaya xəbər göndərdi. **4** İsa bunu eşidib dedi: «Bu xəstəliyin nəticəsi ölüm yox, Allahın izzəti və Allah Oğlunun bununla izzət qazanması olacaq». **5** İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. **6** Buna görə də Lazarın xəstələndiyini eşidəndə olduğu yerdə daha iki gün qaldı. **7** Sonra isə şagirdlərə «yenə Yəhudeyaya gedək» dedi. **8** Şagirdlər Ona dedilər: «Rabbi, oradakı Yəhudilər bir az əvvəl Səni daşqalaq etməyə çalışırı. Sən yenə də oraya qaydırırsan?» **9** İsa cavab verdi: «Gündə on iki saat yoxdurmu? Kim gündüz vaxtı gəzərsə, büdrəməz, çünki bu dünyanın nurunu görür. **10** Lakin kim gecə vaxtı gəzərsə, büdrəyər, çünki daxilində nur yoxdur». **11** İsa bu sözləri söylədikdən sonra onlara dedi: «Dostumuz Lazar uyuyub. Mən onu oyatmaq üçün gedirəm». **12** Onda şagirdlər Ona dedilər: «Əgər uyuyubsa, sağalacaq». **13** İsa onun ölümü barədə danışmışdı, amma onlar elə bildilər ki, yuxuya getdiyini söyləyib. **14** Onda İsa onlara açıqca dedi: «Lazar ölüb. **15** Mən də sizin uğrunuzda, iman etməyiniz üçün orada olmadığıma sevinirəm. Amma gəlin onun yanına gedək». **16** «Əkiz» adlanan Tomas o biri şagirdlərə dedi: «Biz də gedək ki, Onunla ölkə». **17** İsa gəlib Lazarın artıq dörd gündən bəri qəbirdə olduğunu bildi. **18** Bet-Anya ilə Yeruşəlim arasında on beş stadi məsafə var idi. **19** Bir çox Yəhudi Marta və Məryəmə qardaşlarının ölümüne görə təsəlli verməyə gəlmüşdi. **20** Marta İsanın goldiyini eşidəndə Onu qarşılımaşa çıxdı, ancaq Məryəm evdə oturmuşdu. **21** Marta İsaya dedi: «Ya Rəbb, əgər Sən burada olsaydın, qardaşım olməzdi.

22 Ancaq bilirəm ki, Sən indi də Allahdan nə **45** Onda Məryəmin yanına gələn və İsanın nə diləşən, O Sənə verəcək». **23** İsa ona «qardaşın etdiyini görən Yəhudilərin bir çoxu Ona iman diriləcək» dedi. **24** Marta Ona dedi: «Bilirəm etdi. **46** Lakin onlardan bəzisi fariseylərin yanına ki, dirilmə zamanı, son gündə o da diriləcək». gedib İsanın nə etdiyini onlara danişdi. **47** **25** İsa ona dedi: «Dirilmə və həyat Mənəm. Onda başçı kahinlər və fariseylər Ali Şurani Mənə iman edən ölsə də, yaşayar, **26** yaşayıb toplayıb dedildər: «Nə edək? Bu Adam çoxlu Mənə iman edən də heç vaxt ölməz. Buna əlamət göstərir. **48** Əgər Ona mane olmasaq, inanırsanmı?» (**aññ g165**) **27** Marta Ona cavab hamı Ona iman edəcək. Romalılar da gəlib verdi: «Bəli, ya Rəbb, inanıram ki, dünyaya məbədimizi və millətimizi məhv edəcək». **49** gəlməli olan Allahın Oğlu Məsih Sənsən». **28** Orada olanlardan biri, həmin il baş kahin olan Marta bunu söylədikdən sonra gedib bacısı Qayafa onlara dedi: «Siz heç nə bilmirsiniz. **50** Məryəmi gizlice çağırırdı və dedi: «Müəllim Başa düşmürsünüz ki, bütün bu millətin məhv buradadır, səni çağırır». **29** Məryəm bunu eşidən olmağındansa bir Adamın xalq uğrunda ölməsi kimi tez qalxıb İsanın yanına getdi. **30** İsa hələ sizin üçün daha yaxşıdır?» **51** O bu sözləri kəndə girməyib Martanın Onu qarşıladıgı yerdə özündən söyləmədi, lakin o il baş kahin olduğu qalmışdı. **31** Məryəmlə birgə evdə olan və ona üçün peygəmbərlik edib xəbər verdi ki, İsa bu təselli verən Yəhudilər qadının tez qalxıb bayırə millətin uğrunda – **52** təkcə millətin uğrunda çıxdığını görəndə elə bildilər ki, ağlamaq üçün deyil, Allahın hər tərəfə səpalənmiş övladlarını qəbirin yanına gedir. Buna görə də onun arda bir yerə toplamaq üçün ölücək. **53** Beləcə o getdilər. **32** Məryəm İsanın olduğu yerə gəlib Onu gündən etibarən İsanı öldürməyi qərara aldılar. gördü və ayaqlarına düşüb dedi: «Ya Rəbb, əgər **54** Buna görə də İsa daha Yəhudilərin arasında Sən burada olsaydın, qardaşım ölməzdi». **33** İsa açıq gəzmirdi. Oradan cölliyyə yaxın diyara, onun və yanında gələn Yəhudilərin ağladığını Efrayim adlanan şəhərə getdi və şagirdlərlə görəndə əhvalı pozuldu və təlaşa düşdü. **34** İsa orada qaldı. **55** Yəhudilərin Pasxa bayramı onlardan «Mərhumu haraya qoymusunuz?» yaxınlaşıldı. Çoxlu adam paklanmaq üçün deyə soruşdu. Ona «Ağa, gəl bax» dedilər. **35** Pasxadan qabaq kəndlərdən Yeruşəlimə getdi. İsa ağladı. **36** Onda Yəhudilər «Bax onu necə **56** Onlar İsanı axtarırdılar və məbəddə dayanıb də sevirmiş!» söylədilər. **37** Lakin onlardan bir-birlərinə deyirdilər: «Necə fikirləşirsiniz? O, bəzisi dedi: «Korun gözlərini açan bu Şəxs bir bayrama heç gəlməyəcəkmi?» **57** Başçı kahinlər şey edə bilməzdi ki, bu adam ölməsin?» **38** O və fariseylər Onu tutmaq məqsədi ilə «harada zaman İsa yenə əhvalı pozulmuş halda qəbirin olduğunu kim bilirsə, göstərsin» deyə əmr yanına gəldi. Qəbir bir mağara idi və ağızına vermişdilər.

daş qoyulmuşdu. **39** İsa «daşı götürün» dedi. Mərhumin bacısı Marta Ona dedi: «Ya Rəbb, artıq iylənib, çünkü öldüyü dörd gündür». **40** İsa dedi: «Axi Mən sənə söyləmədimmi, iman etsən, Allahın izzətini görəcəksən?» **41** Beləcə daşı götürürdülər. İsa da başını yuxarı qaldırıb dedi: «Ey Ata, Məni eşitdiyin üçün Sənə şükür edirəm. **42** Bilirəm ki, Məni həmişə eşidirsən. Lakin bunu ətrafimdə duran xalq üçün söylədim ki, Məni Sən göndərdiyinə inansınlar». **43** Bu sözləri söylədikdən sonra «Lazar, bayırə çıxl!» deyə bərkdən qışkırdı. **44** Ölü də bayırə çıxdı. Onun əl-ayağı sarğılarla və üzü dəsmalla bağlanmışdı. İsa onlara «onu açın və buraxın getsin» dedi.

12 Pasxadan altı gün əvvəl İsa Bet-Anyaya geldi. İsanın ölülər arasından dirildiyi Lazar da orada idi. **2** Orada İsanın şərəfinə ziyafət verdilər. Marta xidmət edirdi. Lazar da İsa ilə birgə süfrə arxasında oturanların arasında idi. **3** Məryəm İsa bir litra çox qiymətli xalis nard yağını götürərək İsanın ayaqlarına çəkib onları saçları ilə sildi. Yağın ətri evi bürüdü. **4** Lakin İsanın şagirdlərindən biri, Ona xəyanət edəcək Yəhuda İskaryot dedi: **5** «Nə üçün bu atır üç yüz dinara satılıb yoxsullara verilmədi?» **6** Bu sözü yoxsulların qayğısına qaldığı üçün deyil, oğru olduğuna görə söylədi,

çünkü özündə olan pul qutusuna qoyulanların xilas et” deyimmi? Lakin Mən elə bu an üçün bir hissəsini oğurlayırdı. 7 Onda İsa dedi: gəldim. 28 Ey Ata, Öz adını izzətləndir!» Bunun «Qadını rahat burax, qoy bunu Mənim dəfn cavabında göydən «Öz adımı izzətləndirdim, günüm üçün saxlasın. 8 Çünkü yoxsullar həmişə yenə də izzətləndirəcəyəm» deyə bir səs gəldi. sizin yanınızdadır, Mənsə həmişə yanınızda 29 Orada duran xalqın bir qismi «göy guruldadı» olmayıcağam». 9 Yəhudilərdən böyük bir kütlə dedi, başqaları isə «Onunla bir mələk danışdı» İsanın orada olduğunu öyrənəndə həm İsaya söylədi. 30 İsa cavab verdi: «Bu səs Mənim üçün görə, həm də Onun ölürlər arasından diriltdiyi deyil, sizin üçün geldi. 31 İndi isə bu dünyaya Lazarı görmək üçün oraya gəldi. 10 Onda başçı hökm veriləcək və bu dünyadan hökmdarı bayırə kahinlər öz aralarında Lazarı da öldürməyi atılacaq. 32 Mən yerdən yuxarı qaldırılsam, qərara alıdlar. 11 Çünkü Lazara görə çoxlu Yəhudü bütün insanları Özümə cəzb edəcəyəm». 33 İsa bu gedib İsaya iman edirdi. 12 Ertəsi gün bayrama sözü söyləməklə necə bir ölümlə ölcəcəyinə işarə gələn böyük kütlə İsanın Yeruşalima galacəyini etdi. 34 Xalq Onun cavabında dedi: «Qanundan eşidəndə 13 xurma budaqları götürərək Onu eşitdiyimizə görə Məsih əbədi qalacaq. Bəs qarşılımağa çıxdı. Onlar «Hosanna! Rəbbin ismi Sən niyə “Bəşər Oğlu yuxarı qaldırılmalıdır” ilə gələn İsrailin Padşahına alqış olsun!» deyə deyirsən? Bu Bəşər Oğlu kimdir?» (aiən g165) 35 qışkırırdı. 14 İsa bir sipa tapıb belinə mindi. Necə Onda İsa onlara dedi: «Qısa bir müddət də nur ki yazılıb: 15 «Ey Sion qızı, qorxma. Bax Padşahın sizin aranızda olacaq. Nurunuz olarkən gəzin bir sıpaya minib gəlir». 16 Şagirdləri o zaman ki, sizi qaranlıq tutmasın. Çünkü qaranlıqda bu şeyləri anlamadılar. Lakin İsa izzətlənəndən gəzən hara getdiyini bilməz. 36 Nurunuz sonra barəsində bunun yazıldığını və xalqın var ikən nura iman edin ki, nur övladları Ona nə etdiyini yada saldırlar. 17 İsanın Lazarı olasınız». İsa bu sözləri söyləyəndən sonra gedib qəbirdən çağırıb ölürlər arasından diriltdiyi onlardan gizləndi. 37 Onların qabağında bu zaman Onun yanında olan camaat buna şahid qədər əlamət göstərdiyi halda yenə Ona iman idi. 18 Xalq İsanın bu əlaməti göstərdiyini etmirdilər. 38 Bunlar ona görə baş verdi ki, eşitmİŞdi, buna görə də Onu qarşılımağa çıxdı. Yeşaya peygəmbərin bu sözləri yerinə yetsin: 19 Bu səbəbdən fariseylər bir-birlərinə dedilər: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı, Rəbbin gücü «Baxın əlinizdən bir iş gəlmir. Artıq aləm Onun kimə zühur oldu?» 39 Onlar iman edə bilmirdilər, ardınca getdi. 20 Bayramda Yeruşalimə ibadətə ona görə ki Yeşaya başqa yerdə deyib: 40 gələnlər arasında bəzi Yunanlar da var idi. 21 «Allah onların gözlərini kor etdi Və ürəklərini Onlar Qalileyanın Bet-Sayda şəhərindən olan kütləşdirdi ki, Gözləri ilə görməsinlər, Ürəkləri Filipin yanına gəlib «ağa, biz İsanı görmək ilə anlamsınlar Və Mənə sarı dönməsinlər istəyirik» deyə ondan xahiş etdilər. 22 Filip ki, Mən onlara şəfa verim». 41 Yeşaya İsanın gəlib Andreyə söylədi, Andrey və Filip də birgə ehtiyatını gördüyü üçün bu sözləri deyərək gəlib İsaya xəbər verdilər. 23 İsa cavabında dedi: Onun barəsində danışb. 42 Bununla bərabər, «Bəşər Oğlunun izzətlənmək vaxtı gəldi. 24 rəhbərlərdən bir çoxu İsaya iman etdi, lakin Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: əgər bir sinaqoqdan qovulmasınlardır deyə fariseylərə görə buğda dənəsi torpağa düşüb ölmürsə, tək qalır, bunu açıq bildirmədilər. 43 Çünkü insanlardan amma ölürsə, çoxlu məhsul verir. 25 Öz canını izzət qazanlığı Allahdan izzət almaqdan artıq sevən kəs onu itirər, bu dünyada canı üçün qayğı sevdilər. 44 İsa nida edib dedi: «Mənə iman edən çəkməyənsə onu əbədi həyat üçün qoruyar. Mənə deyil, Məni Göndərənə iman edir. 45 Məni (aiənios g166) 26 Kim Mənə xidmət etmək istəsə, görən də Məni Göndərəni görür. 46 Mən dünyaya ardımcı gəlsin. Mən harada olacağamsa, Mənim nur olub gəldim ki, Mənə iman edən hər kəs xidmətçim də orada olacaq. Kim Mənə xidmət qaranlıqda qalmassisn. 47 Kim sözlərimi eşidib etsə, Ata ona hörmət edəcək. 27 İndi ürəyim onlara riayət etməzsə, Mən onu mühakimə təlaş keçirir. Nə deyim? “Ey Ata, Məni bu andan etmərəm, çünkü dünyani mühakimə etmək üçün

deyil, onu xilas etmək üçün gəldim. **48** Məni rədd siz də bir-birinizə edəsiniz. **16** Doğrusunu, edib sözlərimi qəbul etməyəni mühakimə edən doğrusunu sizə deyirəm: qul ağasından, elçi bir şey var: bu da Mənim söylədiyim sözdür də onu göndərəndən üstün deyil. **17** Əgər ki, son gündə onu mühakimə edəcək. **49** Çünkü bu şeyləri bilib onlara əməl edirsınızsə, Mən Özümdən söyləmədim, Məni göndərən Ata bəxtiyarsınız. **18** Hamınız barədə söyləmirəm. nə deyəcəyim və nə söyləyəcəyim haqqında Mənə əmr verdi. **50** Mən bilirəm ki, Onun əmri əbədi həyatdır. Beləcə Mənim söylədiklərimi Ata Mənə necə dedisə, eləcə də söyləyirəm». (aiōnios g166)

13 Pasxa bayramı ərafəsi idi. İsa artıq bu

dünyadan ayrılib Atanın yanına gedəcəyi məqamın gəldiini bilirdi. O, dünyada Özüna məxsus olanları həmişə sevmişdi və axıra qədər də sevdi. **2** Axşam yeməyi zamanı iblis artıq Ona xəyanət etmək fikrini Şimon İskaryot oğlu Yəhudanın ürəyinə qoymuşdu. **3** İsa Atanın hər şeyi Onun ixtiyarına verdiyini, Allahdan gəldiğini və Allahanın yanına qayıdacığını bilirdi. **40**, süfrədən qalxıb üst paltarını bir yana qoydu və bir dəsmal götürüb belinə bağladı. **5** Sonra ləyənə su töküb şagirdlərin ayaqlarını yumağ'a və belinə bağladığı dəsmalla silməyə başladı. **6** İsa Şimon Peterə yaxınlaşanda o, İsaya «Ya Rəbb, Sənmi mənim ayaqlarımı yuyacaqsan?» dedi. **7** İsa cavabında ona dedi: «Mənim nə etdiyimi sən indi bilməzsən, amma sonra anlayacaqsan». **8** Peter Ona dedi: «Mənim ayaqlarımı heç vaxt yumayacaqsan!» İsa ona cavab verdi: «Əgər səni yumasam, Mənim yanımda yerin olmaz». (aiōn g165) **9** Şimon Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, təkcə ayaqlarımı deyil, əllərimi və başımı da yu». **10** İsa ona dedi: «Cimmiş adam üçün təkcə ayaqlarını yumaq kifayətdir, çünkü başdan-başa təmizdir. Siz də təmizsiziz, amma hamınız yox». **11** Çünkü Ona kimin xəyanət edəcəyini bilirdi, buna görə də «hamınız təmiz deyilsiniz» söylədi. **12** İsa onların ayaqlarını yuduqdan sonra paltarını geyindi və yenə süfrəyə oturaraq onlara dedi: «Mənim sizə nə etdiyimi bilişsinizmi? **13** Siz Məni “Müəllim” və “Rəbb” deyə çağırırsınız və doğru deyirsiniz, çünkü Mən elə Oyam. **14** İndi ki Mən Rəbb və Müəllim olduğum halda sizin ayaqlarınızı yudum, siz də bir-birinizin ayaqlarını yumalısınız. **15** Çünkü sizə nümunə göstərdim ki, Mənim sizə etdiyimi

Mən Öz seçdiklərimi tanrıyram. Amma qoy “çörəyimi yeyən Mənə xəyanət etdi” deyən Müqəddəs Yazı yerinə yetsin. **19** İndi bu şeylər baş verməzdən əvvəl sizə bunları söyləyirəm ki, baş verəndə inanasınız: Mən Oyam. **20**

Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənim göndərdiyim bir nəfəri qəbul edən şəxs Məni qəbul edər, Məni qəbul edən də Məni Göndərəni qəbul edər». **21** İsa bu sözləri söylədikdən sonra ürəyi təlaşa düşdü və şəhadət edib dedi: «Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: sizlərdən biri Mənə xəyanət edəcək». **22** Şagirdlər Onun kimin barəsində danışdığını bilməyib çəşinqılıq içində qalaraq bir-birlərinə baxırdılar. **23** Şagirdlərindən biri – İsanın sevimli şagirdi Onun köksünə sığınmışdı. **24** Şimon Peter həmin şagirdə işaret etdi ki, kimin barəsində danışdığını Ondan soruşsun. **25** Həmin şagird İsanın sinəsinə əylərək Ondan soruşdu: «Ya Rəbb, o kimdir?» **26** İsa cavab verdi: «Bu çörək tikəsini batırıb kimə versəm, odur». Tikəni batırıb Şimon İskaryot oğlu Yəhudaya verdi. **27** Yəhuda tikəni alan kimi Şeytan onun içənə girdi. İsa ona «Nə edəcəksənsə, tez et!» dedi. **28** İsanın bunu niyə ona söylədiyini süfrədə oturanların heç biri başa düşmədi. **29** Pul qutusu Yəhudada olduğu üçün bəziləri güman etdi ki, İsa ona «bayrama bizə lazım olan şeyləri al» yaxud «yoxsullara bir şey ver» deyir. **30** Yəhuda tikəni alan kimi dərhal bayırına çıxdı. Artıq gecə idi.

31 O çıxandan sonra İsa dedi: «İndi Bəşər Oğlu izzətləndi və Allah da Onda izzətləndi. **32** İndi ki Allah Onda izzətləndi, Allah da Onu Özündə izzətləndirəcək, tezliklə izzətləndirəcək. **33** Ey övladlarım! Az bir müddət də sizinlə olacağam. Siz Məni axtaracaqsınız. Yəhudilərə “Mənim getdiyim yera siz gələ bilməzsiniz” dediyim kimi indi sizə də bunu söyləyirəm. **34** Sizə yeni bir əmr verirəm: bir-birinizi sevin, Mən sizi sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **35** Əgər bir-birinizi məhəbbətiniz olsa, bütün insanlar

biləcək ki, siz Mənim şagirdlərimsiniz». 36 çünkü sizinlə qalır və daxilinizdə olacaq. 18 Şimon Peter İсадan soruşdu: «Ya Rəbb, hara Sizi yetim qoymaram, yanınızda gələcəyəm. 19 gedirsən?» İsa cavab verdi: «Getdiyim yerə indi Az bir müddətdən sonra dünya daha Məni ardımcı gələ bilməzsən, amma sonra ardımcı görməyəcək, amma siz Məni görəcəksiniz. gələcəksən». 37 Peter Ona dedi: «Ya Rəbb, niyə Mən yaşadığım üçün siz də yaşayacaqsınız. 20 indi ardınca gələ bilmərəm? Sənin üçün canımı O gün biləcəksiniz ki, Mən Atamdayam, siz qurban verərəm». 38 İsa ona dedi: «Mənim Məndəsiniz və Mən sizdəyəm. 21 Kim əmrlərimə üçün canını qurban verərsənmi? Doğrusunu, bağlı qalıb onlara riayət edirəsə, Məni sevən odur. Məni sevəni Atam sevəcək. Mən də onu sevib Özümü ona zahir edəcəyəm». 22 İskaryot deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünyaya deyil, bizə zahir edəcəksən?» 23 İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözümə riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. 24 Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. 25 Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. 26 Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. 27 Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. 28 Sizə “indi gedirəm, sonra yenə yanınıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəyдинiz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünkü Ata Məndən üstündür. 29 Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanasınız.

14 Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin. Allaha iman edin, Mənə də iman edin. 2 Atamın evində çoxlu məskən var. Əgər olmasayı, sizə deyərdim ki, sizin üçün yer hazırlamağa gedirəm? 3 Gedib sizin üçün yer hazırlayandan sonra yenə gəlib sizi Öz yanına götürəcəyəm ki, Mənim olduğum yerdə siz də olasınız. 4 Gedəcəyim yerə aparan yolu tanıyırsınız». 5 Tomas İsaya dedi: «Ya Rəbb, hara gedəcəyini bilmirik, yolu necə taniya bilərik?» 6 İsa ona dedi: «Yol, həqiqət və həyat Mənəm. Mənim vasitəm olmadan heç kim Atanın yanına gələ bilməz. 7 Əgər Məni tanışayınız, Atamı da tanıyardınız. İndidən siz Onu tanıyırsınız, Onu görmüsünüz». 8 Filip Ona dedi: «Ya Rəbb, Atamı biziə göstər, bu bizim üçün kifayətdir». 9 İsa ona dedi: «Xeyli müddətdir ki, Mən sizinləyəm, Məni tanımadınmı, Filip? Məni görən, Atanı görmüş olur. Bəs sən niyə “Atanı biziə göstər” deyirsən? 10 Mənim Atada, Atanın da Məndə olduğuna inanmırısanmı? Sizə söylədiyim sözləri Özündən söyləmərəm, Məndə olan Ata Öz işlərini görür. 11 Mən Atadayam, Ata da Məndədir, bu sözümə inanın. Heç olmasa o işlərə görə inanın. 12 Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: Mənə iman edən şəxs Mənim etdiyim işləri özü də edəcək, hətta bunlardan da artığını edəcək. Çünkü Mən Atanın yanına gedirəm 13 və Mənim adımla hər nə diləsəniz, onu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətlənsin. 14 Əgər Mənim adımla Məndən bir şey diləsəniz, onu edəcəyəm. 15 Əgər Məni sevirsinizsə, əmrlərimə riayət edəcəksiniz. 16 Mən də Atadan xahiş edəcəyəm və O sizə başqa bir Vəsatətçi göndərəcək ki, daim sizinlə olsun. (aiən g165) 17 O, həqiqət Ruhudur. Onu dünya qəbul edə bilməz, çünkü Onu nə görür, nə də tanır. Sizsə Onu tanıyırsınız, budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda

deyil, o biri Yəhuda Ona dedi: «Ya Rəbb, necə olacaq ki, Özünü dünyaya deyil, bizə zahir edəcəksən?» 23 İsa ona cavab verdi: «Kim Məni sevsə, sözümə riayət edər, Atam da onu sevər və Biz onun yanına gəlib onunla məskən salarıq. 24 Məni sevməyənsə sözlərimə riayət etməz. Eşitdiyiniz söz Mənim deyil, Məni göndərən Atanın sözüdür. 25 Hələ yanınızda qalarkən sizə bu sözləri söylədim. 26 Lakin Vəsatətçi – Atanın Mənim adımla göndərəcəyi Müqəddəs Ruh hər şeyi sizə öyrədəcək və söylədiyim bütün sözləri yadınıza salacaq. 27 Aranızda sülh qoyub gedirəm, Öz sülhümü sizə verirəm. Mən onu sizə dünyanın verdiyi kimi vermirəm. Qoy ürəyiniz təlaşa düşməsin və qorxmayın. 28 Sizə “indi gedirəm, sonra yenə yanınıza gələcəyəm” söylədiyimi eşitdiniz. Əgər Məni sevsəyiniz, Atanın yanına gedəcəyimə sevinərdiniz, çünkü Ata Məndən üstündür. 29 Bunu indi öncədən sizə söylədim ki, baş verəndə buna inanasınız. 30 Daha sizinlə çox danışmayacağam, çünkü bu dünyanın hökmədarı gelir. Onun Mənim üzərimdə heç bir salahiyəti yoxdur. 31 Ancaq dünya bilməlidir ki, Mən Atanı sevirəm və Ata Mənə nə əmr etdiə, ona əməl edirəm. İndi isə qalxin buradan gedək.

15 Mən həqiqi Meynəyəm, Atam da Bağbandır. 2 Məndə olub bəhrə verməyən hər budağı Atam qoparır. Bəhrə verən hər budağı isə budayıb təmizləyir ki, daha çox bəhrə versin. 3 Sizə söylədiyim söz sayəsində siz artıq təmizsiniz. 4 Məndə qalın, Mən də sizdə qalın. Budaq meynədə qalmasa, özündən bəhrə vermədiyi kimi siz də Məndə qalmasanız, bəhrə verə bilməzsınız. 5 Meynə Mənəm, sizsə budaqlarsınız. Kim Məndə qalsa, Mən də onda

qalsam, çoxlu bəhrə verər, çünkü Mənsiz heç nə görə baş verdi ki, öz Qanunlarında yazılan edə bilməzsiniz. **6** Kim Məndə qalmasa, budaq “Mənə nahaqdan nifrat etdilər” sözü yerinə kimi kənarə atılıb quruyar. Belə budaqlar yığılıb yetsin. **26** Atadan sizə göndərəcəyim Vəsatətçi – oda atılaraq yanar. **7** Əgər Məndə qalsanız və Atanın yanından çıxan həqiqət Ruhu gəldiyi sözlərim sizdə qalsa, nə istəyirsinzsə, diləyin, zaman Mənim barəmdə şəhadət edəcək. **27** sizə veriləcək. **8** Sizin çoxlu bəhrə verərək Mənim Siz də şəhadət edəcəksiniz, çünkü başlangıçdan şagirdlərim olmağınızla Atam izzətlənir. **9** Ata Mənimlə birlikdəsiniz.

Məni sevdiyi kimi Mən də sizə sevdim. Mənim məhəbbətimdə qalın. **10** Əgər əmrlərimə riayət etsəniz, Mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız, necə ki Mən Atamın əmrlərinə riayət edərək Onun məhəbbətində qalıram. **11** Bu sözləri sizə söylədim ki, sevincim sizdə olsun və sevinciniz kamil olsun. **12** Mənim əmrim belədir: Mən sizə sevdiyim kimi siz də bir-birinizi sevin. **13** Heç kəsin məhəbbəti dostları uğrunda canını qurban verən adamın məhəbbətindən üstün ola bilməz. **14** Əgər sizə əmr etdiyim şeylərə əməl etsəniz, siz Mənim dostlarımsınız. **15** Artıq sizə qul demirəm, çünkü qul ağasının nə etdiyini bilmir. Mən sizə dəst deyirəm, çünkü Atamdan eşitdiyim bütün sözləri sizə bildirdim. **16** Siz Məni seçmədiniz, Mən sizə seçib təyin etdim ki, gedib bəhrə verəsiniz və bəhrəniz çox qalsın. Beləcə Mənim adımla Atadan nə diləyirsinzsə, O sizə verəcək. **17** Beləliklə, sizə əmr edirəm: bir-birinizi sevin. **18** Əgər dünya sizə nifrat edərsə, onda yada salın ki, sizdən əvvəl Mənə nifrat edib. **19** Əgər dünyadan olsaydınız, dünya özündən olan sizləri sevərdi. Amma siz dünyadan deyilsiniz, Mən sizə dünyadan seçdim, buna görə dünya sizə nifrat edir. **20** Mənim sizə söylədiyim sözü yadınıza salın: “Qul ağasından üstün deyil”. Əgər Məni təqib etdilərsə, sizi də təqib edəcəklər, Mənim sözümə riayət etdilərsə, sizin də sözünüzə riayət edəcəklər. **21** Lakin bunların hamisini sizə Mənim adıma görə edəcəklər, çünkü Məni Gəndərəni tanımlar. **22** Əgər gəlib onlara söyləməsəydim, günahları olmazdı, amma indi günahları üçün bəhanələri yoxdur. **23** Mənə nifrat edən Atama da nifrat edir. **24** Əgər Məndən başqa heç kəsin etmədiyi işləri onların arasında etməsəydim, günahları olmazdı. Amma indi Mənim nə etdiyimi gördülər, həm Mənə, həm də Atama nifrat etdilər. **25** Lakin bu ona

16 Büdrəməyəsiniz deyə bunları sizə söylədim. **2** Sizi sinaqoqlardan qovacaqlar. Hətta o zaman galır ki, sizi öldürən hər kəs Allaha xidmət etdiyini zənn edəcək. **3** Onlar bunları edəcəklər, çünkü nə Atanı, nə də Məni tanıdlar. **4** İndi bu şeyləri sizə bildirdim ki, vaxtı gələndə sizə söylədiyimi yada salasınız. Əvvəldən bunları sizə söyləmədim, çünkü sizinlə birlikdə idim. **5** İndi isə Məni Gəndərənin yanına gedirəm və heç biriniz Məndən “Hara gedirsən?” deyə soruşmur. **6** Amma sizə bu şeyləri söylədiyim üçün ürəyiniz kədərlə doldu. **7** Bununla belə, Mən sizə həqiqəti söyləyirəm: Mənim getməyim sizin xeyrinizədir. Çünkü getməsəm, Vəsatətçi yanınıza gəlməz, amma getsəm, Onu sizə göndərəcəyəm. **8** O gələndə günah, salehlik və mühakimə barədə dünyani ifşa edəcək: **9** günah barədə, çünkü Mənə iman etmirər; **10** salehlik barədə, çünkü Atanın yanına gedirəm və daha Məni görməyəcəksiniz; **11** mühakimə barədə, çünkü bu dünyanın hökmdarı mühakimə olunub. **12** Hələ sizə söylənəcək çoxlu sözüm var, amma indi bunlar ağliniza sığmaz. **13** Lakin O – həqiqət Ruhu gələndə sizə hər həqiqətə yol göstərəcək. Çünkü heç nəyi Özündən söyləməyəcək, nə eşidirsə, onu söyləyəcək və gələcəyi sizə bildirəcək. **14** O Məni izzətləndirəcək, çünkü Mənim olandan götürüb sizə bildirəcək. **15** Atanın hər nəyi varsa, Mənimdir. Buna görə də “Mənim olandan götürüb siza bildirəcək” söylədim. **16** Az bir müddətdən sonra Məni artıq görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra Məni yenə görəcəksiniz. **17** O vaxt ışanın bəzi şagirdləri bir-birinə dedilər: “Az bir müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” və “çünki Atanın yanına gedirəm” sözlərinin mənası nədir?» **18** Öz aralarında soruşturdu-

«Söylədiyi “az bir müddət” nə deməkdir? Nə Ona bütün bəşər üzərində səlahiyyət verdin ki, dediyini anlamırıq». **19** İsa Ondan soruşmaq Ona verdiyin şəxslərin hamisən əbədi həyat istədiklərini bilib onlara dedi: «“Az bir versin. (aiōnios g166) 3 Əbədi həyat da budur ki, müddətdən sonra Məni görməyəcəksiniz, az Səni – yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin bir müddətdən də sonra yenə görəcəksiniz” İsa Məsihi tanışınlar. (aiōnios g166) 4 Mən yerinə sözüm barədəmi bir-birinizdən soruştursunuz? yetirməyi tapşırıdığın işi tamamlamaqla Səni **20** Doğrusunu, doğrusunu sizə deyirəm: siz yer üzündə izzətləndirdim. **5** Ey Ata, dünya ağlayıb nalə çəkəcəksiniz, dünya isə sevinəcək; yaranmadan əvvəl Mən Sənin yanında olarkən siz kədərlənəcəksiniz, amma kədəriniz sevincə malik olduğum izzəti indi Mənə Öz yanında ver. dönəcək. **21** Qadın doğuş zamanı kədərlənər, **6** Dünyadan Mənə verdiyin adamlara Sənin adını çünkü vaxtı çatıb. Amma uşağı doğandan sonra aşkar etdim. Onlar Səninki idi. Sən onları Mənə dünyaya bir insan gətirməyinin sevincinə verdin və onlar Sənin sözüna riayət etdilər. **7** görə çəkdiyi ağrını yaddan çıxarar. **22** Beləcə indi də bilirlər ki, Mənə verdiyin bütün şeylər siz də indi kədərlisiniz. Lakin Mən sizi yenə Səndəndir. **8** Çünkü Mənə bildirdiyin sözləri görəcəyəm, onda ürəyiniz sevinəcək və heç onlara bildirdim, onlar da qəbul etdilər. Sənin kəs sevincinizi sizdən ala bilməyəcək. **23** O gün yanından çıxıb gəldiyimi əminliklə bildilər və Məndən heç nə soruşmayacaqsınız. Doğrusunu, Məni Sən göndərdiyinə inandılar. **9** Mənim doğrusunu sizə deyirəm: Mənim adımla Atadan onlar üçün xahişim var. Dünya üçün deyil, nə dilayırsınız, O sizə verəcək. **24** İndiyə qədər Mənə verdiyin kəslər üçün xahişim var, çünkü Mənim adımla heç nə diləmədiniz. Diləyin, onlar Səninkidir. **10** Mənim olan hər şey alacaqsınız, ta ki sevinciniz kamil olsun. **25** Sənindir, Sənin olanlar da Mənimdir və Mən Sizə bu şeyləri məsəllərlə söylədim. İndi elə onlarda izzətlənmişəm. **11** Mən artıq dünyada bir zaman galir ki, daha məsəllərlə sizinlə deyiləm, onlarsa dünyadadır və Mən Sənin danışmayacağam, amma Ata barədə sizə açıq yanına gəlirəm. Ey Müqəddəs Ata, onları Mənə danışacağam. **26** O gün siz Mənim adımla verdiyin adınlı qoru ki, Bizim kimi bir olsunlar. diləyəcəksiniz. Mən sizin barənizdə Atadan bir **12** Onlara birlikdə olduğum zaman onları Mənə şey xahiş edəcəyimi söyləmirəm. **27** Axi Ata Özü verdiyin adınlı qoruyurdum. Onları saxladım və sizi sevir, çünkü siz Məni sevdiniz və Mənim Müqəddəs Yazı yerinə yetsin deyə həlakə gedən Allahın yanından gəldiyimə inanınız. **28** Atanın adamdan başqa, onlardan heç biri həlak olmadı. yanından dünyaya gəldim, yenə dünyani tərk **13** İndi isə Sənin yanına gəlirəm. Dünyada edib Atanın yanına gedirəm». **29** Şagirdləri ikən bu sözləri söyləyirəm ki, Mənim sevincim dedi: «Budur, indi açıq danışırsan, heç bir onlarda kamil olsun. **14** Mən onlara Sənin sözünü məsəl söyləmirsən. **30** İndi anlayırıq ki, Sən hər verdim. Dünya isə onlara nifrat etdi, çünkü Mən şeyi bilirsən və heç kəsin Səndən soruşmasına dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan ehtiyacın yoxdur. Buna görə də Allahdan deyil. **15** Onları dünyadan götürməyi deyil, şər gəldiyinə inanırıq». **31** İsa onlara dedi: «İndi olandan qorumağı Səndən xahiş edirəm. **16** Mən inanırsınız mı? **32** Budur, hər birinizin dağlıb öz dünyadan olmadığım kimi onlar da dünyadan evinə gedəcəyiniz və Məni tək qoyacağınız vaxt deyil. **17** Onları həqiqətlə təqdis et. Sənin sözün gəlir və artıq gəlib. Amma Mən tək deyiləm, həqiqətdir. **18** Sən Məni dünyaya göndərdiyin çünkü Ata Mənimlədir. **33** Məndə sülhünüz olsun kimi Mən də onları dünyaya göndərdim. **19** deyə bunları sizə söylədim. Dünyada əziyyətiniz Mən Özümü onların uğrunda təqdis edirəm ki, var, amma cəsarətli olun! Mən dünyaya qalib onlar da həqiqətlə təqdis olunsun. **20** Yalnız onlar üçün deyil, onların sözü ilə Mənə iman edənlər üçün də xahiş edirəm ki, **21** hamisi bir olsun. Ey Ata, Sən Məndə, Mən də Səndə olduğum kimi onlar da Bizdə olsun ki, dünya

17 İsa bunları söylədikdən sonra başını göye qaldırıb dedi: «Ey Ata, vaxt geldi; Öz Oğlunu izzətləndir ki, Oğul da Səni izzətləndirsin. **2** Sən

Sənin Məni göndərdiyinə inansın. **22** Mənə olan Qayafanın qayınatası idi. **14** Bu həmin verdiyin izzəti Mən də onlara verdim ki, Biz Qayafa idi ki, «bir Adamin xalq uğrunda ölməsi bir olduğumuz kimi onlar da bir olsun. **23** Mən yaxşıdır» deyə Yəhudi başçılarına məsləhət onlarda, Sən də Məndə olmaqla bütünlükə bir vermişdi. **15** Simon Peter və başqa bir şagird olsunlar ki, dünya Sənin Məni göndərdiyini, İsanın ardınca gedirdilər. Baş kahin həmin Məni sevdiyin kimi onları da sevdiyini bilsin. şagirdi tanıldığı üçün o, İsa ilə birlikdə baş **24** Ey Ata, istəyirəm ki, Mənə verdiyin şəxslər kahinin həyatınə girdi. **16** Peter isə bayırda də Mənim olduğum yerdə Mənimlə birlikdə qapının yanında durmuşdu. O vaxt baş kahinin olub Mənim izzətimi görənlər. Bu izzəti dünya tanıldığı bu şagird bayırə çıxbı qapıcı qızla yaranmazdan əvvəl Məni sevdiyin üçün Mənə danışdı və Peteri içəri gətirdi. **17** Bu arada qapıçı verdin. **25** Ey ədalətli Ata, dünya Səni tanımadı, qız Peterdən soruşdu: «Yoxsa sən də bu Adamin Mənsə Səni tanıdım, bunlar da Sənin Məni şagirdlərindənsən?» O isə «xeyr, deyiləm» dedi. göndərdiyini bildilər. **26** Sənin adını onlara **18** Soyuq olduğu üçün qullar və mühafizəçilər bildirdim və yənə bildirəcəyəm ki, Sənin Mənə orada ocaq qalamışdır və ətrafında dayanıb bəslədiyin məhəbbət onlarda olsun, Mən də isinirdilər. Peter də onlarla yanaşı dayanıb isinirdi. **19** O vaxt baş kahin İsadan şagirdləri və təlimi barədə soruşdu. **20** İsa ona cavab verdi: «Mən dünyaya açıq söyləmişəm, Yəhudilərin hamisının toplaşdıqları sinaqoqlarda və məbəddə həmişə talim öyrədirdim, Mən heç nəyi gizli söyləməmişəm. **21** Niyə Məndən soruşursan? Nə dediyimi eşidən adamlardan soruş. Axi onlar Mənim söylədiyim şəyərə bilirlər». **22** İsa bu sözləri söyləyəndən sonra orada duran mühafizəçilərdən biri «Baş kahinə beləmi cavab verirsən?» deyib Ona bir sillə vurdu. **23** İsa ona cavab verdi: «Əgər haqsız danışdımsa, haqsız olduğunu sübut et. Əgər doğru dediməsə, onda Məni nə üçün vurursan?» **24** Xanan Onu əl-qolu bağlı halda baş kahin Qayafanın yanına göndərdi. **25** Simon Peter bayırda durub isinirdi. Ondan soruştular: «Yoxsa sən də Onun şagirdlərindənsən?» O inkar edib «xeyr, deyiləm» söylədi. **26** Baş kahinin qullarından biri Peterin vurub qulağını kəsdiyi adının qohumu idi. Həmin quş «Səni bağçada Onunla birlikdə görmədimmi?» deyə Peterdən soruşdu. **27** Peter yənə inkar etdi. Həmin anda xoruz banladı. **28** Sonra Yəhudi başçıları İsanı Qayafanın yanından vali sarayına apardılar. Səhər açılırdı. Amma özləri vali sarayına girmədilər ki, murdar olmasınlar və Pasxa yeməyini yeyə bilsinlər. **29** Ona görə də Pilat bayırə, onların yanına çıxbı dedi: «Bu Adamı nədə ittihəm edirsiniz?» **30** Onlar Pilata cavab verdilər: «Əgər bu

18 İsa bunları söylədikdən sonra şagirdləri ilə birgə çıxbı Qidron vadisinin o biri tayına keçdi. Orada bir bağça var idi. İsa və şagirdləri oraya girdilər. **2** Ona xəyanət edən Yəhuda da bu yeri tanıyordu, çünkü İsa tez-tez şagirdləri ilə orada yiğişirdi. **3** Beləcə Yəhuda bir alay əsgərlə başçı kahinlərin və fariseylərin göndərdiyi bəzi mühafizəçiləri götürüb çıraqlar, məşallər və silahlarla oraya gəldi. **4** İsa başına geləcək hər şeyi bildiyi üçün qabağa çıxdı və «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. **5** Ona cavab verdilər: «Nazaretlı İsanı». İsa onlara «Mənəm» dedi. Ona xəyanət edən Yəhuda da onlarla yanaşı idi. **6** İsa onlara «Mənəm» deyəndə geri çəkilər yera qapandılar. **7** Onda yənə «Kimi axtarırsınız?» deyə onlardan soruşdu. Onlar da «Nazaretlı İsanı» dedilər. **8** İsa cavab verdi: «Sizə dedim ki, Mənəm. Əgər Məni axtarırsınızsa, yanımızdakuları buraxın getsinlər». **9** Bunu etdi ki, əvvəlcə dediyi «Mənə verdiyin şəxslərin heç birini halak olmağa qoymadım» sözü yerine yetsin. **10** Simon Peterin yanında qılinc var idi. Onu çəkib baş kahinin qulunu vuraraq sağ qulağını kəsdi. O qulun adı Məlik idi. **11** Onda İsa Peterə dedi: «Qılinci qınına qoy! Atanın Mənə verdiyi kasanı içməyimmi?» **12** Beləcə minbaşı ilə alay və Yəhudi başçılarının mühafizəçiləri İsanı tutub əl-qolunu bağladılar. **13** Onu əvvəlcə Xananın yanına apardılar, çünkü Xanan o il baş kahin

Adam cinayətkar olmasaydı, Onu sənə təslim Pilat onlara dedi: «Onu özünüz götürüb çarmixa etməzdik». **31** Pilat onlara dedi: «Onu siz çəkin, çünkü mən Onda bir təqsir görmürəm», götürüb öz Qanunuza görə mühakimə edin». **7** Yəhudilər ona cavab verdilər: «Bizim bir Yəhudi başçıları Pilata dedi: «Bizim heç kəsi qanunumuz var, bu qanuna görə O ölməlidir, edam etməyə icazəmiz yoxdur». **32** Onlar belə çünkü Özünü Allahın Oğlu adlandırır». **8** dedilər ki, İsanın necə bir ölümlə ölcəcəyinə Pilat bu sözü eşidəndə daha da qorxdu. **9** işarə edərək söylədiyi söz yerinə yetsin. **33** Yenə vali sarayına girib İsadan soruşdu: «Sən Pilat yenə vali sarayına girdi, İsanı çağırıb haradansan?» Amma İsa ona cavab vermədi. Ona dedi: «Yəhudilərin Padşahı Sənsənmə?» **10** Pilat Ona dedi: «Mənəməi cavab vermirən? **34** İsa cavab verdi: «Sən bunu özündənmi Bilmirən ki, Səni azad etməyə yaxud çarmixa söyləyirən, yoxsa başqaları sənə Mənim çəkməyə səlahiyyətim var?» **11** İsa ona cavab barəmdə danişdilar?» **35** Pilat dedi: «Məgər mən verdi: «Əgər sənə yuxarıdan verilməsəydi, Yəhudiyəm? Səni Öz millətin və başçı kahinlər Mənim üzərimdə heç bir səlahiyyətin olmazdı. mənə təslim etdi. Söylə, nə etmisən?» **36** İsa Buna görə də Məni sənə təslim edənin günü hələ cavab verdi: «Mənim Padşahlığım bu dünyadan daha böyükdür». **12** Bundan sonra Pilat Onu azad deyil. Əgər Mənim Padşahlığım bu dünyadan etməyə çalışdı, ancaq Yəhudilər bağırıb dedilər: olsayıdı, xidmətçilərim Yəhudi başçılarına təslim «Əgər bu Adamı azad etsən, qeyserin dostu edilməməyim üçün döyüşərdi, amma indi deyilsən. Kim özünü padşah elan edirsə, qeyserə Mənim Padşahlığım buradan deyil». **37** Pilat qarşı çıxmış olur». **13** Pilat bu sözü eşitdikdə ona dedi: «Demək, Sən Padşahsan?» İsa cavab İsanı bayırə apardı və ibranicə Qabbata, yəni Daş verdi: «Sənin dediyin kimi Mən Padşaham. Mən döşəmə deyilən yerdə hökm kürsüsünə oturdu. Həqiqət barədə şəhadət etmək üçün doğulub **14** Pasxaya hazırlıq günü idi. Altıncı saat radələri dünyaya gəldim. Həqiqətdən olan hər kəs idi. Pilat Yəhudilərə «Padşahınız budur!» dedi. Mənim səsimə qulaq asar». **38** Pilat Ona «Həqiqət **15** Amma onlar «Yox, rədd olsun, rədd olsun! nədir?» dedi. Bunu deyəndən sonra yənə bayırə, Onu çarmixa çəkl!» deyə bağırdı. Pilat onlardan Yəhudilərin yanına çıxb onlara dedi: «Mən soruşdu: «Padşahınızı çarmixa çəkim?» Başçı Onda heç bir təqsir görmürəm. **39** Axi sizdə kahinlər cavab verdilər: «Qeyserdən başqa bir adətdir ki, Pasxa zamanı mən sizin üçün padşahımız yoxdur!» **16** Onda Pilat İsanı çarmixa bir nəfəri azad edirəm. İndi istəyirsinzə, sizin çəkilmək üçün onlara təslim etdi. Əsgərlər üçün Yəhudilərin Padşahını azad edim?» **40** İsanı götürüb apardılar. **17** İsa çarmixını Özü Bunun cavabında onlar yənə bağırib dedi: «Bu daşıyaraq ibranicə Qolqota, yəni «Kəllə yeri» adımı yox, Barabbani azad et!» Barabba isə bir adlanan yerə çıxdı. **18** Orada Onu və başqa iki nəfəri çarmixa çəkdilər: biri İsanın sağında, o biri isə solunda idi, İsa da ortada idi. **19** Pilat bir lövhə yazıb onu çarmixin üstündə asıldı. Orada belə yazılmışdı: «Yəhudilərin Padşahi Nazaretlı İsa». **20** Yəhudilərin bir çoxu bu lövhəni oxudu, çünkü İsanın çarmixa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və lövhədə ibranicə, latinca və yunanca yazılmışdı. **21** Bunu görüb Yəhudi başçı kahinləri Pilata dedilər: ««Yəhudilərin Padşahi» yox, “Özünü Yəhudilərin Padşahı adlandıran” yaz». **22** Pilat cavab verdi: «Nə yazdım, yazdım». **23** Əsgərlər İsanı çarmixa çəkdikləri zaman Onun paltarlarını götürüb hər əsgər üçün bir pay olmaqla dörd hissəyə «Çarmixa çək, çarmixa çəkl!» deyə bağırdılar.

böldülər. Tikişsiz və başdan-ayağa toxunma olan köynəyini götürdüülər. **24** Onlar bir-birinə dedilər: «Bunu cırmayaq, püşk ataq, görək kimin olur». bezlərə sarıldılar. **41** İsanın çarmixa çəkildiyi Müqəddəs Yazidəki «Aralarında paltarlarımı yerdə bir bağça, bu bağçanın içində də hələ heç bölüşdüdlər, Geyimim üçün püşk atdlar» kəsin qoyulmadığı təzə bir qəbir var idi. **42** Qəbir sözü yerinə yetsin deyə əsgərlər bunu etdlər. yaxında olduğuna görə İsanın cəsədini oraya **25** İsanın çarmixı yanında anası, anasının bacısı, qoydular, çünki o gün Yəhudilərin Hazırlıq Klopanın arvadı Məryəm və Məcdəlli Məryəm günü idi.

dayanmışdı. **26** İsa anasını və onun yanında Öz sevimli şagirdinin dayandığını gördükə anasına dedi: «Ana, bu sənin oglundur!» **27** Sonra isə şagirdə dedi: «Bu da sənin anandır!» Həmin andan sonra şagird onu öz evinə apardı. **28** Daha sonra İsa hər şeyin artıq tamam olduğunu bilərk Müqəddəs Yazı tam yerinə yetsin deyə «Susadım!» dedi. **29** Orada şərab sirkəsi ilə dolu bir qab qoyulmuşdu. Bir süngəri şərab sirkəsinə batıraraq züfaya taxıb İsanın ağızına yaxınlaşdırıldılar. **30** İsa şərab sirkəsini daddı. Sonra «tamam oldu» dedi və başını əyib ruhunu tapşırıldı. **31** Hazırlıq günü olduğuna görə Yəhudi başçıları Pilatdan çarmixa çəkilənlərin baldırlarının qırılmasını və cəsədlərin götürülməsini xahiş etdlər. Onlar cəsədlərin Şənbə günü çarmixda qalmasını istəmirdilər, çünki o Şənbə günü böyük bir bayram idi. **32** Onda əsgərlər gəlib əvvəl İsa ilə çarmixa çəkilən bir adamın, sonra isə o biri adamın baldırlarını qrdılar. **33** İsanın yanına gələndə isə Onun artıq öldütünü görüb baldırlarını qırmadılar. **34** Amma əsgərlərdən biri Onun böyrünü nizə ilə deşdi, o anda oradan qan və su axdı. **35** Bunu görən adam özü şəhadət edir və onun şəhadəti doğrudur, sizin də iman etməyiniz üçün həqiqəti söylədiyini bilir. **36** Bunlar ona görə oldu ki, Müqəddəs Yazidəki «Onun bir sümüyü də qırılmayacaq» sözü yerinə yetsin. **37** Yenə başqa bir Yazida «bədənnini deşdikləri Şəxsə baxacaqlar» deyilir. **38** Bundan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan İsanın cəsədini götürməyi xahiş etdi. Yusif İsanın şagirdi idi, amma Yəhudi başçılarından qorxduğu üçün bunu gizli saxlayırdı. Pilat ona izin verdi və Yusif gəlib İsanın cəsədini götürdü. **39** Vaxtı ilə geca ikən İsanın yanına gələn Nikodim də gəlib yüz litraya qədər qarışq mirra və əzvay

gətirdi. **40** İsanın cəsədini götürüb Yəhudilərin ikən Məcdəlli Məryəm qəbirin yanına gəldi. O gördü ki, das qəbirin ağızından götürülb. **2** Onda qaçıb Şimon Peterlə İsanın sevimliyi olan o biri şagirdin yanına gəldi və onlara dedi: «Rəbbi qəbirdən aparıblar və hara qoyulduğunu bilmirik». **3** Peterlə o biri şagird bayır çıxıb qəbirə tərəf getdilər. **4** İkişi birgə qaçırdı, amma o biri şagird Peterdən daha cəld qaçıdı və qabaqca qəbirə o çatdı. **5** Əyilib içəri baxdı və kətan bezlərin düşüb-qaldığını gördü, ancaq içəri girmədi. **6** O vaxt onun ardınca Şimon Peter də gəlib qəbirə girdi. O, düşüb-qalan kətan bezləri **7** və İsanın başına qoyulmuş dəsmalı gördü. Dəsmal kətan bezlərin yanında deyil, başqa bir yerdə bükülü qalmışdı. **8** Onda qəbirin yanna qabaqca gələn o biri şagird də içəri girib bunları gördü və iman etdi. **9** Çünki onlar İsanın mütləq ölürlər arasından diriləcəyini bildirən Müqəddəs Yazını hələ anlamırdılar. **10** Beləcə şagirdlər yenə evlərinə qayıtdılar. **11** Məryəm isə ağlayaraq qəbirin bayırında dayanmışdı. Ağlaya-ağlaya əyilib qəbirin içində baxdı. **12** Orada ağ paltar geymiş iki mələk gördü: biri İsanın cəsədinin qoyulduğu yerin başında, o biri isə ayağında oturmuşdu. **13** Onlar Məryəmdən «Ey qadın, niyə ağlayırsan?» deyə soruşdu. Məryəm də onlara dedi: «Rəbbimi qəbirdən aparıblar və hara qoyduqlarını bilmirəm». **14** Bunu deyəndən sonra arxaya dönüb İsanın orada dayandığını gördü, amma Onun İsa olduğunu bilmədi. **15** İsa ondan soruşdu: «Ey qadın, niyə ağlayırsan? Kimi axtarırsan?» Məryəm Onun bağban olduğunu güman edərək dedi: «Ağ, əgər Onu Sən aparmısansa, hara qoyduğunu mənə söylə, mən də Onu götürürüm». **16** İsa ona «Məryəm!» dedi. O də dönüb İsaya ibranicə «Rabbuni!» dedi. «Rabbuni» «Müəllim» deməkdir. **17** İsa ona

dedi: «Mənə toxunma, çünkü Mən hələ Atanın Qalileyanın Qana kəndindən olan Natanael, yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın Zavdayın oğulları və Onun başqa iki şagirdi yanına gedib onlara söylə: Öz Atamın – sizin birlikdə idi. 3 Simon Peter onlara «balıq Atanızın, Öz Allahımın – sizin Allahınızın yanına ovuna gedirəm» dedi. O birilər də ona «biz də qalxıram». 18 Məcdəlli Məryəm şagirdlərin səninlə gedirik» dedilər. Onlar gedib qayığa yanına gəldi, onlara «Rəbbi görmüşəml» deyib mindilər, amma o gecə bir şey tutma bilmədilər. 4 onun özünə bunları söylədiyini bildirdi. 19 O Günəş doğarkən İsa sahildə dayanmışdı, amma gün – həftənin ilk günü axşam çəngi Yəhudi şagirdlər Onun İsa olduğunu bilmədilər. 5 başçularından qorxduqları üçün şagirdlərin İsa onlara dedi: «Uşaqlar, yeməyə bir şey olduqları yerin qapıları bağlı olsa da, İsa içəri tutmusunuzmu?» Ona «xeyr» deyə cavab girdi. O ortada durub onlara «Sizə salam olsun!» verdilər. 6 İsa yenə dedi: «Toru qayığın sağ dedi. 20 Bunu söyləyib onlara əllərini və böyrünü tərəfinə atın, orada tapacaqsınız». Eləcə də göstərdi. Şagirdlər də Rəbbi görüb sevindilər. atdlar və o qədər balıq tutdular ki, toru çəkə 21 İsa yenə onlara dedi: «Sizə salam olsun! Ata bilmirdilər. 7 Onda İsanın sevimli şagirdi Peterə Məni göndərdiyi kimi Mən də sizi göndərirəm». «Bu, Rəbdır» söylədi. Simon Peter Onun Rəbb 22 Bunu söylədikdən sonra onların üzərinə olduğunu eşidən kimi əynindən çıxartdığı üst üfürərək dedi: «Müqəddəs Ruhu alın! 23 Kimin paltarına bürünüb gölə atıldı. 8 O biri şagirdlər günahlarını bağışlasanız, bağışlanır, kimin isə balıq torunu çəkə-çəkə qayıqda gəldilər, günahlarını bağışlamasınız, bağışlanmamış çünkü sahildə uzaq deyildilər, cəmi iki yüz qulac qalır». 24 Lakin On iki şagirddən biri «Əkiz» məsafədə idilər. 9 Onlar quruya çıxanda orada adlanan Tomas İsa galəndə onların yanında közərmış ocağı, onun üzərinə qoyulmuş balığı və deyildi. 25 O biri şagirdlər Tomasa «Rəbbi yanında olan çörəyi gördülər. 10 İsa onlara dedi: gördük» deyəndə onlara söylədi: «Əgər Onun «İndi tutduğunuz balıqlardan getirin». 11 Simon əllərində mixlərin açıldığı yaraları görməsəm, Peter qayığa minib yüz əlli üç böyük balıqla mixlərin yerinə barmağımı toxunmasam, dolu toru quruya çəkdi. Balıq lap çox olsa da, böyrünə də elimi qoymasam, buna heç tor yırtılmadı. 12 İsa onlara dedi: «Gəlin, səhər inanmaram». 26 Səkkiz gündən sonra İsanın yeməyi yeyin». Şagirdlərdən heç biri Ondan şagirdləri yenə otaqda toplaşanda Tomas da «Sən kimsən?» deyə soruşmağa cəsarət etmirdi, onların yanında idi. Qapılar bağlı olsa da, çünkü Onun Rəbb olduğunu bilirdilər. 13 İsa İsa içəri girdi. O ortada durub «Sizə salam gəlib çörəyi götürdü və onlara verdi, eləcə balığı olsun!» dedi. 27 Bundan sonra Tomasa söylədi: da verdi. 14 İsa ölürlər arasından dirildikdən «Barmağını buraya uzat, əllərimə bax, əlini sonra artıq üçüncü dəfə idi ki, şagirdlərə də uzat, böyrüma qoy. İmansız olma, imanlı görünürdü. 15 Səhər yeməyindən sonra İsa ol!» 28 Tomas cavab verib Ona «Ya Rəbbim! Simon Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Simon, və Allahım!» dedi. 29 İsa ona dedi: «Sən Məni Məni bunlardan çox sevirsənmi?» Peter ona gördüğün üçünüm iman etdin? Görmədən iman dedi: «Bəli, ya Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». edənlər nə bəxtiyardır!» 30 İsa şagirdlərinin İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə». 16 İkinci gözü öündə bir çox başqa əlamətlər də göstərdi dəfə yenə Peterə dedi: «Ey Yəhya oğlu Simon, ki, bu kitabda yazılmayıb. 31 Amma buradakılar Məni sevirsənmi?» O da İsaya dedi: «Bəli, ya onun üçün yazılıb ki, siz İsanın Məsih – Allahın Rəbb, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: Oğlu olduğuna inanasınız və iman edərək Onun «Quzularımı otar». 17 Üçüncü dəfə Peterə dedi: adı ilə həyata malik olasınız.

21 Bu hadisələrdən sonra İsa Tiberiya gölünün kənarında yenə şagirdlərə göründü. Bu belə oldu: 2 Simon Peter, «Əkiz» adlanan Tomas,

«Ey Yəhya oğlu Simon, Məni sevirsənmi?» Peter üçüncü dəfə İsanın ona «Məni sevirsənmi?» sualını verməyinə kədərləndi və Ona dedi: «Ya Rəbb, Sən hər şeyi bilirsən, Səni sevdiyimi bilirsən». İsa ona dedi: «Quzularımı bəslə. 18

Doğrusunu, doğrusunu sənə deyirəm: cavan olanda qurşağıını özün bağlayıb istədiyin yerə gedərdin, amma qocalanda əllərini uzadacaqsan və başqası sənin qurşağıını bağlayıb istəmədiyin yerə aparacaq». **19** İsa bunu ona görə söylədi ki, Peterin necə öz ölümü vasitəsilə Allahı izzətləndirəcəyinə işarə etsin. Bunu söylədikdən sonra ona «ardımcı gəl» dedi. **20** Peter də arxaya dönüb İsanın sevimli şagirdinin onların ardınca gəldiyini gördü. Bu həmin şagird idi ki, axşam yeməyi zamanı İsanın sinəsinə əyilib «Ya Rəbb, Sənə xəyanət edəcək adam kimdir?» demişdi. **21** Peter bu şagirdi görüb İsaya dedi: «Ya Rəbb, bəs o necə olacaq?» **22** İsa ona dedi: «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə? Sən ardımcı gəl». **23** Beləcə o şagirdin ölməyəcəyi barədə imanlı bacı-qardaşlar arasında söz yayıldı. Amma İsa onun ölməyəcəyini deməmişdi, sadəcə olaraq «Əgər Mən gələnə qədər onun sağ qalmasını istəyirəmsə, bundan sənə nə?» demişdi. **24** Bu hadisələrə şəhadət edərək bunları yazan həmin şagirddir. Biz də bilirik ki, onun şəhadəti etibarlıdır. **25** İsanın etdiyi çoxlu başqa şeylər də var. Əgər bunlar da bir-bir yazılsaydı, fikrimcə, yazılın kitablar heç dünyaya siğmazdı.

Həvarilərin İsləri

1 Ey Teofil, birinci yazılarım İsanın göyə qaldırıldığı günədək başladığı işlər və öyrətməyə başladığı tam talim barəsindədir. **2** qoşuldı, bu xidmətdən ona da pay düşdü. **18** Göyə qaldırılmazdan əvvəl İsa seçdiyi həvarilərə Mütqəddəs Ruh vasitəsilə əmrlər verdi. **3** satın aldı, sonra da oradan kəlləmayallaq aşib Ölüm əzabını çəkəndən sonra həvarilərə çoxlu qarnı yırtıldı və bağırsaqları töküldü. **19** Bütün inandırıcı dəlillərlə Özünü diri olaraq göstərdi. O, qırx gün ərzində onlara görünərək Allahın Padşahlığı barədə danışındı. **4** İsa onlarla duz-çörək kasəndə bu əmri verdi: «Yerusəlimdən kənara çıxmayıñ, Atanın verdiyi, Məndən eşitdiyiniz vədin həyata keçməsini gözləyin. **5** Belə ki Yəhya su ilə vəftiz edirdi, amma siz bir neçə gündən sonra Mütqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız». **6** Həvarilər bir yerə toplaşanda İsadən soruştular: «Ya Rəbb, İsraildə Padşahlığı indimi bərpa edəcəksən?» **7** İsa cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan vaxtları və tarixləri bilmək sizin işiniz deyil. **8** Amma Mütqəddəs Ruh üzərinizə enəndə neçə qüdrət alacaqsınız və Yerusəlimdə, bütün Yəhudeya və Samariyada, həmçinin yer üzünün qurtaracağındək hər yerdə Mənim şahidlərim olacaqsınız». **9** İsa bunları deyəndən sonra Bir bulud İsanı götürüb onlardan gizlədi. **10** İsa göyə qalxanda onlar səmaya baxırdılar. Elə həmin an ağ libaslı iki kişi onların yanında peyda olub **11** soruşdu: «Ey Qalileyalılar, niyə səmaya baxa-baxa qalmışınız? Aranızdan götürülib göyə qaldırılan İsanın aparıldığı necə gördünzsə, elə də qayıdacaq». **12** Bundan sonra həvarilər Zeytun dağı adlanan yerdə Yerusəlimə endilər. Bu dağ Yerusəlimin yaxınlığındadır, oraya olan məsafə Şənbə yolu qədərdir. **13** Onlar şəhərə girib qaldıqları evin yuxarı otağına çıxdılar. Oradakılar bunları idi: Peter, Yəhya, Yaqub, Andrey, Filip, Tomas, Bartalmay, Matta, Halfay oğlu Yaqub, Millətçi Şimon və Yaqub oğlu Yəhuda. **14** İsanın anası Məryəmlə qardaşları və başqa qadınlar da həvarilərlə birlikdə dayanmadan dua edirdilər. **15** Həmin günlərdə taxminən yüz iyirmi bacı-qardaşdan ibarət olan toplantı arasından Peter

qalxıb dedi: **16** «Qardaşlar, İsanı tutanlara yol göstərən Yəhuda haqqında Mütqəddəs Ruhun Yazı sözləri yerinə yetməlidir. **17** Yəhuda bizə qoşuldı, bu xidmətdən ona da pay düşdü. **18** Bu adam etdiyi haqsızlığın haqqına bir tarla Mütqəddəs Ruh vasitəsilə əmrlər verdi. **19** Bütün inandırıcı dəlillərlə Özünü diri olaraq göstərdi. Yeruşəlim əhalisi bunu eşitdi və o yeri öz dillərində “Haqal-Dema”, yəni “Qan tarası” adlandırdı. **20** Axı Zəbur kitabında yazılıb: “Məskəni viran olsun, Kimsəsiz, boş qalsın” və “Vəzifəsini başqası tutsun”. **21** Buna görə də Rəbb İsanın aramıza gəlib-getdiyi müddət ərzində, yəni Yəhyanın vəftizindən başlayaraq Rəbb İsanın göyə qaldırıldığı günə qədər yanımızdakılardan bir kişi Onun dirilməsinə biziylə birgə şahid olmalıdır». **23** Beləliklə, adlanan Yusifi və Mattiyani namızəd göstərdilər. **24** Sonra dua etdilər: «Ya Rəbb, Sən hamının iki nəfəri – Barsabba çağırılan, həm də Yusif cavab verdi: «Atanın hökmü ilə təyin olunan adlanan Yusifi və Mattiyani namızəd göstərdilər. **25** Sonra püşk atıldılar. Püşk Mattiyaya düşdü və o, həvarilərin gözləri qarşısında yuxarı qaldırıldı. **2** Ellinci Gün bayramı zamanı onların hamısı bir yerə yiğilmişdi. **2** Birdən güclü külək uğultusu kimi göydən bir səs gəlib onlar oturan evin hər tərəfini bürüdü. **3** Onlara göründü ki, nə isə alov kimi dillər parçalanaraq hər birinin üstünə düşür. **4** Onların hamısı Mütqəddəs Ruhla doldu və Ruhun danışdırıldığına görə başqa dillərdə danışmağa başladılar. **5** Bu vaxt səma altında mövcud olan bütün millətlər arasından gələn mömin Yəhudilər Yerusəlimdə yaşayırdılar. **6** Bu səs gələndə orada böyük izdiham toplandı. Hami öz dilində danışıldığını eşidəndə çəş-baş qaldı. **7** Mat qalaraq heyrat içində dedilər: «Bu danışanların hamısı Qalileyalı deyilmə? **8** Bəs necə olur ki, biz hamımız öz ana dilimizi eşidirik? **9** Biz Parfiyalılar, Midiyalılar, Elamlılar, Mesopotamiyada, Yəhudeyada, Kappadokiyada, Pontda və Asiya vilayətində, **10** Frigiyada,

Pamfiliyada, Misirdə və Liviyanın Kirenaya olunub. Onun qəbri bu günə qədər buradadır. yaxın bölgələrində yaşayınlar, Romada yaşayan 30 Davud peyğəmbər idi və öz nəslindən bir 11 Yəhudilər və Yəhudi dinini qəbul edənlər, Nəfəri onun taxtına çıxarmaq üçün Allahın Kritlilər, Ərəblər eşidirik ki, onlar bizim and içərkət Davuda vəd etdiyini bildirdi. 31 Ona dilimizdə Allahın əzəmətli işlərindən danışır». görə Məsihin dirilməsini əvvəlcədən görüb 12 Hami mat qalib çəşqinliq içində bir-birindən barəsində demişdi ki, Allah Onu ölürlər diyarına soruşurdu: «Bu nədir?» 13 Bəziləri də rişxəndlə atmaz, Cismini cürüməyə qoymaz. (Hadəs g86) deyirdi: «Bunlar şirin şərabdan sərəxos olublar». 32 Allah bu ısanı ölümdən diriltdi və hamımız 14 Peter On Bir həvari ilə bərabər irəli buna şahid olduq. 33 Allah Onu ucaltdı və çıxdı və izdihama ucadan nida etdi: «Ey sağ əlində oturdu. O, vəd edilən Müqəddəs Yəhudilər və Yerusəlimin bütün sakinləri, Ruhu Atadan götürüb sizin görüb-eşitdiyiniz sizə bildirirəm, sözlərimə qulaq asın. 15 Bu kimi üstümüzə tökdü. 34 Davud özü göylərə adamlar fikirləşdiyiniz kimi sərəxos deyil. Hələ qalxmadi, amma belə dedi: "Rəbb mənim Ağama günün üçüncü saatıdır. 16 Bu gördükleriniz dedi: 35 «Mən düşmənlərinin ayaqlarının altına Yoel peyğəmbər vasitəsilə əvvəlcədən deyilən kətil kimi salanadək Sağında otur». 36 Ona hadisədir. 17 Allah dedi ki, axır zamanda görə də qoy bütün İsrail xalqı möhkəm bilsin "Bütün bəşər üzərinə Ruhumdan tökcəyəm. ki, Allah sizin çarmixa çəkdiyiniz bu ısanı həm Oğullarınız və qızlarınız peyğəmbərlik edəcək, Rəbb, həm də Məsih təyin etmişdir». 37 Bu Cavanlarınız görüntülər, Ağsaqqallarınızsa sözlər ona qulaq asanların ürəyinə ox kimi röyalar görəcək. 18 O günlərdə qul və sancıldı. Onlar həm Peterdən, həm də o biri qarabaşların üzərinə də Ruhumdan tökcəyəm, həvarilərdən soruştular: «Qardaşlar, bəs biz nə Onlar da peyğəmbərlik edəcək. 19 Yuxarıda – edək?» 38 Peter onlara cavab verdi: «Tövbə edin, göylərdə xariqələr, Aşağıda – yerdə əlamətlər hamınız İsa Məsihin adı ilə vəftiz olun. Onda göstərəcəyəm: Qan, alov və tüstü buxarları günahlarınız bağışlanacaq və bəxşis olaraq görünəcək. 20 Rəbbin möhtəşəm və əzəmətli Müqəddəs Ruhu alacaqsınız. 39 Çünkü bu vəd siz, günü galməzdən əvvəl Günsə qaranlığa və ay qan övladlarınız, uzaqdakıların hamısı – Allahımız rənginə dönəcək. 21 Rəbbin adını çağırın hər Rəbbin çağırığı hər kəs üçündür». 40 Peter kəs xilas olacaq". 22 Ey İsraillilər, bu sözlərimə başqa çox söz deyib onlara xəbərdarlıq etdi və qulaq asın! Bildiyiniz kimi Allahın aranızda yalvardı: «Bu əyri nəsildən xilas olun». 41 Onun Nazareti İsa vasitəsilə yaratdığı möcüzələr, sözünü qəbul edənlər vəftiz oldular. O gün üç xariqələr və əlamətlər aydın göstərdi ki, O, min nəfərə yaxın insan imanlılara qoşuldu. 42 Allardan gələn Şəxsdir. 23 Allahın əzəldən bilib Onlar da özlərini həvarilərin təliminə, hər şeydə müəyyən etdiyi məqsədə uyğun olaraq siz bu şərik olmağa, birgə çörək bölməyə və duaya Şəksi qanunsuzlara təslim edib onların əli ilə həsr etdilər. 43 Bütün imanlılərin ürəyinə qorxu çarmixa mixlatdıraraq öldürdüntünüz. 24 Allah İsa düşdü. Həvarilər vasitəsilə çoxlu xariqələr və ölüm əzəblərini kəsərək Onu diriltdi. Çünkü Onu əlamətlər göstərilirdi. 44 İman edənlərin hamısı ölüm tutub saxlaya bilməzdi. 25 Davud da Onun bir yerdə idi, bütün əmlaklarından da birgə barəsində demişdi: "Rəbbə həmişə üz tutmuşam, istifadə edirdi. 45 Onlar mallarını, mülklərini Sağında olduğu üçün sarsılmaram. 26 Elə bunun satıb pulu hər kəsə ehtiyacına görə paylayırdılar; üçün qəlbim sevinir, dilim şad olur, Cismim 46 hər gün məbədə yığılmaqda davam edir, belə, ümidiyle yaşayır. 27 Çünkü məni ölürlər evlərdə sevinə-sevinə, səmimi qəlbdən çörək diyarına atmazsan, Mömin insanımı cürüməyə bölib yeyirdilər. 47 Onlar Allaha həmd edir və qoymazsan. (Hadəs g86) 28 Mənə həyat yoluñ bütüñ xalq qarşısında lütf qazanırdılar. Rəbb öyrədirsən, Hüzurunda mənə doyunca sevinc isə hər gün insanları xilas edir və imanlılara verirəm". 29 Qardaşlar, sizə cəsarətlə deməliyəm qoşurdu.

ki, doğrudan da, ulu babamız Davud ölüb və dəfn

3 Bir gün Peterlə Yəhya doqquzuncu saatda, deyə tövbə edib Allaha tərəf döñün ki, **20** Rəbbin dua vaxtı məbədə gedirdilər. **2** Bu zaman hüzurunda rahatlıq vaxtı tapasınız və O da ayaqları anadangəlmə şikət olan bir kişi sizin üçün əvvəlcədən təyin olunan Məsihi, yəni məbədin Gözəl adlı qapısına gətirildi. Hər gün İsanı göndərsin. **21** Çünkü Allahın qədimdən bu adamı ona görə oraya gətirərdilər ki, məbədə bəri müqəddəs peyğəmbərlərinin dili ilə malum gəlib-gedənlərdən dilənərək nəzir alınsın. **3** O, etdiyi kimi hər şeyin yenidən hazırlanacağı məbədə girən Peterlə Yəhyani görüb onlardan vaxtacan İsanın səmada qalması lazımdır. (**aiən** nəzir istədi. **4** Peterlə Yəhya ona diqqətlə baxdı. **g165** **22** Musa belə demişdi: "Allahınız Rəbb sizin Peter ona dedi: «Bizə bax». **5** Bu kişi onlardan üçün öz soydaşlarınız içərisindən mənim kimi nə isə umaraq gözlərini onların üzünə dikdi. **6** bir peyğəmbər yetirəcək. Sizə nə söyləyəcəksə, Peter ona dedi: «Nə qızılım, nə də gümüşüm var ona qulaq asın». **23** "Bu peyğəmbərə qulaq ki, sənə verim, Nəyim varsa, sənə onu verirəm. asmayan hər adam xalqı arasından ayrılib Nazaretli İsa Məsihin adı ilə qalx, gəz». **7** məhv ediləcək". **24** Şamueldən başlayaraq Sonra sağ əlindən tutub onu qaldırdı. Bu kişinin bütün peyğəmbərlər bu günləri elan etdirilər. **25** topuqları və ayaqları dərhal qüvvət aldı. **8** Siz də peyğəmbərlərin varisləri, Allahın ata-Atilaraq ayağa qalxdı və yeriməyə başladı. Qaçış babalarınızla kəsdiyi Əhdin varislərisiniz. Allah tullana-tullana, Allaha həmd edərək onlarla İbrahimə demişdi: "Yer üzünün bütün tayfaları bərabər məbədə girdi. **9** Bütün xalq gördü ki, sənin nəslin vasitəsilə xeyir-dua alacaq". **26** bu kişi yeriyir və Allaha həmd edir. **10** Onun Allah hər birinizi pis əməllerinizdən döndərmək məbədin Gözəl qapısında oturub dilənən kişi və xeyir-dua vermək üçün Öz Qulunu dirildərək olduğunu tanışında hamı ondakı dəyişikliyə əvvəlcə sizin yanınıza göndərdi».

mat qalib heyrətə düşdü. **11** Bu kişi Peterin və Yəhyanın əlindən yapışdı. Heyrətə düşən bütün xalq onlara tərəf, Süleymanın eyvanı adlanan yerə qaçıdı. **12** Bunu görən Peter xalqa nida etdi: «Ey İsraililər, burada heyrətamız nə var ki? Niyə gözlərinizi bizə dikib baxırsınız? Elə bil biz öz qüdrətimizlə, öz möminliyimizlə bu kişinin yeriməsinə səbəb olmuşuq. **13** İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı, atababalarımızın Allahı Qulu İsanı izzətləndirib. Siz Onu sataraq Pilatın qarşısında rədd etdiniz. Pilat Onu azad etmək üçün qərar vermişdi, **14** amma siz Müqəddəs və Saleh Olanı rədd edib bir qatilin azad edilməsini istədiniz. **15** Siz Həyat Banisini öldürdünüz, amma Allah Onu ölülər arasından diriltdi. Biz bunun şahidləriyik. **16** Gördüyünüz və tanıdığınız bu kişi İsanın adı sayəsində, Onun adına olan imanla sağıldı. İsa vasitəsilə olan imanla bu kişi hamının gözü qarşısında tam şəfa tapdı. **17** İndi, ey qardaşlar, bilirəm ki, rəhbərləriniz kimi siz də bunu bilmədən etmişiniz. **18** Amma Allah peyğəmbərlərin dili ilə Öz Məsihinin əzab çəkməsi barədə əvvəlcədən bəyan etdiyini yerinə yetirdi. **19** Beləliklə, günahlarınız silinsin

4 KAHİNLER, məbəd mühafizəçilərinin başçısı və sadukeylər xalqa vəz edən Peterlə Yəhyanın üstünə getdirilər. **2** Çünkü bu həvarilərin xalqı öyrətməsinə, İsaya şamil edərək ölülər arasından dirilməni bəyan etməsinə qicqləndilər. **3** Onları tutdular və axşam olduğu üçün sabahkı güna qədər zindanda saxladılar. **4** Lakin onların sözünə qulaq asanlardan bir çoxu iman etdi. Beləliklə, iman edən kişilərin sayı beş minə qədər çatdı. **5** Ertəsi gün Yəhudilərin rəhbərləri, ağsaqqalları və ilahiyyatçıları Yerusəlimə toplaşdırılar. **6** Baş kahin Xanan, Qayafa, Yəhya, İsgəndər və baş kahinin nəslindən olanların hamısı orada idi. **7** Peterlə Yəhyanı onların qarşısına gətirib soruştular: «Siz bunu hansı qüdrətlə, kimin adı ilə edirsiniz?» **8** O zaman Peter Müqəddəs Ruhla dolub dedi: «Ey xalqın rəhbərləri və ağsaqqalları! **9** Əgər bu gün biz bir xəstəyə etdiyimiz yaxşılığı və onun necə sağalmasına görə sorğu-sualı çəkiliriksə, **10** hamınız, bütün İsrail xalqı bilsin ki, bu adam sizin çarmixa çəkdiyiniz, lakin Allahın ölülər arasından diriltdiyi Nazaretli İsa Məsihin adı ilə qarşınızda sağlam durub. **11** Siz "bənnaların rədd etdiyi

daş guşədaşı olan” həmin ısadır. **12** Ondan toplaşdı ki, **28** Sənin əvvəldən qərar verdiyin, başqa heç kimdə xilas yoxdur. Çünkü səma Sənin əlində və niyyətində olan şeyləri həyata altında biz insanlara verilən başqa bir ad keçirsin. **29** İndi, ya Rəbb, onların etdikləri yoxdur ki, onun vasitəsilə xilas olaq». **13** hədə-qorxuya bax! Biz qullarına güc ver ki, Onlar Peter və Yəhyanın cəsarətini görəndə, Sənin sözlərini tam cəsarətlə yayaq. **30** Xəstaləri onların savadsız, sadə insanlar olduğunu biləndə sağaltmaq üçün əlini uzat və müqəddəs Qulun heyrətə düşdülər, amma tanıdilar ki, onlar İsa İsanın adı ilə əlamətlər və xariqələr göstər». ilə birgə olmuşdular. **14** Şəfa tapan adam Peter **31** Onlar dualarını qurtaran kimi toplandıqları və Yəhya ilə birgə onların gözləri qarşısında yer lərzəyə gəldi və onların hamısı Müqəddəs durmuşdu, buna görə onların əleyhinə heç na Ruhla dolub Allahın kələməni cəsarətlə yasmağa deyə bilmədilər. **15** Ali Şuranın üzvləri onlara başladı. **32** İmanlıların hamısı canbir qalbdə idi. bayira çıxmağı əmr edəndən sonra aralarında Heç kim öz əmlakına «bu mənimdir» demir, müzakirəyə başlayıb **16** dedilər: «Bu adamlara bütün əmlaklarından birgə istifadə edirdi. **33** nə edək? Bütün Yerusəlim əhalisinə aydın olub Həvarilər Rəbb İsanın dirilməsi barədə böyük ki, bu adamların əli ilə əhəmiyyətli bir əlamət qüdrətlə şəhadət edirdilər və hamisinin üzərinə göstərilib və biz bunu dana bilmərik. **17** Amma bol-bol lütf ehsan olunurdu. **34** Onların arasında bu xəbərin xalq arasında daha çox yayılmasının heç kim yoxsul deyildi. Çünkü onların arasında qarşısını almaq üçün onlara hədə-qorxu galək torpaq və ev sahibi olanlar mülküñü satıb ki, bundan sonra bu Adı çəkib heç kimə heç pulunu gətirər, **35** həvarilərin ixtiyarına verərdi. nə deməsinlər». **18** Beləcə onları çağırıb əmr Bu da hər kəsə ehtiyacına görə paylanardı. verdilər ki, İsanın adını bəyan etmək və bu **36** Məsələn, Kiprdə anadan olan, həvarilərin adla hər hansı bir təlim öyrətmək qadağandır. Barnaba adlandırdığı (mənası «Təsəlli oğlu») **19** Lakin Peterlə Yəhya cavab verib dedilər: Levili Yusif **37** sahib olduğu torpaq sahəsini «Özünüz qərar verin, Allaha deyil, sizə qulaq sataraq pulunu gətirib həvarilərin ixtiyarına asmaq Allahın gözündə nə qədər doğrudur? **20** verdi.

Axi eşidib-gördükklərimizi deməyə bilmərik». **21** Ali Şuranın üzvləri onlara cəza vermək üçün imkan tapa bilmədiklərinə görə onları bir daha hədələyəndən sonra azadlığa buraxdırılar. Çünkü bütün xalq baş verən hadisəyə görə Allahi izzətləndirdi. **22** Bu əlamət vasitəsilə sağlanan adəmin qırxdan artıq yaşı var idi. **23** Azadlığa buraxılan Peter və Yəhya öz yoldaşlarının yanına gəlib başçı kahinlərlə ağsaqqalların sözlərini onlara çatdırıldılar. **24** Yoldaşları bunu eşidərkən bir nəfər kimi Allaha nida etdilər: «Ey Pərvərdigarımız, yeri, göyü, dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan Sənsən. **25** Müqəddəs Ruh vasitəsilə Öz qulun atamız Davudun dili ilə belə dedin: “Nə üçün millətlər belə hirsənlər, Ümmətlər boş şeylər düşünür? **26** Dünya şahları yığışır, Hökmdarlar Rəbbə və Onun məsh etdiyinə qarşı birləşir”. **27** Həqiqətən, Hirod və Ponti Pilat başqa millətlər və İsrail xalqı ilə birlikdə Sənin məsh etdiyin müqəddəs Qulun İsanın əleyhinə bu şəhərdə

5 Xananya adında bir kişi arvadı Sapfira ilə razılığla gəlib bir mülk satdı. **2** O, pulun bir hissəsini özünə götürüb qalan hissəsini həvarilərin ixtiyarına verdi. Arvadının da bu işdən xəbəri var idi. **3** Peter ona dedi: «Xananya, niyə ürəyinə Şeytani buraxıb Müqəddəs Ruha yalan söyləyərək torpağın pulunun bir hissəsini özünə götürdü? **4** Bu torpaq satılmamışdan əvvəl sənin deyildimi? Sən onu satandan sonra da pul sənin ixtiyarında deyildimi? Bu nə niyyətdir, ürəyində tutmusan? Sən insanlara deyil, Allaha yalan satdin». **5** Xananya bunları eşidən kimi yerə yixildi və canı çıxdı. Bunu eşidən hər kəsi böyük bir vahimə bürüdü. **6** Gənclər gəlib Xananyanın meyitini kəfənə bürüdüllər və aparıb dəfn etdilər. **7** Bundan təxminən üç saat sonra Xananyanın arvadı içəri daxil oldu. Onun olub-keçənlərdən heç bir xəbəri yox idi. **8** Peter ondan soruşdu: «Mənə söylə, torpağı bu qiymətəni satdiniz?» Qadın cavab verdi: «Bəli, o qiymətə». **9**

Peter ona dedi: «Niyə əlbir olub Rəbbin «Baxın, zindana saldığınız adamlar məbəddə Ruhunu sinamaq istədiniz? Budur, ərini dəfn dayanıb camaata təlim öyrədir». **26** Bu vaxt başçı edənlərin ayaq səsləri qapı ağızındadır, indi ilə mühafizəçilər gedib həvariləri gətirdilər. də səni aparmağa gəlirlər». **10** Qadın həmin Xalqın onları daşqalaq etməsindən qorxduqları an Peterin ayaqları qarşısına yixıldı və canı üçün güc tətbiq etmədilər. **27** Onlar həvariləri çıxdı. İçəri daxil olan gənclər gördülər ki, o da Ali Şuranın qarşısına gətirdilər. Baş kahin ölüb. Onlar onu götürüb ərinin yanında dəfn onlardan soruşdu: **28** «Bu adla təlim öyrətməyi etdilər. **11** Bütün imanlılar cəmiyyətini və bu size qəti qadağan etmədikmi? Amma siz hadisəni eşidənlərin hamisini böyük bir vahimə təliminizi bütün Yerusəlimə yaydınız və o büründü. **12** Həvarilər vasitəsilə xalq arasında Adamın qanını bizim boynumuza yükləmək çox əlamətlər və xariqələr göstərilirdi. Bütün istayırsınız». **29** Peter və başqa həvarilər belə imanlılar Süleymanın eyvanına yığıldı. **13** cavab verdi: «İnsana deyil, Allaha itaat etmək Xalqın gözündə böyük nüfuz qazansalar da, daha vacibdir. **30** Ata-babamızın Allahı sizin kənardan heç kim onlara qoşulmağa cürət çarmıxa çəkib öldürdüyünüz ısanı dirildi. **31** etmirdi. **14** Buna baxmayaraq, get-gedə daha İsrailə günahlarından tövbə və bağışlanma çox qadın və kişi Rəbbə iman gatirirdi. **15** imkanı vermək üçün Allah Onu Bani və Xilaskar Buna görə də Peter yoldan keçəndə heç olmasa olaraq Öz sağ tərəfinə qaldırdı. **32** Bu şeylər kölgəsi xəstələrin üstünə düşsün deyə xalq barədə biz şahidik, Allahım Özüna itaat edənlərə öz xəstələrini döşək və çarpayı ilə birlikdə verdiyi Müqəddəs Ruh da şahiddir». **33** Onlar çıxarıb küçələrə qoyardı. **16** Yerusəlimin ətrafunu eşidəndə çox qəzabləndi və həvariləri şəhərlərində yaşayanlar da axın-axın gələr, öz öldürmək istədilər. **34** Lakin bütün xalqın xəstələrini və natəmiz ruhdan əzab çəkənləri hörmətinə qazanmış Qanun müəllimi olan gətirirdi. Onların hamısı şəfa tapardı. **17** Bu, baş Qamliel adlı bir farisey Ali Şurada ayağa qalxdı kahini və yanındakıların hamisini, yəni sadukey və əmr etdi ki, bu adamları qısa müddətə bayırə təriqətinə mənsub olanları hərəkətə gətirdi, çıxarsınlar. **35** O, Ali Şuranın üzvlərinə belə dedi: çünkü qısqanlıqları aşib-daşırdı. **18** Ona görə «Ey İsraililər, bu insanlara nə edəcəyiniz barədə də həvariləri tutub ümumi zindana atdırılar. **19** yaxşı-yaxşı fikirləşin. **36** Bir qədər bundan Amma Rəbbin mələyi gecənin bir vaxtında gəlib əvvəl Tevda özü barəsində yüksək iddiada zindanın qapısını açdı, onları bayırə çıxarıb olaraq ortaya çıxdı və ona təxminən dörd dedi: **20** «Gedin, məbəddə durun və camaata yüz nəfər qoşuldu. Lakin bu kişi öldürüldü, yeni həyatla bağlı sözlərin hamisini deyin». **21** bütün tərəfdarları darmadağın edildi və bu Həvarilər bunu eşidəndə səhər tezdən məbədə hərəkat yatrırdı. **37** Sonra siyahıyalma zamanı daxil olub təlimlərini öyrətməyə başladılar. Qalileyalı Yəhuda ortaya çıxdı və camaati Baş kahin və yanındakılar gəlib Ali Şurani – ardınca apardı. O da öldü və tərəfdarlarının İsrailin bütün ağsaqqallar məclisini çağırdı ki, hamisi darmadağın edildi. **38** İndiki iş barəsində bir yerə yiğilsinlar. Onlar həvariləri gətirtmək sizə onu deyirəm ki, bu adamlardan əl çəkin üçün mühafizəçiləri zindana göndərdilər. **22** və azad buraxın. Əgər bu hərəkat, bu iş Lakin mühafizəçilər gəlib zindanda həvariləri insandandırısa, məhv olub gedəcək. **39** Yox, əgar tapa bilmədi və geri qayıdib belə xəbər verdilər: Allahdandırısa, bu adamların işini məhv edə **23** «Gördük ki, zindan bağlıdır, tamamilə nəzarət bilməzsiniz. Allaha qarşı çıxanların vəziyyətinə altındadır və gözətçilər qapıda dayanıb. Amma belə, düşə bilərsiniz». Onlar Qamlielin sözünə qapıları açanda içəridə heç kimi tapa bilmədik». baxdılar, **40** həvariləri içəri çağırıb qamçılatdılar **24** Bu sözləri eşidən məbəd mühafizəçilərinin və əmr etdilər ki, ısanın adını çəkarək heç başçısı ilə başçı kahinlər «Bu işin sonu necə nə danışmasınlar. Sonra onları azad etdilər. qurtaracaq?» deyə çəşib-qaldılar. **25** Elə bu **41** Həvarilər bu ad uğrunda təhqirə layiq zaman kimsə onların yanına gəlib xəbər verdi: görüldükləri üçün sevinərək Ali Şuranyı

önündən ayrıldılar. **42** Onlar hər gün məbəddə və hamısı Stefana diqqətlə baxanda gördü ki, onun evlərdə təlim öyrətməkdən, İsanın Məsih olması üzü bir mələyin üzünə bənzəyir. barədə Müjdəni yagmaqdan əl çəkmədilər.

6 O günlərdə - şagirdlərin çoxaldığı vaxtda **7** Baş kahin Stefandan soruşdu: «Bunlar yunanca danişan Yəhudilər ibranicə danişan doğrudurmu?» **2** Stefan belə cavab verdi:

«Qardaşlar və atalar, məni dinleyin! Atamız Yəhudilərdən şikayət etməyə başladılar. Çünkü İbrahim hələ Mesopotamiyada ikən Xaranda gündəlik yardım paylananda onların dul məskunlaşmazdan əvvəl izzətli Allah ona qadınlarını nəzərə almamışdır. **2** Ona görə göründü. **3** Ona belə dedi: "Öz torpağından, On iki həvari bütün şagirdləri bir yerdə yiğib qohumlarının arasından çıx, sənə göstərəcəyim belə dedi: «Allahın kəlamını vəz etmək işini torpağa get». **4** Buna görə İbrahim Xaldeylilərin atıb maddi işlərlə məşğul olmuşuzdur düzgün ölkəsini tərk edib Xarana köcdü. Atasının deyil. **3** Ey qardaşlar, aranızda etibar qazanmış, ölümündən sonra Allah onu oradan da götürüb Ruh və hikmətlə dolu olan yeddi kişi seçin ki, sizin indi yaşadığınız bu ölkəyə gətirdi. **5** Burada onları bu işə təyin edək. **4** Biz isə özümüzü ona ırs olaraq bir qarış belə, torpaq vermədi. duaya və Allahın kəlamını yagmağa həsr edək». Amma İbrahimin o zaman hələ övladı olmasa **5** Bu sözlər bütün toplantıının xoşuna gəldi. **6** da, Allah bu torpağı mülk olaraq ona və onun Stefanı, Filipi, Proxoru, Nikanoru, Timonu, gələcək nəslinə verəcəyini vəd etmişdi. **6** Allah Parmenani və Yəhudü dinini qəbul edən ona belə dedi: "Nəslin yad ölkədə qərib olacaq, Antakyali Nikolani seçdilər. Stefan iman və orada olan millətə köləlik edəcək və onlara dörd Müqəddəs Ruhla dolu bir kişi idi. **6** Bunları yüz il zülm ediləcək". **7** "Ancaq onların köləlik həvarilərin qarşısına çıxardılar. Həvarilər də edəcəkləri milləti Özüm cəzalandıracağam" dua edib onların üzərinə əl qoydular. **7** Allahın dedi Allah, "bundan sonra oradan çıxacaqlar" kəلامı yayılır, Yerusalemda şagirdlərin sayı və "bu yerdə Mənə ibadət edəcəklər". **8** Sonra xeyli artır və bir çox kahinlər də bu imana Allah onunla sünnetlə bağlı əhd kəsdi. Beləliklə tabe olurdu. **8** Lütf və qüdrətlə dolu olan də, İbrahim İshaqın atası olarkən onu səkkiz Stefan xalq arasında böyük xariqə və əlamətlər günlük olanda sünnet etdi. Bundan sonra göstərirdi. **9** Belə olanda Azadlar Sinaqoqu İshaqdan Yaqub, Yaqubdan da on iki ulu babamız adlanan sinaqoquñ bəzi üzvləri, Kirenalılardan, töradi. **9** Bu ulu babalarımız paxılılıqdan Yusifi İsgəndəriyyəlilərdən, Kilikiyadan və Asiya qul kimi Misirə satdı. Lakin Allah Yusifə yar vilayətindən bəzi insanlar Stefanə qarşı idi. **10** Onu bütün əziiyyətlərdən qurtardı və çıxıb onunla mübahisəyə başladılar. **10** ona hikmət verərək Misir hökməarı fironun Amma Stefanın sözündəki hikmətin və Ruhun gözündə lütf qazandırdı. Firon onu Misirin qarşısında dayana bilmədilər. **11** Onda bir neçə və öz sarayında olan bütün xalqın rəhbəri nəfəri şirnikləndirdilər ki, belə desinlər: «Bu təyin etdi. **11** Sonra bütün Misir və Kənan adəmin həm Musaya, həm də Allaha qarşı küfr torpağı acılıq və böyük əziiyyətlərlə üzləşdi. dolu sözlər dediyini eşitmışık». **12** Beləliklə, Bu ata-babalarımız yemək tapa bilmədi. **12** xalqı, ağsaqqalları və ilahiyyatçıları da təşvişə Yaqub eşidəndə ki, Misirdə taxıl var, bu atasaldılar. Stefanın üstünə gəlib onu tutdular və babalarımızı birinci dəfə oraya göndərdi. **13** Ali Şuranın qarşısına gətirdilər. **13** Gətirdikləri Onlar ikinci dəfə Misirə gələndə Yusif özünü yalançı şahidlər onun üzünə durub dedilər: qardaşlarına tanıdı. Bununla da firon Yusifin «Bu adam dayanmadan bu Müqəddəs məkana ailəsi ilə tanış oldu. **14** Yusif atası Yaquba və Qanuna qarşı danişir. **14** "Nazaretli İsa xəbər göndərib onunla birgə bütün qohumlarını bu məkanı darmadağın edəcək və Musadan - yetmiş beş nəfəri çağırıldı. **15** Beləliklə, bizə əmanət qalan adətləri dəyişəcək" dediyini Yaqub Misirə getdi. Özü ilə bu ata-babalarımız özümüz eşitmışık». **15** Ali Şurada oturanların da orada öldü. **16** Onların cəsədləri sonradan Şekemə gətirildi və Şekemdə İbrahimin Xamor

övladlarından bir neçə gümüşə satın aldığı ki, onu rədd edib demişdilər: “Səni bizim qəbirdə dəfn olundu. 17 Allahın İbrahima bəyan üstümüzə kim başçı və hakim qoyub?” Amma etdiyi vədin həyata keçdiyi vaxt yaxınlaşanda Allah Musanı bir kol arasında görünən mələyin Misirdəki xalqımızın sayı bir xeyli çoxalmışdı. 18 Əli ilə başçı və qurtarıcı olaraq göndərdi. 36 Axırda Misirdə Yusifi tanımayan yeni bir padşah O, xalqı Misirdən çıxaran, həm orada, həm taxta çıxdı. 19 Bu adam soydaşlarımıza hiylə Qırızı dənizdə, həm də qırx il ərzində səhrada işlətdi, zorakılıqla ata-babalarımızı məcbur etdi xariqə və əlamətlər yaradan insan idi. 37 ki, yeni doğulan körpələrini sağ qalmasın deyə İsrail övladlarına “Allah məni yetirdiyi kimi bayırına atsınlar. 20 Bu dövrədə son dərəcə gözəl sizin üçün öz soydaşlarınız içərisindən bir bir körpə olan Musa doğuldular. O, üç ay atasının peygəmbər yetirəcək” deyən bu Musadır. 38 Bu, evində bəsləndi. 21 Sonra o da bayır atıldı. Onu həmin adamdır ki, Sina dağında onunla danışan fironun qızı tapıb özüna övlad etdi və öz oğlu mələklə və ata-babalarımızla birgə səhradakı kimi böyüdü. 22 Musa Misirlilərin bütün elmi cəmiyyətdə olmuşdu. O, canlı sözlər almışdı biliklərinə bağlı tərbiyə alıb söz və əmənləndə ki, bizə versin. 39 Ata-babalarımızsa Musanın güclü bir şəxsiyyət olduğunu. 23 Musa qırx yaşına sözüne baxmaq istəmədi, onu rədd etdi və Misirə çatanda ürəyində soydaşları İsrail övladlarının qayıtmayı arzuladılar. 40 Haruna dedilər: “Bizim vəziyyətini yaxından bilmək arzusu oyandı. üçün allahlar düzəlt ki, qabağımızca getsinlər. 24 Onlardan birinin zərər çəkdiyini görəndə Çünkü bizi Misir torpağından çıxaran adamın – Musa onu müdafiə etdi. Zərər vuran Misirlini bu Musanın başına nə iş gəldiyini bilmirik!” 41 öldürərək eziyən insanın intiqamını aldı. 25 O günlərdə dana şəklində bir büt düzəldib ona belə fikirləşdi: “Soydaşlarım dərk edəcəklər ki, qurban gətirdilər və öz əlləri ilə düzəldikləri mənim vasitəmlə Allah onları xilas edir”. Amma bu büt üçün şənlik qurdular. 42 Buna görə onlar bunu dərk etmədilər. 26 Ertəsi gün Musa Allah ata-babalarımızdan üz döndərib onları dalaşan iki İsaillini görəndə onları barişdırmaq tərk etdi ki, səma cisimlərinə ibadət etsinlər. istədi və dedi: “Ay kişilər, siz soydaşınız, Peygəmbərlərin kitabında da belə yazılıb: “Ey niyə bir-birinə zərər vurursunuz?” 27 Lakin İsrail nəslə, Qırx il çöldə olanda Mənə qurban və soydaşına zərər vuran kişi Musanı itələyib təqdimlər gətirmişdinizmi? 43 Səcdə edəsiniz dedi: “Səni bizim üstümüzə kim başçı və hakim deyə düzəldiyiniz Molekin çadırını, Tanrıınız qoyub? 28 Yoxsa dünən Misirlini öldürdüyün Refanın ulduz bütünü gəzdirdiniz. Elə buna görə kimi məni də öldürmək fikrindəsən?” 29 Bu də sizi Babilin o tayına sürgünə aparacağam”. sözə görə Musa qaçı. O, Midyan torpağında, 44 Səhrada ata-babalarınızın Şəhadət çadırı qurbanlı yaşadı və orada iki oğul atası oldu. var idi. Musa bunu onurla danışan Allahın 30 Qırx il keçəndən sonra Musa Sina dağının əmr etdiyi kimi, gördüyü nümunəyə əsasən yaxınlığındakı səhrada olanda mələk ona bir düzəltmişdi. 45 Şəhadət çadırını əvvəlki nəsildən kol arasından od-alov içərisində göründü. 31 təhvil alan ata-babalarımız Yəşuanın başçılığı Musa gördüklərinə heyrətləndi. Baxmaq üçün ilə başqa millətlərin mülküni əla keçirəndə oraya yaxınlaşanda Rəbbin səsini eşitdi: 32 “Mən çadırı da özləri ilə gətirmişdilər. Allah Özü ata-babalarının Allahı – İbrahimin, İshaqın millətləri ata-babalarımızın qarşısından qovdu. və Yaqubun Allahiyam”. Musa qorxusundan Şəhadət çadırı Davudun dövrünə qədər qaldı. lərzəyə gəlib baxmağa belə, cəsarət etmədi. 46 Allahın lütfini qazanan Davud yalvardı ki, 33 Rəbb ona dedi: “Ayaqlarından çarıqlarını Yaqubun nəslü üçün bir məskən qura bilsin. çıxart, çünkü durduğun yer müqaddəs torpaqdır. 47 Lakin Allaha ev tikən Süleyman oldu. 48 34 Həqiqətən, Mən Misirdə olan xalqımızın Amma Haqq-Taala əllə tikilən evlərdə yaşamaz. əziyyətini gördüm, fəryadlarını eşitdim və Peygəmbərin dediyi kimi 49 Rəbb belə deyir: onları qurtarmaq üçün endim. İndi get, Mən “Göylər Mənim taxtimdir, Yer ayaqlarımın səni Misirə göndərirəm”. 35 Bu, həmin Musadır altındakı kətildir. Mənim üçün nə cür ev

tikəcəksiniz, Dincələcəyim yer harada olacaq? **50** bu şəhərdə bundan əvvəl cadugərlik edən və Bütün bunları Mənim əlim yaratmadımı?" **51** Ey Samariya millətini mat qoyan Şimon adlı bir kişi dikbaş, həm ürkələri, həm də qulaqları "sünnət" var idi. O özünü böyük bir şəxsiyyət kimi təqdim edilməmiş insanlar, ata-babanız kimi siz də edirdi. **10** Böyüklü-kicikli hər kəs ona diqqətlə həmişə Müqəddəs Ruhun əleyhinə çıxırsınız. **52** qulaq asır və belə deyirdi: «Böyük adlanan Ata-babalarınızın təqib etmədiyi peyğəmbər Allahın qüdrəti budur». **11** Onun cadugərliyi varmı? Onlar Saleh Olanın zühuru barədə hamını çoxdan mat qoymuşdu. Buna görə də əvvəlcədən xəbər verənləri belə, öldürdülər. ona diqqətlə qulaq asırdılar. **12** Amma Filip Sızsə bu Saleh Olana xəyanət edərək Onu Allahın Padşahlığı və İsa Məsihin adı ilə bağlı qətlə yetirdiniz. **53** Mələklər vasitəsilə verilən Müjdəni yayanda sözlərinə iman getirdilər və Qanunu aldınız, lakin ona riayət etmədiniz». kişilər də, qadınlardır da vəftiz oldular. **13** Şimon **54** Ali Şuranın üzvləri bu sözləri eşidəndə çox özü də iman gətirdi. Vəftiz olduqdan sonra qəzəbləndilər və Stefana dişlərini qıcırtıdlar. **55** Filipin yanından ayrılmadı. Göstərilən əlamət və Müqəddəs Ruhla dolan Stefan isə gözlərini göyə möcüzələr Şimonu mat qoysu. **14** Yeruşəlimdə dikib Allahın ehtışamını və Allahın sağında qalan həvarilər Samariyalıların Allahın kələməni dayanan İsanı gördü. **56** O dedi: «Baxın, qəbul etdiklərini eşidəndə Peterlə Yəhyəni mən göylərin yarıldığını və Bəşər Oğlunun onların yanına göndərdi. **15** Peterlə Yəhya oraya Allahın sağında dayandığını görürəm». **57** Onlar çatanda dua etdilər ki, Samariyalı imanlılar qulaqlarını tutub haray qopardılar və hamısı Müqəddəs Ruhu alınlardı. **16** Çünkü Ruh hələ birlikdə Stefanın üstünə hücum çəkdilər. **58** onların heç birinin üzərinə enməmişdi, sadəcə Onu şəhərdən kənara çıxarıb daşqalaq etdilər. olaraq Rabb İsanın adı ilə vəftiz olmuşdular. Stefanın əleyhinə şahidlik edənlər öz üst **17** Sonra Peterlə Yəhya əllərini onların üstünə geyimlərini Şaul adlı bir gəncin ayaqlarını altına qoysular və onlar Müqəddəs Ruhu alınlardı. **18** qoysular. **59** Stefan üstünə yağan daşlar altında Həvarilərin əl qoyması ilə Ruhun verildiyini belə yalvarıldı: «Ya Rabb İsa, ruhumu qəbul et». görən Şimon onlara pul təklif edərək **19** dedi: **60** Sonra diz çöküb ucadan nida etdi: «Ya Rabb, «Mənə də belə bir səlahiyyət verin. Əlimi kimin bunu onlara günah sayma». Bunu deyəndən üstünə qoysam, Müqəddəs Ruhu alınsın». **20** Peter sonra gözlərini bu həyata yumdu.

8 Stefanın qətlindən Şaul da razi qalmışdı. O gün Yeruşəlimdə olan imanlılar cəmiyyətinə qarşı güclü təqib başladı. Həvarilərdən başqa bütün imanlılar pərən-pərən düşüb Yəhudeya və Samariyanın hər tərəfinə yayıldı. **2** Bəzi mömin kişilər isə Stefanı dəfn etdi və onun üçün dərin hüznlə yas saxladılar. **3** Amma Şaul imanlılar cəmiyyətini dağıtmaga başladı. Belə ki o, evdən- evə gedərək qadın-kişi bilmədən imanlıları sürüyüb zindana salırdı. **4** Pərən-pərən düşən imanlılar hər yerdə Allahın kələməni - Müjdəni yayırdı. **5** Filip də Samariya şəhərinə gəlib Məsihi vəz edirdi. **6** Filipi eşidib, göstərdiyi əlamətləri görən izdiham onun sözlərinə birlikdə diqqət yetirirdi. **7** Natəmiz ruha tutulan çox adamdan bu ruhlar bərkədən çıxıraraq çıxır, çox iflic və ayaqları şikəst olanlar şofa tapırdı. **8** Ona görə bu şəhərdə bol sevinc var idi. **9** Amma

ona dedi: «Pulun da yox olsun, sən də! Ona görə ki sən Allahın ənamını pulla əldə edə bilmək xəyalına düşmüsən. **21** Bu işdə sənin nə haqqın var, nə payın. Çünkü Allahın qarşısında ürəyin düz deyil. **22** Bu pişliyin üçün tövbə et, Rabbə yalvar. Bəlkə ürəyinin bu niyyəti bağışlanar. **23** Görürəm ki, səndə acı zəhər var və haqsızlığın əsirisən». **24** Şimon ona cavab verdi: «Mənim üçün Rabbə siz yalvarın ki, dediklərinizin heç biri mənim başıma gəlməsin». **25** Peterlə Yəhya şəhadət edib Rabbin kələməni söyləyəndən sonra Samariyalıların yaşadığı xeyli kəndlərdə Müjdəni yaya-yaya Yeruşəlimə qayıdırıldılar. **26** Bu zaman Rəbbin bir mələyi Filipə belə dedi: «Dur, cənuba tərəf, Yeruşəlimdən Qəzzəyə düşən yola - səhra yoluna çıx». **27** Filip qalxıb getdi. Yolda Həbəşli bir hərəməgəsi ilə rastlaşıdı. Bu, kandakinin, yəni Həbəşilərin mələkəsinin vəzirlərindən biri idi. O, mələkənin bütün

xəzinəsinə cavabdeh idi. Yeruşəlimə ibadətayağa, şəhərə get və nə etmək lazımdırsa, sənə etmək üçün gelmişdi. **28** Arabasına oturub deyiləcək». 7 Şaulla birlikdə yola çıxan adamlar geri qayıdarkən Yeşaya peygəmbərin kitabını yerlərindəcə susub qalmışdı. Səsi eşitsələr də, oxuyurdu. **29** Ruh Filipə dedi: «Get, bu arabaya heç kimi görə bilmədilər. **8** Şaul yerdən qalxdı, çatıb yanında qal». **30** Filip qaça-qaça arabanın amma gözlərini açında heç nə görə bilmirdi. yanına geldi və eşitdi ki, hərəmağası Yeşaya Sonra onun əlindən tutub Dəməşqə apardılar. peygəmbərin kitabını oxuyur. Ondan soruşdu: **9** Üç gün ərzində Şaulun gözləri görmədi və «Görəsən oxuduğunu başa düşürsənmi?» **31** o nə yedi, nə də içdi. **10** Dəməşqdə ısanın Hərəmağası ona dedi: «Əgər mənə yol göstərən şagirdlərindən Xananya adlı bir nəfər var yoxdursa, bunu necə başa düşmək olar?» Sonra idı. Rəbb görüntüü vasitəsilə «Xananya!» deyə Filipdən xahiş etdi ki, arabaya minib onun çağırıldı. O cavab verdi: «Bəli, ya Rəbb!» **11** Rəbb yanında otursun. **32** O, Müqəddəs Yazılardan bu ona dedi: «Qalx, “Düz Küç” adlanan küçəyə hissəni oxuyurdu: «Kəsilməyə aparılan qoyun get və Yəhudanın evində adı Şaul olan Tarsuslu kimi, Qırxanların qabağında dilsiz quzu kimi bir adamı soruş. Hal-hazırda orada dua edir. Ağzını açmadı. **33** Alçaldığı zaman ədalətdən **12** O, görüntündə görüb ki, yanına Xananya adlı məhrum oldu. Onun nəslini kim təsvir edə bir kişi gəlib onun üzərinə əllərini qoyur ki, bilər? Onun həyatı yer üzündən götürülür». **34** gözləri açılsın». **13** Xananya cavab verdi: «Ya Hərəmağası Filipdən soruşdu: «Xahiş edirəm, Rəbb, bu kişi barədə coxlarından eşitmışəm ki, deyin, burada peygəmbər kimdən bəhs edir, Yeruşəlimdə Sənin müqəddəslərinə nə qədər özündən, yoxsa başqasından?» **35** Bundan pislik edib. **14** Burada Sənin adını çağırınlara sonra Filip sözə başlayıb danışdı və Müqəddəs hər birinin əl-qolunu bağlamaq üçün başçı Yazılardın bu hissəsindən başlayıb İsa barədə kahinlərdən səlahiyyət alıb». **15** Amma Rəbb olan Müjdəni bəyan etdi. **36** Onlar yol gedə- ona dedi: «Get! Başqa millətlərə, padşahlara gedə gəlib su olan yerə çatdırı. Hərəmağası və İsrail övladlarına Öz adımı bəyan eləmək dedi: «Burada su var. Mənim vəftiz olmağıma üçün bu adam seçdiyim alətdir. **16** Mənim nə isə mane olurmu?» **38** Sonra əmr etdi ki, adım uğrunda çökəcəyi əzabin nə qədər böyük araba dayansın. Filip hərəmağası ilə birgə suya olduğunu ona göstərəcəyəm». **17** Bundan sonra girdi. Beləliklə, Filip hərəmağasını vəftiz etdi. Xananya gedib həmin evə girdi və əllərini **39** Sudan çıxanda Rəbbin Ruhu Filipi götürüb Şaulun üstüna qoyub dedi: «Qardaşım Şaul, oradan uzaqlaşdırı. Filipi bir daha görməyən Rəbb, yəni burası gələrkən yolda sənə görünən hərəmağası sevinə-sevinə yoluna davam etdi. **40** İsa məni göndərdi ki, sənin gözlərin açılsın və Filip bir də gördü ki, Aşdod şəhərinə gəlib-çixib. Müqəddəs Ruhla dolasan». **18** O andaca Şaulun O, Qeyşəriyyəyə çatanacan bütün şəhərləri gözlərindən sanki pulcuqlar töküldü və Şaul gəzib-dolaşaraq Müjdəni yaydı.

9 Şaul Rəbbin şagirdlərinə qarşı hələ də ölüm hədələri yağıdırırdı. Baş kahinin yanına gedib **2** ondan Dəməşq sinaqoqlarına yazılın maktublar istədi ki, orada İsa yolunu tutan kişi və qadınlardan kimi tapsa, əl-qolunu bağlayıb Yeruşəlimə gətirmək üçün səlahiyyəti olsun. **3** Dəməşqə yollanıb oraya yaxınlaşanda birdən göydən golən bir işq onun ətrafında parladı. **4** Şaul yerə yixildi və bir səs eşitdi, ona deyirdi: «Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən?» **5** Şaul ona dedi: «Ey Ağam, Sən kimsən?» O cavab verdi: «Mən sənin təqib etdiyin İsayam. **6** Qalx **19** Sonra yemək yeyib taqətə gəldi. Bir neçə gün Şaul Dəməşqdə olan şagirdlərin yanında qaldı. **20** Dərhal sinaqoqlarda ısanın Allahın Oğlu olduğunu vəz etməyə başladı. **21** Onu eşidənlərin hamısı mat qalıb deyirdi: «Yeruşəlimdə bu adı çəkənləri dağıdan adam bu deyilmi? Buraya belələrini əl-qolunu bağlayıb başçı kahinlərin yanına aparmağa gəlməmişdim?» **22** Şaul isə gündən-günə qüvvətlənirdi. ısanın Məsih olmasına dair sübutlar göstərməklə Dəməşqdə yaşayın Yəhudiləri çəş-baş saldı. **23** Aradan xeyli gün keçdi. Yəhudilər Şaulu öldürmək

üçün sui-qəsd hazırladı. **24** Amma onların bu köynəkləri, paltarları göstərirdilər. **40** Peter isə qəsdi haqqında xəbər Şaula çatdı. Yəhudilər onların hamisini bayır çıxartdı, sonra diz çöküb onu öldürmək üçün gecə-gündüz şəhərin dua etdi. Bundan sonra isə ölüyə tərəf dönüb qapılarda pusqu qurdu. **25** Amma Şaulun dedi: «Tabita, qalxl!» Qadın gözlərini açıb Peteri şagirdləri gecə olan kimi onu götürüb bir görən kimi dik oturdu. **41** Peter əlini uzadıb səbətin içində qoyaraq şəhər divarlarından aşağı onu ayağa qaldırdı və sonra müqəddəslərlə dul endirdilər. **26** Şaul Yerusəlimə çatanda oradakı qadınları çağırıldı. Tabitanı sağ-salamat onların şagirdlərə qoşulmağa çalışdı, lakin onların qarşısına çıxartdı. **42** Bu xəbər bütün Yafoya hamısı Şauldan qorxur və inanmındılar ki, o, yayıldı və çox adam Rəbbə iman gətirdi. **43** Peter İsanın şagirdidir. **27** Amma Barnaba onu götürüb isə xeyli gün Yafoda, Şimon adlı bir dabbagın həvarilərin yanına apardı və onlara aşıqladı evində qaldı.

ki, Şaul yolla gedəndə Rəbbi necə görüb, Rəbb onunla necə danışıb, o, Dəməşqdə İsanın adını necə cəsarətlə bəyan edib. **28** Beləliklə, Şaul onların yanında qalib Yerusəlimdə hər yerə bir gedib-gəlir və orada da Rəbbin adını cəsarətlə bəyan edirdi. **29** O yunanca danışan Yəhudilərlə səhbət edərək mübahisə edirdi. Onlar isə Şaulu öldürmək istəyirdilər. **30** İmanlı bacı-qardaşlar isə bunu öyrənəndə Şaulu Qeysəriyyəye aparıb oradan Tarsusa göndərdilər. **31** Beləcə bütün Yəhudeya, Qalileya və Samariyadakı imanlılar cəmiyyəti əmin-amanlığa çatdı. İnkışaf edən və Rəbb qorxusunu içində yaşayan cəmiyyət Müqəddəs Ruhun ürəkləndirməsi ilə sayca artırdı. **32** Bu zaman hər yanı dolaşan Peter Lodda yaşayan müqəddəslərin yanına gəldi. **33** Orada Eneya adlı bir nəfərə baş çəkdi. Eneya iflic olmuşdu və səkkiz il idı ki, yataqda idı. **34** Peter ona dedi: «Eneya, İsa Məsih səni sağaldır. Qalx, yatağını yiğisdir!». Eneya dərhal ayağa qalxdı. **35** Lod və Şaronda yaşayanların hamisi bu adamı görüb Rəbbə tərəf döndü. **36** Yafoda İsanın şagirdləri arasında Tabita adlı bir qadın var idi. «Tabita» «Ceyran» deməkdir. Bu qadın həmişə xeyirxah işlər görür və yoxsullara kömək edirdi. **37** Bu vaxtlarda o xəstələnib oldu. Onun meyitini yuyub yuxarı mərtəbədəki otağa qoydular. **38** Lod Yafoya yaxın idı, ona görə də Peterin Lodda olduğunu eşidən şagirdlər iki kişini onun yanına göndərdilər və onlar galib xahiş etdilər: «Vaxt itirmədən yanımıza gel!». **39** Peter durub onlarla getdi. Yafoya çatanda onlar Peteri evin yuxarı mərtəbəsinə çıxartdılar. Bütün dul qadınlar ağlaşa-ağlaşa Peterin yanına yığıldı və Tabitanın onlarla birlikdə olanda tikdiyi

10 Qeysəriyyədə Korneli adlı bir nəfər yaşıyordı. O, İtaliyalı adlı alayın yüzbaşalarından biri idi. **2** Həm özü, həm də bütün külfəti mömin olub Allahdan qorxardı. O, xalqa çox nəzir-niyaz paylayar, daim Allaha dua edərdi. **3** Bir gün təxminən doqquzuncu saat radələrində görüntüdə aydın gördü ki, Allahın bir mələyi yanına gəlib onu çağırdı: «Ey Korneli!» **4** Korneli qorxa-qorxa ona baxıb dedi: «Nədir, ey ağam?» Mələk ona dedi: «Duaların və nəzir-niyazların xatırə təqdimi kimi Allahın hüzurunda qəbul olundu. **5** İndi Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. **6** O, dabbag Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır. **7** Onunla danışan mələk gedəndən sonra Korneli xidmətçilərindən ikisini və mühafizəçilərindən bir mömin əsgəri çağırıldı. **8** Onlara hər şeyi danışdı və sonra onları Yafoya göndərdi. **9** Ertəsi gün təxminən altıncı saat radələrində, onlar yolda olub şəhərə yaxınlaşanda Peter dua etmək üçün dama çıxdı. **10** O acıb yemək istəyirdi. Yemək hazırlanarkən Peterin fikrini bir görüntü apardı. **11** O gördü ki, göy yarıldı, böyük məlafəyə bənzər bir şey dörd küncündən asılırlaşmış yerə endi. **12** Onun üstündə hər cür dördəyəqlilər, sürünlərlər və göydə uçan quşlar var idi. **13** Ona bir səda gəldi: «Qalx, Peter, kəs və ye!» **14** Peter Ona dedi: «Əsla, ya Rəbb! Mən heç vaxt nə haram, nə də murdar bir şey yeməmişəm». **15** Səda ikinci dəfə yenə gəldi və Peterə dedi: «Allahın halal dediyi şeylərə sən haram demə». **16** Bu, üç dəfə təkrarlanandan sonra o şey dərhal göyə çəkildi. **17** Peter bu görüntünün mənası barədə fikirləri ilə çəşbaş qalandı Kornelinin göndərdiyi

adamlar Şimonun evini soruşturdu. Onlar olarsa, Ona məqbuldur. **36** O, İsrail övladlarına qapı ağzında dayanıb **18** bərkdən soruştular: Öz kələmini göndərdi və hamının Sahibi olan «Peter deyə çağırılan Şimon burada qalır mı?» İsa Məsih vasitəsilə barişdirdə Müjdəsini **19** Bu zaman görüntü barədə fikirləşən Peterə yaydı. **37** Bilirsiniz ki, Yəhyanın vəftiz üçün Ruh belə dedi: «Bax səni üç kişi axtarır. **20** Çağırışından sonra Qalileyadan başlayaraq Dur, aşağı en və heç tərəddüd etmədən onlarla bütün Yəhudeyada nələr baş verdi. **38** Allah get. Çünkü onları Mən göndərmışəm». **21** Peter Nazaretli İsanı Müqəddəs Ruhla və qüdrətlə aşağı enib həmin adamlara dedi: «Axtardığınız məsh etdi. İsa xeyirxahlıq edərək hər yani gəzib adam mənəm. Niyə gəlmisiniz?» **22** Onlar iblisin təzyiqinə məruz qalanların hamisini dedilər: «Korneli adlı bir yüzbaşı var. O, saleh sağaldı. Çünkü Allah Ona yar idi. **39** Yəhudilərin və Allahdan qorxan kişidir; buna bütün Yəhudi ölkəsində və Yeruşəlimdə İsanın nələr etdiyinin milləti də şahiddir. Müqəddəs bir məlek ona şahidi olduq. Onu çarmixa çəkib öldürdülər. **40** Əmr etdi ki, səni öz evinə çağırtdırsın və Amma Allah Onu üçüncü gün diriltdi və bütün deyəcəyin sözlərə qulaq assın». **23** Bundan xalqa deyil, əvvəlcədən seçdiyi Öz şahidlərinə - sonra Peter onları içəri dəvət edib qonaq ölü'lər arasından dirilməsindən sonra Onunla saxladı. Ertəsi gün Peter qalxıb onlarla yola birlikdə yeyib-içən bizlərə aydın göstərdi. **42** Çıxdı və Yafodan olan bəzi qardaşlar da onlara Bize isə əmr verdi ki, "Allahın təyin etdiyi qoşuldu. **24** Sonrakı gün Qeysəriyyətə çatdı. ölü'lərlə dirilərin Hakimi Budur" deyə bunu Korneli öz qohumlarını və yaxın dostlarını xalqa şəhadət etməklə vəz edək. **43** Onun bir yerə yiğib onları gözləyirdi. **25** Peter içəri barəsində bütün peyğəmbərlər şəhadət edir girəndə Korneli ayağına düşüb ona səcda etdi. ki, Ona iman edən hər kəsin günahı Onun adı **26** Peter isə onu ayağa qaldıraraq dedi: «Qalx, ilə bağışlanır». **44** Peter bu sözləri deyirdi ki, mən də sənin kimi insanam». **27** Peter Korneli Müqəddəs Ruh səhbətə qulaq asan hər kəsin ilə danişa-danişa içəri daxil olanda gördü ki, üzərinə endi. **45** Peterlə birlikdə gəlmüş sünnetli oraya xeyli adam yığılib. **28** Onlara belə dedi: imanlılar Müqəddəs Ruhun bəxşis olaraq başqa «Bilirsiniz ki, Yəhudilərə hər hansı bir yadelli millətlərin də üstünə töküldüyüne mat qaldı; ilə ünsiyyət yaratmaq, onlara qonaq getmək **46** onların başqa dillərdə danışb Allahı mədh qadağandır. Amma insanları haram və murdar etdiyini eşitdilər. Onda Peter belə dedi: **47** saymamağı Allah mənə göstərdi. **29** Buna «Bu adamlar bizim kimi Müqəddəs Ruhu alıb. görə məni çağıranda etiraz etmədən gəldim. Bunların su ilə vəftiz olmalarına kim mane Deyə bilərsinizmi, məni niyə çağırırsınız?» ola bilər?» **48** Beləliklə, onların İsa Məsihin **30** Korneli cavab verdi: «Üç gün əvvəl elə bu adı ilə vəftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar vaxtlarda doqquzuncu saatın duasını edirdim Peterdən xahiş etdilər ki, bir neçə gün onların ki, birdən parlaq libaslı bir kişi qarşısında qalsın.

dayandi **31** və dedi: «Ey Korneli, sənin duaların eşidildi və nəzir-niyazların Allah tərəfindən yada salındı. **32** İndi Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu çağırtdır. O, dabbag Şimonun dəniz kənarındaki evində qonaqdır». **33** Ona görə sənin yanına adamlar göndərdim və sən də xeyirxahlıq göstərərək gəldin. İndi hamımız Allahın önlündəyik və Rəbbin sənə əmr etdiyi hər sözə qulaq asmağa hazırlıq». **34** Peter sözə başlayıb dedi: «İndi bildim ki, həqiqətən, Allah tərəfkeslik etmir. **35** Milliyətindən asılı olmayaraq kim ki Ondan qorxub əməlisaleh

11 Həvarilərlə bütün Yəhudeyadakı imanlı bacı-qardaşlar eşitdilər ki, başqa millətlər də Allahın kələmini qəbul ediblər. **2** Peter Yeruşəlimə gələndə sünnet tərəfdarları onu tənqid edərək **3** dedilər: «Sən sünnetlərin evinə gedib onlarla birgə yemək yemisən». **4** Peter sözə başlayıb onlara hər şeyi bir-bir izah etdi: **5** «Mən Yafo şəhərində dua edirdim. Birdən fikrimi görüntü apardı. Gördüm ki, böyük mələfəyə bənzər bir şey dörd künçündən asılıaraq göydən enib mənim yanına çatır. **6** Bu şeyə gözlərimi dikib diqqətlə baxdım.

Gördüm ki, onun üstündə yer üzərində yaşayan bir kütlə Rəbbə iman gətirdi. **25** Sonra dördayaqlılar, çöl heyvanları, sürünlərlər və Barnaba Tarsusa gedib Şaulu axtardı. **26** göydə uçan quşlar var. **7** Sonra eşitdim ki, bir Onu tapan kimi Antakyaya gətirdi. Bir il sədə mənə deyir: "Qalx, Peter, kəs və ye!" **8** Mən ərzində oradakı imanlılar cəmiyyətinə qoşulub dedim: "Əsla, ya Rəbb! Heç vaxt mənim ağzımı bir yerdə yiğilaraq böyük bir kütləyə təlim nə haram, nə də murdar bir şey dəyməyib". **9** öyrədirdi. Şagirdlər ilk dəfə olaraq Antakyada Yenə göydən sədə gəldi: "Allahın halal dediyi məsihçi adlandırıldı. **27** Elə həmin günlərdə şeylərə sən haram demə". **10** Bu, üç dəfə Yeruşəlimdən Antakyaya bəzi peygəmbərlər təkrarlanandan sonra hər şey yenə göyə çəkildi. gəldi. **28** Bunlardan Aqab adlı biri qalxıb Ruhun **11** Elə bu zaman Qeysəriyyədən mənim yanımı təsiri ilə bütün dünyada böyük bir acliq olacağını göndərilən üç kişi qaldığımız evin qapısında bildirdi. Bu acliq Klavdinin hakimiyyəti dövrünə dayandı. **12** Ruh mənə dedi ki, tərəddüd etmədən təsadüf olundu. **29** Şagirdlər qərara aldılar ki, onlarla gedim. İmanlı qardaşlarımız olan bu hər biri gücü çatan qədər Yəhudəyəda yaşayan altı nəfər də mənə qoşulub həmin kişinin evinə imanlı bacı-qardaşlarına yardım göndərsin. girdik. **13** Bu adam biza nəql etdi ki, öz evində **30** Bu qərara əməl edərək yardımları Barnaba dayanan məlek görüb. Məlek ona demişdi: və Şaulun əli ilə cəmiyyət ağısaqqallarına "Yafoya adamlar göndər, Peter adlanan Şimonu göndərdilər.

çağırtır. **14** Onun sənə deyəcəyi sözlərlə həm sən, həm də bütün külfətin xilas olacaq". **15** Mən sözə başlayanda Müqəddəs Ruh başlangıçda bizim üstümüzə endiyi kimi onların da üstüne endi. **16** Onda Rəbbin dediyi bu sözler yadına düşdü: "Yəhya su ilə vəftiz etdi, amma siz Müqəddəs Ruhla vəftiz olacaqsınız". **17** Beləliklə, Rəbb İsa Məsihə iman edən bizlərə verdiyi eyni bəxşisi Allah onlara da veribsə, mən kiməm ki, Allaha qarşı çıxmə?» **18** Bu sözləri eşidib hamı sakitləşdi və Allahi izzətləndirib dedi: «Deməli, Allah başqa millətlərə də imkan yaratdı ki, tövbə edib həyat tapsın». **19** Stefanin öldürülməsi ilə başlanan təqib nəticəsində pərən-pərən düşən imanlılar Finikiya, Kipr və Antakyaya qədər getdilər. Allahın kələməni yalnız Yəhudilərə dedilər. **20** Amma onların arasından bəzi Kiprli və Kirenalılar Antakyaya gedib yunanca danışınlarla da söhbətə başladılar. Onlara Rəbb İsa ilə bağlı Müjdəni yayırdılar. **21** Rəbbin əli onların üzərində idi və bunun nəticəsində xeyli insan iman gətirib Rəbbə tərəf döndü. **22** Bunların xəbəri Yeruşəlimdəki cəmiyyətə çatdı və Barnabani Antakyaya göndərdilər. **23** O oraya çatanda Allahın lütfünün bəhrəsini görüb sevindi. O hamını həvəsləndirirdi ki, can-dildən Rəbbə bağlı qalsınlar. **24** Çünkü özü Müqəddəs Ruhla və imanla dolu, xeyirxah bir kişi idi. Bunun nəticəsində də böyük

12 O vaxtlar padşah Hirod cəmiyyətin bəzi üzvlərinə zülm etməyə əl atdı. **2** Yəhyanın qardaşı Yaqubu qılıncdan keçirib edam etdirdi. **3** Bundan Yəhudilərin razi qaldığını görüb üstəlik Peteri də tuttdurdu. Bunu Mayasız Çörək bayramı vaxtında etdi. **4** O, Peteri yaxalatdırıb zindana saldırdı; onu hər birində dörd nəfər olmaqla dörd əsgəri dəstəyə nəzarət altında saxlanmaq üçün təslim etdi. Niyyətində tutmuşdu ki, Pasxa bayramından sonra xalq qarşısında onun məhkəməsini keçirsin. **5** Peter buna görə zindanda saxlanılırdı. Lakin imanlılar cəmiyyəti ciddi-cəhdə onun üçün Allaha dua edirdi. **6** Peter Hirodun ona məhkəmə quracağı günün əvvəlki gecəsi iki əsgər arasında bir cüt zəncirə bağlanmış halda yatırdı. Qarovalçular da qapıda dayanıb zindanın təhlükəsizliyini qoruyurdu. **7** Qəflətən Rəbbin bir mələyi göründü. Zindanın otağı işıqlandı. Mələk Peterin böyrünə vurub onu oyatdı və dedi: «Tez ol, qalx». O andaca Peterin biləklərindəki zəncirlər düşdü. **8** Mələk ona dedi: «Qurşığını bağla, çarığını geyin». Peter belə də etdi. Mələk yenə dedi: «Üst pallarını geyin, ardımca gel». **9** Peter onun ardınca düşərək bayırı çıxdı. Amma mələyin etdiyinin həqiqi olduğunu başa düşmürdü, elə bilirdi ki, bir görüntü görür. **10** Birinci, ikinci qarovalçunun yanından keçərək şəhərə açılan dəmir darvazaya çatdılar. Onların qarşısında

darvaza öz-özüne açıldı. Onlar çıxıb kiiçə uzunu getdilər. Birdən mələk Peterdən ayrıldı. **11** O andaca özünə gələn Peter dedi: «İndi əminliklə andanca özünə gələn Peter dedi: «İndi əminliklə Şimeon, Kirenalı Luki, hökmər Hirodun süd başa düşdüm ki, Rəbb Öz mələyini göndərib qardaşı Menaxem və Şaul. **2** Bu adamlar Rəbbə məni Hirodun əlindən və Yəhudü xalqının xidmət edib oruc tutarkən Müqəddəs Ruh onlara gözlədiyi bütün bələlardan qurtardı». **12** Peter dedi: «Barnaba ilə Şaulu Mənim tapşırıdığım bunları dərk edəndə Mark adlanan Yəhyanın iş üçün ayırmın». **3** Beləliklə, oruc tutub dua anası Məryəmin evinə getdi. Orada xeyli adam etdikdən sonra Barnaba ilə Şaulun üzərinə yığılıb dua edirdi. **13** Peter həyat qapısını əllərini qoydular və onları yola saldılar. **4** döyməyə başladı və Roda adlı bir qarabaş Müqəddəs Ruhun əmri ilə yola çıxan Barnaba eşidib qapiya getdi. **14** Qız Peteri səsindən və Şaul Selevkiyaya getdilər və oradan da tanıldı və sevincindən qapını belə, açmadan gəmi ilə Kiprə getdilər. **5** Salamisə çatanda yenə evə qaçıdı. Oradakılara xəbər verdi ki, Yəhudilərin sinaqoqlarında Allahın kələməni Peter qapıda dayanıb. **15** Onlar isə belə dedilər: bəyan etməyə başladılar. Yəhya isə onların «Dəli olmusan?» Amma qız dediyinin üstündə köməkcisi idi. **6** Adanı başdan-başa gəzərək durdu. Belə olanda dedilər: «Yəqin onu qoruyan Pafosa çatdırılar. Orada Baryeş adlı bir Yəhudü mələkdir». **16** Peter isə dayanmadan qapını cadugər və yalançı peyğəmbərə rast gəldilər. **7** döyürdü. Qapını açıb onu görəndə mat qaldılar. Baryeş vali Sergi Paula yaxın adam idi. Ağılı **17** Peter əli ilə susmaq işarəsi verərək Rəbbin kişi olan vali Barnaba ilə Şaulu çağırtdırb onu necə zindandan çıxardığını nəql etdi. Sonra Allahın kələmənə qulaq asmaq istədi. **8** Lakin «bu xəbəri Yaquba və o biri qardaşlara da adı cadugər mənasını verən Elimə, yəni Baryeş çatdırın» deyərək onlardan ayrılib başqa yerə buna qarşı çıxaraq valini imandan azdırmağa getdi. **18** Səhər açılanda əsgərləri böyük bir çalışırı. **9** Amma Müqəddəs Ruhla dolan Şaul, vahimə bürdü. Bir-birlərindən soruştular: yəni Paul gözlərini Elimaya dikib **10** dedi: «Ey «Bəs Peter necə oldu?» **19** Hirod onu axtartdı. iblis oğlu, türəyin hər cür hiylə və firildaqla Tapa bilməyəndə isə qarovalıcları sorğu-sualı doludur. Ey sahəliyi tamamilə düşmən kəsilən, çəkdirəndən sonra edam edilmərinə əmr verdi. Rəbbin haqq yolunu əyri qələmə verməkdən Bundan sonra Hirod Yəhudeyadan Qeyşəriyyəyə əl çəkməyəcəksənmi? **11** İndi isə bax, sənin yollandı və orada qaldı. **20** Hirod Sur və Sidon üstünə Rəbbin əli gelir. Kor olacaqsan, bir əhalisinə qarşı hiddətindən alış-b-yarındı. Onlar müddət gün işığı görməyəcəksən». O anda birlikdə onun yanına gəlib sarayın məişət işləri həmin adamın üzərinə bir duman, bir qaranlıq üzrə müdürü Blasti öz tərəflərinə çəkərək sülh çökdü. Ora-bura gəzərək kimisə axtarırdı ki, istədiklərini bildirdilər. Çünkü onların ölkəsi onun əlindən tutub yol göstərsin. **12** Olanları padşahın ölkəsindən gələn ərzəqdan asılı idi. **21** Görən vali Rəbbin təliminə təəccübləndi və iman Təyin olunan gündə şahlıq libasını geyən Hirod etdi. **13** Paulla yanındakılar Pafosdan yelkən hökm kürsüsüna oturaraq Sur və Sidonlulara açıb Pamfiliya bölgəsindəki Perge şəhərinə müraciət etdi. **22** Camaat qışkırmaga başladı: çatdı. Yəhya isə onlardan ayrılib Yeruşəlimə «Bu bir insanın səsi deyil, bir allahın səsidi!» qayıtdı. **14** Onlar yollarına davam edib Pergedən **23** O anda Rəbbin bir mələyi Hirodu vurdu. Pisidiyada olan Antakyaya çatdırılar. Şənbə Çünkü izzəti Allaha vermedi. Onu daxildən günü sinaqoqa girib oturdular. **15** Qanunun qurdalar yedi və canı çıxdı. **24** Allahın kələməni isə və Peyğəmbərlərin yazılarının oxunmasından yayılırdı və təsiri artırdı. **25** Barnaba və Şaul sonra sinaqoq rəisləri onları çağırtdırb dedilər: Yeruşəlimdəki xidmətlərini yerinə yetirəndən «Qardaşlar, xalqa ürəkləndirici müraciətiniz sonra Mark adlanan Yəhyani özləri ilə götürüb varsa, buyurub deyin». **16** Paul ayağa qalxıb geri qayıtdılar.

diqqəti cəlb etmək üçün əlini qaldıraraq dedi:
«Ey İsraillilər və Allahdan qorxanlar, qulaq

asın. **17** Bu xalqın, yəni İsaillilərin səcdə ikinci məzmurda belə yazılıb: “Sən Mənim etdiyi Allah bizim ata-babalarımızı seçdi və Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum”. **34** Misirdə – qürbət eldə yaşıdları müddət Allah Onu ölürlər arasından dirildərək heç vaxt ərzində onları böyük bir millət etdi. Sonra çürüməyə qoymayacaq. Ona görə demişdi: əlini uzadıb onları Misirdən çıxartdı. **18** Qırx “Davuda vəd etdiyim sadıq məhəbbəti sizə ilə yaxın səhrada qaldıqları müddət ərzində göstərəcəyəm”. **35** Buna görə də başqa yerdə belə onlara dözdü. **19** Kənan torpağında yaşayan deyir: “Mömin insanını çürüməyə qoymazsan”. yeddi milləti qırandan sonra bu millətlərin **36** Davud öz müasirlərinə Allahın iradəsinə torpaqlarını ırs olaraq İsrail xalqına verdi. müvafiq xidmət edəndən sonra vəfat etdi. **20** Bütün bunlar təqribən dörd yüz əlli ili O da ataları ilə uyudu və cəsədi çürüyüb-əhatə etdi. Sonra Allah onlar üçün hakimlər getdi. **37** Amma Allahın diriltdiyi İnsanın cismi yetirdi. Bu, peygəmbər Şamuelin dövründə qədər çürümədi. **38** Bununla da, ey qardaşlar, bilin davam etdi. **21** Xalq padşah istəyəndə isə Allah ki, bu İnsan vasitəsilə günahların bağışlanması Binyamin qəbiləsindən olan Qiş oğlu Şaulu onlar sizə elan edilir. Belə ki Musanın Qanununa üçün padşah təyin etdi. O, qırx il padşahlıq etdi. görə saleh sayılmamanızın səbəblərinin heç **22** Onu aradan götürəndən sonra Allah Davudu birinə baxmayaraq, **39** iman edən hər kəs bu ucaldır onların üzərində padşah etdi və onun İnsanda saleh sayılacaq. **40** Ehtiyatlı olun ki, barəsində şəhadət etdi: “Öz ürəyimə yatan adam Peygəmbərlərin dedikləri baş verməsin: **41** olaraq Yessey oğlu Davudu tapdim və o Mənim “Baxın, siz ey xor baxanlar, Mat qalın və yox bütün istədiklərimi yerinə yetirəcək”. **23** Allah olun. Sizin vaxtimzdə elə işlər görəcəyəm ki, Öz vədində sadıq qalib bu adamin soyundan Sizə danışsaydilar, inanmadınız”. **42** Paulla olan Xilaskar İsanı İsrailə göndərdi. **24** İsanın Barnaba sinaqoqdan çıxarkən camaat onlardan gəlisişindən əvvəl Yəhya bütün İsrail xalqına xahiş etdi ki, gələn Şənbə günü yenə də vəz etmişdi ki, tövbə edib vəftiz olunsunlar. bu mövzudan danışınlar. **43** Sinaqoqda olan **25** Yəhya işini qurtararkən dedi: “Məni kim camaat çıxıb gedəndən sonra xeyli Yəhudü sayırsınız? O Şəxs mən deyiləm. Məndən sonra və Yəhudü dinini qəbul edən möminlər Paul O gəlir. Mən Onun ayağındakı çarığını açmağa və Barnabanın ardınca getdilər. Onlar da bu belə, layiq deyiləm”. **26** Qardaşlar, ey İbrahimin adamlarla səhbətlər edir və Allahın lütfündə nəslinin övladları və aranızda olan Allahdan dönməz olsunlar deyə onlara öyünd-nəsihət qorxanlar, bu xilas sözü bizə göndərilib. **27** Çünkü verirdilər. **44** Növbəti Şənbə Rəbbin kəlamına Yeruşəlim əhalisi və onların rəhbərləri İsanı qulaq asmaq üçün demək olar ki bütün şəhər tanımıdi. Beləliklə, Onu mühəkimə etməklə hər əhalisi toplılmışdı. **45** Izdihamı görən Yəhudiləri Şənbə günü oxunan peygəmbərlərin sözünü qısqanlıq bürüdü və Paulun nitqinin əleyhinə yerinə yetirdilər. **28** Onda ölümə layiq heç qalxıb ona böhtan atıldılar. **46** Paulla Barnaba isə bir təqsir tapmasalar da, Pilatdan Onun edam cəsarətlə dedilər: «Allahım kələmi əvvəlcə sizə olunmasını tələb etdilər. **29** Onun barəsində bəyan olunmalı idi. Sizin ondan imtina etdiyiniz yazılılanların hamısını tam yerinə yetirəndən və özünüzü əbədi həyata layiq görmədiyiniz sonra Onu çarmıxdan düşürüb qəbirə qoydular. üçün biz indi başqa millətlərə üz tuturuq. (aiōnios **30** Lakin Allah Onu ölürlər arasından dirildi. **31** g166) **47** Çünkü Rəbbin bizə əmri belə idi: “Sən İsa xeyli günlər ərzində daha əvvəl Qalileyədan millətlərə nur etmişəm ki, Xilası dünyanın ən Onunla Yeruşəlimə gələnlərə göründü. Bu uzaq yerlərinə yayasan”. **48** Başqa millətlərdən adamlar indi Onun barəsində xalq üçün şahiddir. olanlar bunu eşidərkən sevinirdilər və Rəbbin **32** Biz indi sizə bu Müjdəni bəyan edirik: kələməni izzətləndirildilər. Əbədi həyat üçün ata-babalarımıza verilən vəd həyata keçib, təyin olunanların hamısı iman gətirdi. (aiōnios **33** Allah İsanı diriltməklə bu vədi onların **g166** **49** Beləliklə, Rəbbin kələmi bütün bölgəyə övladları olan bizlər üçün yerinə yetirib. yayıldı. **50** Amma Yəhudilər hörmətli, mömin

qadınları və şəhərin nüfuzlu adamlarını təşvişə dövründə yaşayan bütün millətlər öz yolları saldılar. Onlar da Paulla Barnabarı təqib edib ilə getməyə izin verdi. **17** Lakin yenə də Özünü o bölgədən qovdular. **51** Buna görə də Paulla şahidsiz qoymadı. Sizə yaxşılıq edərək göydən Barnaba ayaqlarının tozunu onların üstünə yağışlar yağıdır, cürbəcür məhsullar yetişdirən çırpıb Konyaya getdilər. **52** Şagirdlər isə sevinc fəsillər bəxş edir, sizi yeməklə doydurur və və Müqəddəs Ruhla doldular.

14 Konyada Paulla Barnaba Yəhudilərin sinaqoquna birlikdə daxil olub elə danışdilar ki, həm Yəhudilərdən, həm də Yunanlardan ibarət böyük kütłəni imana gətirdilər. **2** Amma inanmeyan Yəhudilər başqa millətlərdən olanları qızışdıraraq onları imanlıların əleyhinə qaldırdılar. **3** Xeyli vaxt orada qalan Paulla Barnaba cəsarətlə Rəbb haqqında danişirdi. Rəbb isə onlara əlamət və xariqə göstərmək gücünü verməklə Öz lütfü barədə kələməti təsdiqlədi. **4** Amma şəhər əhalisi iki hissəyə bölündü. Bəziləri Yəhudilərin, bəziləri isə həvarilərin tərəfini saxladı. **5** Yəhudilərlə başqa millətlərdən olanlar və onların rəhbərləri həvariləri təhqir edərək daşqalaq etmək üçün bir sui-qəsd hazırladı. **6** Bundan xəbər tutan bu həvarilər Likaoniyanın Listra ilə Derbe şəhərlərinə və oranın ətraf yerlərinə qəcdalar. **7** Orada da Müjdəni yayıldılar. **8** Listradə ayaqlarından sıkəst olan bir kişi var idi. Bu adam anadangəlmə əlil idi, heç vaxt yeriməmişdi. **9** O, Paulun dediklərinə qulaq asırdı. Ona göz qoyan Paul gördü ki, sağalacağına imanı var. **10** Ona görə bərkdən dedi: «Qalx, ayaq üstə dur!» Bu adam yerindən atılıb yeriməyə başladı. **11** Camaat Paulun etdiyini görəndə haray salıb Likaoniya dilində dedi: «Tanrılar insan şəklində yanımıza gəlib!» **12** Barnabaya Zevs, Paula isə aparıçı natiq olduğuna görə Hermes dedilər. **13** Şəhərin qarşısında yerləşən Zevs məbədinin kahini şəhər darvazalarına bugalar və çələnglər gətirdi. O, camaatla birgə qurban kəsmək istədi. **14** Amma həvarilər - alındı ki, Paulla Barnaba digər qardaşlardan Barnabaya ilə Paul bunu eşidən kimi paltarlarını cirdilər və izdihamın içəin girib haray çəkdilər: **15** «Ay ağalar, niyə belə edirsınız? Biz də sizin kimi insanıq, eyni varlılığıq. Sizə Müjdə tərəfindən göndərilənlər Finikiya və Samariya gətirmişik. Əl çəkin bu boş şeylərdən. Yeri, göyü, bölgələrindən keçdilər. Başqa millətlərin dənizi və bunların içindəki hər şeyi yaradan, var Allaha tərəf necə dönmələrini xəbər verən Allaha tərəf döñün. **16** O, əvvəlki nəsillərin

camaatın onlara qurban kəsməsinin qarşısını bir çətinliklə aldılar. **19** Antakya və Konyadan bəzi Yəhudilər gəlib xalqı öz tərəfinə çəkərək Paulu daşqalaq etdilər. Elə bildilər ki, Paul ölüb, onu şəhərdən kənarə sürüdürlər. **20** Şagirdlər ətrafına yiğilanda isə Paul ayağa qalxbı şəhərə qayıtdı. Ertəsi gün isə Barnaba ilə birlikdə Derbəyə getdi. **21** O şəhərdə də Müjdə yayıb xeyli şagird hazırladılar. Paulla Barnaba daha sonra Listraya, Konyaya və Pisidiyada olan Antakyaya qayıtdı. **22** Şagirdləri ruhən möhkəmləndirdilər və imanda dönməz olsunlar deyə onları həvəsləndirərək dedilər: «Allahın Padşahlığına çox əziyyətlərdən keçərək girməliyik». **23** İmanlılar üçün hər cəmiyyətdə ağsaqqallar seçərək dua və orucla onları inandıqları Rabbə əmanət etdilər. **24** Pisidiya bölgəsindən keçərək Pamfiliyaya gəldilər. **25** Pergedə kələmət yayandan sonra Antalyaya getdilər. **26** Oradan gəmi ilə Suriyadakı Antakyaya qayıtdılar. Onların indi yerinə yetirdikləri xidmət üçün burada Allahın lütfünə əmanət edilmişdilər. **27** Oraya çatanda cəmiyyəti bir yerə yığıb Allahın onlar vasitəsilə nə etdiyini, başqa millətlərə iman qapısını necə açdığını söylədilər **28** və şagirdlərin yanında uzun müddət qaldılar.

15 Yəhudeyadan gələn bəzi adamlar Antakyadakı imanlı bacı-qardaşlara belə təlim öyrədirdi: «Əgər siz Musanın qoymuğu adətə görə sünnet olmasanız, xilas ola bilməzsiniz». **2** Paul və Barnabə bu adamlarla çox çəkişib mübahisə etdi. Nəhayət qərara bir neçəsini götürərək Yeruşəlimə gedib bu sualan müzakirəsi üçün həvarilər və 3 Beləliklə, cəmiyyət Allaha tərəf necə dönmələrini xəbər verən Allaha tərəf döñün. **1** Beləliklə, cəmiyyət

verə oradakı bütün imanlı bacı-qardaşları çox murdarlanan qurbanların ətini, boğularaq sevindirdilər. **4** Yeruşalimə çatanda oradakı öldürülen heyvanların ətini və qan yeməsinlər; imanlılar cəmiyyəti və həvarilərlə ağsaqqallar əxlaqsızlıqdan da özlərini uzaq saxlaşınlar. **21** onları yaxşı qarşılıqlar. Allahın onlar vasitəsilə Çünkü qədim nəsillərin dövründən bəri hər etdiyi hər şeyi danişdilar. **5** Amma farisey şəhərdə Musanın sözlərini vəz edənlər var təriqatindən olmuş bəzi imanlılar qalxıb belə və bu sözlər hər Şənbə günü sinaqoqlarda dedilər: «Başqa millətlərdən olanları sünnət oxunmaqdadır». **22** Buna görə bütün imanlılar etmək və onlara Musanın Qanununa riayət cəmiyyəti ilə həvarilər və ağsaqqallar razılığa etmələrini əmr etmək lazımdır». **6** Həvarilərlə gəldilər ki, öz aralarından adamlar seçib Paul ağsaqqallar bu mövzunun müzakirəsi üçün və Barnaba ilə birlikdə Antakyaya göndərsinlər. toplaşdırılar. **7** Uzun-uzadı mübahisələrdən İmanlı bacı-qardaşlar arasında rəhbərlik sonra Peter ayağa qalxıb dedi: «Qardaşlar, edən Barsabba adlanan Yəhuda ilə Silanı bildiyiniz kimi Allah aranızdan çıxdan bəri seçdilər. **23** Onların əlinə bu məktubu verib məni seçib ki, başqa millətlərdən olanlar göndərdilər: «İmanlı qardaşlarınız olan biz Müjdəni mənim dilimdən eşidib iman etsinlər. həvarilərlə ağsaqqallardan Antalya, Suriya və **8** İnsanın ürəyindən xəbərdar olan Allah Kılıkiyada yaşayan, başqa millətlərdən olan bizi verdiyi kimi Müqəddəs Ruhu onlara da bacı-qardaşlara salam! **24** Eşitdik ki, bizi lərden verməklə təsdiq etdi ki, onları qəbul edir. **9** bəzi adamlar yanınıza galib sözləri ilə sizi Onlarla bizim aramızda heç bir ayrı-seçkilik lərzəyə salaraq düşüncələrinizi qarışdırıblar. yaratmadı, imanlıları ilə onların da ürəklərini Lakin bunu onlara biz tapşırmamışdıq. **25** təmizlədi. **10** Elə isə nə bizim, nə də ata- Ona görə də aramızdan bəzi adamları seçib babalarımızın gəzdirə bilmədiyi boyunduruğu sevimli dostlarımız Barnaba və Paulla bərabər niyə bu şagirdlərin boynuna yükləyərək Allahı sizin yanınıza göndərməyi yekdilliklə qərara sınağa çəkirsınız? **11** Əksinə, inanırıq ki, biz alındıq. **26** Hər ikisi Rəbbimiz İsa Məsihin adı də Rəbb ısanın lütfü ilə xilas oluruq, onlar uğrunda canını təhlükəyə atıb. **27** Qərarımıza da». **12** Onda bütün toplantı sakitləşdi və müvafiq sizin yanınıza Yəhuda ilə Silanı Barnaba ilə Paula qulaq asmağa başladılar. göndəririk ki, eyni şeyləri sizə şifahi olaraq Barnaba ilə Paul Allahın onlar vasitəsilə şərh etsinlər. **28** Müqəddəs Ruh və biz vacib başqa millətlər arasında göstərdiyi əlamət və olan bu qaydalardan başqa sizin üzünüze xariqlərin hamisini danişdi. **13** Onlar sözlərini heç nəyi yüksəlməməyi lazımlı bildik: **29** yekunlaşdırıandan sonra Yaqub söz alıb dedi: Bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini, «Qardaşlar, mənə qulaq asın! **14** Allah başqa boğularaq öldürülen heyvanların ətini və qan millətlərdən Öz adı üçün bir xalq yaratmaq yeməyin; əxlaqsızlıqdan da özünüzü uzaq məqsədi ilə onlara ilk dəfə necə nəzər salması saxlayın. Bunlardan qaçsanız, düz edərsiniz. barədə Şimon izahat verdi. **15** Peyğəmbərlərin Salamat qalın». **30** Beləliklə, adamlar yola sözləri bunu təsdiqləyir. Orada yazıldıği kimi: düşüb Antalyaya getdilər və camaatı bir yerə **16** “Bundan sonra qayıdacağım, Davudun yiğib məktubu onlara verdilər. **31** İmanlılar yixılan çadırını bərpa edəcəyəm. Onun dağılan ucadan oxunan məktubun ürəkləndirici yerlərini yenidən tikəcəyəm, Onu əvvəlki halına sözlərindən sevindilər. **32** İkisi də peyğəmbər salacağım, **17** Ona görə ki qalan insanlar – olan Yəhuda və Sila bir çox danışçıqlar apararaq Mənim adımla çağırılan bütün millətlər Rəbbi imanlı bacı-qardaşları ürəkləndirib ruhən axtarsınlar. Bunları qədimdən bəri məlum edən möhkəmləndirdilər. **33** Bir müddət orada Rəbb belə deyir”. (aiən g165) **19** Beləliklə, bu qərara qalandan sonra onları göndərənlərin yanına gəlmişəm ki, başqa millətlərdən Allaha tərəf qayıtmaq üçün bacı-qardaşlar tərəfindən əmin-dönənlərə maneqçilik törətməməliyik. **20** Lakin arxayı yola salındılar. **35** Paulla Barnaba onlara yazmalışıq ki, bütlərə təqdim olunub Antalyada qalıb xeyli başqa adamlı birlikdə

Rəbbin kələməni öyrədərək Müjdəni yaydılar. bir neçə gün qaldıq. **13** Şənbə günü şəhər **36** Bundan bir qədər sonra Paul Barnabaya darvazasından çıxıb çay kənarına getdi. Elə dedi: «Rəbbin kələməni elan etdiyimiz bütün bildik ki, Yəhudilər adətən oraya dua etmək şəhərlərə qayıdır imanlı bacı-qardaşlara baş üçün yiğilir. Oturduq, oraya yiğilan qadınlarla çəkək, hal-əhval tutaq». **37** Barnaba istədi ki, söhbət etməyə başladıq. **14** Bizə qulaq asanlar Mark adlanan Yəhyəni da aparsınlar. **38** Amma arasında Tiatira şəhərindən tünd qırmızı parça Paul Pamfiliyada onları atıb gedən, onlarla satan, Allaha mömin olan Lidiya adlı bir qadın birlikdə işini başa çatdırmayan adamı özləri var idi. Paulun sözlərinə qulaq asmaq üçün ilə götürməyi məsləhət bilmədi. **39** Onların Rəbb ona açıq ürkə vermişdi. **15** Lidiya ev əhli arasında elə kəskin fikir ayrılığı oldu ki, bir- ilə bərabər vəftiz olunduqdan sonra bizi evinə birlərindən ayrıldılar. Barnaba Markı götürüb dəvət edib dedi: «Əgar siz məni Rəbbə sadiq Kiprə doğru yelkən açdı. **40** Paul isə Silani seçdi bir insan kimi qəbul edirsinizə, gəlin, mənim və imanlı bacı-qardaşlar tərəfindən Rəbbin evimdə qalın». O bizi buna razı etdi. **16** Bir lütfünə əmanət ediləndən sonra yola çıxdı. **41** gün biz dua yerinə gedərkən falçılıq ruhuna Onlar Suriya və Kilikiyanı gəzib-dolaşdırıvə tutulan bir qarabaş qarşımıza çıxdı. Bu qız cəmiyyətləri möhkəmləndirdilər.

16 Paul Derbe və Listraya gəldi. Listrada

Timotey adlı bir İsa şagirdi var idi. Onun anası imanlı bir Yəhudü, atası isə Yunan idi. **2** Listra və Konyadakı imanlı bacı-qardaşlar onun barəsində xoş sözlər deyirdi. **3** Timoteyi özü ilə aparmaq istəyən Paul bu şəhərlərdəki Yəhudilərə görə onu sünnət etdi. Çünkü hamı onun atanının Yunan olduğunu bilirdi. **4** Onlar şəhərbəşəhər gəzib-dolaşır, Yeruşəlimdəki həvarilərlə ağsaqqalların qərara aldığı qaydaları imanlılara deyir və göstərirdi ki, bunlara riayət etsinlər. **5** Beləliklə, cəmiyyətlər imanda güclənir və sayı günbəgün artırdı. **6** Müqəddəs Ruh onlara imkan vermedi ki, Asiya vilayətində kələmi yaysınlar. Ona görə də onlar Frigiya və Qalatiya ərazisini keçib getdilər. **7** Misiya sərhədinə gələrkən Bitinyaya getməyə çalışıdilar. Amma İsanın Ruhu onlara izin vermədi. **8** Ona görə Misiyadan keçib Troasa getdilər. **9** O gecə Paul bir görüntü gördü. Makedoniyali bir nəfər onun qarşısında durub yalvarıldı: «Makedoniyaya gal və biza kömək et!» **10** Paul bu görüntünü görəndən sonra Makedoniyaya getmək üçün dərhal bir yol axtardıq. Bundan nəticə çıxardıq ki, Allah bizi orada Müjdə yaymaq üçün çağırır. **11** Troasdan yelkən açıb birbaşa Samotraki adasına və ertəsi gün isə Neapolisə gəldik. **12** Oradan Filipiyyə keçdiq. Bura Makedoniyaya bölgəsində əhəmiyyətli bir şəhərdir, əhalisi əsasən Romalılardır. Bu şəhərdə

baxıcılıq edərək öz ağalarına nə qədər qazanc gətirmişdi. **17** O, Paulun və bizim ardımızca düşərək qışqır-a-qışqır deyirdi: «Bu adamlar Allah-Taalanın qullarıdır. Sizə xilas yolunu bildirirlər». **18** Bunu günbəgün təkrar etdi. Bu, Paulu çox bezdirdi. Nəhayət, o əvvəlib ruha dedi: «İsa Məsihin adı ilə sənə əmr edirəm, bu qızdan çıxl!» Ruh dərhal qızdan çıxdı. **19** Qızın ağaları görəndə ki bu qazancdan türənləri kəsildi, Paulla Silanı tutub bazar meydanına - rəhbərlərin qarşısına gətirdilər. **20** Onları hakimlərin qarşısına çıxararaq dedilər: «Bu adamlar Yəhudidir. Şəhərimizə qarşıqlıq salıblar. **21** Biz Romalılara qəbulu və icrası qadağan olunan adətləri yayırlar». **22** Xalq da Paulla Silanın əleyhinə çıxdı. Hakimlər əmr verdilər ki, onların əyinlərindəki paltarları soyundurub dəyənəklə döysünlər. **23** Onlara çox zərbə vurdular və sonra zindana atdırılar. Zindanın baş mühafizəcisinə əmr etdilər ki, onları möhkəm nəzarət altında saxlasınlar. **24** Bu əmri alan baş mühafizəçi onları zindanın xüsusi otağına aparıb ayaqlarını kündəyə saldı. **25** Gecə yarısına yaxın Paulla Sila dua edir və Allaha ilahilər oxuyurdu. Digər məhbuslar da onlara qulaq asırdılar. **26** Birdən elə güclü zəlzələ oldu ki, zindanın təməli belə, yerində oynadı. Bir andaca bütün qapılar açıldı, hamının zəncirləri töküldü. **27** Baş mühafizəçi oyanıb zindanın qapılarını açıq görəndə qılincını çəkib canına qəsd etmək istədi. Elə bildi ki, məhbuslar qaçıb.

28 Amma Paul bərkdən qışqırıb dedi: «Canına öünüə çıxarmaq məqsədi ilə Yasonun evinə qiyma, hamımız buradayıq!» **29** Baş mühafizəçi hücum etdirilər. **6** Onları tapmayanda Yasonla işiq gətirdib içəri qaçıdı. Titrəyə-titrəyə Paul və bəzi imanlı qardaşları sürüya-sürüyə şəhər Silanın qarşısında yerə döşəndi. **30** Onları bayırə başçularının qarşısına gətirib hay-küy saldılar: çıxararaq soruşdu: «Ağalar, xilas olmaq üçün «Dünyaya çaxnaşma salan bu adamlar gəlib nə etməliyəm?» **31** Onlar dedilər: «Rəbb İsaya buraya da çıxdı. **7** Yason onları öz evinə qəbul iman et, sən də, ev əhlin də xilas olarsınız». **32** edib. Bunların hamısı qeyserin fərmanlarının Sonra həm ona, həm də onun ev əhlinə Rəbbin əksinə gedib deyir ki, İsa adlı başqa bir kəlamını bildirdilər. **33** Gecənin bu vədəsində padşah var». **8** Bu sözləri eşidən izdiham və baş mühafizəçi onları götürüb yaralarını yudu. şəhər başçıları lərzəyə düdüldər. **9** Nəhayət, Sonra həm özü, həm də ev əhli dərhal vəftiz oldu. başçılar təminat alaraq Yason və digərlərini **34** Paulla Silanı evinə aparıb onlar üçün süfrə azad etdirilər. **10** İmanlı bacı-qardaşlar isə gecə açdı. Allaha iman etdiklərinə görə o və bütün olan kimi Paulla Silanı dərhal Veriya şəhərinə ev əhli şad oldular. **35** Səhər açılında hakimlər göndərdilər. Onlar oraya çatarkən Yəhudilərin yasavullar göndərib dedilər: «Bu adamları azad sinaqoququna getdiyər. **11** Veriyada Yəhudilərsə et». **36** Baş mühafizəçi bu sözləri Paula çatdırıldı: Salonikdə olanlardan daha açıq fikirlə idi. Kəlamı «Hakimlər xəbər göndərdi ki, siz azad ediləsiniz. böyük həvəslə qarşılayaraq hər gün Müqəddəs İndi çıxın, arxayın gedin». **37** Amma Paul Yazılıları araşdırır, «Bu düzgün təlimdirmi?» deyə yasavullara belə dedi: «Roma vətəndaşı ola- yoxlayırdılar. **12** Beləliklə, onların arasından ola bizi məhkəməsiz hamının qarşısında döyüb xeyli adam, həmçinin çoxlu hörmətli Yunan zindana atıldılar. İndi bizi gizli-gizli qovmaq qadınları və kişiləri iman etdirilər. **13** Lakin istayırlar mı? Belə şey ola bilməz! Özləri gəlsin, Salonikdəki Yəhudilər Paulun Veriyada da bizi buradan çıxarsın!» **38** Yasavullar bu sözləri Allahın kəlamını elan etdiyini biləndə oraya hakimlər çatdırıldılar. Hakimlər Paulla Silanın getdiyər və xalqı qızışdırıb lərzəyə saldılar. Roma vətəndaşı olduğunu eşidəndə qorxdular **14** Bundan sonra imanlı bacı-qardaşlar Paulu **39** və gəlib onlardan üzr istədilər. Sonra onları dərhal dəniz sahilinə gedən yolla göndərdilər. bayırə çıxarıb xahiş etdirilər ki, şəhərdən çıxıb Sila ilə Timotey isə Veriyada qaldı. **15** Paulu yola getsinlər. **40** Paulla Sila zindandan çıxandan salanlar onu Afinaya qədər ötürdürlər. Sonra Paul sonra Lidiyanın evinə getdiyər. İmanlı bacı-qardaşlarla görüşüb onları ruhlandırıandan təcili surətdə onun yanına göndərsinlər. **16** sonra yola düşüb getdiyər.

17 Onlar Amfipolis və Apolloniyadan keçərək Salonikə gəldilər. Burada bir Yəhudü sinaqoqu var idi. **2** Paul adətinə görə Yəhudilərin yanına gedib üç Şənbə dalbadal onlarla Müqəddəs Yazilar üstündə mübahisə etdi, **3** şərh və sübut göstərdi ki, Məsihin əzab çəkarək ölüb ölürlər arasında dirilməsi lazımlı idi və dedi: «Sizə elan etməkdə olduğum bu İsa Məsihdır!» **4** Yəhudilərdən bəziləri, mömin Yunanların böyük bir hissəsi, bir çox nüfuzlu qadınlar buna əmin oldu və Paulla Silaya qoşuldu. **5** Yəhudilərin buna paxillığı tutdu. Meydana yiğilan camaatin içərisində olan bəzi şər adamlardan bir izdiham toplayıb şəhərdə qarşıqlıq saldılar. Paulla Silanı xalqın

Onları Afinada gözləyən Paul gördü ki, şəhər bütürə doludur. Bundan ötrü onun ürəyi çox narahat oldu. **17** Buna görə sinaqoqda Yəhudilərlə və mömin Yunanlarla, hər gün bazar meydanında rastlaşlığı insanlarla mübahisə edirdi. **18** Epikürçü və Stoist fəlsəfi cərāyanından olanların bəziləri onunla mübahisəyə girdi. Kimisi deyir: «Bu boşboğaz nə demək istəyir?» Kimisi də deyir: «Deyəsən bu yad allahların təbliğatçısıdır». Çünkü Paul İsa və dirilmə ilə bağlı Müjdəni yaymaqdə idi. **19** Onlar Paulu götürüb Areopaq məşvərətinə gətirdilər. Ondan soruştular: «Şənin yaydığını bu yeni təlimin nə olduğunu bilmək olarmı? **20** Çünkü qulağımız öyrəşmədiyi şəyləri bizə eşitdirirsən. İndi bunların mənasını bilmək istəyirik». **21** Bütün

Afinalılar və şəhərdəki yadellilər vaxtlarını Yəhudilər oradan çıxınlar. Paul onların yanına yalnız yeni fikirləri söyləyərək və qulaq asaraq getdi. 3 Onların peşəsi çadırçılıq idi və eyni keçirirdilər. 22 Paul Areopaqın qarşısına çıxıb peşə sahibi olan Paul buna görə onların belə söylədi: «Ey Afinalılar, sizin hər cəhətdən yanında qalıb çalışdı. 4 Paul hər Şənbə günü çox pərəstişkar olduğunuzu görürəm. 23 Belə ki sinaqoqda mübahisə edib həm Yəhudiləri, həm mən ətrafda gəzəndə səcdəgahlarına diqqətlə də Yunanları inandırırı. 5 Sila ilə Timotey nəzər salarkən bir qurbangaha da rast gəldim Makedoniyadan gələn kimi Paul özünü tamamilə ki, onun üstündə yazılmışdı: "Naməlum Allaha kəlama həsr etdi və Yəhudilərə ısanın Məsih məxsüs". Tanımadan ibadət etdiyiniz bu Allahı olmasına dair şəhadət edirdi. 6 Amma Yəhudilər sizə tanıtmaq istəyirəm. 24 Dünyanı və onda onun əleyhinə çıxaraq böhtan atmağa başlayan mövcud olan hər şeyi yaradan, yerin-göyün kimi Paul yaxasını çırpıb onlara dedi: «Qanınız Sahibi olan Allah əllə tikilən məbadələrdə öz başınıza dönsün, mən bu işdə təmizəm. yaşamaz. 25 İnsan əli ilə edilən xidmətə Onun Bundan sonra başqa millətlərdən olanların ehtiyacı yoxdur, çünki hər kəsə həyat, nəfəs və yanına gedəcəyəm». 7 Paul oradan çıxdı, Allahı hər şeyi verən Odur! 26 Allah bütün bəşəriyyətin mömin olan Titi Yust adlı bir nəfərin evinə millətlərini bir insandan yaratdı ki, bütün getdi. Onun evi sinaqoqa bitişik idi. 8 Sinaqoq yer üzərində yaşasınlar. Yaşamaq üçün onlara rəisi Krisp bütün ev əhli ilə birləşə Rəbbə iman zaman və məkan təyin etdi ki, 27 Onu axtarsınlar, etdi. Korinflilərin bir çoxu Paulu dirləyəndə yəni kor əllərini sürtə-sürtə yol axtardığı kimi iman gətirərək vəftiz oldu. 9 Bir gecə Rəbb axtarış Onu tapa bilsinlər. Əslinda Allah heç görüntüdə Paula dedi: «Qorxma, danış, susma. birimizdən uzaq deyil. 28 "Axi biz Onda yaşayıraq, 10 Bax Mən səninləyəm, heç kimin sənə pisliyi hərəkət edirik, mövcuduq". Bəzi şairlərinizin dəymayacak, çünki bu şəhərdə xalqım çıxdur», dediyi kimi: "Biz də Onun nəslindənik". 29 11 Paul orada il yarımla qaldı və dayanmadan Demək biz Allahın nəslindən olduğumuza görə xalqa Allahın kəlamını öyrətdi. 12 Axayya valisi belə düşünmək olmaz ki, ilahi Varlıq insan Qalliyə olan zaman Yəhudilər birləşərək Paula layihəsi və istedadı ilə yaranan qızıl, gümüş hücum etdirilər və onu valinin hökm kürsüsü yaxud daşdan düzəldilən bir şeyə bənzəyir. 30 qarşısına çıxartdırılar. 13 Belə dedilər: «Bu adam Allah cəhalət zamanlarında buna göz yumdu, Allaha qeyri-qanuni şəkildə ibadət etmək üçün amma indi hər yerdə hamının tövbə etməsini insanları tovlayı». 14 Paul danışmaq istəyirdi insanlara əmr edir. 31 Çünki Allah Öz seçdiyi ki, Qalliyə Yəhudilərə dedi: «Ey Yəhudilər, Şəxs vasitəsilə dünyani ədalətlə mühakimə əgər ittihamınız bir haqsızlıq və yaxud ağır edəcəyi günü təyin edib. Onu ölürlər arasından cinayət işinə görə olsaydı, sizi səbirlə dirləməyi dirilməklə hamının qarşısında bunu təsdiq məsləhət bilərdim. 15 Amma məsələlər bir edib». 32 Ölülərin dirilməsi ilə bağlı sözləri təlimlə, bəzi adlarla və sizin qanununuzla bağlı eşidən kimi bəziləri onu ələ saldı, kimisi də olduğu üçün bu işi özünüz həll edin. Mən belə belə dedi: «Bu barədə səndən bir daha eşitmək şeylərə hakimlik etmək istəmirəm». 16 Beləliklə, istəyirik». 33 Beləliklə, Paul onların arasından onları hökm kürsüsündən qovdu. 17 Hami çıxıb getdi. 34 Bir neçə insan isə ona qoşulub sinaqoq rəisi Sosteni tutub hökm kürsüsünün iman gətirdi. Bunların arasında Areopaq üzvü qarşısında döydü. Qalliyə isə bu hadisələrə Dionis, Damaris adlı bir qadın və başqları da əhəmiyyət vermedi. 18 Paul Korinfədə olan var idi.

imanlı bacı-qardaşların yanında xeyli gün qaldı
və sonra onlara vidalaşib Priskila və Akila
ilə birləşə Suriyaya getmək üçün yelkən açdı.
O, Kenxreya limanında saçını qırxdırmışdı,
çünki bir əhd etmişdi. 19 Onlar Efesə çatanda
Priskila ilə Akiladan ayrılaraq sinaqoqa girdi

18 Bundan sonra Paul Afinadan çıxıb Korinfa getdi. 2 Orada Pontda doğulan Akila adlı bir Yəhudiyyə rast gəldi. O, arvadı Priskila ilə birlilikdə İtaliyadan yenicə gəlmışdı. Çünki Klavdi əmr vermişdi ki, Romada olan bütün

və Yəhudilərlə mübahisə etməyə başladı. **20** onlarla mübahisələr aparır və Allahın Padşahlığı Ondan xahiş edəndə ki burada daha bir müddət baradə onları inandırırdı. **9** Bəziləri inadkar olub qalsın, buna razi olmadı. **21** Amma onlarla inanmaq istəmir və xalqın qarşısında İsa yolunu vidalaşanda belə dedi: «Allah qoysa, yenə pisləməyə başlayırdı. Buna görə Paul onlardan yanınıza gələcəyəm». Sonra Efesdən yelkən ayrılib şagirdlərini də götürüb apardı. O, Tiranın açıb getdi. **22** Qeyşəriyyəyə çatandan sonra mühazirə otağında hər gün mübahisələr edirdi. Yeruşəlimə gedərək imanlılar cəmiyyətinə baş **10** Bu vəziyyət iki il davam etdi. Nəhayət, istər çəkdi və sonra oradan Antakyaya keçdi. **23** Yəhudi, istərsə də Yunan – bütün Asiya vilayəti Bir müddət orada qalandan sonra yola çıxdı. Əhalisi Rəbbin kəlamını eşitdi. **11** Allah Paul Qalatiya və Frigiya bölgələrini gəzib dolaşaraq vasitəsilə fövqəladə möcüzələr yaradırdı. **12** Belə oradakı şagirdləri ruhən möhkəmləndirdi. **24** ki Paulun bədəninə toxunan dəsmallar və belinə Bu ərafədə İsgəndəriyyədə doğulmuş Apollo bağlılığı önlükler belə, götürülüb xəstələrin adlı bir Yəhudi Efəsə gəldi. Onun yaxşı natiqliyi üstüne qoyulanda insanların xəstəlikləri yox var idi və Müqəddəs Yazılıarı çox yaxşı bilirdi, **25** olur, şər ruhlar çıxırdı. **13** Bəzi ətrafi gəzib-Rəbb yolunda da təhsil almışdı. O, ruhda alışib-dolaşan Yəhudi cindarlar da şər ruhlara əsir yanaraq danişir və yalnız Yəhyanın vəftizindən olanlara Rəbb İsanın adını çəkərək deyirdilər: xəbəri olduğu halda İsa ilə bağlı həqiqətləri «Paulun vəz etdiyi İsanın adı ilə sizə əmr doğru öyrədirdi. **26** O, sinaqoqda cəsarətlə edirəm!» **14** Yəhudilərin Skeva adlı başçı kahinin danışmağa başladı. Ona qulaq asan Priskila ilə yeddi oğlu bu işlə məşğul idi. **15** Bir dəfə Akila onu yanlarına çəkib Allah yolu baradə daha şər ruh onlara cavab verdi: «İsanı tanıyıram, dəqiq izahat verdilər. **27** Apollo Axayyaya getmək Paul haqqında da hər şey bilirəm. Bəs siz istəyəndə bacı-qardaşlar onu həvəsləndirdilər kimsiniz?» **16** Daxiliндə şər ruh olan adam və oradakı şagirdlərə məktub yazdırırdı ki, onu onların üstüne hücum çəkdi, hamısını təpiyinin yaxşı qarşılıqları. Apollo oraya çatanda Allahın altına salaraq məglub etdi. Belə ki onlar o lütfü ilə iman edənlərə çox kömək etdi. **28** Belə evdən lüt-üryan və yaralı halda qaçdırırdı. **17** ki Müqəddəs Yazılırla İsanın Məsih olduğunu Bu xəbər Efəsə yaşıyan bütün Yəhudilərə və sübuta yetirərək Yəhudilərin iddialarını açıq Yüanlara çatdı. Hamısını bir vahimə bürüdü şəkildə və güclü surətdə inkar edirdi.

və Rəbb İsanın adının nüfuzu böyüdü. **18** İman edənlərin çoxu gəlib öz əməllərini açıq etiraf edirdi. **19** Cadugərliklə məşğul olan bir dəstə

insan da öz kitablarını yiğib hamının qarşısında yandırdı. Kitablarının qiyməti hesablananda məlum oldu ki, əlli min gümüş pula bərabər idi. **20** Beləliklə, Rəbbin kəlamı qüdrətlə böyük təsirini artırırdı. **21** Bunlar baş verəndən sonra Paul qərara gəldi ki, Makedoniya və Axayyadan keçərək Yeruşəlimə getsin. O dedi: «Oraya gedəndən sonra gərək Romanı da görəm». **22** Xidmətçilərindən ikisini – Timoteylə Erastı Makedoniyyaya göndərərək özü bir müddət Asiya vilayətində qaldı. **23** O ərafədə İsa yolu ilə bağlı böyük bir qarışılıq yarandı. **24** Dimitri adlı bir zərgər gümüşdən ilahə Artemidanın ev səcdəgahlarını düzəldirdi və sənətkarlara çoxlu galır gətirirdi. **25** O, sənətkarları və bu cür işlə məşğul olanları bir yerə toplayıb belə

19 Apollo Korinfə olarkən Paul daxili bölgələrdən keçərək Efəsə gəldi və orada bir neçə şagirdlə rastlaştı. **2** Onlara dedi: «İman etdiyiniz zaman Müqəddəs Ruhu aldınız mı?» Onlar dedilər: «Müqəddəs Ruhun mövcudluğundan belə, xəbərimiz yoxdur». **3** Paul onlardan soruşdu: «Elə isə nəyə əsasən vəftiz oldunuz?» Onlar cavab verdilər: «Yəhyanın vəftizinə əsasən». **4** Paul dedi: «Yəhyanın etdiyi vəftiz tövbə ilə bağlı bir vəftiz idi. Xalqı özündən sonra Gələnə, yəni İsaya iman etməyə çağırıldı». **5** Onlar bunu eşidən kimi Rəbb İsanın adı ilə vəftiz oldular. **6** Paul əllərini onların üzərinə qoyanda Müqəddəs Ruh onların üzərinə endi və onlar başqa dillərdə danışmağa və peyğəmbərlik etməyə başladılar. **7** Onlar təxminən on iki kişi idi. **8** Sinaqoqə daxil olan Paul cəsarətlə danışmağa başladı. Üç ay ərzində

dedi: «Ay kişilər, bilirsiniz ki, gəlirimiz bu işdən bəraət qazandırı bilmərik». **41** O bu sözləri asıldırdı. **26** Amma bu Paul deyir ki, əl işi olan deyərək yiğincağı dağdırdı.

allahlar həqiqi allahlar deyil. Yalnız Efesdə deyil, demək olar ki, bütün Asiya vilayətində nə qədər insani tovlayıb azdırlığıını görmüsünüz və eşitmisiniz. **27** Onda böyük bir təhlükə ilə üzləşirik. Bu həm bizim sənətimizin nüfuzunu itirə bilər, həm də ulu ilahə Artemidanın məbədini gözdən sala bilər. Bununla da bütün Asiya vilayətinin və bütün dünyanın ibadət etdiyi Artemidanın ululuğu heçə çıxar». **28** Oradaklar bunu eşidəndə bərk hiddətləndilər və qışqıra-qışqıra dedilər: «Efes ilahəsi Artemida uludur!» **29** Şəhər bir-birinə qarışdı. Xalq Paulun yol yoldaşları olan Makedoniyalı Qayla Aristarxı tutub sürüyərək birlikdə teatra doluşdu. **30** Paul istədi ki, xalqın arasına girsin, amma şagirdlər onu buraxmadılar. **31** Hətta Paulun dostları olan Asiya vilayətinin sədrələrinin bəziləri də ona xəbər göndərib yalvardı ki, teatra ayaq basmasın. **32** Teatrdağı yiğincaqla aləm qarışmışdı, hər ağızdan bir avaz gəlirdi. Onların çoxu isə bilmirdi ki, buraya nə üçün gəlib. **33** Yəhudilər ısgəndəri qarşıya çıxaranda izdihamın içərisində bəziləri hadisəni onunla əlaqələndirdi. O isə xalqın diqqətini cəmləşdirmək üçün əlini qaldırdı və onların qarşısında özünü müdafiə etmək istədi. **34** Amma xalq onun Yəhudü olduğunu biləndə bir səslə iki saata yaxın «Efes ilahəsi Artemida uludur!» deyə qışqırışdı. **35** Izdihamı sakitləşdirən şəhərin icra məməru dedi: «Ey Efeslilər, kim bilmir ki, Efes şəhəri ulu Artemida məbədinin və göydən gələn heykəlinin keşikcisidir? **36** Bunları heç kim inkar edə bilməz. Buna görə sakit olmanız və fikirləşmədən bir iş görməməyiniz lazımdır. **37** Buraya gətirdiyiniz adamlar nə məbədimizi soydu, nə də ilahəmizi söyüdü. **38** Əgər Dimitrinin və onun sənətkar dostlarının kimdən şikayəti varsa, məhkəmələr açıqdır, valilər də var. Qoy bir-birlərini orada ittiham etsinlər. **39** Sizin araşdıracağınız başqa hallar varsa, bunun da qanuni bir yiğincaqla həll olması lazımdır. **40** Bugünkü hadisələrə görə üşyan qaldırdığımız üçün ittiham olunmaq təhlükəsi qarşısındayıq. Biz bu səbəbsiz iğtişaşa

20 Hay-küy sakitləşəndən sonra Paul şagirdləri çağırıb ruhlandırdı. Sonra onlarla vidalaşaraq Makedoniyyaya getmək üçün yola çıxdı. **20** Tərəfləri gəzib-dolaşaraq imanlılarla çoxlu səhbətlər aparıb onları ruhlandırıandan sonra Yunanistana getdi. **3** Orada üç ay qaldı və dəniz yolu ilə Suriyaya getmək istəyirdi ki, ona qarşı Yəhudilərin hazırladığı sui-qəsdə görə Makedoniya yolu ilə qayıtməq qərarına geldi. **4** Pir oğlu Veriyalı Sopater, Saloniklilərdən Aristarx və Sekund, Derbeli Qay, Timotey, Asiyalılardan Tixik və Trofim onu müşayiət edirdi. **5** Bunlar bizdən əvvəl gedib bizi Troasda gözlədilər. **6** Biz də Mayasız Çörək bayramından sonra Filipidən dəniz yolu ilə beş günə Troasa gələrək onlarla görüşdük. Orada yeddi gün qaldıq. **7** Həftənin ilk günündə çörək bölmək üçün bir yerə yiğildiğimiz zaman Paul camaatla səhbət apardı. Ertəsi gün onlardan ayrılaçraq, ona görə səhbəti gecə yarısına qədər davam etdi. **8** Toplandığımız yuxarı mərtəbədəki otaqda çoxlu çıraqlar yanındı. **9** Eftik adlı bir yeniyetmə pəncərədə oturmuşdu. Paul səhbəti uzadanda Eftiki dərin yuxu apardı. Yuxuya gedən kimi o, üçüncü mərtəbədən aşağı düşdü və yerdən onu qaldıranda o, ölü vəziyyətində idi. **10** Paul aşağı enib yeniyetmənin üstünə əyildi və onu qucaqlayaraq dedi: «Narahat olmayın, indi canı sağdır». **11** Təkrar yuxarı qalxıb çörək böldü və yemək yedi. Gün doğana qədər onlarla uzun-uzadı səhbət aparandan sonra oradan ayrıldı. **12** Oğlanı sağ-salamat apardılar və bu hadisədən çox ruhlandılar. **13** Biz irəli gedərək gəmiyə mindik və Assosa tərəf üzdi. Çünkü Paulu oradan götürməli idik. O, quru ilə getmək istədiyi üçün bunu belə nizamlamışdı. **14** O bizi Assosda qarşılıyanda onu gəmiyə mindirdik və Mitiliniyə gəldik. **15** Oradan da dənizdən üzərək səhəri gün Xios adasının qarşısına və bir gündən sonra isə Samosa çatdıq. Ertəsi gün Miletə gəldik. **16** Çünkü Paul Asiya vilayətində vaxt itirməmək üçün Efesi ötüb keçmək qərarına gəlmışdı. O tələsirdi ki, imkan

tapıb əllinci Gün bayramında Yerusalimdə dikmişəm. **34** Siz də bilirsiniz ki, bu əller həm olsun. **17** Paul Milet'dən Efesə xəbər göndərərək mənim, həm də mənimlə olanların ehtiyaclarını cəmiyyət ağsaqqallarını yanına çağırtdırdı. təmin etdi. **35** Gördüyüm hər işdə Rəbb **18** Yanına gələndə onlara belə dedi: «Asiya ısanın “vermək almaqdan daha çox bəxtiyarlıq vilayətinə qədəm basdırıbm birinci gündən bəri gətirir” sözünü yaddan çıxarmayıb belə əmək sizinlə olduğum dövrən bu vaxta qədər özümü sərf edərək zəiflərə kömək etməyin vacibliyini necə apardığım sizə məlumdur. **19** Yəhudilərin sizə göstərdim». **36** Paul bu sözləri söyləyəndən qəsd-qərəzi vasitəsilə sınaqlardan keçərkən sonra diz çöküb onlarla birlikdə dua etdi. **37** Rəbbə tam itaətkarlıqla, göz yaşı içində qulluq Sonra hamısı ağlayaraq Paulun boyনuna sarıldı edirdim. **20** Xeyirli olan hər şeyi sizə bəyan və onu öpdü. **38** Onlar ən çox «mənim üzümü edərək istər açıq, istərsə də evdən-evə gəzib- bir də görməyəcəksiniz» sözündən kövərdildərlər. dolaşaraq təlim verməkdən çəkinmədim. **21** Sonra onu gəmiyə qədər yola saldılar.

Həm Yəhudiləri, həm də Yunanları tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və Rəbbimiz İsaya iman gətirməyə çağırırdı. **22** İndi də Ruhun təkidi ilə Yerusalimə gedirəm və orada başıma nə geləcəyini bilmirəm. **23** Lakin Müqəddəs Ruh hər şəhərdə xəbərdarlıq edirdi ki, məni zəncirlər və əziziyətlər gözləyir. **24** Öz canımı heç əhəmiyyət vermirəm, onu qiymətləndirmirəm. Mənə kifayətdir ki, yolumu – Rəbb ısanın mənə tapşırduğu kimi Allahın lütfünü göstərən Müjdəni şəhadətətmə xidmətini başa çatdırırm. **25** İndi aranızda dolaşib Padşahlıq baradə vəz etdiyim sizlərdən heç biriniz mənim üzümü bir də görməyəcək. **26** Ona görə bu gün bunu sizə bəyan etmək istəyirəm ki, mən təmizəm, heç kimin qanına bais olmamışam. **27** Çünkü mən çəkinmədən Allahın bütün iradəsini sizə çatdırımsam. **28** Həm özünüzə, həm də Müqəddəs Ruhun sizi nəzarətçilər təyin etdiyi bütün sürüyə diqqətlə baxın. Allahın Öz Oğlunun qanı bahasına əldə etdiyi bu cəmiyyətini bəsləyin. **29** Bilirəm ki, mən gedəndən sonra sürüyə rəhm etməyən yırtıcı canavarlar aranıza soxulacaq. **30** Aranızdan təhrif edilmiş sözlər deyən, şagirdləri özlərinin ardınca çəkmək istəyən adamlar çıxacaq. **31** Buna görə oyaq olun. Üç il boyu, fasılısız, gecə-gündüz göz yaşı tökərək hər birinə necə nəsihət verdiyimi yada salın. **32** İndi isə mən sizi Allaha və Onun lütfü baradəki kələmənə əmanət edirəm. Bu kəlam sizi inkişaf etdirib təqdis olunmuş bütün insanlar arasında ırsə qovuşdurmağa qadirdir. **33** Mən heç kimin nə qızılına, nə gümüşünə, nə də pal-paltarına göz

21 Onlardan ayrılib dənizə çıxanda birbaşa Kosa getdi, səhəri gün isə Rodosa, oradan da Pataraya keçdi. **2** Finikiyaya gedən bir gəmi tapdıq və ona minib dənizlə getdi. **3** Kipri gördük və onun cənubundan keçdi. Suriya istiqamətinə getdiq və Sur şəhərində sahilə çıxdıq. Gəmi yükünü orada boşaltmalı idi. **4** Orada şagirdləri axtarib tapdıq və yanlarında bir həftə qaldıq. Şagirdlər Ruhun təsiri ilə Paula xəbərdarlıq etdilər ki, Yerusalimə getməsin. **5** Amma oradakı günlərimiz başa çatanda bu şəhərdə çıxıb yolumuza davam etdi. İmanlıların hamısı öz arvad-uşaqları ilə bərabər bizi şəhərin kənarına qədər ötürdü və sahildə diz çökərək dua etdi. **6** Bir-birimizlə vidalaşandan sonra biz gəmiyə mindik, onlar da evlərinə qayıtdılar. **7** Surdan dəniz səyahətimizə davam edərək Ptolemaisə geldik və orada imanlı bacı-qardaşlara baş çəkib bir gün yanlarında qaldıq. **8** Ertəsi gün onlardan ayrılib Qeyseriyyəyə gəldik. Yeddi köməkçidən biri olan müjdəçi Filipin evinə gedib orada qaldıq. **9** Bu kişinin peyğəmbərlik edən dörd subay qızı var idi. **10** Oraya çatandan bir neçə gün sonra Yəhudeyadan Aqab adlı bir peyğəmbər gəldi. **11** O bizə yaxınlaşıb Paulun kəmərini götürüb öz əllərini və ayaqlarını bağlayaraq dedi: «Müqəddəs Ruh belə deyir: “Yəhudilər bu kəmərin sahibini Yerusalimdə belə bağlayıb başqa millətlərə təslim edəcəklər”». **12** Bu sözləri eşidəndə həm biz, həm də oranın sakınları Paula yalvardıq ki, Yerusalimə getməsin. **13** Buna cavab olaraq Paul belə dedi: «Nə olub? Niyə ağlayıb ürəyimi sizlədirlər? Mən Rəbb ısanın

adi uğrunda Yeruşəlimdə təkcə əl-ayağımın Hər yerdə hər kəsə, xalqımıza, Qanuna və bağlanması deyil, ölümə də hazırlam». **14** bu Müqəddəs məkana qarşı təlim öyrədən Paulu razi sala bilmədikdə «Qoy Rəbbin iradəsi adam budur. Həmçinin məbədə bəzi Yunanları olsun!» deyərək susdu. **15** Bir müddət keçəndən gətirərək bu Müqəddəs məkanı murdarladı. **29** sonra biz hazırlıq işlərini görüb Yeruşəlimə tərəf Bu Yəhudilər Efesli Trofimi əvvəllər şəhərdə getdik. **16** Qeysəriyyədə yaşayış şagirdlərin Paulun yanında gördükəri üçün elə bilirdilər ki, bəzisi də bizimlə birgə gəldi. Onlar bizi ilk onu Paul məbədə gətirib. **30** Bütün şəhər oyandı. şagirdlərdən biri olan Kiprli Minasonun evinə Camaat hər tərəfdən qaçıb-gələrək Paulu tutub apardı, çünki biz onların evində qalacaqdıq. məbəddən bayırə sürdü. Dərhal məbəd qapıları **17** Yeruşəlimə çatanda imanlı bacı-qardaşlar bağlandı. **31** Onlar Paulu öldürməyə çalışırdılar bizi sevinclə qarşılıdlar. **18** Ertəsi gün Paulla ki, bütün Yeruşəlimin təşvişə düşməsi xəbəri birlikdə Yaqubu görməyə getdik. Cəmiyyət Roma alayının minbaşısına çatdırıldı. **32** Minbaşı ağsaqqallarının hamısı oraya yığılmışdı. **19** Paul dərhal yüzbaşalarla əsgərləri özü ilə götürərək onlardan hal-ahval tutandan sonra öz xidməti izdiham olan yerə qaçı. Minbaşı ilə əsgərləri ilə əlaqədar olaraq Allahın başqa millətlər görən camaat Paulu döyməyi dayandırdı. **33** arasında gördüyü işlərdən ətraflı məlumat O zaman minbaşı yaxına gəlib Paulu tutdu verdi. **20** Bunları eşidəndə Allahı izzətləndirdilər. və əmr etdi ki, onu qoşa zencircə bağlaşınlar. Paula dedilər: «Görürsənmi, qardaş, Yəhudilər Sonra soruşdu: «Bu adam kimdir? Nə edib?» arasında on minlərlə imanlı var və hamısı **34** izdiham içində hər ağızdan bir avaz gəlir, Qanunun qeyrətini çəkir. **21** Onlar sənin barəndə qışqırışlardır. Hay-küydən minbaşı heç nə xəbər tutublar ki, başqa millətlər arasında müəyyənləşdirə bilmədi, ona görə Paulun qalaya yaşayan bütün Yəhudilərə oğullarını sünnət aparılmasını əmr etdi. **35** Paul pilləkəndə etməyib adət-ənənələrimizə görə yaşamamığı olanda xalq elə qızışmışdı ki, əsgərlər onu əlləri və Musadan dönməyi öyrədirlər. **22** İndi nə üstündə aparmalı oldular. **36** Çünkü izdiham edək? Mütləq sənin bura galdiyini eşidəcəklər. onun ardınca düşüb qışqırırdı: «Öldürün onu!» **23** Ona görə sənə dediklərimizə əməl et. Bizi **37** Paul qalaya gətirilməkdə ikən o, minbaşından aramızda əhd edən dörd kişi var. **24** Bunları soruşdu: «Səndən bir söz soruşmaq olar?» yanına al və onlarla birgə paklanma mərasiminə Minbaşı dedi: «Sən Yunan dilini bilirsən? **38** Sən qoşul. Başlarını qırxdırmaq üçün qurban bu yaxınlarda iğtişaş yaratmağa başlayan dörd xərclərini sən çək. Bununla da hamı biləcək ki, min qatılı sahraaya aparan Misirli deyilsənmi?» sənin haqqında eşitdikləri əsassızdır, sən də **39** Paul dedi: «Mən Yəhudiyəm, Kilikiyanın Qanuna riayət edirəm. **25** Başqa millətlərdən Tarsus şəhərindənəm, məşhur bir şəhərin olan imanlılara gəlinca, biz qərara alıb onlara vətəndaşıyam. Rica edirəm, bu xalqa bir neçə məktub vasitəsilə yazmışq ki, bütənlərə təqdim söz deməyə izin ver». **40** Minbaşı icazə verəndən olunan qurbanların ətini, böğürlərə öldürülən sonra Paul pilləkənlərin üstüne çıxıb diqqəti cəlb heyvanların ətini və qan yeməsinlər, həmçinin etmək üçün xalqa ali ilə işara etdi. Dərin süküt özlərini əxlaqsızlıqdan saxlaşınlar». **26** Bundan çökəndə İbrani dilində danışmağa başlayaraq sonra Paul bu dörd kişini yanına alıb ertəsi dedi:

gün onlarla bərabər özünü pak etdi. Sonra məbədə girərək paklanma dövrünün nə vaxt qurtaracağını, hər birinin adına nə vaxt qurban təqdim ediləcəyini elan etdi. **27** Yeddi günlük müddət qurtarmaq üzrə Asiya vilayətindən olan Yəhudilər Paulu məbəddə görəndə bütün izdihamı təşvişə salaraq onu yaxaladılar **28** və qışqırıldılar: «Ey İsraillilər, kömək edin!

22 «Qardaşlar və atalar, indi mənim özümü müdafiamə qulaq asın!» **2** Paulun onlara İbranice danışdığını eşidəndə daha dərin süküt yarandı. Paul sözünü davam etdi: **3** «Mən bir Yəhudiyəm, Kilikiyanın Tarsus şəhərində doğuldum. Bu Yerusəlim şəhərində isə böyüyüb Qamlielin yanında ata-babalarımızın Qanununa bağlı ciddi bir təlim almışam. Hamınınızın bu

gün etdiyi kimi mən də Allah naminə qeyrət mənə dedi: "Get, Mən səni uzaqlara, başqa çəkirdim. **4** İsa yolunda olanları ölüncəyə millətlərin yanına göndərəcəyəm". **22** Paula qədər təqib edərdim və qadın-kişi bilmədən buraya qədər qulaq asanlar bu sözdən sonra onların əl-qolunu bağlayıb zindana salardım. haray salıb dedilər: «Beləsini yer üzündən **5** Mənim dediklərim barədə baş kahin və silib-atmaq lazımdır! O yaşamağa layiq deyil!» bütün ağsaqqallar məclisi də şəhadət edə bilər. **23** Onlar belə hay-küy qopararaq paltarlarını Hətta mən onlardan Dəməşqdəki soydaşlarımıza yelləyib havaya toz qaldıranda **24** minbaşı əmr yazılmış bir məktub alaraq oradakı İsa yolunda etdi ki, Paulu qalaya salsınlar. Onların niyə olanların əl-qolunu bağlayıb cəzalandırmaq belə hay-küy qoparmalarının səbəbini bilmək üçün Yeruşəlimə gətirməyə gedirdim. **6** Mən üçün onu qamçılatmaqla sorğuya çəkmək günortaya yaxın yolda, Dəməşqə yaxınlaşmaqdə istədi. **25** Onu qamçılatmaq üçün bağlayanda ikən birdən-birə göydən böyük bir işiq ətrafında Paul orada dayanan yüzbaşıya dedi: «Məhkum parladi. **7** Mən yerə yixildim və eşitdim ki, bir olmamış Roma vətəndaşını qamçılatmağa səs mənə belə deyir: "Şaul, Şaul, niyə Məni icazəniz varmı?" **26** Yüzbaşı bunu eşidən kimi təqib edirsən?" **8** Mən soruşdum: "Ey Ağam, minbaşının yanına gəlib xəbər verərək dedi: Sən kimsən?" Səs mənə dedi: "Mən sənin «Nə edəcəksən? Bu adam Roma vətəndaşıdır». təqib etdiyin Nazaretli İsayam". **9** Yanımdakılar **27** Minbaşı Paulun yanına gəlib soruşdu: «De işığı görsələr də, mənimlə danışanın səsini görək, sən Roma vətəndaşsan?» Paul dedi: eşitmədilər. **10** Mən dedim: "Ya Rəbb, mən nə «Bəli». **28** Minbaşı cavabında «mən nə qədər pula edim?» Rəbb mənə dedi: "Qalx, Dəməşqə get, icra bu vətəndaşlığı əldə etmişəm" dedi. Paul isə etməyin üçün təyin edilən hər şey orada sənə «amma mən doğulandan Roma vətəndaşıyam» deyiləcək". **11** O işığın parlaqlığından gözlərim dedi. **29** Onu sorğuya çəkmək istəyənlər dərhal tutuldu. Yanımda olanlar əllərimdən tutub məni onun yanından geri çəkildilər. Minbaşı qollarını Dəməşqə apardılar. **12** Orada Xananya adlı bir bağladıqı Paulun Roma vətəndaşı olduğunu mömin kişi var idi. Bu adam Qanuna əməl öyrənərkən qorxdu. **30** Minbaşı ertəsi gün edir və o şəhərdə yaşayan Yəhudilər arasında Yəhudilərin Paulu nədə ittiham etdiklərini hörmət sahibi idi. **13** O mənim yanımı gəlib dəqiq öyrənmək istədi. Ona görə Paulu azad dedi: "Qardaşım Şaul, qoy gözlərin açılsın". etdi. Minbaşı əmr verdi ki, başçı kahinlərlə Dərhal gözlərim açıldı və onu gördüm. **14** O bütün Ali Şura toplaşın. Sonra Paulu aşağı mənə dedi: "Ata-babalarımızın Allahı səni seçdi ki, Onun iradəsini bilsən və Saleh Oları görüb ağızından bir səs eşidəsen. **15** Çünkü görüb-əşitdiklərini bütün insanlara yayaraq Onun üçün şəhadət edəcəksən. **16** İndi nə gözləyirsən? Qalx, vəftiz ol və Onun adını çağıraraq günahlarını yu". **17** Mən Yeruşəlimə qayıdış məbəddə dua etməkdə idim ki, fikrimi bir görüntü apardı **18** və Rəbbi gördüm. O mənə dedi: "Tez ol, dərhal Yeruşəlimi tərk et, çünkü Mənim barəmdə etdiyin şəhadəti qəbul etməyəcəklər". **19** Mən dedim: "Ya Rəbb, bilirlər ki, mən sinaqoqdan-sinaqoqa gedərək Sənə iman edənləri həbs edir və döyürdüm. **20** Hətta Sənin uğrunda şəhid olan Stefanın qanı tökünləndə mən də orada idim. Edilənlərə razi olub onu öldürənlərin üst geyimlərini qoruyurdum". **21** Rəbb də

23 Ali Şurani diqqətlə nəzərdən keçirən Paul dedi: «Qardaşlar, mən bu günəcən Allahın qarşısında təmiz vicdanla yaşamışam». **2** Baş kahin Xananya Paulun yanında duranlara əmr etdi ki, onun ağızından vursunlar. **3** Bundan sonra Paul ona dedi: «Ey üzü ağardılan divar, səni Allah vuracaq! Həm oturub Qanuna əsasən məni mühakimə edirsən, həm də Qanunu pozaraq məni döymək üçün əmr verirəsən». **4** Yanında duranlar ona dedilər: «Sən Allahın baş kahinini söyürsən?» **5** Paul dedi: «Qardaşlar, onun baş kahin olduğunu bilmirdim. Əlbəttə, "xalqın başçısı barədə pis söz demə" deyə yazılıb». **6** Onların bir hissəsinin sadukey, digər hissəsinin isə farisey olduğunu bilən Paul Ali Şuraya nida etdi: «Ey qardaşlar, mən farisey oğlu

fariseyəm. Ölülərin dirilməsinə ümid bəslədiyim lənətə gələk!” deyə and içib pusquda gözləyir. üçün burada mühakimə olunuram». 7 Paulun bu sözündən sonra fariseylərlə sadukeylər arasında 22 Minbaşı ona belə tapşırıldı: «Bunları mənə çəkişmə başladı və toplantı iki hissəyə ayrıldı. xəbər verdiyini heç kimə demə». Sonra oğlanı 8 Çünkü sadukeylər iddia edirlər ki, ölümdən evə göndərdi. 23 Minbaşı yüzbaşılardan ikisini dirilmə, mələk və ruh yoxdur. Əksinə, fariseylər yanına çağırıb belə dedi: «Gecənin üçüncü bunların hamısına inanırlar. 9 Toplantıda böyük saatı Qeyşəriyyəyə getmək üçün iki yüz piyada, bir hay-küy yarandı. Farisey tərəfini tutan yetmiş atlı və iki yüz nizəçi hazırlayın. 24 bəzi ilahiyyatçılar qalxıb dava yaradaraq belə Həmçinin minmək üçün heyvanlar götərin və deyirdilər: «Bu adamda heç bir günah görmürük. Paulu sağ-salamat vali Feliksə çatdırın». 25 Nə olsun ki, onunla bir ruh və yaxud mələk Sonra bu cür məktub yazdı: 26 «Möhtərəm danışib». 10 Çəkişmə o qədər qızışdı ki, minbaşı vali Feliksə Klavdi Lisiyadan salamlar! 27 onların Paulu parçalayacağından qorxdu. O, Bu kişini Yəhudilər tutub öldürmək istayırdı. əsgərlərə əmr etdi ki, aşağı enib Paulu zorla Mən biləndə ki bu adam Roma vətəndaşıdır, onların arasından çıxararaq qalaya aparsınlar. özümü yetirib əsgərlərlə onu xilas etdim. 28 11 O gecə Rəbb Paulun yanında dayanıb dedi: Onu nədə təqsirləndirmələrini bilmək üçün «Cəsarətli ol, Yerusəlimdə Mənim haqqımda Yəhudilərin Ali Şurasının qarşısına çıxartdım. etdiyin şəhadəti Romada da etməyin lazımdır». 29 Öyrəndim ki, onu özlərinin Qanunu ilə bağlı 12 Səhər açılında Yəhudilər öz aralarında məsələlərdə ittihəm edirlər, amma ona ölüm Paula sui-qəsd hazırlayaraq and içdilər: «Əgər yaxud həbsə layiq cəza vermək üçün heç bir Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə, lənətə əsas yoxdur. 30 Mənə çatdırılonda ki bu kişiye gələk!» 13 Bu sui-qəsdə qoşularının sayı qarşı bir sui-qəsd qurulub, dərhal onu sənin qırxdan artıq idi. 14 Bu adamlar başçı kahinlərlə yanına göndərdim. Onu ittihəm edənlərin də ağsaqqalların yanına gəlib belə dedilər: «Biz şikayətlərini sənə bildirmələrini əmr etdim». qəti and içmişik: “Əgər Paulu öldürməmiş bir 31 Əsgərlər onlara verilən əmrə əməl edərək şey yeyib-içəriksə, lənətə gələk!” 15 İndi siz Ali gecə ikən Paulu götürüb Antipatrisə apardılar. Şura ilə birgə guya Paulun işinə daha dəqiq 32 Ertəsi gün athıları Paulla birlikdə yollarına baxmaq istəyərək minbaşıdan xahiş edin ki, davam etmək üçün ötüründən sonra qalaya onu yanınızə gətirsin. Paul buraya gəlməmiş qayıtdılar. 33 Atlılar Qeyşəriyyəyə çatan kimi biz onu öldürməyə hazır olacaqıq». 16 Lakin məktubu valiyə verəndə Paulu da ona təslim Paulun bacısı oğlu onların pusqu qurduqlarını etdilər. 34 Vali məktubu oxuyandan sonra eşidib qalaya girdi və Paula xəbər verdi. 17 Paul Paulun hansı vilayətdən olduğunu soruşdu. yüzbaşılardan birini yanına çağırıb dedi: «Bu Öyrənəndə ki Kilikiyadandır, 35 belə dedi: cavani minbaşınnın yanına apar, ona çatdırılışı «Səni ittihəm edənlər gələndə sənin işinə bir xəbəri var». 18 Yüzbaşı cavani götürüb baxacağam». Bundan sonra əmr verdi ki, Paulu minbaşınnın yanına apardı və dedi: «Məhbus Hirod sarayında nəzarət altında saxlaşınlar.

Paul məni çağırıb xahiş etdi ki, bu oğlanı sənin yanına aparım. Sənə bir sözü var». 19 Minbaşı cavani əlindən tutub bir tərəfə çəkdi və soruşdu: «Mənə nə demək istəyirsən?» 20 Cavan dedi: «Yəhudilər belə razılığa gəlib ki, guya Paulun işinə daha dəqiq baxmaq istəyirlər, ona görə sabah səndən onun Ali Şuraya gətirilməsini xahiş edəcəklər. 21 Amma sən onların sözünə qulaq asma, çünkü qırx nafərdən artıq kişi “Əgər Paulu öldürməmiş bir şey yeyib-içəriksə,

24 Bundan beş gün sonra baş kahin Xananya, bəzi ağsaqqallar və Tertul adlı bir vəkil Qeyşəriyyəyə gəlib Pauldan edilən şikayətləri valiyə çatdırıldı. 2 Paul çağırılonda Tertul onu ittihəm etməyə başladı: «Möhtərəm Feliks, sənin sayəndə uzun müddətdir ki, əmin-amənlıq içində yaşamaqdayıq. Sənin uzaqgörənliyinlə bu millət üçün keçirdiyin islahatları 3 hər yerdə, hər zaman dərin minnətdarlıqla qəbul edirik. 4 Vaxtımızçıçox almaq istəmirəm. Rica

edirəm, lütfkarlığınla bizi bir qədər dirlə. **5** məlumatı olan Feliks bu işi təxirə salıb dedi: BİZİM GÖLDÜYİMİZ NƏTİCƏYƏ görə bu kişi dünyanın «İşiniz barədə minbaşı Lisiya gələndən sonra hər yerində olan Yəhudilər arasında iğtişaşlar qərarımı verəcəyəm». **23** Oradakı yüzbaşıya əmr salan bir araşdırıcıdır. O, Nəsrani təriqətinin verdi ki, Paulu nəzarət altında saxlasın, lakin başçılarındandır. **6** Bu insan hətta məbədi sərbəstlik versin və ona xidmət edən dostlarına murdarlamaga çalışdı, amma biz onu yaxaladıq. maneçilik yaratmasın. **24** Bir neçə gün keçəndən **7** Onu istintaq etsən, bütün bu ittihamlarınızın sonra vali Feliks Yəhudi arvadı Drusilla ilə doğru olduğunu özündən öyrənə bilərsən». birlikdə gəlib Paulu çağırtdırdı və onun Məsih **9** Oradakı Yəhudilər də deyilənlərin doğru İsaya olan imanından dənişdiqlarına qulaq asdı. olduğunu təsdiqləyərək bu işə qoşuldu. **10** Vali **25** Paul salehlik, nəfsə hakim olma və gələcək Paula işarə verəndə o cavab verdi: «Bilirəm mühakimədən söhbət edəndə Feliks qorxuya ki, sən neçə illərdir bu millətin hakimisən. düşdü və dedi: «Bəsdir, indi get, imkan olanda Buna görə sənin qarşında özümü müdafiə yənə səni çağırtdıracağam». **26** Digər tərəfdən də etməyimə sevinirəm. **11** Sən özün də öyrənə Pauldan rüşvət umurdu. Ona görə tez-tez Paulu bilərsən ki, ibadət etmək məqsədi ilə Yerusalimə yanına çağırtdırır və onunla söhbət edirdi. **27** gedişimdən bu yana sadəcə on iki gün keçib. İki il keçəndən sonra Feliks öz vəzifəsini Porki **12** Bu adamlardan heç biri görməyib ki, mən Festə təhvil verdi. Feliks Yəhudilərin rəğbətini məbəddə, sinaqoqlarda yaxud şəhərin hansısa qazanmaq üçün Paulu həbsdə qoyub getdi.

25 Vilayətə çatandan üç gün sonra Fest Qeyşəriyyədən Yeruşalimə getdi. **2** Başçı kahinlərlə Yəhudilərin nüfuzlu adamları Paulla bağlı şikayətlərini ona açıqladılar. **3** Onlara bir yaxşılıq etsin deyə Festə yalvararaq Paulun Yeruşalimə gətirilməsini xahiş etdilər, çünki onu öldürmək üçün yolda pusqu qururdular. **4** Fest cavab verdi: «Paul Qeyşəriyyədə həbsdədir və tezliklə özüm də oraya gedəcəyəm. **5** Aranızda səlahiyyəti olanlar mənimlə getsin və əgər bu kişi haqsızlıq edibsə, onu ittiham etsin». **6** Fest onların yanında səkkiz ya on gündən artıq qalmadı və Qeyşəriyyəyə qayıtdı. Ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb Paulun gətirilməsini əmr etdi. **7** Paul içəri girəndə Yeruşalimdən gələn Yəhudilər onun ətrafinı bürüdü və onun barəsində dəlil-sübutsuz bir çox ağır ittihamlar irəli sürdürlər. **8** Paul «nə Yəhudilərin Qanununa, nə məbədə, nə də qeyşərə qarşı heç bir günah işlətməmişəm» deyərək özünü müdafiə etdi. **9** Yəhudilərin rəğbətini qazanmaq üçün Fest Paula belə dedi: «Bu iş üzrə mənim qarşısında mühakimənin Yeruşalimdə olmasını istəyirsənmi?» **10** Paul dedi: «Mən qeyşərin hökm kürsüsünün qarşısında dayanmışam. Mənim məhkəməm burada olmalıdır. Sən özün də yaxşı bilirsən ki,

Yəhudilərə qarşı heç bir haqsızlıq etməmişəm. bizimlə olan bütün cənablar, istər Yerusəlimdə, **11** Əgər haqsızlıq etmişəmsə, ölüm cəzasına istərsə də burada, bütün Yəhudi xalqının şikayət layiq bir iş tutmuşamsa, ölümdən qaçmırıam. etdiyi bu insanı görüsünüz mü? "Bu adam daha Yox, əgər bunların ittihamları əssassızdırsa, yaşamamalıdır!" deyə Yəhudilər hay-küy salırıdı. məni onların əlinə təslim etmək üçün heç **25** Amma mən nəticəyə gəldim ki, bu adam ölümə kimin səlahiyyəti yoxdur. Mən qeyşərin layiq heç bir iş görməyib. Lakin imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək istəyirəm». məhkəməsinə müraciət etmək istədiyinə görə **12** Fest öz məsləhət şurası ilə müşavirə onu göndərmək qərarına gəldim. **26** Amma onun keçirəndən sonra cavab verdi: «Sən qeyşərin barəsində qəti bir sözüm yoxdur ki, cənabımı məhkəməsinə müraciət etmək istədiyin üçün yazam. Ona görə də onu sizin qarşısına, xüsusən, qeyşərin yanına gedəcəksən». **13** Bir neçə padşah Aqrrippa, sənin qarşısına çıxarıram ki, gündən sonra padşah Aqrrippa ilə Berniki Festi bu işin istintaqından sonra yazmağa sözüm təbrik etmək üçün Qeyşəriyyəyə gəldi. **14** olsun. **27** Çünkü bir məhbusu imperatorun Bir müddət orada qaldılar. Fest bu ərəfədə qarşısına göndərəndə ona edilən ittihamları Paulun işini padşaha danışdı. O dedi: «Bir göstərməmək mənə məntiqsiz göründü».

kişi var, Feliks onu məhbəs saxlayaraq gedib. **15** Yerusəlimdə olduğum ərəfədə Yəhudilərin başçı kahinləri ilə ağsaqqalları onunla bağlı şikayətlərini açıqladı və onu cəzalandırmağımı istədi. **16** Mən dedim ki, ittiham edilən şəxsi ittihamçılarla üzləşdirmədən, ona edilən ittihamlara müdafiə imkanı vermədən, onlara təslim etmək Romalıların adətinə xas deyil. **17** Onlar mənimlə buraya toplananda heç bir vaxt itirmədən ertəsi gün hökm kürsüsünə çıxıb bu kişinin gətirilməsini əmr etdim. **18** Amma ittihamçılar qalxıb danışanda mənim gözlədiyim cinayətlərin heç biri ilə onu təqsirləndirmədilər. **19** Lakin onunla öz dirləri barədə bir neçə məsələ qaldırdılar. Bunlar ölmüş və Paulun iddiasına görə sağ olan Isa adlı bir şəxslə bağlı məsələlərdir. **20** Burları necə tədqiq edəcəyimdən şübhələndiyim üçün ondan soruştum ki, Yerusəlimə gedib bu iş üçün orada mühakima olmağa razıdır ya yox. **21** Amma Paul imperatorun məhkəməsinə müraciət etmək və bu olana qədər həbsdə qalmaq istədi. Mən də onu qeyşərin yanına göndərəcəyim zamananın həbsdə qalması barədə əmr verdim». **22** Aqrrippa Festə dedi: «Bu adama mən də qulaq asmaq istəyirəm». Fest dedi: «Sabah qulaq asarsan». **23** ERTƏSI GÜN Aqrrippa ilə Berniki təntənəli surətdə gəlib minbaşılırlar və şəhərin nüfuzlu şəxsləri ilə birlikdə iclas otağına daxil oldular. Festin əmrinə əsasən Paulu içəri gətirdilər. **24** Fest dedi: «Ey padşah Aqrrippa və burada

26 Aqrrippa Paula dedi: «Özünü müdafiə edə bilərsən». Onda Paul əl hərəkəti ilə özünü müdafiəyə başladı: **2** «Padşah Aqrrippa, Yəhudilərin məni ittihamlandırdığı hər şeyə görə bu gün sənin hüzurunda özümü müdafiə edəcəyim üçün özümü xoşbəxt sayıram. **3** Çünkü bütün Yəhudi adət-ənənələrinə və mübahisələrinə yaxşı bələdsən. Ona görə rica edirəm, mənə səbirlə qulaq as. **4** Bütün Yəhudilər bilir ki, əzəldən, lap cavanlığımızdan bəri həm öz elimdə, həm də Yerusəlimdə necə həyat sürmüşəm. **5** Məni əvvəldən tanıyırlar, bilirlər ki, keçmişdə dinimizin ən ciddi təriqəti olan farisey təriqətinə necə bağlı yaşayırdım. İstəsələr, bu barədə şəhadət edə bilərlər. **6** İndi isə Allahın ata-babalarımıza verdiyi vədin həyata keçməsinə ümid bağladığım üçün burada dayanıb mühakimə olunuram. **7** Xalqımızın on iki qəbiləsi də gecə-gündüz Allaha sidq türəkdən ibadət edə-edə həmin şeyə ümid bəsləyir. Ey padşah, Yəhudilər məni bu ümidi görə ittiham edirlər. **8** Niyə Allahın ölürləri diriltməsi aranızda inanılmaz bir şey sayılır? **9** Doğrusu, mən buna əmin olmuşdum ki, Nazareti İsanın adı əleyhinə əlimdən gələni etməliyəm. **10** Yerusəlimdə də bunu edirdim. Başçı kahinlərdən aldığım səlahiyyətə əsasən nə qədər müqəddəsi zindanlara saldırdım və edam olunanda onların əleyhinə səs verdim. **11** Bütün sinaqoqları gəzib-dolaşaraq onları tez-tez cəzalandırır və öz etiqadlarına küfr etməyə

məcbur edirdim. Mən elə dəli olmuşdum ki, biri padşahın nəzərindən qaçmayıb. Çünkü bu onları ölkə xaricində olan şəhərlərdə belə, işlər künc-bucaqda görülen işlər deyil. **27** Padşah təqib edirdim. **12** Bu iş üçün başçı kahinlərdən Aqrrippa, sən peyğəmbərlərə inanırsanmı? aldiğim səlahiyət və tapşırıqla Dəməşqə tərəf Bilirəm ki, inanırsan». **28** Aqrrippa Paula dedi: yola çıxdım. **13** Ey padşah, günorta vaxtı yol «Bu az müddətdə məni də inandıraraq məsihçi gedirdim ki, göydən məni və yoldaşımı hər edəcəksən?» **29** Paul dedi: «İstər az, istər çox tərəfdən nurlandıran günəşdən daha parlaq müddət olsun, Allahdan istəyirəm ki, təkcə sən bir işiq gördüm. **14** Hamımız yerə yıxıldıq. Bir yox, bu gün mənə qulaq asan hər bir adam səsin mənə İbrani dilində dediyini eşitdim: bu zəncirlərdən başqa mənim kimi olsun!» **30** “Şaul, Şaul, niyə Məni təqib edirsən? Bizin Sonra padşah, vali, Berniki və onlarla birlikdə ucuna təpik vurmaq sənə zərər verə”. **15** oturanlar qalxdılar. **31** Bayırda çıxanda aralarında Mən dedim: “Ey Ağam, Sən kimsən?” Rəbb belə danışdılar: «Bu adam ölümə yaxud həbsə cavab verdi: “Mən sənin təqib etdiyin İsayam. layiq bir şey etmir». **32** Aqrrippa da Festə dedi: **16** Qalx ayağa və dur. Mən ona görə sənə «Bu adam qeyserin məhkəməsinə müraciət göründüm ki, səni xidmətçi və haqqımda etmək istəməsəydi, azad edilə bilərdi».

gördüyün, sənə göstərəcəyim şeylərin şahidi olmağa təyin edim. **17** Səni öz xalqından, həm də başqa millətlərin əlindən qurtaracağam. Səni o millətlərin yanına göndərirəm ki, **18** onların gözlərini açıb qaranlıqdan işığa, Şeytanın hakimiyətindən Allaha tərəf döndərəsən. Belə ki onlar günahlarının bağışlanması və Mənə iman etməklə təqdis olunanlar arasında ırsə nail olsunlar”. **19** Buna görə mən, ey padşah Aqrrippa, bu səmavi görünütyüə itaətsizlik etmədim. **20** Əvvəlcə Dəməşqin, sonra Yeruşəlimin və bütün Yəhudəya bölgəsinin əhalisini, başqa millətləri də tövbə edib Allaha tərəf dönməyə və bu tövbəyə uyğun tərzdə iş görməyə çağirdim. **21** Yəhudilər buna görə məni məbəddə tutub öldürməyə cəhd göstərildilər. **22** Amma bu gənə qədər Allah mənim dayağında durdu və bunun sayəsində burada durub böyükdən kiçiyə qədər hamiya şəhadət edirəm. Mənim dediklərim peyğəmbərlərin və Musanın əvvalcadən xəbər verdiyi hadisələrdən başqa bir şey deyil. **23** Onlar bildirib ki, Məsilə əzab çəkəcək və ölümündən dirilənlərin birincisi olacaq, həm Öz xalqına, həm də başqa millətlərə nur doğduğunu elan edəcək». **24** Paul özünü bu cür müdafiə edəndə Fest bərkdən dedi: «Paul, dəlilik edirsən, çox oxumaqdan başın xarab olub». **25** Paul dedi: «Hörmətli Fest, mən dəlilik etmirəm, həqiqəti və ağla batan sözləri danışram. **26** Padşahın bu barədə məlumatı olduğu üçün onunla cəsarətlə danışram. Əminəm ki, olanların heç

27 İtaliyaya doğru yelkən açmağa qərar veriləndə Paulu və bəzi başqa məhbusları imperator alayından Yuli adlı bir yüzbaşıya təhvil verdilər. **2** Asiya vilayətinin sahilindəki limanlara gedən bir Edremit gəmisinə minərək dənizlə getdik. Salonikdən Makedoniyalı Aristarkx da yanımızda idi. **3** Ertəsi gün Sidona çatdıq. Paulla dost kimi rəftar edən Yuli ona izin verdi ki, lazımı kömək almaq üçün dostlarının yanına getsin. **4** Oradan yənə dənizlə getdik. Küləklər biza əks istiqamətdə əsdiyi üçün Kipri külək tutmayan tərəfdən keçdik. **5** Dəniz yolu ilə Kilikiya və Pamfiliyanı keçib Likiyanın Mira şəhərinə gəldik. **6** Yüzbaşı orada İtaliyaya gedən bir İsgəndəriyyə gəmisi tapıb bizi o gəmiyə mindirdi. **7** Xeyli gün aşağı sürətlə, çətinliklə üzərək Knid şəhərinin qarşısına çatdıq. Külək biza yol vermədiyi üçün Salmoni burnundan dolanaraq Kritin külək tutmayan tərəfi ilə getdik. **8** Sahil boyunca çətinliklə irsiliyərək Laseya şəhəri yaxınlığındakı Gözəl Limanlar adlanan körfəzə gəlib-çatdıq. **9** Xeyli vaxt itirmişdik, hətta oruc günü də keçib-getmişdi. Artıq bu mövsümdə dəniz yolu ilə getmək təhlükəli idi. Odur ki, Paul onlara xəbərdarlıq edərək **10** dedi: «Ağalar, görürəm ki, bu səfər yalnız yük və gəmiyə deyil, canımıza da çox ziyan və bəla gətirəcək». **11** Lakin yüzbaşı Paulun dediklərini dinləməkdənə gəmi sükançısının və sahibinin sözlərinə uydı. **12** Liman qışlamaq üçün əlverişsiz idi. Buna görə gəmidəkilərin

əksəriyyəti oradan dənizə çıxb imkan olarsa, hissəsindən lövbərlər salmaq bəhanəsi ilə qayığı Finiks çataraq qışı orada keçirmək qərarına dənizə endirdilər. **31** Amma Paul yüzbaşıya və gəldi; Finiks Kritdə olan, cənub-qərbə və şimal-əsgərlərə dedi: «Bunlar gəmidə qalmasalar, siz qərbə baxan bir liman id. **13** Cənubdan zəif xilas ola bilməzsiniz». **32** Bundan sonra əsgərlər bir külək əsməyə başlayanda gözlədikləri anın qayığın iplərini kəsib onu dənizə saldılar. **33** gəldiyini zənn edərək lövbərləri çıxardılar. Krit Dan yeri söküldənə Paul hamiya yemək yeməyi sahili boyu üzərək irəlilədir. **14** Amma çox təkid edərək dedi: «Bu gün on dörd gündür ki, keçmədi ki, qurudan Evrakilon firtınası qopdu. nigarançılıq içindəsiniz və heç nə yemədiyinizə **15** Firtinaya düşən gəmi küləyə müqavimət görə acsınız. **34** Bunun üçün sizdən xahiş göstərə bilmirdi, ələcsiz qaldıq və külək bizi edirəm ki, yemək yeyəsiniz. Bu, xilasınız üçün aparındı. **16** Qavda adlı kiçik bir adanın külək zəif lazımdır. Heç birinizin başından bir tük belə, tutan tərəfinə düşəndə gəminin qayığını güclə əskik olmayıcaq». **35** Paul bunu deyəndən sonra qurtara bildik. **17** Qayığı yuxarı çəkəndən sonra çörək götürdü və hamının qarşısında Allaha gəminin kəndirlərini onun altından dolayıb şükür edərək çörəyi bölib yeməyə başladı. **36** bağlayaraq tədbir gördülər. Sirt körfəzində saya Bundan hamı ürəklənib yemək yedi. **37** Gəmidə oturmaqdan qorxub ləngəri aşağı saldılar və cəmi iki yüz yetmiş altı nəfər idik. **38** Hamı gəmi sürüklənməyə başladı. **18** Firtına bizi bir doyandan sonra bugdanı dənizə boşaldaraq xeyli çalxaladı. Ertəsi gün gəminin yükünü gəmini yüngülləşdirdilər. **39** Hava işıqlananda atmağa başladılar. **19** Üçüncü gün isə öz əlləri gördükleri qurunu tanıya bilmədilər. Amma ilə gəminin təchizatını atdlar. **20** Günlərlə nə qumsal sahili olan bir körfəz gördülər. Qərara günəş, nə də ulduzlar göründü. Firtına da o aldlar ki, imkan olsa, gəmini orada oturtsunlar. qədər sıddətlə davam edirdi ki, artıq bundan **40** Lövbərləri kəsib dənizdə qoydular. Eyni xilas olmağa ümidiımız qalmamışdı. **21** Adamlar zamanda sükanları saxlayan kəndirləri açıb uzun müddət yemək yemədikdə Paul ortada qabaq yelkəni qaldıraraq qumsallığa tərəf durub dedi: «Ağalar, gərək siz mənə qulaq yönəldilər. **41** Gəmi isə dayazlıqdə qum üstündə asılı Kritdən çıxmayıydınız və bu ziyana, bu oturdu. Gəminin burnu quma batıb tərpənməz bəlaya düşməyəydiniz. **22** İndi sizə öyüd verərək oldu. Arxa tərəfi isə dalğaların zərbəsindən deyirəm: ürəkli olun, çünki heç biriniz canını sınağa başladı. **42** Əsgərlər məhbusları itirməyəcək, yalnız gəmi məhv olacaq. **23** Çünki öldürmək istəyirdi ki, heç biri üzərək qaçmasın. mənsub olub ibadət etdiyim Allahın bir mələyi **43** Amma Paulu xilas etmək istəyən yüzbaşı bu gecə yanımıza gəlib dedi: **24** «Qorxma, Paul, əsgərləri bu fikirdən daşındır. Əmr etdi ki, sənin qeyşərin qarşısına çıxmağın lazımdır. əvvəlcə üzəməyi bacaranlar dənizə tullanıb Səninlə birgə gəmidə olanların hamisini da üzsünlər, **44** sonra dalda qalanlar ya taxtalar Allah sənə bağlışladı». **25** Ay ağalar, buna görə ya da gəminin başqa parçaları üzərində sahilə ürəkli olun! Allah'a inandığımı görə bilirəm ki, çıxsınlar. Beləliklə, hamısı sağ-salamat quruya hər şey mənə deyilən kimi olacaq. **26** Amma bizi çıxdı.

bir adaya düşmək lazımdır». **27** On dördüncü gecə idi ki, biz İoniya dənizində sürüklənirdik. Gecə yarısına yaxın gəmiçilər hiss etdilər ki, quruya yaxınlaşırlar. **28** Suyun dərinliyini ölçəndə gördüler ki, iyirmi qolacdır. Bir az gedəndən sonra bir daha ölçüdülər və gördüler ki, on beş qolacdır. **29** Qayalığa çıxmışdan qorxaraq gəminin dal tərəfindən dörd lövbər atıb sabahın açılması üçün dua etdilər. **30** Belə olanda gəmiçilər qaçmağa çalışıb gəminin qabaq

28 Xilas olandan sonra öyrəndik ki, adanın adı Maltadır. **2** Oranın sakinləri bizə gözlənilməz bir mehribanlıq göstərdi. Hava yağışlı və soyuq olduğu üçün ocaq qalayıb hamımızı hərarətlə qarşılardılar. **3** Paul bir dəstə cirpi götürüb ocağa atdı. O zaman istinin təsirindən bir gürzə çıxb onun əlinə yapışdı. **4** Oranın sakinləri Paulun əlinə ilanın yapıldığını görəndə bir-birlərinə dedilər: «Demək bu adam qatıldı! Dənizdən xilas olsa da, ədalət ilahəsi

onu yaşamağa qoymur». 5 Amma Paul əlini çağırmışam. Axı mən İsrailin ümidi uğrunda silkələyib ilanı oda ataraq heç bir xətər görmədi. belə zəncirlənmışəm». 21 Onlar Paula dedilər: 6 Camaat gözləyirdi ki, Paulun bədəni şişəcək «Yəhudeyadan sənin barəndə nə məktub yaxud birdən-birə yixilib oləcək. Amma çox almişiq, nə də buraya gələn soydaşlardan kimsə gözlədilər, ona heç nə olmadığını görəndə sənin barəndə biza xəbər gətirərək pis bir söz fikirlərini dəyişib dedilər: «Bu bir allahdır». 7 deyib. 22 Biz sənin fikirlərini sənin özündən O yerin yaxınlığında malikanə var idi ki, ora eşitmək istəyirik. Çünkü hər yerdə bu təriqətə adanın baş məmuru Publi adlı bir şəxsin idi. qarşı çıxıldığını bilirik». 23 Bir gün təyin Bu adam bizi öz evində qəbul etdi və üç gün edib, həmin gün daha böyük kütlə ilə Paulun bizə mehribanlıqla qonaqpərvərlik göstərdi. qaldığı yera gəldilər. Paul səhərdən axşamacan 8 O ərafədə Publinin atası qızdırma və qanlı Allahın Padşahlığından şəhadət edərək onlara ishal üzündən xəstə yatrıldı. Paul xəstənin açıqlama verdi, həm Musanın Qanunundan, yanına gəldi və dua edərək əllərini onun həm də Peyğəmbərlərin yazdıqlarından onları üzərinə qoyub sağaltdı. 9 Bu hadisədən sonra İsaya inandırmağa çalışdı. 24 Bəziləri onun adadakı qalan xəstələr də gəlib şəfa tapdilar. sözlərinə inandı, bəziləri isə inanmadı. 25 Bir- 10 Bize çoxlu bəxşis verərək şərəfləndirdilər. birləri ilə razılığa gəlməyəndə Paulun bu son Biz dənizə çıxanda isə bizə lazım olan şeyləri sözlərinə qulaq asıb ayrıldılar: «Müqəddəs Ruh gəmiyyə yükədilər. 11 Üç aydan sonra qışı Yeşaya peyğəmbərin vasitəsilə ata-babalarımıza adada keçirmiş, başında əkiz Tanrılar heykəlini bu gözəl sözü dedi: 26 “Get bu xalqa gəzdirən bir İsgəndəriyyə gəmisi ilə dənizdən bunu çatdır: Eşitdikcə eşidəcəksiniz, amma yelkən açdıq. 12 Sırakuza şəhərinə çatıb üç anlamayacaqsınız, Gördükcə görəcəksiniz, gün orada qaldıq. 13 Oradan yolumuza davam amma qanmayacaqsınız. 27 Çünkü bu xalqın edərək Regiuma gəldik. ertəsi gün əsməyə ürəyi kütləşdi, Qulaqları ağır eşitdi, Gözlərini başlayan cənub küləyinin köməyi ilə iki günə yundular ki, Gözləri ilə görməsinlər, Qulaqları Puteoliyə çatdıq. 14 Orada rastlaşdığınızm imanlı ilə eşitməsinlər, Ürəkləri ilə arılaşınıslar Və bacı-qardaşlar bizdən xahiş etdilər ki, onların Mənə sarı dönməsinlər ki, Mən onlara şəfa yanında bir həftə qalaq. Sonra Romaya çatdıq. verim». 28 İndi bilin ki, Allahın verdiyi bu xilas 15 Bizzən xəbər tutan Romadakı imanlı bacı- başqa millətlərə göndərilib və onlar buna qulaq qardaşlar bizi qarşılımaq üçün Appi Bazarına və asacaqlar». 30 Paul düz iki il kirayə tutduğu Üç Mehmanxanaya qədər gəldilər. Paul onları evdə qalib yanına gələnlərin hamisini qəbul görəndə Allaha şükür edib ürəkləndi. 16 Romaya edirdi. 31 Heç bir maneə olmadan tam bir geləndə Paula izin verildi ki, bir əsgərin nəzarəti cəsarətlə Allahın Padşahlığını vəz edir və Rəbb altında tək yaşasın. 17 Üç gün sonra Paul İsa Məsihlə bağlı həqiqətləri öyrəndirdi.

Yəhudilərin orada olan başçılarını toplantıya dəvət etdi. Onlar bir yərə yiğiləndən sonra Paul onlara belə dedi: «Soydaşlar, xalqımıza və ata-babalarımızın adət-ənənəsinə zidd heç nə etmədiyim halda Yerusəlimdə həbs edilib Romalılarla təslim edildim. 18 Onlar məni sorğu-suala çəkəndən sonra azad etmək istədilər. Çünkü ölüm cəzasına layiq bir təqsirim yox idi. 19 Amma Yəhudilər buna qarşı çıxanda məcbur olub qeyserin məhkəməsinə müraciət etmək istədim, lakin öz millətimi heç nədə ittihamlandırmıq istəmirdim. 20 Bu səbəbdən sizi buraya görüşüb söhbət etmək üçün

Romalilara

1 İsa Məsihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! **2** Allahın Öz peyğəmbərləri vasitəsilə Müqəddəs Yazılıarda əvvəlcədən və etdiyi o Müjdə **3** Oğlu Rəbbimiz İsa Məsih haqqındadır. O, cismən Davud nəslindəndir, müqəddəslik Ruhuna görə isə ölülər arasından dirilərək Allahın Oğlu olduğu qüdrətlə elan olundu. **5** Biz Onun vasitəsilə lütfə və həvariliyə nail olduq ki, Onun adı naminə bütün millətlərdən olan insanları imana itaet etməyə çağırıaq. **6** Siz də İsa Məsih məxsus olmaq üçün çağırılmış o insanların arasındasınız. **7** Romada yaşayan, Allahın sevdiyi və müqəddəs olmağa çağırıldığı sizin hamınıza Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən lütf və sülh olsun! **8** Hər şeydən əvvəl, hamınız üçün İsa Məsihin vasitəsilə Allahımıza şükür edirəm ki, imanınız bütün dünyada elan olunur. **9** Oğlunun Müjdəsini yaymaqda bütün qəlbimlə ibadət etdiyim Allah şahidimdir ki, mən sizi necə daim yada salıram. **10** Dualarımда həmişə yalvarıram ki, Allahın iradəsi ilə nəhayət yanınıza gəlməyə nail olum. **11** Çünkü sizi etdilər, **12** Daha doğrusu, mən aranızda olarkən bir-birimizin imanı ilə qarşılıqlı halda ruhlanaq. **13** Ey qardaşlar, bixəbər olmanızı istəmirəm ki, başqa millətlərdən olan digərləri arasında etdiyim kimi sizin aranızda da əməyimin qadınları, bəhrəsini götürüm deyə dəfələrlə yanınıza gəlmək üçün həsrət çəkirəm. **14** Mən həm Yunanlara, həm aqillərə, həm də cahillərə borcluyam. **15** Bu səbəbdən mən xilası üçün Allahın qüdrətidir. **17** Müjdədə Allahın salehliyi aşkar olur və bu salehlik tamamilə imanla əldə edilir. Necə ki yazılıb:

«Saleh adam imanla yaşayacaq». **18** Həqiqətə haqsızlıqla əngel törədən adamların hər cür allahsızlığı və haqsızlığı ucbatından Allahın qəzəbi göydən aşkar olur. **19** Çünkü Allah haqqında məlum olan şeylər onlara aşkardır, Allah Özü bunu onlara aşkar edib. **20** Dünyanın yaradılışından bəri Allahın gözə görünməyən xüsusiyyətləri, yəni əbədi qüdrəti və ilahiliyi Onun yaratdığıları vasitəsilə üzə çıxır. Buna görə də onlar üzrzsüzdür. (**audios g126**) **21** Adamlar Allahı tanıqları halda Ona nə Allah kimi izzət verdilər, nə də şükür etdilər. Əksinə, boş düşüncələrə uydlular və axmaq ürəklərini qaranlıq bürüdü. **22** Müdrik olduqlarını iddia etdikləri halda ağılsız olub, **23** fani olmayan Allahın izzətini fani olan insana, quşlara, dördayaqlılara və sürünlərə bənzəyən bütlərlə əvəz etdilər. **24** Buna görə də Allah onları ürəklərinin şəhvəti üzündən murdarlığı təslim etdi ki, bir-birlərinin bədənini rüsvay etsinlər. **25** Onlar Allahın həqiqətini yalanla əvəz etdilər, Yaradanın yerinə yaradılışa səcda və ibadət etdilər; o Yaradana əbədi alqış olsun! Amin. (**aiōn g165**) **26** Bu səbəbdən Allah onları öz rəzil həvəslərinə təslim etdi. Onların qadınları təbii əlaqəni qeyri-təbii əlaqə ilə əvəz etdilər, **27** eyni tərzdə kişilər də qadınla olan qüvvətləndirmək üçün siza ruhani bir ənam təbii əlaqədən əl çəkib bir-birlərinə şəhvətlə çatdırmaq məqsədindəyəm; buna görə də qızdırılar; kişilər kişilərlə rüsvayçılıq edib öz sizi görmək üçün həsrət çəkirəm. **28** Allahı şüurlarında saxlamağı yanlış sayıqları imanı ilə qarşılıqlı halda ruhlanaq. **13** Ey üçün Allah da onları yanlış düşüncələrə təslim etdi ki, adəbsiz işlər görsünlər. **29** Onlar hər cür başqa millətlərdən olan digərləri arasında haqsızlıq, pislik, tamahkarlıq və kinlə doldular; etdi ki, adəbsiz işlər görsünlər. **30** Onlar hər cür etdiyim kimi sizin aranızda da əməyimin paxılılıq, qatılık, münaqışə ruhu, hiylə və pis bəhrəsini götürüm deyə dəfələrlə yanınıza niyyətə dolub-daşdırılar. Onlar qeybətçi, böhtançı, Allaha nifrət edən, söyüşçü, məğrur, maneələrə rast gəldim. **14** Mən həm Yunanlara, təkəbbürlü, pis işlərdə bacarıqlı, ata-anaya həm də barbarlara, həm aqillərə, həm də itaatsiz, **31** axmaq, xain, şəfqətsiz və rəhmətsizdir. **32** Hərçənd ki belə işlərlə məşğul olanların ölümə layiq olduğu barədə Allahın ədalətli hökmünü bilirlər, amma yənə də bu işləri görürələr, hətta belə işlər görən başqalarını da alqışlayırlar.

2 Beləliklə, sən ey başqasını mühakimə edən adam, kim olursansa-ol, sən də üzrzsüzən. Çünkü başqasını mühakimə edərkən özünü

də məhkum edirsən. Ona görə ki başqasını ağılsızlara tərbiyəçi, uşaqlara müəllimsən. **21** mühakimə etdiyin halda özün də həmin Bəs nə üçün başqalarını öyrətdiyin halda işləri görürsən. **2** Bızsə bilirik ki, belə işlərlə özün öyrənmirsən? Oğurlamamağı bəyan məşğul olanlara Allah həqiqətə əsasən hökm edərkən özün oğurlayırsan? **22** «Zina etmə» çıxarırr. **3** Ey belə işlərlə məşğul olanları dediyin halda özün zina edirsən? Bütlərdən mühakimə edərək özü də həmin işləri görən iyrənərkən məbədləri soyursan? **23** Qanunla insan! Məgər elə güman edirsən ki, Allahın öyünməyinə baxmayaraq, onu pozub Allahı hökmündən qaça biləcəksən? **4** Yaxud sən hörmətdən salırsan. **24** Axi belə yazılıb: «Sizin Allahın zəngin xeyirxalığına, həlimliyinə və üzünüzdən millətlər arasında Allahın adına sabırı olmasına xor baxırsan? Bəs anlamırsan küfr edilir». **25** Sünnetin yalnız o zaman faydası ki, Onun xeyirxalığı səni tövbəyə yönəldir? var ki, sən Qanuna əməl edəsən. Əgər sən **5** Amma sən Allahın qəzəbinin və ədalətli Qanunu pozursansa, sünnetli olduğun halda hökmünün zahir olacağı gün inadkarlığına və sünnetsiz adam kimi olursan. **26** Eləcə də əgər tövbə etməyən ürəyinə görə özün üçün qəzəb sünnet olunmamış adam Qanunun ədalətli toplayırsan; **6** Allah hər kəsə əməlinə görə tələblərinə riayət edirsa, sünnet olunmamasına əvəzini verəcək: **7** döyümlə yaxşı əməl sahibi baxmayaraq, sünnetli sayılır. **27** Onda cismən olaraq izzət, hörmət və ölməzlik axtaranlara sünnet olunmadığı halda Qanuna əməl edən əbədi həyat, (*aīnios g166*) **8** özlərini göstərərək adam səni mühakimə edəcək; sən ki yazılı həqiqətə tabe olmayıb haqsızlığa baş aynələrə Qanuna və sünnetə malik olduğun halda Qanunu isə qəzəb və hiddət göndərəcək. **9** Pislik edən pozursan. **28** Çünkü zahirən Yəhudü olan Yəhudü hər kəsə – əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da Yunana deyil, zahirən və cismən sünnet olunan da əziyyət və sixıntı, **10** yaxşı əməl sahibi olan sünnetli deyil. **29** Yalnız daxilən Yəhudü olan hər kəsə isə – əvvəlcə Yəhudiyə, sonra da Yəhudidir. Sünnet də ürəyə aid olub, yazılı başqa millətdən olana izzət, hörmət və sülh Qanuna görə deyil, Ruhun işidir. Belə adamın verəcək. **11** Çünkü Allah insanlar arasında tərifi də insandan yox, Allahdan gələr. tərəfkeşlik etməz. **12** Qanunu bilmədən günah edənlərin hamısı Qanunu bilməsələr də, həlak olacaqlar. Qanunu bilərək günah edənlərin də hamısı Qanunla mühakimə olunacaq. **13** Çünkü Allahın nəzərində Qanunu eşidənlər deyil, ona əməl edənlər saleh sayılır. **14** Beləcə Qanuna malik olmayan başqa millətlər təbiatlarına görə Qanuna əməl edəndə Qanuna malik olmadıqları halda onlar özləri üçün qanun olur. **15** Onlar bununla göstərirlər ki, Qanunun tələbləri ürəklərində yazılıb. Onların vicdanı buna şahiddir, düşüncələri də onları gah ittiham, gah da müdafiə edir. **16** Mənim elan etdiyim Müjdəyə görə, Allahın Məsih İsa vasitəsilə insanların gizli işlərini mühakimə edəcəyi gün belə olacaq. **17** Ey özünü Yəhudü adlandıran! Qanuna güvənərək Allahla öyünürsən; **18** Onun iradəsini bilirsən, Qanundan təlim aldığı üçün ən üstün dəyərləri ayırd edirsen; **19** əminsən ki, Qanunda bilik və həqiqətin əsasını tapdığın üçün korlara bələdçi, zülmətdə olanlara işiq,

3 Bəs Yəhudü olmanın nə üstünlüyü var? Sünnetin faydası nadir? **2** Hər cəhətdən böyük üstünlüyü var. Hər şeydən əvvəl, Allahın sözləri Yəhudilərə əmanət edilib. **3** Əgər onlardan bəzisi iman etmədisə, onda nə olacaq? Məgər onların imansızlığı Allahın sədaqətini ləğv edə bilər? **4** Əslə! Bütün insanlar yalançı olsa da, Allah haqlıdır. Necə ki yazılıb: «Sən Öz sözlərində haqlı çıxacaqsan, Mühakimə etdiyin zaman qalib gələcəksən». **5** Bəs bizim haqsızlığımız Allahın ədalətli olduğunu üzə çıxarırsa, onda nə deyə bilərik? İnsanların düşündüyü kimi soruşuram: Allah üzərimizə qəzəbini gətirən zaman haqsızdır mı? **6** Əslə, haqlıdır! Bəs Allah dünyani başqa cür necə mühakimə edə bilər? **7** «Bəs mənim yalanım Allahın həqiqətini ucaldıb Ona izzət gətirirsə, nə üçün mən üstəlik bir günahkar kimi mühakimə olunmalyam?» deyə soruşa bilərlər. **8** Belə isə, «gəlin pislik edək ki, bundan yaxşılıq əmələ gəlsin» deyə bilərikmi? Bəzi adamlar

bizə böhtan atıb söyləyir ki, biz belə öyrədirik. Allahı deyilmə? Əlbəttə, başqa millətlərin də Belə söyləyənlər haqlı olaraq cəza alacaq. **9** Bəs Allahıdır. **10** Çünkü yalnız bir Allah var və nə deyək? Biz Yəhudilərin üstünlüyü varmı? O, sünnetliləri imanla, sünnetlərini də iman əlbəttə, yox! Çünkü biz artıq həm Yəhudiləri, vasitəsilə saleh sayacaq. **11** Onda biz iman həm də Yunanları təqsirləndirdik ki, onların vasitəsilə Qanunu ləğv edirikmi? Əslə! Əksinə, hamisi günahın hökmü altındadır. **12** Necə onu bir daha təsdiq edirik.

ki yazılıb: «Saleh olan yoxdur, Bir nəfər belə, yoxdur. **13** Dərk edən bir kəs yoxdur, Allahı axtaran yoxdur. **14** Hamısı yoldan azib, Onlardan fayda yoxdur. Bir nəfər də olsun Yaxşı iş görən yoxdur». **15** «Boğazları açıq qəbirdir, Dilləri yalan danışır». «Dodaqlarında gürzə zəhəri var». **16** «Ağızları lənət və acı sözlərlə doludur». **17** «Ayaqları qan tökməyə tələsir, **18** Yollarında viranəlik və fəlakət var, **19** Əmin-amanlıq yolu nədir, bilmirlər». **20** «Onların gözündə Allah qorxusu yoxdur». **21** Biz bilirik ki, Qanunda deyilənlərin hamisi Qanunun hökmü altında olanlara aiddir; belə ki bütün dillər sussun və bütün dünya Allahın hökmünə məruz qalsın. **22** Beləliklə, Qanuna əməl etməklə heç bir insan Allahın önünde saleh sayılmayacaq. Çünkü Qanun vasitəsilə günah dərk olunur. **23** Amma indi Qanuna bağlı olmayaraq Allahdan gələn salehlik zahir olub. Buna Qanun da, Peyğəmbərlərin yazıları da şahadət edir. **24** Allahdan gələn bu salehlik İsa Məsihə iman vasitəsilə Ona iman gətirənlərin hamısına verilir. Heç kəsə fərq qoyulmur. **25** Çünkü hamı günah edib, Allahın izzətindən məhrum olub **26** və Onun lütfü ilə də Məsih İsada satin alınmışa nail olaraq bir hədiyyə kimi saleh sayılır. **27** Allah İsanı kəffarə qurbanı olaraq təqdim etdi ki, iman edənlərin günahları Onun qanı vasitəsilə bağışlansın. Bunu Öz salehliyini göstərmək üçün etdi. Çünkü sabırlı olub qabaqcə edilən günahları cəzasız qoymuşdu. **28** Bunu etdi ki, indiki zamanda salehliyini zahir etsin; beləcə Özü ədaləti olsun, İsaya olan imana əsaslananı da saleh saysın. **29** Bəs biz nə ilə öyünə bilərik? Heç bir şeylə. Hansı ehkama əsaslanı bilərik? Qanuna əməl etmək ehkaminam? Xeyr, yalnız iman ehkaminam! **30** Çünkü bu nəticəyə gəlirik ki, insan Qanuna əməl etməklə deyil, iman vasitəsilə saleh sayılır. **31** Məgər Allah yalnız Yəhudilərin Allahıdır? Başqa millətlərin də

4 Bəs onda cismani əcdadımız İbrahim haqqında nə deyə bilərik? O nə əldə etdi? **5** Əgər İbrahim öz əməlləri ilə saleh sayilsayıdı, öyünməyə haqqı olardı, amma Allahın önünde yox. **6** 3 Müqəddəs Yazı nə deyir? «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı». **7** 4 Əməl edənin muzdu ona hədiyyə sayılmaz, bu onun haqqıdır. **8** Lakin əməl etməyib allahsız adamları saleh sayan Allaha iman edən şəxsin imanı ona salehlik sayılır. **9** Davud da o adamın bəxtiyarlığından danışır ki, Allah əməlinə baxmayıb onu saleh sayır: **10** «Üsyankarlığı bağışlanan, Günahı əfv olunan insan Nə bəxtiyardır! **11** Rəbb tərafindən təqsirkar sayılmayan insan Nə bəxtiyardır!» **12** Məgər bu bəxtiyarlıq yalnız sünnetlilərə məxsusdur, yoxsa sünnetlərə də aiddir? Bəli, biz deyirik ki, İbrahimin imanı ona salehlik sayıldı. **13** **14** Nə vəziyyətdə sayıldı? Sünnet olunandan sonra, yoxsa sünnet olunandan əvvəl? Sünnet olunandan sonra deyil, sünnet olunandan əvvəl! **15** O, sünnetlər ikən imanla malik olduğu salehliyi təsdiq edən möhür olaraq sünnet əlamətini aldı. Beləcə İbrahim sünnetlər olaraq iman edən hamının atası oldu ki, onlara da imanları salehlik sayılsın. **16** Atamız İbrahim həm də o sünnetli olanların atası oldu ki, sadəcə sünnetli olmaqla qalmayıb, onun sünnet edilməmişdən əvvəl malik olduğu iman izi ilə gedirlər. **17** Çünkü İbrahim və onun nəslinə dünyani əşyalı vədi Qanun vasitəsilə deyil, imanla saleh sayılmaq vasitəsilə verildi. **18** Əgər Qanuna əsaslananlar varis olsayıdı, onda iman mənasız, vəd də təsirsiz olardı. **19** Çünkü qanun Allahın qəzəbini üzə çıxarı. Amma qanun olmayan yerdə onun pozulması da olmur. **20** Buna görə də vəd imanla həyatə keçir ki, Allahın lütfünə bağlı olsun və İbrahimin bütün nəslini - yalnız Qanuna deyil, İbrahimin malik olduğu həmin imanla da əsaslananları əhatə etsin.

İbrahim iman etdiyi Allahın – ölülərə həyat vasitəsilə Allahla barışığa nail olmuşuq. **12** verən, yoxluqdan varlıq yaradan Allahın önündə Beləliklə, günah bir insan vasitəsilə, ölüm də hamımızın atasıdır. Necə ki yazılıb: «Səni çoxlu günah vasitəsilə bu dünyaya gəldi. Beləcə ölüm millətin atası etdim». **18** Heç bir ümidi olmadığı bütün insanlara yayıldı, çünki hamı günah halda İbrahim çoxlu millətin atası olacağına etdi. **19** Qanundan əvvəl də dünyada günah ümidi inandı. Çünkü ona deyilmişdi ki, «nəslin var idi. Amma qanun olmayanda günah hesaba o qədər olacaq». **19** Hətta təxminən yüz yaşında alımmır. **14** Lakin Adəmdən Musaya qədər ölüm ikən öz bədəninin artıq ölüya bənzədiyini, arvadı hamiya, hətta Adəmin əmri pozmasına bənzər Saranın da bətninin ölü olduğunu anladı, amma bir günah etməyənlərə də hökmranlıq etdi. imanı azalmadı. **20** Allahın vədində imansızlıqla Adəm o gələcək insanların əvvəlcədən göstərilən şübhə etmədi, eksinə, imanında möhkəm durub təsviri idi. **15** Amma Allahın ənamı təqsir kimi Allahı izzətləndirdi. **21** Tamamilə əmin idi deyil. Çünkü bir adamın təqsiri üzündən çox ki, Allah verdiyi vədi yerinə yetirməyə də adam ödüsə də, Allahın lütfü və bir Adamın, qadirdir. **22** Buna görə də imanı ona salehlik yəni İsa Məsihin lütfü ilə verilən ənam bir çoxları sayıldı. **23** «Salehlik sayıldı» sözləri yalnız üçün daha böyük təsir göstərdi. **16** Allahın İbrahim üçün yazılmayıb; **24** Rəbbimiz İsanı ənamı həmin bir adamın günahının nəticəsi ölülər arasından Dirildənə iman etməklə saleh kimi deyil: bir günahdan sonra gələn hökm sayılacaq bizlər üçün də belə yazılmışdır. **25** İsa məhkumluq gətirdi, amma çoxlu təqsirdən sonra gələn ənam salehlik gətirdi. **17** Əgər bir adamın təqsiri üzündən ölüm həmin adamın vasitəsilə hökmranlıq etdisə, Allahın bol lütfünü və salehlik ənamını qəbul edənlər bir Adam, yəni İsa Məsih vasitəsilə daha qəti olaraq həyatda hökmranlıq edəcək. **18** Deməli, necə ki bir təqsir üzündən bütün adamlar məhkum olundu, eləcə də bir saleh əmələ görə bütün adamlara yaşamaq üçün salehlik verildi. **19** Necə ki bir adamın itaətsizliyi üzündən bir çoxları günahkar sayıldı, eləcə də bir Adəmin itaəti sayəsində bir çoxları saleh sayılacaq. **20** Qanunun meydana gəlməsi təqsirin çıxmasına səbəb oldu. Lakin günah çıxalan yerdə Allahın lütfü daha da çıxaldı. **21** Nəticədə günah ölüm vasitəsilə hökmranlıq etdiyi kimi lütf də salehlik vasitəsilə hökmranlıq edir; belə ki lütf Rəbbimiz İsa Məsihin vasitəsilə əbədi həyat versin. (*aiōnios g166*)

5 Beləliklə, imanla saleh sayıldığımız üçün

Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla barışmış oluruq. **2** Elə Məsihin vasitəsilə də daxilində qaldığımız lütfə imanla nail olduq və Allahın izzətinə ümid bağlamagımıza fəxr edirik. **3** Yalnız bununla deyil, çəkdiyimiz əziyyətlərlə də fəxr edirik, çünkü bilirik ki, əziyyətdən dözüm, **4** döyümdən Allaha xoş galmə, Allaha xoş gəlmədən ümid yaranır. **5** Ümidimiz də boşça çıxmır, çünkü Allah məhəbbəti bizə verilən Müqəddəs Ruh vasitəsilə ürkələrimizə tökülib. **6** Biz hələ gücsüz ikən Məsih müəyyən zamanda allahsız adamların uğrunda öldü. **7** Saleh bir adam uğrunda kiminsə ölməsi çətin işdir; bəlkə də yaxşı bir adam uğrunda kiminsə ölməyə casarət edər. **8** Lakin Allah bizə olan məhəbbətini bununla sübut edir ki, biz hələ günahkar ola-ola Məsih bizim uğrumuzda öldü. **9** Beləcə Onun qanı ilə indi saleh sayıldığımıza görə Onun vasitəsilə də Allahın qəzəbindən mütləq xilas olacağıq. **10** Əgər biz Allahın düşməni olduğumuz vaxt Onun Oğlunun ölməsi ilə Allahla barışdıqsa, barışdıqdan sonra Onun hayatı vasitəsilə daha qəti olaraq xilas olacağıq. **11** Yalnız bununla deyil, Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə Allahla da fəxr edirik ki, indi Onun

6 Bəs nə deyə bilərik? Günah işlətməyi davam etdirək ki, Allahın lütfü çıxalsın? **2** Əsla! İndi ki biz günaha münasibətdə ölmüşük, artıq günah içində necə yaşaya bilərik? **3** Məgər bilmirsiniz ki, biz hamımız Məsih İsa ilə birləşmək üçün vəftiz olunarkən həmin vəftizlə Onun ölümü ilə birləşdik? **4** Deməli, vəftiz olunub Onun ölümü ilə birləşməklə biz də Onunla birgə dəfn olunduq; belə ki Atanın izzəti ilə Məsih ölürlər arasında dirildiyi kimi biz də həmin cür yeni

hayat sürək. 5 Əgər Onun ölümünə bənzər ölümə Onunla bir olmuşuqsa, Onun dirilməsinə bənzər dirilmədə də Onunla bir olacaq. 6 Bunu bilirik ki, günahlı bədənin aradan qaldırılması üçün, daha günaha qul olmayaq deyə köhnə mənliyimiz Onunla birlidə çarmixa çəkildi. 7 Çünkü ölmüş adam günahdan azad olub. 8 Əgər Məsihlə ölmüşüksə, Onunla yaşayacağımıza da inanırıq. 9 Çünkü bilirik ki, Məsih ölürlər arasında dirildiyinə görə bir daha ölməyəcək və ölüm Ona artıq hökmənlilik etməz. 10 Onun ölümü günahın müqabilində ilk və son ölüm oldu, yaşadığı hayatı isə Allah üçün yaşayır. 11 Beləcə siz də özünüzi Məsih İsada olaraq günaha münasibətdə ölü, Allaha münasibətdə isə diri sayın. 12 Ona görə də qoymayı ki, günah sizin fani bədəninizə hökmənlilik etsin və siz də bədəninizin ehtiraslarına itaət edəsiniz. 13 Bədəninizin üzvlərini də haqsızlıq aləti olmaq üçün günaha təslim etməyin; əksinə, özünüzi ölürlər arasında dirilənlər kimi Allaha, bədəninizin üzvlərini də salehlik aləti olmaq üçün yenə Allaha təslim edin. 14 Günah sizə hökmənlilik etməyəcək, ona görə ki siz Qanun altında deyil, lütf altındasınız. 15 İndi nə edək? Qanun altında deyil, lütf altında olduğumuz üçün günah edəkmi? Əsla! 16 Məgər bilmirsiniz ki, itaətlə qullar kimi özünüzi kimə təslim etsəniz, onun da qullarınız? Ya ölümə aparan günahın ya da salehliyə aparan itaətin qulları ola bilərsiniz. 17 Amma Allaha şükür olsun ki, əvvəllər günahın qulları olduğunuz halda özünüzi həsr etdiyiniz təlimin nümunəsinə türəkdən itaət etdiniz. 18 Beləcə günahdan azad olub salehliyin qulu oldunuz. 19 Cismani təbiətinizin zəifliyi üzündən insanların düşündüyü kimi danışıram. Necə əvvəllər üzvlərinizi murdarlığı və Qanunu pozmaq üçün qanunsuzluğa qul kimi təslim etmişdiniz, eləcə də indi üzvlərinizi müqəddəs olmaq üçün salehliyə qul kimi təslim edin. 20 Çünkü siz günahın qulları olanda salehliyə əməl etməkdən azad idiniz. 21 Bəs o zaman nə bəhrə götürdünüz? İndi artıq o şeylərdən utanırsınız. Axı onların axırı ölümdür. 22 Amma indi günahdan azad edilib Allaha qul olduğunuz

üçün götürdüyüünüz bəhrə sizi müqəddəsliyə aparır və bunun axırı da əbədi həyatdır. (aīōnios g166) 23 Çünkü günahın əvəzi ölümdür, Allahın ənamı isə Rəbbimiz Məsih İsada olan əbədi həyatdır. (aīōnios g166)

7 Ey qardaşlar, bunu Qanunu bilənlərə söyləyirəm, məgər bilmirsiniz ki, insan yalnız sağ ikən qanun onun üzərində hökmə malikdir? 2 Məsələn, ərli qadın qanunla ərinə o vaxtacan bağlıdır ki, əri sağdır; amma əri öldükdə qadın nikah qanunundan azad olur. 3 Buna görə də əgər qadın əri sağ ikən başqa bir kişiyyə ərə gedirse, zinakar sayılır. Amma əri əlsə, qadın qanundan azad olur və başqa bir kişiyyə ərə getdiğdə zinakar olmur. 4 Eləcə də, qardaşlarım, siz də Məsihin bədəni vasitəsilə Qanuna münasibətdə ölüsünüz ki, başqasına, yəni ölürlər arasında dirilmiş Məsihə məxsus olasınız; belə ki Allah üçün bəhrə verək. 5 Çünkü biz cismani təbiətə görə yaşayarkən günahın Qanun vasitəsilə gələn həvəsləri üzvlərimizdə fəal idi. Buna görə də biz ölüm üçün bəhrə verirdik. 6 Amma indi əvvəlcə əsiri olduğumuz Qanuna münasibətdə ölüb, ondan azad olduq. Neticədə yazılı Qanunun köhnə yolunda deyil, Ruhun yeni yolunda qulluq edirik. 7 Bəs nə deyə bilərik? Qanun günahdır mı? Əsla! Qanun olmasayıdı, günahın nə olduğunu bilməzdim. Əgər Qanun «tamah salma» deməsəydi, tamahın nə olduğunu anlamazdım. 8 Lakin günah bu əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məndə hər növ tamah əmələ gətirdi; çünkü Qanun olmasa, günah ölüdür. 9 Bir vaxt Qanun məndə yox ikən mən sağ idim, amma o əmr mənə gələndə günah dirildi, 10 mənsə öldüm. Beləcə anladım ki, mənə həyat verməli olan bu əmr mənə ölüm gətirdi. 11 Çünkü günah o əmrin vasitəsilə fürsət tapıb məni azıldı və onunla məni öldürdü. 12 Buna görə də Qanun müqəddəsdir, əmr də müqəddəs, ədalətli və yaxşıdır. 13 Belə çıxır ki, yaxşı olan bir şey mənə ölüm gətirdi? Əsla! Məhz günah, günah olduğu aşkar olsun deyə yaxşı olan bir şeyin vasitəsilə mənə ölüm gətirdi; belə ki günah əmrin vasitəsilə hədsiz günahlı olduğunu göstərsin. 14 Biz bilirik ki, Qanun ruhanıdır, mənsə cismanı olub qul kimi

günaha satılmışam. 15 Çünkü nə iş gördüyüümü deyil. 10 Əgər Məsih sizdədirsa, bədəniniz anlamıram; istədiyimi deyil, nifrat etdiyim şeyi günah səbəbindən ölü, ruhunuzsa salehlilik edirəm. 16 Əgər istəmədiyimi edirəmsə, onda səbəbindən diridir. 11 Əgər İsanı ölülər arasından təsdiq edirəm ki, Qanun yaxşıdır. 17 Elə isə Dirildənin Ruhu sizdə yaşayırsa, Məsihi ölülər artıq mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu arasından Dirildən, sizdə yaşayan Ruhu ilə işi görür. 18 Bilirəm ki, daxilimdə, yəni cismani sizin də fani bədənlərinizə həyat verəcək. 12 təbiətimdə yaxşı bir şey yaşamır; çünkü yaxşı Beləliklə, ey qardaşlar, biz cismani təbiətimizə şey etmək istəyi məndə var, amma onu yerinə borclu deyilik ki, ona görə yaşayaq. 13 Çünkü yetirməyə qادر deyiləm. 19 İstədiyim yaxşı şeyi cismani təbiətə görə yaşayırınızsa, oləcəksiniz, etmirəm, amma istəmədiyim pis şeyi edirəm. amma bədənin pis əməllərini Ruhun vasitəsilə 20 Əgər istəmədiyim şeyi edirəmsə, onda artıq öldürüsünüzsə, yaşayacaqsınız. 14 Allahın Ruhu mən deyil, daxilimdə yaşayan günah bu işi ilə yönəldilənlərin hamısı Allahın oğullarıdır. görür. 21 Beləcə bu nəticəyə gəlirəm ki, yaxşılıq 15 Axi siz köləlik ruhunu almadınız ki, yenə etmək istərkən məndə pişlik üzə çıxır. 22 Bir də qorxu içində yaşayasınız; övladlıq Ruhunu yandan daxili varlığım Allahın qanunundan aldınız. Elə o Ruhun vasitəsilə Allaha «Abba, zövq alır. 23 Amma üzvlərimdə başqa bir qanun Ata» deyə nida edirik. 16 Elə Ruh Özü bizim da görürəm ki, ağlımin təsdiq etdiyi Qanunla ruhumuzla birgə şəhadət edir ki, biz Allahın mübarizə aparır və üzvlərimdə olan günah övladlarıyız. 17 Əgər Onun övladlarıyıqsa, qanununa məni əsir edir. 24 Necə də yaziq deməli, həm də varisləriyik. Əgər Məsihin insanı! Ölümə düşçər olan bu bədəndən məni izzətinə şərik olmaq üçün Onun çəkdiyi əzablar kim xilas edə bilər? 25 Rəbbimiz İsa Məsihin şərik oluruqsa, Allahın varisləri və Məsihin vasitəsilə Allaha şükür olsun! Beləcə mən irs şəriki oluruq. 18 Belə düşünürəm ki, ağlımla Allahın qanununa, cismani təbiətimlə çəkdiyimiz indiki əzablar bizə zahir olacaq isə günah qanununa qulluq edirəm.

8 Deməli, indi Məsih İsada olanlara heç bir məhkumluq yoxdur. 2 Çünkü həyat verən Ruhun qanunu səni günah və ölüm qanunundan Məsih İsa vasitəsilə azad etdi. 3 Beləcə cismani təbiət üzündən gücsüz olan Qanunun edə bilmədiyini Allah etdi: Öz Oğlunu günahlı cismin bənzərində günah qurbanı olaraq göndərib günahi Onun cismi ilə məhkum etdi ki, 4 Qanunun ədalətli tələbləri artıq cismani təbiətə görə yox, Ruha görə həyat sürən bizlərdə yerinə yetsin. 5 Cismani təbiətə görə yaşayanlar cismani şeylər barədə düşünür, Ruha görə yaşayanlar isə Ruhla bağlı şeylər barədə düşünür. 6 Cismani təbiətə uyan fikirlər ölüm, Ruha uyan fikirlərsə həyat və sülh getirir. 7 Çünkü cismani təbiətə uyan fikirlər Allah'a qarşı düşmənçilik edir; belə ki bunlar Allahın qanununa tabe deyil və ola da bilməz. 8 Həmçinin cismani təbiətdə olanlar Allahı razi sala bilməz. 9 Lakin Allahın Ruhu sizdə yaşayırsa, siz cismani təbiətdə deyil, Ruhdasınız. Kimdə Məsihin Ruhu yoxdursa, o adam Məsihə məxsus

izzətlə heç müqayisəyə gəlməz. 19 Yaradılış Allahın oğullarının zahir olmasını böyük həsrətlə gözləyir. 20 Çünkü yaradılış öz iradəsi ilə deyil, onu Təslim Edənin iradəsi ilə puçluğa təslim edildi. Amma ümidivardır ki, 21 yaradılış özü də çürüməyə əsir olmaqdan xilas olub, Allah övladlarının izzəti azadlığına qovuşacaq. 22 Çünkü bilirik ki, bütün yaradılış indiyəcən birlilikdə inildəyib doğuş ağrısı çəkir. 23 Ancaq təkcə yaradılış yox, Ruhun nübarını alan biz özümüz də övladlığa qəbul olunmağımızı, yəni bədənimizin satın alınmasını gözləyərək içimizdə inildəyirik. 24 Çünkü biz ümidi xilas olduq. Amma gözə görünən ümid ümid deyil. Axi kim gördüyü şeyə ümid edər? 25 Amma görmədiyimiz şeyə ümid edəndə onu səbirlə gözləyirik. 26 Beləcə Ruh da bizə zəif olarkən kömək edir. Biz nə üçün və necə dua etmək lazım olduğunu bilmirik, lakin Ruh Özü dillə deyilməyən ahlarla vəsatətçilik edir. 27 Ürəkləri sinayan Allah da Ruhun nə düşündüyünü bilir, çünkü Ruh Allahın iradəsinə görə müqəddəslər üçün vəsatətçilik edir. 28 Biz bilirik ki, hər şey

birlikdə Allahı sevənlərin, Onun məqsədinə «işhaqdan törəyənlər sənin nəslin adlanacaq» görə çağırılanların xeyrinə işləyir. **29** Çünkü deyilib. **8** Bu o deməkdir ki, Allahın övladları Allah qabaqcadan tanıdığı adamları Öz Oğlunun cismanı övladlar deyil, Allahın vədinə görə surətinə uyğunlaşmaq üçün əvvəlcədən təyin doğulan övladlardır ki, bunlar İbrahimin nəslini etdi ki, O, çoxlu qardaş arasında ilk doğulan sayılır. **9** Çünkü belə vəd verilmişdi: «Gələn il bu olsun; **30** əvvəlcədən təyin etdiyi adamları vaxt gələcəyəm və Saranın bir oğlu olacaq». da çağırıldı; çağırduğu adamları da saleh saydı; **10** Yalnız bu yox, Rivqa da bir kişidən, yəni saleh saydığı adamları da izzətləndirdi. **31** Babamız işhaqdan hamilə oldu. **11** Amma Bəs bunlar barədə nə deyə bilərik? Əgər Allah iki oğlu hələ anadan olmamış və yaxşılıq ya bizimlədirə, kim biza qarşı dura bilər? **32** O pislik etməmiş ikən Allah Rivqaya «böyüyü Öz Oğlunu belə, əsirgəməyiib Onu hamimizin kiçiyinə qulluq edəcək» dedi; belə ki Allahın uğrunda ölümə təslim etdi, Onunla birgə seçim məqsədi onların əməllərinə deyil, Öz bütün şeyləri də biza lütf etməyəcəkmi? **33** çağırışına əsaslanaraq bərqərar olsun. **13** Necə Allahın seçdiyi adamları kim ittiham edə bilər? ki yazılıb: «Yaqubu sevdim, Esava isə nifrat Onları saleh sayan Allahdır! **34** Məhkum edən etdim». **14** Bəs indi nə deyə bilərik? Məgər Allah kimdir? Ölmüş, üstəlik dirilmiş Məsih İsa ədalətsizlik edir? Əsla! **15** Çünkü O, Musaya həm Allahın sağındadır, həm də bizim üçün deyir: «Kimə istəsəm, mərhəmət edərəm, kimə vəsatətçilik edir. **35** Məsihin məhəbbətindən bizi istəsəm, rəhm edərəm». **16** Beləliklə, seçim kim ayıra bilər? Əziiyyətmi, sixintimi, təqibmi, insanın istəyindən yaxud səyindən deyil, yalnız aqlıqmı, cılpaqlıqmı, təhlükəmi, qılıncımı? **36** mərhəmət edən Allahdan asılıdır. **17** Ona görə Necə ki yazılıb: «Biz gün boyu Sənin uğrunda da Müqəddəs Yazida Allah firona deyir: «Səni öldürülüürük, Qurbanlıq qoyunlar sayılırlıq». **37** buna görə ucaltdım ki, Öz gücümüz sənin Lakin bizi Sevənin vasitəsilə bütün bunlarda üzərində göstərim və adım bütün dünyaya tam qələbə qazanırıq. **38** Çünkü əminəm ki, nə elan edilsin». **18** Deməli, Allah kimə istəyirsə, ölüm, nə həyat, nə mələklər, nə başçılar, nə mərhəmət edir, kimi istəyirsə, inadkar edir. indiki, nə də gələcək şeylər, nə qüvvələr, **39** nə **19** İndi sən mənə deyə bilərsən: «Bəs Allah ucaqliq, nə dərinlik, nə də başqa bir məxlüq bizi daha nə üçün bizi təqsirkar çıxarı? Məgər Rəbbimiz Məsih İsada olan Allah məhəbbətindən kimsə Onun iradəsinin əleyhinə gedə bilər?» ayırmaga qadir olmayıacaq.

9 Məsihdə həqiqəti söyləyirəm, yalan danışmirəm, vicdanım dediklərimi Müqəddəs Ruhda təsdiq edir ki, **2** ürəyimdə böyük bir kədər, daimi bir iztirab var. **3** Çünkü qardaşlarımın, yəni cismanı soydaşlarımın xatırını mən özüm Məsihdən uzaqlaşılın lənət qazanmağımı istərdim; **4** bu, israillilərdir ki, övladlığa götürülmə, izzət, əhdlər, Qanunun verilməsi, məbadə ibadəti və vədlər onlara məxsusdur. **5** Əcdadlar da onlara məxsusdur, Məsih də cismən onlardandır; O hər şeyin üzərində olan Allahdır ki, Ona əbədi alqış olsun! Amin. (aiən g165) **6** Lakin bu o demək deyil ki, Allahın kəlamı boşça çıxıb. Çünkü İsraildən törəyənlərin heç də hamısı İsrailə məxsus deyil. **7** İbrahimin nəslindən olanların heç də hamısı İbrahimin övladları deyil. Amma

20 Amma, ey insan, sən kimsən ki, Allahla mübahisəyə girisirsən? Məgər düzəldilən bir şey onu düzəldənə «Məni niyə bu cür yaratdır?» deyə bilər? **21** Məgər dulusçunun işlətdiyi gilə ixtiyarı çatmış ki, həmin gildən bir qabı şərəfli iş üçün, o biri qabı isə şərəfsiz iş üçün düzəltsin? **22** Əgər Allah qəzəbini göstərmək və qüdrətini bildirmək istəyərək qəzəbinə gəlib məhv olmağa hazırlanmış qablara böyük səbirlə dözdüsə, biz nə deyə bilərik? **23** Məgər O bunu etdi ki, qabaqcadan izzət üçün hazırladığı mərhəmət tapan qablara izzətinin necə zəngin olduğunu bildirsin? **24** O qablalar bizik ki, Allah yalnız Yəhudilər arasından deyil, həm də başqa millətlər arasından çağırıldı. **25** Necə ki Huşənin kitabında deyilir: «“Xalqım deyil” dediyimə “Xalqımsan” deyəcəyəm, “Sevdiyim deyil” dediyimə “Sevdiyimsən”

deyəcəyəm». **26** «Onlara “siz Mənim xalqım hamısının Rəbbi birdir və Onu çağırınların deyilsiniz” deyilən yerdə “siz var olan Allahın hamısına bol bərəkət verir. **13** Çünkü «Rəbbin övladlarınızınız” deyiləcək». **27** Yeşaya da İsrail adını çağırın hər kəs xilas olacaq». **14** Bəs barədə belə nida edir: «İsrail övladlarının sayı onlar iman etmədikləri Şəxsi necə çağıracaqlar? dəniz qumu qədər çox olsa belə, Ancaq sağ Barəsində eşitmədikləri Şəxsə necə iman qalanları xilas olacaq. **28** Çünkü Rəbb yer üzündə edəcəklər? Vəz edən olmasa, necə eşidəcəklər? hökmünü Tam və tez yerinə yetirəcək». **29** **15** Göndərilməsələr, necə vəz edəcəklər? Yeşayanın qabaqcadan söylədiyi kimi: «Əgər Necə ki yazılıb: «Xoş xəbəri Müjdələyənin Ordular Rəbbi Bizim xalqdan bir neçə Sağ qədəmləri necə də gözlərdi!» **16** Amma qalan adam qoymasıydı, Biz Sodom kimi Müjdəyə hamı qulaq asmadı. Çünkü Yeşaya olardıq, Homorraya bənzəyərdik». **30** Bəs nə deyir: «Ya Rəbb, xəbərimizə kim inandı?» **17** deyə bilərik? Salehliyin ardınca getməyən Beləliklə, iman eşitməkdən, eşitmək də Məsihin başqa millətlər salehliyi, yəni imanla gələn kəlamı vasitəsilə yaranır. **18** Lakin soruşuram: salehliyi əldə etdilər. **31** Amma salehlik göstərən məgər onlar eşitmədilər? Əlbəttə ki, eşitdilər: Qanunun ardınca gedən İsrail xalqı bu Qanuna «Avazları bütün dünyaya yayıldı, Sözləri yerin çata bilmədi. **32** Nə üçün? Çünkü imanla yox, ucqarlarına çatdı». **19** Bir də soruşuram: əməllərlə gedirdilər. Beləcə büdrəmə daşına məgər İsrail anlamadı? Musa ilk olaraq deyir: ilişidilər. **33** Necə ki yazılıb: «Budur, Sionda bir «Mən sizi xalq olmayanlarla qısqandıracağam, büdrəmə daşı və yixma qayası qoyuram. Ona iman edən kəs utandırılmaz».

10 Ey qardaşlar, İsraililərin xilasını ürəkdən arzulayıram və bunun üçün Allaha dua edirəm. **2** Onların barəsində şəhadət edirəm ki, Allah naminə qeyrət çəkirlər, amma bu qeyrət biliyə əsaslanır. **3** Çünkü onlar Allahdan gələn salehliyi anlamayıb öz salehliklərini bərqərar etməyə çalışmaqla Allahın salehliyinə tabe olmadılar. **4** Məsih Qanunun sonu olub ki, olan bir İsrailiyəm. **2** Allah qabaqcadan tanıdığı iman gətirən hər kəs saleh sayılsın. **5** Musa Öz xalqını rədd etmədi. Məgər siz bilmirsiniz Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazar: «Bu ki, Müqəddəs Yazıcı İlyas barədə nə deyilir? şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində İlyas İsraildən Allaha şikayət edib deyir: **3** yaşayacaq». **6** Amma imanla gələn salehlik barədə belə deyilir: «Ürəyində demə ki, “Kim qurbangahlarını dağıtdılar. Təkcə mən qaldım, göylərə, yəni Məsihi endirməyə çıxacaq?” **7** onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». ya da “Kim dibsiz dərinliyə, yəni Məsihi ölülər arasından qaldırmağa enəcək?” (Abysos g12) **8** Özüm üçün Baal qarşısında diz çökməmiş Bəs onda nə deyilir? «Kəlam sənə çox yaxındır, yeddi min adamı saxlamışam». **5** Beləcə indi o sənin dilində və ürəyindədir». Biz elə həmin də Allahın lütfü ilə seçilmiş sağ qalanlar iman kələməni vəz edirik: **9** əgər sən İsanın var. **6** Əgər bu, lütfə oldusa, daha əməllərlə Rəbb olduğunu dilinlə iqrar edib Allahın Onu deyil; yoxsa lütf daha lütf olmaz. **7** Onda nə ölülər arasından diriltdiyinə ürəkdən inansan, deyə bilərik? İsrail axtardığını əldə etmədi, xilas olacaqsan. **10** Çünkü insan ürəkdən iman seçilmişlər əldə etdilər; digərləri isə inadkar etməklə saleh sayılır və dili ilə iqrar etməklə oldu. **8** Necə ki yazılıb: «Allah onları dərin xilas olur. **11** Belə ki Müqəddəs Yazıcı deyilir: yuxuya saldı, Onlara bu günədək görməyən «Ona iman edən hər kəs utandırılmayacaq». **12** gözlər, Eşitməyən qulaqlar verdi». **9** Davud da Burada Yəhudi ilə Yunan arasında fərq yoxdur, belə deyir: «Süfrələri onlara tələ, tor, Büdrəmə

Yeşaya isə cəsarətlə deyir: «Rəbb deyir: “Məni axtarmayanlar tərəfindən tapıldım, Məni soruşturanlara Mən zühur etdim”». **21** İsrail barədə isə belə deyir: «Gün boyu itaatsiz, dikbaş xalqı əllərimi uzadıb durdum».

11 Beləliklə, soruşuram: məgər Allah Öz xalqını rədd etdi? Əsla! Çünkü mən özüm etməyə çalışmaqla Allahın salehliyinə tabe İbrahim nəslindən, Binyamin qabiləsindən Qanunla gələn salehlik haqqında belə yazar: «Bu ki, Müqəddəs Yazıcı İlyas barədə nə deyilir? şeyləri yerinə yetirən adam bunların sayəsində İlyas İsraildən Allaha şikayət edib deyir: **3** yaşayacaq». **6** Amma imanla gələn salehlik **4** Bəs Allahdan ona hansı cavab geldi? «Mən qurbangahlarını dağıtdılar. Təkcə mən qaldım, göylərə, yəni Məsihi endirməyə çıxacaq?” **7** onlar canımı almaq üçün məni də axtarırlar». ya da “Kim dibsiz dərinliyə, yəni Məsihi ölülər arasından qaldırmağa enəcək?” (Abysos g12) **8** Özüm üçün Baal qarşısında diz çökməmiş Bəs onda nə deyilir? «Kəlam sənə çox yaxındır, yeddi min adamı saxlamışam». **5** Beləcə indi o sənin dilində və ürəyindədir». Biz elə həmin də Allahın lütfü ilə seçilmiş sağ qalanlar iman kələməni vəz edirik: **9** əgər sən İsanın var. **6** Əgər bu, lütfə oldusa, daha əməllərlə Rəbb olduğunu dilinlə iqrar edib Allahın Onu deyil; yoxsa lütf daha lütf olmaz. **7** Onda nə ölülər arasından diriltdiyinə ürəkdən inansan, deyə bilərik? İsrail axtardığını əldə etmədi, xilas olacaqsan. **10** Çünkü insan ürəkdən iman seçilmişlər əldə etdilər; digərləri isə inadkar etməklə saleh sayılır və dili ilə iqrar etməklə oldu. **8** Necə ki yazılıb: «Allah onları dərin xilas olur. **11** Belə ki Müqəddəs Yazıcı deyilir: yuxuya saldı, Onlara bu günədək görməyən «Ona iman edən hər kəs utandırılmayacaq». **12** gözlər, Eşitməyən qulaqlar verdi». **9** Davud da Burada Yəhudi ilə Yunan arasında fərq yoxdur, belə deyir: «Süfrələri onlara tələ, tor, Büdrəmə

daşı və cəza olsun. **10** Gözlərinə qara gəlsin, millətlərdən xilas olanların sayı tamamlansın. **26** görəməsinlər, Belləri həmişə bükülü qalsın!» **11** Beləcə bütün İsrail xilas olacaq. Necə ki yazılıb: Beləliklə, soruşuram: məgər İsraillilər bir daha «Qurtarıcı Siondan galəcək, Yaqub nəslindən ayağa qalxmamaq üçün büdrəyib-yixildilər? allahsızlığı uzaqlaşdıracaq». **27** «Günahlarını əsla! Amma onların təqsiri başqa millətlərin aradan qaldırdığım zaman Mənim onlarla xilasına səbəb oldu ki, İsraillilərdə qibətə hissi bağladığım əhd budur». **28** Müjdə məsələsində oyandırsın. **12** Əgər onların təqsiri dünyaya İsraillilər sizin üçün Allaha düşməndir, amma zənginlik, onların qüsürü da başqa millətlərə Allah onları seçdiyinə görə əcdadlarının xatırınə zənginlik gətirdisə, gör onların bütövlüyü necə Onun üçün sevimimdir. **29** Çünkü Allahın ənamları böyük zənginlik gətirəcək. **13** Lakin, ey başqa və dəvəti geri alınmaz. **30** Siz bir zamanlar millətlər, sizə bildirirəm: mən başqa millətlərə Allaha itaətsiz idiniz və indi onların itaətsizliyi göndərilən həvari olduğuma görə öz xidmətimi üzündən mərhəmət tapdınız; **31** eləcə də sizin izzətli sayıram ki, **14** bəlkə soydaşlarında qibətə tapdığınız mərhəmətdən ötrü onlar indi itaətsiz hissi oyandırib bəzilərini xilas edə bilim. **15** oldular ki, özləri də indi mərhəmət tapsınlar. Çünkü onların rədd edilməsi dünyanın Allahla **32** Çünkü Allah hamını itaətsizliyə əsir edib ki, barışması deməkdirsə, onların qəbul edilməsi hamiya mərhəmət göstərsin. (**eleəsə g1653**) **33** ölü'lər arasından həyata dönmək deyilmi? Allahın zənginliyi nə böyük, Hikməti və biliyi **16** Əgər xəmirin ilk hissəsi müqəddəsdirsə, nə dərindir! Onun hökmələri necə də ağlışımaz, demək, xəmirin hamısı müqəddəsdır; əgər kök Yolları necə də anlaşılmazdır! **34** «Rəbbin ağlıni müqəddəsdirsə, budaqlar da müqəddəsdir. **17** kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» **35** Amma bəzi budaqlar qoparılibsa və sən, ey «Kim Ona bir şey verdi ki, əvəzini Ondan istəyə yabanı zeytun ağacı, onların arasında peyvənd bilsin?» **36** Çünkü hər şeyin mənbəyi Odur, hər olunub zeytun ağacının barlı köküna şərik **37** şey Onun vasitəsilə və Onun üçün var oldu. Ona olmusansa, **18** o budaqların qabağında öyünmə; öyünsən, bil ki, sən kökü deyil, kök səni daşıyr. **19** O zaman deyəcəksən: budaqlar qoparıldı ki, mən onların yerinə peyvənd olunum. **20** Doğrudur; onlar imansızlıqlarına görə qoparıldı, amma sən imanına görə yerində durursan. Buna görə təkəbbürlü olma, əksinə, qorx! **21** Çünkü Allah təbii budaqlara rəhm etmədisə, bəlkə sənə də rəhm etməyəcək. **22** Sən gör ki, Allah eyni zamanda həm xeyirxahdır, həm də sərt: yixılanlara sərtlilik, sənə isə, əgər Onun xeyirxahlığına bağlı qalarsansa, xeyirxahlıq göstərər. Əks təqdirdə sən də kəsilib atılacaqsan. **23** Əgər imansızlıqda qalmalar, onlar da peyvənd olunacaqlar, çünkü Allah onları yenə də peyvənd etməyə qadirdir. **24** Əgər sən təbiətən yabanı olan zeytun ağacından kəsilib, təbiətinə uyğun olmadan yetişdirilən zeytun ağacına peyvənd edildiñsə, bu təbii budaqlar öz zeytun ağacına necə də asanlıqla peyvənd olunacaq! **25** Ey qardaşlar, özünüzü ağıllı saymayasınız deyə bu sirdən bixəbər olmağınızı istəmirəm: İsrailin bəzisi o vaxta qədər inadkar qalacaq ki, başqa

12 Beləliklə, ey qardaşlar, Allahın mərhəməti xatırınə sizə yalvarıram ki, bədənlərinizi diri, müqəddəs və Allahi razi salan bir qurban olaraq Ona təqdim edin; bu sizin ağılla etdiyiniz ibadətdir. **2** Bu dövrə uyğunlaşmayın, əksinə, düşüncənizin təzələnməsi ilə dəyişin ki, Allahın yaxşı, razi salan və kamil iradəsinə ayırdı **3** Mənə verilən lütfə sizin hər biriniza deyirəm ki, lazıim olduğundan artıq özünüz barədə yüksək fikirdə olmayıñ; lakin hər biriniz Allahın ona verdiyi imanın ölçüsünə görə ağıl-kamalla düşünün. **4** Çünkü bizim bir bədənimizdə çoxlu üzvlər olduğu halda onların hər birinin vəzifəsi heç də eyni deyil. **5** Eləcə biz də çox olduğumuz halda Məsihdə bir bədənik və ayrı-ayrılıqda bir-birimizə bağlı üzvlərik. **6** Allahın bizi bağışladığı lütfə görə müxtəlif ruhani ənamlarımız var. Bir kəsin ənəmi peyğəmbərlikdirə, imanının ölçüsünə görə peyğəmbərlik etsin; **7** ənəmi xidmətdirsə, xidmət etsin; müəllimlikdirə, öyrətsin; **8** nəsihət verəndirsə, nəsihət versin;

pay verəndirsə, səxavətlə, rəhbərdirsə, səylə, məhz bu işlə daim məşğuldurlar. **7** Beləliklə, mərhamət göstərəndirsə, sevinə-sevinə öz işini hər kəsə öz haqqını verin: vergi haqqı olana görsün. **9** Qoy məhəbbətiniz riyasız olsun. vergi, gömrük haqqı olana gömrük, qorxu haqqı Pislikdən ikrah edin, yaxşılığa bağlanın. **10** olana qorxu, hörmət haqqı olana hörmət. **8** Bir-Qardaşlıq sevgisi ilə bir-birinizi sevin. Hörmət birinizi sevməkdən başqa heç nədə heç kimə göstərməkdə bir-birinizi qabaqlayın. **11** Səyiniz borclu qalmayıñ; çünkü başqasını sevən Qanunu azalmasın, ruhunuz alovlu olsun. Rəbbə qulluq yerinə yetirmiş olur. **9** Belə ki «zina etmə, qətl edin. **12** Ümidinizlə sevinin. Əziyyətdə dözümlü etmə, oğurluq etmə, tamah salma» və bunlardan olun. Dayanmadan dua edin. **13** Ehtiyac içində başqa nə əmr varsa, bu kəlamlı yekunlaşdırmaq olan müqəddəslərə yardım etməyə şərik olun. olar: «Qonşunu özün kimi sev». **10** Sevən Qonaqpərvər olmağa səy göstərin. **14** Sizi insan qonşusuna qarşı pis iş görməz, buna təqib edənlərə xeyir-dua verin; lənət yox, görə də məhəbbət Qanunun tamamlanmasıdır. xeyir-dua verin. **15** Sevinənlərlə sevinin, **11** Zəmanəni, yuxudan ayılmaq vaxtınızın ağlayanlarla ağlayın. **16** Bir-birinizlə həmfikir gəldiyini anlayaraq belə rəftar edin. Çünkü indi olun; təkəbürlü olmayın, məzlumlarla dostluq xilasımız iman etdiyimiz vaxtda olduğundan edin. Özünüüzü ağıllı saymayın. **17** Heç kimə daha yaxındır. **12** Gecə keçdi, gündüz isə pislik əvəzinə pislik etməyin. Hamının gözündə yaxınlaşdı; buna görə də qaranlığın əməllərini yaxşı olan işlər görməyə diqqət yetirin. **18** üzərimizdən ataq və nurun silahlarına bürünək. İmkan daxilində bacardıqca bütün adamlarla **13** Gün işığında olduğu kimi ləyaqətlə həyat sülh içində yaşayın. **19** Ey sevimlilər, heç kəsdən sürək; eyş-işrətə və sərəxoşluğa, əxlaqsızlığa qisas almayın, Allahın qəzəbini yer verin. Çünkü və pozğunluğa, münaqışəyə və qısqanlığa yazılıb ki, Rəbb belə deyir: «Qisas Mənimdir, qapılmayaq. **14** Əksinə, Rəbb İsa Məsihə bürünün əvəzini Mən verəcəyəm». **20** Əksinə, «düşmənin və cismanı təbiətinizin ehtiraslarına uymaqacdırsa, onu yedizdir, susuzdursa, ona su ver. fikrində olmayın.

Belə etməklə sənki onun başına köz tökərsən». **21** Pislik sənə üstün gəlməsin, pisliyə yaxşılıqla qalib gel.

13 Hər kəs başçılıq edən hakimiyyətlərə tabe olsun. Çünkü Allah tərəfindən təyin olunmayan hakimiyyət yoxdur; mövcud olan hakimiyyətlər Allah tərəfindən təyin olunub. **2** Buna görə də hakimiyyətə qarşı çıxan adam Allahın təyin etdiyinin əleyhinə çıxır və əleyhinə çıxan belələri özlərini mühakiməyə düşçər edir. **3** Çünkü yaxşı iş görənlər deyil, pis iş görənlər hökmədlərdən qorxmalıdır. İstəyirsənmi hakimiyyətdən qorxmayasan? Yaxşı iş gör, onda o səni tərifləyər. **4** Hökmədar sənin xeyrin üçün Allaha xidmət edir. Amma pis iş görürsənsə, qorx! Çünkü o, əbəs yera qılinc daşımır, Allaha xidmət edir ki, pis iş görəndən qisas alsın və Allahın qəzəbini onun başına gətirsin. **5** Bu səbəbdən yalnız qəzəbə görə deyil, vicdanın xatirinə də hakimiyyətə tabe olmaq lazımdır. **6** Vergini də siz buna görə ödəyişsiz. Çünkü hökmədarlar Allahın xidmətçisidir və

14 İmanı zəif olanı qəbul edin, amma onun fikirləri ilə mübahisəyə girişməyin. **2** Biri inanır ki, hər şeyi yeyə bilər, amma imanı zəif olan yalnız tərəvəz yeyir. **3** Yeyən yeməyənə xor baxmasın, yeməyən də yeyəni mühakimə etməsin. Çünkü Allah onu qəbul edib. **4** Sən kimsən ki, başqasının xidmətçisini mühakimə edirsən? O xidmətçini haqlı yaxud haqsız çıxarmaq ixtiyarı ağasına məxsusdur. Xidmətçi haqlı çıxacaq, çünkü Rəbb onu haqlı çıxarmağa qadirdir. **5** Kimsə bir günü o biri gündən üstünə sayır, başqası isə hər günü eyni sayır. Qoy hər kəs öz fikrinə əmin olsun. **6** Bir günü fərqləndirən adam onu Rəbb üçün fərqləndirir. Yeyən Rəbb üçün yeyir, çünkü Allaha şükür edir. Yeməyən də Rəbb üçün yemir və Allaha şükür edir. **7** Çünkü bizim heç birimiz özümüz üçün yaşamırıq və özümüz üçün ölmürük. **8** Yaşayıraqsa, Rəbb üçün yaşayıraq, ölürüksə, Rəbb üçün ölüruk. Buna görə yaşasaq da, ölsək də Rəbbə məxsusuq. **9** Çünkü Məsih ona görə ölüb yena yaşadı ki, ham ölüllerin, həm də yaşayanların Rəbbi olsun. **10**

Bəs sən nə üçün qardaşını mühakimə edirsən? ürəkləndirən Allah Məsih İsanın istəyinə uyğun Yaxud nə üçün qardaşına xor baxırsan? Axi biz olaraq sizə həmfikirlilik bəxş etsin ki, 6 hamınız hamımız Allahın hökm kürsüsünün qarşısında birlikdə və bir səslə Rabbimiz İsa Məsihin Atası dayanacağıq. 11 Çünkü yazılıb: «Rəbb deyir: olan Allahı izzətləndirəsiniz. 7 Buna görə də Varlığımı and içdim, Hər diz önmədə çökəcək, Məsih sizi qəbul etdiyi kimi siz də Allahın Hər dil Allah olduğunu bildirəcək». 12 Beləcə izzəti üçün bir-birinizi qəbul edin. 8 Mən də hər birimiz özü üçün Allaha hesabat verəcək. bunu bildirirəm: Məsih Allahan haqlı olduğunu 13 Buna görə də daha bir-birimizi mühakimə göstərmək üçün sünnətlilərin xidmətçisi oldu etməyək, eksinə, qərara alın ki, heç bir qardaşın ki, əcdadlara verilən vədləri yerinə yetirsin; 9 öünüə onu büdrədən yaxud pis yola çəkən beləcə başqa millətlər də Allahın mərhəmətinə bir şey qoymayasınız. 14 Rəbb İsada olaraq görə Onu izzətləndirsinlər. Necə ki yazılıb: əminəm ki, heç bir şey özlüyündə murdar deyil. «Buna görə millətlər arasında Sənə şükür Amma nəyisə murdar sayan adam üçün o şey edəcəyəm, İsminə tərənnüm söyləyəcəyəm». 10 murdardır. 15 Əgər sənin qardaşın yedyiin bir Yenə deyilir ki: «Ey millətlər, Onun xalqı ilə birgə şeydən ötrü kədərlənirsə, onda sən məhəbbətə sevinin!» 11 Başqa bir yerdə: «Ey bütün millətlər, görə həyat sürmürsən. Uğrunda Məsihin öldüyü Rəbbə həmd edin! Ey bütün ümmətlər, Onu adəmi öz yeməyinə görə həlaka təslim etmə. 16 mədh edin!» 12 Yeşaya da belə deyir: «Yesseyin imkan verməyin ki, sizin yaxşı hesab etdiyiniz Kökü gələcək, Millətlərə hökmran olmaq üçün bir şey pişlənsin. 17 Çünkü Allahın Padşahlığı ucalacaq, Millətlər Ona ümid bağlayacaq». 13 yemək-içməkdən ibarət deyil, Müqəddəs Ruhda Qoy ümid mənbəyi olan Allah iman edən sizləri salehlik, sülh və sevincdən ibarətdir. 18 Kim hər cür şadlıq və sülhlə doldursun ki, Müqəddəs beləcə Məsiha qulluq edirsa, Allahi razi salır Ruhun qüdrəti ilə ümidi dolub-daşasınız. 14 və insanların da rəğbətini qazanır. 19 Belaliklə, Ey qardaşlarım, mən sizin barənizdə əminəm özümüzü sülh gətirən və bir-birimizi inkişaf ki, siz yaxşılıqla dolu, hər cür biliklə kamilsiniz etdirən işlərə həsr edək. 20 Qidaya görə Allahın və bir-birinə nəsihət verməyə qadırsınız. 15 işlərini pozma! Hamısı təmizdir. Amma yeməyi Amma Allahın mənə bəxş etdiyi lütfə bəzi ilə başqasının büdrəməsinə səbəb olan adam məsələləri sizə xatırlatmaq üçün bu sözləri pişlik edir. 21 Ət yeməyərək, şərab içməyərək cəsarətlə yazmışam. 16 Həmin lütfə görə mən qardaşının büdrəməsinə səbəb olmayan isə başqa millətlər üçün Məsih İsanın xidmətçisi yaxşılıq edir. 22 Bu məsələlərdə etiqadını Allahın oldum ki, bir kahin kimi Allahın Müjdəsini vəz öündə öz ürəyində saxla. Seçdiyi bir işdə edim və başqa millətlər Müqəddəs Ruhla təqdis özünü mühakimə etməyən adam nə bəxtiyardır! edilərək Allaha məqbul olan qurban olsunlar. 23 Amma bir yeməyə şübhə edən adam o yeməyi 17 Beləcə Allaha xidmət etdiyimə görə Məsih yeyirsə, məhkum olur. Çünkü gördüyü iş imana İsa ilə fəxr edirəm. 18 Başqa millətləri itaət əsaslanmir və imana əsaslanmayan hər şey gətirmək üçün Məsihin mənim vasitəmlə söz günahdır.

15 Biz imanı güclü olanlar imanı gücsüz olanların zəifliklərinə dözməliyik və yalnız özümüzü razi salmamalıyq. 2 Hər birimiz yaxşılıq naminə inkişaf etdirmək məqsədi ilə qonşumuzu razi salaq. 3 Çünkü Məsih də Özünü razi salmadı. Necə ki yazılıb: «Səni təhqir edənlərin təhqirləri altında qaldım». 4 Bundan əvvəl yazılarıların hamısı bizi öyrətmək üçün yazılı ki, dözümlə və Müqəddəs Yaziların ürkədirəyi ilə ümidişimiz olsun. 5 Dözüm verən və

və əməllə, əlamət və xariqələrin qüvvəti ilə, Allahın Ruhunun qüdrəti ilə etdiklərindən başqa bir şey barədə danışmağa cəsarət etmərəm. Belə ki mən Yerusəlimdən başlayıb illirikum diyarına qədər hər tərəfdə Məsihin Müjdəsini yayıb qurtardım. 20 Bununla birgə, Müjdəni Məsihin adının hələ eşidilmədiyi yerlərdə yaymaq başlıca məqsədim oldu ki, bir başqasının qoysuğu təməl üzərində bina qurmayım. 21 Amma necə ki yazılıb: «Onun haqqında xəbəri olmayanlar görəcək, Eşitməyənlər anlayacaq».

22 Bu səbəbdən sizin yanınıza gəlmək niyyətim şöhrət qazanmış, məndən əvvəl Məsihdə bir neçə dəfə əngalləndi. 23 İndi isə bu olmuş soydaşlarım və zindan yoldaşlarım diyarlarda işləyəcəyim başqa bir yer qalmır, Andronikosa və Yuniyaya salam çatdırın. 8 illərdir ki, yanınıza gəlməyi arzu edirdim. 24 Rəbdə mənə sevimli olan Ampliyata salam Buna görə İspaniyaya getmək niyyətindəyəm söyləyin. 9 Məsihdə həmkarımız olan Urbana və ümidi varam ki, yolüstü sizi də görünəm və və mənə sevimli olan Staxisə salam çatdırın. əvvəl qısa müddət də olsa, dostluğunuzdan 10 Məsihdə sədaqəti sübut edilmiş Apellisə zövq alandan sonra məni oraya yola salasınız. salam söyləyin. Aristobulun ailəsindən olanlara 25 Amma indi mən müqəddəslərə yardım etmək salam çatdırın. 11 Soydaşım Hirodiona salam üçün Yeruşəlimə gedirəm. 26 Çünkü Makedoniya söyləyin. Narkisin ailəsindən Rəbdə olanlara və Axayyada olanlar Yeruşəlimdə müqəddəslər salam çatdırın. 12 Rəbbin xidmətində zəhmət arasındaki kasıblar üçün ianə yiğməği məsləhət çəkmiş Trifena ilə Trifosaya salam söyləyin. bildilər. 27 Əlbətta, özləri məsləhət bildilər, həm Rəbbin xidmətində xeyli zəhmət çəkmiş sevimli də əsində onlara borcludurlar. Çünkü başqa Persisə salam çatdırın. 13 Rəbdə seçmə insan millətlər Yeruşəlim müqəddəslərinin ruhani olan Rufusa və mənə də analıq edən anasına nemətlərinə şərık oldularsa, maddi nemətləri salam söyləyin. 14 Asinkritə, Fleqona, Hermesə, ilə onlara xidmət etməyə borcludurlar. 28 Patrobaya, Hermaya və onlarla birlikdə olan Beləcə bu işi başa çatdırıb əldə olunan səmərəni bacı-qardaşlara salam çatdırın. 15 Filoloqa, onlara çatdırıdan sonra sizin yerlərdən keçib Yuliyaya, Nereyə və onun bacısına, Olimpaya İspaniyaya gedəcəyəm. 29 Bilirəm ki, yanınıza və onlara birlikdə olan bütün müqəddəslərə gələndə Məsihin tam xeyir-duası ilə galəcəyəm. salam söyləyin. 16 Bir-birinizi müqəddəs öpüşə 30 Ey qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin xatırına, salamlayın. Məsihin bütün cəmiyyətləri sizə Ruhun məhəbbəti naminə sizə yalvarıram, salam göndərir. 17 Qardaşlar, sizə yalvarıram ki, Allaha mənim üçün etdiyiniz dualarda mənimlə öyrəndiyiniz təlimin əleyhinə çıxaraq ayrıraq birlikdə mübarizə aparın ki, 31 Yəhudeyada olan salan və büdrəməyə səbəb olan adamlara imansızlardan xilas olum və Yeruşəlimə olan nəzarət edin və onlardan uzaq durun. 18 yardımımı müqəddəslər qəbul etsin. 32 Beləliklə, Çünkü belə adamlar Rəbbimiz Məsihə deyil, istəyirəm ki, Allahın iradəsi ilə sevinclə yanımıza öz qarınlarına qulluq edirlər; onlar yağılı və gəlib sizinlə könlümü fərəhələndirim. 33 Qoy yaltaq nitqləri ilə sadəlövh adamların ürkəklərinin sülh qaynağı olan Allah sizin hamınızla olsun. tovlayırlar. 19 Sizin itaətiniz hamiya bəllidir. Amin.

16 Kenxreyadakı cəmiyyətin xidmətçisi olan bacımız Fibi barədə sizə zəmanət verirəm. 2 Onu Rəbdə olduğu üçün müqəddəslərə layiq tərzdə qəbul edin, nə ehtiyacı varsa, siz ona kömək edin. Çünkü o, çıoxlarına və şəxsən mənə də hamilik edib. 3 Məsih İsada həmkarlarım olan Priskila və Akilaya salam söyləyin. 4 Onlar mənim həyatım üçün öz canlarını təhlükəyə saldılar. Onlara yalnız mən yox, başqa millətlərin bütün cəmiyyətləri də təşəkkür edir. 5 Onların evində toplanan cəmiyyətə də salam söyləyin. Asiya vilayətindən Məsih üçün ilk məhsul olan sevimli qardaşım Epenetə salam çatdırın. 6 Sizin üçün xeyli zəhmət çəkmiş Məryəmə salam söyləyin. 7 Həvarilər arasında

Buna görə də sizin üçün sevinirəm. Amma istəyirəm ki, yaxşı işlərdə müdrik, pis işlərdə məsum olasınız. 20 Sülh qaynağı olan Allah Şeytanı tezliklə ayaqlarınızın altında əzəcək. Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! 21 Həmkarım Timotey, soydaşlarım Luki, Yason və Sosipater sizə salam göndərir. 22 Bu məktubu yazıya alan mən Terti də Rəbbin ismi ilə sizə salam söyləyirəm. 23 Məni və bütün cəmiyyəti qonaq saxlayan Qayın sizə salamı var. Şəhərin xəzinədəri olan Erast və Kvart qardaş da sizə salam göndərir. 25 Allah mənim elan etdiyim Müjdəyə və İsa Məsih barədə vəzə görə, əzəldən bəri gizli saxlanmış sırrı aydınlaşdırın vəhyə uyğun olaraq, sizi qüvvətəndirməyə qadirdir; (αιօνιος γ166) 26 bu həmin sirdir ki, indi aşkar olmuş

və əbədi Allahın əmrinə əsasən peyğəmbərlərin
Yazılıları vasitəsilə bütün millətlərin iman gətirib
itaət etməsi üçün bəyan edilmişdir; (*aiōnios g166*)
27 o yeganə və müdrik Allaha İsa Məsih vasitəsilə
əbədi izzət olsun! Amin. (*aiōn g165*)

1 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olmağa çağırılmış mən Pauldan və qardaşımız Sostendən **2** Allahın Korinfə olan imanlılar cəmiyyətinə salam! Siz Məsih İsada təqdis olunmuşunuz. Rabbimiz İsa Məsihin adını hər yerdə çağırıran hamı ilə birlikdə müqəddəs olmağa çağırılmışınız. O həm onların, həm da bizim Rabbimizdir. **3** Atamız Allahdan və Rabb İsa Məsihdən sizə lütf və stiħ olsun! **4** Allahın Məsih İsada sizə bəxş etdiyi lütfə görə sizin üçün həmişə Allahımı şükür edirəm. **5** Çünkü siz Məsihdə hər cəhətdən – hər cür sözdə və bılıkdə zənginləşmişiniz. **6** Buna görə Məsih haqqındaki şəhadətimiz sizdə təsdiqləndi. **7** Bu səbəbdən siz Rabbimiz İsa Məsihin zühurunu gözləyərək ruhani ənamdan heç bir korluq çəkmirsiniz. **8** Rabbimiz İsa Məsih Öz günündə nöqsansız olmanız üçün sizi sonadək qüvvətləndirəcək. **9** Sizi Oğlu Rabbimiz İsa Məsihlə şərikdir olmağa çağırıran Allah sadıqdır. **10** Ey qardaşlar, Rabbimiz İsa Məsih naminə sizə yalvarıram: hamınız həmfikir olun. Qoy aranızda dəstəbazlıq olmasın, eyni düşüncədə və eyni ağlıda birləşin. **11** Qardaşlarım, Xloinin evindəkilərdən aranızda münaqişələr olduğunu öyrəndim. **12** Demək istədiyim budur ki, hər biriniz «mən Paulun ardıcılıyam», «mən Apollonun ardıcılıyam», «mən Kefanın ardıcılıyam» və yaxud «mən Məsihin ardıcılıyam» deyir. **13** Məgər Məsih bölünmüdü? Məgər sizə görə çarmixa çəkilən Paul id? Məgər siz Paulun adı ilə vəftiz edildiniz? **14** Mən Krisp və Qaydan başqa sizlərdən heç kimi vəftiz etmadıyma görə Allaha şükür edirəm. **15** Belə etdim ki, heç kim mənim adımla vəftiz edildiyini deməsin. **16** Yeri gəlmışkən, mən bir də Stefananın evindəkiləri vəftiz etdim. Bundan başqa kimisə vəftiz etdiyimi xatırlamıram. **17** Axi Məsih məni vəftiz etməyə deyil, Müjdəni yaymağa göndərdi. Məsihin çarmixı boşça çıxmışın deyə Müjdəni müdrik sözlərlə yaymırıam. **18** Çünkü çarmix barəsindəki kəlam məhv yolunda olanlar üçün ağılsızlıq, xilas yolunda olan bizlər üçünsə Allahın qüdrətidir. **19** Necə

ki yazılıb: «Müdriklərin müdrikliyini məhv edəcəyəm, Aqillərin ağlını yox edəcəyəm». **20** Hani müdrik? Hani alim? Hani bu dövrün mahir mübahisəcisi? Məgər Allah dünyanyan müdrikliyinin ağılsızlıq olduğunu nümayiş etdirmədi? (əİN 9:16) **21** Allahın müdrikliyində dünya öz müdrikliyi ilə Allahı tanımadiği üçün Allah iman edənləri ağılsız sayılan vəz vasitəsilə xilas etməyə razi oldu. **22** Çünkü Yəhudilər möctüzəli əlamətlər istəyir, Yunanlar müdriklik axtarırlar. **23** Bizzə çarmixa çəkilmiş Məsihi vəz edirik. Bu, Yəhudilər üçün büdrəmə daşı, başqa millətlər üçün isə ağılsızlıq sayılır. **24** Amma çağırılan həm Yəhudilər, həm də Yunanlar üçün Məsih Allahın qüdrəti və Allahın müdrikliyidir. **25** Çünkü Allahın «ağılsızlığı» insan müdrikliyindən daha üstündür, Allahın «zəifliyi» insan gücündən daha güclüdür. **26** Qardaşlar, aldiğiniz çağrıış barəsində düşünün. Bir çoxunuz bəşəri nöqtəyi-nəzərdən müdrik, nüfuzlu və yaxud əsilzadə deyildiniz. **27** Allah isə müdrikləri utandırmaq üçün dünyanın ağılsız sayıldığı, güclüleri utandırmaq üçün dünyanın zəif saydığı, **28** dünyanın dəyərləri sayılanlarını heç etmək üçün dünyanın xor baxlığı, əsilsiz və dəyərsiz sayılan kəsləri də seçdi ki, **29** Allahın qarşısında heç bir insan öyünməsin. **30** Amma siz Allahın sayəsində Məsih İsadasınız. O bizim üçün ilahi müdriklik, salehlik, müqəddəslik və satınalınma oldu. **31** Buna görə yazılışı kimi «öyünən Rəbdə öyünsün».

2 Ey qardaşlar, mən Allah barəsində sirlə həqiqəti elan etmək üçün sizə gələndə yüksək natiqlik və müdrikliklə gəlmədim. **2** Çünkü mən aranızda olanda İsa Məsihdən, yəni çarmixa çəkilmiş Şəxsədən başqa heç bir şey bilməməyi qərara aldım. **3** Yanınıza zəiflik, qorxu və böyük lərzə içində gəldim. **4** Mənim sözüm də, vəzim də müdrikliyin inandırıcı sözlərindən deyil, Ruhun qüdrətini göstərməsindən asılı idi. **5** Belə ki imanınız insan müdrikliyinə yox, Allahın qüdrətinə əsaslaşın. **6** Yetkin insanlar arasında isə biz müdrikliyi öyrədirik. Amma bu müdriklik nə indiki dövrün, nə də bu dövrün fəni hökmədarlarının müdrikliyi deyil. (əİN 9:16) **7** Bütün Allahdan gələn sirlə müdrikliyi öyrədirik.

Allah bu müdrikliliyi bizim izzətimiz üçün zaman başlamazdan əvvəl müəyyən etdi və gizli saxladı. (aiən g165) **8** Bu dövrün hökmətlərindən heç biri onu anlamadı. Çünkü anlasaydilar, izzətli Rəbbi çarmixa çəkməzdilər. (aiən g165) **9** Amma necə ki yazılmışdı: «Allahın Onu sevənlər üçün yetirsin. Nə göz görüb, nə qulaq eşidib, yəni İsa Məsihdən başqa bir təməl qoya Nə də insan ürəyi dərk edib». **10** Bizə isə bilməz. **11** Bu bünövrənin üstündə qızıldan, Allah bunları Öz Ruhu ilə açdı. Çünkü Ruh gümüşdən, qiymətli daşlardan, taxtadan, hər bir şeyi, Allahın dərin düşüncələrini belə, samandan, küləsdən kim nə isə inşa edərsə, **12** araşdırır. **13** Axi insanın düşüncələrini insanın onun əməli bəlli olacaq və qiyamət günü onu daxilində olan ruhdan savayı kim bilər? Eləcə də ortaya çıxarıcaq, çünkü odla aşkar olunacaq. Od Allahın düşüncələrini Onun Ruhundan savayı da hər birinin əməlinin keyfiyyətini sınadın heç kim bilməz. **14** Allahın bizə verdiyi əmamları keçirəcək. **15** Kimin inşa etdiyi əməl tab gətirsə, dərk edə bilməyimiz üçün biz bu dünyadan mükafat alacaq. **16** Kimin əməli yanib yox ruhunu yox, Allahdan olan Ruhu qəbul etdik. olsa, o zərər çekəcək. Özü isə xilas olacaq, **17** Bunları insani müdriklisin öyrətdiyi deyil, amma sanki od içindən keçəcək. **18** Məgər Ruhun öyrətdiyi sözlərlə bildiririk. Ruhani bilmirsiniz ki, siz Allahın məbədisiniz və Allahın anlayışları ruhani sözlərlə ifadə edirik. **19** Ruhu sizdə yaşayır? **20** Kim Allahın məbədinə Təbiətcə yaşayan adam Allahın Ruhuna aid ziyan vursa, Allah da ona ziyan vuracaq. Çünkü olan şeyləri qəbul etmir, çünkü bunları ağılsızlıq Allahın məbədi müqəddəsdir və bu məbəd sayır. Bunları başa düşə bilmir, çünkü bunlar sizsiniz. **21** Qoy heç kim özünü aldاتmasın, ruhani nöqtəyi-nəzərdən araşdırılır. **22** Ruhani adam isə hər şeyi araşdırı bilər. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırı bilməz. **23** Axi «Rəbbin siziñizdir. **24** Sizlərdən biri bu dövrə özünü müdrik sayırsa, adam isə hər şeyi araşdırı bilər. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırı bilməz. **25** Çünkü bu dünyadan müdriklisi Allah qarşısında ağlıni kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» Ağlılsızlıqdır. Necə ki yazılıb: «O, müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır». **26** Yenə də yazılıb: «Rəbb müdriklərin düşüncələrini, bunların boş olduğunu bilər». **27** Eləcə qoy heç kim insanlarla öyünməsin, çünkü hər şey sizindir. **28** İstər Paul, istər Apollo, istər Kefa olsun, dünya, həyat, ölüm, indiki və geləcək zaman - hər şey sizindir. **29** Sizsə Məsihinsiniz, Məsih də Allahındır.

Allahın əməkdaşlarıyız. Sizsə Allahın zəmisi, Allahın tikilisiniz. **30** Allahın mənə verdiyi lütfə görə bir mahir bənnə kimi bünövrəni qoydum, başqası isə onun üzərində inşa edir. Amma hər kəs necə inşa etdiyinə diqqət heç kim qoyulan bünövrədən, hazırladıqlarını Nə göz görüb, nə qulaq eşidib, yəni İsa Məsihdən başqa bir təməl qoya Nə də insan ürəyi dərk edib». **31** Bu bünövrənin üstündə qızıldan, Allah bunları Öz Ruhu ilə açdı. Çünkü Ruh gümüşdən, qiymətli daşlardan, taxtadan, hər bir şeyi, Allahın dərin düşüncələrini belə, samandan, küləsdən kim nə isə inşa edərsə, **32** araşdırır. **33** Axi insanın düşüncələrini insanın onun əməli bəlli olacaq və qiyamət günü onu daxilində olan ruhdan savayı kim bilər? Eləcə də ortaya çıxarıcaq, çünkü odla aşkar olunacaq. Od Allahın düşüncələrini Onun Ruhundan savayı da hər birinin əməlinin keyfiyyətini sınadın heç kim bilməz. **34** Allahın bizə verdiyi əmamları keçirəcək. **35** Kimin inşa etdiyi əməl tab gətirsə, dərk edə bilməyimiz üçün biz bu dünyadan mükafat alacaq. **36** Kimin əməli yanib yox ruhunu yox, Allahdan olan Ruhu qəbul etdik. olsa, o zərər çekəcək. Özü isə xilas olacaq, **37** Bunları insani müdriklisin öyrətdiyi deyil, amma sanki od içindən keçəcək. **38** Məgər Ruhun öyrətdiyi sözlərlə bildiririk. Ruhani bilmirsiniz ki, siz Allahın məbədisiniz və Allahın anlayışları ruhani sözlərlə ifadə edirik. **39** Ruhu sizdə yaşayır? **40** Kim Allahın məbədinə Təbiətcə yaşayan adam Allahın Ruhuna aid ziyan vursa, Allah da ona ziyan vuracaq. Çünkü olan şeyləri qəbul etmir, çünkü bunları ağılsızlıq Allahın məbədi müqəddəsdir və bu məbəd sayır. Bunları başa düşə bilmir, çünkü bunlar sizsiniz. **41** Qoy heç kim özünü aldاتmasın, ruhani nöqtəyi-nəzərdən araşdırılır. **42** Ruhani adam isə hər şeyi araşdırı bilər. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırı bilməz. **43** Axi «Rəbbin siziñizdir. **44** Sizlərdən biri bu dövrə özünü müdrik sayırsa, adam isə hər şeyi araşdırı bilər. Fəqət onun daxilini heç kim araşdırı bilməz. **45** Çünkü bu dünyadan müdriklisi Allah qarşısında ağlıni kim dərk etdi? Ona kim məsləhətçi oldu?» Ağlılsızlıqdır. Necə ki yazılıb: «O, müdrikləri hiylə qurarkən yaxalayır». **46** Yenə də yazılıb: «Rəbb müdriklərin düşüncələrini, bunların boş olduğunu bilər». **47** Eləcə qoy heç kim insanlarla öyünməsin, çünkü hər şey sizindir. **48** İstər Paul, istər Apollo, istər Kefa olsun, dünya, həyat, ölüm, indiki və geləcək zaman - hər şey sizindir. **49** Sizsə Məsihinsiniz, Məsih də Allahındır.

4 Beləcə insanlar bizi Məsihin xidmətçiləri və Allahın sırlı niyyətini yerinə yetirən idarəçiləri saysın. **50** İdarəçilərdənə tələb olunur ki, etibara layiq olsunlar. **51** Siz yaxud insan məhkəməsi mənim işlərimi təhlil edirsə, bu mənim üçün çox az əhəmiyyət kəsb edir; hətta mən öz işlərimi təhlil etmirəm. **52** Heç bir şeyə görə vicdan əzabı çəkməsəm də, beləcə özümə haqq qazandırmıram. Çünkü mənim işlərimi təhlil edən Rəbdır. **53** Buna görə də münasib vaxtdan əvvəl, yəni Rəbb gəlməyənədək heç bir işi mühakimə etməyin. O gəlib qaranlıqda zəhmətinə görə mükafat alacaq. **54** Çünkü biz gizlənən şeylərə işq salacaq və insan ürəklərinin

niyyətlərini aşkara çıxaracaq. Onda hər kəs **5** Danışırlar ki, aranızda cinsi əqləqsizliq Allahdan ona düşən tərifi alacaq. **6** Ey qardaşlar, baş verir: sizdən bir nəfər ögey anası ilə bizi dən nümunə alaraq «yazılanlardan kənara yaşayır. Belə cinsi əqləqsizliğə hətta bütürəstlər çıxmayıñ» məsəlinin mənasını öyrənəsiniz deyə arasında da rast gəlmək mümkün deyil! **2** Siz bunları özümə və Apolloya tətbiq etdim ki, heç hələ lovğa-lovğa danışırsınız! Bunun əvəzinə kim başqasının qarşısında lovğalanıb o birisinə yas tutmalı idiniz. Belə əmalın sahibi aranızdan xor baxmasın. **7** Axı səni kim başqalarından qovulmalıdır. **3** Mənsə cismən uzaqda olub fərqləndirir? Nəyin var ki onu əldə etməmişən? ruhən aranızdayam və bu adam barəsində sanki Əgər əldə etmişənse, nə üçün əldə etməmiş kimi aranızda olduğum üçün artıq hökm çıxarışam: öyüntürsən? **8** Siz daha doymusunuz! Siz artıq **4** siz Rəbbimiz İsanın adı ilə toplaşanda, mən də varlanmışınız! Siz bızsız padşah olmusunuz! ruhən və Rəbbimiz İsanın qüdrəti ilə aranızda Kas ki siz, doğrudan, padşah olaydınız ki, biz də olanda, **5** həmin adamı Şeytana təslim edin sizinla bərabər padşahlıq edəydik! **9** Çünkü mənə ki, cismanı təbiəti yox olsun, ruhu isə Rəbbin elə gəlir ki, Allah biz həvariləri ölümə məhkum gündündə xilas olsun. **6** Sizin öyünməyiniz yaxşı olunanlar kimi ən sonda nümayiş etdirdi. Biz deyil. Məgər bilmirsiniz ki, azaciq maya bütün də həm dünya, həm məlekələr, həm də insanlar xəmiriacidir? **7** Əslində mayasız olduğunuz üçün bir tamaşa olduq. **10** Biz Məsih naminə kimi köhnə mayadan təmizlənin ki, təzə xəmir ağlısızıq, sızsə Məsihdə ağıllısınız! Biz zəiflik, olasınız. Çünkü bizim Pasxa quzumuz olan Məsih siz güclüsünüz! Siz şərəfli adamsınız, bızsə qurban verildi. **8** Buna görə köhnə maya ilə, kin hörmətsiz! **11** Bu vaxtadək biz ac-susuz və cindir və pislik mayası ilə yox, amma səmiyyətin içindəyik. Biz döyüllürük, qalmağa yerimiz də və həqiqətin mayasız çörəyi ilə bayram edək. yoxdur. **12** Öz əllərimizlə işləyib zehmat çəkirik. **9** Mən əvvəlki məktubumda sizə əqləqsizliq Bizə böhtan atanda xeyir-dua veririk, təqib edənlərlə ünsiyətdə olmamağı yazmışdım. **10** olunanda dözüruk, **13** təhqir olunanda mülayim Amma mən demək istəmədim ki, bu dünyadan cavab veririk. Biz bu anadək dünyyanın zibili, əqləqsizləri, tamahkarları, soyğunçu və yaxud hamının nullantisi kimi olmuşuq. **14** Bunları sizi bütürəstləri ilə ünsiyətdə olmayın. Belə utandırmaq üçün yox, sevimli övladlarınız kimi olsayıd, siz bu dünyani tərk etməyə məcbur sizə öyünd-nəsihat vermək üçün yazıram. **15** olardınız! **11** Əslində mən sizə yazmışdım ki, siz Çünkü sizin Məsih yolunda minlərlə mürəbbinin özünü bacı-qardaş adlandırb, lakin əqləqsizliq, olsa belə, atalarınız azdır; mən Müjdə vasitəsilə tamahkarlıq, bütürəstlik, böhtanlılıq, əyyaşlıq Məsih İsada olan atanız oldum. **16** Buna görə və yaxud soyğunçuluq edənlə ünsiyətdə sizə yalvarıram, məndən nümunə götürür. **17** olmayın. Belələri ilə bir yerdə çörək belə, Bu səbəbə görə Rəbdə mənə sadiq və sevimli yeməyin. **12** Çünkü cəmiyyətdən kənardakıları olan oğlum Timoteyi sizin yanınıza göndərdim. mühakimə etməyə mənim nə ixtiyarım var? O sizə hər yerdə, hər bir imanlılar cəmiyyətində Məgər sizin mühakimə etməli olduqlarınız öyrətdiyim kimi Məsih İsada getdiyim yolları cəmiyyətdəkilər deyilmə? **13** Cəmiyyətdən xatırladacaq. **18** Sizdən bəziləri elə bilir ki, kənardakıları Allah mühakimə edəcək. Siz isə mən yanınızda gəlməyəcəyəm və buna görə də öz aranızdan pis adımı atın.

lovğa-lovğa danışırlar. **19** Amma Rəbb istəsə, mən bu yaxında yanınızga galəcəyəm. O vaxt bu lovğaların sözlərini yox, gücünü yoxlayacağam. **20** Çünkü Allahın Padşahlığı sözdən deyil, gücdən ibarətdir. **21** Siz nə istəyirsiniz? Yanınızda dəyənəklə, yoxsa məhəbbət və həlimlik ruhu ilə gəlim?

6 Sizlərdən birinin başqası ilə iddiası varsa, müqəddəslərin qarşısında yox, haqsızların qarşısında mühakimə olunmağa cəsarəti çatarmı? **2** Dünyanı müqəddəslərin mühakimə edəcəyini bilmirsinizmi? Madam ki dünyani mühakimə edəcəksiniz, belə xırda işləri mühakimə etməyə ixtiyarınız çatmır mı? **3** Mələkləri bizim mühakimə edəcəyimizi

bilmirsinizmi? Bəs gündəlik həyata aid işlər alınmışınız. Beləliklə, bədəninizlə Allaha izzət harada qaldı? 4 Əgər elədirsa, gündəlik həyatda gətirin.

məhkəməyə veriləcək işləriniz varsa, imanlılar cəmiyyətində saymadığınız adamlarımı hakim seçirsiniz? 5 Mən bunu sizi utandırmaq üçün deyirəm. Yəni öz bacı-qardaşlarınız arasında hakim olmaq üçün sizlərdən bir nəfər müdrik adam tapılmadı? 6 Amma qardaş qardaşla məhkəməyə gedir, üstəlik imansızlar qarşısında! 7 Əslində bir-birinizi məhkəməyə çəkməyiniz sizin üçün artıq tam məglubiyətdir. Əvəzində haqsızlıqla qatlaşmaq daha yaxşı deyilmi? Aldanıb, dözmək daha yaxşı deyilmi? 8 Amma siz özünüüz haqsızlıq edib başqalarını aldadırsınız. Üstəlik bunu bacı-qardaşlarınıza edirsiniz. 9 Məgər bilmirsiniz ki, haqsızlıq edənlər Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq? Aldanmayın, çünkü əxlaqsızlar, bütürəstlər, zinakarlar, fahişə kılışılardır, kişibaz kılışılardır, 10 oğurlar, tamahkarlar, əyyaşlar, böhtançılar, soyğunçular Allahın Padşahlığını irs olaraq almayıacaq. 11 Sizlərdən bəzisi belə idi. Amma Rəbb İsa Məsihin adı ilə və Allahımızın Ruhu ilə yuyulub təmizləndiniz, təqdis olundunuz və saleh sayıldınız. 12 «Mənim üçün hər şeyə icazə var» deyirsiniz, lakin hər şey xeyir vermir. Mən də «hər şeyə icazə var» deyə bilərəm, amma özümü heç bir şeyə tabe etməyəcəyəm. 13 «Yemək qarın üçün, qarın da yemək üçündür» deyirsiniz, amma Allah həm qarını, həm də yeməyi yox edəcək. İnsan bədəni də əxlaqsızlıq üçün deyil, Rəbb üçündür. Rəbb də bədən üçündür. 14 Rəbbi dirildən Allah Öz qüdrəti ilə bizi də dirildəcək. 15 Bilmirsiniz ki, bədənləriniz Məsihin üzvləridir? İndi Məsihin üzvlərini götürüb bir fahişənin üzvləri edimmi? Əslə! 16 Bilmirsiniz ki, fahişə ilə birləşən onunla bir bədən olur? Çünkü deyilmişdir: «İkisi bir bədən olacaq». 17 Rəblə birləşənsə Rəblə ruhən bir olur. 18 Cinsi əxlaqsızlıqdan uzaqlaşın. İnsanın etdiyi bütün digər günahlar bədəndən kənardadır, amma əxlaqsızlıq edən öz bədənina qarşı günah edir. 19 Məgər bilmirsiniz ki, bədəniniz Allahdan alındığınız, sizdə yaşayan Müqəddəs Ruhun məbədidir? Siz özünüzə məxsus deyilsiniz, 20 çox baha qiymətə satın

7 İndi isə «kişi qadına toxunmama yaxşıdır» yazdığınıza gelincə, 2 əxlaqsızlığın qabağını almaq üçün hər kişinin öz arvadı, hər qadının da öz əri olsun. 3 Ər arvadına aid, arvad da ərinə aid olan nikah borcunu yerinə yetirsin. 4 Arvadın bədəni özünün yox, ərinin ixtiyarındadır. Eləcə də kişinin bədəni özünün yox, arvadının ixtiyarındadır. 5 Müvəqqəti olaraq razılıqla, dua üçün vaxt ayırmaqdan savayı bir-birinizi ər-arvadlıq təminatından məhrum etməyin. Bundan sonra yenə də bir yerdə olun ki, nəfsinizə hakim olmadığınıza görə Şeytan sizi sinağça çəkməsin. 6 Bunları əmr kimi yox, güzəşt kimi deyirəm. 7 Çünkü bütün insanların mənim kimi olmasını istərdim. Amma hər bir insanın Allahdan aldığı öz ənamı var – birininki belədir, digerininki başqa cürdür. 8 Evli olmayanlara və dul qadınlara isə bunu deyirəm: mənim kimi qalsalar, onlar üçün yaxşı olar. 9 Əgər özlərini saxlaya bilmirlərsə, qoy ailə qursunlar. Çünkü ehtirasdan yanmaqdansa ailə qurmaq daha yaxşıdır. 10 Evli olanlara isə mən əmr edirəm, dəha düzgün desəm, Rəbb əmr edir: qadın ərindən ayrılmassisin. 11 Ayrılırsa, ərsiz qalmalıdır yaxud əri ilə barışmalıdır. Ər də arvadını boşamasın. 12 Başqalarına isə Rəbb yox, mən deyirəm ki, əgər bir qardaşın iman etməyən arvadı var və arvad onunla yaşamağa razıdırsa, əri onu boşamasın. 13 Bir arvadın iman etməyən əri varsa və əri onunla yaşamağa razıdırsa, qoy arvadı ondan boşanmasın. 14 Çünkü iman etməmiş ər arvadı vasitəsilə təqdis olunur və iman etməmiş arvad imanlı əri vasitəsilə təqdis olunur. Əks halda uşaqlarınız natəmiz olardı, indi isə onlar müqəddəsdir. 15 İman etməyən ayrılırsa, qoy ayrılsın. Qardaş ya da bacı belə hallarda məcburiyyət qarşısında deyil. Allah sizi sülhdə yaşamağa çağırıb. 16 Ey qadın, ərini xilas edib-etməyəcəyini haradan bilirsən? Yaxud sən, ey ər, arvadını xilas edib-etməyəcəyini haradan bilirsən? 17 Amma hər kəs Allahın ona təyin etdiyi kimi Rəbbin çağırışına uyğun həyat sürsün. Bunu bütün cəmiyyətlərə əmr edirəm. 18 Əgər bir nəfər sünnetli olaraq çağırış aldisa,

sünnət olunmanı aradan qaldırmasın. Digəri düzgün davranmadığını düşünürse, yaşı çatıb isə sünnətsiz olaraq çağırış alısa, qoy sünnət və evlənmək lazım gelirsa, qoy o adam istədiyini olunmasın. **19** Sünnətlilik də, sünnətsizlik də etsin. O, günah etmir. Qoy onlar evlənsin. **37** əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə Amma kim ürəyində qəti niyyət tutub, könüllü Allahın əmrlərini yerinə yetirməkdir. **20** Qoy hər surətdə, öz nəfsinə hakim olaraq nişanlandığı kəs çağırış aldığı vaxt nə vəziyyətdə idisə, elə də qızla evlənməmək qərarına gəlirsə, o adam da qalsın. **21** Çağırış alanda qul idinsə, fikir eləmə. yaxşı edir. **38** Buna görə də nişanlısı ilə evlənən Amma əgər azad olmağa imkanın varsa, bu yaxşı edir, evlənməyənsə daha yaxşı edir. **39** fürsəti əldən vermə. **22 Çünkü Rəbdə çağırış alan Arvad əri sağ ikən ona bağlı qalır.** Əgər əri vəfat vaxt qul artıq Rəbbin azad insanıdır. Eləcə də etsə, arvad azaddır və kimə istəsə, ərə gedə çağırış alan vaxt azad insan Məsihin quludur. **23** bilər. Lakin o kişi Rəbdə olmalıdır. **40** Amma Siz çox baha qiyəmətə satın almımızız, insanlara fikrimcə, dul qadın olduğu kimi qalsa, daha qul olmayın! **24** Ey qardaşlar, hər kəs çağırış xoşbəxt olar. Zənnimcə, məndə də Allahın Ruhu alanda nə vəziyyətdə idisə, eləcə Allahla birlikdə var.

qalsın. **25** İndi isə qızlara gəlincə, bu barədə Rəbdən əmr almamışam. Amma etibara layiq olmaq üçün Rəbbin mərhəmətinə nail olmuş bir insan kimi öz fikirlərimi deyirəm. **26** Məncə, indi yaranmış çətin vəziyyətə görə insanın olduğu kimi qalması yaxşıdır. **27** Arvadınla nikahla bağlısansa, ondan azad olmayı arzu etmə. Arvadın yoxdursa, özünə arvad axtarma. **28** Amma evlənməyin günah deyil. Qızın da əra getməsi günah deyil. Amma belə adamlar bu həyatda əziiyyət çəkəcəklər. Mən sizi bundan qorumaq istəyirəm. **29** Qardaşlar, bunu demək istəyirəm: vaxta az qalib. Bundan sonra arvadı olanlar olmayanlar kimi, **30** yas tutanlar tutmayanlar kimi, sevinənlər sevinməyənlər kimi, mal alanlar malı olmayanlar kimi, **31** bu dünyadan işlərindən faydalananlar bu işlərdən uzaq olanlar kimi olsunlar. Çünkü bu dünyadan indiki vəziyyəti keçib-gedir. **32** Sizin qayğısız olmanızı istəyirəm. Subay kişi Rəbbi necə razi salmaq barəsində düşünüb Rəbbin işlərinin qayğısına qalır. **33** Evli isə arvadını razi salmaqdan ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır **34** və diqqəti yayınır. Ərsiz qadın yaxud qız da Rəbbin işlərinin qayğısına qalır ki, həm bədəndə, həm də ruhən müqəddəs olsun. Ərli qadın isə ərini razi salmaqdan ötrü dünyəvi işlərin qayğısına qalır. **35** Bunu azadlığını məhdudlaşdırmaq üçün yox, yalnız sizin xeyrinizə deyirəm ki, ədəblə davranışın fikirlərinizi dağıtmadan özünüüzü Rəbbə həsr edəsiniz. **36** Əgər bir nəfər nişanlandığı qızla

8 Bütlərə təqdim olunan qurbanlara gəlincə, biza məlumdur ki, bu barədə «hamimizn biliyi var». Bilik insanın loyğalanmasına səbəb olur, məhəbbət isə onu ruhən inkişaf etdirir. **2** Kim fikirləşir ki, bir şey bilir, o hələ lazımlığı kimi heç nə bilmir. **3** Amma kim Allahı sevirsə, Allah onun haqqında hər şeyi bilir. **4** Beləliklə, bütlərə təqdim olunan qurban ətinin yeyilməsi barəsində bilirik ki, «büüt dünyada heç nədir» və «bir olan Allahdan başqa yoxdur». **5** Yerə və yaxud göydə «allahlar» adlandırılınlar varsə, hətta çoxlu «allahlar» və «sahiblər» varsə, **6** bizim üçünsə bir Allah – Ata var. Hər şey Ondan gəlir, biz də Onun üçün yaşayırıq. Həmçinin bizim bir Sahibimiz var, O da Rəbb İsa Məsihdir. Hər şey Onun vasitəsilə yaranır, biz də Onun vasitəsilə yaşayırıq. **7** Amma bunu hamı bilmir. Hələ bütərpərəst adətlərinə uymuş bəziləri yedikləri ətin bütlərə təqdim olunan qurban əti olduğunu düşünür və onlar zəif olduqlarından vicdanları ləkələnir. **8** Yemək bizi Allahın hüzuruna gətirmir. Biz yeməyəndə heç nə itirmirik, yeyəndə də heç nə əldə etmirik. **9** Amma diqqətli olun ki, sizin seçim ixtiyarınız zəif olanların bürdəməsinə səbəb olmasın. **10** Əgər vicdan məsuliyyəti zəif olan şəxs gərsə ki, bilik sahibi olan sən büt evində süfrəyə oturmusun, bütlərə təqdim olunan qurbanın ətini yeməyə cürət etməzmi? **11** Bunun nəticəsində bu zəif adam – uğrunda Məsihin öldüyü bu bacı ya qardaş sonin biliyinin ucbatından həlak olacaq. **12** Beləliklə, zəif

olan bacı-qardaşlarınıza qarşı günüah edib deyil. Çünkü bu mənim mühüm borcumdur, vidişlərini yaralayanda siz Məsihə qarşı günüah əgər Müjdəni yaymırımsa, vay halima! **17** edirsınız. **13** Odur ki, əgər yemək qardaşımı büdrədirə, mən heç vaxt et yeməyəcəyəm ki, qardaşım büdrəməsin. (aiən g165)

9 Mən azad deyiləmmi? Həvari deyiləmmi?

Rəbbimiz Əsanı görməmişəmmi? Siz Rəbdə etdiyim əməlin səmərəsi deyilsinizmi? **2** Əgər başqları üçün həvari deyiləmsə, heç olmasa sizin üçün həvariyyəm. Çünkü Rəbdə siz mənim həvariliyimin möhürüsünüz. **3** Mən işlərimi təhlil edənlərə qarşı belə müdafiə olunuram: **4** məgər bizim yeyib-içməyə ixtiyarımız yoxdur? **5** Məgər digər həvarılər, Rəbbin qardaşları və Kefə kimi yanımızda imanlı arvadımızı gəzdirməyə ixtiyarımız yoxdur? **6** İsləməyib dolanmaq üçün yalnız mənim və Barnabanın ixtiyarı yoxdur? **7** Kim öz hesabı ilə əsgərlik çəkər? Kim üzüm bağı salıb barından yeməz? Kim sürünü otarib südündən içməz? **8** Məgər mən ancaq insanların düşündüyü kimi danışram? Qanun eyni şeylər demirmi? **9** Çünkü Musanın Qanununda yazılıb: «Xırman çəkən öküzin ağzını bağlama». Allah öküzlərin mi qayğısına qalır, **10** yoxsa bu sözərə tamamilə bizi aid deyil? Əlbəttə, bu bizim üçün yazılmışdır, çünkü cütçü ümidi şumlamalı, xırmançı da məhsula ortaq olmaq ümidi ilə taxılı döymalıdır. **11** Əgər biz aranızda ruhani toxumlar əkdiksə, sizdən maddi bir məhsul yiğsaq, çıxdurmur? **12** Əgər başqlarının sizdən bunu istəməyə ixtiyarı varsa, bizim buna daha çox ixtiyarımız yoxdurmu? Bizsə bu ixtiyardan istifadə etməmişik. Bunun əvəzinə Məsihin Müjdəsinin yayılmasına mane olmamaq üçün hər şeyə dözürük. **13**

Məgər bilmirsiniz ki, məbəddə iş görənlər məbədə gətirilən təqdimlərdən qidalanır və qurbanğahın xidmətçiləri qurbanğahdan öz paylarını götürürülər? **14** Beləcə də Rəbb Müjdəni elan edənlərə Müjdədən dolanmayı əmr etmişdir. **15** Amma mən bu hüquqların heç birindən istifadə etməmişəm. Bunları yazmirəm ki, mənə də belə edəsiniz. Fəxr etməyim üçün bu əsası heç kim boşça çıxarmaz! Belə olmaqdansa, ölməyim daha yaxşıdır. **16** Müjdəni yaymaqsa fəxr etməyim üçün əsas ki, biz onlar kimi pisliyə meyl göstərməyək.

tapşırılan vəzifəmi yerinə yetirirəm. **18** Bəs onda mükafatım nədir? Mükafatım budur ki, Müjdəni yayaraq müftə vəz edirəm və Müjdəni yaymaqdan gələn ixtiyarından tam istifadə etmirəm. **19** Mən azadam və heç kəsə məxsus deyiləm, amma mümkün qədər çox insan əldə etmək üçün özümü hamiya qul etdim. **20** Yəhudiləri əldə etmək üçün Yəhudilərlə Yəhudilər kimi davrandım. Mən Qanun altında olmasam da, Qanun altında olanları əldə etmək üçün Qanun altında olanlarla Qanun altında olan kimi davrandım. **21** Özüm Allahın qanunundan kənar deyil, Məsihin qanununa tabeyəmsə də, Qanundan kənar olanları əldə etmək üçün onlarla Qanundan kənar olan kimi davrandım. **22** Zəifləri əldə etmək üçün onlarla zəif kimi davrandım. Hər hansı bir yolla bəzilərini xilas etmək naminə hər kəs üçün hər şey oldum. **23** Bunun hamısını Müjdə uğrunda, onun bərkətinə şərīk olum deyə edirəm. **24** Qaçışda yarısanların hamısının qaçdığını, amma təkcə bir nəfərin mükafat allığı bilmirsinizmi? Elə qaćın ki, mükafati qazanasınız. **25** Yarışda iştirak edən hər kəs hər cəhətdən öz nəfsinə hakimdir. Onlar bunu solub gedən dəfnə çələngi almaq üçün edər, biz isə solmaz tac almaq üçün çalışırıq. **26** Beləliklə, mən də məqsədsiz qaçmirəm. Havani vuran adam kimi yumruq atmırıam. **27** Lakin bədənim məcburən özümə qul edirəm ki, başqlarına vəz edəndən sonra mükafatımdan məhrum olmayıam.

10 Qardaşlar, bixəbər olmağınızı istəmirəm ki, ata-babalarımızın hamısı bulud altında qorundu, hamısı da dənizdən keçdi. **2** Hamısı Musanın ardınca getmək üçün buludda və dənizdə vəftiz edildi. **3** Hamısı eyni ruhani qida yedi **4** və eyni ruhani içki içdi. Çünkü onlar ardlarında gələn ruhani Qayadan içirdi. O Qaya da Məsih idi. **5** Amma Allah onların çoxundan razi qalmadı və cəsədləri çölə sərildi. **6** Bu hadisələr bizim üçün ibrət olsun deyə baş verdi ki, biz onlar kimi pisliyə meyl göstərməyək.

Onlardan bəzisi kimi bütərəst olmayıñ. Onlar qabağıniza nə qoysalar, vicdan məsələsinə barədə belə yazılıb: «Xalq oturub yeyib-içdi, qaldırmadan yeyin. **28** Amma biri sizə desə ki, sonra isə qalxıb oynışdı». **8** Onlardan bəzisi kimi «bu, qurban atıdır», onda həm sizə bunu deyənin cinsi əxlaqsızlıq etməyək. Bir gündə onlardan xatırınə, həm də vicdan xatırınə yeməyin. **29** iyirmi üç min nəfər öldü. **9** Məsihi sınamayaq: Mən sizin vicdanınızı yox, başqasının vicdanını onlardan bəziləri belə etdi və ilanlar onları nəzərdə tuturam. Axı nə üçün mənim azadlığım öldürdü. **10** Deyinməyin, çünki onlardan da başqasının vicdanı ilə müəyyənləşdirilsin? **30** bəziləri deyindi və məhvədici məlek onları Əgər şükür edərək yeməkdə iştirak edirəmsə, öldürdü. **11** Bu hadisələr iibrət dərsi olub şükür etdiyim yeməyə görə nə üçün mənə onların başına gəldi və bu dövrün sonuna çatan şər atırlar? **31** Beləliklə, nə yeyirsinizsə, nə bizim üçün öyüd-nəsihət kimi yazılıb. (**aioñ g165**) içirsinizsə, nə edirsinizsə, hər şeyi Allahın **12** Buna görə də kim ayaq üstə durduğunu izzəti üçün edin. **32** Yəhudilərin, Yumanların düşünürsə, ehtiyatlı olsun ki, yıxılmasın. **13** Yaxud Allahın cəmiyyətinin büdrəməsinə səbəb Siz insanın qarşılaşdığı sinaqdan başqa bir olmayın, **33** necə ki mən də hər şeydə hər kəsi sinaqla qarşılaşmadınız. Allah sadıqdır və O sizi razi salmağa çalışıram. Bunu öz xeyrim üçün gücünüzdən artıq sinağa çəkilməyə qoymaz. yox, çoxlarının xeyri üçün edirəm ki, onlar da Sinaqla yanaşı bu vəziyyətdən çıxış yolu ilə də xilas olsunlar.

təmin edəcək ki, tab gətirə biləsiniz. **14** Beləliklə, ey sevimililərim, bütərəstlikdən uzaqlaşın. **15** Mən ağıllı insanlara xitab edirəm. Dediklərimi siz özünüz araşdırın. **16** Xeyir-dua verdiyimiz xeyir-dua kasası Məsihin qanına şəriklik deyilmi? Böldüyüümüz cœurək Məsihin bədənina şəriklik deyilmi? **17** Çörək bir olduğu kimi biz də çox olduğumuz halda bir bədənik. Çünkü hamımız bir cœurayı bölbüb yeyirik. **18** Soy-köküna görə İsrail xalqına nəzər salın: qurbanları yeyənlər qurbangaha şərik deyilmi? **19** Belədirsa, mən nə demək istəyirəm? Bütlərə təqdim olunan qurban ətinin bir əhəmiyyəti varmı? Yaxud bütlərin əhəmiyyəti varmı? **20** Xeyr, amma deyirəm ki, bütərəstlər qurbanlarını Allaha yox, cinlərə gətirirlər. Cinlərlə şərik olmanızı istəmirəm. **21** Siz həm Rəbbin kasasından, həm də cinlərin kasasından içə bilməzsınız; həm Rəbbin, həm də cinlərin süfrəsindən yeyə bilməzsınız. **22** Yoxsa Rəbbi qısqanlığa vadar edirik? Məgər biz Ondan güclüyük? **23** «Hər şeyə icazə var» deyirsiniz, amma hər şey xeyir vermir. «Hər şeyə icazə var», lakin hər şey ruhən inkişaf etdirmir. **24** Hər kəs öz xeyrini yox, başqalarının xeyrini güdüsün. **25** Ət bazarında na satılırsa, vicdan məsələsini qaldırmadan yeyin. **26** Çünkü «Rəbbindir yer üzü və orada mövcud olanlar». **27** Əgər imanlı olmayanlardan biri sizə yeməyə dəvət edir və siz getmək istəyirsinizsə,

11 Mən Məsihdən nümunə götürdüyüm kimi siz də məndən nümunə götürürün. **2** Hər işdə məni xatırladığınız və sizə tapşırıldığım təlimlərə sadiq qaldığınız üçün sizi tərifləyirəm. **3** Bunu da bilmənizi istəyirəm ki, hər kişinin başı Məsih, arvadın başı ər, Məsihin başı isə Allahdır. **4** Başına nə isə qoyub dua yaxud peyğəmbərlik edən hər kişi öz başını şərəfsiz edir. **5** Başlaçıq dua yaxud peyğəmbərlik edən hər qadın da öz başını şərəfsiz edir. Belə qadınla saçları qırılmış qadın arasında fərq yoxdur. **6** Əgər qadın başını örtmürsə, qoy saçlarını qısa kəssin. Amma əgər qadın üçün saçını qısa kəsməsi yaxud qırxması ayıbdırsa, qoy başını örtüsün. **7** Beləliklə, kişiə Allahın surəti və izzəti olduğuna görə başını örtmək olmaz. Qadınsa kişinin izzətidir. **8** Çünkü kişi qadından yox, qadın kişidən yarandı. **9** Kişi qadın üçün yox, qadın kişi üçün yaradıldı. **10** Bu səbəbdən mələklərə görə qadının başı üzərində ixtiyarı olmalıdır. **11** Hər halda Rəbdə nə qadın kişidən, nə də kişi qadından müstaqildir. **12** Çünkü qadın kişidən yarandığı kimi kişi də qadın vasitəsilə yaranır və hər şey Allahdan yaranır. **13** Özünüz qərara gəlin, Allaha başlaçıq dua etmək qadına yaraşmır? **14** Məgər təbiətin özü sizə kişinin saçı uzun olmasının özü üçün hörmətsizlik, **15** qadının saçlarının uzun olması isə onun üçün şərəf olduğunu öyrətmir? Çünkü qadına saç örtük kimi verilib. **16** Bu

barədə kim mübahisə etmək istəyirsə, bilsin ki, **12** Qardaşlar, indi isə ruhani ənamlara gəlincə, bizim də, Allahın cəmiyyətlərinin də belə bir bixəbər olmağımızı istəmirəm. **2** Bilirsiniz adəti yoxdur. **17** Sizin toplantılarınız xeyirdən ki, siz bütərəst olarkən necə tovlana-tovlana çox zərər gətirdiyinə görə aşağıda yazılın dilsiz-ağzsız bütlərə tərəf yönəldiniz. **3** Buna əmrlərdən çıxış edərək sizi tərifləmirəm. **18** Görə sizi xəbərdar edirəm ki, Allahın Ruhu Çünkü avvəl eşitmışəm ki, cəmiyyətdə yiğilanda vasitəsilə danişan heç kim «İsaya lənət olsun» aranızda dəstəbazlıq olur. Buna mən bir az deməz və heç kim Müqəddəs Ruh vasitəsi da olsa, inanıram. **19** Çünkü Allahın sınaqdan olmadan «İsa Rəbdir!» deyə bilməz. **4** Müxtəlif keçmiş adamları bəlli olsun deyə aranızda ənamlar var, amma Ruh eynidir. **5** Müxtəlif növlü firqələrə bölgünmə olmalıdır! **20** Xüsusən bir xidmətlər var, amma Rəbb eynidir. **6** Müxtəlif yerə toplaşanda yediyiniz Rəbbin süfrəsi deyil, fəaliyyətlər də var, amma hamısını hər adamda **21** Çünkü biriniz o birisini gözləmədən süfrənizi göstərən Allah eynidir. **7** Lakin Ruh hər kəsə açırsınız və biri ac qalır, o birisi isə sərxoş xeyri üçün aşkar olunur. **8** Birinə Ruh vasitəsilə olur. **22** Yeyib-içmək üçün evləriniz yoxdurmu? hikmət sözü, başqasına isə eyni Ruhla bilik sözü Bəlkə siz Allahın cəmiyyətinə xor baxırsınız verilir. **9** Digərinə isə eyni Ruh imanı, o birisinə və yoxsulları utandırmaq istəyirsiniz? Sizə nə həmin Ruh şəfa ənamlarını verir. **10** Birinə deyim? Sizi tərifləyimmi? Əslə! Bu işdə sizi möcüzə yaratmaq, başqasına peyğəmbərlik, tərifləməyəcəyəm. **23** Çünkü sizə çatdırduğum digərinə ruhları ayırd etmək qabiliyyəti, bir bu xəbəri Rəbbin Özündən qəbul etmişəm: başqasına müxtəlif dillərdə danişmaq, o birisinə Rəbb İsa Ona xəyanət edildiyi gecə əlinə çörək bu dilləri izah etmək ənamı verilir. **11** Bunların götürdü, **24** şükrү edib onu boldü və dedi: «Bu hamısı tək və eyni Ruhun faaliyyətidir. Ruh bu Mənim sizin üçün verilən bədənimdir. Bunu ənamları hər kəsə Öz istədiyi tərzdə paylayır. **12** Məni xatırlamaq üçün edin». **25** Eləcə də axşam Bədən birdir və üzvləri çoxdur. Bədən üzvləri yeməyindən sonra kasanı götürüb dedi: «Bu çox olduğu halda bir bədən təşkil edir. Məsih kasa Mənim qanımla bağladığım Yeni Əhmdir. də belədir; **13** çünkü istər Yəhudü, istər Yunan, Bunu hər dəfə içəndə Məni xatırlamaq üçün istər qul yaxud azad, hamımız bir bədən olmaq edin». **26** Çünkü hər dəfə bu çörəyi yeyəndə və üçün bir Ruhla vəftiz olunmuşuq və hamımız bu kasadan içəndə siz Rəbbin galişinədək Onun eyni Ruhdan içirilmişik. **14** Bədən tək üzvdən ölümünü bəyan edirsiniz. **27** Buna görə də kim deyil, çox üzvdən ibarətdir. **15** Ayaq «mən əl layiq olmayan tərzdə Rəbbin bu çörəyini yeyib olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» desə, yaxud Onun kasasından içsə, Rəbbin bədəninə bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. **16** Qulaq və qanına qarşı təqsirkardır. **28** Bunun əvəzinə «mən göz olmadığımı görə bədənə aid deyiləm» qoy insan özünü yoxlaşın və sonra bu çörəkdən desə, bu səbəbdən bədəndən kənar deyil. yeyib bu kasadan içsin. **29** Çünkü kim Rəbbin **17** Bütün bədən gözdən ibarət olsayıdı, necə bədənini dərk etməmiş yeyib-içsə, yeyib-içrək eşidərdik? Bütün bədən qulaq olsayıdı, necə iy öz üzərinə mühakimə gətirir. **30** Bu səbəbdən də bılardık? **18** Amma Allah istədiyi tərzdə bədən bir çoxunuz zəif və xəstədir, bəziləri isə vəfat üzvlərinin hər birini bədəndə yerləşdirdi. **19** etmişdir. **31** Əgər biz özümüzü düzgün dərk əgər hamısı bir üzv olsayıdı, bədən nə vəziyyətdə etsəydik, mühakiməyə düşməzdik. **32** Rəbb bizi qalardı? **20** Doğrudan da, üzv çox, bədən isə mühakimə edəndə dünya ilə birlikdə məhkum birdir. **21** Göz ələ «sən mənə lazım deyilsən» olunmayaq deyə bizi təribəyə edir. **33** Beləliklə, və yaxud baş da ayaqlara «siz mənə lazım qardaşlarım, yeməyə toplaşanda bir-birinizi deyilsiniz» deyə bilməz. **22** Əksinə, bədənin gözləyin. **34** Ac olan varsa, qoy evində yesin daha zəif görünən üzvləri daha çox lazımlıdır, ki, toplantıınız mühakiməyə çevriləsin. Qalan **23** dəyəri az saydığımız bədən üzvlərini daha çox məsələləri isə özüm gələndə nizama salacağam. dəyərləndiririk, görünməyən üzvlərimizə də xüsusi qayğı göstəririk. **24** Görünən üzvlərimizin

isə buna ehtiyacı yoxdur. Lakin Allah aşağı fikirlərimi tərk etdim. **12** İndi biz güzgündəki kimi tutulan üzvü daha çox dəyərləndirərək bədəni tutqun görürük, o zaman isə üzbeüz görəcəyik. elə düzaltdı ki, **25** bədəndə ayrı-seçkililik olmasın, İndi biliyim məhduddur, o zaman isə haqqında əksinə, bütün üzvlər bir-birinə eyni qayğı hər şey bilindiyi kimi mən də hər şeyi biləcəyəm. göstərsin. **26** Buna görə əgər bir üzv əzab çəkirə, **13** İndi isə üç şey qalır: iman, ümidi, məhəbbət. başqları da onunla birgə əzab çəkir. Üzvlərdən biri şərəfə çatırsa, başqları da onunla birgə sevinir. **27** Siz də Məsihin bədəniniz, ayrı-ayrılıqla isə bu bədənin üzvləriniz. **28** Allah imanlılar cəmiyyətində birinci yerdə həvarilər, ikinci yerdə peygəmbərlər, üçüncü yerdə də müəllimlər təyin etdi. Sonra bəzilərinə möcüzə yaratmağı, habelə şəfa ənamlarını, yardımçılığı, idarəciliyi, müxtəlif dillərdə danışmağı verdi. **29** Hami həvaridirmi? Hami peygəmbərdirmi? Hami müəllimdirmi? Hami möcüzə yarada bilirmi? **30** Hamının şafa ənamları varmı? Hami naməlum dillərdə danışır mı? Hami belə dilləri izah edə bilirmi? **31** Amma daha böyük ənamları səylə istəyin. İndi isə sizə bundan da əla yol göstərəcəyəm.

13 Əgər mən insan və mələk dilləri ilə dillərdə danışırsam, lakin məhəbbətim yoxdursa, bilik, peygəmbərlik yaxud təlim sözünü sizə cingildəyən mis və ya danqıldıyan sincəm. deməsəm, sizə nə xeyrim dəyər? **7** Tütək **2** Əgər peygəmbərlik ənamım varsa, bütün ya da çəng kimi cansız alətlər farqli səslər sirləri və hər cür biliyi dərk edirəmsə, dağları çıxarmazsa, eşidən nə çalındığını necə bilər? **8** yerindən tərpədəcək dərəcədə tam imanım Əgər şeypur aydın olmayan səs çıxarsa, döyüşə varsa, amma məhəbbətim yoxdursa, mən bir kim hazırlaşar? **9** Eyni tərzdə də əgər siz dilinizlə heçəm. **3** Əgər bütün var-dövlətimi paylayıb yoxsulları doyduraramsa və bədənim oda təslim anlaşılan sözlər söyləməsəniz, dediyinizi necə başa düşərlər? Siz havaya danışmış olursunuz! edərəmsə, lakin məhəbbətim yoxdursa, bunun **10** Şübhəsiz, dünyada bir çox cürbəcür danışqlar mənə heç bir xeyri yoxdur. **4** Məhəbbət səbirlə, var və onlardan heç biri mənasız deyil. **11** Amma xeyirxahdır. Məhəbbət paxilliq etməz, öyünməz, söylənilən danışığın mənasını bilmirəmsə, mən lovğalanmaz, **5** kobudluq etməz, öz xeyrini danışan üçün yadelli oluram, danışan da mənə güdməz, hirslenməz, ona edilən pişlikləri sayıb- yadelli olur. **12** Eləcə siz də ruhani ənamları hesablamaz. **6** Məhəbbət haqsızlığa sevinməz, səylə istədiyiniz üçün cəmiyyəti inkişaf etdirən həqiqətə isə şadlanar. **7** O hər şeyə qatlaşar, ənamlarda üstün olmağa çalışın. **13** Bu səbəbdən hər şeyə inanar, hər şeyə ümid bəsləyər, hər də naməlum dildə danışan öz dediklərini izah şeyə dözər. **8** Məhəbbət əsla tükənməz. Amma edə bilməsi üçün dua etsin. **14** Çünkü əgər peygəmbərliklər sona çatacaq, dillər ənamı mən naməlum dildə dua edirəmsə, ruhum dua da qurtaracaq, bilik də aradan qalxacaq. **9** edir, amma şüurum bəhrəsiz qalır. **15** Bəs mən Çünkü biliyim məhdud, peygəmbərliyim də nə edim? Ruhən də, şüurlu surətdə də dua məhduddur. **10** Kamillik gələndə məhdud olan edəcəyəm, ruhən də, şüurlu surətdə də ilahi aradan qalxacaq. **11** Mən körpə olanda körpə oxuyacağam. **16** Təlim öyrənməmiş adamın kimi danışır, körpə kimi dərk edir, körpə kimi vəziyyətini nəzərə al. Sən yalnız ruhanı şükür düşünürdüm. Boya-başa çatdıqda isə körpə duası edirsənsə, o sənin şükranına necə «Amin!»

14 Məhəbbətin ardınca gedin və ruhani ənamları, xüsusilə, peygəmbərlik ənamını səylə istəyin. **2** Çünkü naməlum dildə danışan, adamlarla yox, Allahla danışır. Onu heç kim başa düşmür. O, Ruh vasitəsilə sirlər söyləyir. **3** Peygəmbərlik edənsə adamlarla onları ruhən inkişaf etdirmək, həvəsləndirmək və təsəlli vermək üçün danışar. **4** Naməlum dildə danışan özünü inkişaf etdirir, peygəmbərlik edənsə cəmiyyəti inkişaf etdirir. **5** İstərdim ki, hamının dillərdə danışın, daha yaxşı olar ki, peygəmbərlik edəsiniz. Çünkü cəmiyyətin inkişafi üçün peygəmbərlik edən insan dillərdə danışan və izah etməyən insandan üstündür. **6** İndi isə, qardaşlar, yanınızda gəlib

desin? Axı sənin nə dediyini başa düşmür. 17 Çünkü onlara danışmağa icazə verilmir; Əlbəttə, sən yaxşı şükür edirsən, amma bu adam onlar Qanunun da buyurduğu kimi tabe inkişaf edə bilməz. 18 Mən dillərdə hamınızdan olsunlar. 35 Öyrənmək istədikləri bir şey varsa, çox danışdığım üçün Allaha şükür edirəm. evdə ərlərindən soruşsunlar. Çünkü qadına 19 İmanlılar cəmiyyətində isə naməlum dildə cəmiyyətdə danışmaq ayibdir. 36 Məgər Allahın minlərlə söz deməkdənsə başqalarını öyrətmək kələmisi siz Korinflilərdən qaynaqlandı, yoxsa üçün şüurlu surətdə beş kəlmə deməyi üstün yalnız sizə çatdı? 37 Kim özünü peyğəmbər və ya tuturam. 20 Qardaşlar, əqlən uşaq olmayıñ. ruhani hesab etsə, qoy bilsin ki, sizə yazdıqlarım Pisliyə münasibətdə körpə olun, amma əqlən Rəbbin əmriddir. 38 Kim buna əhəmiyyət verməsə, yetkin olun. 21 Qanunda yazılıb: «Rəbb deyir: ona da əhəmiyyət verilməyəcək. 39 Beləliklə, “Bu xalqla yadellilərin ağızı ilə, Başqalarının qardaşları, peyğəmbərlik etməyi səylə istəyin dilləri ilə danışacağam. Amma onlar hətta o vaxt və naməlum dillərdə danışmağa da mane məni eşitmək istəməyəcəklər!». 22 Beləliklə, olmayıñ. 40 Amma qoy hər şey ədəblə və naməlum dillər iman edənlər üçün deyil, intizamla edilsin.

imansızlar üçün bir əlamətdir. Peyğəmbərlik isə iman etməyənlər üçün deyil, imanlılar üçündür. 23 Əgər bütün cəmiyyət bir yerdə toplaşıb, hamı naməlum dillərdə danışmağa başlayarsa və təlim öyrənməmiş adamlar yaxud iman etməyənlər oraya girərlərsə, deməzlər ki, siz ağlinizi itirmisiniz? 24 Amma hamı peyğəmbərlik edirsə və oraya iman etməyən yaxud təlim öyrənməmiş adam girirsə, o hamı tərəfindən inandırılacaq, hər sözlə özünü araşdıracaq. 25 Ürəyindəki gizli fikirlər aşkarca çıxacaq və o üzüstə yerə döşənib Allaha səcdə edəcək və «Allah, həqiqətən, aranızdadır!» deyib nida edəcək. 26 Bəs onda nə deyak, ey qardaşlar? Toplaşanda hər birinizin bir ilahisi, bir dərsi, bir nazıl olan sözü, bir naməlum dildə sözü, bir izahı var. Qoy bunlar hamısı bir-birinizin inkişafı üçün olsun. 27 Əgər kimsə naməlum dildə danışrsa, iki yaxud ən çox üç adam növbə ilə danışsin, bir nəfər də izah etsin. 28 Əgər izah edən yoxdurşa, naməlum dildə danışan cəmiyyətdə süssün, yalnız özü ilə və Allahla danışsin. 29 İki ya üç peyğəmbər danışın, başqaları isə onların dediklərini ayırd etsin. 30 Əgər oturanlardan birinə nazıl olan söz gələrsə, ilk danışan süssün. 31 Çünkü hamınız bir-birinizin ardınca peyğəmbərlik edə bilərsiniz ki, hamınız təlim öyrənib ruhlanasınız. 32 Peyğəmbərlərin ruhları da peyğəmbərlərə tabe olur. 33 Çünkü Allah qarşıqliq deyil, sülh qaynağıdır. Müqəddəslərin bütün cəmiyyətlərində belədir. 34 Qadınlar cəmiyyət toplantılarında süssün,

15indi, qardaşlar, sizə bəyan etdiyim və qəbul edib əsaslandığınız Müjdəni yadınıza salmaq istəyirəm. 2 Əgər sizə bəyan etdiyim sözə bağlanmışınızsa, o Müjdə ilə də xilas olmaqdalarınız, yoxsa əbəs yerə iman etmisiniz. 3 Özümün də qəbul etdiyim bu ən əhəmiyyətli təlimi sizə çatdırıdım: Müqəddəs Yazılırlara uyğun olaraq, Məsih günahlarımız üçün öldü, 4 dəfn olundu və Müqəddəs Yazılırlara uyğun olaraq, üçüncü gün dirildi. 5 O əvvəl Kefaya, sonra On İki şagirdə göründü. 6 Bundan sonra beş yüzdən çox bacı-qardaşa eyni anda göründü. Bu bacı-qardaşlardan çoxu indi də yaşayır, bəziləri isə vəfat etmişdir. 7 Məsih daha sonra Yaquba, sonra bütün həvarilərə göründü. 8 Hamidən sonra isə vaxtından əvvəl doğulmuş bir uşağı bənzəyən mənə də göründü. 9 Çünkü mən həvarilərin ən kiçiyiyəm və Allahın cəmiyyətini təqib etdiyim üçün həvari adlanmağa layiq deyiləm. 10 Amma indi hər nəyəmsə, Allahın lütfü ilə eləyəm. Onun mənə göstərdiyi lütf əbəs deyildi, çünkü mən hamidan çox zəhmət çəkdir. Əslində mən yox, Allahın mənimlə birgə fəaliyyətdə olan lütfü bu zəhməti çəkdi. 11 Beləcə istər mən, istərsə də onlar bu cür vəz edirik; siz də belə iman etmisiniz. 12 Əgər Məsih haqqında vəz olunursa ki, O, ölürlər arasından dirildi, sizlərdən bəzisi ölülərin dirilməsinin olmadığını necə söyləyə bilər? 13 Əgər ölülərin dirilməsi yoxdurşa, Məsih də dirilməyib. 14 Əgər Məsih dirilməyib, onda həm bizim vəzimiz puç, həm də sizin imanınız puçdur. 15 Belə

halda Allah barədə yalançı şahid olduğumuz toxum ölməsə, həyata qovuşmaz! **37** Əkərkən da aşkar çıxacaq. Çünkü biz Allah barədə hasıl olacaq bədəni deyil, yalnız toxumu - bəlkə şəhadət etdi ki, O, Məsihi dirildi. Amma buğdanın ya digər bitkinin toxumunu əkirən. ölürlər dirilməzsə, Allah Məsihi də diriltmədi. **38** Amma Allah o toxuma istədiyi quruluşu **16** Çünkü əgər ölürlər dirilməzsə, Məsih də verir. O hər bir bitən toxuma özünə məxsus dirilməyib. **17** Əgər Məsih dirilməyib, imanınız quruluş verir. **39** Hər canlı məxluqun atı eyni da əbəsdir, siz hələ günahlarınızın içindəsiniz. deyil. İnsan atı başqa, heyvan atı başqa, quş atı **18** Onda Məsihdə vəfat edənlər əbadilik öldürlər. başqa, balıq atı başqdır. **40** Səma cisimləri var, **19** Əgər yalnız bu həyat üçün Məsihə ümid dünya cisimləri də var. Amma səmavi olanların bağlamışıqsa, biz hamidən yazıçıq. **20** Əslində ehtişamı başqa, dünyəvi olanların da başqdadır. Məsih ölürlər arasından, vəfat edənlərin ilki **41** Günsən ehtişamı başqa, ayın ehtişamı başqa, olaraq dirildi. **21** Ölüm bir insan vasitəsilə ulduzların ehtişamı başqdır. Ulduz da digər gəldiyinə görə ölürlərin dirilməsi də bir insan ulduzdan ehtişamına görə fərqlənir. **42** Ölürlərin vasitəsilə gəlir. **22** Adəmdə hamı ölüyü kimi dirilməsi də belədir. Əkilən toxum çürüyər, Məsihdə də hamı həyata qovuşacaq. **23** Hər ondan əmələ gəlib dirilən bədən çürüməz; **43** biri öz növbəsi ilə - ilk növbədə Məsih, sonra əkilən toxum hörmətsiz, dirilən bədən izzətlidir; Məsihin zühurunda Məsihə məxsus olanlar əkilən toxum zəif, dirilən bədən qüvvətlidir; həyata qovuşar. **24** Bundan sonra O hər başçını, **44** əkilən toxum təbii, dirilən bədən ruhanıdır. hər hakimi və hər qüvvəni aradan götürüb Təbii bədən varsa, ruhani bədən də var. **45** Necə Padşahlığı Ata Allaha təslim edəcəyi zaman hər ki yazılıb: ilk insan Adəm «canlı bir varlıq oldu». şey tamamlanacaq. **25** Çünkü Allah Onun bütün Sonuncu Adəm isə həyat verən ruh oldu. **46** düşmənlərini ayaqlarının altına salanadək O, Amma ilkin ruhani deyil, təbii bədəndir. Ruhani padşahlıq etmalıdır. **26** Aradan götürüləcək son isə sonra gəlir. **47** İlk insan yerin torpağından, düşmən isə ölümdür. **27** Çünkü Allah «hər şeyi ikinci İnsan göydən yarandı. **48** Torpaqdan Onun ayağının altına qoydu». Amma Məsihə hər yaranan adam necədir, torpaqdan yarananlar şey tabe oldu deyiləndə aydın olur ki, hər şeyi da elədir; səmavi Adam necədir, səmavilər Ona tabe etdirən Allah buraya daxil deyil. **28** Hər də elədir. **49** Biz torpaqdan yarananın surətini şey Oğula tabe olandan sonra Oğul Özü da Ona necə gəzdırırsə, səmavi Olanın surətini də hər şeyi tabe etdirən Ataya tabe olacaq ki, Allah elə gəzdirəcəyik. **50** Ey qardaşlar, bunu demək hər şeydə hər şey olsun. **29** Yoxsa ölürlər uğrunda istəyirəm ki, at və qan Allahın Padşahlığını vəftiz olunanlar nə edəcək? Əgər ölürlər heç vaxt irs olaraq ala bilməz, eləcə də çürüyən bədən dirilməsə, insanlar ölürlər uğrunda niyə vəftiz çürüməzliyi irs olaraq almaz. **51** Baxın sizə olunur? **30** Biz də nə üçün hər an təhlükələrə bir sərr açmaq istəyirəm: hamımız vəfat uğrayırıq? **31** Ey qardaşlar, Rəbbimiz Məsih etməyəcəyik, **52** amma son şeypur çalınanda İsada sizinlə etdiyim fəxrin haqqı üçün mən bir andaca, bir göz qırıpindəca hamımız hər gün ölümlə qarşılaşıram. **32** Adı insanların dəyişiləcəyik. Çünkü şeypur çalınacaq, ölürlər bəslədiyi ümidiirlər Efesdə vəhşi heyvanlarla çürüməzliklə diriləcək, bizsə dəyişiləcəyik. **53** mübarizə aparmağımın mənə xeyri nə idi? Çünkü bu çürüyən bədən çürüməzliyə, bu ölümə Əgər ölürlər dirilməzsə, «qoy yeyib-içək, çünkü düçər olan bədən ölməzliyə bürünməlidir. **54** sabah oləcəyik!» **33** Aldanmayın: «Pis adamlarla Çürüyən bədən çürüməzliyə və ölümə düçər ünsiyyət yaxşı əxlaqi pozur». **34** Ayılın, saleh olan bədən ölməzliyə büründükə «Ölüm yox olun, daha günaha batmayın. Axi bəziləriniz edildi, Onun üzərində qələbə çalındı!» deyə Allah barəsində heç nə bilmir. Utanasınız deyə yazılmış söz yerinə yetəcək. **55** «Ey ölüm, bunu yazıram. **35** Lakin bir nəfər belə deyə bilər: qələbən hanı? Ey ölüm, neşterin hanı?» (Hadəs «Ölürlər necə diriləcək? Onlar na cür bədənlə **g86**) **56** Ölümün neşteri günahdır, günah isə gələcəklər?» **36** Ey ağılsız insan! Sənin əkdiyin gücünü Qanundan alır. **57** Rəbbimiz İsa Məsih

vasitəsilə biza qələbə bəxş edən Allaha şükür Belələrinin qədrini bilin. **19** Sizi Asiya vilayətinin olsun! **58** Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, cəmiyyətləri salamlayır. Akila və Priskila öz Rəbdə çəkdiyiniz zəhmətin boşça çıxmayağınızı evlərində toplaşan cəmiyyətlə birlikdə Rəbbin bilərək möhkəm durun, sarsılmayın, hər zaman ismi ilə sizə çoxlu salam göndəirlər. **20** Bütün Rəbbin işində səylə çalışın.

16 İndi isə müqəddəslər üçün ianələr yiğmağa gəlincə, Qalatiya cəmiyyətlərinə necə buyurmuşamsa, siz də elə edin. **2** Hər haftanın birinci günü hamınız qazancınıza görə müəyyən miqdarda pul ayırıb saxlayın ki, mən yanımıza gələndə ianə yiğmağa ehtiyac qalmasın. **3** Oraya çatanda ianələrinizi Yeruşəlimə çatdırmaq üçün seçdiyiniz adamları məktublarla göndərəcəyəm. **4** Əgər mənə də getmək məsləhət olsa, onlar məniimlə gedər. **5** Mən Makedoniyanadan keçəndən sonra yanınıza gələcəyəm, çünkü Makedoniyanadan keçmək niyyətindəyəm. **6** Bəlkə də yanınızda bir az qalacağam, hətta qış da keçirəcəyəm ki, siz məni gedəcəyim yerlərə yola salasınız. **7** Çünkü mən sizinlə ötəri görüşmək istəmirəm. Rəbbin izni ilə yanınızda bir müddət qalmağa ümidi edirəm. **8** Efesdə isə Əllinci Gün bayramında də qalacağam. **9** Çünkü mənə fəal iş üçün geniş qapı açılıb. Mənə qarşı çıxanlar da coxdur. **10** Timotey nə vaxt yanımıza gəlsə, aranızda olanda onun heç bir şeydən qorxmasmasına diqqət yetirin, çünkü o da mənim kimi Rəbbin işini görür. **11** Bu səbəbə görə də qoy heç kim ona xor baxmasın. Fəqət onu əmin-axayın yola salın ki, o yanımı gələ bilsin. Çünkü mən qardaşlarla birgə onu gözləyirəm. **12** Apollo qardaşa gəlincə, mən ondan çox xahiş etdim ki, qardaşlarla birgə yanımıza getsin, amma o indi heç bir vasitə ilə getmək istəmir. Ona münasib olan vaxt gedəcək. **13** Ayıq olun, imanda sabit durun, mərd və möhkəm olun. **14** Qoy etdiyiniz hər bir əməl məhəbbətlə olsun. **15** Qardaşlar, sizdən bir xahişim var. Siz Stefananın ailəsini tanıyırsınız və bilirsiniz ki, onlar Axayyanın ilk imanlılarıdır. Onlar özlərini müqəddəslərin xidmətinə həsr etmişlər. **16** Siz də belə adamlara və onlarla birlikdə çalışın və zəhmət çəkən hər kəsə tabe olun. **17** Stefana, Fortunat və Axaikin gəlməsinə sevinirəm, çünkü onlar gələndə sizin üçün darixmağınızı unutdum. **18** Onlar sizin kimi mənim də ruhumu təzələdilər.

Belələrinin qədrini bilin. **19** Sizi Asiya vilayətinin müqəddəs öpüşlə salamlayın. **21** Mən Paul bu salamı öz əlimlə yazıram. **22** Rəbbi sevməyənə lənət olsun. Marana ta! **23** Rəbbimiz İsanın lütfü sizə yar olsun! **24** Mənim məhəbbətim Məsih Isada olan hamınızla olsun!

2 Korinflilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Paul və Timotey qardaşdan Allahın Korinfədə olan cəmiyyətinə və bütün Axayyadakı müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb Isa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** deymək? **17** Bu niyyətdə olanda görəsən qərarsız idimmi? Ya da niyyətlərim cismani təbiətimdən doğur ki, gah «bəli, bəli», gah da «xeyr, xeyr» deyim? **18** Allahın sədaqətinə and olsun ki, sizə çatdırduğumuz xəbər gah «bəli», gah da olsun! O, rəhmlı Ata və hər cür təsəlli verən Allahdır. **4** Çəkdiyimiz hər bir əziyyətdə O biza təsəlli verir ki, biz də Allahdan aldiğimiz təsəlli ilə hər cür əziyyət çəkənlərə təsəlli verə bilək. **5** Çünkü Məsihin əzablarını necə böyük həcmədə çəkiriksə, Məsih vasitəsilə o cür böyük təsəlli də tapırıq. **6** Əziyyət çəkiriksə, bu sizə təsəlli və xilas götürür. Təsəlli tapırıqsa, bu da bizim kimi çəkdiyiniz əzablara dözəsiniz deyə sizə güc verən bir təsəlli almanız üçündür. **7** Sizinlə bağlı ümidişim sarsılmaz. Çünkü əzablarımıza şərik olduğunuz kimi təsəllimizə də şərik olduğunuzu bilirik. **8** Ey qardaşlar, Asiya vilayatində çəkdiyimiz əziyyatlərdən bixəbər olmağınızı istəmirəm. Gücümüzdən daha artıq bir yük altında qaldıq. Hətta yaşamaqdan belə, ümidişimizi kəsmişdik. **9** Daxilən hiss etdik ki, ölümə məhkum olmuşuq. Amma bu özümüza deyil, ölüloru dirildən Allaha güvənməyimiz üçün başımıza gəldi. **10** Allah bizi belə bir böyük ölüm təhlükəsindən qurtardı və qurtarmaqdə davam edəcək. Ümidimizi Ona bağlamışıq **11** və siz də dualarınızla bizi kömək etdikcə bizi yenə qurtaracaq. Belə ki bir çox insanın etdiyi dua nəticəsində bizə verdiyi ənamdan ötrü qoy çıxları bizim üçün Allaha şükür etsin. **12** Vicdanımız da şahiddir ki, dünyaya, xüsusən sizə görə bəşəri müdrikliklə deyil, Allahın lütfü ilə, Allahdan gələn səxavət və səmimiyyətla həyat sürmüşük. Biz buna görə fəxr edirik. **13** Biz elə bir şey yazmırıq ki, siz oxuyub başa düşə bilməyəsiniz. Hələlik bizi bir az başa düşmüsünüz. Rəbbimiz Isa Məsihin günündə bizim fəxrəmiz siz olduğunuz kimi sizin də fəxrəniz biz olacaqıq. Ümidvaram ki, bunu tamam başa düşəcəksiniz. **15** Buna əmin olub əvvəlcə yanınıza gəlmək niyyətində idim ki, ikiqat xeyir tapasınız. **16** Həm Makedoniyaya gedəndə, həm də Makedoniyadan qayıdanda yanımıza gəlmək niyyətində oldum. Bundan sonra siz məni Yəhudeyaya yola salmalı idiniz.

17 Bu niyyətdə olanda görəsən qərarsız idimmi? Ya da niyyətlərim cismani təbiətimdən doğur ki, gah «bəli, bəli», gah da «xeyr, xeyr» deyim? **18** Allahın sədaqətinə and olsun ki, sizə çatdırduğumuz xəbər gah «bəli», gah da olsun! O, rəhmlı Ata və hər cür təsəlli verən «xeyr» deyil. **19** Sila və Timoteylə birlikdə sizə vəz etdiyimiz Allahın Oğlu Isa Məsih təsəlli verir, həm «bəli», həm də «xeyr» deyil. Onda yalnız «bəli» var. **20** Çünkü Allahın bütün vədлri Isa Məsihdə «bəli»dir. Buna görə Allahın izzəti üçün Məsih vasitəsilə «Amin» deyirik. **21** Bizi sizlərlə birlikdə Məsihə möhkəm bağlayan və bizi məsh edən Allahdır. **22** O bizi möhürlədi və Ruhunu qəlbimizdə girov qoysa. **23** Allah şahidimdir, canına and olsun ki, indiyədək sizə qiymadığım üçün Korinfə gəlmədim. **24** İmanınıza aqalıq etmək istəmirik, sevinməniz üçün sizinlə birgə çalışırıq. Çünkü imanda dönməz dayanmısınız.

2 Mən sizi kədərləndirməmək üçün qərara aldım ki, yenə yanınıza gəlməyim. **2** Çünkü sizi kədərləndirsəm, kədərləndirdiyim sizlərdən başqa məni kim şadlandırmaq? **3** Bunu yazmışdım ki, gəldiyim zaman məni sevindirəsi insanlar kədərləndirməsin. Hamınıza inanıram ki, mənim sevincim hər birinizin sevincidir. **4** Kədərləndirmək üçün deyil, sizə bəslədiyim hədsiz məhəbbəti dərk edəsiniz deyə sizə böyük əziyyət, ürək ağrısı və göz yaşları içində yazdım. **5** Əger kimsə kədər gətirib, şisirtmədən deyim ki, mənə deyil, haradasa hamınıza kədər gətirib. **6** Beləsinə ictimaiyyətin verdiyi bu cəza bəsdir. **7** Hədsiz kədərə qərq olmasın deyə yaxşı olar ki, o insani indi bağışlayasınız və təsəlli verəsiniz. **8** Buna görə sizdən xahiş edirəm ki, yenidən ona məhbəbat göstərin. **9** Bunu da sizə yazdım ki, hər vəziyyətdə sizin itaətli olmağınızı yoxlayım. **10** Kimi bağışlasanız, mən də bağışlayaram. Əger mən bir şeyi bağışlamışam, Məsihin hüzurunda sizin xeyriniz üçün bağışlamışam ki, **11** Şeytan bizdən mənfəət qazanmasın. Çünkü onun niyyətlərindən xəbərsiz deyilik. **12** Məsihin Müjdəsini yaymaq məqsədi ilə Troasa gələndə Rəbdən mənim üçün bir qapı açıldı.

13 Amma qardaşım Titi orada tapmayanda övladları fikirlərində inadkar oldu. Bu günə ürəyim narahat oldu. Ona görə oradakılarla qədər Köhnə Əhd oxunarkən onları eyni niqab xudahafızlaşib Makedoniyaya gəldim. **14** Bizi qapayır, açılmır, çünki bu yalnız Məsih vasitəsilə həmişə Məsihin zəfər təntənəsində addimlaşan, götürülür. **15** Hətta bu günə qədər Musanın Onu tanımaqdan yaranan ətri bizim vasitəmizlə Yazları nə vaxt oxunursa, onların ürəklərini hər tərəfə yayan Allaha şükür olsun! **16** Çünki bir niqab qapayır. **17** Amma kim Rəbbə tərəf biz həm xilas, həm də həlak olanlar arasında dönürsə, o vaxt niqab aradan qaldırılır. **18** Allaha xoş olan Məsih ətriyyik. **19** Həlak olanlar Rəbb Ruhdur, Rəbbin Ruhu haradadırsa, azadlıq üçün ölümə aparan ölüm qoxusu, xilas olanlar da oradadır. **20** Biz hamımız niqabsız üzdə üçünsə həyata aparan həyat ətriyyik. Belə bir Rəbbin ehtişamını əks etdirərək Rəbbin suratınə iş üçün kim yararlıdır? **21** Axi biz çoxları dəyişilirik. Ruh olan Rəbdən yaranan bu ehtişam kimi Allah kələminin alverçiləri deyilik; əksinə, get gedə bizdə görünməyə başlayır.

Allah tərəfindən göndərilib Allahın hüzurunda, Məsihdə olaraq səmimi qəlbən danışırıq.

3 Özümüz barədə yenə zəmanət veririkmi?

Yoxsa bəziləri kimi sizə yazılan və yaxud sizin yazdığınız zəmanət məktublarına ehtiyacımız var? **2** Bütün insanların tanıldığı, oxuduğu, ürəklərimizə yazılmış məktubumuz sizsiniz. **3** Xidmətimizin nəticəsi olan bir Məsih məktubu olduğunuz aydın görünür; bu məktub mürəkkəblə yox, var olan Allahın Ruhu ilə daş lövhələrə deyil, ət ürəklərə yazılıb. **4** Məsih sayəsində Allah hüzurunda belə etibarımız var. **5** Özümüzdən yaranan qabiliyyətimiz yoxdur və bunu iddia da edə bilmərik. Bize qabiliyyət verən Allahdır. **6** O bizi Yeni Əhdin xidmətçiləri olmaq üçün qabiliyyətlə etdi. Bu Yeni Əhd yazılı Qanuna deyil, Ruha əsaslanır. Çünki yazılı Qanun öldürür, Ruh isə həyat verir. **7** Ölümə nəticələnən xidmət, yəni daş lövhələr üzərində həkk olunan yazılı Qanun elə ehtişamlı gəldi ki, Musanın üzündən parlayan ehtişam ötəri olduğu halda İsrail övladları onun üzünə baxa bilmirdilər. **8** Onda Ruha əsaslanan xidmət daha da ehtişamlı olmazmı? **9** Əgər insanı məhkum edən xidmətin ehtişamı varsa, salehlik qazandıran xidmətin ehtişamı nə qədər coxdur. **10** Çünki əvvəllər ehtişamlı olanın indi hədsiz ehtişamı olanla müqayisədə ehtişamı yoxdur. **11** Əgər ötəri olan ehtişamlı gəldisə, daimi olanın ehtişamı daha da böyükdür. **12** Belə bir ümidi sahib olduğumuz üçün böyük cəsarətlə danışa bilərik. **13** İsrail övladları onun üzündəki ötəri ehtişamın keçib-getməsinə baxmasın deyə üzünü niqab çəkən Musa kimi deyilik. **14** İsrail

4 Beləliklə, biza verilən mərhəmətlə bu xidmətə təyin olundugumuz üçün təmidimizi itirmirik.

2 Xəcalət gətirən gizli yolları rədd etmişik. Hiylə işlətmirik, Allahın sözünü təhrif etmirik, amma həqiqəti açıq elan etməklə Allahın önündə, hər insanın vicdanı qarşısında özümüz barədə zəmanət veririk. **3** Əgər yaydığımız Müjdə qapalıdırsa, yalnız həlak olanlar üçün qapalıdır. **4** Onları bu dövrün allahı korazehin etdi ki, Allahın surəti olan Məsihin ehtişamlı Müjdəsinin işığı imansızların üzərinə doğmasın. (aiən g165)

5 Biz özümüzü yox, İsa Məsihi Rəbb olaraq vəz edirik. Özümüzü isə İsa naminə qullarınız olaraq təqdim edirik. **6** Çünkü «zülmətdən işiq parlayacaq» deyən Allah ürəyimizə nur saçdı ki, İsa Məsihin üzündən saçılan Öz ehtişamını tanımağımızdan doğan nuru biza versin. **7** Üstün qüvvənin bizdən yaranmadığı, Allaha aid olduğu bilinsin deyə bu xəzinəni saxsı qablarda saxlayırıq. **8** Hər tərəfdən əziyyət çəkirik, amma əzilmirik. Çaşqınlıq içindəyik, lakin çarəsiz deyilik. **9** Təqib olunuruq, amma tərk edilmirik. Yixidilriq, amma yox olmururoq. **10** İsanın ölümünü bədənimizdə həmişə daşıyırıq ki, Onun hayatı bədənimizdə aydın görünüsün. **11** Çünki İsanın hayatı fani cismimizdə aydın görünüsün deyə biz yaşaya-yaşaya İsa üçün həmişə ölümə təslim edilirik. **12** Beləliklə, ölüm bizdə, həyat isə sizdə fəaliyyət göstərir. **13** «İman etdim, buna görə danışdım» deyə yazılılığı üçün eyni iman ruhuna sahib olaraq biz də iman edir və buna görə danışırıq. **14** Çünki bilirik ki, Rəbb İsanı dirildən Allah bizi də İsa ilə birlikdə dirildib

sizinlə birgə Öz hüzuruna çıxaracaq. **15** Bütün bu qənaətə gəlmış ki, bir Nəfər hamı üçün burlar sizə görədir. Belə ki Allahın lütfü çoxalıb öldüyüna görə hamı oldu. **15** Bəli, O hər kəs daha çox insana ehsan olunsun və Onun izzəti uğrunda öldü ki, qoy yaşayanlar artıq özləri üçün daha çox şükür edilsin. **16** Buna görə üçün deyil, onlar uğrunda Ölüb-Dirilən üçün biz ümidiımızı itirmirik. Zahirimiz get-gedə yaşınlar. **16** Bunun nəticəsində də biz artıq xarab olsa da, daxilimiz gündən-günə təzələnir. **17** Çünkü müvəqqəti, yüngül əziyyətlərimiz bizə heç bir şəylə müqayisə edilməz dərəcədə böyük və əbədi izzət qazandırır. (aiənios q166) **18** Gözlərimizi görünən şeylərə deyil, görünməyən şeylərə dikirik. Çünkü görünənlər gəldi-gedər, görünməyənlərə əbədidir. (aiənios q166)

5 Bilirik ki, sığındığımız bu dünyəvi çadır dağılarsa, göylərdə Allahın bizə verdiyi binamız, əllə tikilməyen əbədi bir evimiz var. (aiənios q166) **2** İndi isə səmavi məskənimiz üstümüzü örtsün deya həsrat çəkərək inləyirik. **3** Soyunuruqsa da, lüt-üryan qalmarıq. **4** Bu dünyəvi çadırda ikən hamımız ağır yük altında inləyirik. Çünkü soyunmamızı deyil, üstümüzün örtülməsini istəyirik ki, həyat fani şeyləri yeyib-udsun. **5** Bizi məhz bunun üçün hazırlanıran Allahdır. O, Ruhunu bizə girov verdi. **6** Buna görə həmişə arxayınlığımız var, həm də bilirik ki, bu bədəndə məskunlaşdıraq Rəbdən uzağıq. **7** Gözlə görünənə deyil, imana görə həyat Budur, indi münasib vaxt, budur, indi xilas günü. sürüürük. **8** Əlbəttə, arxayınlığımız var və **3** Xidmətimiz etibardan düşməsin deyə heç kimi bu bədəndən uzaqlaşış Rəbbimizin yanında büdrədan bir şey etmirik. **4** Əksinə, Allahın məskunlaşması üstün tuturuq. **9** Buna görə xidmətçisi olaraq hər şeydə özümüz barədə bədəndə məskun və yaxud bədəndən uzaq zəmanət veririk; hədsiz döyümdə, əziyyətlərdə, olmağımıza baxmayaraq, məqsədimiz Rəbbi ehtiyclarda, sıxıntırlarda, **5** döyülləndə, razi salmaqdır. **10** Çünkü hər birimiz bu bədəndə həbslərdə, qarışqlıqlarda, zəhmətdə, yuxusuz olanda etdiyimiz əməllər pis də olsa, yaxşı qalandı, acliqlarda, **6** pak yaşayanda, bilikdə, da olsa, onların əvəzini almaq üçün Məsihin səbirdə, xeyirxahlıqdə, Müqəddəs Ruhda, riyasız hökm kürsüsü öünüə çıxmaliyiq. **11** Demək, məhəbbətdə, **7** həqiqəti elan edəndə, Allahın Rəbdən qorxmanın nə olduğunu anladığımız qüvvəsində, həm sağ, həm də sol əllərimizdə üçün insanları inandırmağa çalışırıq. Allaha salehlik silahları ilə, **8** gah ucalıb gah alçalaraq bizim kim olduğumuz aşkardır və ümidvaram təhqir olunanda, tariflənəndə özümüz özümüzə ki, sizin vicdanınıza da aşkardır. **12** Siza zamin dururuq. Bizi yalançı sayırlar, amma özümüz barədə yenə zəmanət vermək istəmirik, biz doğruçuyuq. **9** Sənki naməlumuq, amma amma ürəkləri ilə deyil, zahiri görünüşləri ilə tanınırıq. Elə bil ölümün ağızındayıq, amma öyünlərlərə cavab vera biləsiniz deyə bizimlə hələ yaşıryıq. Elə bil cəza çəkirik, amma fəxr etməniz üçün sizə imkan yaradırıq. **13** Əgər öldürülmürük. **10** Sənki kədər içindəyik, ağlımızını itirmişiksə, bu, Allah üçündür, yox, əslində həmişə sevinirik. Yoxsul sayılırlıq, amma əgər ağlımız başımızdadırsa, bu sizin üçündür. çoxlarını varlandırırıq. Elə bil heç nəyimiz **14** Bizi məcbur edən Məsihin məhəbbətidir və yoxdur, amma hər şeyə sahibik. **11** Ey Korinflilər,

6 Buna görə Allaha birgə işləyən bizlər rica edirik ki, Onun lütfünü boş yerə qəbul etməyəsiniz. **2** Çünkü O deyir: «Münasib vaxtda səni eşitdim, Xilas günü sənə kömək etdim». **3** Xidmətimiz etibardan düşməsin deyə heç kimi səni eşitdim, Xilas günü sənə kömək etdim». **4** Əksinə, Allaha salehlik silahları ilə, **5** döyülləndə, razi salmaqdır. **6** Buna görə xidmətçisi olaraq hər şeydə özümüz barədə bədəndə məskun və yaxud bədəndən uzaq zəmanət veririk; hədsiz döyümdə, əziyyətlərdə, olmağımıza baxmayaraq, məqsədimiz Rəbbi ehtiyclarda, sıxıntırlarda, **7** həqiqəti elan edəndə, Allahın Rəbdən qorxmanın nə olduğunu anladığımız qüvvəsində, həm sağ, həm də sol əllərimizdə üçün insanları inandırmağa çalışırıq. Allaha salehlik silahları ilə, **8** gah ucalıb gah alçalaraq bizim kim olduğumuz aşkardır və ümidvaram təhqir olunanda, tariflənəndə özümüz özümüzə ki, sizin vicdanınıza da aşkardır. **9** Siza zamin dururuq. Bizi yalançı sayırlar, amma özümüz barədə yenə zəmanət vermək istəmirik, biz doğruçuyuq. **10** Sənki naməlumuq, amma amma ürəkləri ilə deyil, zahiri görünüşləri ilə tanınırıq. Elə bil ölümün ağızındayıq, amma öyünlərlərə cavab vera biləsiniz deyə bizimlə hələ yaşıryıq. Elə bil cəza çəkirik, amma fəxr etməniz üçün sizə imkan yaradırıq. **11** Əgər öldürülmürük. **12** Sənki kədər içindəyik, ağlımızını itirmişiksə, bu, Allah üçündür, yox, əslində həmişə sevinirik. Yoxsul sayılırlıq, amma əgər ağlımız başımızdadırsa, bu sizin üçündür. çoxlarını varlandırırıq. Elə bil heç nəyimiz **13** Bizi məcbur edən Məsihin məhəbbətidir və yoxdur, amma hər şeyə sahibik. **14** Ey Korinflilər,

sizinlə açıq danışırıq, sizə ürəyimizi açmışıq. **12** bir şeydə ziyan görmədiniz. **10** Allah istəyən Bizimlə yaxın münasibətinizə mane olan biz tərzdə olan kədər insanda tövbə yaradıb onu deyilik, bu maneə sizin daxili hissələrinizdədir. xilasa aparır və bunda peşmançılıq yoxdur. **13** Buna cavab olaraq, sizə övladlarınız kimi Dünyanın kədəri isə ölüm yaradır. **11** Baxın Allah deyirəm: siz də ürəyinizi açın. **14** İmansızlarla istəyən tərzdə çəkdiyiniz bu kədər sizdə nə eyni boyunduruğa girməyin. Çünkü salehliklə qədər böyük cəhd, təmizə çıxmaq arzusu, qəzəb, qanunsuzluğun nə şərīkliyi var? Işıqla qaranlığın qorxu, həsrət, qeyrət, ədalətpərvərlik yaratdı. ortaq nəyi var? **15** Məsihlə Belialın nə uyğunluğu Bu işdə hər cahətdən saf olduğunuz baradə var? Yaxud imanlı ilə imansızın ümumi nəyi zəmanət verdiniz. **12** Sizə o məktubu yazanda var? **16** Allahın məbədi ilə büttlərin sazişi ola haqsızlıq edənə yaxud haqsızlıq mərəz qalana bilərmi? Çünkü biz var olan Allahın məbədiyik. görə yazmadım. Bizim üçün etdiyiniz cəhdə Belə ki Allah demişdi: «Mən aralarında yaşayıb - Allah önündə aydın görməniz üçün yazdım. dolanacağam, Onların Allahı olacağam, Onlar da **13** Bütün bunlardan təsəlli alırıq. Buna əlavə Mənim xalqım olacaq». **17** Ona görə «aralarından olaraq Titin sevinci bizi daha da sevindirdi. çıxıb ayrılmı» Rəbb belə deyir, «Murdar şeylərə Hamınız onun ruhunu təzələdiniz. **14** Mən toxunmayın»; «Mən də sizi qəbul edəcəyəm». onun qarşısında sizinlə fəxr etmişdim, siz də **18** «Mən sizə Ata olacağam, Siz də Mənə oğullar məni utandırmadınız. Sizə dediyimiz hər şey və qızlar olacaqsınız» Külli-İxtiyar Rəbb belə necə doğru idisə, Titin qarşısında sizinlə fəxr deyir.

7 Sevimlilər, bu vədlərə malik olduğumuza görə Allahdan qorxub kamil müqəddəsliyə çataraq bizi cisimdə və ruhda murdarlayan hər şeydən özümüzü təmizləyək. **2** Ürəyinizdə

bizim üçün yer ayırın. Biz heç kimə haqsızlıq etməmişik, heç kimə zərər verməmişik, heç kimə istismar etməmişik. **3** Sözlərimlə sizi məhkum etmək istəmirəm, çünkü əvvəlcədən dediyim kimi ürəyimizdə elə bir yeriniz var ki, ölsək də, yaşasaq da sizinlə bir olacaqıq. **4** Sizə çox etibar edirəm, sizinlə çox fəxr edirəm. Nə cür əziyyət çəksək belə, təsəllim bol, sevincim hədsizdir.

5 Makedoniyaya gələndə də cismən dinclik tapmadıq. Hər tərəfdən əziyyət çəkirdik. Bayırda çəkişmələr, daxildə qorxular var idi. **6** Lakin məzəlmlərə təsəlli verən Allah Titin gəlişi ilə bizi təsəlli verdi. **7** Ancaq Titin gəlişindən deyil, sizin ona verdiyiniz təsəllidən də təsəlli alıq. Çünkü Tit dedi ki, siz məndən ötrü darıxır, dərd və qeyrət çəkirsınız. Buna görə sevincim daha da artdı. **8** Məktubumla sizi kədərləndirdiməs də, buna görə peşman deyiləm. Əslində məktubumla sizi bir anlıq da olsa kədərləndirdiyim üçün peşman olmuşdum. **9** Amma indi kədərinizə görə yox, bu kədər hissənin sizin tövbə etmənizə səbəb olduğu üçün sevinirəm. Allah istəyən tərzdə kədərləndiniz, buna görə də bizdən heç

8 Qardaşlar, sizə bildirmək istəyirik ki, Makedoniyadakı cəmiyyətlərə verilən Allahın lütfü nə etdi: **2** onlar böyük əziyyətlərlə sinananda coşğun sevincləri hədsiz yoxsul olduqları halda zəngin saxavət göstərmələri ilə aşılıb-daşdı. **3** Mən şahidəm ki, onlar bunu bacardıqları qədər, hətta artıqlaması ilə, könüllü surətdə etdilər. **4** Bizə yalvara-yalvara müqəddəslərə yardım işinə şərīk olmaq lütfünə nail olmaq istədilər. **5** Bu, gözlədiyimizdən də artıq oldu, çünkü onlar özlərini əvvəlcə Rəbbə, sonra Allahın iradəsi ilə bizə həsr etdilər. **6** Ona görə Titdən xahiş etdik ki, onun başladığı bu xeyriyyə işini sizin aranızda başa çatdırınsın. **7** Sizə hər şeydə - imanda, sözdə, bilikdə, hər cür cəhdə, sizə göstərdiyimiz məhəbbətdə zəngin olduğunuz kimi bu xeyriyyəçilikdə də zəngin olun. **8** Mən bunları əmr edərək demirəm, lakin başqalarının cəhdilə ilə müqayisədə sizin məhəbbətinizin həqiqiliyini sınadandan keçirərək deyirəm. **9** Rəbbimiz İsa Məsihin lütfündən xəbərdarsınız: siz Onun yoxsulluğu vasitəsilə

varlı olasınız deyə Özü varlı olduğu halda Sizin səyiniz onların çoxunu hərəkətə gətirdi. sizin uğrunuzda yoxsullaşdı. **10** Bu barədə **3** Sizinlə etdiyimiz fəxr bu işdə boşça çıxmasın sizə məsləhət verirəm. Siz keçən il bu işi deyə qardaşları yanınıza göndərirəm və dediyim nəinki gördünüz, hətta təşəbbüskarı oldunuz. kimi gərək hazır olasınız. **4** Belə ki bəzi Öz xeyriniz üçün **11** indi bu işi başa çatdırın. Makedoniyalılar mənimlə gəlib sizin hazır Buna həvəsiniz necə idisə, imkan daxilində olmadığını görərsə, sizə etibar etdiyimizə görə bunu elə də başa çatdırın. **12** Çünkü insanın nə biz utanaq, nə də siz. **5** Ona görə də mən həvəsi varsa, verdiyi yardım imkani çatmadığı qardaşlardan xahiş etməyə ehtiyac duyuram ki, qədər yox, imkanına görə məqbul sayılır. **13** Məndən əvvəl yanınıza gəlib vəd edilmiş bol Sizi əziiyyətə salıb başqalarına rahatlıq vermək bəxşilərinizi qabaqcadan hazırlaşın. Qoy bu deyil, bərabərlik istəyirik. **14** İndi sizin əlavə bəxşilər istismarlıqla yox, könüllü surətdə vəsaitiniz qoy onların ehtiyaclarını ödəsin ki, hazır olsun. **6** Yadda saxlayın: az əkən az, bol-bol lazımlı olanda onların vəsaiti də sizin ehtiyacınızı əkən bol-bol biçəcək. **7** Könülsüz yaxud məcburi ödəsin. Bələcə qoy bərabərlik olsun. **15** Necə ki yox, hər kəs türəyinin niyyətinə görə pay versin. yazılıb: «Çox yiğanın artığı, az yiğanın əskiyi Çünkü Allah sevinə-sevinə pay verən adamı sevir. olmadı». **16** Titin türəyində sizin üçün eyni **8** Allah sizə hər bir neməti bol-bol verə bilər. cəhdli oyadan Allaha şükür olsun! **17** Çünkü Tit Belə ki hər bir şeyə həmişə, hərtərəfli, kifayət bizim xahişimizi qəbul etməklə kifayətlənmədi, qədər sahib olmaqla hər yaxşı əməl üçün bol-bol böyük cəhd göstərərək könüllü surətdə sizin imkanınız olsun. **9** Necə ki yazılıb: «Səpələyər, yanınıza gəlir. **18** Müjdəni yaydıgına görə bütün fəqirlərə paylayar, Salehliyi əbədi qalar». (**a10** cəmiyyətlərdə təriflənən bir qardaşı da onunla **g165**) **10** Əkinçiyyə toxum və yemək üçün çörək birgə yanınıza göndəririk. **19** Həmçinin o, ehtiyatı verən Allah sizin də əkin ehtiyatınızı Rəbbi izzətləndirmək və yardım etməyə həvəslə çoxaldacaq və salehliyinizin bəhrəsini artıracaq. olduğumuzu göstərmək üçün apardığımız bu **11** Hər tərəfli səxavətli olmanız üçün hər xeyriyyə işində yol yoldaşımız olmaq məqsədi baxımdan varlanırlaçasınız. Səxavətiniz ilə cəmiyyətlər tərəfindən seçildi. **20** Bu bol bizim vasitəmizlə Allaha şükür etməyə səbəb olan nəzir-niyazla əlaqədar xidmətimizdə heç olacaq. **12** Çünkü etdiyiniz bu xidmət kim bizi səhv tutmasın deyə diqqət göstəririk. Yalnız müqəddəslərin ehtiyaclarını ödəməklə **21** Çünkü məqsədimiz yalnız Rəbbin gözündə kifayətlənmir, həm də Allaha edilən çox deyil, insanların da gözündə doğru sayılan işləri şükürlərlə aşib-daşır. **13** Bu xidmətlə sübut görməkdir. **22** Çox işdə dəfələrlə sınaqdan keçirib etdiyiniz kimi, iqrar etdiyiniz Məsihin cəhdini gördükümüz, indi sizə bəslədiyi böyük Müjdəsinə itaat göstərdiyinizi, onlara və hamiya etibar sayəsində daha da cəhd göstərən başqa səxavətlə yardım göndərdiyinizə görə Allahı qardaşımızı da onlarla bərabər göndəririk. **23** izzətləndirirlər. **14** Allahın sizə bəxş etdiyi hədsiz Titə gəlincə, o mənim şərīkim, sizlərin arasında lütfə görə hər birinizin həsrətini çəkərək sizin çalışın əməkdaşım, qardaşlarımıza Məsihin üçün dua edirlər. **15** Allahın sözə ifadə oluna izzəti üçün cəmiyyətlərin elçiləridir. **24** Buna bilməyən bəxşisənə görə Ona şükür olsun! görə də cəmiyyətlərin qarşısında məhəbbətinizi və sizinlə fəxr etməyimizin səbəbini onlara

10 Yanınızda ürkək, lakin sizdən uzaq ikən cürətlə olan man Paul Məsihdən gələn həlimlik və mülayimliklə sizdən xahiş edir,

9 Müqəddəslərə göstəriləcək yardımla əlaqədar **2** yalvarıram: yanınıza gələndə məni vadar sizə yazmağımı ehtiyac yoxdur. **2** etməyin ki, bizi cismani təbiətə görə həyat sürən Çünkü yardım etməyə həvəsiniz olduğunu insanlar zənn edən bəzi adamlara göstərməyi bilirəm. Axayyada olan sizlərin keçən vacib saydığım cürəti sizə də göstərim. **3** ildən bəri hazırlıqlı olduğunuzu söyləyərək Çünkü cismən həyat sürsək də, cismani təbiətə Makedoniyalılar qarşısında fəxr etməkdəyəm.

görə döyüş aparmırıq. **4** Ona görə ki döyüş düşüncələrinizin pozulub Məsihə olan səmimi silahlımız cisinən düzəldilən silahlar deyil, və pak həsr olunmasından azasınız. **4** Çünkü əger qalaları dağıdan ilahi qüvvəyə malik silahlardır. kimsə yanınıza gəlib bizim vəz etdiyimiz isadan Nəzəriyyələri, **5** Allah barədə biliyə qarşı çıxan başqa bir ısanı təbliğ edirsə, aldiğinizdən fərqli hər bir səddi yixib hər bir düşüncəni əsir edərək bir ruh alırsınızsa və yaxud qəbul etdiyinizdən Məsihə itaət etdiririk. **6** Siz Məsihə tamamilə fərqli bir müjdəni qəbul edirsinizsə, siz itaət edəndə hər cür itaətsizliyi cəzalandırmağa buna necə də məmmuniyyətlə dözürsünüz. hazır olacaqıq. **7** Göz qabağında olanlara baxın. **5** Zənnimcə bu «böyük həvarilər»dən mən Kim Məsihə aid olduğuna arxalanırsa, yadda heç də geri qalmıram. **6** Natiqlik məharətim saxlaşın ki, onun qədər biz də Məsihə aidik. olmasa da, bilikdə məharətsiz deyiləm. Bunu **8** Sizi yuxmaq üçün deyil, inkişaf etdirmək sizə hər vəziyyətdə hər tərəfli göstərdik. **7** üçün Rəbbin bizə verdiyi səlahiyyətə görə Ucalmanız üçün özümü aşağı tutaraq Allah bir az artıq öyünsəm də, utanmaram. **9** Elə Müjdəsinə müftə yayaqla günah işlətdimmi? **8** görünmək istəmirəm ki, məktublarımıla sizi Sizə xidmət etmək üçün başqa cəmiyyətlərdən qorxuduram. **10** Mənim barəmdə deyirlər ki, təminat alaraq sanki onları soydum. **9** Yanınızda «onun məktubları ciddi və təsirlidir, özünü olarkən ehtiyacım olduğu halda heç birinizi görəndə isə zəhmsiz, nitqi də heçdir». **11** Kim yük olmadım. Çünkü Makedoniyadan gələn bunu düşünürsə, qoy bilsin ki, uzaqda olanda qardaşlar ehtiyacımı tamamilə ödədilər. Sizə məktublarımıyla dediklərimiz yanınızda olanda yük olmaqdan özümü saxladım və gələcəkdə də da əməl edirik. **12** Öz-özü barədə zəmanət verən özümü saxlayacağam. **10** Məndə olan Məsihin bəzi adamlarla özümüzü bərabər saymağa və həqiqətinə and olsun! Axayya vilayətdə heç yaxud da müqayisə etməyə sözsüz ki cəsarət kim məni susdura bilməz ki, buna öyünməyim. etmirik. Özlərinin öz arşınları ilə ölçü-ölçə, **11** Niya? Sizi sevmədiyimə görəmi? Allah bilir həmçinin özlerini özleri ilə müqayisə edə-edə ki, sevirəm. **12** Özlərinini bizimlə bərabər sayaraq onlar dərrakələrini itirdilər. **13** Biz isə hədsiz öyünənlər buna əsas axtarır. Mən etdiyimi öyünməyəcəyik. Öyünməyimiz Allahan bizə edəcəyəm ki, onların əsasını kəsim. **13** Çünkü verdiyi, sizin də daxil olduğunuz iş dairəsinin bunlar saxta həvari, Məsih həvarisinin cildinə həddini aşmayacaq. **14** Sizə yetişməyənlər kimi girən firildaqcılardır. **14** Buna heyrətlənmək uzaqlara getmirik. Çünkü Məsihin Müjdəsinə sizə lazımlı deyil, çünkü Şeytan da işiq mələyi cildinə çatdırıb bizik. **15** Başqalarının əməyi ilə öyünüb girir. **15** Şeytana xidmət edənlərin salehlik həddimizi aşmırıq. Ümidvarlıq ki, imanınız xidmətçilərinin cildinə girməsi qəribə deyil. böyüdülkə aranızda işimizin əhatə dairəsi daha Onların aqibəti əməllərinə görə olacaq. **16** Yenə da genişlənəcək. **16** Beləcə başqasının işinin deyirəm, qoy heç kim məni ağılsız saymasın. əhatə dairəsində olan nailiyyətlər öyünmədən Elədirəm, məni ağılsız kimi qəbul edin, qoy Müjdəni sizin o tayınızdakı diyarlarda da yaya mən də bir az öyünüm. **17** Dediklərimi Rəbbin biləcəyik. **17** «Öyünən Rəbdə öyünsün». **18** Çünkü sözü kimi yox, öyünə-öyünə özünə güvənən özü barədə zəmanət verən insan yox, barəsində ağılsız adam kimi deyirəm. **18** Madam ki bir Rəbbin zəmanət verdiyi insan sınaqdan keçmiş çoxları cismani təbiətlərinə görə öyünrlər, olur.

11 Ümidvaram ki, mənim bir qədər ağılsızlığıma da dözəcəksiniz. Bəli, mənə bir qədər düzün. **2** Sizə görə ilahi bir qısqanlıq hiss edirəm. Çünkü sizlər sanki bakırə qızınız və sizi bir Oğlana, yəni Məsihə nişanlayıb təqdim etmişəm. **3** Amma qorxuram ki, ilanın hiyləgərliyi ilə Həvvənə aldatması kimi

20 Belə ki sizi kölə edənlərə, istismar edənlərə, sizdən faydalananlara, özünü üstün sayanlara, hətta sıfətinizə şillə vuranlara dözürsünüz. **21** Utanaraq qəbul edirəm ki, buna gücümüz çatmır! Kimin bir şəylə öyünməyə cəsarəti varsa, bir ağılsız kimi deyirəm ki, mənim də

ona cəsarətim var. **22** Onlar İbranilərdirmi? amma özümlə əlaqədar olaraq zəifliyimdən Mən də İbraniyəm. Onlar İsraillilərdirmi? Mən başqa bir şəylə öyünməyəcəyəm. **6** Öyünmək də İsrailliyyəm. Onlar İbrahimin nəslindəndirmi? istəsəm belə, ağılsız olmayıacağam. Çünkü Mən də İbrahimin nəslindənəm. **23** Onlar həqiqəti deyəcəyəm. Amma heç kim məni Məsihin xidmətçiləridirmi? Dəli kimi deyirəm görüb eşitdiyindən artıq bir şəxs saymasın deyə ki, Onun daha böyük xidmətçisi mənəm, çünkü öyünməkdən çəkinirəm. **7** Aldığım vəhylərin zəhmətim daha çox olub, həbsə düşməyim üstünlüyü ilə qürurlanmayım deyə cismim üçün daha çoxdur, döyülməyimin sayı-hesabı yoxdur, bir tikan, yəni mənə əzab vermək üçün Şeytanın dəfələrlə ölümlə üz-üzə gəlmışəm. **24** Beş dəfə bir elçisi göndərildi ki, qürurlanmayım. **8** Yəhudilərdən otuz doqquz qırmanc yemişəm, Bunun məndən uzaq olması üçün üç dəfə Rəbbə **25** üç dəfə dəyənəklə döyülmüşəm, bir dəfə yalvardım. **9** Amma O mənə dedi: «Lütfüm məni daşqalaq etdilər, üç dəfə gəmi qəzasına sənə kifayətdir, çünkü zəiflik olanda qüvvə düşdüm və bir gün gecə-gündüz ucsuz-bucaqsız tam olur». Məsihin qüvvəsi məndə məskən dənizdə qaldım. **26** Tez-tez səyahətdə olduğum salsın deyə zəifliklərimlə daha çox sevinə-sevinə müddətdə çaylarda təhlükəyə, quldurlar öyünəcəyəm. **10** Ona görə də Məsih uğrunda arasında təhlükəyə, soydaşlar arasında zəifliklərə, təhqirlərə, ehtiyaclarla, təqiblərə təhlükəyə, başqa millətlər arasında təhlükəyə, və sıxıntılarla məmmuniyyətlə dözürəm, çünkü şəhərdə təhlükəyə, çöldə təhlükəyə, dənizdə mən zəifləyəndə qüvvətənirəm. **11** Mən təhlükəyə, saxta qardaşlar arasında təhlükəyə ağılsızlaşdım, çünkü siz məni vadar etdiniz. məruz qaldım. **27** Zəhmət və əmək çəkdim, Amma siz mənim barəmdə zəmanət verməli dəfələrlə yuxusuz qaldım. Achiğın, susuzluğun idiniz. Çünkü özüm bir şey olmasam da, dadını gördüm. Çox vaxt yemək, soyuqda həmin «böyük həvarilər»dən heç də geri paltar tapmadım. **28** Bunlarla yanaşı bütün qalmıräm. **12** Həvariliyimin nişanələri aranızda cəmiyyətlər üçün hər gün çəkdiyim qayığının əlamətlər, xariqələr və möcüzələr vasitəsilə, yüksü boynumdadır. **29** Kimsə zəif olanda mən də böyük döyümlülükə göstərildi. **13** Mən zəif olmadımmi? Kimsə büdrəyəndə mən alışib- sizə yük olmadım, bundan başqa sizin yanmadımmi? **30** Öyünməliyəmsə, zəifliyimi digər cəmiyyətlərdən nə əskiyiniz var? Bu göstərən şeylərlə öyünəcəyəm. **31** Rəbb İsanın haqsızlığını bağışlayın! **14** Budur, üçüncü əbədi alqışlanan Allah və Atasına and olsun dəfə yanınızə gəlməyə hazırlam. Sizə yük ki, yalan demirəm. (**a1ən 9:165**) **32** Dəməşqdə olmayıacağam, çünkü sizdən heç nə istəmirəm, padşah Aretanın valisi məni tutmaq üçün yalnız siz istəyirəm. Axi övladların atasəhəri nəzarət altına almışdı. **33** Amma mən ana üçün deyil, ata-ananın övladları üçün sabət içində şəhər divarlarının pəncərələrinin ehtiyat görməsi doğru sayılır. **15** Mən də sizin birindən yerə sallandım və onun əlindən həyatınız uğrunda sevinə-sevinə malimdan və qaçdım.

12 Faydalı olmasa da, öyünməliyəm. İndi Rəbdən gələn görüntülərə və vəhylərə keçirəm. **2** Məsihdə olaraq on dörd il bundan əvvəl – bədəndəmi, yoxsa bədəndən xaricmi, mən bilmirəm, Allah bilir – götürülüb göyün üçüncü qatına aparılan bir insanı tanıyıram. **3** Bilirəm ki, bu adam – bədəndəmi, yoxsa bədəndən kənarmı, mən bilmirəm, Allah bilir – **4** cənnətə aparılıb orada dillə ifadə olunmayan, insanların danışması qadağan olunan sözlər eşitdi. **5** Belə birisi ilə öyünəcəyəm,

olaraq danişırıq. Sevimlilər, etdiyimiz hər şey müqəddəslər sizə salam göndərir. **13** Rəbb İsa sizin inkışafınız üçündür. **20** Qorxuram ki, Məsihin lütfü, Allahın məhəbbəti və Müqəddəs gəlişimdə sizi istədiyim vəziyyətdə tapmayım, Ruhun şərikliyi hamınıza yar olsun!

siz də istədiyinizi məndə tapmayasınız və aranızda münaqişə, qısqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, böltən, qeybət, lovğalıq, qarışılıq tapam. **21** Bu da məni qorxudur ki, yanınıza gələndə Allahım məni sizin qarşınızda aşağı tutacaq: əvvəllər günah işlədərək batdıqları murdarlıq, əxlaqsızlıq və pozğunluqdan tövbə etməyən bir çox adamlar üçün yas tutacağam.

13 Bu, yanınıza üçüncü gəlişim olacaq.

«Hər iddia iki yaxud üç şahidin sözü ilə təsdiq edilsin». **2** İlkinci dəfə yanınızda olanda keçmişdə günah işlədənlərə xəbər verdiyim kimi indi uzaqda olanda da onların və başqalarının hamısına xəbərdarlıq edirəm ki, yənə yanınıza gələndə onların heç birini cəzasız qoymayacağam. **3** Məsihin mənim vasitəmlə danişdiğinə dair istədiyiniz sübut budur. Məsih aranızda zəifliklə deyil, qüdrətlə fəaliyyət göstərir. **4** Çünkü O, zəiflik içində carmixa çəkildiyi halda Allahın qüdrəti ilə yaşayır. Biz də Onda zəifik, amma sizin xeyriniz üçün Onunla bərabər Allahın qüdrəti ilə yaşayacağıq. **5** Özünüzü yoxlayın və iman yolunda olub-olmadığınızı bilmək üçün sınaqdan keçirin. İsa Məsihin daxilinizdə olduğunu başa düşmürsünüz mü? Yoxsa sınaqdan keçmirsiniz? **6** Ümidvaram, bizim sınaqdan keçdiyimizi başa düşəcəksiniz. **7** Allaha dua edirik ki, pis iş görməyəsiniz; bu bizim sınaqdan keçməyimizi göstərmək üçün deyil, sınaqdan keçməyənlər kimi olsaq da, sizin yaxşılıq etməniz üçündür. **8** Çünkü həqiqətə qarşı heç nə edə bilmərik, nə etsək, həqiqət uğrunda edirik. **9** Biz zəif, sizsə güclü olanda sevinirik. Bərpa olmanız üçün dua edirik. **10** Bunları sizə uzaqdan yazıram ki, yanınızda olanda Rəbbin yixmaq üçün deyil, inkışaf etdirmək üçün mənə verdiyi səlahiyyəti sərt şəkildə istifadə etməyə məcbur olmayım. **11** Nəhayət, ey qardaşlar, sevinin. Bərpa olunun, təsəlli tapın, həmfikir olun, sülh içində ömür sürün. Məhəbbət və sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **12** Bir-birinizi müqəddəs öpüşə salamlayın. Bütün

Qalatiyalilara

1 Nə insanlardan, nə də insan vasitəsilə, yalnız İsa Məsih və Onu ölürlər arasından dirildən Ata Allah vasitəsilə həvari təyin olunan mən Pauldan 2 və mənimlə olan bütün qardaşlardan Qalatiyada olan imanlı cəmiyyətlərə salam! 3 Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! 4 Atamız Allahın iradəsinə görə Məsih günahlarımız üçün Özünü fədə etdi ki, bizi indiki şər dövründən qurtarsın. (aiən g165) 5 Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (aiən g165) 6 Heyrətlərinəm ki, Məsihin lütfü ilə sizi çağıran Allahı belə tezliklə tərk edib başqa bir Müjdəyə tərəf dönürsünüz. 7 Əslində başqa Müjdə yoxdur. Amma sizi lərzəyə salıb Məsihin Müjdəsini təhrif etmək istəyənlər vardır. 8 Amma istər biz, istərsə göydən gələn bir mələk belə, bizim sizə yaydığınız Müjdəyə zidd bir şeyi Müjdə kimi yaysa, ona lənət olsun! 9 Əvvəlcə dediyimizi indi bir daha deyirəm: kim sizə qəbul etdiyiniz Müjdəyə zidd bir şey yayırsa, ona lənət olsun! 10 İndi mən insanları, yoxsa Allahı məmmən etməyi axtarıram? Yoxsa insanlarımı razı salmağa çalışıram? Əgər mən hələ də insanları razı salmaq istəsədim, Məsihin qulu olmazdım. 11 Qardaşlar, sizə bəyan edirəm ki, mənim yaydığını Müjdənin mənbəyi insan deyil. 12 Çünkü mən onu insandan almadım və insan tərəfindən də öyrədilmədim. Bunu mənə İsa Məsih vəhşi vasitəsilə açdı. 13 Yəhudü dininə bağlı olduğum günlərdə mənim necə həyat sürdüyümü eșitdiniz. Mən Allahın cəmiyyətini hədsiz təqib edir, onu dağıdırırdım. 14 Yəhudü dinində soydaşlarım arasında yaşıdlarımın bir çoxundan daha irəlidə idim. Ata-babalarımın adət-ənənələrinin qeyrətini həddindən artıq çəkirdim. 15 Amma hələ anamın bətnindən məni seçib lütfü ilə çağırın Allah! 16 Öz Oğlu ilə bağlı Müjdəni başqa millətlər arasında yayım deyə Onu mənə zahir etməyə razı olanda dərhal insanlarla məsləhətləşmədim. 17 Yeruşəlimə, məndən qabaq həvari olanların yanına da getmədim, amma Ərəbistana getdim, sonra yenə Dəməşqə qayıtdım. 18 Üç il keçəndən sonra isə Kefa ilə tanış olmaq üçün Yeruşəlimə getdim

və on beş gün onun yanında qaldım. 19 O biri həvarilərin heç birini görmədim. Yalnız Rəbbin qardaşı Yaqubu gördüm. 20 Allahın öündə sizə yazdıqlarımın yalan olmadığını deyirəm. 21 Sonra Suriya və Kilikiya diyarlarına getdim. 22 Yəhudeyanın Məsihdə olan cəmiyyətləri isə məni şəxsən tanımadılar. 23 Yalnız bu sözü eşidirdilər: «Bir zaman bizi təqib edən şəxs vaxtilə yox etməyə çalışdığı imanı müjdələyir». 24 Beləliklə, mənə görə Allahı izzətləndirirdilər.

2 On dörd il keçəndən sonra isə Barnaba ilə birlikdə Titi də özümlə götürüb yenə Yeruşəlimə getdim. 2 Vəhşi vasitəsilə getdim. Başqa millətlər arasında vəz etdiyim Müjdəni onlara, etibarlı olanlara şəxsən təqdim etdim ki, boş yərə cəhd etməyim yaxud da cəhd etmiş olmayım. 3 Yanımda olan Tit də Yunan olduğu halda sünnet olunmağa məcbur edilmədi. 4 Bu iş aramıza gizlিংcə soxulan yalançı qardaşlar üzündən oldu. Onlar Məsih isada malik olduğumuz azadlığı əl altından öyrənib bizi kölə etmək üçün gizlিংcə aramıza girdilər. 5 Onlara bir anlıq da olsa, baş əyib təslim olmadıq ki, Müjdənin həqiqəti sizinlə qalsın. 6 Etibarlı sayılan şəxsərlərə gelincə, kim olursa olsun mənə vacib deyil, Allah insanlara tərəfkeşlik etməz. Lakin bu etibarlı sayılan şəxsərlər mənim dediklərimə heç nə artırmadılar. 7 Əksinə, sünnetlilərə Müjdə yaymaq işi Peterə tapşırıldığı kimi sünnetlilər arasında Müjdə yaymaq işinin mənə tapşırıldığını gördülər. 8 Çünkü sünnetlilərə həvari olması üçün Peterdə fəal olan Allah başqa millətlər üçün məndə də fəal oldu. 9 Cəmiyyətin sütunları sayılan Yaqub, Kefə və Yəhya mənə bağışlanan lütfü tanıldıqda mənə və Barnabaya sağ əllərini uzatdılardı ki, şərkiyimiz olsun. Ona görə ki biz başqa millətlərin, onlarsa sünnetlilərin yanına getsin. 10 Yalnız yoxsulları yad etməyimizi istədilər, mən də məhz bunu icra etməyə səy göstərdim. 11 Kefa Antakyaya gəldikdə isə şəxsən ona qarşı çıxdım, ona görə ki tənqidə layiq idi. 12 Çünkü Yaqubun yanından bəzi adamlar gəlməmişdən əvvəl Peter başqa millətlərdən olanlarla yemək yeyirdi. Həmin adamlar gəldikdə isə sünnet tərəfdarlarından

qorxaraq başqa millətlərin yanından çəkilib Müqəddəs Yazı Allahın başqa millətləri imanları ayrı durdu. **13** Onunla birlikdə o biri Yəhudilər ilə saleh sayacağını qabaqcadan görüb İbrahimə də ikiüzlülük etdirilər. Hətta Barnaba belə, «bütün millətlər sənin vasitənlə xeyir-dua onların ikiüzlülüyünə qapıldı. **14** Amma mən alacaq» deyərək Müjdəni qabaqcadan bildirdi. Müjdənin həqiqətinə görə düzgün riayət **9** Beləliklə, imana əsaslananlar iman etmiş etmədiklərini görəndə hamının qarşısında olan İbrahimə birlikdə xeyir-dua alırlar. **10** Kefaya dedim: «Əgər sən Yəhudi olduğun Qanuna əməl etməyə əsaslananların hamısı halda Yəhudi kimi deyil, başqa millətlərdən lənət altındadır. Çünkü yazılıb: «Qoy Qanun biri kimi yaşayırsansa, necə başqa millətləri kitabında yazılın hər şeyə riayət etməyən, Yəhudi kimi yaşamağa məcbur edirsən?» **15** Biz onu təsdiq etməyən hər kəsə lənət olsun!» anadangəlmə Yəhudilərik, başqa millətdən olan **11** Aydırındır ki, Allah qarşısında heç kim «günahkarlar» deyilik. **16** Lakin biz biliirk ki, Qanun vasitəsilə saleh sayılmır, çünkü «saleh insan Qanuna əməl etməklə deyil, yalnız İsa adam imanla yaşayacaq». **12** Qanun isə imana Məsihə iman etməklə saleh sayılır. Biz də Məsih əsaslanmamışdır. Əksinə, «bu şəyləri yerinə İsaya iman etdik ki, Qanuna əməl etməklə deyil, yetirən adam bunların sayəsində yaşayacaq». Məsihə olan imanla saleh sayilaq. Çünkü Qanuna **13** Məsih bizim uğrumuzda lənətlənərək bizi əməl etməklə heç bir insan saleh sayılmaz. Qanunun lənətindən satın aldı. Çünkü yazılıb: **17** Əgər biz Məsihdə saleh sayılmaq istərkən «ağacdə asılan hər kəsə lənət olsun!» **14** Belə özümüz günahkar çıxsaq, belə çıxır ki, Məsih ki İbrahimin aldığı xeyir-dua Məsih İsada bütün günah xidmətçisidir? Əslə! **18** Əgər mən əvvəlcə başqa millətlərin üzərinə gəlsin və biz vəd yىxdığımı yenidən tikirəməsə, özümü Qanunu edilmiş Ruhu iman vasitəsilə alaq. **15** Qardaşlar, pozan olaraq göstərirəm. **19** Çünkü mən Qanun insan düşüncəsi əsasında deyirəm: hətta insanın vasitəsilə Qanuna münasibatda oldum ki, Allah belə təsdiq etdiyi əhdi heç kəs lağv edə bilməz üçün yaşayım. **20** Məsihlə birlikdə çarmixa yaxud da ona heç bir şey əlavə edə bilməz. **16** çəkildim. Artıq mən yaşamıram, Məsih məndə Vədlər yalnız İbrahimə və onun nəslinə verildi. yaşayır. İndi cismən yaşadığım həyata gəlinəcə Allah çox adam barədə danışmış kimi «və məni sevib uğrumda Özünü fəda edən Allahın nəslindən olanlara» yox, tək bir adam barədə Oğluna olan imanla yaşayıram. **21** Allahın danışaraq «və sənin nəslindən olana» deyir; lütfünü rədd etmirəm. Çünkü əgər salehlik bu «nəslindən olan» Məsihdir. **17** Bunu demək Qanun vasitəsilə qazanıla bilsəydi, deməli Məsih istayıram: Allahın təsdiq etdiyi əhdi bundan boş yerə oldu.

3 Ey ağılsız Qalatiyalilar! Sizi kim tilsimlədi?

İsa Məsihin çarmixa çəkilməsi gözleriniz önündə açıqca təsvir olundu! **2** Sizdən yalnızunu öyrənmək istayıram: Ruhu Qanuna əməl etməklə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməklə aldınız? **3** Siz bu qədərmi ağılsızsınız? Ruhla başlayandan sonra indi cismani səyləmi bitirirsiniz? **4** Boş yerəmi o qədər əzab çəkdimiz? Həqiqətən, bunlar boş yerə idi? **5** Bəs sizi Ruhla təmin edən və aranızda möcüzələr yaranan Allah bunları Qanuna əməl etməyinizlə, yoxsa eşitdiyinizə iman etməyinizlə icra edir? **6** Məsələn, «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik sayıldı». **7** İndi isə bunu bilin ki, İbrahimin övladları imanə əsaslananlar olur. **8**

23 Amma bu iman gəlməzdən qabaq biz Qanun əgər mümkün olsaydı, gözlərinizi çıxardıb mənə altında saxlanmışdıq, gələcək iman zühur edənə verardınız. **24** Məgər sizə həqiqəti söylədiyim qədər əsir tutulmuşduq. **24** Yəni Qanun biza üçün sizin düşməniniz oldum? **17** Onlar sizin Məsihə qədər yol göstərən mürəbbimiz oldu ki, qeyrətinizi çəkirlər, amma yaxşı niyyətlə deyil. imanla saleh sayılıq. **25** Amma iman goldiyina Siz onların qeyrətini çəkəsiniz deyə sizi məndən görə biz artıq mürəbbinin əli altında deyilik. **26** ayırmaq istəyirlər. **18** Yaxşı niyyətlə olarsa, Siz hamınız Məsih İsaya olan iman vasitəsilə qeyrətimi çəkməniz yaxşıdır, amma bu, yalnız Allahın övladlarınızınız. **27** Çünkü vəftizdə Məsihə yanınızda olduğum vaxt deyil, daimi olsun. **19** birləşən hamınız Məsihə bürünmüsünüz. **28** Övladlarım! Məsihin surəti sizdə yaradılana Artıq Yəhudü ilə Yunan, qulla azad, kişi ilə qədər, sizlər üçün yenə doğuş ağrısı çəkirəm. qadın arasında fərq yoxdur. Çünkü hamınız **20** İndi yanınızda olmaq və səsimi dəyişdirmək Məsih İsada birsiniz. **29** Əgər Məsihə aidsinizə, istəyirdim. Bu halınıza çəşib-qalmışam. **21** Ey deməli, İbrahimin nəslindənsiniz və vədə görə varissiniz.

4 Mən bunu deyirəm: varis hər şeyin sahibi olsa da, uşaqlıq vaxtında kölədən fərqlənmir. **20**, atasının təyin etdiyi vaxta qədər qəyyumların və idarəçilərin nəzarəti altındadır. **3** Bunun kimi biz də ruhani tərəfdən uşaq ikən dünyanın ibtidai təlimlərinə kölə idik. **4** Lakin vaxt tamam olanda Allah qadından, Qanun altında doğulan Öz Oğlunu göndərdi ki, **5** Qanun altında olanları satın alınsın və biz övladlığa götürülək. **6** Övladlar olduğunuz üçün Allah Öz Oğlunun «Abba, Ata!» deyərək nida edən Ruhunu ürəklərimizə göndərdi. **7** Buna görə də sən artıq kölə deyil, övladsan. Əgər övladsansa, həmçinin Allahın təyin etdiyi varissən. **8** Əvvallər Allahı tanımadığınız vaxt təbiətə allah olmayanların kölələri idiniz. **9** İndi isə siz Allahı tanımız, daha doğrusu, Allah tərəfindən tanınız. Neca olur ki, təkrarən zəif və dəyərsiz olan ibtidai təlimlərə qayıdırırsınız? Yenidən onların köləsimi olmaq istəyirsiniz? **10** Xüsusi günlərə, aylara, mövşümlərə və illərə riayət edirsiniz! **11** Sizin üçün qorxuram, bəlkə sizə görə boş yerə zəhmət çəkmişəm. **12** Qardaşlar, sizə yalvarıram, mənim kimi olun, çünkü mən də sizin kimi oldum. Siz mənə heç bir haqsızlıq etməmisiniz. **13** Bildiyiniz kimi, mən Müjdəni ilk dəfə sizə cismən zəif olaraq vəz etmişdim. **14** Cismanı vəziyyətim sizin üçün çətin bir sınaq oldusa da, nə mənə mən Paul sizə deyirəm: əgər siz sünnet xor baxdiniz, nə də məni rədd etdiniz. Hətta olunsanız, Məsih sizə heç bir fayda verməz. məni, Allahın bir mələyini, Məsih İsanı qəbul **3** Sünnet olunan hər adama yenə şəhadət edər kimi qəbul etdiniz. **15** İndi o xoşbəxtliyiniz edirəm ki, elə bir adam bütün Qanuna əməl necə oldu? Sizin haqqınızda şəhadət edirəm ki, etməyə borcludur. **4** Ey Qanun vasitəsilə saleh

sayılmaq istəyənlər, siz Məsihdən ayrıldınız, təbiəti çarmixa çəkdilər. **25** Madam ki, biz Allahın lütfündən uzaq düşdünüz. **5** Amma Ruha görə yaşayırıq, Ruha görə də rəftar biz Ruh vasitəsilə imanla saleh sayılacağımıza edək. **26** Şöhrətpərəst olmayaq, bir-birimizi ümid bağlayıb onu həvəslə gözləyirik. **6** hırslındırmayıq, bir-birimizə paxılıqlı etməyək. Məsilə İsada sünnetlilik də, sünnetəsizlik də əhəmiyyət kəsb etmir, əhəmiyyət kəsb edən isə məhəbbətlə fəal olan imandır. **7** Yaxşı irəliləyirdiniz. Axi həqiqətə itaət etmə yolunuzu kim kəsdi? **8** Belə inandırılmığınız sizi Çağırının istəyi deyil. **9** Azacıq maya bütün xəmiri acıdır. **10** Mən Rəbdə sizə etimad edirəm ki, başqa cür düşünməyəsiniz. Sizi lərzəyə salansa, kim olursa olsun, öz cəzasını çəkəcək. **11** Amma, qardaşlar, əgər mən hələ də sünneti vəz edirəməsə, nə üçün hələ də təqibə məruz qalıram? Elə olsayıd, onlara büdrəmə daşı olan çarmix lağv olunardı. **12** Ah, kaş sizi çəşdirənlər özlərini axtalayayırlar! **13** Qardaşlar, siz azadlığı dəvət olunmuşunuz. Amma bu azadlığı cismanı təbiət üçün fürsətə çevirməyin, lakin bir-birinizi məhəbbətlə qulluq edin. **14** Bütün Qanun tək bir sözə tamamlanır: «Qonşunu özün kimi sev». **15** Əgər siz bir-birinizi didib-neyirsinzsə, ehtiyatlı olun ki, bir-birinizi tələf etməyəsiniz. **16** Mən bunu deyirəm: Müqəddəs Ruha görə həyat sürün, o zaman siz cismanı təbiətin ehtirasını əsla icra etməzsiniz. **17** Çünkü cismanı təbiət Ruha zidd və Ruh cismanı təbiətə zidd olanı arzulayır. Onlar bir-birinə qarşı durur ki, siz istədiyinizi etməyəsiniz. **18** Amma Müqəddəs Ruhun rəhbərliyi altında olsanız, siz Qanun altında deyilsiniz. **19** Cismanı təbiətin əməlləri isə bəllidir. Bunlar cinsi əxlaqsızlıq, murdarlıq, pozğunluq, **20** bütərəstlik, sehrbazlıq, düşmənçilik, münaqış, qışqanlıq, hiddət, özünü göstərmə, nifaq, təfriqələr, **21** paxılıq, sərxoşluq, eyş-işrət və buna bənzər şeylərdir. Sizə əvvəllər xəbərdarlıq etdiyim kimi indi də xəbərdarlıq edirəm ki, bunları edənlər Allahın Padşahlığını irs almayıacaqlar. **22** Müqəddəs Ruhun səmərəsi isə budur: məhabbat, sevinc, sülh, sabır, xeyirxahlıq, yaxşılıq, sədaqət, **23** həlimlik, nəfsə hakim olmaq. Bu kimi şeylərə qarşı qanun yoxdur. **24** Məsih İsaya məxsus olanlar isə öz həvəs və ehtirasları ilə birlikdə cismanı

6 Qardaşlar, əgər bir adam bir təqsir üstündə tutulsa, siz ruhanılər onu həlimlik ruhu ilə bərpa edin. Sən də sınaqə düşməmək üçün özünə fikir ver. **2** Bir-birinizin yüksəklərini daşın və bu yolla Məsihin qanununu icra edin. **3** Çünkü əgər kimsə heç olduğu halda özünü əhəmiyyətli sanırsa, öz-özünü aldadır. **4** Qoy hər kəs öz əməlini yoxlasın və onda başqasının etdikləri ilə deyil, yalnız öz etdikləri ilə fəxr edəcək. **5** Çünkü hər kəs öz üzərinə düşən yükü daşımılmalıdır. **6** Kəlam haqqında təlim alan, təlim verənlə hər cür neməti böltüdürsün. **7** Aldanmayın: Allaha istehza edilməz. Çünkü insan nəyi əkərsə, onu da biçəcək. **8** Öz cismanı təbiəti üçün əkən, bu təbiətdən məhv biçəcək. Ruh üçün əkənsə Ruhdan əbədi həyat biçəcək. (*aiōnios g166*) **9** Yaxşılıq edərkən ruhdan düşməyək. Çünkü əgər həvəsdən düşməsək, vaxtında biçərik. **10** Buna görə də nə qədər fürsətimiz varsa, hamı üçün, xüsusən imanlılar ailəsi üçün yaxşı işlər görək. **11** Baxın, sizə öz əlimlə necə böyük hərflərlə yazdım! **12** Zahirən və cismən yaxşı təsir buraxmaq istəyənlər yalnız Məsihin çarmix üzündən təqib olunmamaq üçün sizə sünnet olunmağa məcbur edirlər. **13** Axi sünnet olunanların özləri də Qanuna riayət etmirlər. Lakin sizin sünnet olunmanız istəyirlər ki, sizin cisminizlə öyünsünlər. **14** Mənsə Rəbbimiz İsa Məsihin çarmixından başqa şeylə əsla öymərəm. Bunun vasitəsilə dünya mənim üçün çarmixa çəkildi, mən də dünya üçün çarmixa çəkildim. **15** Çünkü əhəmiyyət kəsb edən sünnetlilik yaxud sünnetəsizlik deyil, yeni yaradılmışdır. **16** Nə qədər bu qaydaya riayət edənlər varsa, onların üzərinə, Allahın İsraili üzərinə sülh və mərhəmət gəlsin. **17** Bundan sonra qoy heç kim mənə əziyyət verməsin. Çünkü mən ısanın yara izlərini bədənimdə daşıyıram. **18** Qardaşlar, Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun! Amin.

Efeslilərə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi olan mən Pauldan Məsih İsada sadiq qalan Efesdakı müqəddəslərə salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **3** Bizə Məsihdə səmadakı hər cür ruhani nemətla xeyir-dua verən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına alqış olsun! **4** O, dünya yaranmazdan qabaq bizi Məsihdə seçdi ki, biz məhəbbətdə Onun qarşısında müqəddəs və nöqsansız olaq. **5** Öz iradəsinin xoş məramına görə İsa Məsih vasitəsilə bizi əvvəlcədən təyin etdi ki, Özü üçün övladlığa götürsün. **6** Belə ki sevimli Oğlunda biza baxş etdiyi Öz lütfünün izzətini mədh edək. **7** Tam hikmət və dərrakə ilə biza bol-bol göstərdiyi Öz zəngin lütfünə görə biz Oğlunda, Onun qanı vasitəsilə satınalmaya – təqsirlərimizin bağışlanmasına malikik. **9** Allah əvvəlcə sərr olaraq saxladığı iradəsini xoş məramına görə biza bildirdi. Bu məramını O, Məsihdə əvvəlcədən təyin etmişdi. **10** Vaxt tamam olanda isə bu niyyətini yerinə yetirərkən həm göylərdə, həm də yerdə olan hər şeyi Məsihdə birləşdirəcək. **11** Hər şeyi Öz iradəsindən yaranan qərarı ilə yerinə yetirən Allahın məqsədinə görə biz əvvəlcədən təyin edilərkən Məsihdə irs aldıq ki, **12** qabaqcadan Məsihə ümid bəsləyən bizlər Allahın izzətinin mədhi üçün mövcud olaq. **13** Həqiqət kəlamını, xilasınızın Müjdəsini eşidib Məsihə iman edən zaman siz də vad olunmuş Müqəddəs Ruhla Onda möhürləndiniz. **14** Müqəddəs Ruh Allahə məxsus olanların satın alınmasından ötrü ırsımız üçün qoyulan girovdur. Belə ki Allahın izzətini mədh edək. **15** Bundan ötrü mən də Rəbb İsaya olan imanınız və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbət barədə eşidib **16** siz i dualarımızda yada salaraq durmadan sizin üçün şükür edirəm. **17** Dua edirəm ki, Rəbbimiz İsa Məsihin Allahı olan izzətli Ata Özünü sizə tanıtmaq üçün hikmət və vəhy ruhunu versin. **18** Qoy O, qəlbinizin gözünü nurlandırsın ki, Onun çağırışından yaranan ümidiñ nə olduğunu, müqəddəslərə verdiyi ırsın izzətinin necə zəngin olduğunu, **19** Onun böyük qüvvəsinin fəaliyyətinə görə

iman edən bizlərə sərf etdiyi qüdrətinin hədsiz böyüklüğünün nə olduğunu görəsiniz. **20** Allah bu qüdrətlə Məsihdə elə fəaliyyət göstərdi ki, Onu ölülər arasından dirildib səmada Öz sağında oturdu **21** və hər başçı, hakim, qüvvə və ağıdan, yalnız bu dövrdə deyil, gələcək dövrdə də çəkiləcək hər addan Onu çox yüksəldti. (aiən **g165**) **22** Hər şeyi Ona tabe edərək ayaqlarının altına qoydu və Onu hər şey üzərində baş olsun deyə imanlılar cəmiyyətinə verdi. **23** Bu cəmiyyət Onun bədənidir və hər şeyi hərtərəfli Bütövləşdirənin bütövlüyüdür.

2 Siz bir zamanlar təqsirləriniz və günahlarınız üzündən ölü idiniz. **2** Siz bu dünyanın gedisiñə və havada olan hakimiyyətin, yəni indi Allahə itaətsiz insanlarda fəaliyyət göstərən ruhun hökmdarına uyaraq bu günahların içində həyat sürdündür. (aiən **g165**) **3** Hamimiz bir zamanlar həmin insanlar arasında cismin və əqlin istəklərini yerinə yetirərkən cismani təbiətimizin ehtiraslarına görə həyat sürdürtük. Beləliklə, təbiətcə digər insanlar kimi Allahın qəzəbinə düşçər idik. **4** Lakin mərhəməti bol olan Allah bizi böyük məhəbbətlə sevdiyi üçün **5** təqsirlərimiz üzündən ölü olduğumuz halda biza Məsihlə birlikdə həyat verdi. Onun lütfü ilə xilas oldunuz. **6** Allah bizi Məsih İsada, Onunla birlikdə dirildib səmada oturtdu. **7** Bunu Məsih İsada biza etdiyi xeyirxahlıqla lütfünün hədsiz zənginliyini gələcək dövrlərdə də göstərmək üçün etdi. (aiən **g165**) **8** Çünkü iman vasitəsilə, lütfə xilas oldunuz. Bu, sizin nailiyyətiniz deyil, Allahın hədiyyəsidir. **9** Əməllərlə deyil ki, heç kim öyünə bilməsin. **10** Çünkü biz Allahın yaratdığı əsərlərik, əvvəlcədən hazırladığı yaxşı əməllərinə görə həyat sərmək üçün Məsih İsada yaradıldıq. **11** Buna görə cismən başqa millətlərden olan sizlər bir zamanlar kim olduğunuzu yada salın; bədəndə əllə icra olunan sünnetə malik olub «sünnetlilər» deyə təmminanların «sünnetsiz» adlandırdığı sizlər **12** o vaxt Məsihsiz, İsrail vətəndaşlığından kənar, Allahın vədinə əsaslanan əhdlərə yad, dünyada ümidsiz və Allahdan məhrum idiniz. **13** Amma bir zamanlar uzaq olan sizlər indi Məsih İsada Məsihin qanı sayəsində yaxın oldunuz. **14**

Çünkü Məsih Özü barışığımızdır. O hər iki tərəfi vasitəsilə yerinə yetirdiyi məqsədinə görə oldu. bir etdi və bizi bir-birimizdən ayıran səddi, (aiən g165) 12 Məsihə və Məsihə olan iman yəni ədavəti Öz cismi ilə yıldı. 15 Qanunu vasitəsilə Allaha cəsarət və etibarla yaxınlaşa əmrləri və qaydaları ilə birlikdə ləğv etdi ki, hər bilsək. 13 Buna görə xahiş edirəm ki, mənim iki tərəfdən Özündə yeni bir insan yaradaraq sizin üçün çəkdiyim eziyyətlərdən ötrü ruhdan barışiq təmin etsin 16 və çarmıx vasitəsilə düşməyin. Bu sizə izzət gətirir. 14 Buna görə hər ikisini tək bədəndə Allahla barışdırınsın. O, göylərdə və yer üzündə hər ailəyə ad verən ölümü ilə ədavəti yox etdi. 17 O gəlib həm Atanın qarşısında diz çökürəm ki, 18 O, izzətinin uzaqda olan sizlərə, həm də yaxındakılara bu zənginliyinə görə Öz Ruhu vasitəsilə sizi daxili barışdırma Müjdəsini yaydı. 18 Çünkü hər iki varlığınızda qüvvə ilə möhkəmləndirsin 17 və tərəfdən olan bizlər Onun vasitəsilə bir Ruhda Məsih iman vasitəsilə ürəklərinizdə yaşasın. Siz Atanın hüzuruna çıxa bilərik. 19 Deməli, artıq də məhəbbətdə kök salıb təməl qoyasınız, 18 yad və qərib deyilsiniz, siz müqəddəslərlə birgə belə ki bütün müqəddəslərlə birlidə Məsihin vətəndaş və Allah ailəsinin üzvüsünüz. 20 məhəbbətinin nə qədər geniş, uzun, uca və dərin Həvarilərlə peyğəmbərlərin təməli üzərində olduğunu başa düşməyə, 19 hər dərrakadən tikilmisiniz, guşədaşı isə Məsih İsa Özüdür. 21 üstün olan bu məhəbbəti dərk etməyə gücünüz Bütün bina Onun üzərində birləşərək Rəbbə çatsın. Beləliklə, siz Allahın bütövlüyündə bütöv aid müqəddəs məbəd olmaq üçün ucalır. 22 Siz olasınız. 20 Bizdə fəaliyyət göstərən qüdrətlə də Ruh vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün istədiyimiz yaxud düşündüyüümüz hər şeydən birlikdə Məsih üzərində tikilirsiniz.

3 Mən Paul siz başqa millətlərdən olanlar uğrunda Məsih İsanın məhbusuyam. 2

Eşitdiyiniz kimi, Allahın sizin üçün mənə verdiyi lütfü sizə çatdırmaq vəzifəsini daşıyıram. 3 Yuxarıda qisaca yazdım kimi, Allah sırrı mənə vəhyy vasitəsilə bildirdi. 4 Yazdıqlarımı oxuyanda Məsihin bu sırrını necə dərk etdiyimi anlaya bilərsiniz. 5 Bu sırr əvvəlki nəsillərin dövründə bəşər övladlarına açıq bildirilməmişdi. İndisə Məsihin müqəddəs həvarilərinə və peyğəmbərlərinə Ruh vasitəsilə açılmışdır. 6 Sirr budur ki, başqa millətlər də Müjdə vasitəsilə Məsih İsada eyni ırsin ortağı, eyni bədənin üzvü və eyni vədin şərīkidir. 7 Allah qüdrətli fəaliyyəti ilə lütfünü mənə verdi, buna əsasən Müjdəni yaymaq üçün xidmətçi oldum. 8 Bütün müqəddəslərdən ən dəyərsiziyəm. Lakin Allah mənə bu lütfü verdi ki, Məsihin ağlasığın zənginliyi ilə bağlı Müjdəni millətlərə yayım 9 və hər şeyi yaradan Allahda əzəldən bəri sırr olaraq saxlanan niyyətinin nə olduğunu bütün insanlara izah edim. (aiən g165) 10 Belə ki Allahın çoxcəhətli hikməti indi imanlılar cəmiyyəti vasitəsilə səmadakı başlıclarla və hakimlərə bildirilsin. 11 Bu, Allahın əzəldən bəri qurduğu və Rəbbimiz Məsih İsa

vasitəsilə yerinə yetirdiyi məqsədinə görə oldu. 12 Məsihə və Məsihə olan iman əmrləri və qaydaları ilə birlidə ləğv etdi ki, hər bilsək. 13 Buna görə xahiş edirəm ki, mənim iki tərəfdən Özündə yeni bir insan yaradaraq sizin üçün çəkdiyim eziyyətlərdən ötrü ruhdan barışiq təmin etsin 16 və çarmıx vasitəsilə düşməyin. Bu sizə izzət gətirir. 14 Buna görə hər ikisini tək bədəndə Allahla barışdırınsın. O, göylərdə və yer üzündə hər ailəyə ad verən ölümü ilə ədavəti yox etdi. 17 O gəlib həm Atanın qarşısında diz çökürəm ki, 18 O, izzətinin uzaqda olan sizlərə, həm də yaxındakılara bu zənginliyinə görə Öz Ruhu vasitəsilə sizi daxili barışdırma Müjdəsini yaydı. 18 Çünkü hər iki varlığınızda qüvvə ilə möhkəmləndirsin 17 və tərəfdən olan bizlər Onun vasitəsilə bir Ruhda Məsih iman vasitəsilə ürəklərinizdə yaşasın. Siz Atanın hüzuruna çıxa bilərik. 19 Deməli, artıq də məhəbbətdə kök salıb təməl qoyasınız, 18 yad və qərib deyilsiniz, siz müqəddəslərlə birgə belə ki bütün müqəddəslərlə birlidə Məsihin vətəndaş və Allah ailəsinin üzvüsünüz. 20 məhəbbətinin nə qədər geniş, uzun, uca və dərin Həvarilərlə peyğəmbərlərin təməli üzərində olduğunu başa düşməyə, 19 hər dərrakadən tikilmisiniz, guşədaşı isə Məsih İsa Özüdür. 21 üstün olan bu məhəbbəti dərk etməyə gücünüz Bütün bina Onun üzərində birləşərək Rəbbə çatsın. Beləliklə, siz Allahın bütövlüyündə bütöv aid müqəddəs məbəd olmaq üçün ucalır. 22 Siz olasınız. 20 Bizdə fəaliyyət göstərən qüdrətlə də Ruh vasitəsilə Allahın məskəni olmaq üçün istədiyimiz yaxud düşündüyüümüz hər şeydən daha artığını etməyə qadir olan Allaha 21 imanlılar cəmiyyətində və Məsih İsada izzət bütün nəsillər boyunca əbədi olsun! Amin. (aiən g165)

4 Beləliklə, Rəbdə olduğum üçün məhbus olan mən sizə yalvarıram ki, aldığınız çağrısa layiq şəkildə həyat sürəsiniz. 2 Tamamilə itaətkar və həlim, səbirli olub bir-birinizə məhəbbətlə dözün. 3 Ruhun birliyini sülh bağı ilə qorumağa çalışın. 4 Çağırış alıqdə bir ümidi çağırıldığınız kimi bədən bir, Ruh bir, 5 Rəbb bir, iman bir, vəftiz bir, 6 hamının Allahi və Atası birdir. O hamı üzərində, hamı ilə və hamidadır. 7 Hər birimizə isə Məsihin bəxşisinin ölçüsü ilə lütf verilmişdir. 8 Bunun üçün belə deyilir: «Ucalara çıxıb əsirləri Özü ilə apardı, insanlara hadiyyələr verdi». 9 Bəs bu «çıxıb» sözü nə deməkdir? Yalnız o deməkdir ki, Məsih əvvəlcə aşağıdılara, yer üzüna də ermişdi. 10 Enən də Odur, hər şeyi bütövləşdirmək üçün bütün göylər üzərinə çıxan da Odur. 11 Özü kimini həvari, kimini peyğəmbər, kimini müjdəçi, kimini çoban və müəllim təyin etdi ki, 12 Məsihin bədənin inkişafından ötrü xidmət vəzifəsini yerinə yetirmək üçün müqəddəsləri təmin etsinlər. 13 Bunun nəticəsində hamımız

imanda və Allahın Oğlunu tanımaqda birliyə, **5** Beləliklə, sevimli övladlar kimi Allahdan kamil insan səviyyasına, Məsihin tam yetkinliyi nümunə götürün. **2** Məsih bizi necə həddinə çatacağıq. **14** Belə ki artıq insanların sevdisə, Özünü bizim üçün Allahın xoşuna kələkbazlılığı ilə, bizi yoldan azdırmaq üçün gələn ətirli təqdim və qurban olaraq fədə hazırladıqları hiylələrlə, cürbəcür təlimin küləyi etdisə, siz də məhəbbətdə elə həyat sürün. **3** ilə çalxalanan və ora-bura sürüklənən körpə əxlaqsızlığın, hər cür murdarlığın və yaxud uşaqlar olmayaq. **15** Əksinə, məhəbbətlə həqiqəti tamahkarlığının adı belə, aranızda çəkilməsin, yerinə yetirərək bədənin Başı olan Məsihə çünki bunlar müqəddəslərə yaraşmaz. **4** bənzəmək üçün hərtərəfli böyüyək. **16** Bütün ədəbsizlik, boşboğazlıq və yaxud kobud zarafat bədən Onunla birləşdiyi üçün hər bugumun da olmasın. Bunlar sizə yaramaz. Bunun köməyi ilə üzvi surətdə Ona bağlanıb qurulur əvəzində qoy şükür olsun. **5** Əlbəttə, bilirsiniz və hər üzvün ahəngdar işləməsi ilə böyüyür, ki, heç bir əxlaqsız, murdar yaxud bütprəstə məhəbbətlə inkişaf edir. **17** Beləliklə, bunu tay olan tamahkar adam Məsihin və Allahın Rəbdə olaraq deyir və xəbərdarlıq edirəm ki, Padşahlığında irsə malik olmayıacaq. **6** Qoy heç siz artıq başqa millətlər kimi boş düşüncərlə kim sizi boş sözlərlə aldatmasın. Bu şeylərə həyat sürməyin. **18** Onların şüurlarını qaranlıq görə Allahın qəzəbi itaətsiz adamların üzərinə alıb və mənəviyyatca nadan, qəlbən inadkar gəlir. **7** Buna görə də onların şərki olmayı. **8** olduqlarına görə Allah həyatına yad oldular. **19** Siz də bir zamanlar zülmət idiniz, indi isə Rəbdə Həssaslığı hərtərəfli itirərək hərisliklə hər cür nursunuz. Ona görə də nur övladları kimi həyat murdar işlər üçün özlərini pozğunluğa verdilər. sürün. **9** Çünki nurun bəhrəsi hər cür yaxşılıqda, **20** Sizsə Məsihi elə öyrənməmisiniz. **21** Əlbəttə, salehlikdə və həqiqətdə görünlür. **10** Rəbbi razi siz isanın səsini eşitdiniz və İsada – Ondakı salan şeyləri ayırd edin, **11** qaranlığın səmərəsiz həqiqətə əsasən təlim aldınız. **22** Bu təlimə görə əməllərinə şərık olmayı. Əksinə, bunları ifşa əvvəlki həyat tərzinizə məxsus olub aldadıcı edin. **12** Belə ki qaranlıqdakiların gizlিয়ে etdikləri ehtiraslarla pozulmaqda olan köhnə mənliyi şeyləri söyləmək də ayıbdır. **13** Nurun ifşa etdiyi kənara atın, **23** ruhən və aqlən yeniləşin, **24** hər şey aşkardır, **14** bu cür nə aşkara çıxırsa, əsl salehlik və müqəddəsliklə Allaha bənzər özü də nur olur. Buna görə belə deyilir: «Ey yaradılmış yeni mənliyə bürünün. **25** Buna görə yatan, oyan və ölürlər arasından diril! Məsih yalayı kənara atın, hər biriniz öz qonşunuza sənin üzərinə nur saçacaq». **15** Beləliklə, həyat həqiqəti söyləyin, çünki hamımız eyni bədənin tərzinizə ciddi diqqət yetirin, müdriklikdən üzləriyik. **26** Qəzəblənərkən günah işlətməyin. məhrum olanlar kimi deyil, müdriklər kimi Günəş batmadan əvvəl qəzəbinizi soyudub həyat sürün. **16** Hər fürsətdən istifadə edin, **27** iblisə yer verməyin. **28** Oğurluq edən artıq çünki günlər şərdir. **17** Buna görə ağılsız olmayı, oğurluq etməsin, əksinə, zəhmət çəkib öz Rəbbin iradəsini dərk edin. **18** Şərabdan sərxoş əlləri ilə yaxşı əməl etsin ki, ehtiyacı olanlarla olmayın, bu sizi mənəviyyatsızlığa aparır. Bunun bölüştürməyə bir şeyi olsun. **29** Ağzınızdan heç əvəzinə Ruhla dolun. **19** Bir-birinizə məzmurlar, bir pis söz çıxmışın, amma eşidənlərə xeyir ilahilər və ruhani nəğmələr oxuyun, Rəbbə versin deyə lazımlı olanda başqalarının inkişafına ürəkdən nəğmələr çalışıb-oxuyun. **20** Həmişə hər səbəb olan sözlər deyin. **30** Allahın Müqəddəs şəyə görə Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə Ata Allaha Ruhunu kədərləndirməyin. Çünki satinalınma şükür edin. **21** Məsih qorxusunu ilə bir-birinizə günü üçün o Ruhla möhürləndiniz. **31** Qoy hər tabe olun. **22** Ey qadınlar, Rəbbə tabe olduğunuz cür kiñə birlikdə acılıq, hiddət, qəzəb, çıqırkı, kimi ərlərinizə tabe olun. **23** Çünki bədənin böhtançılıq büsbüütün sizdən uzaq olsun. **32** Xilaskarı olan Məsih imanlılar cəmiyyətinin Amma bir-birinə qarşı xeyirxah, rəhmiyi olun Başı olduğu kimi ər də arvadının başıdır. **24** Ona və Allah Məsihdə sizini bağışladı kimi siz də bir- görə cəmiyyət Məsihə tabe olduğu kimi arvadlar birinizi bağışlayın. da hər vəziyyətdə öz ərlərinə tabe olsunlar.

25 Ey ərlər, Məsih imanlılar cəmiyyətini sevib qarşıdır. (alən g165) **13** Buna görə Allahın bütün onun uğrunda Özünü fəda etdiyi kimi siz də zireh və silahlarını götürün ki, pis gündə arvadlarınızı sevin. **26** Məsih bunu ona görə etdi müqavimət göstərib, əlinizdən gələn hər bir şeyi ki, cəmiyyəti su ilə yuyub kəlamlı təmizləyərək etdikdən sonra dayana biləsiniz. **14** Beləliklə, təqdis etsin **27** və beləcə onda ləkə, qırışq yaxud həqiqəti kəmər kimi belinizə bağlamış, salehliyi başqa qüsür olmadan izzətli şəkildə, müqəddəs zireh kimi döşinüzə taxmış, barışq Müjdəsini və nöqsansız olaraq Öz həzuruna çıxarsın. **28** yaymaq hazırlığını ayaqlarınıza geyinmiş olaraq Ərlər də eyni şəkildə arvadlarını öz bədənləri yerinizdə durun. **16** Bütün bunlara əlavə olaraq kimi sevməlidirlər. Arvadını sevən özünü sevir. şər olanın bütün yanar oxlarını söndür bilmək **29** Çünkü heç kim heç zaman öz vücuduna nifrət üçün iman qalxanını əlinizə götürün. **17** Xilas etməz. Əksinə, Məsih cəmiyyətə yanaşlığı kimi dəbilqəsini və Ruhun qılincini, yəni Allahın onu bəsləyib qayğısına qalar. **30** Axi biz Onun kələmini götürün. **18** Hər cür dua və yalvarışla, bədən üzvləriyyik. **31** «Buna görə də kişi ata-həmişə Ruhun idarəsi ilə dua edin. Bu məqsəd anasını tərk edib arvadına qovuşacaq və ikisi uğrunda tamamilə mətin olub oyaq qalaraq bir bədən olacaq». **32** Bu sərr böyükdür, mən bütün müqəddəslər üçün dua edin. **19** Ağzımı bunun Məsihə və cəmiyyətə dəxli olduğunu hər açında mənə lazımi söz verilsin deyə mənim söyləyirəm. **33** Sizə gəlincə, qoy hər kəs öz üçün də dua edin ki, uğrunda zəncirlə bağlı arvadını özü kimi sevin, arvad isə ərinə ehtiram halda elçilik etdiyim Müjdənin sərrini açım və bu Müjdəni lazıminca cəsarətlə bəyan edə bilim. **21** Necə olduğumu və nə iş gördüyüümü siz də biləsiniz deyə Rəbdə sevimli qardaş və sadiq xidmətçi Tixik sizə hər şeyi bildirəcək. **22** Onu bu məqsədlə yanınızga göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin qəlbinizi ovutsun. **23** Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdən bacı-qardaşlara sülh və imanla məhəbbət olsun. **24** Rəbbimiz İsa Məsihi ölməz məhəbbətlə sevənlərin hamısına lütf olsun!

6 Ey övladlar, Rəbdə olduğunuzə görə atanana itaət edin. Bu haqdandır. **2** İçində vəd olan ilk əmr budur: «Ata-anana hörmət et ki, **3** xoş güzəranın və yer üzündə ömrün uzun olsun». **4** Ey atalar, siz də övladlarınızı qəzəbləndirməyin, ancaq onları Rəbbin tərbiyə və öyüdü ilə böyüdüün. **5** Ey qullar, Məsihə itaət etdiyiniz kimi dünyəvi ağalarınıza da qorxu və lərza ilə səmimi qəlbən itaət edin. **6** Bunu yalnız insanları razi salmaq üçün gözə xoş görünən xidmətlə deyil, Məsihin qulları kimi can-dildən Allahın iradəsini yerinə yetirmək üçün edin. **7** İnsanlara deyil, Rəbbə qulluq etdiyiniz kimi ürəkdən qulluq edin. **8** Bilin ki, istər qul, istərsə də azad – hər bir kəs görüyüyü yaxşı işin əvəzini Rəbdən alacaq. **9** Ey ağalar, siz də həmçinin qullarınızla bu cür rəftar edin. Daha onlara hədə-qorxu gəlməyin. Bilin ki, onların da, sizin də Ağanız göylərdədir və O, insanlar arasında tərəfkeşlik etməz. **10** Nəhayət, Rəbdə və Onun böyük qüvvəsində möhkəmlənin. **11** İblisin hiylələrinə qarşı dura bilmək üçün Allahın verdiyi bütün zireh və silahlara bürüün. **12** Çünkü mübarizəmiz qandan və ətdən ibarət olan insanlara qarşı deyil, şər başçılarına və hakim olanlara, bu qaranlıq dünyaniñ hökmənlərinə, səmadakı ruhani şər qüvvələrə

Filipililərə

1 Məsih İsanın qulları mən Paul və Timoteydən də bədənimdə Məsihin ucalması üçün tam cəsarət göstərə biləcəyəm. **21** Çünkü mənim xidmətçiləri ilə bərabər Məsih İsada müqəddəs olanların hamisəna salam! **2** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən siza lütf və sülh olsun! **3** Sizi hər dəfə yada salanda Allahımı şükür edirəm. **4** Həmişə hamımız üçün hər bir dilayimdə sevinə- sevinə dua edirəm. **5** Çünkü ilk gündən indiyədək Müjdəni yaymaqdə şərīk oldunuz. **6** Əminəm ki, sizdə xeyirli işə başlayan Allah Məsih İsanın zühur edəcəyi günədək bunu başa çatdıracaq. **7** Hamınız haqqında belə düşünməkdə haqlıyam, çünkü qalbimdə yeriniz var. İstər həbsdə olsam, istər Müjdəni müdafiə və təsdiq etsəm, hamınız mənimlə bərabər Allahın lütfünə şəriksiniz. **8** Allah şahidimdir ki, Məsih İsanın duyğusu ilə hər birinizin həsrətini çəkirəm. **9** Dua edirəm ki, məhəbbətiniz bilik və hər cür idrak baxımından get-gedə daha çox artsin, **10** siz Məsihin zühur edəcəyi gün pak və nöqsansız, Allahın izzəti və mədhi üçün İsa Məsihdən gələn salehlik bəhrələri ilə dolu olmaq üçün ən ali dəyərləri ayırd edə biləsiniz. **12** Qardaşlar, bunu sizə bildirmək istəyirəm ki, başıma gələnlər Müjdə yaymayı daha da irəli apardı. **13** Belə olanda bütün saray mühafizəçiləri daxil olmaqla hamiya məlum oldu ki, Məsihda olduğuma görə həbs olunmuşam. **14** Həmçinin qardaşlardan əksəriyyəti mənim həbsimdən ötrü Rəbbə güvənərək kələmə qorxmadan bəyan etmək üçün daha çox cəsarət göstərdi. **15** Doğrusu, bəziləri paxilliq və rəqabət, bəziləri isə yaxşı niyyətlə Məsihi vəz edirlər. **16** Bəziləri bunu məhəbbətlə edirlər, çünkü bilirlər ki, mən Müjdəni müdafiə etmək üçün təyin edilmişəm. **17** Bəziləri isə Məsihi səmimiliklə deyil, məhbus halimdə guya mənə əziyyət verməkla özlərinə göstərmək üçün bəyan edirlər. **18** Nə olar? İstər riyakarlıqla, istərsə də səmimiliklə, nə cür olursa-olsun, əsasən Məsih bəyan edilir, mən buna sevinirəm. Əlbəttə, sevinəcəyəm, **19** çünkü bilirəm ki, bunun nəticəsi dualarınızla və İsa Məsihin Ruhunun köməyi ilə mənim xiləsim olacaq. **20** Büyyük həvəslə gözləyir və ümidi varam cəsarət göstərə biləcəyəm. **21** Çünkü mənim üçün yaşamaq Məsihdır, ölməksə qazancdır. **22** Lakin cismən yaşasam, faydalı işlər görə biləcəyəm. Buna görə nə seçəcəyimi bilmirəm. **23** Hər iki tərəfdən yolum kəsilib. Arzum buranı tərk edib Məsihla olmaqdır, çünkü bu lap yaxşıdır. **24** Amma sağ qalmağım sizin üçün daha lazımlıdır. **25** Buna əmin olaraq bilirom: sağ qalacağam və hamınızla birlikdə qalmaqda davam edəcəyəm ki, imanda həm irəliləyəsiniz, həm də sevinəsiniz. **26** Belə ki bir də yanınızda gəldiyim üçün mənə görə Məsih İsada fəxriniz artsın. **27** Lakin həyat tərziniz Məsihin Müjdəsinə layiq olsun. Gəlib sizi görsəm də, gəlməyib haqqınızda eşitsəm də, bilim ki, siz bir ruhda möhkəm dayanıb Müjdəyə əsaslanan imanda canbir olaraq səy göstərirsınız **28** və heç bir şəkildə əleyhdarlarınızdan qorxmursunuz. Bu onlar üçün hələk, sizin üçünsə xilas əlamətidir. Bu da Allahım işidir. **29** Çünkü sizə yalnız Məsiha iman etmək deyil, Onun uğrunda əzab çəkmək üstünlüyü də ehsan olundu. **30** Apardığım mübarizəni əvvəldən gördünüz, indi də bunun haqqında eşidir və siz də həmin mübarizəni aparırsınız.

2 Beləliklə, Məsihdə bir ruhlandırılma, məhəbbətdən yaranan bir təselli, Ruha bir şərīklik, bir rəhm və mərhəmət varsa, **2** həmfikir olub bir-birinə eyni məhəbbəti göstərərək canbir və həmrəy olmağınızla sevincimi bütövləşdirin. **3** Heç bir işi özünü göstərərək və ya lovğalıqla etməyin. Qoy hər biriniz itaətkarlılıqda digərini özündən üstün saysın **4** və yalnız öz mənfəətini deyil, başqalarının da mənfəətini güdüstün. **5** Məsih İsa necə düşündü, siz də elə düşünün. **6** Allah surətində olduğu halda O Özünü Allaha bərabər tutmağı bir haqq saymadı. **7** Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə salıb insanlara oxşar oldu. İnsan şəklini alıb **8** Özünü aşağı tutdu və ölümə qədər - çarmıx üzərində ölümə qədər itaət göstərdi. **9** Buna görə də Allah Onu çox ucaldı və Ona lütfələ bütün adlardan ali bir

ki, heç bir vəziyyətdə utandırılmayacağam, yaşasam da, ölsəm də, həmişəki kimi indi də bədənimdə Məsihin ucalması üçün tam cəsarət göstərə biləcəyəm. **21** Çünkü manım üçün yaşamaq Məsihdir, ölməksə qazancdır. **22** Lakin cismən yaşasam, faydalı işlər görə biləcəyəm. Buna görə nə seçəcəyimi bilmirəm. **23** Hər iki tərəfdən yolum kəsilib. Arzum buranı tərk edib Məsihlə olmaqdır, çünkü bu lap yaxşıdır. **24** Amma sağ qalmağım sizin üçün daha lazımlıdır. **25** Buna əmin olaraq bilirəm: sağ qalacağam və hamımızla birlikdə qalmaqdə davam edəcəyəm ki, imanda həm irəliləyəsiniz, həm də sevinəsiniz. **26** Belə ki bir də yanımıza gəldiyim üçün mənə görə Məsih İsada faxriniz artsın. **27** Lakin həyat tərziniz Məsihin Müjdəsinə layiq olsun. Gəlib sizi görsəm də, gəlməyib haqqınızda eşitsəm də, bilim ki, siz bir ruhda möhkəm dayanıb Müjdəyə əsaslanan imanda canbir olaraq səy göstərirsiniz **28** və heç bir şəkildə əleyhdarlarınızdan qorxmursunuz. Bu onlar üçün həlak, sizin üçünsə xilas əlamətidir. Bu da Allahın işidir. **29** Çünkü sizə yalnız Məsiha iman etmək deyil, Onun uğrunda əzab çəkmək üstünlüyü də ehsan olundu. **30** Apardığım mübarizəni əvvəldən gördünüz, indi də bunun haqqında eşidir və siz də həmin mübarizəni aparırsınız.

2 Beləliklə, Məsihdə bir ruhlandırılma, məhəbbətdən yaranan bir təsəlli, Ruha bir şərikkilik, bir rəhm və mərhəmət varsa, **2** həmfikir olub bir-birinə eyni məhəbbəti göstərərək canbir və həmrəy olmağınızla sevincimi bütövləşdirin. **3** Heç bir işi özünü göstərərək və ya lovğalıqla etməyin. Qoy hər biriniz itaətkarlıqda digərini özündən üstün saysın **4** və yalnız öz mənəfətini deyil, başqalarının da mənəfətini güdüsün. **5** Məsih İsa neca düşündü, siz də elə düşümün. **6** Allah surətində olduğu halda O Özünü Allaha bərabər tutmayı bir haqq saymadı. **7** Lakin Özünü heç etdi və qul surətinə salıb insanlara oxşar oldu. İnsan şəklini alıb **8** Özünü aşağı tutdu və ölümə qədər - çarmıx üzərində ölümə qədər itaət göstərdi. **9** Buna görə də Allah Onu çox ucaltdı və Ona lütfələ bütün adlardan ali bir

ad verdi ki, **10** göydə, yerdə və yerin altında həm də mənə rəhmi gəldi. **28** Onu yanınıza olanların hamısı İsanın adına ehtiram edərək göndərməyə daha çox buna görə razılıq verdim diz çöksün **11** və hər dil Ata Allahın izzəti üçün ki, onu yenidən görüb sevinəsiniz və mənim İsa Məsihin Rəbb olduğunu bəyan etsin. **12** Belə də kədərim yüngülləşsin. **29** Rəbdə olan bu isə, ey sevimlilərim, həmişə itaətli olduğunuz adamı tam sevincə qəbul edin və belələrini kimi yalnız mən yanınızda olanda yox, xüsusən qiymətləndirin. **30** Çünkü o, Məsihin işi uğrunda yanınızda olmadığım bu anda belə, qorxu və az qala öləcəkdi. Sizin mənə edə bilmədiyiniz lərzə ilə xilasınızı əməllərinizdə göstərin. **13** köməyi etmək üçün canını təhlükəyə atdı.

Cüntki sizdə fəaliyyət göstərən Allahdır, belə ki Onun xoş məramını həm istəyəsiniz, həm də bunun üçün fəaliyyət göstərəsiniz. **14** Hər şeyi şikayətlənmədən, mübahisə etmədən yerinə yetirin ki, **15** nöqsansız və saf olaraq bu əyri və azmış nəsil arasında Allahın ləkəsiz övladları olasınız. Onların arasında dünyanan nuru kimi parlayın. **16** Həyat sözünü təqdim edin. Qoy Məsihin zühur edəcəyi gündə fəxr edə bilim ki, nə boş yerə cəhd etdim, nə də boş yerə zəhmət çəkdim. **17** Lakin sizin imanınızın qurban və xidməti üzərinə içmə təqdimi kimi tökülcəyəməsə də, sevinirəm və hamının sevincinə şərıkəm. **18** Siz də məhz bunun üçün sevinin və mənim sevincimə şərık olun. **19** Vəziyyətinizdən xəbərdar olub ürəyim sakitləşsin deyə bu yaxılarda Timoteyi yanınızda göndərəcəyim üçün Rəbb İsada ümidi var. **20** Çünkü Timotey kimi mənimlə canbir olan, həqiqətən qayğısına qalan başqa kimsə yoxdur. **21** Ona görə ki hər kəs İsa Məsihin xeyrini deyil, öz xeyrini güdürt. **22** Amma Timoteyin öz dəyərini necə sübut etdiyini, atasının yanında qulluq edən oğul kimi Müjdəni yaymaq işində manimılə birgə qulluq etdiyini bilirsınız. **23** Beləliklə, işlərimin nə yerdə olduğunu bilən kimi onu yanınızda göndərmək ümidindəyəm. **24** Mən də yaxında yanınızda gəlməyim barədə Rəbbə güvənirəm. **25** Lakin ehtiyacımın təminatına görə mənə yardım etmək üçün göndərdiyiniz nümayəndəni, qardaşım, əməkdaşım və birlikdə mübarizə apardığım Epafrodoti yanınızda qaytarmağı lazımlı bildim. **26** Çünkü o hər birinizdən ötrü darixir və onun xəsta olduğunu eşitdiyinizə görə çox narahat idi. **27** O, həqiqətən, elə xəstələnmişdi ki, az qala ölsün. Lakin Allahın ona, yalnız ona deyil, kədərimin üstünə kədər gəlməsin deyə

3 Nəhayət, qardaşlarım, Rəbdə sevinin! Sizə eyni şeyləri yazmaq məni yormaz, amma sizi qoruyar. **2** Özünüzü «itlər»dən qoruyun, pis iş görənlərdən qoruyun, bədəni sünnet edərək kəsib-atanlardan qoruyun. **3** Çünkü əsl sünnatlılər Allahın Ruhu vasitəsilə ibadət edən, Məsih İsa ilə fəxr edən və cismani şeylərə güvənməyən bizlərik. **4** Əslində mən cismani şeylərə də güvənə bilərdim. Əgər başqası cismani şeylərə güvənməyi düşünürə, mən daha çox güvənə bilərəm. **5** Mən səkkizgünlük ikən sünnet olundum. İsrail nəslindən, Binyamin qəbiləsindən, İbraniyələrdən törəmiş bir İbraniyəm. Qanuna münasibətdə farisey idim. **6** Qeyrət çəkməyə gəlinçə, Allahın cəmiyyətini təqib edirdim. Qanuna əsaslanan salehliyə gəlinçə, nöqsansız idim. **7** Amma mənə fayda gətirən nə varsa, Məsih uğrunda ziyan saymışam. **8** Bundan əlavə, Rəbbim Məsih İsanı tanımağın ali dəyərinin yanında hər şeyi ziyan hesab edirəm. Onun uğrunda var-yoxumu atıb tullantı sayıram ki, Məsihi qazanıb **9** Onda hesab olunum. Belə ki Qanunla gələn öz salehliyimə deyil, Məsihə imandan yaranan, imanla Allahdan gələn salehliyə malik olum. **10** Belə ki Məsihi və Onun dirilmə qüdrətini, əzəblərinə şərikiyi də dərk edim və Onun ölümündə Ona bənzəyim ki, **11** nə olursa-olsun, ölürlər arasından dirilməyə nail olum. **12** Demirəm ki, indi bunlara malik olmuşam və yaxud kamillaşmışəm. Amma hədəfdən tutmaq üçün qaçıram. Çünkü Məsih İsa məni bu məqsəd üçün tutub. **13** Qardaşlar, hesab etmirəm ki, bunu tutmuşam. Yalnız bir şey edirəm: arxada qalanları unudub qarşısında olana çatmaq üçün cəhd edirəm **14** və hədəfə doğru qaçıram ki, mükafatı alım, yəni Allahın Məsih İsada yuxarıya çağırışına nail olum. **15** Beləliklə,

aramızda kim kamildirsə, qoy belə düşünsün. **11** Ehtiyaca düşdürüm üçün bunları söyləmirəm, Hər hansı bir mövzuda fərqli düşüncələriniz çünkü hansı şəraitdə yaşasam, ondan razı varsa, Allah bunu da sizə açacaq. **16** Ancaq qalmağa alışmışam. **12** Mən məzlumluğun da, çatdığınız səviyyəyə uyğun həyat sürək. **17** bolluğun da nə olduğunu bilirəm. İstər tox, Qardaşlar, hamınız birlikdə məndən nümunə istər ac, istər bolluq, istər ehtiyac içində olum, götürün və sizə göstərdiyimiz nümunəyə uyğun hər şəraitdə, hər vəziyyətdə razı qalmağın həyat sürənlərə diqqətlə baxın. **18** Sizə dəfələrlə sırrını öyrənmışəm. **13** Mənə qüvvət verən söylədiyim kimi indi də göz yaşları içində təkrar Məsihin köməyi ilə hər işə gücüm çatır. **14** deyirəm: bir çoxları Məsihin çarmıxına düşmən Buna baxmayaraq nə yaxşı ki ażiyyətimə şərik olaraq həyat sürür. **19** Onların sonu həlakdır. oldunuz. **15** Ey Filipililər, özünüz də bilirsiniz ki, Onların allahı qarınlardır. Öz rüsvayçılıqları aranızda Müjdə yayımının başlangıcında, mən ilə fəxr edir, yalnız dünyəvi şeylər barədə Makedoniyanı tərk edən zaman sizdən başqa heç düşünürələr. **20** Bizsə səma vətəndaşları'yıq və bir cəmiyyət nəzir vermək və toplamaq üçün oradan Xilaskar olan Rəbb İsa Məsihi həvəslə mənimlə şərik iş görmədi. **16** Mən Salonikdə gözləyirik. **21** O hər şeyi Özünə tabe etməyə olanda belə, ehtiyacım üçün dəfələrlə siz mənə qadır olan qüvvəsinin təsiri ilə bizim yaziq yardım göndərdiniz. **17** Bu o demək deyil bədənimizi dəyişdirib Öz izzətli bədəninə bənzər ki, mən bəxşış axtarıram. Mən ancaq sizin hala gətirəcək.

4 Beləliklə, ey həsrətini çəkdiyim sevimli qardaşlarım, sevincim və başımın tacı, Rəbdə olaraq bu cür dönməz durun, ey sevimililər! **2** Evodiyaya yalvarıram, Sintixiya yalvarıram ki, Rəbdə həmfikir olsunlar. **3** Bəli, ey əsl əməkdaşım, səndən də xahişim var, bu qadınlara kömək et. Çünkü onlar mənimlə, Klementlə və adları həyat kitabında olan digər əməkdaşlarımla bərabər Müjdəni yaymaq üçün səy göstəriblər. **4** Rəbdə həmişə sevinin! Bir də deyirəm: sevinin! **5** Qoy sizin müləyimliyiniz bütün insanlara məlum olsun. Rəbb yaxındır. **6** Heç nəyin qayğısını çəkməyin, amma hər barədə xahişlərinizi Allaha dualarla, yalvarışlarla, şükür edə-edə bildirin. **7** Onda Allahın ağlagəlməz sülhü ürəklərinizi və düşüncələrinizi Məsih İsada qoruyacaq. **8** Nəhayət, qardaşlar, doğru, ləyaqətli, saleh, pak, cazibəli, etibarlı nə varsa, əgər əla və tərifə layiq nə varsa, bunları düşünün. **9** Məndən öyrəndiyiniz, qəbul etdiyiniz, eşitdiyiniz və məndə gördünüz nə varsa, bunları həyata keçirin. Onda sülh qaynağı olan Allah sizinlə olacaq. **10** Mən Rəbdə bol-bol sevinirəm ki, nəhayət indi mənim barəmdəki qayğınızı yenidən canlandırdınız. Əslində qayğınız vardi, amma bunu göstərməyə fürsət tapa bilmirdiniz.

Mənsə tamamilə təmin olunmuşam və bolluq içindəyəm. Epafroditin əli ilə göndərdiyiniz hədiyyələri alandan sonra ehtiyacım qalmadı. Bu, Allahın xoşuna gelən ətirli təqdim, Ona məqbul olan və razı salan qurbanıdır. **19** Sizin hər ehtiyacınızı isə Allahım Məsih İsada olan Öz izzətli zənginliyinə görə ödəyəcək. **20** Qoy Atamız Allaha əbədi izzət olsun! Amin. (əton **g165**) **21** Məsih İsada müqəddəs olan hər kəsi salamlayın. Mənimlə olan qardaşlar sizə salam göndərir. **22** Sizi bütün müqəddəslər, xüsusən qeyşərin sarayında işləyənlər salamlayır. **23** Rəbb İsa Məsihin lütfü ruhunuza yar olsun!

Kolossalilærə

1 Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan və Timotey qardaşdan Kolossedəki Məsihdə olan müqəddəs və sadıq bacı-qardaşlara salam! Atamız Allahanın size lütf və sülh olsun! **3** Sizin üçün həmişə dua edərkən Allaha – Rəbbimiz İsa Məsihin Atasına şükür edirik. **4** Çünkü sizin Məsilə İsaya imanınızdan və bütün müqəddəslərə göstərdiyiniz məhəbbətdən xəbərdar olduq. **5** İmanınız və məhəbbətiniz göylərdə sizin üçün saxlanan şeylərə bağlığınız ümidiən qaynaqlanır. Bu barədə sizə çatan, Müjdə olan həqiqət kəlamından əvvəlcədən eşitmisiniz. **6** Bu Müjdə onu eşitdiyiniz, həqiqətdə Allahanın lütfünü dərk etdiyiniz gündən bəri sizdə olduğu kimi bütün dünyada da bəhrə verməkdə və yayılmaqdadır. **7** Bunu bizimlə birgə Məsihin qulu və sizin üçün çalışan Onun sadıq xidmətçisi sevimli Epafradan öyrəndiniz. **8** O, Ruhdan qaynaqlanan məhəbbətinizin xəberini də biza çatdırıldı. **9** Ona görə bunu eşitdiyimiz gündən bəri sizin tam hikmət və ruhani idrakla Allahanın iradəsini bütünlükə qavramanız üçün biz də dualarımızı və yalvarışlarımızı kəsmədik. **10** Belə ki Rəbbə layiq şəkildə həyat sürərək Onu hər cəhətdən razi salasınız və hər cür xeyirli əməldə bəhrə verib Allahı tanımaqdə böyüyəsiniz, **11** hər şeyə dözərək səbir eda bilməniz üçün Onun izzətli qüvvəsinə güvənərək hər cür qüdrətlə möhkəmlənəsiniz, **12** müqəddəslərin nurda olan ırsınə şərīk olmanız üçün sizə səlahiyyət verən Ataya sevinclə şükür edəsiniz. **13** O bizi zülmət hakimiyyətindən xilas edib Öz sevimli Oğlunun Padşahlığına köçürüdü. **14** Oğlunda satınalmaya – günahlarımıza bağışlanması malikik. **15** Görünməz Allahanın surəti və bütün yaradılış üzərində ilk doğulan Odur. **16** Çünkü göylərdə və yerdə olan, görünən və görünməyən hər şey – taxtlar, ağalar, başçılar, hakimlər Onda yarandı. Nə varsa, Onun vasitəsilə və Onun üçün yarandı. **17** Hər şeydən əvvəl var olan Odur və hər şey Onda bərqərar olur. **18** Bədənin, yəni imanlılar cəmiyyətinin Başı da Odur. Hər şeydə birinci olsun deyə başlangıç olan, ölürlər və Onun vasitəsilə, çarmıxdə axıdılan qanı ilə barışq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə barışdırmağa razı oldu. **21** Etdiyiniz pis əməllərə görə bir zamanlar düşüncələrinizdə Allaha yad və düşmən idiniz. **22** İndi isə Məsih cismən ölməklə Öz bədəni vasitəsilə sizi Allahla barışdırdu ki, sizi Onun qarşısında müqəddəs, ləkəsiz və nöqsansız təqdim etsin. **23** Bir şərtlə ki eşitdiyiniz Müjdənin verdiyi ümidiən sarsılmadan, iman əsasında möhkəm və sabit durasınız. Bu Müjdə səmə altında olan bütün yaradılışa vəz olundu və mən Paul Müjdənin xidmətçisi oldum. **24** İndi sizin üçün əzab çəkdiyimə sevinirəm və Məsihin Öz bədəni olan imanlılar cəmiyyəti uğrunda çəkdiyi əziyyətlərin qalanını canıma cəfa verərək tamamlayıram. **25** Allahan sizin üçün mənə verdiyi vəzifəyə görə mən bu cəmiyyətin xidmətçisi oldum ki, Allahan kələmimi, **26** yəni əsrərəndən və nəsillərdən gizlədilən, indi isə Onun müqəddəslərinə açılan sırrını tam bəyan edim. (aiən 165) **27** Allah millətlər arasında bu sırrın izzətinin necə zəngin olduğunu müqəddəslərə bildirmək istədi. Bu sırr sizdən olan Məsihdir. O sizə izzətə qovuşmaq ümidiini verir. **28** Hər bir insanı Məsihdə kamilləşmiş olaraq Allahanın təqdim etmək üçün hamiya tam müdrikliklə nəsihət və təlim verərək Məsihi bəyan edirik. **29** Bu məqsədlə də zəhmət çəkirəm və Onun məndə qüdrətlə fəaliyyət göstərən qüvvəsi ilə mübarizə aparıram.

2 İstəyirəm ki, həm siz, həm Laodikeyada olanlar, həm də mənim üzümü görməyənlərin hamısı üçün nə qədər böyük mübarizə apardığımı biləsiniz. **2** Ürəklərinin cəsarət tapıb məhəbbətdə birləşməsini istəyirəm; belə ki idrakın verdiyi kamil etimadın bütün zənginliyinə nail olsunlar, Allahanın sırrı olan Məsihi dərk etsinlər. **3** Çünkü hikmət və biliyin bütün xəzinələri Məsihdə gizlədilmişdir. **4** Bunu mən ona görə deyirəm ki, kimsə sizi dilə tutub aldatmasın. **5** Çünkü cismən uzaqda olsam da, ruhən sizinləyəm. İntizamınızı və Məsihə olan imanınızın möhkəmliyini görüb sevinirəm. **6**

arasından dirilerek ilk doğulan Odur. **19** Çünkü Allah Onda tam bütövlüyü ilə yaşamağa **20** və Onun vasitəsilə, çarmıxda axıdılan qanı ilə barışq yaradaraq həm yerdə, həm də göylərdə olan hər şeyi Özü ilə barışdırmağa razı oldu. **21** Etdiyiniz pis əməllərə görə bir zamanlar düşüncələrinizdə Allaha yad və düşmən idiniz. **22** İndi isə Məsih cismən ölməklə Öz bədəni vasitəsilə sizi Allahla barışdırıcı ki, sizi Onun qarşısında müqəddəs, ləkəsiz və nöqsansız təqdim etsin. **23** Bir şərtlə ki eşitdiyiniz Müjdənin verdiyi ümidi sarsılmadan, iman əsasında möhkəm və sabit durasınız. Bu Müjdə səma altında olan bütün yaradılışa vəz olundu və mən Paul Müjdənin xidmətçisi oldum. **24** İndi sizin üçün əzab çəkdiyimə sevinirəm və Məsihin Öz bədəni olan imanlılar cəmiyyəti uğrunda çəkdiyi əziyyətlərin qalanını canına cəfa verərək tamamlayıram. **25** Allahın sizin üçün mənə verdiyi vəzifəyə görə mən bu cəmiyyətin xidmətçisi oldum ki, Allahın kələməni, **26** yanı əşrlərdən və nəsillərdən gizlədilən, indi isə Onun müqəddəslərinə açılan sırrını tam bəyan edim. **(aiən q165)** **27** Allah millətlər arasında bu sırrın izzətinin necə zəngin olduğunu müqəddəslərə bildirmək istədi. Bu sırr sizdə olan Məsihdır. O sizə izzətə qovuşmaq ümidiyi verir. **28** Hər bir insanı Məsihdə kamilləşmiş olaraq Allaha təqdim etmək üçün hamiya tam müdrikliklə nəsihət və təlim verərək Məsihi bəyan edirik. **29** Bu məqsədlə də zəhimat çəkirəm və Onun mənədə qüdrətlə fəaliyyət göstərən qüvvəsi ilə mübarizə aparıram.

2 İsteyirəm ki, həm siz, həm Laodikeyada olanlar, həm də mənim üzümü görməyənlərin hamısı üçün nə qədər böyük mübarizə apardığımı biləsiniz. **2** Ürəklərinin cəsarət tapıb məhbəbətdə birləşməsini istəyirəm; belə ki idrakin verdiyi kamil etimadın bütün zənginliyinə nail olsunlar, Allahın sırrı olan Məsihi dərk etsinlər. **3** Çünkü hikmət və biliyin bütün xəzinələri Məsihdə gizlədilmişdir. **4** Bunu mən ona görə deyirəm ki, kimsə sizi dila tutub aldatmasın. **5** Çünkü cismən uzaqda olsam da, ruhən sizinləyəm. İntizamınızı və Məsihə olan imanınızın möhkəmliyini görüb sevinirəm. **6**

Buna görə Rəbb Məsih İsanı qəbul etdiyiniz kimi **3** Beləliklə, Məsihlə birlikdə dirildiyiniza görə Onda həyat sürüün. **7** Şükürlərlə dolub-dاشaraq ucalardakı şeyləri axtarın. Orada Məsih Onda kök salib inkişaf edin və öyrəndiyiniz Allahın sağında oturub. **2** Dünyəvi şeyləri kimi imanda möhkəmənin. **8** Baxın, Məsihə deyil, ucalardakı şeyləri düşünün. **3** Çünkü siz deyil, insan adət-ənənəsinə, dünyanın ibtidai ölmüsünü və həyatınız Məsihlə birlikdə Allaha təlimlərinə istinad edərək fəlsəfə və boş aldadıcı saxlanılıb. **4** Həyatınız olan Məsih zühur edəndə sözlərlə kimsə sizi əsir etməsin. **9** Çünkü Allahın siz də Onunla birgə izzətlə zühur edəcəksiniz. **5** tam bütövlüyü bədəncə Məsihdə yaşayır. **10** Buna görə cisminizin dünyəvi meylləri olan cinsi Siz də Onda tamamlanmışınız. O hər başçının əxlaqsızlığı, murdarlığı, şəhvəti, pis ehtirası və və hakimin Başıdır. **11** Həmçinin siz Məsihdə bütərəstliyə tay olan tamahkarlığı öldürün. insan əli ilə deyil, Onun təmin etdiyi sünnətlə **6** Bunlara görə Allahın qəzəbi itaətsizlərin cismanı təbiətdən ayrırlaraq sünnət olundunuz. üzərinə gəlir. **7** Əvvəllər siz bunların içində **12** Vəftizdə Onunla birlikdə dəfn edildiniz və yaşayanda belə həyat sürdüñüz. **8** İndi isə siz də Onu ölülər arasından dirildən Allahın gücünə qəzəbi, hiddəti, kini, böhtəni, ağzınızdan çıxan olan iman vasitəsilə Onunla birlikdə dirildiniz. ədəbsiz sözlər kimi şeylərin hamisini kənara **13** Siz təqsirləriniz və cismani sünnətsizliyiniz atın. **9** Bir-birinizi yalan deməyin, çünkü köhnə üzündən ölü ikən Allah sizə Məsihlə birgə həyat mənliyinizi və onun əməllərini üzərinizdən verdi və bütün təqsirlərimizi bağışlayıb **14** çıxarıb **10** yeni mənliyə büründünüz. Yeni tələbləri ilə əleyhimizə və zərərimizə olan borc mənliyinizi onu Yaradanın surətinə bənzər sənədini ləğv etdi, onu çarmixa mixlayaraq şəkildə təzələnir ki, biliyiniz tam olsun. **11** qarşımızdan götürdü. **15** Allah başçıları və Bu təzələnmədə Yunanla Yəhudi, sünnətli ilə hakimləri tərk-silah edib, onlara çarmixda sünnətsiz, barbar, Skif, qulla azad arasında fərq qələbə çalaraq aləmdə rüsvay etdi. **16** Buna yoxdur: Məsih hər şeydir və hamımızdadır. **12** görə qoy heç kim yemək-içmək üzündən yaxud Beləliklə, Allahın seçilmişləri, müqəddəsləri və bayram, Təzə Ay mərasimi ya Şənbə gününə görə sevimliləri kimi ürək mərhəməti, xeyirxahlıq, sizi mühəkimə etməsin. **17** Çünkü bunlar gələcək itaətkarlıq, həlimlik və səbirə bürünün. **13** şeylərin kölgəsidir, əsl isə Məsihdədir. **18** Qoy Bir-birinizi dözün və birinizin digərindən heç kim sizdən mütilik və mələklərə səcdə tələb şikayəti varsa, bağışlayın. Rabb sizi bağışladıqı edərək sizni mükafatınızdan məhrum etməsin. kimi siz də bağışlayın. **14** Bütün bunlardan Belə bir şəxs görüdüyü görüntülərə güvənir və əlavə, kamil birliyin bağı olan məhəbbətə boş yerə öz cismanı ağlı ilə lovğalanır. **19** O, bürünün. **15** Məsihin sülhü qoy ürəklərinizdə bədənin Başı olan Məsih ilə əlaqəni itirdi. Bütün münsiflik etsin, çünkü bir bədənin üzvləri bədən bugumlar və bağlarla üzvi surətdə Məsihə kimi bu sülhə dəvət olundunuz. Həmçinin bağlanaraq təmin olunur, qurulur və Allah şükür edənlər olun! **16** Qoy aranızda Məsihin bəslədiyinə görə böyükür. **20** Məsihlə birgə ölüb kələməni bütün zənginliyi ilə yaşısin. Bir-dünyanın ibtidai təlimlərindən qurtulduğunuz birinizə tam müdrikliklə təlim və nəsihət verin, halda nə üçün dünyadakılar kimi yaşayaraq **21** məzmurlar, ilahilər və ruhani nəgmələr söyləyib «buna əl vurma, bunu yemə, buna toxunma» ürəklərinizdə Allaha minnətdar ola-ola nəgmə kimi əmrlərə əməl edirsiz? **22** Bunların hamısı oxuyun. **17** Dediyiniz və etdiyiniz hər şeyi Rəbb istifadə olunduqca məhv olub gedən şeylərlə İsanın adı ilə edin, Onun vasitəsilə Ata Allaha əlaqədar olur, çünkü insanların verdiyi əmrlərə şükür edin. **18** Ey qadınlar, Rəbdə olanlara və təlimlərə əsaslanır. **23** Şübhəsiz, bu qaydalar layiq olduğu kimi ərlərinizə tabe olun. **19** Ey uydurma dindarlıq, mütilik və bədənə xətər ərlər, öz arvadlarını sevin və onlarla sərt yetirməkdə zahirən müdrik görünür, amma davranışmayın. **20** Ey övladlar, hər işdə atası cismanı təbiətin həvəsinin qarşısını almaq üçün ananıza itaət edin, çünkü bu, Rəbbi razi salır. onların heç bir dəyəri yoxdur.

21 Ey atalar, övladlarınızı incitməyin, yoxsa

cəsarətləri qırılar. **22** Ey qullar, hər işdə dünyəvi və onun evindəki cəmiyyətə salam söyləyin. ağalarınıza itaat edin. Bunu insanları razı **16** Bu məktub aranızda oxunduqdan sonra salmaq üçün gözə xoş görünən xidmətlə deyil, onu Laodikeyalılar cəmiyyətində də oxudun, səmimi qəlbdən, Allahdan qorxaraq edin. **23** Laodikeyadan gələn məktubu isə siz də oxuyun. Gördüyünüz hər işi insanlar üçün deyil, Rəbb **17** Arxivə bunu deyin: «Rəbdə sənə tapşırılan üçün edən kimi can-dildən edin. **24** Bilin ki, xidməti diqqətlə başa çatdır». **18** Mən Paul bu Rəbdən bunun əvəzinə irs alacaqsınız, çünkü siz salamı öz əlimlə yazıram. Unutmayın ki, mən Rəbb Məsihə qulluq edirsiz. **25** Kim haqsızlıq həbsdəyəm. Sizə lütf olsun!
edərsə, işlətdiyi haqsızlığın əvəzini alacaq, çünkü
Rəbb tərfəkəşlik etməz.

4 Ey ağalar, bilin ki, göydə sizin də Ağanız var.

Ona görə qullarınızla ədalətli və insaflı olun. **2** Özünüyü duaya həsr edin və duada şükür edərək oyaq durun. **3** Eyni zamanda bizim üçün də dua edin ki, kələmə yaymaq üçün Allah bizi bir qapı açın və uğrunda həbs olunduğum Məsihin sərrini elan edim. **4** Dua edin ki, mən bu sərri lazıminca açıq-əşkar bildirim. **5** Kənar insanlarla müdrikliklə rəftar edin və hər fürsətdən istifadə edin. **6** Sözünüz duzlu və hər zaman lütfə dolu olsun. Beləcə hər adama necə cavab vermək lazımlı olduğunu biləsiniz. **7** Rəbdə sevimli qardaş, sadıq xidmətçi və əməkdaş olan Tixik mənim barəmdə hər şeyi sizə bildirəcək. **8** Onu bu məqsədlə yanımıza göndərdim ki, bizim vəziyyətimizdən xəbərdar olasınız və o sizin qəlbinizi ovutsun. **9** Onunla birlikdə sizlərdən biri olan sadıq və sevimli Onisim qardaşı da göndərirəm. Onlar sizə buradakı bütün işlər barədə məlumat verəcək. **10** Məni mlə birlikdə məhbüs olan Aristarx və Barnabanın əmisi oğlu Mark da sizə salam göndərir. Mark haqqında əmrləri almışınız. Yanınıza galsə, onu qəbul edin. **11** Yust çağırılan Yesəua da sizə salam göndərir. Sünnatlılardən yalnız burular Allahın Padşahlığı üçün mənim əməkdaşlarımındır və onlar mənə təsəlli verdilər. **12** Məsih İsanın qulu və sizlərdən olan Epafra sizə salam göndərir. Allahın hər iradəsini yerinə yetirərək kamil və tam əminliklə möhkəm dayanasız deyə o sizin üçün hər zaman dualar edərək mübarizə aparrı. **13** Onun haqqında şəhadət edirəm ki, sizin üçün, Laodikeyada və Hierapolisdə olanlar üçün çox zəhmət çəkir. **14** Sevimli həkim Luka və Dima da sizə salam göndərir. **15** Laodikeyada olan bacı-qardaşlara, Nimfaya

1 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Ata Allah və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər cəmiyyətinə salam! Sizə lütf və sülh olsun! **2** Dualarımızda sizi yada salıb həmişə hər birinizə görə Allaha şükür edirik. **3** Çünkü imandan yaranan əməllərinizi, məhəbbətdən doğan zəhmətinizi və Rəbbimiz İsa Məsihə bağladığınız ümidiñ verdiy dözümü Atamız Allah qarşısında daim yada salırıq. **4** Ey Allahın sevimliyi olan qardaşlar, biliyik ki, O siz seib. **5** Ona görə ki yaydıgımız Müjdə yalnız sözə deyil, qüvvə ilə, Müqəddəs Ruhla və çox inandırıcılıqla sizə çatıb. Aranızda ikən sizin üçün necə bir adam olduğunu bildiniz. **6** Siz də böyük əziyyət içində Müqəddəs Ruhun verdiyi sevinclə kəlamı qəbul edib bizdən və Rəbdən nümunə götürdüñünüz. **7** Beləliklə, siz Makedoniya və Axayyadakı bütün imanlılar üçün nümunə oldunuz. **8** Çünkü Rəbbin kəlamının sədasi sizdən yayıldı. Allaha imanınızın sorağı yalnız Makedoniya və Axayyaya deyil, hər yerə çatıb. Daha biza söz deməyə ehtiyac qalmadı. **9** Çünkü özləri xəbər yayıdlar ki, bizi nə qədər yaxşı qarşılınız və var olan həqiqi Allaha qulluq etmək üçün, həmçinin Onun ölürlər arasından diriltdiyi Oğlunun, yəni bizi gələcək qəzəbdən qurtaran ışınan göylərdən züahirunu gözləmək üçün bütünlərdən Allaha tərəf necə döndünüz.

2 Qardaşlar, özünü də bilirsiniz ki, yanınıza gəlməyimiz əbəs olmadı. **2** Bildiyiniz kimi, əvvəlcə Filipidə əziyyət çəkmiş, təhqir olunmuşduq. Amma böyük ziddiyətlərə baxmayaraq, Allahın Müjdəsini sizə bəyan etmək üçün Allahımızdan cəsarət aldıq. **3** Çünkü bizim çağırışımız aldatmağa, murdarlıq əsaslanmir və bunun hiyləgərliyə də dəxli yoxdur. **4** Əksinə, Allah tərəfindən Müjdəni yaymaq tapşırığını almağa layiq görüldüyümüza görə insanları deyil, ürəklərimizi sınaqdan keçirən Allahu razi salmaqdan ötrü danışırıq. **5** Siz bilirsiniz ki, heç vaxt yanınıza yaltaq sözlərlə yaxud tamahkarlığı gizlədən riyakarlıqla gəlmədik. Allah da buna şahiddir. **6** İzzəti heç bir insanda – nə sizdə, nə də başqalarında

axtardıq. **7** Məsihin həvariləri kimi bunu sizdən tələb edə bilərdik, amma biz sizinlə övladlarını isti qucağına alib yedirdən ana kimi müləyim rəftar etdik. **8** Sizlərə elə könlə bağlamışdı ki, yalnız Allahın Müjdəsini deyil, öz canlarımızı belə, sizə verməyə razi idik. Çünkü bizim sevilmələrimiz idiniz. **9** Bəli, qardaşlar, bizim əmək və zəhmətimizi xatırlayırsınız: heç birinəzə yük olmamaq üçün gecə-gündüz çalışaraq sizə Allahın Müjdəsini vəz etdik. **10** Siz imanlılarla necə müqəddəs, saleh və nöqsansız davrandığımıza həm özünüz, həm də Allah şahiddir. **11** Bildiyiniz kimi, ata övladları ilə necə rəftar edirsə, biz də hər birinizlə elə rəftar etdik. **12** Sizə öyüd verdik, ruhlandırdıq və yalvardıq ki, Öz Padşahlığına və izzətinə çağırın Allaha layiq şəkildə həyat sürəsiniz. **13** Biz də dayanmadan Allaha şükür edirik ki, siz bizdən eşitdiyiniz Allah kəlamını qəbul edəndə onu bəşəri söz kimi deyil, həqiqətən, Allahın kəlamı olaraq qəbul etdiniz. Siz imanlılarda fəaliyyət göstərən də bu kələmdir. **14** Çünkü qardaşlar, siz Allahın Yəhudəyadakı Məsih İsa da olan cəmiyyətlərindən nümunə götürdüñünüz. Onların Yəhudilərdən çəkdiyi əzabları eynilə siz də öz soydaşlarınızdan çəkdiiniz. **15** Yəhudilər Rəbb İsanı və peyğəmbərləri öldürdülər, bizi də təqib etdilər. Onlar Allahi narazı salır və bütün insanlara qarşı çıxırlar. **16** Çünkü başqa millətlər xilas olsunlar deyə biz onlarla danışanda bu Yəhudilər bizə mane olur. Beləcə hər zaman günahlarının üzərinə günah götürirlər. Axırda Allahın qəzəbinə düşər oldular. **17** Bizi, qardaşlar, qısa bir müddət üçün qəlbən deyil, şəxsən sizdən məhrum olduq, ona görə böyük arzu ilə üzünüüzü görməyə daha çox səy göstərdik. **18** Biz yanımıza gəlməyi arzu etdik, dəfələrlə mən Paul bunu istədim, amma Şeytan bizə mane oldu. **19** Rəbbimiz İsa zülhur edəndə ümidiñiz, sevincimiz yaxud Onun önündə fəxr tacımız nədir? Siz deyilsinizmi? **20** Çünkü siz bizim izzətimiz və sevincimizsiniz.

3 Buna görə də artıq dözməyib Afinada tək qalmağa razi olduq **2** və qardaşımız, Məsihin Müjdəsini yaymaqdə Allahın əməkdaşı olan

Timoteyi sizi imanda möhkəmləndirmək və bütün bunlara görə qisas alacaq. 7 Çünkü Allah ruhlandırmaq üçün göndərdik. 3 Belə ki bizi murdarlığa deyil, müqəddəsliyə çağırmışdır. qoy bu əziyyətlərdən heç kim sarsılmışın. 8 Ona görə bu təlimatı rədd edən kəs insanı Özünü bilirsiz ki, biz bunun üçün təyin deyil, sizə Öz Müqəddəs Ruhunu bəxş edən olunmuşuq. 4 Çünkü yanınızda olarkən əziyyət Allahu rədd edir. 9 Qardaşlıq sevgisinə gəlincə, çəkəcəyimizi sizə əvvəlcədən demişdik və sizə yazmağa ehtiyac yoxdur, çünkü Allah bir-bildiyiniz kimi, belə də oldu. 5 Buna görə mən birinizi sevməyi öyrədib. 10 Əslində, siz bütün artıq dözməyib Timoteyi yanınıza göndərdim Makedoniyadakı bacı-qardaşların hamısı ilə belə ki, imanınızdan xəbərdar olum. Qorxdum ki, davranırsınız. Lakin ey qardaşlar, rica edirik ki, sınağaçəkən bəlkə sınaqları ilə siz yoldan belə işlərin sayını artırın. 11 Sizə əmr etdiyimiz çıxarmış olar və əməyimiz hədər gedər. 6 Amma kimi çalışın ki, dinc yaşayasınız, öz işinizlə yanınızdan indicə qayıdan Timotey imanınız məşğul olasınız və əliniz işdə-gücdə olsun; 12 və məhəbbətiniz haqqında biza şad xəbər belə ki kənar şəxslərin qarşısında hörmətəlayiq gətirdi. O dedi ki, siz bizi daim xoş təssəruratla şəkildə həyat sürəsiniz və heç kimdən təminat yada salırsınız və biz həsrətinizi çəkdiyimiz almağa ehtiyac duymayasınız. 13 Qardaşlar, kimi siz də həsrətimizi çəkirsiniz. 7 Ona görə vəfat edənlər haqqında bixəbər qalmağınızı də, qardaşlar, bütün sixıntı və əziyyətimizə istəmirik ki, ümidsiz olan digər adamlar baxmayaraq, imanınıza görə sizdən təsəlli kimi kədərlənməyəsiniz. 14 Axı İsanın ölübüldüq. 8 Çünkü sizin Rəbdə qalmağınız indi dirilməsinə inanırıqsə, demək İsaya bağlanaraq bizə həyat verir. 9 Allahımız qarşısında sizə vəfat edənləri də Allah Onunla birgə qaytaracaq. görə tam sevincimiz var. Belə olmasayı, sizə 15 Çünkü Rəbbin kəlamına əsaslanaraq sizə görə Allaha necə şükür edə bilərdik? 10 Sizin deyirik ki, Rəbbin zühurundakı sağ qalan bizlər üzünüüzü görmək və imanınızda çatışmayanları vəfat edənlərdən əsla qabağa keçməyəcəyik. 16 tamamlamaq üçün gecə-gündüz səylə dua Rəbb Özü əmrini səsləndirməklə, baş mələyin edirik. 11 Qoy Atamız Allah Özü və Rəbbimiz İsa sədasi və Allahın şeypuru ilə göydən enəcək. bizim üçün sizin tərəflərə yol açın. 12 Rəbb bir- Əvvəlcə Məsihdə olaraq ölenlər diriləcək. 17 birinizi və bütün insanlara olan məhəbbətinizi Ondan sonra sağ qalan bizlər Rəbbi havada sizə olan məhəbbətimiz tək artırıb-çoxaltsın. qarışlamaq üçün onlarla birgə buludlar içində 18 Belə ki Rəbbimiz İsa bütün müqəddəsləri götürülüb-aparılacaq və beləcə daim Rəblə ilə birgə zühur edəcəyi vaxt Atamız Allahın olacağıq. 18 Buna görə bir-birinizə bu sözlərlə önündə müqəddəslikdə nöqsansız olmağınız təsəlli verin.

üçün ürəklərinizə qüvvə versin. Amin.

5 Qardaşlar, zaman və məqamlar barədə sizə

4 Qardaşlar, necə həyat sürdürmək və Allahu yazmağa ehtiyac yoxdur. 2 Çünkü özünüz razi salmaq barədə bizdən təlimat aldınız. də çox yaxşı bilirsiniz ki, Rəbbin günü oğru Nəhayət, Rəbb İsa naminə sizdən xahiş edir və gecə gəldiyi kimi gələcək. 3 İnsanlar «sühl və yalvarırıq ki, belə həyat sürdürməkdə daha çox təhlükəsizlik» deyəndə hamilə qadının ağrıları inkişaf edin. 2 Rəbb İsanın səlahiyyəti ilə sizə necə qəfildən tutursa, onlar da elə qifil məhvə hansı əmrləri verdiyimizi bilirsiniz. 3 Çünkü düçər olacaq və bundan əsla qaca bilməyəcəklər. Allahın iradəsinə görə müqəddəslik yolunuz 4 Amma, qardaşlar, siz qaranlıqda deyilsiniz ki, belədir: cinsi əxlaqsızlıqdan qaçın, 4 hər biriniz o gün sizi oğru kimi yaxalasın. 5 Axı hamınız Allahı tanımayan bütərəstlər kimi şəhvət və nur və gündüz övladlarınız. Biz nə gecənin, ehtirasla deyil, müqəddəslik və hörmətlə arvad nə də qaranlığın övladlarıyıq. 6 Ona görə almayı öyrənin, 6 heç kim haqsızlıq edib bacı- gəlin başqaları kimi yatmayaq, əksinə, oyanıb qardaşını istismar etməsin. Çünkü əvvəlcə sizə ayıq-sayıq dayanaq. 7 Çünkü yatanlar gecə dediyimiz və xəbərdarlıq etdiyimiz kimi, Rəbb yatır, əyyaşlar da gecə vaxtı əyyaşlıq edir. 8 Gündüzə aid olan bizlərsə iman və məhəbbətlə

döşümüza zireh taxaraq xilas ümidini dəbilqə
kimi başımıza qoyub ayıq-sayıq olaq. **9** Çünkü
Allah bizi qəzəbə düçər olmaq üçün deyil,
Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə xilasa nail olmaq
üçün təyin edib. **10** Məsih bizim uğrumuzda
oldü ki, oyaq olsaq da, yatmış olsaq da, Onunla
birlikdə yaşayaq. **11** Buna görə indiki kimi bir-
birinizi ürəkləndirin və ruhən inkişaf etdirin.
12 Ey qardaşlar, xahiş edirik ki, aranızda zəhmət
çəkənlərin, Rəbdə siza başçılıq edib nəsihət
verənlərin qədrini bilin. **13** Etdikləri əmələ görə
onlara hədsiz məhəbbətlə hörmət göstərin. Bir-
birinizlə sülh içinde yaşayın. **14** Qardaşlar, siza
yalvarıq, avaralara nəsihət verin, cəsarətsizləri
ruhlandırın, zəiflərə yardım edin, hamiya qarşı
səbirli olun. **15** Diqqətli olun ki, heç kim pisliyə
pisliklə cavab verməsin, əksinə, bir-birinizə və
bütün insanlara həmişə yaxşılıq etməyə çalışın.
16 Daima sevinin, **17** durmadan dua edin, **18**
hər vəziyyətdə şükür edin. Çünkü bunlar Məsih
İsada olan sizlər üçün Allahın iradəsidir. **19**
Ruhu söndürmeyin. **20** Peyğəmbərlik sözlərinə
xor baxmayın. **21** Hər şeyi sınadın keçirin və
yaxşı olandan möhkəm tutun. **22** Hər cür şərdən
uzaq durun. **23** Qoy sülh qaynağı olan Allahın
Özü sizi tamamilə təqdis etsin və Rəbbimiz
İsa Məsihin zühurunda ruhunuz, canınız və
bədəniniz nöqsansız olaraq qorunsun. **24** Sizi
çağıran Allah sadıqdir və bunu edəcək. **25**
Qardaşlar, bizim üçün dua edin. **26** Bütün bacı-
qardaşları müqəddəs öpüslə salamlayın. **27**
Rəbb naminə siza and verirəm ki, bu məktubu
bütün bacı-qardaşlara oxuyun. **28** Rəbbimiz İsa
Məsihin lütfü sizi yar olsun!

2 Saloniklilərə

1 Paul, Sila və Timoteydən Atamız Allah yaxud səcdə edilən hər şeyə qarşı çıxaraq və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər özünü hamidən üstün tutacaq. Belə ki Allahan cəmiyyətinə salam! **2** Atamız Allahdan və məbədində əyləşib özünün Allah olduğunu elan Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! edəcək. **5** Hələ yanınızda olarkən bunları sizə **3** Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür söylədiyim yadınızda deyilmi? **6** Bəli, vaxtı etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çatanda meydana çıxsın deyə indi o adama çünkü imanınız artıqca artır və hamimizin nəyin mane olduğunu bilirsiniz. **7** Hələ indi də bir-birinizə olan məhəbbətiçoxalır. **4** Bunun üçün tab gətirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər qanunsuzluğun sırlı gücü fəaliyyətdədir. Ancaq zamanı düzümünüzə və imamınıza görə Allahın hələlik həmin gücə mane olan şəxs aradan cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik. **5** adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağızından Bu şeylər Allahın ədalətli hökmünün əlamətidir çıxan nəfəsi ilə öldürəcək, Öz zühurunun ki, nəticədə uğrunda indi əzab çəkdiyiniz Allahın əzəməti ilə məhv edəcək. **9** Bu qanunsuz adam Padşahlığına layiq sayılasınız. **6** Çünkü Allahın Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət möcüzə, əlamət və xariqələrlə **10** və həmçinin verənlərə əziyyət, **7** əziyyət çəkən sizlərə hər cür haqsızlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq sevərk xilas olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri veriləcək. Bu, Rəbb İsanın qüdrətli mələkləri üçün hələk olacaq insanları aldatsın. **11** Buna ilə od-alov içərisində göydən zühur etdiyi görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə zaman olacaq. **8** O zaman Rəbbimiz İsa Allahi tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəya itaət etməyənlərdən qisas alacaq. **9** Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalıb əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. (aiōnios g166) **10** Bunlar Rəbbin Öz müqaddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyrətə gətirmək üçün göldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardanınız, çünkü etdiyimiz şəhadətə inandınız. **11** Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız sizə Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. **12** Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

2 Rəbbimiz İsa Məsihin züahiruna və bizim

Onunla birlikdə olmaq üçün toplaşmağımıza gəlincə, qardaşlar, sizdən xahiş edirik: **2** qoy «Rəbbin günü çatmışdır» deyə iddia edən gələn bir məktub sizi tez ağıldan çıxarıb aldatmasın. **3** Heç kim sizi heç bir şakildə əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. **5** Qoy edilməli qanunsuz adam meydana çıxmayıncı o gün gəlməyəcək. **4** O adam, allah adlanan və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər özünü hamidən üstün tutacaq. Belə ki Allahan cəmiyyətinə salam! **2** Atamız Allahdan və məbədində əyləşib özünün Allah olduğunu elan Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! edəcək. **5** Hələ yanınızda olarkən bunları sizə **3** Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür söylədiyim yadınızda deyilmi? **6** Bəli, vaxtı etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çatanda meydana çıxsın deyə indi o adama **7** Hələ indi də bir-birinizə olan məhəbbətiçoxalır. **4** Bunun üçün tab gətirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər qanunsuzluğun sırlı gücü fəaliyyətdədir. Ancaq zamanı düzümünüzə və imamınıza görə Allahın hələlik həmin gücə mane olan şəxs aradan cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik. **5** adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağızından Bu şeylər Allahın ədalətli hökmünün əlamətidir çıxan nəfəsi ilə öldürəcək, Öz zühurunun ki, nəticədə uğrunda indi əzab çəkdiyiniz Allahın əzəməti ilə məhv edəcək. **9** Bu qanunsuz adam Padşahlığına layiq sayılasınız. **6** Çünkü Allahın Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət möcüzə, əlamət və xariqələrlə **10** və həmçinin verənlərə əziyyət, **7** əziyyət çəkən sizlərə hər cür haqsızlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq sevərk xilas olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri üçün hələk olacaq insanları aldatsın. **11** Buna ilə od-alov içərisində göydən zühur etdiyi görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə zaman olacaq. **8** O zaman Rəbbimiz İsa Allahi tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəya itaət etməyənlərdən qisas alacaq. **9** Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalıb əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. (aiōnios g166) **10** Bunlar Rəbbin Öz müqaddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyrətə gətirmək üçün göldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardanınız, çünkü etdiyimiz şəhadətə inandınız. **11** Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız sizə Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. **12** Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

2 Rəbbimiz İsa Məsihin züahiruna və bizim

Onunla birlikdə olmaq üçün toplaşmağımıza gəlincə, qardaşlar, sizdən xahiş edirik: **2** qoy «Rəbbin günü çatmışdır» deyə iddia edən gələn bir məktub sizi tez ağıldan çıxarıb aldatmasın. **3** Heç kim sizi heç bir şakildə əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. **5** Qoy edilməli qanunsuz adam meydana çıxmayıncı o gün gəlməyəcək. **4** O adam, allah adlanan və Rəbb İsa Məsihdə olan Saloniklilər özünü hamidən üstün tutacaq. Belə ki Allahan cəmiyyətinə salam! **2** Atamız Allahdan və məbədində əyləşib özünün Allah olduğunu elan Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! edəcək. **5** Hələ yanınızda olarkən bunları sizə **3** Qardaşlar, sizin üçün həmişə Allaha şükür söylədiyim yadınızda deyilmi? **6** Bəli, vaxtı etməliyik və belə etməyimiz yerinə düşər, çatanda meydana çıxsın deyə indi o adama **7** Hələ indi də bir-birinizə olan məhəbbətiçoxalır. **4** Bunun üçün tab gətirdiyiniz bütün təqiblərə, əziyyətlər qanunsuzluğun sırlı gücü fəaliyyətdədir. Ancaq zamanı düzümünüzə və imamınıza görə Allahın hələlik həmin gücə mane olan şəxs aradan cəmiyyətlərində sizinlə özümüz də fəxr edirik. **5** adam meydana çıxacaq və Rəbb İsa onu ağızından Bu şeylər Allahın ədalətli hökmünün əlamətidir çıxan nəfəsi ilə öldürəcək, Öz zühurunun ki, nəticədə uğrunda indi əzab çəkdiyiniz Allahın əzəməti ilə məhv edəcək. **9** Bu qanunsuz adam Padşahlığına layiq sayılasınız. **6** Çünkü Allahın Şeytanın fəaliyyətinə əsaslanaraq hər cür yalan hüzurunda haqq olan işdir ki, sizə əziyyət möcüzə, əlamət və xariqələrlə **10** və həmçinin verənlərə əziyyət, **7** əziyyət çəkən sizlərə hər cür haqsızlığın hiyləsi ilə gələcək ki, həqiqəti isə bunun əvəzində bizimlə birlikdə rahatlıq sevərk xilas olmaq əvəzinə, bunu rədd etdikləri üçün hələk olacaq insanları aldatsın. **11** Buna ilə od-alov içərisində göydən zühur etdiyi görə Allah onların üzərinə aldadıcı bir qüvvə zaman olacaq. **8** O zaman Rəbbimiz İsa Allahi tanımayanlardan və Özü barədə olan Müjdəya itaət etməyənlərdən qisas alacaq. **9** Onlara Rəbbin hüzurundan və qüdrətinin izzətindən məhrum qalıb əbədi olaraq məhv edilmə cəzası veriləcək. (aiōnios g166) **10** Bunlar Rəbbin Öz müqaddəsləri arasında izzət qazanmaq və bütün imanlıları heyrətə gətirmək üçün göldiyi gün baş verəcək. Siz də belə imanlılardanınız, çünkü etdiyimiz şəhadətə inandınız. **11** Buna görə sizin üçün daim dua edirik ki, Allahımız sizə Öz çağırışına layiq görsün, hər yaxşı niyyətinizi və imandan asılı hər əməlinizi Öz qüdrəti ilə yerinə yetirsin. **12** Belə ki Allahımızın və Rəbb İsa Məsihin lütfünə görə Rəbbimiz İsanın adı sizdə izzət qazansın və siz də Onda izzət qazanasınız.

3 Nəhayət, qardaşlar, bizim üçün dua edin ki, Rəbbin kələmi aranızda olduğu kimi sürətlə yayılıb izzət qazansın, **2** pis və şər adamlardan xilas olaq. Çünkü iman hamiya məxsus deyil. **3** Amma Rəbb etibarlıdır. O sizi hər hansı bir ruh, bir söz yaxud guya bizdən möhkəmləndirib şər olandan qoruyacaq. **4** Biz də gələn bir məktub sizi tez ağıldan çıxarıb Rəbbə güvənərək sizdən arxayıñiq ki, verdiyimiz təlaşa salmasın. **3** Heç kim sizi heç bir şakildə əmrlərə əməl edirsiniz və edəcəksiniz. **5** Qoy Atamız Allah (aiōnios g166) **17** sizi ürəkləndirsin, hər yaxşı söz və əməldə möhkəmləndirsin.

Rəbbimiz İsa Məsihin adı ilə sizə əmr veririk ki, bizdən qəbul etdiyi təlimə görə yaşamayan, avara həyat sürən hər bir bacı-qardaşdan uzaqlaşın. **7** Bizlərdən necə nümunə götürmək lazımlı olduğunu özünüz də bilirsiniz. Çünkü yanınızda olarkən avara dolanmadıq, **8** heç kimin çörəyini müftə yemədik. Əksinə, gecə-gündüz əmək və zəhmət çəkərək işlədik ki, heç birinizi yük olmayaq. **9** Bunu ixtiyarımız çatmadığına görə deyil, sizə nümunəvi yol göstərərək bu yolla getməyiniz üçün etdik. **10** Hətta biz sizinlə olarkən sizə bu əmri verdik: kim işləmək istəmirsə, yemək də yeməsin. **11** Eşitmışık ki, sizlərdən bəzisi avara həyat sürür; heç bir iş görmədikləri halda hər şeyə qarışırlar. **12** Belələrinə Rəbb İsa Məsih naminə əmr verib xəbərdarlıq edirik ki, sakitcə işləyib öz çörəklərini yesinlər. **13** Sizsə, qardaşlar, yaxşılıq etməkdən yorulmayın. **14** Əgər kimsə bu məktubdakı sözlərimizə qulaq asmaq istəməzsə, onu nəzərdə saxlayın və onunla əlaqəni kəsin ki, utansın. **15** Yenə də onu düşmən sanmayın, bir qardaş kimi ona nəsihət verin. **16** Sülh qaynağı olan Rəbbin Özü sizə hər zaman və hər vəziyyətdə sülh versin! Rəbb hamınıza yar olsun! **17** Mən Paul salamı sizə öz əlimlə yazırıam. Bunu hər məktubumda xüsusi bir işarə kimi yazırıam. **18** Rəbbimiz İsa Məsihin lütfü hamınıza yar olsun!

1 Timoteyə

1 Xilaskarımız Allahın və ümidiñiz olan Məsih İsanın əmrinə görə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 imanda mənə əsl oğul olan Timoteyə salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun! 3 Makedoniyyaya gedərkən mən səndən xahiş etdiyim kimi Efesdə qal və bəzi insanlara əmr et ki, yad təlim yaymasınlar, 4 əfsanə və bitməz-tükənməz nəsil şəcərələri ilə məşğul olmasınlar. Çünkü bu şeylər Allahın niyyətinin imanla yerinə yetməsi üçün faydalı deyil, aksinə, boş mübahisələrə səbəb ola bilər. 5 Bu əmrin məqsədi pak ürəkdən, təmiz vicdandan və riyasız imandan gələn məhəbbətdir. 6 Bəzi adamlar isə bunlardan azaraq boşboğazlıq qapıldilar. 7 Qanun müəllimi olmaq istəyirlər, amma nə söylədikləri sözləri, nə də üstündə durduqları mövzuları anlayırlar. 8 Biz bilirik ki, kimsə Qanundan qanuni şəkildə istifadə edərsə, Qanun yaxşıdır. 9 Bunu da bilirik ki, Qanun saleh üçün deyil, qanunsuzlar və itaətsizlər, allahsızlarla günahkarlar, müqəddəs olmayanlar və Allahla əlaqəsi olmayanlar, ata və analarını öldürənlər, qatillər, 10 əxlaqsızlar, kişibazlar, adam oğruları, yalançılar, andı pozanlar və sağlam təlimə zidd olan bütün başqaları üçün qoyulmuşdur. 11 Bəxtiyarlıq mənbəyi olan Allahın mənə əmanət etdiyi izzətli Müjdəyə görə bu belədir. 12 Mənə qüvvət verən Rəbbimiz Məsih İsaya şüfür edirəm ki, məni sadıq sayıb Öz xidmətinə təyin etdi. 13 Əvvəllər Ona küfr edən, təqibçi və söyüskən olduğum halda mənə mərhəmət edildi. Çünkü nə etdiməsə, cahillik və imansızlıq üzündən etdim. 14 Amma Rəbbimizin lütfü Məsih İsada olan iman və məhəbbətlə birlidə mənə bol-bol ehsan edildi. 15 Məsih İsa günahkarları xilas etmək üçün dünyaya gəldi, bu söz etibarlı və tamamilə qəbul olunmağa layiq sözdür. O günahkarlardan ən betəri mənəm. 16 Lakin ən betəri olduğum halda mənə buna görə mərhəmət edildi ki, Məsih İsa mənim vasitəmlə hədsiz səbrini göstərsin. Ona görə ki gələcəkdə Ona iman edib əbədi həyata malik olanlara mən nümunə olum. (aiōnios g166) 17 Əsrlərin Padşahı,

ölməz, görünməz və bir olan Allaha əbədi olaraq hörmət və izzət olsun! Amin. (aiōn g165) 18 Oğlum Timotey, əvvəlcədən sənin haqqında söylənən peyğəmbərlik sözlərinə əsasən bu əmri sənə həvalə edirəm ki, bu sözlərə güvənərək yaxşı mübarizə aparasan, 19 imana və təmiz vicdانا sarılasan. Bəziləri təmiz vicdani rədd edərək imanlarını qəzaya uğrayan gəmi kimi batırdılar. 20 Himeney və İsgəndər də onlardandır. Küfr etməməyi öyrənsinlər deyə onları Şeytana təslim etdim.

2 Hər şeydən əvvəl xahiş edirəm: möminlik və ləyaqətlə sakit və rahat ömür sürməyimiz üçün, bütün insanlar, o cümlədən, padşahlar və hakimiyət sahibi olanların hamısı üçün yalvariş, dua, vəsatət və şüklər edilsin. 3 Çünkü bu yaxşıdır və Xilaskarımız Allahı razi salır. 4 O bütün insanların xilas olub həqiqəti dərk etməsini istəyir. 5 Çünkü bir Allah və Allahla insanlar arasında bir Vasitəçi vardır. O, İnsan olan Məsih İsadır. 6 O hamını satın almaq üçün Özünü fidya verdi və bu da münasib vaxtda edilən şəhadətdir. 7 Mən də həmin şəhadətin vaizi və həvarisi təyin edildim – yalanı deyil, həqiqəti söyləyiram. Başqa millətlərə iman və həqiqət öyrədən müəllim oldum. 8 Buna görə istəyirəm ki, kişişlər qəzəblənmədən, mübahisə etmədən hər yerdə müqəddəs allər qaldırıb dua etsinlər, 9 qadınlar da ədəbli görkəmli, abır-həyə və ağıl-kamalla bəzənsinlər. Dəbdəbəli saç düzümü ilə, qızıllarla, mirvarılərlə və yaxud bahalı paltarlarla deyil, 10 mömin olduqlarını bəyan edən qadınlara yaraşan tərzdə xeyirli işlərlə bəzənmələrini istəyirəm. 11 Qadın sakitlik və tam bir tabelik içində öyrənsin; 12 qadının öyrədib kişiye ağılıq etməsinə izin vermirəm, qadın sakit olsun. 13 Çünkü ilk yaradılan Adəm oldu, sonra Həvva. 14 Aldadılan da Adəm deyildi, qadın aldadılıb əmri pozdu; 15 amma qadın doğuşla xilas olacaq, bir şərtlə ki ağıl-kamalla imanda, məhəbbətdə və müqəddəslikdə yaşamağa davam etsin.

3 Bu söz etibarlıdır: kim cəmiyyətdə nəzarətçi olmağa can atırsa, xeyirli iş arzu edir. 2 Nəzarətçi nöqsansız, tək arvadlı olaraq ona

sadiq, ayıq, ağılli-kamallı, ədəbli, qonaqpərvər və dua ilə təqdis olur. **6** Bunları bacı-qardaşlara olmalı, öyrətməyi bacarmalıdır. **3** Şərab düşkünü öyratsən, imanın və əməl etdiyin yaxşı təlimatın olmamalı; zoraki deyil, mülayim olmalı; davakar sözləri ilə qidalanaraq Məsih İsanın yaxşı bir və pulpərəst olmamalıdır. **4** Öz evini yaxşı xidmətçisi olarsan. **7** Allahsız, axmaq qoca qarı idarə etməli, tam bir ləyaqətlə uşaqlarını öz əfsanələrindən uzaq dur. Mömin olmaq üçün tabeliyində saxlamalıdır. **5** Öz şəxsi evini idarə özünü yetişdir. **8** Bədən məşqinin az faydası edə bilməyən Allahın cəmiyyətinin qayğısına olur, möminlik isə hər şey üçün faydalıdır, necə qala bilər? **6** Nəzarətçi yeni iman etmiş çünki bunda indi və gələcək üçün həyat vədi adam olmamalıdır. Yoxsa qırurlanıb iblisin var. **9** Bu söz etibarlıdır və tamamilə qəbul uğradığı eyni mühakiməyə uğraya bilər. **7** olunmağa layiq sözdür. **10** Ona görə də biz Kənar insanlar tərəfindən də yaxşı bir insan zəhmət çəkir və mübarizə aparırıq. Çünki kimi tanınmalıdır. Belə ki iblisin qurduğu tora ümidişimiz bütün insanların, xüsusən iman düşüb utandırılmasın. **8** Cəmiyyət xidmətçiləri edənlərin Xilaskarı, var olan Allaha bağlamışq. də ləyaqətlə olmalıdır. Riyakar, şərab düşkünü **11** Bunları buyur və öyrət. **12** Gənc olduğun üçün yaxud haqsız qazanca həris olmamalıdır. **9** qoy heç kim sənə xor baxmasın. Amma sözdə, iman sərəni təmiz vicdanla saxlamalıdır. **10** Həyat tərzində, məhəbbətdə, imanda, paklıqda Onlar da əvvəlcədən sınaqdan keçsinlər, əgər imanlılara nümunə ol. **13** Mən gəlincə Müqəddəs nöqsanları olmazsa, o zaman xidmət etsinlər. **11** Yazılıları hamiya oxumaqla, nəsihət verməklə, Qadınlar da böhtənçi deyil, ləyaqətlə, ayıq və təlim verməklə məşğul ol. **14** Ağsaqqallar əllərinə hər şeydə sadiq olmalıdır. **12** Xidmətçilər tək sənin üzərinə qoyanda sənə peyğəmbərlik sözü arvadlı olaraq ona sadiq olsun, öz uşaqlarını ilə verilən səndə olan ruhani ənəmə etinəsizliq və evlərini yaxşı idarə etsinlər. **13** Çünki yaxşı etmə. **15** Bunların hamisəna səy göstərərək xidmət edənlər özləri üçün yaxşı bir mövqə və özünü həsr et ki, sənin inkişafın hamiya aşkar Məsih İsaya olan imanlarında böyük cəsarət olsun. **16** Özüňə və verdiyin təlimə diqqətli ol. qazanırlar. **14** Tezliklə yanına gəlmək ümidi ilə Bu işlərlə məşğul olmağa davam et. Çünki bunu bu şəyləri sənə yazırıam ki, **15** əgər geciksəm etməklə həm özünü, həm də səni dinləyənləri belə, sən Allahın ev xalqı arasında necə həyat xilas edəcəksən.

sürmək lazımlı olduğunu biləsən. Bu xalq var olan Allahın cəmiyyəti, həqiqətin dirəyi və bünövrəsidir. **16** Şübhəsiz ki, möminliyin sirri böyükdür: O, cismən zühur etdi, Ruh tərəfindən təsdiq olundu, Mələklərə göründü, Millətlərə vəz olundu, Dünyada Ona iman edildi, izzətlə göyə çəkildi.

4 Ruh aydın şəkildə deyir ki, gələcəkdə bəziləri imandan dönəcək, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asacaqlar. **2** Bu təlimlər yalançıların ikiüzlülüyü ilə yayılır. Onların vicdanı sanki yanlıq yarası kimi hissiyyatını itirmişdir. **3** Bu yalançılar evlənməyi qadağan edir və bəzi yeməklərdən çəkindirirlər. Amma Allah bu yeməkləri iman edib həqiqəti dərk edənlərin şükürlə qəbul etməsi üçün yaradıb. **4** Çünki Allahın yaratdığı hər şey yaxşıdır, şükürlə qəbul edilən heç bir şey rədd edilməməlidir. **5** Çünki hər şey Allahın kələmi

5 Ağsaqqalla sərt danışma, ona ata kimi, cavanlara isə qardaş kimi, **2** ağbirçəklərə ana kimi, gənc qadınlara tamamilə saf ürəklə bir bacı kimi nəsihət ver. **3** Həqiqi dul qadınlara hörmət et. **4** Lakin əgər bir dul qadının uşaqları ya da nəvələri varsa, bunlar əvvəlcə öz ailələrinə yardım edərək möminliyi, yaşı ailə üzvlərinə də haqqını verməyi öyrənsinlər. Çünki bu, Allahı razi salır. **5** Həqiqətən, dul qalib kimsəsiz olan qadın öz ümidi Allaha bağlamışdır, gecə gündüz Ona yalvarmağa və dua etməyə davam edir. **6** Keflə yaşayan dul qadınsa yaşadığı halda ölüdür. **7** Nöqsansız olmaqları üçün bu əmərləri tapşır. **8** Öz yaxınlarının, xüsusən, ailə üzvlərinin qayğısına qalmayan insanı imanı inkar etmiş və imansızdan betərdir. **9** Qoy bir dul qadının adı dullar siyahısına bu şərtlə yazılsın: ən azi altmış yaşına çatmış, ərinə sadiq olmuş, **10** etdiyi yaxşı işlərlə tanınmış olsun, məslən,

uşaqlar böyütmüş, qonaqpərvərlik göstərmış, 2 Ağaları iman etmiş olanlara qardaş olduğu müqəddəslərin ayaqlarını yumaqla xidmət üçün ağalarına xor baxmasınlar. Əksinə, etmiş, əziyyət çəkənlərə yardım etmiş, hər cür onlara daha yaxşı qulluq etsinlər. Çünkü bu xeyirli işlə məşğul bir şəxs olmalıdır. 11 Altmış qulluqdan faydalananlar sevdikləri imanlılardır. yaşa çatmamış dul qadınları isə siyahıya yazma. Bu şeyləri öyrət və nəsihət ver. 3 Kim Çünkü cismani istəkləri Məsihə bağlılıqlarına yad təlimlər yayıb Rəbbimiz İsa Məsihin qalib gələn kimi ərə getmək istəyərlər. 12 sağlam sözləri ilə və möminliyə uyğun Beləcə verdikləri ilk sözdən çıxıqları üçün təlimlə razi deyilsə, 4 o adam qürurlanıb mühəkiməyə məruz qalırlar. 13 Eyni zamanda heç bir şey dərk etmir, lakin mübahisə evdən evə gəzərək tənbəlliyə öyrənərlər. Yalnız və sözlərin mənası barədə dava yaratmaq tənbəllik deyil, lazımlı olmayan sözlər danışaraq xəstəliyinə tutulub. Bunların nəticəsi paxilliq, qeybat edərlər, başqalarının işlərinə burunlarını münaqişə, böhtənciliq və bədgümanlıqlıdır; soxarlar. 14 Beləliklə, yaşa dolmamış dul 5 pozğun düşüncəli, həqiqətdən məhrum, qadınların ərə getməsini, uşaq doğmasını, möminliyi qazanc mənbəyi kimi zənn edən evini idarə etməsini, düşmənə heç bir böhtən adamların fasiləsiz mübahisələridir. 6 Əlindəki atmaq fürsətini verməməsini istəyirəm. 15 Artıq ilə kifayətlənərək mömin olmaqsa böyük bəziləri azib Şeytanın ardınca getmişdir. 16 qazanc mənbəyidir. 7 Çünkü dünyaya heç bir imanlı bir qadının dul qadın yaxınları varsa, qoy şey gətirməmişik və oradan heç bir şey də onlara yardım etsin. İmanlılar cəmiyyəti belə götürürlər. 8 Yeməyimiz və paltarımız yükün altına girməsin ki, həqiqi dul qadılara varsa, bunlarla kifayətlənirik. 9 Zəngin olmaq yardım edə bilsin. 17 Cəmiyyəti yaxşı idarə istəyənlərsə sınağa və tora düşərlər; insanı edən ağsaqqallar, xüsusən, vəz və təlim işində məhvə və həlaka aparan bir çox axmaq və zəhmət çəkənlər maddi və mənəvi cəhətdən ziyanverici ehtiraslara batırlar. 10 Çünkü hər təmin olunmağa layiq görülsün. 18 Çünkü cür pisliyin kökü pulsərəstlikdir. Kimlərsə bu Müqəddəs Yazida belə deyilir: «Xırman çəkən həvəslə imandan azib öz-özlərinə sanki bıçaq öküzün ağzını bağlama» və «işçi öz haqqına soxmuş kimi çox əzab verdilər. 11 Amma sən, layiqdir». 19 İki yaxud üç şahid olmadıqda ey Allah adımı, bu şeylərdən qaç. Salehliyin, bir ağsaqqala qarşı olan ittihama əhəmiyyət möminliyin, imanın, məhabbətin, dözümün, vermə. 20 Günah işlədən ağsaqqalları hamının həlimliyin ardınca get. 12 İman uğrunda yaxşı qarşısında məzəmmət et ki, digərləri də günah mübariza apar. Əbədi hayatı bərk tut; bunun işlətməkdən qorxsun. 21 Allahın, Məsih İsanın üçün çağrıldıñ və yaxşı əqidəni bir çox şahid və seçilmiş mələklərin önündə sənin öhdənə qarşısında iqrar etdin. (aiōnios g166) 13 Hər şeyə qoyuram ki, ayrı-seçkilik salmadan, tərafkeşlik hayat veren Allahın və Ponti Pilatın önündə etmədən bu təlimatlara riayət edəsən. 22 Heç öz yaxşı əqidəsinə şəhadət edən Məsih İsanın kimin üzərinə tələsərək əl qoyma, başqalarının hüzurunda sənə tapşırıram ki, 14 Rəbbimiz İsa günahlarına şərīk olma, özünü pak saxla. 23 Məsihin zühurunadək Allahın əmrinə ləkəsiz və Yalnız su içməkdən vaz keç; mədənə və tez-tez nöqsansız riayət et. 15 Allah Onu Öz vaxtında baş verən xəstəliklərinə görə bir az şərab da zahir edəcək. O, bəxtiyarlıq mənbəyi olan tək iç. 24 Bəzi insanların günahları mühəkiməyə düşəndən əvvəl də bəllidir, digərlərininkinə isə sonradan ortaya çıxar. 25 Beləcə yaxşı işlər də qabaqcadan bəllidir, bəlli olmayanlar da gizli qala bilməyəcək.

6 Qul boyunduruğu altında olanların hamisi öz ağalarını tam hörmətə layiq saysınlar ki, Allahın adına və təliminə küfr söylənməsin.

Hökmdar, şahların Şahı və ağaların Ağasıdır. 16 Yeganə olməzliyə malik olan, əlçatmaz nurda yaşayan Odur. Onu insanlardan heç kəs görməyib və görə də bilməz. Ona izzət və əbədi qüdrət olsun. Amin. (aiōnios g166) 17 Bu dövrə varlı olanlara buyur ki, təkəbbürlü olmasına və gəldi-gedər var-dövlətə yox, zövq almağımız üçün bizə hər şeyi bol-bol verən Allaha ümidi

bəsləsinlər. (ətən g165) 18 Xeyirxahlıq göstərsinlər, yaxşı işlərlə zəngin, əliaçiq olub öz malını başqaları ilə bölüşünlər. 19 Beləliklə, gələcək üçün özlərinə sağlam təməl olacaq bir xəzinə toplasınlar. Yəni həqiqi həyatı bərk tutsunlar. 20 Ey Timotey, sənə verilən əmanəti qor! Allahsız boşboğazlıqdan və yalan yerə «bilik» adlanan şeyin zidd fikirlərindən uzaq dur. 21 Bəziləri bu biliyə sahib olduqlarını iddia edərək imandan azdilar. Sizə lütf olsun!

2 Timoteyə

1 Məsih İsada olan həyat vədinə görə Allahın iradəsi ilə Məsih İsanın həvarisi mən Pauldan 2 mənə sevimli oğul olan Timoteya salam! Ata Allahdan və Rəbbimiz Məsih İsadan sənə lütf, mərhəmət və sülh olsun! 3 Durmadan, gecə-gündüz dualarımızda səni yada saldıığım zaman ata-babalarım kimi təmiz vicdanla ibadət etdiyim Allaha şükür edirəm. 4 Sənin göz yaşlarını xatırlayaraq səni görməyə həsrət çəkirəm ki, sevincəl dolum. 5 Səndəki riyazış imanı yadına salıram. Əvvəlcə nənən Lois və anan Evnikinin saxladığı bu imanı, əminəm ki, sən də saxlayırsan. 6 Bu səbəbdən sənin üzərinə əl qoymağımıla Allahın sənə verdiyi ənamı alovlandırmağıni xatırladıram. 7 Çünkü Allah bizə qorxaqlıq ruhu deyil, güc, məhəbbət və ağıllı-kamallı olmaq ruhu vermişdir. 8 Buna görə Rəbbimiz barədə şəhadət etməkdən və Onun uğrunda məhbus olan məndən utanma. Allahın gücü ilə Müjde uğrunda mənimlə birlikdə əzabə qatlaş. 9 Allah bizi əməllərimizə görə deyil, öz məqsədinə və lütfünə görə xilas edib müqəddəs olmağa çağırıldı. Zaman başlamazdan əvvəl o lütf bizə Məsih İsada verilmişdi, (aiōnios g166) 10 indi isə Xilaskarımız Məsih İsanın zühuru ilə üzə çıxdı. O, ölümü yox etdi, Müjdə vasitəsilə həyatı və ölməzliyi aşkar etdi. 11 Mən bu Müjdə üçün vaiz, həvari və müəllim təyin olundum. 12 Bu əzabları çəkməyimin səbəbi də budur. Amma bundan utanmirəm, çünkü Kimə iman etdiyimi bilirəm və əminəm ki, mənə verdiyi əmanəti qiymət gününə qədər saxlamağa qadirdir. 13 Məsih İsada olan iman və məhəbbətlə məndən eşitdiyin sağlam sözlərdən nümunə götür. 14 Sənə verilən yaxşı əmanəti bizdə yaşıyan Müqəddəs Ruh vasitəsilə saxla. 15 Bilirsən ki, Asiya vilayətində olanların hamısı məndən üz döndərdi. Həmçinin Figel və Hermogen də bunların sırasındadır. 16 Rəbb Onisiforun ev əhlina mərhəmət etsin. Çünkü dəfələrlə məni ruhlandırdı, mənim zəncirlənməyimdən utanmadı. 17 Əksinə, Romada olarkən məni səylə axtarıb tapdı. 18 Qoy Rəbb qiymət günü ona mərhəmət tapmağa imkan versin. Efesdə

onun mənə nə qədər xidmət etdiyini sən çox yaxşı bilirsən.

2 Sənsə, ey oğlum, Məsih İsada olan lütfələ güclən. 2 Bir çox şahidlərin önünde məndən eşitdiyin sözləri başqalarına da öyrətməyə qadir olan sadiq adamlara həvalə et. 3 Məsih İsanın yaxşı əsgəri kimi mənimlə birgə əzaba qatlaş. 4 Əsgərlik edən insan gündəlik həyatla bağlı işlərə sürüklənməz, ona əmr edən zabiti razi salmağa çalışır. 5 Həmçinin yarışlara qoşulan insan da qaydaya görə yarışmazsa, başına zəfar çələngi qoyulmaz. 6 Zəhmətkeş əkinçinin payına məhsulunun ilk bəhrəsi düşməlidir. 7 Dediklərimə fikir ver. Rəbb söylədiyim hər şeydə sənə anlaysıb verəcək. 8 Yaydığım Müjdədə açıqlandığı kimi, Davudun nəslindən olub ölürlər arasından dirilən İsa Məsihi yadında saxla. 9 Bu Müjdə naminə zəncirə vurulmuş bir cinayətkar kimi əzabə qatlaşırıram. Amma Allahın kələmi zəncirlənməmişdir. 10 Bu səbəbdən seçilmişlər görə, onlar da Məsih İsada olan xilasa əbədi izzətlə bərabər nail olsunlar deyə hər şeyə dözürəm. (aiōnios g166) 11 Bu söz etibarlıdır ki, «Əgər Onunla öldüksə, Onunla da yaşayacaq; 12 Əgər dözəriksə, Onunla da birlikdə padşahlıq edəcəyik. Əgər Onu inkar etsək, O da bizi inkar edəcək. 13 Biz sadiq qalmasaq da, O sadiq qalacaq. Çünkü Öz təbiətinə zidd davrana bilməz». 14 Bunları imanlıların yadına sal. Sözlərin mənası barədə dava etməməyi Allahın önünde onların öhdəsinə qoyma; çünkü bu fayda verməz, dinləyənlərə isə ziyan vurar. 15 Özünü Allaha sınaqdan keçmiş, həqiqət kələmini doğruluqla işlədən alnıçıq bir işçi kimi təqdim etməyə çalış. 16 Allahsız boşboğazlıqlan uzaq dur. Çünkü belə boşboğazlıqlar insanı daha da allahsızlığa aparır. 17 Onların sözü irinli yara kimi yayılacaq. Himeney və Filit onların sırasındadır. 18 Onlar dirilmənin artıq baş verdiyini deyərək həqiqətdən azib bəzilərinin imanını alt-üst edirlər. 19 Lakin Allahın atlığı möhkəm təmel bu sözlərlə möhürlənib durur: «Rəbb Özünükülləri tanıyor» və «Rəbbin adını ağızına alan hər kəs haqsızlıqdan uzaqlaşın». 20 Böyük bir evdə yalnız qızıl və gümüş qablar deyil, həmçinin

taxta və gil qablar da var. Onlardan bəzisi şərəfli, və saxtakarlar aldadıb-aldanaraq getdikcə bəzisi də şərəfsiz iş üçün istifadə olunur. **21** daha betə olacaqlar. **14** Sənsə öyrəndiyin və Beləliklə, kim özünü şərəfsiz işlərdən təmizləsə, güvəndiyin şeylərə sadıq qal. Çünkü bunları şərəfli işlərə uyğun, təqdis olunmuş, Sahibinə kimlərdən öyrəndiyini bilirsən, **15** Müqəddəs faydalı, hər yaxşı iş üçün hazırlanmış qab Yazılıarı uşaqlıqdan bilirsən. Onlar Məsih İsaya olacaq. **22** Gənclik ehtiraslarından qaç. Təmiz olan iman vasitəsilə sənə xilas gətirən hikmət ürəklə Rəbbi çağırınlarla birlikdə salehliyin, verməyə qadirdir. **16** Bütün Müqəddəs Yazılıar imanın, məhəbbətin və sülhün ardında get. **23** Allahdan ilham almış və təlim, məzəmmət, Axmaq və cahil mübahisələrdən uzaq ol. Çünkü islah, salehlik tərbiyəsi üçün faydalıdır; **17** bunların dava-dalaşə səbəb olmasını bilirsən. **24** beləcə Allah adamı bacarıqlı olub hər yaxşı iş Rəbbin qulu davakar olmamalıdır. Əksinə, hamı üçün təchiz edilsin.

ilə mülayim rəftar etməli, öyrətməyə qabil, səbirli olmalıdır. **25** Ona qarşı olanları halimliklə tərbiyə etməlidir. Bəlkə Allah onlara tövbəyə imkan verəcək. Beləliklə, onlar həqiqəti anlayar, **26** ayıq ola bilərlər və istəyini yerinə yetirmək üçün onları əsir edən iblisin torundan çıxarlar.

3 Bunu bil ki, bu axır zamanda çətin dövrələr olacaq. **2** Çünkü insanlar xudbin, pulpərəst, gələcək ki, sağlam təlimə dözməyəcəklər. Qulaq təkəbbürlü, məğrur, təhqir edən, valideynlərinə oxşayan sözlər eşitmək üçün ətraflarına öz itaət etməyən, nankor, müqəddəslikdən ehtiraslarına uyğun müəllimlər toplayacaqlar. **4** məhrum, **3** şəfqətsiz, barışmaz, böhtançı, nafşını saxlamayan, rəhmsiz, yaxşılığıñ düşməni, **4** meyl göstərəcəklər. **5** Amma sən hər vəziyyətdə xain, ehtiyatsız, qürurlu olacaq, Allahdan çox kef çəkməyi sevəcəklər. **5** Mömin kimi görünüb yetir, öz xidmatına tam əməl et. **6** Çünkü qanım bu yoluñ gücünü inkar edəcəklər. Bu cür artıq içmə təqdimi kimi tökülmək üzrədir. adamlardan uzaq dur. **6** Bunların arasında Artıq ayrılma zamanım gəldi. **7** Mən yaxşı evlərə soxulub zəif iradəli qadınları əsir edən mübarizə aparmışam, yolumu sona çatdırdım, adamlar var. Belə qadınlar günahla yüklənmiş imani saxladım. **8** İndi salehlik tacı mənim üçün müxtalif ehtiraslarla sövq edilir, **7** daima öyrənir, hazır durur. Ədalətli Hakim olan Rəbb qiyamət amma həqiqəti heç zaman anlaya bilmirlər. **8** günü onu mənə - yalnız mənə deyil, Onun Yannis və Yambris Musaya necə zidd getdilərsə, zühuruna can atanların hamısına verəcək. **9** bu adamlar da eləcə həqiqət zidd gedirlər. Yanıma tez gəlməyə çalış. **10** Çünkü Dima indiki Onlar düşüncələri pozgün, imanları sinaqdan keçməmiş insanlardır. **9** Amma daha irəli getdi. Kreskent Qalatiyaya, Tit isə Dalmatiyaya gedə bilməyəcəklər. Çünkü Yannislə Yambrisin getdi. (*añın g165*) **11** Yalnız Luka yanımıdadır. Markı axmaqlığı kimi bunların da axmaqlığını hamı da götür özünlə gətir, çünkü o etdiyim xidmətdə açıqca görəcək. **10** Sənsə mənim təlimimi, mənə yardım edir. **12** Tixiki isə Efesə göndərdim. davranışımı, məqsədimi, imanımı, səbrimi, **13** Troasda Karpin yanında qoyduğum yapincını, məhəbbətimi, dözümümü, **11** Antakyada, kitabları, xüsusən, yazılı dəriləri də gələndə Konyada, Listrada başıma gələn təqibləri, gətir. **14** Misgər İsgəndər mənə çox pislik etdi. çəkdiyim əzabları diqqətlə izlədin. Nə cür Rəbb ona əməllərinin əvəzini verəcək. **15** Sən təqiblərə qatlandım! Amma Rəbb məni bunların də ondan özünü gözlə. Çünkü söylədiklərimizə hamısından xilas etdi. **12** Məsih İsada möminliyə ciddi-cəhdə zidd getdi. **16** Mən ilk dəfə müdafiə yaraşan bir həyat sürmək istəyənlərin hamısı olunanda heç kim mənə tərəfdar çıxmadi, hamı təqibə məruz qalacaq. **13** Amma pis adamlar məni tərk etdi. Qoy onlara günah sayılmasın. **17**

Lakin Rəbb köməyimə gəlib mənə güc verdi ki,
vəz mənim vasitəmlə tam elan edilsin və onu
bütün millətlər eşitsin. Mən aslanın ağızından
xilas oldum. **18** Rəbb məni hər cür pis əməldən
qurtaracaq və Öz Səmavi Padşahlığı üçün xilas
edəcək. Ona əbədi olaraq izzət olsun! Amin.

(aiōn g165) **19** Priskila ilə Akilaya və Onisiforun
ev əhlinə salam söylə. **20** Erast Korinfda qaldı.
Trofimi isə xəstə halda Miletdə qoymadı. **21** Çalış
ki, qışdan əvvəl gələsən. Evvul, Pudent, Lin,
Klavdiya və bütün bacı-qardaşlar sənə salam
göndərir. **22** Rəbb sənin ruhuna yar olsun! Sizə
lütf olsun!

Titə

1 Allahın qulu və İsa Məsihin həvarisi, mən Pauldan salam! Allahın seçdiyi insanların iman edib möminliyi uyğun olan həqiqəti dərk etmələri üçün təyin olundum. **2** Allah yolu əbədi həyat ümidiñə əsaslanır. Bu ümidi yalan danışmayan Allah zaman başlamazdan əvvəl vəd etmişdi. (aiənios g166) **3** Xilaskarımız Allah Öz əmrinə görə mənə əmanət edilmiş vəzlə kələməni vaxtında aşkar etdi. **4** Ümumi imana görə mənə asl oğul olan Titə Ata Allahdan və Xilaskarımız Məsih İсадan lütf və sülh olsun! **5** Tamamlanmamış işləri sahmana salasan və sənə tapşırıđığım kimi hər şəhərdə cəmiyyət ağsaqqalları təyin edəsən deyə səni Kritdə saxladım. **6** Ağsaqqal seçilən şəxs nöqsansız və tək arvadlı olaraq ona sadiq olsun. Övladları imanlı olmalı, mənəviyyatsızlıqda ittihad olunan yaxud itaetsiz olmamalıdır. **7** Çünkü cəmiyyət nəzarətçisi Allahın iş idarəcisi olduğuna görə nöqsansız olmalıdır. Dikbaş, hirsli, şərab düşkünü, zorakı, haqsız qazanca həris olmamalı, **8** əksinə qonaqpərvər, yaxşılığı sevən, ağıllı-kamallı, saleh, müqəddəs, nəfsinə hakim olmalıdır. **9** Həm başqalarına sağlam təlimlə nəsihət verməyə, həm də ona qarşı çıxanları təkzib etməyə qadir olsun deyə aldığı təlimə uyğun olan etibarlı kələmi bərk tutmalıdır. **10** Çünkü, xüsusilə, sünnet tərəfdarları arasında bir çox itaetsiz, boşboğaz və saxtakar insanlar var. **11** Onları sakitləşdirmək lazımdır. Çünkü onlar haqsız qazanc əldə etmək üçün lazımsız şeyləri öyrədərək bəzi ailələri tamamilə alt-üst edirlər. **12** Onlardan biri - öz peygəmbərlərindən biri belə demişdir: «Kritlilər daima yalançı, azgrün heyvan, tənbəl qarınqluludur». **13** Bu şəhadət etibarlıdır. Ona görə də onları sərt bir şəkildə məzəmmət et ki, imanlıları sağlam olsun, **14** Yəhudü əfsanələrinə və həqiqətdən dönen insanların əmrlərinə qulaq asmasınlar. **15** Paklar üçün hər şey pakdır, ləkəli imansızlar üçünsə pak heç bir şey yoxdur. Amma onların həm düşüncəsi, həm də vicdanı ləkələnmüşdür. **16** Onlar Allahi tanıdıqlarını iqrar edirlər, amma əməlləri ilə bunu inkar edirlər.

İyərənc və itaetsizdirlər, heç bir yaxşı iş görməyə yaramazlar.

2 Sənsə sağlam təlimə uyğun olanı öyrət. **2** Yaşlı kişilər ayıq, ləyaqətli, ağıllı-kamallı, imanda, məhabbatda və dözdümə sağlam olsunlar. **3** Yaşlı qadınlar da eyni şəkildə müqəddəslərə yaraşan tərzdə davransınlar. Böhtançı, şərab düşkünü olmasına və xeyirli şeyləri öyrədərək **4** tərbiyə etsinlər ki, gənc qadınlar ərlərini və uşaqlarını sevsinlər, **5** ağıllı-kamallı, ismətli, evdar, xeyirxah, öz ərlərinə tabe olsunlar. O zaman Allahın kələmənə küfr olunmaz. **6** Gənc oğlanlara da ağıllı-kamallı olmaq üçün nəsihət ver. **7** Yaxşı işlər görərək hər şeydə özünü nümunə göstər. Təlimdə dürüst və ləyaqətli olaraq **8** tənqid olunmaz sağlam sözlər daniş ki, sənə qarşı çıxanlar bizim haqqımızda pis bir söz deyə bilməyib utansın. **9** Qulları başa sal ki, hər şeydə öz ağalarına tabe olsunlar, onları razi salsınlar. Qoy cavab qaytarmasınlar, **10** oğurluq etməsinlər, amma hər baxımdan etibarlı olduqlarını göstərsinlər. Beləliklə, Xilaskarımız Allahın təlimini hər cəhətdən cazibəli etsinlər. **11** Çünkü Allahın bütün insanlara xilas gətirən lütfü zühur etdi. **12** Bu lütf biza allahsızlığı və dünyəvi ehtirasları rədd edib, bu dövrdə ağıllı-kamallı, saleh və möminliyə uyğun bir ömür sürməyi öyrədir. (aiən g165) **13** Bu ərafadə bəxtiyarlıq gətirən ümidiñizin gerçəkləşməsini, ulu Allah və Xilaskarımız İsa Məsihin izzətinin zühurunu gözlayək. **14** Özünü bizim üçün fəda etdi ki, bizi hər cür qanunsuzluqdan satın alsın, təmizləyib Özünə məxsus və yaxşı işlərə səy göstərən bir xalq yaratsın. **15** Bunları tam bir səlahiyyətlə bildir, nəsihət ver və məzəmmət et. Qoy heç kim sənə hörmətsizlik etməsin.

3 İmanlılara xatırlat ki, başçılar və hakimlərə tabe olub itaet etsinlər. Hər cür xeyirli iş görməyə hazır olsunlar. **2** Heç kimə şər atmasınlar, davakar deyil, müləyim olsunlar və bütün insanlarla həlim davransınlar. **3** Çünkü bir zamanlar biz də ağılsız, itaetsiz, yolunu azmış, müxtəlif ehtiraslar və zövqlərə qul olan, kin, paxılıqlı içində yaşıyan mənfur və bir-birimizə nifrət edən adamlar idik. **4** Amma Xilaskarımız

Allah xeyirxahlığını və insana olan sevgisini açıq göstərdiyi zaman **5** bizim salehliliklə etdiyimiz əməllərlə deyil, Öz mərhəmətinə görə bizi xilas etdi. Bunu bizi yumaqla, yəni Müqəddəs Ruhun bizi yenidən doğuzdurub təzələməsi ilə etdi. **6** Allah Xilaskarımız İsa Məsilə vasitəsilə üzərimizə bol-bol Müqəddəs Ruhu tökdü ki, **7** Onun lütfü ilə saleh sayılıb ümidişim olan əbədi həyatın varisi olaq. (αιօνιος §166) **8** Bu söz etibarlıdır. Mən bunların üzərində dayanmağımı istəyirəm ki, Allaha iman etmişlər xeyirxah işlərlə məşğul olmağa diqqət yetirsinlər. Bu, insanlar üçün xeyirli və faydalıdır. **9** Lakin axmaq mübahisələrdən, nəsil şəcərələrindən, münaqışələrdən, Qanunla bağlı dava-dalaşlardan uzaq dur. Çünkü bunlar faydasız və boş şeylərdir. **10** Təfriqəçi adamdan birinci və ikinci xəbərdarlıqdan sonra əlaqəni kəs. **11** Belə adamin yolunu azmiş və günahkar olduğuna əmin ola bilərsən. O öz-özünü məhkum etmişdir. **12** Mən Artema və ya Tixiki yanına göndərən kimi çalış ki, yanına, Nikopolisə gələrsən. Çünkü qış orada keçirməyi qərara almışam. **13** Qanunşunas Zena ilə Apollonu səylə yola sal, qoy onların heç bir şeyə ehtiyacı olmasın. **14** Qoy bizimkilər də təcili ehtiyacları ödəmək üçün xeyirli işlərlə məşğul olmayı öyrənsinlər ki, bəhrəsiz qalmasınlar. **15** Yanımdakıların hamısı səni salamlayır. Bizi sevən imanlılara salam söylə. Hamınıza lütf olsun!

Filimona

1 Məsih İsa uğrunda həbs olunan mən Pauldan və Timotey qardaşdan sevimli əməkdaşımız Filimona, **2** bacımız Apfiyaya, birlikdə mübarizə apardığımız Arxipə və Filimonun evində toplaşan imanlılar cəmiyyətinə salam! **3** Atamız Allahdan və Rəbb İsa Məsihdən sizə lütf və sülh olsun! **4** Dualarımda səni yada salıram **22** Bununla yanaşı, mənə bir qonaq otağı hazırla. Ümidvaram ki, dualarınız vasitəsilə sizə bəxş olunacağam. **23** Məsih İsada olub mənimlə birgə həbs olunan Epafra, **24** əməkdaşlarım Mark, Aristarx, Dima, Luka da sənə salam göndərir. **25** Rəbb İsa Məsihin lütfü sizin ruhunuza yar və Allaha daima şükür edirəm. **5** Çünkü Rəbb olsun!

İsaya olan imanını və bütün müqəddəslərə bəslədiyin məhabbəti eşidirəm. **6** Sən Məsihdə malik olduğumuz hər xeyirli şeyi dərk etdikcə imanını başqları ilə paylaşımaqdə fəal olmağın üçün dua edirəm. **7** Qardaşım, sənin mahəbbətin mənim üçün böyük sevinc və təsəlli qaynağı oldu. Çünkü müqəddəslərin ürəyi sənin sayəndə təravətləndi. **8** Buna görə münasib olani sənə buyurmağa Məsihdə böyük cəsarətim olsada, **9** indi Məsih İsa uğrunda həbsdə olan mən - yaşılı Paul sənə məhabbətlə yalvarıram. **10** Həbsdə ikən ruhani atası olduğum oğlum Onisimlə bağlı səndən bir xahişim var. **11** O bir vaxtlar sənə yararsız idi, amma indi həm sənə, həm də mənə yararlıdır. **12** Onun özünü, yəni can-ciyərimi sənin yanına göndərirəm. **13** Müjdə uğrunda həbsdə olduğum müddətdə sənin əvəzinə mənə xidmət etməsi üçün onu yanımıda saxlamaq istəyirdim. **14** Amma sənin razılığın olmadan heç bir iş görmək istəmədim. İstədim ki, etdiyin yaxşılıq məcburi deyil, könüllü olsun. **15** Onisimin bir müddət səndən ayrılması bəlkə də bundan ötrü oldu ki, sən onu həmişəlik, (aiōnios g166) **16** artıq ql kimi deyil, quldan üstün, sevimli bir qardaş kimi qəbul edəsən. O, xüsusilə, mənim üçün çox sevimlidir. Lakin həm cismən, həm də Rəbdə olaraq sənin üçün daha artıq sevimli qardaşdır. **17** İndi məni özünə şərik sayırsansa, onu da məni qəbul edəcəyin kimi qəbul et. **18** Əgər sənə hər hansı bir haqsızlıq etmişsə yaxud borcludursa, bunu mənim hesabımı yaz. **19** Mən Paul bunu öz əlimlə yazırəm ki, əvəzini mən ödəyəcəyəm. Sənin öz həyatın üçün mənə borclu olduğunu demək istəmirəm. **20** Bəli, qardaş, Rəbdə mənə bir yardımın olsun. Ürəyimi

Məsihdə təravətləndir. **21** İtaətkar olduğuna əmin olaraq bunu sənə yazırəm. Bilirəm ki, istadıklərimi artıqlaması ilə yerinə yetirəcəksən.

22 Bununla yanaşı, mənə bir qonaq otağı hazırla. Ümidvaram ki, dualarınız vasitəsilə sizə bəxş olunacağam. **23** Məsih İsada olub mənimlə birgə həbs olunan Epafra, **24** əməkdaşlarım Mark, Aristarx, Dima, Luka da sənə salam göndərir. **25** Rəbb İsa Məsihin lütfü sizin ruhunuza yar və Allaha daima şükür edirəm. **5** Çünkü Rəbb olsun!

Ibranilərə

1 Allah qədim zamanlarda dəfələrlə və müxtalif yollarla əcdadlarımıza peyğəmbərlər vasitəsilə müraciət etmişdi. **2** Amma bu axır zamanda O biza Oğul vasitəsilə müraciət etdi; Onu hər şeyin varisi təyin etmişdi və Onun vasitəsilə kainatı yaratmışdı. (aiən g165) **3** Oğul Allahın izzotinin öksi və mahiyətinin tam surətidir. O hər şeyi qüdrətli kələmi ilə saxlayır. O, günahlardan təmizlənməni təmin edəndən sonra ucalarda möhtəşəm Allahın sağında oturdu. **4** Mələklərdən nə qədər üstün adı irs olaraq alısa, o qədər onlardan üstün oldu. **5** Axı Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Sən Mənim Oğlumsan, Mən bu gün Sənə Ata oldum» yaxud «Mən Ona Ata, O isə Mənə Oğul olacaq» demişdir? **6** Yenə də Allah ilk Doğulunu dünyaya gətirəndə deyir: «Allahın bütün mələkləri qoy Onun qarşısında səcdə etsin». **7** Mələklər barəsində isə deyir: «Öz mələklərini küləklərə, Öz xidmətçilərini yanar oda döndərirlər!» **8** Amma Oğul haqqında bunu deyir: «Ey Allah, taxtın əbədilik, sonsuzadək qalır, Sənin şahlıq əsan insaf əsasıdır. (aiən g165) **9** Salehliyi sevib qanunsuzluğa nifrət etmişən. Ona görə Allah, Sənin Allahın Sevinc yağı ilə Yoldaşlarından çox Səni məsh edib». **10** Yenə deyir: «Ya Rabb, Sən yerin təməlini əzəldən qurmusan, Göylər Sənin əllərinin işidir! **11** Onlar yox olacaq, amma Sən qalacaqsan, Hamisi paltar kimi köhnələcək, **12** Onları geyim kimi bükəcəksən, Onları paltar kimi dəyişdirəcəksən. Amma Sən dəyişməzsən, illərin tükənməzdir». **13** Lakin Allah mələklərin hansına nə vaxtsa «Mən düşmənlərini ayaqlarının altına kətil kimi salanadək Sağında otur» demişdir? **14** Bütün mələklər xilası irs olaraq alacaq şəxslərə xidmət etmək üçün göndərilən xidmətçi ruhları deyilmə?

2 Buna görə də biz eşitdiklərimizə daha da diqqətli olmaliyiq ki, axın bizi aparsın.
2 Çünkü mələklər vasitəsilə bəyan edilən söz qüvvəyə mindi, har cür təqsir və itaətsizliyə haqlı cəza verildisə, 3 bu cür böyük xilasa məhəl qoymasaq, biz necə qurtula bilərik? Bu

xilas evvelcə Rəbb tərəfindən bildirildi və Onu eşidənlər tərəfindən biza təsdiq olundu. **4** Allah da əlamət, xariqələr, müxtəlif möcüzələr və Öz iradəsinə uyğun olaraq paylaşıdı Müqəddəs Ruhun ənamları ilə şəhadət etdi. **5** Barəsində danişdığımız gələcək dünyani Allah mələklərə tabe etmedi. **6** Lakin kimsə bir yerdə belə şəhadət etdi: «İnsan kimdir ki, onun haqqında düşünürsən? Bəşər oğlu kimdir ki, onun qayğısını çəkirsən? **7** Onu mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutduń, izzət və əzəmət tacını onun başına qoyduń. **8** Hər şeyi onun ayağının altına qoyub tabe etdin». Allah hər şeyi insana tabe etdiyinə görə ona tabe olmamış heç nə qoymadı. Lakin indi biz hər şeyin ona tabe olduğunu hələ görmürük. **9** Amma Allahın lütfü ilə har kəsin uğrunda ölmək üçün mələklərdən az müddət ərzində aşağı tutulmuş Şəxsi, yəni Əsani görürük. Çəkdiyi ölüm əzabına görə Onun başına izzət və əzəmət tacı qoyuldu. **10** Hər şey Allah üçün və Allah vasitəsilə mövcuddur. Bir çox övladı izzətə çatdırmaq üçün onların xilasının Banisini əzablar vasitəsilə kamil etməsi Allaha münasib idi. **11** Çünki təqdis edən Şəxsin və təqdis olunanların hamisinin Atası eynidir. Bu səbəbdən İsa onları qardaş çağırmaqdan utanmayıb deyir: **12** «İsmimi qardaşlarımı elan edəcəyəm, Toplantı arasında Sənə həmd söyləyəcəyəm». **13** Yenə də deyir: «Mən Ona güvənəcəyəm» və yenə «Budur, Mən və Allahın Mənə verdiyi övladlar». **14** Bu səbəbdən bu övladlar tərkibcə qan və ətdən yarandıqlarına görə İsa Özü də onların insan təbiətinə şərikdir oldu ki, ölüm üzərində hakimiyət sahibi olanı, yəni iblisi Öz ölümü vasitəsilə təsirsiz hala gətirsin **15** və ölüm qorxusuna görə ömürləri boyu əsarətdə olanların hamisini azad etsin. **16** Şübhəsiz, O, mələklərə deyil, İbrahim nəslinə yardım edər. **17** Buna görə də O hər cəhətdən qardaşlarına bənzər olmalı idi; belə ki Allaha xidmətində mərhəmatlı və sadıq Baş Kahin olub xalqının günahları üçün kəffarə edə bilsin. **18** Çünki Özü sınaga çəkilib əzab çəkdiyi üçün sınaga çəkilənlərə kömək edə bilər.

və Baş Kahini İsa haqqında düşünün. **2** İsa diyarına girməkdəyik, necə ki Allah demişdir: Onu təyin edən Kəsə sadiq qaldı; necə ki Musa «Buna görə qəzəblənib and içmişəm: "Onlara Allahın bütün evində Ona sadiq qaldı. **3** Mənim rahatlıq diyarına girməyəcəklər"». Evin bənnası evdən daha çox hörmət qazandığı Halbüki Onun işləri dünya yaranandan bəri kimi İsa da Musadan daha böyük izzətə layiq tamamlanmışdır. **4** Çünkü bir yerdə yeddinci görüldü. **4** Çünkü hər evin bir bənnası var, hər gün barəsində belə deyib: «Allah bütün gördüyü şeyin bənnası isə Allahdır. **5** Musa gələcəkdə işlərdən ayrılib yeddinci gün istirahət etdi». **5** deyiləcək sözlərə şəhadət etmək üçün Allahın Bu barədə yena deyib: «Onlar Mənim rahatlıq bütün evində bir xidmətçi kimi sadiq qaldı. **6** diyarına girməyəcəklər». **6** Beləliklə, bəzilərinə Amma Məsih Onun evi üzərində Oğul olaraq o rahatlıq diyarına girmək üçün, şübhəsiz sadiqdir. Əgər biz cəsarətimizi və fəxr etdiyimiz ki, imkan qalır. Lakin Müjdəni əvvəlcədən ümidi qoruyub saxlasaq, Onun evi bizi. **7** Buna eşidənlər itaətsizliyə görə ora girə bilmədilər. görə Müqəddəs Ruhun dediyi kimi: «Bu gün əgər **7** Bu səbəbə görə Allah xeyli vaxt keçəndən Onun səsini eşitsəniz, **8** Qoy ürəkləriniz üsyən sonra Davud vasitəsilə «bu gün» deyərək təkrar vaxtı olduğu kimi, Səhradakı sınaq günündə müəyyən bir gün təyin edir, necə ki əvvəlcə olduğu kimi inadkar olmasın. **9** Orada atalarınız deyilmişdir: «Bu gün əgər Onun səsini eşitsəniz, Məni sinadılar, Qırx il əməllərimi görərək Məni Qoy ürəkləriniz inadkar olmasın». **8** Çünkü Yəsua yoxladılar. **10** Buna görə o nəsildən zəhləm onlara rahatlıq diyarı versəydi, Allah bundan getdi. Dedim: «Onlar həmişə ürəklərində azır, sonra başqa bir gün barəsində danişmazdı. **9** Yollarımı tanımırlar». **11** Buna görə qəzəblənib Beləcə Allahın xalqı üçün hələ də bir istirahət and içmişəm: «Onlar Mənim rahatlıq diyarına qalır. **10** Allah Öz işlərini qurtarıb Şənbə günü girməyəcəklər». **12** Ey qardaşlar, diqqətli olun istirahət etdiyi kimi Onun rahatlıq diyarına ki, sizlərdən heç birinizdə var olan Allahdan girən də öz işlərini qurtarıb istirahət etdi. **11** uzaqlaşan şər və imansız ürkə olmasın. **13** Buna görə də bu rahatlıq diyarına girməyə Amma «bu gün» adlanan hər gün bir-birinizi çalışaq ki, heç kəs eyni itaətsizlik nümunəsinə ürəkləndirin ki, heç biriniz günahın aldadıcılığı əmal edib yixilmasın. **12** Allahın kələmi canlı və ilə inadkar olmasın. **14** Çünkü əvvəldən bızdə təsirlidir, hər ikiağızlı qılıncdan da itidir, canla olan etimadı sonadək möhkəm saxlasaq, Məsihə ruhu, oynaqlarla iliyi bir-birindən ayıraraq ortaqlarıq. **15** Necə ki deyilmişdir: «Bu gün keçir, ürəyin fikir və niyyətlərini ayırd edir. əgər Onun səsini eşitsəniz, Qoy ürəkləriniz **13** Allahdan gizli heç nə yoxdur. Lakin Onun üsyən vaxtı olduğu kimi inadkar olmasın». gözləri qarşısında hər şey çılpaq və açıq- **16** Bəs eşidib üsyən edənlər kimdir? Musanın aşkarıdır. Biz Ona hesabat veracayık. **14** Beləliklə, başçılığı ilə Misirdən çıxanların hamısı deyilmə! Allahın Oğlu İsa göylərdən keçən böyük Baş **17** Allah qırx il kimə qəzəblənirdi? Günaha Kahinimiz olduğuna görə əqidəmizi möhkəm batmış, meytələri çöldə sərilinlərə deyilmə! **18** tutaq. **15** Çünkü bizim Baş Kahinimiz belə deyil ki, Bəs O kimlərə and içdi ki, Onun rahatlıq diyarına zəifliklərimizdə bizim halımıza acıya bilməsin. girməyəcəklər? Məgər itaət etməyənlərə deyil? Əksinə, hər cəhətdən bizim kimi sınağa çəkilmiş, **19** Beləliklə, görürük ki, onlar imansızlıqlarına lakin günah etməmişdir. **16** Buna görə də lütfkar görə oraya girə bilmədilər.

4 Beləliklə, Allahın rahatlıq diyarına girmək
vədi hələ də qüvvədə olarkən hər birinizin

bundan məhrum olmasından qorxaq. **2** Çünkü Misirdən çıxanlar kimi biz də Müjdə aldıq. Amma onların eşitdiyi kəlam onlara xeyir göturmədi,

5 İnsanlar arasından seçilən hər baş kahin günahlardan ötrü təqdim və qurbanları vermek, Allahla bağlı olan işlərdə insanları çünkü bu kəlama qulaq asanların imanına təmsil etmək üçün təyin edilir. **2** Cahillərlə və şərik olmadılar. **3** Biz iman etmişlərsə rahatlıq yolunu azmişlərlə həlim davrana bilir, çünkü

özü də zəifliyə məruzdur. 3 Buna görə o, xalqın faydalı bitkilər yetişdirən torpaq Allahdan günahları üçün olduğu kimi öz günahları üçün xeyir-bərəkət alır. 8 Tikan və qanqal yetişdirən də qurbanlar təqdim etməlidir. 4 Heç kəs bu torpaq isə yararsız və lənətə yaxındır, onun şərəfə öz-özünə nail olmur, ancaq Harun kimi sonu yanmaqdır. 9 Lakin, ey sevimililər, biz Allah tərəfindən çağırılanda nail olur. 5 Eləcə bu cür danişsaq belə, əminik ki, vəziyyətiniz də Məsih də Baş Kahin olmaq üçün Öz-Özünü daha yaxşıdır və xilasa malik olursunuz. 10 izzətləndirmədi, Ona «Sən Mənim Oğlumsan, Axi Allah ədalətsiz deyil ki, əməlinizi və Mən bu gün Sənə Ata oldum» deyən Allah Onu Onun adı ilə müqəddəslərə əvvəldən və indi izzətləndirdi. 6 Digər yerdə isə O belə deyir: də xidmət etməklə göstərdiyiniz məhəbbəti «Sən Melkisədeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən», unutsun. 11 Ümidin verdiyi tam etimada nail (aiōn g165) 7 Məsih yer üzündə cisimdə olduğu olmaq üçün axıra qədər hər birinizin eyni səyi günlərdə Onu ölümdən qurtarmağa qadir olan göstərməyinizi arzulayıraq ki, 12 siz tənbəl Allaha böyük fəryad və göz yaşları ilə dua edib olmayışınız, amma vəd olunan şeyləri iman və yalvardı və möminliyinə görə eşidildi. 8 O, Oğul səbirlə irs alanlardan nümunə götürəsiniz. 13 olduğu halda çəkdiyi əzəablara itaətli olmayı Allah İbrahimə vəd verdiyi vaxt adına and içmək öyrəndi. 9 Kamilliyyə çatandan sonra Ona itaət üçün Özündən üstün birinin olmadığına görə edənlərin hamısı üçün əbədi xilas qaynağı oldu Öz varlığına and içərək dedi: 14 «Sənə mütləq (aiōnios g166) 10 və Allah tərəfindən Melkisədeq xeyir-dua verəcəyəm və nəslini çoxaldacağam». vəzifəli Baş Kahin təyin edildi. 11 Bu mövzuda 15 Beləliklə, İbrahim səbirlə gözləyərək vədə nail deyiləsi sözümüz çoxdur, amma bunları izah oldu. 16 İnsanlar özlərindən daha üstün olanın etmək çətindir. Çünkü sizin qulağınız ağır adına and içirlər və sözlərini təsdiq edən and eşidir. 12 Siz artıq müəllim olmalı idiniz; amma hər iddiaya son qoyur. 17 Eləcə də Allah vədin kimsənin siza təkrarən Allahan kəlamının ibtidai varislərinə iradəsinin dəyişməzliyini daha açıqtəlimlərini öyrətməsinə hələ də möhtacsınız. aşkar etmək istəyərək Öz vədini andla təsdiqlədi. Siz bərk yeməyə yox, südə möhtac olmuşsunuz. 18 Belə ki qarşımıza qoyulan ümidi bağlanmaq 13 Südlə bəslənən hər kəs körpə olduğu üçün üçün Allaha siğınan bizlər Allahan bunlarda salehlik barəsində olan kəlamda təcrübəsizdir. yalan danışması qeyri-mümkün olduğuna görə 14 Bərk yemək isə yetkinlər, yəni duyğularını iki dəyişilməz şeydə – Onun vəd və andında xeyirlə şəri ayırd etməkdən ötrü həssas edənlər böyük təsəlliyyə malik olaq. 19 Can lövbərimiz üçündür.

6 Bunun üçün Məsih barəsindəki ibtidai təlimi geridə buraxıb kamilliyyə doğru iralılıyək. Ölüm gətirən əməllərdən tövbə edib Allaha iman etmənin təməlini, 2 vəftizlər, əl qoyub təqdis etmə, ölülərin dirilməsi və əbədi məhkəmə haqqındaki təlimin əsasını yenidən qurmayaq. (aiōnios g166) 3 Allah izin verərsə, bunlara da əməl edəcəyik. 4 Bir dəfə nurlanmış, səmavi ənamdan dadmış və Müqəddəs Ruha şərik olmuş, 5 Allahan xoş kəlamını və gələcək dövrün qüvvələrini dadmış olduqları halda (aiōn g165) 6 imandan dönənləri yenidən tövbə sülh padşahıdır. 3 O, atasız, anasız olub nəsil edəcək vəziyyətinə gətirmək mümkün deyil. şəcərəsi yoxdur. Nə günlərinin başlanğıcı, nə Çünkü özləri Allahan Oğlunu yenidən çarmixa də həyatının sonu var. Lakin Allahan Oğluna çəkib rüsvay edirlər. 7 Dəfələrlə üstünə yağan bənzədilmiş əbədi kahin olaraq qalır. 4 Baxın bu yağışı içən və kimlər üçün işlənirsə, onlara adam necə böyükdür ki, ulu babamız İbrahim

kim möhkəm və sarsılmaz olan bu ümid məbədin pərdəsinin arxasındaki iç otağı daxil olur. 20 İsa ilk olaraq bizim uğrumuzda oraya daxil oldu; O, Melkisədeq vəzifəli əbədi Baş Kahin olmuşdu. (aiōn g165)

7 Bu Melkisədeq Salem padşahi və Allah-Taananın kahini idi. Padşahları məğlub edib geri qaydan İbrahimin pişvazına çıxdı və ona xeyir-dua verdi. 2 İbrahim də ona hər şeyin onda bir hissəsini verdi. Melkisədeq ən əvvəl öz adının mənasına görə salehlik padşahıdır, sonra isə Salem padşahı, yəni padşahıdır, sonra isə Salem padşahı, yəni (aiōn g165) 3 O, atasız, anasız olub nəsil edəcək vəziyyətinə gətirmək mümkün deyil. şəcərəsi yoxdur. Nə günlərinin başlanğıcı, nə Çünkü özləri Allahan Oğlunu yenidən çarmixa də həyatının sonu var. Lakin Allahan Oğluna çəkib rüsvay edirlər. 7 Dəfələrlə üstünə yağan bənzədilmiş əbədi kahin olaraq qalır. 4 Baxın bu yağışı içən və kimlər üçün işlənirsə, onlara adam necə böyükdür ki, ulu babamız İbrahim

belə, qənimətlərinin onda bir hissəsini ona verdi. **5** Levi oğullarından kahinlik vəzifəsini alanlar, Qanuna görə xalqdan, yəni İbrahim nəslindən olduqları halda, öz qardaşlarından onda bir hissəni almaq əmrinə malikdirlər. **6** günahsız, ləkəsiz, günahkarlardan ayrılmış, Amma onların nəslindən olmayan Melkisedeq böyük özündən kiçiyə xeyir-dua verdi. **7** Şübhəsiz ki, onda bir hissəni aldı və vədlərə malik olana xeyir-dua verdi. **8** Burada onda bir hissəni ölümlü insanlar alır, orada isə yaşadığına dair şəhadətə malik olan bir nəfər alır. **9** Demək olar ki, onda bir hissəni alan Levi də İbrahim vasitəsilə onda bir hissəni vermişdi. **10** Çünkü Melkisedeq İbrahimin pişvazına çıxanda Levi hələ əcdadının belində idi. **11** Beləliklə, əgər kamillik Levililərin kahinliyi vasitəsilə əldə edilsəydi – çünkü xalq bu kahinliyi əsasən Qanunu alıb – Harun vəzifəli deyil, Melkisedeq vəzifəli başqa bir kahinin təyin edilməsi barədə danışmağa daha nə ehtiyac vardı? **12** Çünkü kahinlik dəyişiləndə Qanunun da dəyişilməsinə ehtiyac var. **13** Haqqında bu sözlər deyilən Adam başqa bir qəbiləyə mənsubdur və bu qəbilədən heç kəs qurbangahda xidmət etməmişdir. **14** Axi Rəbbimizin Yəhuda qəbiləsindən törəməsi məlumdur. Musa bu qəbilə barəsində kahinlərə aid bir söz deməmişdi. **15** Melkisedeqə bənzər başqa bir Kahinin təyin edilməsi bunu daha da aydın göstərir. **16** O, Qanunun cisimini kahinlik əmrinə görə deyil, tükənməz həyat qüdrətinə görə Kahin oldu. **17** Çünkü «Sən Melkisedeq vəzifəli əbədi bir Kahinsən» deyə şəhadət olunur. **(aiən g165)** **18** Bundan əvvəlki əmr zəif və yarasız olduğuna görə lağv olunur. **19** Çünkü Qanun heç bir şeyi kamilləşdirməyib. Bunun yerinə bizi Allaha yaxınlaşdırın daha gözəl ümidi verilir. **20** Bu kahinlik isə andısızmadı. O biri kahinlər andısız kahin oldu. **21** Lakin İsa Ona «Rəbb and içdi, qərarını dəyişməz: "Sən əbədi bir Kahinsən"» deyən Allah vasitəsilə andla kahin oldu. **(aiən g165)** **22** Buna görə İsa daha yaxşı əhdin zəmanətçisi oldu. **23** Bununla belə, həmin kahinlərin sayı çox idi, çünkü ölüm onların vəzifədə qalmamasına mane olurdu. **24** Lakin İsa əbədi yaşadığı üçün daimi kahinliyi malikdir. **(aiən g165)** **25** Buna görə O Özü vasitəsilə Allaşa yaxınlaşanları tam xilas etməyə qadirdir. Çünkü O onlar üçün vəsatətçilik etməkdən ötrü həmişə yaşıyır. **26** Həqiqətən, biza belə bir Baş təqdim etmək məcburiyyətində deyil. Çünkü onda bir hissəni ölümlü insanlar alır, orada isə Özünü qurban verməklə bunu birdəfəlik etdi. **28** Qanun zəiflikləri olan insanları baş kahin təyin edir. Lakin Qanundan sonra verilmiş and sözü əbədi olaraq kamilləşdirilmiş Oğulu təyin etdi. **(aiən g165)**

8 Deyilənlərin əsası isə budur: bizim elə bir Baş Kahinimiz var ki, göylərdəki möhtəşəm Allahın taxtının sağında oturub. **2** O, Müqəddəs məkanda və insanın deyil, Rəbbin qurduğu həqiqi əcidi rəhbərdir. **3** Hər baş kahin təqdim və qurban gətirmək üçün təyin olunur. Buna görə bizim də Baş Kahinimizin təqdim etmək üçün nəyisə olmalıdır. **4** Əgər Özü yer üzündə olsaydı, əsla Kahin olmazdı. Çünkü Qanuna əsasən təqdim gətirənlər var. **5** Onlar göylərdəkilişin təsviri və kölgəsi olan yerdə ibadət edir, necə ki Musa İbadət əcidi rəhbər olmaq üzrə olanda Allah onu xəbərdar etmişdi: «Dağda sənə göstərilən nümunəyə görə bunların hamısını ehtiyatla düzəlt». **6** Amma indi İsa daha yaxşı vadələr üzərində qurulmuş daha yaxşı bir əhdin Vasitəcisi olduğu qədər üstün bir xidmətə nail oldu. **7** Əgər ilk əhd qüsursuz olsaydı, ikinci əhdə səbəb axtarılmazdı. **8** Çünkü Allah Öz xalqını təqsirkar çıxarıraq deyir: «Rəbb bəyan edir: "İsrail xalqı və Yəhuda xalqı ilə Yeni bir əhd bağlayacağım günlər yaxınlaşır. **9** Bu əhd Atalarım Misir torpağından çıxartmaq üçün əllərində tutduğum gün Onlarla bağladığım əhdə bənzəməyəcək. Çünkü onlar əhdimə sadıq qalmadılar, Mən də onlardan üz döndərdim" Rəbb belə bəyan edir. **10** "O günlərdən sonra İsrail xalqı ilə Bağlayacağım əhd belədir" Rəbb bəyan edir, "Qanunları onların zehinlərinə qoyub Ürəklərinə yazacağam. Mən onların Allahı, Onlar da Mənim xalqım olacaq. **11** Bir kəs öz hamyətanını vaxud qardasını Rəbbi tanrı

195

Ibranilərə

deyib öyrətməyəcək. Çünkü böyükdən kiçiyə qədər hamı Məni tanıyacaq. **12** Çünkü təqsirlərinə qarşı mərhəmətli olacağam, Günahlarını daha yada salmayacağam”». **13** Allah «Yeni Əhd» deməklə birincisinin köhnə olduğunu göstərir. Köhnələn və yaşa dolansa çox keçmədən yox olur.

9 Birinci Əhdin da ibadət barəsindəki qaydaları və dünyəvi Müqəddəs məkanı var idi. **2** Bir çadır qurulmuşdu. Müqəddəs yer adlanan ilk bölmədə çıraqdan, masa və təqdis çörəkləri var idi. **3** İkinci pərdə arxasında isə ən Müqəddəs yer adlanan bir bölmə var idi. **4** Burada qızıl buxur qurbangahı ilə hər tərəfdən qızılla örtülmüş Əhd sandığı var idi. Sandığın içində manna ilə dolu qızıl qab, Harunun tumurcuqlamış əsası və Əhd lövhələri var idi. **5** Sandığın üzərində isə kəffarə qapağına kölgə salan izzətli keruvlar var idi. Lakin bunlar barəsində indi ətraflı danışa bilmirik. **6** Bu şeylər belə qurulduqdan sonra kahinlər həmişə çadırın ilk bölməsinə daxil olub ibadət aparırlar. **7** İkinci bölməsinə isə yalnız baş kahin daxil ola bilər. O da özü üçün və xalqın bilmədən işlətdiyi günahlar üçün orada təqdim etdiyi qurban qanı olmadan o yərə daxil ola bilməz. **8** Müqəddəs Ruh bununla göstərir ki, çadırın ilk bölməsi durduqca ən Müqəddəs yərə gedən yol hələ aşkar olmamışdır. **9** Bu çadır indiki vaxt üçün bir misaldır. Bu səbəbdən ibadət edənin vicdanını kamilləşdirə bilməyən təqdimlər və qurbanlar verilir. **10** Bunlar ancaq yemək, içmək və cürbəcür yuyunma tərzləri ilə, yəni hər şeyin nizama salınacağı vaxtadək qüvvədə olub cismanı işlərə məxsus olan qaydalarla əlaqədardır. **11** Lakin Məsih indi gələn nemətlərin Baş Kahini olaraq gəldi. İnsan əli ilə qurulmayan, yəni bu yaradılışdan olmayan daha böyük və daha mükəmməl çadırdañ keçib **12** təkələrlə danaların qanı ilə yox, Öz qanı ilə ən Müqəddəs yərə birdəfəlik daxil oldu; əbədi satınalınmanı təmin etdi. (*aiōnios g166*) **13** Çünkü əgər takələrlə bugaların qanı və dünyanın külənün murdar olanların üstüne səpilməsi onları təqdis edib cismən təmizləyirsə, **14** deməli, əbədi Ruh vasitəsilə Özünü qüsursuz olaraq Allaha təqdim etmiş Məsihin qanı

var olan Allaha ibadət edə bilməmiz üçün vicdanımızı ölüm gətirən əməllərdən nə qədər çox təmizləyəcək! (*aiōnios g166*) **15** Buna görə də çağırılmışların vəd edilən əbədi irsi alması üçün Məsih Yeni Əhdin Vasitəçisidir. Çünkü O, Birinci Əhd zamanı etdikləri təqsirlərdən onları satın almaq üçün ölmüşdü. (*aiōnios g166*) **16** Bir vəsiyyətnamə varsa, vəsiyyət edənin ölümünü sübut etmək lazımdır. **17** Çünkü vəsiyyətnamə yalnız ölümdən sonra qüvvəyə minir. Vəsiyyət edən sağ olanda vəsiyyətnamənin heç bir qüvvəsi yoxdur. **18** Bu səbəbə görə Birinci Əhd də qan axıdılmadan qüvvəyə minmədi. **19** Musa Qanunun hər əmrini bütün xalqın önündə bəyan edəndən sonra su, al rəngli yun və züfa otu ilə dana və təkələrin qanını götürüb həm kitabın özünə, həm də bütün xalqın üzərinə səpərək dedi: **20** «Budur Allahın sizə əmr etdiyi Əhdin qanı». **21** Eyni tərzdə çadır və bütün xidmət əşyalarının üzərinə qan səpdi. **22** Demək olar ki, Qanuna görə hər bir şey qanla təmizlənir və qan axıdılmadan bağışlanma olmur. **23** Beləliklə, göylərdəkilərin təsvirlərini bu qurbanlarla, göylərdəkiləri isə bunlardan daha yaxşı qurbanlarla təmizləmək lazım idи. **24** Məsih əsl Müqəddəs məkanın nümunəsi olub insan əli ilə qurulan Müqəddəs məkana deyil, göyün özünə daxil oldu ki, indi bizim üçün Allahın hüzurunda zahir olsun. **25** Baş kahin hər il özünün olmayan qanla ən Müqəddəs yərə girər. Amma Məsih Özünü dəfələrlə təqdim etmək üçün göyə girmədi. **26** Elə olsayıdı, O, dünya yaranandan bəri dəfələrlə əzab çəkməli olardı. İndi isə dövrlərin sonunda, O Özünü qurban verməklə günüahi aradan qaldırmaq üçün bir dəfə zühur etdi. (*aiōn g165*) **27** Necə müəyyən edilmişdir ki, insanlar bir dəfə ölüb ondan sonra mühakimə olunsunlar, **28** eləcə də Məsih bir çoxlarının günahını Öz üzərinə götürmək üçün bir dəfə təqdim edilmişdir və ikinci dəfə günahın öhdəsindən gəlmək üçün deyil, xilas getirmək üçün Onu gözləyənlərə zühur edəcək.

10 Qanunda gələcək nemətlərin əsl deyil, kölgəsi var. Buna görə də Qanun ildən-ilə daimi bir surətdə təqdim olunan eyni

qurbanlar vasitəsilə Allaha yaxınlaşanları əsla pis vicdandan paklanmış, bədənlərimiz də təmiz kamil edə bilməz. 2 Əks təqdirdə, bu qurbanların su ilə yuyulmuş halda imanın tam etimadı ilə, təqdim olunmasına son qoyuları. Çünkü ibadət səmimi qəlbə Allaha yaxınlaşaq. 23 Ümid verən edənlər birdəfəlik təmizlənəndən sonra artıq əqidədən möhkəm tutaq, çünkü vəd verən Allah günahlarına görə vicdan əzabı çəkməzdilər. 3 sadiqdir. 24 Bir-birimizi məhəbbətə və xeyirxah Amma bu qurbanlar vasitəsilə insanlar ildən-ilə əməllər etmək üçün necə həvəsləndirmək günahlarını yadlarına salır. 4 Çünkü bugaların və haqqında fikirləşək. 25 Bəzi adamların vərdiş təkələrin qanı ilə günahları aradan qaldırmaq etdiyi kimi birgə yığışmağımızı tərk etməyək. qeyri-mümkündür. 5 Buna görə Məsih dünyaya Lakin qiymət günüün yaxınlaşdığını gördükə gələndə deyir: «Qurban və təqdim istəmədin, bir-birimizi daha çox ruhlandıraq. 26 Həqiqəti Amma Mənə bir bədən hazırladın. 6 Yandırma dərk edib qəbul edəndən sonra qəsdən günah qurbanı, günah qurbanından xoşun gəlmədi. etməkdə davam etsək, artıq günah üçün qurban 7 O zaman dedim: "Budur, gəlmisəm, Kitab qalmır. 27 Lakin mühakimənin və Allahın tumarında Mənim haqqında yazılıb. Ay Allah, düşmənlərini yandırıb-yaxan şiddetli alovun Sənin iradəni yerinə yetirim"». 8 Məsih əvvəl dəhşətlə gözlənməsi qalır. 28 Musanın Qanunu dedi: «Qurban, təqdim, yandırma qurbanı və heç sayan adam iki yaxud üç şahidin sözü günah qurbanı istəmədin, Bunlardan xoşun ilə rəhm edilmədən öldürülür. 29 Əgər bir gəlmədi». Bunlar hamısı Qanuna görə təqdim nəfər Allahın Oğlunu tapdalayaraq təqdis olunur. 9 Sonra dedi: «Budur, gəlmisəm, Sənin edildiyi Əhdin qanını adı bir şey sayıb Allahın iradəni yerinə yetirim». Yəni, Məsih ikinci lütfkar Ruhunu təhqir edərsə, sizcə bundan Əhdi qüvvəyə mindirmək üçün birincisini ləğv nə qədər ağır cəzaya layiq sayılacaq? 30 Çünkü edir. 10 Bu iradəyə əsasən biz İsa Məsihin «Qisas Mənimdir, əvəzini Mən verəcəyəm» və bədəninin birdəfəlik təqdim olunmasına görə yenə də «Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək» təqdis olunduq. 11 Hər bir kahin hər gün deyəni tanıyırıq. 31 Var olan Allahın əlinə xidmətini icra edərək əsla günahları aradan düşmək dəhşətdir! 32 Siz əvvəlki günləri qaldıra bilməyən eyni qurbanları dəfələrlə xatırlayıñ. O vaxt Allahın nuru üzərinizə təqdim edir. 12 Amma Məsih günahlar üçün saçandan sonra əzablı, böyük mübarizəyə tab yalnız bir qurban təqdim edəndən sonra əbədi gətirdiniz. 33 Bəzən təhqir və əziyyətlərə olaraq Allahın sağında oturdu. 13 O vaxtdan bəri uğrayıb tamaşa yoxuldunuz, bəzənsə eyni O, düşmənlərinin Onun ayaqları altına kətil kimi rəftara məruz qalanların dərdində şərik oldunuz. salınmasını gözləyir. 14 Çünkü O yalnız bir təqdim 34 Həm də siz məhbusların çökdiyi əzablara vasitəsilə təqdis olunmaqdə olanları həmişəlik şərik oldunuz, özünüüzün daha yaxşı və daimi kamilləşdirdi. 15 Müqəddəs Ruh da bu haqda biza malımız olduğunu bilərək əmlakınızın talan şəhadət edir. Çünkü əvvəl deyir: 16 «"O günlərdən edilməsini sevinclə qəbul etdiniz. 35 Buna sonra Onlarla bağlayacağım Əhd belədir" Rəbb görə cəsarətinizi itirməyin, bu cəsarət görə bəyan edir, "Qanunlarımı onların ürəyinə mükafatınız böyükdür. 36 Çünkü Allahın iradəsini qoyub Zehinlərinə yazacağam"». 17 Sonra yerinə yetirib vəd olunan şeyi almaq üçün sizin deyir: «Günahlarını və qanunsuzluqlarını yada tab gətirməyə ehtiyacınız var. 37 Çünkü «Bir az salmayacağam». 18 Günahların bağışlanması müddətdən sonra Gələn gələcək, gecikməyəcək. olanda isə artıq günah üçün təqdim etmə 38 Amma saleh adamımla imanla yaşayacaq. Əgər yoxdur. 19 Beləliklə, ey qardaşlar, İsanın qanı geri çəkilsə, ondan razı qalmayıcağam». 39 sayəsində Ən Müqəddəs yerə daxil olmağa Bizzə geri çekilib hələk olanlardan deyilik; iman cəsarətimiz çatır. 20 Bizi pərdədən, yəni Öz edib canlarının xilasına nail olanlardanıq. cismindən keçən yeni və canlı bir yol açmışdır. 21 Həm də O, Allahın evi üçün cavabdeh olan 11 İman ümidi edilənlərə etibar etmək, 2 böyük bir Kahinimizdir. 22 Ona görə ürəklərimiz görünməyən şeylərə əmin olmaqdır. 2 əcdadlarımız imanları üçün müsbət şəhadət

aldılar. **3** İman vasıtılı dərk edirik ki, çəkildiyi vaxt iman vasıtılı İshaqı qurban kainat Allahın kələmi ilə yarandı, beləcə də olaraq təqdim etdi. Vədlərə nail olmuş İbrahim görünən şeylər görünməyənlərdən törədi. (əin) bircə oğlunu qurban vermək niyyətində idi. **18** **g165** **4** İman vasıtılı Habil Allaha Qabildən Halbüki ona «İshaqdan törəyənlər sənin nəslin daha yaxşı bir qurban təqdim etdi. Bunun adlanacaq» deyilmişdi. **19** O, Allahı onu ölürlər vasıtılı saleh olduğu təsdiq edildi, çünkü arasından diriltməyə qadir saydı. Buna görə Allah onun təqdimləri barədə şəhadət etdi. də məcazi mənada İshaqı ölümdən geri aldı. Habil ölmüş olduğu halda iman vasıtılı **20** İman vasıtılı İshaq gələcək hadisələrlə hələ də danışır. **5** Xanok ölümü görməsin əlaqədar Yaquba və Esava xeyir-dua verdi. **21** deyə iman vasıtılı dünyadan götürüldü. Onu Yaqub ölrəkən Yusifin hər iki oğluna iman tapa bilmədilər, çünkü Allah onu dünyadan vasıtılı xeyir-dua verdi və öz dəyənəyinin götürmüdü. Götürülməzdən avvel o, şəhadət başına söykəniib Allaha səcdə etdi. **22** Yusif də almışdı ki, Allahı razi salıb. **6** İman olmadan ölrəkən İsrail övladlarının Misirdən çıxacaqları Allahı razi salmaq qeyri-mümkündür. Çünkü haqqında iman vasıtılı söz söyləyərək öz Allaha yaxınlaşan şəxs inanmalıdır ki, O var sümükləri barəsində əmr verdi. **23** Musa və Onu axtaranlara mükafat verir. **7** Nuh doğulanda anası və atası iman vasıtılı onu üç hələ gözə görünməyən şeylər barəsində edilən ay gizlətdilər. Çünkü onlar usağın gözəl olduğunu xəbərdarlıqla iman vasıtılı ciddi yanaşaraq görüb padşahın fərmanından qorxmadılar. **24** öz ev əhlinin xilası üçün gəmi düzəltti. O, Musa böyüyəndən sonra firon qızının oğlu iman vasıtılı dünyani məhkum etdi və adlanmaqdan iman vasıtılı imtina etdi. imana görə olan salehliyi irs olaraq aldı. **8** **25** Günahdan müvəqqəti zövq almaqdansa İbrahim çağırılarda iman vasıtılı itaətli olub Allahın xalqı ilə birlikdə əzab çəkməyi üstün irs alacağı torpağa getdi. O hara getdiyini tutdu. **26** Məsih naminə çəkdiyi təhqiri Misir bilməyərək yola çıxdı. **9** İman vasıtılı vəd xəzinələrindən daha böyük var-dövlət saydı, edilmiş ölkədə bir qərib kimi məskunlaşdı. O çünkü gözünü alacağı mükafata dikmişdi. **27** eyni vədin həmvarisləri olan İshaq və Yaqubla İman vasıtılı padşahın qazəbindən qorxmayıb birlikdə çadırlarda yaşadı. **10** Çünkü İbrahim Misirdən çıxdı, çünkü o, gözə Görünməyəni memarı və banisi Allah olan bünövrəli şəhəri sanki görmüş kimi möhkəm dayandı. **28** İman gözləyirdi. **11** Sara özü sonsuz və yaşı ötmüş vasıtılı Musa Pasxa qurbanının kəsilməsini olduğu halda iman vasıtılı nəsil yaratmaq və onun qanının cilənməsini həyata keçirdi üçün güc aldı, çünkü vəd Edəni sadiq saydı. ki, ilk doğulanları öldürən məhvədici məlek **12** Buna görə də bir kişidən, artıq ölüdən İsraililərə toxunmasın. **29** İman vasıtılı fərqlənməyən birindən sayca göydəki ulduzlar İsraililər Qırmızı dənizi qurudan keçən kimi qədər, dəniz kənarındaki qum kimi saysız- keçdilər. Misirlilər də bunu etməyə cəhd etdilər, hesabsız nəsil törədi. **13** Bunların hamısı imanlı amma boguldular. **30** İman vasıtılı İsraililər olaraq öldü. Vəd edilən şeylərə nail olmadılar, yeddi gün Yerixonun ətrafında gəzdikdən sonra amma bunları uzaqdan görüüb salamladılar və onun divarları yixıldı. **31** İman vasıtılı fahişə özlərinin yer üzündə yad və qərib olduqlarını Raxav casusları dostcasına qarşılılığı üçün iqrar etdilər. **14** Axi belə sözləri deyənlər itaətli olmayanlarla birgə həlak olmadı. **32** Daha bir vətən axtardıqlarını göstərirler. **15** Əgər nə deyə bilərəm? Gideon, Baraq, Şimşon, İftah, onlar çıxıqları ölkə barəsində düşünsəydiłər, Davud, Samuel və başqa peyğəmbərlər barəsində qayıtmaga imkanları olardı. **16** Amma əslində danışsam, vaxtim çatmaz. **33** İman vasıtılı onlar daha yaxşı bir ölkəni, yəni səmavi vətəni onlar padşahlıqları məğlub etdilər, ədaləti icra arzu edirdilər. Buna görə Allah Özünü onların etdilər, vədlərə nail oldular, aslanların ağızlarını Allahı adlandırmaqdan utanmış, çünkü O onlar bağladılar, **34** şiddetli alovu söndürdülər, qılıncın üçün şəhər hazırlamışdır. **17** İbrahim sınağa ağızından qaçıdlar, zəiflikdən qüvvətləndilər,

döyüsdə güclü oldular, yadellilərin ordularını isə indiki vaxt sevinc deyil, kədər verən bir qovdular. **35** Qadımlar öz ölülərini dirilmiş geri şey kimi görünür, amma sonradan bu yolda alırlar. Bəziləri işgəncə çəkəndə qurtulmaqdan yetişdirilənlərə salehliyin dinclik səmərəsini imtina etdilər ki, dirilib daha yaxşı həyata hasıl edir. **12** Buna görə yorğun əllərinizi nail olsunlar; **36** digərləri də təhqir olunub qaldırın və zəiflənmiş dizlərinizi gücləndirin. döyüldülər, habelə zəncirlərə və həbslərə məruz **13** Ayaqlarınız üçün düz yollar seçin ki, axsaq qaldılar; **37** onlar daşqalaq edildilər, mişarlanıb bədən üzvləriniz yerində çıxmasın, əksinə bölündülər, qılıncdan keçirilib öldürüldülər. sağalsın. **14** Hamı ilə birlikdə sülh içində Bəziləri isə qoyun dərisinə və keçi gönüne yaşamağa və müqəddəs olmağa can atın, çünki bürünərkən gəzib-dolaşdırılar, yoxsulluğa, əzab- müqəddəsliyə nail olmadan heç kim Rəbbi əziyyətə məruz qaldılar. **38** Dünya onlara layiq görməyəcək. **15** Dıqqət edin ki, heç kim Allahın deyildi. Onlar səhralarda, dağlarda, mağaralarda lütfündən məhrum olmasın, aranızda bir acı və yeraltı oyuqlarda dolaşış gəzdilər. **39** Onların kök böyüyüb əziyyət verməsin və bununla bir hamısı iman vasitəsilə müsbət şəhadət aldı, çoxlarını murdar etməsin. **16** Qoy heç kim amma vəd edilənə nail olmadı. **40** Çünkü Allah əxlaqsız və yaxud Esav kimi allahsız olmasın. bizim üçün daha yaxşı şey hazırlamışdır ki, O, bir qab xörəyə görə öz ilk oğulluq haqqını onlar bızsız kamilliyyə çatmasın.

12 Buna görə bu qədər böyük şahidlər buludu
ilə əhatə olundugumuz üçün biz hər bir
yükü və bizi asanlıqla çəşdirən günahı tərk
edib qarşımızdakı yarışa döyümlə qaçaq. **2**
Gözümüzü imanımızın Banisi və Kamilləşdiricisi
olan İsaya dikək. O, qarşısına qoyulan sevincə
görə rüsvayçılığı heç sayıb çarmixa çəkilməyə
tab gətirdi və Allahın taxtının sağında oturdu.
3 Günahkarlardan Ona qarşı olan bu qədər
düşmənçiliyə dözen Şəxs barəsində düşünün
ki, yorulub ruhdan düşməyəsiniz. **4** Günaha
qarşı etdiyiniz mübarizədə hələ qan tökülcək
qədər möhkəm durmamışınız. **5** Sizə oğul
deyib verilən bu nəsihəti unutdunuz: «Oğlum,
Rəbbin verdiyi tərbiyəyə xor baxma, Onun
məzəmmətindən ruhdan düşmə. **6** Çünkü Rəbb
sevdiyini tərbiyələndirər, Qəbul etdiyi hər
oğulu döyər». **7** Tərbiyəyə tab gətirin. Allah
sizinlə övladları kimi rəftar edir. Elə bir oğul
varmı atası onu tərbiyələndirməsin? **8** Hər
kəs üçün ümumi olan tərbiyədən məhrum
olsanız, deməli, siz oğul yox, qeyri-qanuni
övladsınız. **9** Həm də əgər bizi tərbiyələndirən
cismani atalarımıza hörmət ediriksə, ruhani
Ataya daha çox tabe olaraq yaşamalı deyilikmi?
10 Atalarımız bizi qısa bir müddətə öz dərk
etdikləri kimi tərbiyələndirdilər. Amma Allah
Onun müqəddəsliyinə ortaq olaq deyə bizi
xeyrimiz üçün tərbiyələndirir. **11** Hər tərbiyə

13 Ayaqlarınız üçün düz yollar seçin ki, axsaq qaldılar; **14** Hamı ilə birlikdə sülh içində Bəziləri isə qoyun dərisinə və keçi gönüne yaşamağa və müqəddəs olmağa can atın, çünki bürünərkən gəzib-dolaşdırılar, yoxsulluğa, əzab- müqəddəsliyə nail olmadan heç kim Rəbbi əziyyətə məruz qaldılar. **15** Dıqqət edin ki, heç kim Allahın deyildi. Onlar səhralarda, dağlarda, mağaralarda lütfündən məhrum olmasın, aranızda bir acı və yeraltı oyuqlarda dolaşış gəzdilər. **16** Qoy heç kim amma vəd edilənə nail olmadı. **17** Çünkü «əgər dağa bir heyvan belə, toxunsa, o, daşqalaq edilsin» əmrinə tab gətirə bilməzdilər. **18** Bu mənzərə o qədər qorxunc idi ki, Musa «mən qorxu və lərzə içindəyəm» dedi. **19** Lakin siz Sion dağına, var olan Allahın şəhərinə – səmavi Yeruşəlimə, saysız-hesabsız mələklərə, **20** göylərdə adları qeyd edilmiş ilk doğulanların ümumi məclisine və cəmiyyətinə, hamının Hakimi olan Allaha, kamala çatmış salehlərin ruhlarına, **21** Yeni Əhdin Vasitəcisi olan İsaya və Habilin qanından daha üstün söz deyən səpilmiş qana yaxınlaşdırın. **22** Bunu Deyəni rədd etməyəsiniz deyə diqqətli olun. Çünkü əgər yer üzündə xəbərdarlıq edəni rədd edənlər cəzadan qaça bilmədilərsə, biz göylərdən xəbərdarlıq Edəndən üz döndərsək, cəzadan qaça bilməyəcəyimiz daha çox yeqindir. **23** O vaxt Onun səsi yeri sarsıldı. Amma indi «Mən bir dəfə də yalnız yeri yox, göyü də lərzəyə gətirəcəyəm» deyə vəd etmişdir. **24** «Bir dəfə də» sözü bunu göstərir: sarsıla bilən, yəni yaradılmış şeylər aradan qaldırılacaq ki,

sarsıla bilmeyənlər daim var olsunlar. **28** Buna olun. Axı onlar hər vaxt həyatınız üçün qayğı görə sarsılmaz Padşahlığa nail olduğumuz üçün çəkir, çünkü hesabat verəcəklər. Qoy onlar bunu minnətdar olaq; belə ki möminlik və ehtiramla sevinclə etsinlər, ah-zarla etməsinlər, çünkü bu Allaha məqbul tərzdə Ona ibadət edək. **29** Çünkü sizə fayda verməz. **18** Bizim üçün dua edin. Biz Allahımız yandırıb-yaxan alovdur.

13 Aranızda daimi qardaşlıq sevgisi olsun.

Qonaqpərvər olmayı da unutmayın, çünkü belə davranan bəziləri bilmədən mələklərə qonaqpərvərlik göstərmişlər. **3** Özünüüzü həbsdə olanların yerinə qoyaraq onları yada salın. Əzab-əziyyət içində olanları da elə xatırlayın ki, sənki özünüz onlarla birgə əzab-əziyyət çəkirsiniz. **4** Qoy hər kəs nikaha hörmətlə yanaşın. Qoy ər-arvad yatağı murdarlanması. Çünkü Allah əxlaqsızları və zinakarları mühakimə edəcək. **5** Həyatınız pulpərəstlikdən azad olsun, nəyiniz varsa, ona qane olun. Çünkü Allah Özü demişdir: «Səni heç vaxt atmaram, səni heç vaxt tərk etmərəm». **6** Buna görə biz arxayınlıqla deyirik: «Rəbb mənə yardım edəndir, heç qorxmaram. İnsan mənə nə edə bilər?» **7** Allahın kəlamını sizə danışan rəhbərlərinizi yada salın. Onların həyat tərzinin nəticəsinə baxıb imanlarını nümunə olaraq götürün. **8** İsa Məsih dünən, bu gün və əbədi olaraq eynidir. (aiōn g165) **9**

Müxtəlif və yad təlimlərlə yoldan azmayın, çünkü ürək yeməklərlə deyil, Allahın lütfü ilə qüvvətlənsə, yaxşıdır. Bu cür yemək qaydalarına riayət edənlər bir xeyir görmədilər. **10** Bizim bir qurbanğımız var ki, ibadət çadırında xidmət edənlərin ondan yeməyə icazəsi yoxdur. **11** Çünkü baş kahin günah qurbanı olan heyvanların qanını Müqəddəs yerə gətirir, cəsədləri isə düşərgənin kənarında yandırılır. **12** Bunun kimi İsa da Öz qanı ilə xalqı taqdis etmək üçün şəhər darvazasının kənarında əzab çəkdi. **13** Buna görə Onun gördüyü təhqiri daşıyaraq düşərgənin kənarına çıxıb Onun yanına gedək. **14** Çünkü burada daimi şəhərimiz yoxdur, amma biz gələcək şəhəri axtarıraq. **15** Onda İsa vasitəsilə həmişə Allaha həmd qurbanını, yəni Onun adını iqrar edənlərin dilinin bəhrəsi olan sözləri təqdim edək. **16** Xeyirxahlıq etməyi və varınızı başqları ilə bölüşməyi unutmayın, çünkü Allah bu cür qurbanlardan razı qalır. **17** Öz rəhbərlərinizə itaətli olun və onlara tabe

olun. Axı onlar hər vaxt həyatınız üçün qayğı çəkir, çünkü hesabat verəcəklər. Qoy onlar bunu səminik ki, vicdanımız təmizdir və hər cəhətcə yaxşı həyat tərzini sürməyə can atırıq. **19** Yanınıza tez qayıtmagım üçün dua etmənizi xüsusilə xahiş edirəm. **20** Sülh qaynağı olan Allah – qoyunların böyük Çobanı olan Rəbbimiz İsanı əbədi əhdin qanı ilə ölürlər arasından dirildən Allah (aiōnios g166) **21** sizi hər cür yaxşı şəyə təmin etsin ki, İsa Məsih vasitəsilə Özünə xoş olanı bizzət icra etsin və siz Onun iradəsini həyata keçirəsiniz. İsa Məsihə əbədi izzət olsun! Amin. (aiōn g165) **22** Qardaşlar, sizdən xahiş edirəm, bu öyünd-nəsihət sözünü döyümlə qəbul edin, çünkü sizə qısaca yazdım. **23** Xəbəriniz olsun ki, qardaşımız Timotey azadlıq buraxılmışdır. Əgər tezliklə yanımı gələrsə, onunla birlikdə sizi görəcəyəm. **24** Bütün rəhbərlərinizi və müqəddəslərin hamisini salamlayın. İtalyadan olamlar sizə salam göndərirlər. **25** Hamınıza lütf olsun!

Yaqub

1 Allahın və Rəbb İsa Məsihin qulu mən

Yaqubdan millətlər arasına səpələnmiş on iki qəbiləyə salam! 2 Ey qardaşlarım, müxtəlif sinaqlarla üzləşəndə bunu böyük bir sevinc hesab edin. 3 Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sinaqdan keçməsi dözüm yaradır. 4 Dözüm

də öz əməlini kamil etsin ki, siz yetkin və kamil adamlar olasınız, heç bir çatışmazlığınız

olmasın. 5 Əgər sizlərdən birinin müdrikliyi

çatışmışsa, hər kəsə səxavətlə və məzəmmət etmədən verən Allahdan diləsin və ona

veriləcək. 6 Amma qoy heç şübhə etmədən, imanla diləsin. Çünkü şübhə edən adam küləyin

qaldırığı və hərəkətə gətirdiyi dəniz dalğasına

bənzəyir. 7 Qoy belə adam düşünməsin ki,

Rəbdən bir şey alacaq. 8 O qərarsızdır, heç

bir yolunda sabit deyil. 9 Qoy həqir qardaş

öz ucalığı ilə fəxr etsin, 10 varlı qardaşsa öz

həqirliyi ilə fəxr etsin, çünkü varlı insan otun

çıçayı kimi solub gedəcək. 11 Günsəç çıxır, bərk

isti olur və otu qurudur. Otun çıçayı töküür

və onun zahiri gözəlliyi itir. Varlı adam da

beləcə, işləyə-isləyə solacaq. 12 Sınağa dözən

adam nə bəxtiyardır! Çünkü sinaqdan keçəndən

sonra Rəbbin Onu sevənlərə vəd etdiyi həyat

tacını alacaq. 13 Sınağa düşəndə qoy heç kim

«Allah məni sınağa çəkir» deməsin. Çünkü Allah

pisliklə sınağa çəkilmir və Özü də heç kimi

sınağa çəkmir. 14 Lakin hər kəs öz ehtirası

ilə aparılıb yoldan çıxarırlaraq sınağa çəkilir.

15 Sonra ehtiras boylu qalıb günah doğurur.

Günah da yetişəndə ölüm törədir. 16 Ey sevimli

qardaşlarım, aldanmayın: 17 hər yaxşı bəxşis

və hər kamil hədiyyə yuxarıdan, Özündə heç

bir dəyişiklik ya dönüklük kölgəsi olmayan

nurlar Atasından gəlir. 18 O Öz iradəsinə görə

həqiqət kələmi ilə doğulmağımıza səbəb oldu

ki, biz Onun yaratdıqlarının bir növ nübarı

olaq. 19 Beləliklə, ey sevimli qardaşlarım, qoy

hər bir adam eşitməkdə cəld, söz söyləməkdə

təmkinli və qəzəblənməkdə də təmkinli olsun.

20 Çünkü insanın qəzəbi Allahın salehliyini hasil

etmir. 21 Buna görə də hər cür murdarlığı və

dolub-daşan pisliyi kənara ataraq ürəyinizə

əkilən, canlarınızı xilas etməyə qadir olan kələmi halimliklə qəbul edin. 22 Bu kələmin icraçısı olun, yalnız eşidənlər olub özünüñ aldاتmayın. 23 Çünkü kələmi eşidən, amma icraçısı olmayan şəxs güzgüdə öz üzünün cizgilərinə baxan adama bənzəyir: 24 O özünə baxır, kənara çekilir və dərhal necə sinaqdan keçməsi dözüm yaradır. 25 Lakin kamil qanuna, də öz əməlini kamil etsin ki, siz yetkin və kamil adamlar olasınız, heç bir çatışmazlığınız olmasın. 26 Əgər sizdən biri özünüñ mömin olduğunu düşünür, amma etmədən verən Allahdan diləsin və ona

ürəyini aldadıb öz dilini yüyənləmirsə, onun möminliyi puçdur. 27 Ata Allahın hüzurunda

pak və nöqsansız möminlik budur: yetimlərə və dullara onların əziyyətlərində qayğı göstərmək

bənzəyir. 28 Qardaşlarım, izzətli Rəbbimiz Isa Məsihə

iman edənlər olaraq insanlar arasında tərəfkeşlik etməyin. 2 Məsələn, toplantıınız

yerə qızıl üzüklü, gözəl geyinmiş bir adamlı eyni

vaxtda kasib, nimdaş paltarlı adam da gələrsə, 3

gözəl geyinmiş adama diqqət yetirib «buyurun,

burada əyləşin», kasiba da «sən orada dur» və

yaxud «yerdə otur» deyərsinzə, 4 öz aranızda

ayrı-seçkilik edib pis fikirli hakimlər kimi davranırsınızmı? 5 Ey sevimli qardaşlarım,

dinləyin: Allah bu dünyada kasıbları imanda zənginləşmək və Onu sevənlərə vəd etdiyi

Padşahlığın varisi olmaq üçün seçmədim? 6 Sizə kasıbı hörmətdən saldınız. Məgər sizi

sixışdırın varlılar deyilmə? Sizi məhkəmələrə çəkən onlar deyilmə? 7 Sizin məxsus olduğunuz

Şəxsin şərəfli adına küfr edən onlar deyilmə? 8 Əgər siz «qonşunu özün kimi sev» deyən

Müqəddəs Yazyıa görə Padşahınız Allahın qanununa həqiqətən əməl edirsinizsə, yaxşı

edirsiniz. 9 Amma əgər insanlar arasında tərəfkeşlik edirsinizsə, günah etmiş olursunuz və Qanuna əsasən onu pozanlar kimi məhkum olunursunuz. 10 Çünkü kim Qanunun hamisə

riyət edərək birində büdrəyirsə, o bütün Qanuna qarşı təqsirkar olur. 11 Çünkü «zina etmə» deyən, «qətl etmə» də demişdir. Əgər zina etməyib qətl edirsinəsə, sən Qanunu pozmuş olursan. 12 Azadlıq qanunu ilə mühakimə

olunacaq adamlar kimi danişın və bu cür böyük bir meşəni yandırır! **6** Dil də oddur. davranın. **13** Çünkü mərhəmət göstərməyən Dil bədən üzvlərimizin arasında haqsızlıq mərhəmətsiz mühakimə olunur. Mərhəmət dünyasıdır. O bütün bədənimizi ləkələyir və özü mühakiməyə qalib gəlir. **14** Qardaşlarım, əgər bir cəhənnəmdən odlandırıldıği kimi həyatımızın kimsə yaxşı əməlləri olmadığı halda imanının gedisətini da odlandırır. (**Geenna g1067**) **7** Çünkü olduğunu bildirirsə, bunun xeyri nədir? Belə istər heyvanların, istərsə də quşların, istər iman onu xilas edə bilərmi? **15** Əgər qardaş- sürünenlərin, istərsə də dəniz məxluqlarının bacılardan birinin paltarı və gündəlik yeməyi hər cinsi insan nəslə tərəfindən əhliləşdirilir yoxdursa **16** və sizdən biri ona «arxayı get, və əhliləşdirilmişdir. **8** Amma dili heç bir isin və qarnını doydur» deyib onların yaşayışı insan əhliləşdirə bilmir. Dil qarşısına nmaz üçün lazımları vermirsa, nə faydası var? **17** Bəladır və öldürücü zəhərlə doludur. **9** İman da elədir, əgər yaxşı əməlləri yoxdursa, Dilimizlə Rəbb Ataya alqış edirik. Dilimizlə özü-özlüyündə ölüdür. **18** Lakin kimsə belə deyə də Allahın surətində yaradılmış insanları bilər: «Sən imanın var, mənim də əməllərim». lənətləyirik. **10** Alqış və lənət eyni ağızdan Sən imanını mənə əməlsiz göstər, mən də çıxır. Qardaşlarım, bu belə olmamalıdır. **11** Bir sənə imanımı əməllərimlə göstərəcəyəm. **19** Bulağın eyni gözündən şirin və acı su çıxarmı? Sən Allahın bir olduğuna inanırsansa, yaxşı **12** Qardaşlarım, əncir ağacı zeytun və üzüm edirən. Cinlər də buna inanır və əsirlər! **20** Tənəyi də əncir yetişdirə bilərmi? Eləcə də şor Ey ağılsız adam, əməlsiz imanın puç olduğuna bulaqdan şirin su gələ bilməz. **13** Aranızda sübut istəyirsənmə? **21** Atamız İbrahim öz oğlu müdrik və dərrakəli olan varmı? Qoy o öz İshaqı qurbangahda Allaha təqdim edəndə yaxşı həyat tərzi ilə, müdriklikdən yaranan əməllərlə saleh sayılmadımı? **22** Görürsən, həlimliklə yaxşı əməllərini göstərsin. **14** Amma iman onun əməlləri ilə birgə fəaliyyətdə idi və ürəyinizdə acı qısqanlıq, xudbin ehtiras varsa, iman əməllərlə tamamlanmışdır. **23** Beləliklə, öyünməyin və həqiqəti inkar etməyin. **15** Belə «İbrahim Allaha iman etdi və bu ona salehlik müdriklik yuxarıdan nazil olan müdriklik deyil, sayıldı» deyən Müqəddəs Yazı belə yerinə ancaq dünyəvi, ruhani olmayan və şeytani yetdi və İbrahim Allahın dostu adlandırıldı. müdriklikdir. **16** Çünkü harada qısqanlıq və hər cür əməlləri ilə də saleh sayılır. **25** Eyni tərzdə pis əməl vardır. **17** Amma yuxarıdan nazil olan məgər fahişə Raxav belə, qasidləri qəbul edib müdriklik əvvəla safdır, sonra da sülhpərvərdir, başqa yolla geri göndərərək öz əməlləri ilə saleh müləyimdir, itaətlidir, mərhəmət və xeyirli sayılmadımı? **26** Çünkü ruhsuz bədən ölü olduğu bəhrələrlə doludur, qərəzsizdir, riyasızdır. **18** kimi əməlsiz iman da ölüdür.

Sühl yaradanların əkdiyi sühl toxumlarından

salehlik bəhrəsi yetişir.

3 Qardaşlarım, bildiyiniz kimi biz müəllimlər

daha ciddi bir mühakimədən keçəcəyik. Bu **4** Aranızda dava və çəkişmalərin kökü səbəbə görə də çoxunuz müəllim olmayıñ. **5** haradandır? Bədənlərinizin üzvlərində **2** Çünkü hamımız çox büdrəyirik. Sözləri mübarizə edən ehtiraslarınızdan deyilmə? ilə büdrəməyən bir kimsə bütün bədəni də **2** Nə isə arzu edib əldə etməyincə adam yüyənləyə bilən kamil bir insandır. **3** Bizə öldürürsünüz. Həsəd aparırsınız, amma itaət etsinlər deyə atların ağzına yüyən taxırıq, istədiyinizə nail olmayıñca çəkişib dava beləcə bütün bədənlərini döndəririk. **4** Bax edirsınız. Əldə edə bilmirsiniz, çünkü gəmilər də böyük olduqları və güclü küləklər diləmirsiniz. **3** Diləyirsiniz, amma almırsiniz, tərəfindən aparıldıkları halda sükançının könlü çünkü öz kefinizə sərf etmək üçün pis haraya istəyirsə, kiçicik bir sükanla oraya niyyətlə diləyirsiniz. **4** Ey vəfəsizlər, dünya ilə dönür. **5** Dil də elədir, bədənin kiçik üzvüdür, dostluğun Allaha qarşı düşmənçilik olduğunu amma çox öyünür. Baxın, balaca bir qığılçum bilmirsinizmi? Buna görə də dünya ilə dost

olmaq istəyən özünü Allaha düşmən edər. müqavimət göstərməyən salehi məhkum edib **5** Bəlkə gümən edirsınız ki, Müqaddəs Yazı öldürdünüz. **7** Beləliklə, ey qardaşlar, Rəbbin əbəs yera «Allahın daxilimizə verdiyi ruh zühruruna qədər səbirli olun. Görün əkinçi qısqanlıqla həsrət çəkər» deyir? **6** Lakin Allah birinci və axırıcı yağış yağanacaq səbir edərək daha çox lütf verir. Bunun üçün belə deyilir: torpağın qiymətli məhsulunu gözləyir. **8** Siz «Allah məğrurlara qarşıdır, İtaətkarlara isə də səbirli və ürkəkli olun, çünkü Rəbbin zühuru lütf göstərər». **7** Buna görə də Allaha tabe yaxındır. **9** Qardaşlar, mühakimə olunmamaq olun. İblisə qarşı durun və o sizdən qaçacaq. **8** üçün bir-birinizdən gileyəlməyin. Budur, Allaha yaxınlaşın, O da sizə yaxınlaşacaq. Ey Həkim qapı arxasında durur! **10** Qardaşlar, günahkarlar, əllərinizi paklayın! Ey qərarsız Rəbbin adı ilə dənmiş peygəmbərləri əzablara insanlar, ürkələrinizi saflaşdırın! **9** Kədərlənin, tab gətirmək və səbir nümunəsi kimi götürün. yas tutun, ağlayın! Qoy gülüşünüz yasa, **11** Budur, biz dözümlü olanları bəxtiyr hesab sevinciniz də qəmə dönsün! **10** Rəbbin önündə edirik. Əyyubun dözümü barəsində eşitmisiniz özünüzü aşağı tutun, O da sizi ucaldacaq. **11** və Rəbbin axırda nə etdiyini də gördünüz, Qardaşlar, bir-birinizi pisləməyin. Qardaşını çünkü Rəbb çox rəhmli və mərhəmətlidir. pisləyən yaxud qardaşını mühakimə edən **12** Lakin hər şeydən əvvəl, qardaşlarım, nə kəs Qanunu pisləyir və Qanunu mühakimə göye, nə yerə, nə də başqa bir şeyə and edir. Amma sən Qanunu mühakimə edirsənsə, için. Qoy sizdə «bəli»niz bəli, «xeyr»iniz Qanunun icraçısı deyil, onun hakimisən. **12** xeyr olsun ki, mühakiməyə düşməyəsiniz. **13** Qanunverən və Həkim birdir, xilas etməyə və Aranızda əzab çəkən varmı? Qoy dua etsin. həlak etməyə qadir olan Odur. Bəs sən kimsən Şadlanan varmı? Qoy ilahi oxusun. **14** Aranızda ki, qonşunu mühakimə edirsən? **13** İndi siz xəstə olan varmı? Qoy imanlılar cəmiyyətinin belə deyirsiniz: «Bu gün yaxud sabah biz filan ağsaqqallarını çağırtdırsın. Onlar da Rəbbin şəhərə gedib orada bir il qalacaq və ticarətlə adına onu yaşıla məsh edərək dua etsinlər. **15** məşgül olub pul qazanacaq». **14** Əslində imanla edilən dua xəstəni sağaldacaq və Rəbb isə sabah nə baş verəcəyini bilmirsiniz. Axi onu ayağa qaldıracaq. Əgər o adam günah həyatınız nədir ki? Qısa bir müddətə görünüb edibsə, bağışlanacaq. **16** Beləliklə, günahlarınızı sonra da yox olan buvardır. **15** Bunun əvəzinə bir-birinizi etiraf edin və bir-biriniz üçün dua «əgər Rəbb istəyərsə, sağ qalarıq, bu və ya edin ki, sağlasınız. Saleh adamin duası çox digər işi görərik» deməlisiniz. **16** İndi isə siz öz güclü və təsirlidir. **17** İlyas təbiətcə bizim kimi təkəbbürlü olmağınızla öyünürsünüz. Bu cür bir adam idi və o səylə dua etdi ki, yağış olmasın. öyünmələrin hamısı pisdir. **17** Deməli, kimsə bir Üç il altı ay torpağa yağış yağmadı. **18** O yenə yaxşı işi görməli olduğunu bilib onu etmirsə, də dua etdi və göy yağış yağırdı, torpaq da barmı verdi. **19** Qardaşlarım, əgər aranızdan biri haqq yolundan azar və kimsə onu doğru yola qaytararsa, **20** qoy bilsin ki, günahkarı azdıığı yolundan qaytaran onun canını ölümən xilas edər və bir çox günahın üstünü örtər.

5 İndi isə, ey varlılar, başımıza gələcək kədərlə hadisələrə görə fəryad edib ağlayın! **2** Var-dövlətiniz curlyub, paltarlarını da güvə yeyib. **3** Qızıl-gümüşünüz paslanıb. Onların pası sizə qarşı şahidlilik edəcək və ətinizi od kimi yandırıb-yaxacaq. Bu axır zamanda var-dövlət yiğmisiniz. **4** Bax zəmilərinizi biçən işçilərdən hiyləgərcəsinə gizlətdiyiniz əmək haqqı sizə qarşı haray çəkir. Biçinçilərin fəryadı Ordular Rəbbinin qulaqlarına çatıb! **5** Siz yer üzündə firavan yaşayıb kef çəkmisiniz. Boğazlanma günündə də özünüzü kökəldirsiniz! **6** Sizə

1 Peter

1 İsa Məsihin həvarisi mən Peterdən seçilmiş, Pont, Qalatiya, Kappadokiya, Asiya vilayəti və Bitinyaya yayılmış qəriblərə salam! **2** Ata Allahın qabaqcadan bilməsinə görə siz Ruh tərəfindən təqdis olunaraq İsa Məsihə itaət etməniz və Onun qanının üzərinizə səpilməsi üçün seçilmişiniz. Qoy lütf və sülh sizə bol bol verilsin! **3** Rəbbimiz İsa Məsihin Allahına - Atasına alqış olsun! O Öz böyük mərhəmətinə görə yenidən doğulmamızı təmin etdi. İsa qanı bahasına satın alımmışız. **4** Siz Allahın qüdrəti ilə axır zamanda aşkar olunmağa hazır olan xilas üçün iman vasitəsilə qorunursunuz. **5** Buna görə hal-hazırda qısa bir müddət cürbəcür sınaqlarda keçməsi İsa Məsihin zühurunda sizə tərif, izzət və şərəf gətirsin. Bu imanınız odla təmizlənəcək, fani qızıldan daha çox dəyərlidir. **6** Siz İsa Məsihi görməmisiniz, amma Onu sevirsiniz. Hətta siz Onu indi də görmürsünüz, lakin Ona iman edib təsvirolmaz və izzətlə sevinclə hədsiz sevinirsiniz. **7** Çünkü imanınızın nəticəsində canınızın xilasına nail olursunuz. **8** Sizə göstəriləcək lütf barəsində əvvəlcədən xəbər verən peygəmbərlər bu xilasa dair araşdırma və tədqiqatlar aparardı. **9** Onların daxilində olan Məsihin Ruhu Məsihin əzabları və onlardan sonrakı izzəti barədə əvvəlcədən şəhadət edirdi. Bunların necə və nə vaxt gələcəyi barədə Ruhun nə göstərdiyini araşdırıldılar. **10** Bu şeyləri elan edərək özlərinə deyil, sizə xidmət etdikləri onlara açıqca göstərildi. Müjdəni göydən göndərilmiş Müqəddəs Ruh vasitəsilə sizə yayanlar indi həmin xəbəri sizə bildirdilər. Mələklər də bu şeyləri yaxından tanımaq arzusundadırlar. **11** Buna görə ağlınzı toplayıb ayıq durun. Ümidinizi bütünlükə İsa Məsihin zühurunda sizə veriləcək lütfə bağlayın. **12** İtaətkar uşaqlar kimi cahil ikən qapılığınız əvvəlki ehtiraslara uymayın. **13** Amma sizi

çağırın Allah müqəddəs olduğuna uyğun olaraq siz də bütün həyat tərzinizdə müqəddəs olun, **14** necə ki yazılıb: «Müqəddəs olun, çünkü Mən müqəddəsəm». **15** Tərəfkeşlik etmədən öz əməlinə görə hər kəsi mühakimə edən Allahı «Ata» deyə çağırığınız üçün bu qurbanet dönyadakı vaxtimızı Allah qorxusunda keçirin. **16** Bildiyiniz kimi, siz ata-babalarınızdan ırs olaraq alındığınız puç həyat tərzindən qızıl ya gümüş kimi fani şeylərlə deyil, **17** qüsursuz Atasına alqış olsun! **18** Dünüa Məsihin ölülər arasından dirilməsi ilə bizi yaranmadan əvvəl tanımmış Məsih bu axır canlı ümidi, **19** çürüməz, ləkəsiz, solmaz bir zamanda sizə görə zühur etdi. **20** Məsih vasitəsilə ırsə qovuşdurdu. Bu ırs sizin üçün göylərdə siz Onu ölü'lər arasından dirildib izzətləndirən saxlanılır. **21** Çünkü sizdir ondan ızzətli Allaha iman edirsiniz. Beləliklə, imanınız və ümidiiniz Allaha bağlıdır. **22** Həqiqətə itaət edərək ürəklərinizi saflaşdırıb riyasız qardaşlıq məhəbbətinə sahib oldunuz. Buna görə bir-birinizi var gücünüzə səmimi qəlbən sevin. **23** Çünkü siz çürüyən toxumdan deyil, çürüməzdən, Allahanın canlı, davamlı olan kələmi vasitəsilə yenidən doğulmuşunuz. (*aiən g165*) **24** Ona görə ki «Bütün bəşər ota bənzər, Onun bütün gözəlliyi çöl iççəyi kimidir. Ot quruyar, iççək tökürlər, **25** Amma Rəbbin sözü əbədi qalar». Sizə vəz olunan Müjdə sözü budur. (*aiən g165*)

2 Beləliklə, hər cür pisliyi, hiyləni, ikiüzlülüyü, paxillığı və hər cür böhtəncəliyi üzərinizdən atın. **3** Anadan təzə olmuş çağalar kimi pak ruhani südə susayın ki, bununla bəslənib böyükərək xilasa nail olasınız. **4** Çünkü siz daddiniz ki, Rəbb nə qədər xeyirxahdır. **5** İnsanların rədd etdiyi, amma Allahın qiymətli sayıb-secdiyi diri Daşa, Rəbbə yaxınlaşaraq özünüz də diri daşlar kimi hörülüñ ki, ruhani ev qurulsun. Orada müqəddəs kahin dəstəsi olasınız və İsa Məsih vasitəsilə Allaha məqbul olan ruhani qurbanlar təqdim edəsiniz. **6** Çünkü Müqəddəs Yazaşı yazılıb: «Budur, Sionda bir daş, Seçilmiş, qiymətli bir guşədaşı qoyuram. Ona iman edən kəs əsla utandırılmaz». **7** Beləliklə, iman edən sizlər üçün bu daş qiymətlidir, amma iman etməyənlər üçün «bənnaların rədd etdiyi daş guşədaşı olub», **8** «bütidrəmə daşı və yixma qayası» da oldu. Onlar kələma itaət etmədikləri

üçün büdrəyir və onların təyinatı budur. **9** kimi yolunuzu azmışdınız, indi isə canınızın Amma siz seçilmiş nəsil, Padşahın kahin dəstəsi, Çobanına və Nəzarətçisinə tərəf döndünüz. müqəddəs millət, Allaha məxsus olan xalqsınız. Sizi qaranlıqdan Öz heyrətamız nuruna çağırın Allahnın çox gözəl işlərini elan etmək üçün seçilmisiniz. **10** Bir zamanlar xalq deyildiniz, amma indi Allahın xalqısınız. Bir zamanlar mərhəmət tapmamışdınız, indi isə mərhəmət almışınız. **11** Sevimlilər, sizə yalvarıram, cana qarşı mübarizə aparan cismanı ehtiraslardan uzaqlaşın. Çünkü siz bu dünyada qərib və gəlməsiniz. **12** İmanlı olmayanların arasında yaxşı həyat tərzi sürün ki, sizi pislik edən adamlar kimi təqsirləndirib böhtən atsalar da, yaxşı işlərinizi müşahidə edib Allahın onlara yaxınlaşığı gündə Onu izzətləndirsənət. **13** İnsanın yaratdığı hər quruma Rəbb naminə tabe olun; həm ali hakimiyət olduğuna görə padşaha, **14** həm də pislik edənləri cəzalandırmaq, yaxşılıq edənləri də tərifləmək üçün onun tərəfindən göndərilən valilərə tabe olun. **15** Çünkü Allahın iradəsi yaxşılıq edərək axmaqların cahilliyyini susdurmanızdır. **16** Azad insanlar kimi yaşayın. Amma azadlığını pislik etmək üçün bəhanə saymayıb Allahın qulları olaraq yaşayın. **17** Hamiya hörmət edin. İmanlı bacı-qardaşları sevin, Allahdan qorxun, padşaha hörmət edin. **18** Ey xidmətçilər! Yalnız xeyirxah və mülayimlərə deyil, zalim ağalarınıza da tam ehtiramla tabe olun. **19** Əgər biri Allah qarışındaki vicdan naminə, haqsız yərə əzab çəkib kədərə tab gətirirsə, bu, tərifə layiqdir. **20** Axi etdiyiniz günahlara görə döyülsəniz və buna dözsəniz, bu sizə nə şərəf gətirər? Amma siz yaxşılıq etdiyiniz üçün əzab çəkib dözsəniz, bu Allah qarışında tərifə layiqdir. **21** Siz məhz bunun üçün çağırıldınız. Çünkü Məsih də sizin üçün əzab çəkdi və sizə nümunə oldu ki, siz də Onun izi ilə gedəsiniz. **22** O heç bir günah etmədi, Ağzından hiylə sözü çıxmadi. **23** Onu söyülər, O isə cavabında söymürdü, əzab çəkərək heç kimi hədələmirdi, əksinə, ədalətli Hakimə Özünü təslim etdi. **24** O, bədəni çarmixa çəkilərək bizim günahlarımıza Öz üzərinə götürdü ki, biz günaha münasibətdə ölüb salehlik üçün yaşayaq. Onun yaraları ilə siz şəfa tapdınız. **25** Hamınız qoyun

3 Ey arvadlar, siz də eyni tərzdə öz ərlərinizə tabe olun. Əgər onlardan bəzisi Allahın kaləminə itaat etməzsə, siz arvadların ismətli, ehtiramlı həyat tərzinizi müşahidə etsinlər; beləcə onları dinməz-söyləməz qazana bilərsiniz. **3** Qoy sizin bəzəyinizi saçlarınızı hörüb qızıl bər-bəzək taxmaq və gözəl geyimlər geyməklə zahiri şəylər deyil, **4** gizli olan daxili varlığınız, həlim və sakit ruhun solmayan gözəlliyyindən ibarət olsun. Bu, Allahın qarışında çox dəyərlidir. **5** Çünkü qədim zamanlarda Allaha ümid bağlayan müqəddəs qadınlər öz ərlərinə tabe olaraq belə bəzənərdilər. **6** Məsələn, Sara İbrahim «ağam» deyə çağıraraq ona itaat edirdi. Siz də yaxşılıq edib heç bir qorxuya qapılmasanız, Saranın övladları olursunuz. **7** Ey ərlər, siz də bunun kimi arvadlarınızla ədəblə, onların daha zərif varlıqlar olduğuna uyğun davranışın. Sizinlə birlikdə Allahın lütf etdiyi həyatı ırs olaraq aldıqlarına görə onlara hörmət göstərin ki, dualarınıza maneçilik törədilməsin. **8** Nəhayət, hamınız həmfikir olun. Başqalarının hər bir hissənə şərik olun, bir-birinizi qardaşlıq məhəbbəti ilə sevin, rahmi və itaatkar olun. **9** Pisliya pisliklə, söyüşə də söyüşlə cavab verməyin, əksinə xeyir-dua edin. Çünkü bunun üçün çağırılmışınız ki, xeyir-duaları ırs olaraq alasınız. **10** Çünkü: «Kim həyatdan kam almaq, Xoş gün görmək istəyirsə, Qoy dilini şərdən, Ağzını hiylə danişmaqdan qorusun, **11** Qoy şərdən çəkinib yaxşılıq etsin, Qoy sülhü axtarib ardınca getsin! **12** Çünkü Rəbbin gözü salehlərin üzərindədir, Qulaqları onların fəryadlarına açıqdır. Amma Rəbbin üzü şər işlər görənlərə qarşıdır». **13** Əgər yaxşılıq etməyə səy göstərsəniz, sizə kim pislik edər? **14** Amma salehlik uğrunda əzab çəksəniz belə, siz bəxtiyarsınız. İnsanların hədə-qorxu gəlməsindən qorxmayın və lərzəyə düşməyin. **15** Lakin Məsihi Rəbb kimi üzərinizdə müqəddəs tutun. Daxilinizdə olan ümid barəsində sizdən hesabat istəyən hər kəsə cavab vermək üçün hazır olun. **16** Vicdanınızı təmiz tutaraq bunu

həlimliklə və ehtiramla edin ki, Məsihdə olan qüvvətlə xidmət etsin. Beləcə Allah hər şeydə yaxşı davranışımızı təhqir edənlər siza atdıqları Isa Məsih vasitəsilə izzətlənəcək. İzzət və qüdrat böhtandan utansınlar. **17** Əgər Allahın iradəsi əbədi olaraq Isa Məsihindir. Amin! (aiən g165) budursa, yaxşılıq etdiyi üçün əzab çəkmək pislik **12** Sevimlilər, sizi sinamaq üçün aranızda baş etdiyi üçün əzab çəkməkdən yaxşıdır. **13** Çünkü verən odlu imtahanaya sənki başınıza gələn saleh olan Məsih də saleh olmayanlar uğrunda, qəribə bir iş kimi təəccüb etməyin. **14** Əksinə, onların günahları üçün bir dəfə əzab çəkdi ki, Məsihin əzablarına nə qədər şərik olursunuzsa, sizi Allahın hüzuruna gətirsin. O cismən edam o qədər sevinin ki, Onun izzətli zühurunda edilmiş, amma ruhən həyata qovuşmuşdur. **15** O hədsiz sevinəsiniz. **16** Məsihin adına görə təhqir ruhən gedib zindandakı ruhlara da vəz etdi. **20** olunsanız, siz nə bəxtiyarsınız! Çünkü Allahın Bunlar bir vaxtlar, Allah Nuhun gəmi düzəldiyi izzətli Ruhu üzərinizdə qalır. **15** Lakin heç dövrə səbirlə gözlədiyi vaxt itaatsiz idi. O biriniz qatil, oğru ya başqa cür cinayətkar kimi gəmidə isə az adam, başqa sözlə, səkkiz nəfər yaxud başqalarının işinə qarışan şəxs kimi əzab sudan sağ-salamat çıxdı. **21** Bu nümunəyə uyğun çəkməsin. **16** Amma bir insan məsihçi kimi əzab olaraq vəftiz indi siza Isa Məsihin dirilməsi ilə çəkirsə, qoy bundan utanmasın, bu adı daşıyaraq xilas gətirir. Vəftiz cismani çırkı yumaqdan Allahı izzətləndirsin. **17** Çünkü mühakimənin ötrü deyil, təmiz vicdanla Allah qarşısında söz Allahın ev xalqından başlığı vaxt gelir. Əgər vermək üçündür. **22** Isa Məsih göyə qalxıb mühakimə əvvəl bizdən başlanarsa, Allahın və Allahın sağındadır. Mələklər, hakimlər və Müjdəsinə itaat etməyənlərin sonu necə olacaq? qüvvələr də Ona tabedir.

4 Beləliklə, Məsih cismən əzab çəkdiyinə görə siz də eyni düşüncələrlə silahlınan. Çünkü cismən əzab çəkən günahdan vaz keçmişdir. **2** Nəticədə cisimdə qalan vaxtını

isə artıq bəşəri ehtiraslara görə deyil, Allahın

iradəsinə görə yaşayır. **3** Siz keçmiş vaxtlarda imanlı olmayanların istəklərini yerinə yetirib

bütperəstliklə keçirdiyiniz yetər! **4** İmanlı tərzdə, haqsız qazanca həris olmadan, həvəslə

olmayanlar onlarla birlikdə eyni cür pozğunluğa nəzarət edin. **3** Sizə tapşırılanlar üzərində ağılıq

uymadığınıza görə təəccüb edir, sizə şər atırlar. etməyin, amma sürüyə nümunə olun. **4** Baş

5 Onlar diriləri və ölüleri mühakimə etməyə Çoban zühur etdiyi zaman siz solmayan izzət

hazır olan Allaha cavab verəcəklər. **6** Çünkü bu tacı alacaqsınız. **5** Eyni ilə, siz də, ey gənclər,

səbəbə görə Müjdə ölülərə də yayıldı ki, cismən ağısaqqallara tabe olun. Hamınız bir-biriniziə

onlar bütün insanlar kimi mühakimə olunduğu itaətkarlıq göstərin. Çünkü «Allah məgrurlara halda, ruhən Allah kimi yaşasınlar. **7** Hər şeyin qarşısıdır, itaətkarlarla isə lütf göstərər». **6** Allahın

sonu yaxındır. Beləliklə, ağılli-kamallı olun və qüdrətli ali altında özünüə aşağı tutun, onda

dua etmək üçün ayıq durun. **8** Hər şeydən əvvəl, Allah sizi vaxtı çatanda ucaldacaq. **7** Bütün

bir-birinizi can-dildən sevin, çünkü «məhəbbət qayıqı yükünüzü Ona ötürün, çünkü O sizin

çox günüñi örtər». **9** Şikayət etmədən bir-

qayıqınıza qalır. **8** Ayıq durun, oyaq olun. Çünkü

birinizə qonaqpərvərlik göstərin. **10** Hər kəs düşməniniz olan iblis nərildəyən və kimisə

Allahın coxcahətli lütfünün yaxşı idarəciliyi aşırımaq istəyən aslan kimi dolaşır. **9** Möhkəm

kimi aldığı ənəma görə bir-birinə xidmət etsin. imanla ona qarşı durun. Bilin ki, bütün dünyada

11 Kim danişrsa, Allahın sözlərini danişan kimi bacı-qardaşlarınız da eyni cür əzab çəkirlər. **10**

danişsin. Kim xidmət edirsə, Allahın verdiyi

qızı bir müddət əzab çəkdikdən sonra sizi

İsa Məsihdə Özünün əbədi izzətinə çağırmış,
hər cür lütf verən Allah Özü sizi bərpa edəcək,
möhkəmlədəcək, qüvvətləndirəcək və sarsılmaz
təmələ oturdacaq. (aiōnios g166) 11 Qüdrət əbədi
olaraq Onun olsun! Amin. (aiōn g165) 12 Bu
qısa məktubu etibarlı saydığını qardaşımız Sila
vasitəsilə sizə yazıram. Sizi həvəsləndirərək
şəhadət etdim ki, Allahın həqiqi lütfü budur.
Ona bağlı qalın. 13 Sizin kimi seçilmiş Babiləki
cəmiyyət və oğlum Mark da sizi salamlayır.
14 Bir-birinizi məhəbbətlə öpərək salamlayın.
Məsihdə olan hamınıza sülh olsun!

2 Peter

1 İsa Məsihin qulu və həvarisi mən Şimon

Peterdən Allahımız və Xilaskarımız İsa Məsihin salehliyi sayəsində bizimlə bərabər qiymətli iman əldə etmiş olanlara salam! **2** Allahi və Rəbbimiz İsanı tanıdıqca lütf və sülh sizə bol verilsin! **3** Bizi Öz izzəti və alicənablılığına Çağırın ilahi gücü Onu tanımağımız vasitəsilə yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazımlı imanızıza baxın. **4** Beləliklə, O biza çox böyük və dəyərli vədlər verdi ki, bunlar vasitəsilə ehtirasın nəticəsi olan dünyadakı pozğunluqdan qaçıb ilahi təbiətə şərık olasınız. **5** Elə buna görə də siz bütün səylə imanınızda alicənablıq, alicənablılığınıza bilik, biliyinizə nafsa hakim olmaq, nafsa hakim olmağınızı dözüm, dözümünüzə möminlik, möminliyinizə qardaşlıq sevgisi və qardaşlıq sevgisinə məhəbbət əlavə edin. **6** Çünkü əgər bunlar sizdə varsa və artırsa, sizi Rəbbimiz Isa Məsihi tanımaqdə fəaliyyətsiz və səmərəsiz olmaqdan qoruyaq. **7** Bunlar kimdə yoxdur, o kordur, uzağı görə bilməz və əvvəlki günahlarından təmizləndiyini unutmuşdur. **8** Çünkü əgər bunu etsəniz, heç vaxt büdrəməzsizsiniz. **9** Beləcə Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin əbədi Padşahlığına girmək səlahiyyəti sizə bol-bol ehsan ediləcək. (aiónios g166) **10** Ona görə də bunları bilsəniz və sahib olduğunuz həqiqətlə möhkəm dursanız da, daima bunları sizə xatırladıram. **11** Bu bədəndə yaşadığım müddətdə xatıratmaqla, sizi oyandırmağı doğru hesab edirəm. **12** Çünkü Rəbbimiz İsa Məsihin mənə bildirdiyi kimi, bu bədəndən ayrılmışımın yaxın olduğunu biliyəm. **13** Buna görə də çalışıram ki, mən bu dünyadan köcdükdən sonra da siz bunları həmisi yada salasınız. **14** Rəbbimiz İsa Məsihin qüdrətini və züahirunu sizə bildirərkən uydurma əfsanələrə əsaslanmadıq. Amma öz gözümüzə Onun ululuğunu şahidləri olduq. **15** Çünkü Böyük Ehtişəmi Olandan Ona belə bir səs gəldi: «Bu Mənim sevimli Oğlumdur, Ondan raziyam».

O vaxt Ata Allahdan izzət və şərəf qəbul etdi.

18 Müqəddəs dağda Onunla birgə olduğumuz

Həmçinin bizdə daha əmin olan peyğəmbərlik sözləri var. Onlar qaranlıq yerdə işiq saçan bir çərəga bənzəyir. Səhər açılıb dan əldə etmiş olanlara salam! **19** Hər şeydən əvvəl Çağırın ilahi gücü Onu tanımağımız vasitəsilə bunu bilməlisiniz ki, Müqəddəs Yazılılardakı yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazımlı imanızıza baxın. **20** Hər şeydən əvvəl Çağırın ilahi gücü Onu tanımağımız vasitəsilə bunu bilməlisiniz ki, Müqəddəs Yazılılardakı yaşamağımız və mömin olmağımız üçün lazımlı imanızıza baxın. **21** Çünkü heç vaxt peyğəmbərlik etmək olmaz. **22** Çünkü heç vaxt peyğəmbərlik insan iradəsi ilə qaynaqlanmamışdır, lakin Müqəddəs Ruh tərəfindən yönəldilən insanlar Allahdan gələn sözləri söylədi.

2 Amma Allahan xalqı arasında yalançı peyğəmbərlər də ortaya çıxdı. Eləcə də

sizin aranızda yanlış təlim yayanlar ortaya çıxacaq. Bunlar hətta özlərini satın alan Sahibini inkar edib gizlিং aranıza dağidıcı

və təfriqəti təlim gətirəcəklər. Belələri öz başlarına tezliklə həlak gətirəcək. **2** Hətta

çoxları onların pozğunluğuna qoşulacaq və onların üzündən həqiqət yoluna küfr ediləcək.

3 Tamahkarlıqlarından uydurma sözlərlə sizi istismar edəcəklər. Onların mühakiməsi çoxdan davam edir və hələki hazırlıdır. **4** Çünkü

Allah günahkar mələkləri cəzasız qoymadı, onları qiyamət gününə qədər saxlanmaq üçün cəhənnəmə ataraq zülmətdə buxovaldı. (Tartaroō

5 0, allahsız adamların yaşadığı qədim dünyaya daşqın göndərərək o dünyani cəzasız qoymadı, amma səkkiz nəfəri, o cümlədən, salehliyi bəyan edən Nuhu qoruyub saxladı.

6 O, Sodom və Homorra şəhərlərini yandırıb- yaxaraq viran olmağa məhkum etdi və beləliklə, gələcəkdə olan allahsız adamlara nümunə göstərdi. **7** Pozğun insanların əxlaqsız həyat tərzindən əziyyət çəkən saleh Lutu isə qurtardı.

8 Çünkü onların arasında yaşayan bu saleh insan günbəgün onların qanunsuz əməllərini görüb-eşidib öz saleh ruhunda iztirab çəkirdi.

9 Əlbəttə ki, Rəbb möminləri sınaqdan necə qurtarmağı, haqsızları isə qiyamət gününə kimi cəza altında necə saxlamağı bilir. **10** O,

Böyük Ehtişəmi Olandan Ona belə bir səs gəldi: xüssüsilə, cismani murdar ehtirasına uyaraq

ağalığa xor baxanları belə saxlayır. Belə adamlar

həyəsiz və dikbaşdırular, ehtişamlı varlıqlara yada salmalısınız. **3** Hər şeydən əvvəl bunu şər atmaqdən qorxmurlar. **11** Halbuki onlardan bilməlisiniz ki, axır zamanda öz ehtiraslarına qüvvət və qüdrətdə üstün olan mələklər Rəbbin görə hərəkət edən rişxəndçilər galəcək və öündə ehtişamlı varlıqlara şər ataraq ittiham rişxəndə **4** deyəcəklər: «Rəbbin vəd etdiyi etməz. **12** Bu adamlarsa sanki dərrakəsiz, qeyri-zühuru haradadır? Axı ata-babalarımız vəfat iradi surətdə aparılan heyvanlardır ki, tutulub edəndən bəri, yaradılışın başlanğıcından hər kəsilmək üçün doğulublar. Onlar başa düşmədiyi şey eyni cür olaraq qalır». **5** Onlar qəsdən şeylərə şər atırlar. Heyvanlar necə kəsilirsə, unutmuşlar ki, Allahın kəlamı ilə göylər onlar da elə kəsiləcəklər. **13** Etdikləri zərərin qədimdən bəri mövcuddur, quru da sudan əvəzini alacaqlar. Gündüz kef çəkməyi əyləncə ayrırlaraq su vasitəsilə yarandı. **6** Yenə də su sayırlar. Sizinlə yeyib-içərkən sanki aranızda ilə, yəni daşqınla o dövrkü dünya məhv oldu. ləkələr və nöqsanlar olaraq öz hiylələrindən **7** İndiki yer və göylər isə həmin kəlamlı oda zövq alırlar. **14** Onların gözləri zina ilə doludur, təslim olmaq üçün təyin olunub, allahsızların günahdan doymurlar. Qərarsız insanları yoldan mühakimə və hələk olacağı günədək saxlanılır. çıxarırlar. Ürəkləri tamahkarlığa alışdırılmış **8** Sevimlilər, bu bir şeyi yadınızdan çıxarmayın lənətli insanlardır. **15** Haqsızlıqla əldə etdiyi ki, Rəbb üçün bir gün min il kimidir, min qazancı sevən Beor oğlu Bilamin yolunu tutaraq ilə bir gün kimidir. **9** Bəziləri bunu gecikmə düz yolu qoyub azdilar. **16** Bilam işlədiyi sayar, amma Rəbb vədini yerinə yetirməkdə günaha görə ifşa olundu: dilsiz-ağızsız eşşək gecikməz, lakin sizə görə səbir edir. Çünkü O insan səsi ilə danışın bu peyğəmbəri dəlilik heç kəsin hələk olmasını istəmir, amma hər etməkdən çəkindirdi. **17** Bu insanlar susuz kəsin tövbə etməsini istəyir. **10** Rəbbin günü isə bulaqlar, qasırğanın dağlığı buludlar kimidir. oğru kimi gələcək. O gün göylər böyük gurultu Allah qatı qaranlığı onlar üçün saxlayır. **18** ilə aradan qalxacaq. Ünsürlər yanaraq məhv Çünkü boş və lovğa sözlər söyləyərək səhv olacaq. Yer üzü və onun üstündə hər şey ifşa yolla gedənlərin arasından çətinliklə qaçanları olunacaq. **11** Hər şey belə məhv olacaqsa, siz cismani ehtiraslarla və əxlaqsızlıqla yoldan nə cür insanlar olmalısınız? Müqəddəs həyat azdırırlar. **19** Onlara azadlıq vəd edirlər, halbuki sürməli, mömin olmalısınız. **12** Allahın zühur özləri pozğunluğun köləsidirlər. Çünkü insan gününü gözləyərək tezlaşdırılmalıdır. O gün nəyə məğlub olarsa, onun köləsi olar. **20** göylər od tutub məhv olacaq və ünsürlər yanıb Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihi tanımaqla əriyəcək. **13** Amma biz Allahın vadina əsasən dünyadan çıxıqdan sonra yenə salehliyin sakin olacağı yeni göyləri və yeni yeri həmin işlərlə məşgül olub məğlub olarlarsa, gözləyirik. **14** Buna görə, sevimlilər, madam ki son vəziyyətləri əvvəlkində betər olar. **21** bunları gözləyirsiniz, Allahın öündə ləkəsiz Çünkü salehlik yolunu tanıyb özlərinə əmanət və nöqsansız olaraq sülh içində yaşamağa səy edilən müqəddəs əmrəndən geri dönməkdənə bu göstərin. **15** Sevimli qardaşımız Paulun da ona yolu tanımamaq onlar üçün daha yaxşı olardı. bəxş edilmiş müdrikliklə sizə yazdığı kimi, **22** Bu doğru məsəllərdə deyilənlər onların öz Rəbbimizin səbrini də xilas fürsəti kimi sayın, başına gəldi: «İt öz qusuntusuna qayidar» **16** Paul bütün məktublarında bu mövzulara və «çimdirilmiş donuz palçıqda ağnamaga eyni cür toxunur. Məktublarında çətin başa düşülən bəzi işlər var; cahillər və qərarsızlar digər Müqəddəs Yazilar kimi bunların da mənasını təhrif edərək öz hələklərinə səbəb olurlar. **17** Beləliklə, siz, ey sevimlilər, bunu əvvəlcədən bilib pozğun adamlar sizi aldadaraq yoldan azdırmasın və sabit vəziyyətinizdən ayrılmayınız deyə özünüüzü qoruyun. **18** Lakin Rəbbin həvariləriniz vasitəsilə verdiyi əmri

3 Sevimlilər, indi bu mənim sizə yazdımığım ikinci məktubdur. Hər iki məktubumda təmiz düşüncəli olmağınızı xatırladaraq sizi oyaq edirəm. **2** Müqəddəs peyğəmbərlərin qabaqcadan söylədiyi sözləri və Xilaskarımız Rəbbin həvariləriniz vasitəsilə verdiyi əmri

Rəbbimiz və Xilaskarımız İsa Məsihin lütfündə
və Onu tanımaqdə böyüyün. Ona indi və əbədi
olaraq izzət olsun! Amin. (əññ g165)

1 Yəhya

1 Biz Həyat Kəlamını elan edirik; bu həmin yazram; bunun həqiqi olduğu Məsihdə və sizdə Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma və əllərimizlə hiss etdik. **2** Həyat zahir oldu, biz də onu görüb şahidlik edirik və Ata ilə birlikdə olub bizi zahir olan əbədi həyatı sizə elan edirik. (aionis g166) **3** Biz sizə gördüyüümüzü qardaşına nifrat edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrat edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2** O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dönyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır. **3** Onu tanındığımızı bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. **4** Kim «Onu tanıyrıam» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və onun daxilində həqiqət yoxdur. **5** Lakin kim Onun sözünə riayət edirsə, Allah məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliya çatib. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq. **6** Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sürməlidir. **7** Sevimlilər, sizə yeni əmr yazmırıam, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrat edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrat edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2** O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dönyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır. **3** Onu tanındığımızı bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. **4** Kim «Onu tanıyrıam» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və onun daxilində həqiqət yoxdur. **5** Lakin kim Onun sözünə riayət edirsə, Allah məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliya çatib. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq. **6** Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sürməlidir. **7** Sevimlilər, sizə yeni əmr yazmırıam, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrat edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrat edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

2 Övladlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz. Əgər kimsə günah etsə belə, Atanın hüzurunda Vəsatətçimiz var; O, saleh olan İsa Məsihdir. **2** O bizim günahlarımıza görə – təkcə bizim günahlarımıza görə deyil, bütün dönyanın günahlarına görə kəffarə qurbanıdır. **3** Onu tanındığımızı bundan bilirik ki, Onun əmrlərinə riayət edirik. **4** Kim «Onu tanıyrıam» deyir, amma Onun əmrlərinə riayət etmirsə, yalançıdır və onun daxilində həqiqət yoxdur. **5** Lakin kim Onun sözünə riayət edirsə, Allah məhəbbəti onda, həqiqətən, kamilliya çatib. Bundan bilirik ki, biz Allahdayıq. **6** Kim Onda qaldığını deyirsə, İsa Məsihin həyat sürdüyü kimi həyat sürməlidir. **7** Sevimlilər, sizə yeni əmr yazmırıam, əvvəldən bəri malik olduğunuz qədim bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrat edirsə, hələ də qaranlıqdadır. **10** Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrat edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

olduğunuz qədim bir əmri yazıram; qədim əmr isə eşitdiyiniz sözdür. **8** Yenə də sizə yeni bir əmr

Kəlamdır ki, başlanğıcdan var idi və biz görünür. Çünkü qaranlıq keçir və həqiqi nur artıq Onu eşitdik, gözlərimizlə gördük, seyr etdik parlayır. **9** Kim nurda olduğunu deyir, amma qardaşına nifrat edirsə, hələ də qaranlıqdadır.

10 Qardaşını sevən nurda qalır və onda büdrəmə səbəbi yoxdur. **11** Amma qardaşına nifrat edən qaranlıqdadır. O, qaranlıqda gəzir və hara və eşitdiyimizi elan edirik ki, sizin də bizimlə şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

getdiyini bilmir, çünkü qaranlıq onun gözlərinin şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

kor edib. **12** Ey övladlar, sizə yazıram, çünkü qaranlıq onun gözlərinin şərkiyiiniz olsun; bizim şərkiyişimiz də Ata və Onun Oğlu İsa Məsihdir. **4** Biz bunları yazırıq ki, sevincimiz kamil olsun. **5** Məsihdən eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbər budur: Allah nurdur və Onda zərrə qədər də qaranlıq yoxdur. **6** Əgər biz «Allahla şərkiyişimiz var» dediyimiz halda qaranlıqda gəziriksə, demək, yalan danışrıq və həqiqətə əməl etmirik. **7** Amma O, nurda olduğu kimi biz də nurda gəziriksə, onda bir-birimizlə şərkiyişimiz var və Onun Oğlu İsanın qanı bizi hər günahdan təmizləyir. **8** Əgər günahsız olduğumuzu iddia ediriksə, özümüzü aldadırıq və daxilimizdə həqiqət yoxdur. **9** Amma günahlarımızı etiraf ediriksə, Allah sadiq və ədalətli olduğu üçün günahlarımızı bağışlayacaq və bizi hər haqsızlıqdan təmizləyəcək. **10** Əgər günahkar olmadığımızı iddia ediriksə, onda Onu yalançı yerinə qoyuruq və daxilimizdə Onun sözü olmur.

Var Oları tanıyırsınız. Ey gənclər, sizə yazıram, çünkü şər olana qalib gəlmisiniz. **14** Ey uşaqlar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyırsınız. Ey atalar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyırsınız. Ey gənclər, sizə yazdım, çünkü şər olana qalib gəlmisiniz. **15** Dünyanı və dünyada olan atalar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyırsınız. Ey atalar, sizə yazdım, çünkü Atanı tanıyırsınız. Ey gənclər, sizə yazdım, çünkü şəyərə sevməyin. Kim dünyani sevirsə, onda Atadan olan məhəbbət yoxdur. **16** Çünkü dünyada olan hər şey – cismani ehtiraslar, acgözlük və dünya malına görə təkəbbür Atadan yox, dünyadan galır. **17** Dünya və ondakı ehtiraslar keçib-gedir, amma Allahın iradəsinə əməl edən əbədi qalır. (aionis g165) **18** Ey uşaqlar, axır zamandır. Siz «Məsih əleyhədir»nın galəcəyini eşitmisiniz, indi də çoxlu Məsih əleyhədir meydana çıxb. Bundan bilirik ki, axır zamandır. **19** Onlar bizim aramızdan çıxdılar, amma bizə məxsus deyildilər. Əgər bizə məxsus olsayıdlar, bizimlə qalardılar. Amma qalmadılar ki, heç birinin bizə məxsus olmadığı aşkarə çıxsın. **20** Lakin siz Müqəddəs Olandan bir məsh almısınız və hamınız biliklisiniz. **21** Mən sizə həqiqəti bilmədiyiniz üçün deyil, onu bildiyiniz üçün yazdım; siz bunu da bilirsiniz ki, heç bir yalanın həqiqətlə əlaqəsi yoxdur. **22** Bəs yalançı kimdir? Isanın Məsih olduğunu inkar edən şəxs! O, Atanı və Oğulu inkar edən Məsih əleyhədir. **23** Oğulu inkar edən hər kəs Ataya da malik deyil, lakin Oğulu iqrar edən kəs Ataya da malikdir. **24** Sizin əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz sizdə qalsın. Əgər əvvəldən bəri eşitdiyiniz söz sizdə qalsa, siz də Oğul və Atada qalarsınız.

25 Onun bizi verdiyi vəd budur: əbədi həyat! **26** Bunları sizi aldatmaq istəyənlər görə biz bilirik ki, ölümdən həyata keçmişik. barəsində yazırıam. **27** Sizə gəlincə, Ondan Sevməyənsə ölümdə qalır. **15** Qardaşına nifrat aldiğiniz məsh daxilinizdə qalır və kimsənin sizə təlim verməsinə ehtiyacınız yoxdur. Əksinə, qatil özündə qalan əbədi həyata malik deyil. Onun bu məshi sizə hər şey barədə təlim verir **(αιώνιος γ166)** **16** Məhəbbətin nə olduğunu bundan və bu, yalan deyil, həqiqətdir. Ona görə də anladığ ki, Məsih Öz canını bizim üçün fəda sizə öyrətdiyi kimi Onda qalın. **28** Beləliklə, etdi. Biz də öz canımızı qardaşlarımız üçün ey övladlar, Onda qalın ki, O zahir olanda fəda etməliyik. **17** Əgər kimsə dünya malına cəsarətimiz olsun, Onun zührü zamani öündə sahib olarkən qardaşını ehtiyac içində görüb utanmayaq. **29** Əgər Onun saleh olduğunu ona rəhmi gəlmirsə, Allah məhəbbəti onda bilirsinizsə, həm də bilin ki, saleh iş görən hər necə qala bilər? **18** Ey övladlar, sözdə və kəs Ondan doğulub.

3 Görün Ata bizə necə məhəbbət göstərib ki, biz Allahan övladları adlanıraq! Doğrudan da, beləyik! Dünya Onu tanımadığına görə bizi də tanımır. **2** Ey sevimililər, indi biz Allahan övladlarıyıq, amma nə olacağımız hələ üzə çıxmayıb. Lakin bilirik ki, Məsih zühr edəndə biz Ona bənzəyəcəyik, çünkü Onu olduğu kimi görəcəyik. **3** Ona bu cür ümid bağlayan hər kəs O pak olduğu kimi özünü pak edir. **4** Günah edən hər kəs Qanunu da pozar, çünkü günah Qanunu pozmaqdır. **5** Siz bilirsınız ki, Məsih günahları aradan qaldırmaq üçün zühr etdi. Onda günah yoxdur. **6** Onda qalan hər kəs günahını davam etdirməz. Günahını davam etdirən hər kəs nə Onu görüb, nə də Onu tanır. **7** Ey övladlar, heç kəs sizi aldatmasın; saleh iş görən şəxs Məsihin saleh olduğu kimi salemdir. **8** Günahını davam etdirən şəxs iblisdəndir, çünkü iblis başlanğıcdan bəri günah edir. Allahan Oğlu buna görə zühr etdi ki, iblisin əməllərini puça çıxarsın. **9** Allahdan doğulan hər kəs günahını davam etdirməz, çünkü Allahan toxumu onda qalır. O, günahını davam etdirə bilməz, çünkü Allahdan doğulub. **10** Kimin Allahan övladı, kiminsə iblisin övladı olması bundan aydın olur: saleh iş görməyən, həmçinin qardaşını sevməyən hər kəs Allahdan deyil. **11** Əvvəldən bəri eşitdiyiniz xəbər budur: bir-birimizi sevək. **12** Şərdən olub qardaşını öldürən Qabil kimi olmayıaq. O, qardaşını niyə öldürdü? Ona görə ki öz əməlləri şər, qardaşının əməlləri isə saleh idi. **13** Beləliklə, qardaşlar, dünya sizə nifrat edirsə,

heyrətlənməyin. **14** Qardaşlarımıza sevdiyimizə **(αιώνιος γ166)** **16** Məhəbbətin nə olduğunu bundan edən hər kəs qatıldır. Bildiyiniz kimi, heç bir qatil özündə qalan əbədi həyata malik deyil. Bununla həqiqətdən olduğumuzu biləcəyik və

ürəyimiz bizi məhkum edirsə, ürəyimizi Allahın öündə sakitləşdirəcəyik. Çünkü Allah bizim ürəyimizdən üstündür və hər şeyi bilir. **21** Ey sevimililər, əgər ürəyimiz bizi məhkum etmirsə, demək, Allahan hüzurunda cəsarətlə danişa bilərik **22** və Ondan nə diləyiriksə, alıraq. Ona görə ki Onun əmrlərinə riayət edirik və öündə Ona məqbul olan işlər görüruk. **23** Onun əmri də budur ki, biz Onun Oğlu İsa Məsihin adına iman edək və Onun bizə əmr etdiyi kimi bir-birimizi sevək. **24** Onun əmrlərinə riayət edən şəxs Allahda, Allah da onda qalır. Onun bizdə qaldığını bu yolla, bizə verdiyi Ruh vasitəsilə bilirik.

4 Ey sevimililər, hər ruha inanmayın; ruhların Allahan olub-olmadığını bilmək üçün onları sınaqdan keçirin. Çünkü dünyada çoxlu yalançı peyğəmbər meydana çıxıb. **2** Allahan Ruhunu bundan tanıya bilərsiniz: İsa Məsihin cismən gəldiyini iqrar edən hər ruh Allahdandır, **3** isəni iqrar etməyən hər ruhsa Allahdan deyil. Bu, «Məsih əleyhərə»nın ruhudur ki, bu ruhun gələcəyini eşitmisiniz və indi də artıq dünyadadır. **4** Sizsə, ey övladlar, Allahdansınız və yalançı peyğəmbərlərə qalib gəlmisiniz. Çünkü sizdə olan Ruh dünyada olandan üstündür. **5** Onlar dünyadandır, buna görə də dünyəvi mövqedən danişirlər və dünya onlara qulaq asır. **6** Bизsə Allahdaniq. Allahı tanıyan bizə qulaq asır, Allahdan olmayansa bizə qulaq asmr. Həqiqət ruhunu və aldatma ruhunu bundan tanırıraq. **7** Ey sevimililər, bir-birimizi sevək,

çünkü məhəbbət Allahdandır. Sevən hər kəs də O yalnız su ilə deyil, su və qanla gəldi. Buna Allahdan doğulub və Allahı tanır. **8** Sevməyən şəhadət edən Ruhdur, çünkü Ruh həqiqətdir. **7** kəs Allahı tanımır, çünkü Allah məhəbbətdir. **9** Bəli, üç şahid var: **8** Ruh, su və qan. Bunların Allahın bizi olan məhəbbəti belə zahir oldu: üçü də bir-birinə uyğun gəlir. **9** Biz insanların Allah Öz vahid Oğlunu dünyaya göndərdi ki, şəhadətini qəbul edirik, amma Allahın şəhadəti biz Onun vasitəsilə yaşasaq. **10** Məhəbbət bizim bundan üstündür. Çünkü bu, Allahın şəhadətidir; Allahı sevməyimizlə bağlı deyil, amma bundan O Öz Oğlu barədə şəhadət edib. **10** Allahın ibarətdir: O bizi sevdı və Öz Oğlunu bizim Oğluna iman edən kəs öz daxilində bu şəhadətə günahlarımıza görə kəffarə qurbanı olaraq malikdir. Amma Allaha inanmayan Onu yalançı göndərdi. **11** Ey sevimililər, Allah bizi bu cür yerinə qoyub. Çünkü Allahın Öz Oğlu barədə sevdiyi üçün biz də gərək bir-birimizi sevək. **12** Verdiyi şəhadətə inanmayıb. **11** Bu şəhadət Allahı heç kim heç zaman görməyib. Əgər biz ondan ibarətdir ki, Allah biza əbədi həyat bir-birimizi sevsək, Allah bizdə qalır və Onun verib və bu həyat Onun Oğlundadır. (*aiōnios* məhəbbəti bizdə kamil olur. **13** Bizim Onda, **g166**) **12** Oğula malik olan şəxsin həyatı var, Onun da bizdə qaldığını bundan bilirik ki, O Allahın Oğluna malik olmayan şəxsin isə həyatı bizə Öz Ruhundan verib. **14** Biz görüüb şahidlik yoxdur. **13** Bunları sizə – Allahın Oğlunun adına edirik ki, Ata Oğlunu dünyanın Xilaskarı olaraq iman edənlərə yazdım ki, əbədi həyata malik göndərdi. **15** Kim iqrar edir ki, İsa Allahın olduğunuzu biləsiniz. (*aiōnios g166*) **14** Biz Onun Oğludur, Allah onda, o da Allahda qalır. **16** Biz hüzurunda ona görə cəsarətlə danışa bilirik ki, Allahın bizi olan məhəbbətini anlayıb buna Onun iradəsinə uyğun nəsə dilədikdə O bizi inandıq. Allah məhəbbətdir. Kim məhəbbətdə eşidir. **15** Bilirik ki, nə diləyiriksə, O bizi eşidir; qalarsa, Allahda qalar, Allah da onda qalar. Beləcə də bilirik ki, Ondan dilədiklərimizi alıraq. **17** Məhəbbət bizdə ona görə kamil oldu ki, **16** Əgər bir kəs qardaşının ölümə aparmayan qiyamət gündündə cəsarətimiz olsun. Çünkü günah etdiyini görsə, qoy Allahdan onun Məsih necədirlə, biz də bu dünyada eləyik. Sağ qalmasını diləsin və beləcə ona – ölümə **18** Məhəbbətdə qorxu yoxdur, əksinə, kamil aparmayan günah edən kəsə həyat versin. məhəbbət qorxunu qovar. Çünkü qorxu cəzaya Ölümə aparan günah da var. Demirəm ki, bu aiddir, qorxan insan məhəbbətdə kamil deyil. Barədə Allahdan istəsin. **17** Hər cür haqsızlıq **19** Biz sevirik, çünkü öncə O bizi sevdı. **20** Kim günahdır, amma ölümə aparmayan günah da «mən Allahı sevirəm» deyir, amma öz qardaşına var. **18** Bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs nifrət edirsə, yalançıdır. Axi gördüyü qardaşını günahını davam etdirməz. Əksinə, Allahdan sevməyən görmədiyi Allahı sevə bilməz. **21** doğulan Oğul onu qoruyur və şər olan ona Bizim Ondan alındığımız əmr budur ki, Allahı toxuna bilmir. **19** Bilirik ki, biz Allahdaniq, amma sevən gərək öz qardaşını da sevsin.

5 İsanın Məsih olduğuna inanan hər kəs Allahdan doğulub. Doğanı sevən ondan doğulanı da sevir. **2** Biz Allahın övladlarını sevdiyimizi bundan anlayırıq ki, Allahı sevib Onun əmrlərinə əməl edirik. **3** Çünkü Allah məhəbbəti Onun əmrlərinə riayat etməyimizi tələb edir. Onun əmrləri isə ağır deyil. **4** Çünkü Allahdan doğulan hər kəs dünyaya qalib gəlir. Bizə dünya üzərində zəfər qazandıran öz imanımızdır. **5** Dünyaya qalib gələn kimdir? Əlbəttə ki, İsanın Allahın Oğlu olmasına inanan! **6** Su və qanla gələn Şəxs həmin İsa Məsihdir.

O yalnız su ilə deyil, su və qanla gəldi. Buna Allahdan doğulub və Allahı tanır. **8** Sevməyən şəhadət edən Ruhdur, çünkü Ruh həqiqətdir. **7** kəs Allahı tanımır, çünkü Allah məhəbbətdir. **9** Bəli, üç şahid var: **8** Ruh, su və qan. Bunların Allahın bizi olan məhəbbəti belə zahir oldu: üçü də bir-birinə uyğun gəlir. **9** Biz insanların Allah Öz vahid Oğlunu dünyaya göndərdi ki, şəhadətini qəbul edirik, amma Allahın şəhadəti biz Onun vasitəsilə yaşasaq. **10** Məhəbbət bizim bundan üstündür. Çünkü bu, Allahın şəhadətidir; Allahı sevməyimizlə bağlı deyil, amma bundan O Öz Oğlu barədə şəhadət edib. **10** Allahın ibarətdir: O bizi sevdı və Öz Oğlunu bizim Oğluna iman edən kəs öz daxilində bu şəhadətə günahlarımıza görə kəffarə qurbanı olaraq malikdir. Amma Allaha inanmayan Onu yalançı göndərdi. **11** Ey sevimililər, Allah bizi bu cür yerinə qoyub. Çünkü Allahın Öz Oğlu barədə sevdiyi üçün biz də gərək bir-birimizi sevək. **12** Verdiyi şəhadətə inanmayıb. **11** Bu şəhadət Allahı heç kim heç zaman görməyib. Əgər biz ondan ibarətdir ki, Allah biza əbədi həyat bir-birimizi sevsək, Allah bizdə qalır və Onun verib və bu həyat Onun Oğlundadır. (*aiōnios* məhəbbəti bizdə kamil olur. **13** Bizim Onda, **g166**) **12** Oğula malik olan şəxsin həyatı var, Onun da bizdə qaldığını bundan bilirik ki, O Allahın Oğluna malik olmayan şəxsin isə həyatı bizə Öz Ruhundan verib. **14** Biz görüüb şahidlik yoxdur. **13** Bunları sizə – Allahın Oğlunun adına edirik ki, Ata Oğlunu dünyanın Xilaskarı olaraq iman edənlərə yazdım ki, əbədi həyata malik göndərdi. **15** Kim iqrar edir ki, İsa Allahın olduğunuzu biləsiniz. (*aiōnios g166*) **14** Biz Onun Oğludur, Allah onda, o da Allahda qalır. **16** Biz hüzurunda ona görə cəsarətlə danışa bilirik ki, Allahın bizi olan məhəbbətini anlayıb buna Onun iradəsinə uyğun nəsə dilədikdə O bizi inandıq. Allah məhəbbətdir. Kim məhəbbətdə eşidir. **15** Bilirik ki, nə diləyiriksə, O bizi eşidir; qalarsa, Allahda qalar, Allah da onda qalar. Beləcə də bilirik ki, Ondan dilədiklərimizi alıraq. **17** Məhəbbət bizdə ona görə kamil oldu ki, **16** Əgər bir kəs qardaşının ölümə aparmayan qiyamət gündündə cəsarətimiz olsun. Çünkü günah etdiyini görsə, qoy Allahdan onun Məsih necədirlə, biz də bu dünyada eləyik. Sağ qalmasını diləsin və beləcə ona – ölümə **18** Məhəbbətdə qorxu yoxdur, əksinə, kamil aparmayan günah edən kəsə həyat versin. Məhəbbət qorxunu qovar. Çünkü qorxu cəzaya Ölümə aparan günah da var. Demirəm ki, bu aiddir, qorxan insan məhəbbətdə kamil deyil. Barədə Allahdan istəsin. **17** Hər cür haqsızlıq **19** Biz sevirik, çünkü öncə O bizi sevdı. **20** Kim günahdır, amma ölümə aparmayan günah da «mən Allahı sevirəm» deyir, amma öz qardaşına var. **18** Bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs nifrət edirsə, yalançıdır. Axi gördüyü qardaşını günahını davam etdirməz. Əksinə, Allahdan sevməyən görmədiyi Allahı sevə bilməz. **21** doğulan Oğul onu qoruyur və şər olan ona toxuna bilmir. **19** Bilirik ki, biz Allahdaniq, amma bütün dünya şər olanın hakimiyyəti altındadır. **20** Bunu da bilirik ki, Allahın Oğlu galib bizə Haqq Oları tanımaq üçün dərrakə verdi. Bizi Haqq Olanda, Onun Oğlu İsa Məsihdəyik. Həqiqi Allah və əbədi həyat Odur. (*aiōnios g166*) **21** Ey övladlar, özünüzü bütərdən qoruyun!

2 Yəhya

1 Mən ağsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim seçilmiş xanıma və onun övladlarına salam! Yalnız mən deyil, həqiqəti dərk edənlərin hamısı siz sevir. **2** Çünkü həqiqət daxilimizdə qalır və əbədi olaraq bizimlə olacaq. (aiən q165) **3** Ata Allahdan və Atanın Oğlu İsa Məsihdən olan lütf, mərhəmət, sülh də həqiqət və məhəbbət əsasında bizimlə olacaq. **4** Sənin övladlarınızın arasında Atadan aldığımız əmrə uyğun olaraq həqiqətə görə həyat sürənlərə rast gələndə çox sevindim. **5** Ey xanım, indi də səndən xahiş edirəm ki, bir-birimizi sevək. Sənə yazdığını yeni bir əmr deyil, əvvəldən bəri malik olduğumuz əmrdir. **6** Məhəbbət Atanın əmrlərinə görə həyat sürməyimizi tələb edir. Əvvəldən bəri eşitdiyiniz kimi əmr budur; gərək bu əmrə görə həyat sürəsiniz. **7** Çünkü dünyada çoxlu yalançı meydana çıxıb ki, İsa Məsihin cismən gəldiyini iqrar etmir. Bunu edən şəxs yalançı və Məsih əleyhdarıdır. **8** Özünüzü qoruyun ki, bizim çəkdiyimiz zəhməti bada verməyib tam mükafatı əldə edəsiniz. **9** Həddi aşib Məsihin taliminə sadıq qalmayan hər kəs Allaha malik deyil, həmin təlimə sadıq qalan kəs isə həm Ataya, həm də Oğula malikdir. **10** Əgər bir kəs yanınıza gəlib sizə bu təlimi öyrətməsə, onu qonaq qəbul etməyin və onunla salamlışmayın. **11** Çünkü onunla salamlışan kəs onun şər əməllərinə şərīk olur. **12** Sizə yazılışı çox sözümüz var, amma bunları kağız və mürəkkəblə bildirmək istəmədim. Lakin ümid edirəm ki, özüm yanımıza gəlib sizinlə üz-üzə söhbət edim və beləcə sevincimiz tamam olsun. **13** Sənin seçilmiş bacının övladları sənə salam göndərir.

3 Yəhya

1 Mən ağsaqqaldan həqiqətə görə sevdiyim əziz

Qaya salam! **2** Ey sevimli, dua edirəm ki, canın uğurlu olduğu kimi özün də hər cəhətdən uğurlu və sağlam olasan. **3** Bəzi qardaşlar gəlib sənin həqiqətə bağlılığını, yəni həqiqətə görə həyat sürdürünen şəhadət edəndə mən çox sevindim. **4** Mənim üçün öz övladlarımın həqiqətə görə həyat sürdürüünü eşitməkdən böyük sevinc ola bilməz. **5** Ey sevimli, sənə hətta yad olduqları halda qardaşlara xidmət etməkdə sədaqət göstərirsən. **6** Onlar cəmiyyətin qarşısında sənin məhəbbətin baradə şəhadət ediblər. Sən onları Allaha layiq bir tərzdə yola salarkən yaxşı iş görəcəksən. **7** Çünkü onlar imansız olanlardan heç nə götürmədən Onun naminə yola çıxdılar. **8** Beləcə biz həqiqət işində həmkar olmaq üçün bu cür adamlara dayaq olmalıyıq. **9** Cəmiyyətə bir şey yazdım, amma onların arasında başlılıq etməyi sevən Diotref bizim səlahiyyətimizi tanımır. **10** Buna görə də mən gələndə onun etdiyi əməllərlə bağlı məsələ qaldıracağam: o bizim barəmizdə pis sözlərlə qeybət edir, hətta bununla kifayətlənməyərək qardaşları özü qəbul etmir, qəbul etmək istəyənlərə də mane olur və onları cəmiyyətdən qovur. **11** Ey sevimli, pislikdən yox, yaxşılıqdan nümunə götür. Yaxşılıq edən Allahdandır, pislik edənsə Allahu görməyib. **12** Hami Dimitrinin yaxşı adam olduğuna şəhadət edir, həqiqətin özü də bunu təsdiq edir. Biz də buna şəhadət edirik və sən də bilirsən ki, bizim şəhadətimiz etibarlıdır. **13** Sənə yazılışı çox sözüm var, amma bunları sənə qələm və mürəkkəblə yazmaq istəmirəm. **14** Amma ümid edirəm ki, tezliklə səni görəcəyəm və səninlə üz-üzə söhbət edəcəyəm. **15** Sənə sülh olsun. Dostlar sənə salam göndərir. Oradakı dostlara bir-bir salam söylə.

Yəhudə

1 İsa Məsihin qulu, Yaqubun qardaşı mən

Yəhudadan Ata Allahın sevdiyi, İsa Məsih üçün qorunmuş olan çağırılanlara salam! **2** sayılan Xanok da bu adamlara aid peyğəmbərlik Mərhəmət, sülh və məhəbbət sizə bol-bol verilsin! **3** Sevimlilər, ümumi xilasımızla bağlı sizə yazmağa çox səy göstərirdim. Bu arada müqəddəslərə ilk və son dəfə əmanət edilən iman uğrunda mübarizə aparmığa sizi həvəsləndirmək üçün sizə yazmağı özümə

bildim. **4** Çünkü Allahımızın lütfünü pozğunluq üçün bəhanələrə çevirən, yeganə Pərvərdigəri – Rəbbimiz İsa Məsihi inkar edən bəzi allahsız adamlar gizlicə aranıza girdilər. Onların mühakiməyə uğrayacaqları çoxdan yazılmışdır. **5** Bütün bunları bildiyiniz halda sizə xatırlatmaq istəyirəm ki, ilk və son dəfə xalqı Misirdən xilas edən Rəbb sonra iman etməyənləri məhv etdi. **6** Öz başçılıqlarını saxlamayan, məskunlaşdıığı yerləri tərk edən mələkləri də böyük qiyamət günü üçün əbədi zəncirlərlə bağlayaraq zülmətdə saxlamışdı.

(aīdios g126) **7** Sodom, Homorra və ətrafdakı şəhərlər də özlərini buna bənzər tərzədə cinsi əxlaqsızlığa və qeyri-təbii münasibətlərə təslim etdilər; sonra bu şəhərlər əbədi odla yandırılma cəzasını çəkərək bir nümunə oldu. (aīonios g166) **8**

Eyni şəkildə aranıza girən bu röyagörənlər də öz cismini murdar edir, ağalığı rədd edir, ehtisamlı varlıqlara şər atırlar. **9** Hətta baş mələk Mikael də Musanın cəsədi barəsində iblisin əleyhinə çıxıb ona şər söyləyərək hökm verməyə cəsarət etmədi, ancaq «Qoy Rəbb sənə qadağan etsin!» dedi. **10** Amma bu adamlar başa düşmədikləri həşəyə şər atırlar. Onlar dərrakəsiz heyvanlar kimi qeyri-iradi surətdə nə anlayırlarsa, bunlarla məhv olurlar. **11** Vay onların halına! Çünkü onlar Qabilin yolu ilə getdilər. Qazanca görə özlərini Bilamin yalanına düşçər etdilər. Qorah kimi üsyən qaldırıqları üçün həlak oldular. **12** Belə adamlar sizin məhəbbət süfrələrinizi ləkələyirlər. Onlar sizinlə birlikdə yeyib-içərək qorxmadan özlərini bəsləyirlər. Bunlar küləklərin tərpətdiyi susuz buludlardır. Payızda meyvə vermədiyi üçün kökündən qoparılmış və iki dəfə ölmüş

ağaclardır. **13** Öz xəcalətini köpük kimisovuran siddətli dəniz dalğalarıdır. Səyyar ulduzlardır ki, onlar üçün Allah qatı qaranlığı əbədi saxlayır. (aīon g165)

14 Adəmlə birlikdə yeddinci nəsil

edərək demişdir: «Budur, Rəbb saysız-hesabsız müqəddəs mələkləri ilə gəldi ki, **15** hamını

mühakimə etsin və Allaha qarşı gördükləri allahsız işlər və allahsız günahkarların Özünə

qarşı inadkarcasına dedikləri bütün sözlər üçün məhkum etsin». **16** Bu adamlar deyinərək öz

talelərindən gileyənlər. Onlar öz ehtiraslarına uyğun hərəkət edirlər. Ağızlarından lovğa sözlər çıxır və öz xeyirlərinə görə yaltaqlanırlar. **17**

Amma siz, ey sevimlilər, Rəbbimiz İsa Məsihin həvarılının əvvəlcədən söylədikləri sözləri xatırlayı. **18** Onlar sizə dedilər: «Axır zamanda

öz allahsız ehtiraslarına görə hərəkət edən rişxəndilər ortaya çıxacaq». **19** Bunlar ayrılıq

salan, öz təbiətinə əsir olan, Ruha malik olmayan insanlardır. **20** Siz isə, sevimlilər,

özünüüzü ən müqəddəs olan imanınızın təməli üzərində inkişaf etdirin və Müqəddəs Ruhun idarəsi ilə dua edin. **21** Rəbbimiz İsa Məsihin əbədi həyata aparan mərhəmətini gözləyərək

özünüüzü Allah məhəbbətində qoruyun. (aīonios g166) **22** Şübhə edən adamlara qarşı mərhəmətli olun; **23** başqalarını oddan qaparaq xilas

edin; digərlərinə isə mərhəmət edin. Amma qorxu içində cismin ləkələdiyi paltardan belə, çəkinin. **24** Sizi büdrəməkdən qoruyub Öz izzətli hüzuruna böyük sevinclə nöqsansız çıxarmağa qadir olan **25** Xilaskarımız, yeganə Allahə Rəbbimiz İsa Məsih vasitəsilə əzəldən bəri, indi və əbədi olaraq izzət, əzəmet, qüdrət və səlahiyyət olsun! Amin. (aīon g165)

Vəhy

1 Bu, İsa Məsihin vəhyidir. Allah bunu Ona verdi ki, tezliklə baş verməli hadisələri Öz qullarına aşkar etsin. Məsih də bunu Öz mələyi vasitəsilə qulu Yəhyaya göndərərək bəyan etdi. **2** Yəhya Allahın kəlamı və İsa Məsihin şəhadəti, yəni gördüyü hər şey barədə şəhadət etdi. **3** Nə bəxtiyardır bu peyğəmbərlik sözlərini oxuyan, eşidənlər və orada yazılınlara riayət edənlər! Çünkü vaxt yaxındır. **4** Mən Yəhyadan Asiya vilayətindəki yeddi imanlılar azad edərək **5** bizdən bir padşahlıq təşkil edən və bizi Öz Atası Allah üçün kahinlər təyin edən Şəxsə əbədi olaraq izzət və qüdrət olsun! Amin. (aİōn g165) **6** Budur, O, buludlarla gəlir! Hər göz Onu görəcək, Hətta Onun bədənini deşənlər də Onu görəcək. Yer üzünün bütün tayfaları Onun üçün ah-nalə edəcək. Bəli, belə olacaq. Amin. **8** Var Olan, Var Olmuş və Gəlməli Olan, Külli-İxtiyar Rəbb Allah deyir: «Alfa və Omeqa Mənəm!» **9** Əziyyətə, Allahın Padşahlığına və dözümlə sizinlə isada şərik olan mən - qardaşınız Yəhya Allahın kəlamından ötrü və İsa barədə şəhadət etdiyimə görə Patmos adlanan adada idim. **10** Rəbbin günü Ruhun təsirinə düşdüm. Arxamdan şeypur səsinə bənzər uca bir səsin belə söylədiyini eşitdim: **11** «Gördüyünü bir kitaba yaz və bunu yeddi cəmiyyətə, yəni Efesə, İzmirə, Berqamaya, Tiatiraya, Sarda, Filadelfiyaya və Laodikeyaya göndər». **12** Onda çevrildim ki, mənimlə danışanın kim olduğunu görmüm. Çevrildikdə yeddi qızıl çiraqdan gördüm. **13** Çiraqdanların arasında uzun cübbə geymiş, sinəsinə qızıl qurşaq bağlanmış bəşər oğluna bənzər Biri var idi. **14** Onun başı, saçı yun və qar kimi ağ, gözləri isə odlu alov kimi idi; **15** ayaqları kürədə xalis olan pardاقlanmış tunc kimi idi, səsi də gur suların sədasına bənzəyirdi. **16** O, sağ əlində yeddi ulduz tutmuşdu, ağızından

ikiağızlı iti bir qılınc çıxırdı; Onun üzü tam qüvvəsi ilə parlayan günəşə bənzəyirdi. **17** Mən Onu gördükdə ölü kimi ayaqlarına düşdüm. **18** O isə sağ əlini mənim üstümə qoyub dedi: «Qorxma! Birinci və Sonuncu Olan, **19** Beləliklə, öz gördüklərini, indi və bundan sonra baş verəcək hadisələri yaz. **20** Mənim sağ əlimdə gördüyün yeddi ulduzun və yeddi qızıl çiraqdanın sırrını gəlinçə, yeddi ulduz yeddi cəmiyyətin mələkləri, yeddi çiraqdan da yeddi cəmiyyət deməkdir.

2 Efesdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Yeddi ulduzu sağ əlində Tutan, yeddi qızıl çiraqdanın arasında Gəzən belə deyir: **2** sənin əməllərindən, zəhmətindən, dözməndən və şər adamlara dözmədiyindən xəbərdaram. Həvari olmayıqları halda özlərini həvari adlandıranları sıraqdan keçirdin və onların yalançı olduğunu müəyyən etdin. **3** Sən dözümlü oldun, Mənim adım naminə tab gətirdin və yorulmadın. **4** Amma səndən bir şikayətim var: əvvəlki məhabbatindən əl çəkmisən. **5** Buna görə də haradan yixildığını yadına sal, tövbə et və əvvəl etdiyin işləri gör. Əks təqdirdə, tövbə etməsən, yanına gəlib çiraqdanını yerindən götürəcəyəm. **6** Amma yaxşı ki sən nikolaçların əməllərinə nifrat edirsən; Mən də onlara nifrat edirəm. **7** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Allahın cənnətində olan həyat ağacından yeməyə imkan verəcəyəm. **8** İzmirdə olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Birinci və Sonuncu Olan, ölüb yenidən Dirilən belə deyir: **9** sənin əziyyətindən və yoxsulluğundan xəbərdaram, amma sən zənginsən. Yəhudü olduqlarını iddia edənlərin küfründən də xəbərdaram, amma onlar Yəhudü deyil, Şeytan yiğincədir. **10** Çəkəcəyin əzabdan heç qorxma. Bax iblis aranızdan bəzisini zindana atacaq ki, sıraqdan keçəsiniz. Siz on gün əziyyət çəkəcəksiniz. Ölüm bahasına olsa da, sadiq qal, Mən sənə həyat tacını verəcəyəm. **11** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələn ikinci ölüməndən heç zərər görməyəcək.

12 Berqamada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: səlahiyyət verəcəyəm. **27** “Dəmir əsa ilə onlara İlkiağzlı iti qılınçı Olan belə deyir: **13** gör harada, ağılıq edəcək, Saxsı qablar kimi onları çilik-Şeytanın taxtı olan yerdə yaşıdığını halda çılık edəcək”. **28** Bunu Atamdan necə aldımsa, Mənim adıma bağlı qaldığından xəbərdarəm. eləcə də ona verəcəyəm. Dan ulduzunu da ona Barəmdə sədaqətlə şəhadət edən, aranızda, verəcəyəm. **29** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh Şeytanın yaşıdığı yerdə öldürülən Antipanın cəmiyyətlərə nə deyir.

günlərində belə, Mənə olan imanından imtina etmədin. **14** Amma səndən bir az şikayətim var: aranızda Bilamin təliminə bağlı olanlar var. O, Balaqı öyrətdi ki, İsrail övladlarını büdrədərək bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyə və əxlaqsızlığa azdırısn. **15** Eləcə də sənin içində nikolaçların bu cür təliminə bağlı olanlar var. **16** Buna görə də tövbə et. Yoxsa tezliklə sənin yanına gelib ağızmanдан çıxan qılıncla onlarla döyüşəcəyəm. **17** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. Qalib gələnə Mən gizli saxlanan mənnadan verəcəyəm. Ona bir ağ daş da verəcəyəm ki, üstündə yeni ad yazılıb; bu adı da daşı alandan başqa heç kəs bilmir. **18** Tiatirada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Gözləri odlu alovə, ayaqları da pardaqlanmış tunca bənzəyən Allah Oğlu belə deyir: **19** sənin əməllərindən, məhbəbtindən, imanından, xidmətindən və dözümündən xəbərdarəm; son işlərin də əvvəlkilərdən daha çoxdur. **20** Amma səndən şikayətim var: sən özünü peyğəmbər adlandıran qadın izevelə imkan verirsən ki, Mənim qullarımı əxlaqsızlıq və bütlərə təqdim olunan qurbanların ətini yeməyi öyrədərək onları aldatsın. **21** Mən ona möhlət verdim ki, tövbə etsin, amma əxlaqsızlığından tövbə etmək istəmir. **22** Bax onu xəstəlik yatağına salıram. Onunla zina edənlər birgə etdikləri əməllərdən tövbə etməsələr, onları da böyük əziyyətə düşər edəcəyəm. **23** Onun övladlarını azara salıb öldürəcəyəm. Bütün cəmiyyətlər də biləcək ki, insanın daxilini və ürəyini araşdırın Mənəm və hər birinizi əməllərinizə görə əvəz verəcəyəm. **24** Amma siz Tiatirada olan digərlərinə, yəni bu təlimi qəbul etməyənlərə və Şeytanın dərin sirri adlandırılın şeyləri öyrənməyənlərə deyirəm: üstünüzə başqa bir yük qoymuram; **25** ancəq Mən gəlincəyə qədər özünüzdə olana bağlı qalın. **26** Qalib gələnə və Mənim buyurdugum işlərə sonadək riayət edənə millətlər üzərində

3 Sardda olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Allahın yeddi ruhuna və yeddi ulduza malik Olan belə deyir: sənin əməllərindən xəbərdarəm. Adın var ki, guya dirisən, əslində isə ölüsən. **2** Oyaq ol və sağ qalib ölmək üzrə olan nəyin varsa, onu möhkəmləndir. Çünkü Mən sənin əməllərinin Allahımın önündə kamil olmadığını gördüm. **3** Buna görə də nə aldığımı və nə eşitdiyini yadına sal. Bunlara riayət et və tövbə elə. Əgər oyaq olmasan, bir oğru kimi gələcəyəm və hansı saat sənin üstünə gələcəyimi də bilməyəcəksən. **4** Amma Sardda, sənin yanında öz paltarlarını ləkələməyən bir neçə şəxs də var. Onlar Mənimlə birlikdə ağ paltarda gəzəcəklər, çünkü buna layiqdirler. **5** Qalib gələn hər kəs də ağ paltar geyinəcək. Mən onun adını həyat kitabından əsla silməyəcəyəm, Atamın və Onun mələklərinin önündə adını iqrar edəcəyəm. **6** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyətlərə nə deyir. **7** Filadelfiyada olan cəmiyyətin mələyinə yaz: Müqəddəs və Haqq Olan, Davudun açarının Sahibi, açılığını heç kəs bağlamayan, bağladığını heç kəs açmayan belə deyir: **8** sənin əməllərindən xəbərdarəm. Bax Mən sənin üzünə elə bir qapı açmışam ki, heç kəs onu bağlaya bilməz. Gütün az olduğu halda Mənim sözümə riayət etmişən və Mənim adımdan imtina etməmişən. **9** İndi isə Şeytan yığıncağından olub Yəhudi olmadıqları halda özlərini Yəhudi adlandıran yalançıları məcbur edəcəyəm ki, gəlib sənin ayaqlarına düşsünlər və Mənim səni sevdiyimi bilsinlər. **10** Döziüm göstərərək Mənim sözümə riayət etmişən. Buna görə Mən də səni yer üzündə yaşayınları sinamaq üçün bütün dünyanın üzərinə gələcək sınaq zamanından qoruyub saxlayacağam. **11** Tezliklə gəlirəm. Nəyin varsa, ona bağlı qal ki, heç kəs tacını götürməsin. **12** Qalib gələni Allahımın məbədində sütun qoyacağam və bir daha oranı tərk etməyəcək. Onun üzərinə

Allahımın adını, Allahıma məxsus şəhərin, canlı məxluq var idi. **7** Birinci məxluq aslana, yəni göydən, Allahımın yanından enən yeni ikinci məxluq danaya, üçüncü məxluqun üzü Yeruşəlimin adını və Öz yeni adımı yazacağam. insan üzünə, dördüncü məxluq da uçan qartala **13** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyatlara bənzəyirdi. **8** Bu dörd məxluqdan hər birinin nə deyir. **14** Laodikeyada olan cəmiyyətin altı qanadı var idi; məxluqların hər tərəfi, hətta mələyinə yaz: Amin Olan, sadiq və etibarlı qanadlarının alt tərəfi də gözlərlə örtülmüşdü. Şahid, Allahın yaratdıqlarının Mənşəyi belə Bu məxluqlar gecə-gündüz dayanmadan deyir: deyir: **15** Sənin əməllərindən xəbərdaram. Sən «Var Olmuş, Var Olan və Galməli Olan, Külli-nə soyuqsan, nə də isti. Kaş ki ya soyuq ya da isti olaydın! **16** İndi ki nə isti, nə də soyuq olub ilişqsan, səni ağızımdan qaytaracağam. **17** Çünkü deyirsən: "Varlıyam, zəngin olmuşam və heç nəyə möhtac deyiləm". Amma bilmirsən ki, zəlil, yazılıq, yoxsul, kor və çılpaqsan. **18** Sənə məsləhət görürəm ki, zəngin olmaq üçün Məndən od içində xalis olan qızıl alasan, həmçinin geyinib qeyrətə gal və tövbə et. **20** Bax qapının önündə durub onu döyüram; kim səsimi eşidib qapını açsa, onun yanına galəcəyəm və Mən onunla, o da Mənimlə birgə şam edəcəyik. **21** Qalib gələnə Mənimlə birgə Öz taxtında oturmağa imkan verəcəyəm; Mən də eləcə qalib gəlib Atamlı birgə Onun taxtında oturmuşam. **22** Qulağı olan qoy eşitsin ki, Ruh cəmiyyatlara nə deyir».

4 Bundan sonra gördüm ki, göye açılmış bir qapı var. Əvvəlcə mənimlə danişdığını eşitdiyim, şeypura bənzər səs dedi: «Bura qalx. Bundan sonra baş verməli hadisələri sənə göstərəcəyəm». **2** Elə o an mən Ruhun təsirinə düşdüm. Budur, göydə bir taxt qurulub, taxtda da Biri oturub. **3** Oturanın görünüşü yəşəm və qırmızı əqiq daşına bənzəyirdi. Taxtın ətrafında da görünüşcə zümrüdə bənzəyən göy qurşağı var idi. **4** Taxtin hər tərəfində daha iyirmi dörd taxt var idi və onların üstündə ağ paltar geyimmiş, başında qızıl tac olan iyirmi dörd ağsaqqal oturmuşdu. **5** Taxtdan şimşek, uğultu və göy gurultusu çıxırdı. Taxtin önündə yeddi məşəl yanındı; bunlar Allahın yeddi ruhudur. **6** Taxtin önündə sanki büllura bənzəyən şüsha dəniz var idi. Taxtin ətrafında, hər dörd yanında ölü də, arxası da gözlərlə örtülmüş dörd

İxtiyar Rəbb Allah Müqəddəsdir, müqəddəsdir, müqəddəsdir!» **9** Canlı məxluqlar hər dəfə taxtda Oturana, əbədi Yaşayana izzət və şərəf verib şükür edəndə (**aioñ g165**) **10** iyirmi dörd əbədi Var Olana səcdə edir və taclarını taxtın önünə atıb deyirlər: (**aioñ g165**) **11** «Ey bizim Rəbbimiz və Allahımız! Sən izzət, şərəf və qüdrət almağa layıqsən. Çünkü hər şeyi Sən yaratdır, alasan, gözlərinə sürtüb görmək üçün də göz Hər şey Sənin iradənlə var olub yarandı».

5 Mən taxtda Oturanın sağ əlində bir tumar gördüm ki, onun hər iki tərəfi də yazılmışdır və yeddi möhürlə möhürlənmişdi. **2** Həmçinin gördüm ki, qüdrətli bir məlek uca səslə elan edir: «Tumarın möhürlərini qırmağa və onu açmağa kim layiqdir?» **3** Amma nə göydə, nə yer üzündə, nə də yer altında bir kəs bu tumarı açmağı yaxud onun içində baxmağı bacarmadı. **4** Mən çox ağladım, çünkü tumarı açmağa yaxud onun içində baxmağa layiq olan bir kəs tapılmadı. **5** Onda ağsaqqallardan biri mənə dedi: «Ağlama! Budur, Yəhuda qəbiləsindən olan Aslan, Davudun Kökü qalib gəlib; buna görə də O, tumarı və onun yeddi möhürlünü aça bilir». **6** Gördüm ki, taxtla dörd canlı məxluqun ortasında və ağsaqqalların arasında bir Quzu dayanıb; O sanki kəsilmiş vəziyyətdə idi. Onun yeddi buynuzu və yeddi gözü var idi ki, bunlar da bütün yer üzünə göndərilmiş Allahın yeddi ruhudur. **7** Quzu yaxınlığı taxtda Oturanın sağ əlindən tumarı götürdü. **8** O, tumarı götürdüyü zaman dörd canlı məxluq və iyirmi dörd ağsaqqal Quzunun önündə yerə qapandı. Hər birinin əlində çəng var idi və buxurla dolu qızıl nimçələr tuturdular ki, bunlar müqəddəslərin dualarıdır. **9** Onlar yeni bir nəgmə oxuyaraq deyirdi: «Sən tumarı götürüb Onun möhürlərini qırmağa layıqsən.

Çünkü Sən kəsildin Və hər tayfadan, dildən, kəsilən canları gördüm. **10** Onlar uca səslə xalqdan və millətdən olanları Allah üçün Öz fəryad edirdi: «Ey müqəddəs və haqq olan qanın bahasına satın aldin. **10** Onları Allahımızla Pərvərdigar, nə vaxta kimi mühakimə etməyib birgə Padşahlıq və kahinliyə şərık etdin; Onlar yer üzündə yaşıyanlardan qanımızın qisasını da yer üzünə padşahlıq edəcək». **11** Taxtın, almayacaqsan?» **11** Onda hər birinə ağ xalat canlı məxluqların və ağsaqqalların ətrafında verilib deyildi ki, özləri ilə birgə qulluq edən, saysız-hesabsız mələk gördüm və onların səsini onlar kimi öldürüləcək bacı-qardaşlarının sayı eşitdim. **12** Onlar uca səslə deyirdi: «Kəsilmiş tamam olana qədər bir az vaxt da rahat olsunlar. Quzu Qüdrəti, sərvəti, hikmatı, qüvvəti, Şərəfi, **12** Quzu altıncı möhürü açanda gördüm ki, böyük izzəti və alqısı Almağa layiqdir». **13** Həmçinin bir zələzələ baş verdi. Günəş qıldan toxunan çul mən göydə, yer üzündə, yer altında, dənizdə kimi qaraldı və ayın rəngi bütünlükə qan kimi olan bütün məxluqların və oralardakı bütün oldu. **13** Göydəki ulduzlar da əncir ağacının varlıqların belə dediyini eşitdim: «Taxtda güclü küləkdən sarsılıb kal meyvələrini töküdüyü Oturana və Quzuya əbədi olaraq Alqış, şərəf, kimi yerə töküldü. **14** Götərən tumar izzət və qüdrət olsun!» (**aiən 9165**) **14** Dörd canlı kimi çəkilib getdi. Hər dağ və ada yerindən məxluq da «Amin!» deyirdi. Onda ağsaqqallar yerə qapanıb səcdə etdilər.

6 Mən gördüm ki, Quzu yeddi möhürün birini açdı. Onda dörd canlı məxluqdan birinin göy gurultusuna bənzər səslə «gəl» dediyini eşitdim. **2** Gördüm ki, bir ağ at və onun belində oturan atlının əlində ox-kaman var. Ona bir tac verildi və bir qalib kimi yola çıxdı ki, qələbə qazansın. **3** Quzu ikinci möhürü açanda ikinci canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. **4** Onda ayı - od rəngində bir at ortaya çıxdı. Onun belində oturan atlıya izin verildi ki, yer üzündə sülhü aradan götürürsin və insanlara bir-birini qırdırırsın. Atlıya böyük bir qılınc verildi. **5** Quzu üçüncü möhürü açanda üçüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. Gördüm ki, bir qara at və onun belində oturan atlının əlində tərəzi var. **6** Dörd canlı məxluqun arasından sanki bir səsin belə dediyini eşitdim: «Bir xiniks bugda bir dinara, üç xiniks arpa da bir dinaradır; amma zeytun yağına və şərabə ziyan vurma». **7** Quzu dördüncü möhürü açanda dördüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. **8** Gördüm ki, bir solğun rəngdə at var. Onun belində oturan atlının adı Ölüm idi. Ölülər diyarı da onun arınca gedirdi. Onlara yer üzünün dörrdə biri üzərində salahiyyət verildi ki, qılınc, achıq, azar və yer üzündəki vəhşi heyvanlarla insanları qırısınlar. (**Hadəs 986**) **9** Quzu beşinci möhürü açanda qurbangahın altında Yusif qəbiləsindən 12 000 nəfər; Binyamin Allahın kələməsına və etdikləri şəhadətə görə

12 Quzu altıncı möhürü açanda gördüm ki, böyük izzəti və alqısı Almağa layiqdir». **13** Həmçinin bir zələzələ baş verdi. Günəş qıldan toxunan çul mən göydə, yer üzündə, yer altında, dənizdə kimi qaraldı və ayın rəngi bütünlükə qan kimi olan bütün məxluqların və oralardakı bütün oldu. **13** Göydəki ulduzlar da əncir ağacının varlıqların belə dediyini eşitdim: «Taxtda güclü küləkdən sarsılıb kal meyvələrini töküdüyü Oturana və Quzuya əbədi olaraq Alqış, şərəf, kimi yerə töküldü. **14** Götərən tumar izzət və qüdrət olsun!» (**aiən 9165**) **14** Dörd canlı kimi çəkilib getdi. Hər dağ və ada yerindən tərpəndi. **15** Onda yer üzünün padşahları, böyük adamlar, sərkərdələr, varlılar, güclülər, hər qul və azad adam mağaralarda və dağlardakı qayalar arasında gizlənib **16** dağlara və qayalara dedilər: «Üstümüzə qopub düşün və bizi taxtda Oturanın üzündən, Quzunun qəzəbindən gizlədin. **17** Çünkü qəzeblərinin böyük günü gəlib çatdı və ona qarşı kim dura bilər?»

7 Bundan sonra mən yer üzünün dörd künçündə dayanan dörd mələk gördüm. Onlar yer üzünün dörd küləyini tutmuşdular ki, nə quru, nə dəniz və nə də bir ağac üstünə sülhü aradan götürürsin və yel əssin. **2** Gündoğan tərəfdən qalxan başqa qırdırırsın. Atlıya böyük bir qılınc verildi. **5** Quzu bir mələk də gördüm ki, var olan Allahın üçüncü möhürü açanda üçüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. Gördüm ki, bir qara at və onun belində oturan atlının əlində tərəzi var. **6** Dörd canlı məxluqun arasından sanki bir səsin belə dediyini eşitdim: «Bir xiniks bugda ziyan vurmaq izni verilmiş dörd mələyi və onun belində oturan atlının əlində tərəzi var. **7** Quzu dördüncü möhürü açanda dördüncü canlı məxluqun «gəl» dediyini eşitdim. **8** Gördüm ki, bir solğun rəngdə at var. Onun belində oturan atlının adı Ölüm idi. Ölülər diyarı da onun arınca gedirdi. Onlara yer üzünün dörrdə biri üzərində salahiyyət verildi ki, qılınc, achıq, azar və yer üzündəki vəhşi heyvanlarla insanları qırısınlar. (**Hadəs 986**) **9** Quzu beşinci möhürü açanda qurbangahın altında Yusif qəbiləsindən 12 000 nəfər; Binyamin Allahın kələməsına və etdikləri şəhadətə görə

qabiləsindən 12 000 möhürlənmiş nəfər. 9 üzünə yağıdırıldı. Yer üzünün üçdə biri, ağacların Bundan sonra mən gördüm ki, hər millətdən, hər üçdə biri və bütün yaşlı otlar yandırıldı. 8 İkinci tayfadan, hər xalqdan və hər dildən olan, heç mələk şeypurunu çaldı. Onda sanki böyük bir kəsin saya bilməyəcəyi böyük bir kütlə taxtin dağ odla yanaraq dənizin içini atıldı. Dənizin və Quzunun önündə dayanıb. Onlar ağ xalat üçdə biri qana döndü. 9 Dənizdə olan canlı geyinib, əllərində xurma budaqları tutublar. 10 məxluqların üçdə biri öldü. Gəmilərin də üçdə Uca səslə nida edirdilər: «Xilas taxtda oturan biri məhv oldu. 10 Üçüncü mələk şeypurunu Allahımıza və Quzuya məxsusdur!» 11 Bütün çaldı. Onda göydən məşəl kimi yanmış böyük mələklər də taxtin, aqsaqqalların və dörd bir ulduz enib çayların üçdə birinin və su canlı məxluquñ ətrafında dayanmışdı. Onlar qaynaqlarının üstünü düşdü. 11 O ulduzun adına taxtin önündə üzüsta yerə qapanaraq Allaha «Yovşan» deyilir. Suların üçdə biri yovşana səcdə edib dedilər: 12 «Amin! Allahımıza əbədi döndü. Çoxlu adam sularдан öldü, cünki sular olaraq Alqış, izzət, hikmət, şükür, şəraf, Qüdrət acı olmuşdu. 12 Dördüncü mələk şeypurunu və qüvvət olsun! Amin!» (aiən g165) 13 Bu çaldı. Onda günəşin, ayın və ulduzların üçdə biri arada aqsaqqallardan biri məndən soruşdu: vuruldu; buna görə də onların üçdə biri qaraldo. «Ağ xalat geyinmiş bu şəxslər kimdir və Gündüzün üçdə biri, gecənin də elə o qədəri haradan gəliblər?» 14 Ona dedim: «Ağa, bunu işıqsız qaldı. 13 Onda göyün ortasında uçan bir sən bilərsən». O mənə dedi: «Bunlar böyük qartal gördüm və onun uca səslə belə dediyini aziyyətdən keçib gələnlərdir. Onlar öz xalatlarnı eşitdim: «Şeypurlarını çalacaq o biri üç mələyin yuyub Quzunun qanı ilə ağartdilar. 15 Buna şeypur səslərindən yer üzündə yaşıyanların görə də Onlar Allahın taxtının önündədir, Gecə- vay, vay, vay halına!»

gündüz məbədində Ona ibadət edirlər. Taxtda Oturan da Onların üzərində məskən salacaq. 16 Onlar bir daha nə ac, Nə də susuz qalacaq, Günəş və qızmar isti Onları vurmayaçaq. 17 Çünkü taxtin ortasında olan Quzu Onların Çobanı olacaq, Onları həyat suyunun qaynaqlarına aparacaq, Allah onların bütün göz yaşlarını siləcək».

9 Beşinci mələk şeypurunu çaldı. Onda mən göydən yerə düşmüş bir ulduz gördüm. Dibsiz dərinliyə enən quyunun açarı ona verildi. (Abysos g12) 2 O, dibsiz dərinliyə enən quyunu açdı və quyudan iri bir kürənin tüstüsüne bənzər tüstü çıxdı. Günəş və hava quyudan çıxan tüstüdən qaraldo. (Abysos g12) 3 Tüstünün içindən ver iżiżına çavirkalar çıxdı və onlara

8 Quzu yeddinci möhürü açında göydə yer üzündəki əqrəblərin gücü qədər güc təxminən yarım saat sükut yarandı. **2** verildi. **4** Onlara deyildi ki, yer üzündəki otlara, Onda mən Allahın önünde dayanan yeddi heç bir yaşıllığa, heç bir ağaca deyil, yalnız mələyi gördüm. Onlara yeddi şeypur verildi. **3** alınlarda Allahın möhürü olmayan insanlara Başqa bir mələk də gəlib qurbangahın önünde zərər vursunlar. **5** Onlara izin verildi ki, insanları durdu. Onun əlində qızıl buxurdan var idi **6** öldürmədən onlara beş ay işgəncə versinlər. və ona çoxlu buxur verildi ki, bunu bütün Onların verdiyi işgəncə əqrəbin insanı sancıdığı müqəddəslərin duaları ilə birləşə taxtın önünde zaman olan işgəncəyə bənzəyir. **6** O günlərdə olan qızıl qurbangahın üstündə təqdim etsin. insanlar ölüm axtaracaq, amma tapmayacaqlar. **4** Buxurun tüstüsü müqəddəslərin duaları ilə Özlərinə ölüm arzulayacaqlar, amma ölüm birləşə mələyin əlindən Allahın öünüə yüksəldi. **5** onlardan qaçacaq. **7** Çeyirtkələrin görünüşü Onda mələk buxurdan götürüb qurbangahdakı döyüşə hazırlanan atlara bənzəyirdi. Başlarında odla doldurdu və onu yer üzünə atdı. Gök sanki qızıl tac var idi, üzləri də insan üzü kimi gurultusu, uğultu, şimşek və zəlzələ baş verdi. **6** idı. **8** Onların qadınlarda olan kimi saçları var idi, Yeddi şeypuru olan yeddi mələk onları çalmağa döşləri də aslan döşləri kimi idi. **9** Döş zirehləri hazırlaşdı. **7** Birinci mələk şeypurunu çaldı. dəmir zirehlər kimi idi. Qanadlarının səsi döyüşə Onda qanla qarışq dolu və od əmələ gəlib yer qaçan çoxlu sayıda arabalarla atların səsinə

221

Vəhy

bənzəyirdi. **10** Onların əqrəb kimi quyuqları var idi. Quyuqlarında elə gücləri var idi ki, insanlara beş ay zərər verə bilərdilər. **11** Dibszə dərinliyin mələyi onların üzərində padşahlıq edirdi; onun adı ibranica «Avaddon», yunanca «Apollion» idi. (*Abyssos g12*) **12** Birinci bəla ötüb keçdi. Budur, ondan sonra daha iki bəla gəlir. **13** Altıncı mələk şeypuru çalıdı. Onda mən Allahın önündəki qızıl qurbangahın eşitdim. **14** Bu dedi: «Get, dənizdə və quruda dayanan mələyin səs şeypuru olan altıncı mələyə deyirdi: «Böyük əlindəki açılmış kiçik tumarı götür». **9** Mən Fərat çayının kənarında bağlanan dörd mələyi də mələyin yanına gedib ona dedim ki, kiçik burax». **15** Həmin o saat, o gün, o ay və o il üçün tumarı mənə versin. O mənə dedi: «Onu götür, hazırlanmış dörd mələk buraxıldı ki, insanların üçdə birini öldürsün. **16** Atlı qoşunların sayı iki şirin olacaq». **10** Mən tumarı mələyin əlindən yüz milyon idi; mən onların sayını eşitdim. **17** götürüb yedim. O, ağızında bal kimi şirin idi, Mən görüntüsət atları və onların belində oturan atları bu cür gördüm: onların od, tünd göy və düzəltidikləri şeylərdən dönüb tövbə etmədilər. Cinlərə və görməyə, eşitməyə, yeriməyə qadir olmayan qızıl, gümüş, tunc, daş, taxta bütülərə səcdə etməkdən əl çəkmədilər. **21** Həmçinin onlar nə qatılıklarından, nə sehrbazlıqlarından, nə əxlaqsızlıqlarından, nə də oğurluqlarından tövbə etdilər.

tüstü və kükürd çıxırdı. **18** Bu üç bələdan, yəni onların ağızından çıxan od, tüstü və kükürdən insanların üçdə biri həlak oldu. **19** Çünkü atların gücü onların ağızında və quyuğundadır. Onların quyuğu başı olan ilana oxşayır və atlar bu başlarla da zərər vururlar. **20** Bu bələlərdən həlak olmayıb sağ qalan adamlar öz əlləri ilə düzəltidikləri şeylərdən dönüb tövbə etmədilər. **6** Onların göyü bağlamaga ixtiyarı var ki, gördüm. O, buluda bürünmüştü və başının üstündə göy qurşağı var idi. Üzü günəşə, ayaqları da od sütununa bənzəyirdi. **2** Əlində və yer üzüne istədikləri qədər hər bəla açılmış kiçik bir tumar var idi. O, sağ ayağını dənizin üstünə, sol ayağını isə quruya qoydu. **3** Aslan nərəltisənə bənzər uca səslə nida etdi. O nida edəndə yeddi göy gurultusu öz səsi ilə danişdi. **4** Yeddi göy gurultusu danişdiyi zaman mən yazmağa hazırlaşdım ki, göydən danişan bir səs eşitdim: «Yeddi göy gurultusunun

Onda dənizdə və quruda dayandığını gördüğüm mələk sağ əlini göyə tərəf qaldırıb **6** əbədi Var Olanın, göyü və oradakları, yeri və oradakları, dənizi və oradakları Yaradanın adına and içərək dedi: «Daha möhlət verilməyəcək, (*aion g165*) **7** amma yeddinci mələyin şeypur çalacağı günlər Allahın sirlə niyyəti, qulları olan peyğəmbərlərə afdığı kimi tam yerinə yetəcək». **8** Göydən afdığı kimi tam yerinə yetəcək». **9** Göydən Onda mən Allahın önündəki qızıl qurbangahın eşitdim səs yenə də mənimlə danişib belə dörd buynuzundan gələn bir səs eşitdim. **14** Bu dedi: «Get, dənizdə və quruda dayanan mələyin səs şeypuru olan altıncı mələyə deyirdi: «Get, dənizdə və quruda dayanan mələyin səs şeypuru olan altıncı mələyə deyirdi: «Böyük əlindəki açılmış kiçik tumarı götür». **9** Mən Fərat çayının kənarında bağlanan dörd mələyi də mələyin yanına gedib ona dedim ki, kiçik burax». **15** Həmin o saat, o gün, o ay və o il üçün tumarı mənə versin. O mənə dedi: «Onu götür, hazırlanmış dörd mələk buraxıldı ki, insanların üçdə birini öldürsün. **16** Atlı qoşunların sayı iki şirin olacaq». **10** Mən tumarı mələyin əlindən yüz milyon idi; mən onların sayını eşitdim. **17** götürüb yedim. O, ağızında bal kimi şirin idi, Mən görüntüsət atları və onların belində oturan atları bu cür gördüm: onların od, tünd göy və düzəltidikləri şeylərdən dönüb tövbə etmədilər. Cinlərə və görməyə, eşitməyə, yeriməyə qadir olmayan qızıl, gümüş, tunc, daş, taxta bütülərə səcdə etməkdən əl çəkmədilər. **21** Həmçinin onlar nə qatılıklarından, nə sehrbazlıqlarından, nə əxlaqsızlıqlarından, nə də oğurluqlarından tövbə etdilər.

11 Mənə əsaya oxşayan bir qamış verildi və mənə deyildi: «Qalx Allahın məbədini, qurbangahı ölç və orada səcdə edənləri say. **2** Amma məbədin bayır həyatını nəzərə alma və oranı ölçmə. Çünkü ora başqa millətlərə verildi və onlar müqaddəs şəhəri qırx iki ay tapdaq edəcək. **3** Öz iki şahidimi göndərəcəyəm ki, ələ bürünərək həmin min iki yüz alıtmış gün ərzində peyğəmbərlik etsinlər». **4** Bunlar yer üzünün Sahibinin önündə dayanan iki zeytun ağacı və iki çıraqdır. **5** Əgər kimse onlara zərər vurmaq istəsə, ağızlarından od çıxıb düşmənlərini yandırıb-yaxır. Beləcə onlara zərər vurmaq istəyən hər kəs bu cür öldürülməlidir.

10 Mən göydən enən başqa bir güclü mələyi gördüm. O, buluda bürünmüştü və başının peyğəmbərlik etdikləri günlər yağış yağmasına. üstündə göy qurşağı var idi. Üzü günəşə, Həmçinin onların suları qana döndərməyə ayaqları da od sütununa bənzəyirdi. **2** Əlində və yer üzüne istədikləri qədər hər bəla açılmış kiçik bir tumar var idi. O, sağ ayağını gətirməyə ixtiyarı var. **7** Onlar öz şəhadətlərini bitirdikdən sonra dibszə dərinlikdən çıxan vəhşi heyvan onlarla döyüşəcək və onları məglub edib öldürəcək. (*Abyssos g12*) **8** Cəsədləri onların Rəbbinin də çarmixa çakıldıyi böyük şəhərin baş mən yazmağa hazırlaşdım ki, göydən danişan kükəsinə səriləcək; həmin şəhər rəmzi olaraq bir səs eşitdim: «Yeddi göy gurultusunun Sodom və Misir adlanır. **9** Müxtəlif xalqlardan, söylədiklərini möhürü saxla, onları yazma». **5** tayfalardan, dillərdən və millətlərdən olan

adamlar üç gün yarım onların casədinə baxacaq doğan kimi onun uşağıını udsun. 5 Qadın bir və qəbirə qoyulmasına yol verməyəcəklər. 10 oğlan uşağı doğdu ki, «dəmir əsa ilə bütün Yer üzündə yaşayanlar onların bu halına sevinib millətlərə ağılıq edəcək». Bu uşaq Allahın və bayram edəcək və bir-birlərinə hədiyyələr Onun taxtının yanına qapılıb götürüldü. 6 göndərəcək. Çünkü bu iki peyğəmbər yer üzündə Qadınsa çölə qaçıdı. Orada onun min iki yüz yaşayanlara iztirab vermişdi. 11 Lakin həmin üç altmış gün bəslənməsi üçün Allah tərəfindən gün yarım bitəndə Allahdan gələn həyat nəfəsi hazırlanmış yeri var. 7 Göydə döyüş oldu. Mikael onların içində girdi və onlar ayağa qalxdı. Onda və onun mələkləri əjdaha ilə döyüşdü. Əjdaha onları görənlərin canına böyük qorxu düşdü. 12 və onun mələkləri də onlara döyüşdü, 8 amma O iki peyğəmbər göydən onlara «Bura qalxin!» gücləri çatmadı. Göydə artıq onlara yer qalmadı. deyən uca bir səs eşitdilər və buludun içində 9 O böyük əjdaha – iblis və Şeytan deyilən, göyə qalxdılar. Düşmənləri də onlara baxdı. 13 bütün dünyani aldadən qədim ilan yer üzünə O saat böyük bir zəlzələ baş verdi və şəhərin atıldı, mələkləri də onunla birgə atıldı. 10 Mən onda biri dağıldı. Zəlzələdə yeddi min nəfər göydə uca bir səsin belə dediyini eşitdim: «İndi həlak oldu, qalanları isə qorxuya düşüb göydəki Allahımızın xilası, gücü, Padşahlığı və Onun Allahu izzətləndirdilər. 14 İkinci bəla ölübü keçdi. Məsihinin hakimiyəti həyata keçdi. Çünkü bacı-Budur, tezliklə üçüncü bəla gəlir. 15 Yeddinci mələk şeypurunu çaldı. Göydə belə deyən uca səsler eşidildi: «Rəbbimiz və Onun Məsihi qardaşlarımıza Allahımızın önündə Gecə-gündüz Dünyə üzərində Padşahlıq sahib oldu! O əbədi təqsirləndirən ittihadçı kənara atıldı. 11 Onlar olaraq padşahlıq edəcək!» (aiən 9:165) 16 Onda da Öz canlarını sevmədilər. 12 Buna görə də, ey Allahın önündə öz taxtlarında oturan iyirmi dörd ağsaqqal üzüsta yerə qapanıb Allaha səcdə edərək 17 dedi: «Ey Var Olan, Var Olmuş Külli- Qurunun və dənizinsə vay halına! Çünkü iblis edərək 17 dedi: «Ey Var Olan, Var Olmuş Külli- büyük hiddətlə yanınıza endi, Bilir ki, onun İxtiyar Rəbb Allah, Sənə şükür edirik! Çünkü Öz az vaxtı qalib». 13 Əjdaha yer üzünə atıldığını böyük qüdrətini alıb Padşahlıq taxtına çıxdın. görəndə oğlan uşağı doğan qadının ardınca 18 Millətlər qəzəbləndi, Sənin də qəzəbinin vaxtı düşdü. 14 Amma qadına böyük qartalın iki gəldi. Ölüləri mühakimə etmək, Sənin qulların qanadı verildi ki, çölə – öz yerinə uşsun və olan Peyğəmbərlərə, müqəddəslərə, Sənin orada, ilandan kənardə bir vaxt, vaxtlar və adından qorxanlara, Kiçiklərə və böyüklərə yarıvaxt ərzində bəslənsin. 15 İlan qadının mükafat vermək, Yer üzünü məhv edənləri ardınca ağızından sel kimi su püskürdü ki, Məhv etmək vaxtı çatdı». 19 Allahın göydəki sel onu aparsın. 16 Lakin quru qadına kömək məbədi açıldı və Onun əhd sandığı orada zahir oldu. Onda şimşək, uğultu, göy gurultusu, püskürdüyü seli içib qurtardı. 17 Onda əjdaha zəlzələ və güclü dolu gəldi.

12 Göydə böyük bir əlamət zahir oldu: günüşinə geyinmiş, ayaqları altında ay və başında on iki ulduzlu tac olan bir qadın göründü. 20 hamilə idi və doğmaq üzrə idi, ağrı və iztirab çəkərək qışkırdı. 3 Göydə aynina geyinmiş, ayaqları altında ay və başında on iki ulduzlu tac olan bir qadın göründü. 20 hamilə idi və doğmaq üzrə idi, ağrı və iztirab çəkərək qışkırdı. 3 Göydə

başlı bir vəhşi heyvan gördüm. Onun başqa bir əlamət zahir oldu: yeddi başlı, on buynuzlarının üstündə on kiçik tac var buynuzlu, başlarının üstündə də yeddi kiçik tac idi, başlarının üzərində isə küfr olan adalar olan böyük və od rəngində əjdaha göründü. yazılımıdı. 2 Gördüyüm vəhşi heyvan bəbirə 4 Onun quyruğu göy ulduzlarının üçdə birini oxşayırıdı. Onun ayaqları ayı ayaqları kimi, süpürüb yer üzünə atdı. Əjdaha doğmağa ağızı da aslan ağızı kimi idi. Əjdaha ona öz hazırlaşan qadının önündə dayandı ki, qadın gücünü, taxtını və böyük səlahiyyət verdi. 3

Vəhşi heyvanın başlarından biri sanki ölümcül verilmir. **18** Bu işdə müdrik olmaq lazımdır. yaralanmışdı, ancaq o, ölümcül yarasından Kimin ağılı var, qoy bu vəhşi heyvana məxsus sağaldı. Bütün yer üzü heyrət içində vəhşi sayı hesablaşın, çünki bu bir insanın sayıdır. heyvanın ardınca getdi. **4** Əjdahaya səcdə Onun sayı altı yüz altmış altıdır.

etdirilər, çünki vəhşi heyvana səlahiyyət verən o idi. Həmçinin vəhşi heyvana səcdə edib dedilər: «Kim bu vəhşi heyvana tay olar və onunla döyüşə bilər?» **5** Vəhşi heyvana lovğa və küfr danişan bir ağız da verildi. Həm də ona səlahiyyətini qırx iki ay icra etmək izni verildi. **6** O, ağızını açdı ki, Allaha küfr etsin, Onun adına, həmçinin məskənə, yəni göydə məskən salanlara küfr söyləsin. **7** Ona izin verildi ki, müqəddəslərlə döyüşüb onlara qalib gəlsin. Həmçinin ona bütün tayfalar, xalqlar, dillər və millətlər üzərində səlahiyyət verildi. **8** Kəsilmiş Quzunun həyat kitabına dünya yaranandan bəri adı yazılınlardan savayı, yer üzündə yaşayınların hamısı ona səcdə edəcək. **9** Kimin qulağı var, qoy eñitsin. **10** Kim əsir olmalıdırsa, əsirləy gedir, Kim qılıncla öldürülməlidirsə, Qılıncla öldürülür. Gərək müqəddəslərin dözümü və imanı olsun. **11** Mən yerdən çıxan başqa bir vəhşi heyvan da gördüm. Onun quzu buynuzuna oxşayan iki buynuzu var idi, amma əjdaha kimi danişirdi. **12** O, birinci vəhşi heyvanın bütün səlahiyyətini onun önündə icra edir, yer üzünü və orada yaşayanları ölümcül yarasından sağalan həmin vəhşi heyvana səcdə etməyə məcbur edir. **13** İkinci vəhşi heyvan böyük əlamətlər göstərir, hətta insanların önündə göydən yerə od yağıdır. **14** Birinci vəhşi heyvanın önündə göstərilməsinə izin verilmiş əlamətlərlə yer üzündə yaşayanları aldadaraq onlara deyir ki, qılıncla yaralanan, amma sağ qalan həmin vəhşi heyvanın surətini yaratsınlar. **15** Ona həmin vəhşi heyvanın surətinə nəfəs vermək qüdrəti verildi ki, bu surət də danışın və ona səcdə etməyən hər kəsin öldürülməsini əmr etsin. **16** İkinci vəhşi heyvan hamını – böyükləri və kiçikləri, varlıları və yoxsulları, azadları və qulları məcbur edir ki, sağ əlləri yaxud əlini damğalansın. **17** Beləcə bu damğanı, yəni həmin vəhşi heyvanın adını ya da adını təmsil edən sayı daşımayan bir kəsə alıb-satmağa icazə

14 Mən gördüm ki, Quzu Sion dağında durub. Onunla birlikdə 144 000 nəfər var idi. Onların alnında Quzunun adı və Onun Atasının adı yazılmışdı. **2** Mən göydən gur suların sədasına və güclü göy gurultusuna bənzər bir səs eşitdim. Eşitdiyim səs çəng çalanların çənglərinin səsi kimi idi. **3** Onlar taxtın, dörd canlı məxluqun və ağsaqqalların önündə yeni bir nəgmə oxuyurlar. Yer üzündən satın alınmış bu 144 000 nəfərdən başqa heç kəs bu nəgməni öyrənə bilmədi. **4** Bunlar özlərini qadınlarla ləkələməmiş şəxslərdir, çünki bakirdırlar. Quzu hara getsə, onlar da Onun ardınca gedir. Onlar Allah və Quzu üçün nübar olaraq insanlar arasından satın alındı. **5** Ağızlarından heç vaxt yalan çıxmayıb, onlar ləkəsizdir. **6** Mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm. O, yer üzündə yaşayanlara – hər millətə, hər tayfaya, hər dilə və hər xalqa yaymaq üçün əbədi bir Müjdə gətirirdi. (aiōnios g166) **7** Mələk uca səslə deyirdi: «Allahdan qorxun, Ona izzət verin! Çünki Onun mühakimə edəcəyi vaxt geldi. Göyü, yeri, dənizi və su qaynaqlarını Yaradana səcdə edin!» **8** İkinci mələk də onun ardınca gələrək deyirdi: «Dağıldı, böyük Babil dağdı! O, əxlaqsızlığının coşğun şərabını bütün millətlərə içirtmişdi». **9** Bunların ardınca üçüncü bir mələk də gələrək uca səslə deyirdi: «Kim vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib öz əlinin yaxud əlinin damğalanmasını qəbul edərsə, **10** o da Allahın qəzəb kasasına qarışıqsız tökülmüş coşğun şərabından içəcək. Belələrinə müqəddəs mələklərin və Quzunun önündə od və kükürdlə işgəncə veriləcək. **11** Onlara verilən işgəncənin tüstüsü əbədi olaraq qalxacaq. Vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə edib adına aid damğanı qəbul edənlər gecə-gündüz rahatlıq tapmayıacaq». (aiōn g165) **12** Allahın əmrlərinə riayət edən və İsaya imanına sadiq qalan müqəddəslərin gərək dözümü olsun. **13** Onda göydən belə deyən bir səs eşitdim: «Yaz:

bundan sonra Rəbdə ölenlər nə bəxtiyardır!» dörd canlı məxluqdan biri yeddi mələyə əbədi Ruh deyir: «Bəli, onlar zəhmətlərindən ayrılib var olan Allahın hiddəti ilə dolu yeddi qızıl rahatlıq tapacaqlar, çünkü əməllərinin nəticəsi nimçə verdi. (aiən g165) 8 Məbəd Allahın izzət və onların ardınca gedir». 14 Mən gördüm ki, qüdrətinə görə tüstü ilə doldu. Beləcə yeddi ağ bir bulud var və buludun üstündə bəşər mələyin gətirdiyi yeddi bəla tamam olana qədər oğluna bənzər Biri oturub. Onun başında qızıl heç kəs məbədə girə bilmədi.

tac və əlində iti oraq var idi. 15 Başqa bir mələk də məbəddən çıxıb buludun üstündə Oturana uca səslə dedi: «Orağını işə sal və biç. Çünkü yer üzündəki əkin yetişdiyi üçün biçin zamanı gəldi». 16 Onda buludun üstündə Oturan Öz orağını yer üzüna saldı və yer üzü biçildi. 17 Başqa bir mələk də göydəki məbəddən çıxdı. Onun əlində də iti oraq var idi. 18 Od işinə məsul olan başqa bir mələk də qurbangahdan çıxıb iti orağı olan mələyə uca səslə nida etdi: «iti orağını işə sal və yer üzündəki üzüm tənəyindən salxımları kəs yiğ, çünkü üzümləri yetişib». 19 Mələk orağını yer üzüna salaraq yerdəki üzüm tənəyindən üzümləri kəsib yiğdi və Allah hiddətinin böyük üzümsixanına atdı. 20 Üzümlər şəhərdən kənardə olan üzümsixanda tapdalındı. Üzümsixandan qan çıxdı və at yüyənlərinə qədər qalxaraq 1600 stadiyə bərabər məsafəyə axdi.

15 Mən göydə başqa bir böyük və heyrətli əlamət - yeddi bələni gətirən yeddi mələk gördüm. Bunlar son bələlərdir, çünkü Allahın hiddəti bunlarla tamamlanırdı. 2 Sanki odla qarışq şüsdən olan bir dəniz gördüm. Vəhşi heyvana, onun surətinə və adına aid saya qalib gelənlər əllərində Allahın verdiyi çənglərlə şüşə qarsalamaq gücü verildi. 9 Adamları qızmar Musanın nəgməsini və Quzunun nəgməsini iztirabdan dillərini dişlərinə sıxıdilar 11 və öz oxuyaraq deyir: «Ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, onun padşahlığını qaranlıq bürüdü. Adamlar Bütün millətlər gəlib Sənin önündə səcdə əjdahanın ağızından, vəhşi heyvanın ağızından edəcək, çünkü Sənin ədalətli hökmərin aşkar və yalançı peygəmbərin ağızından qurbanğa oldu». 5 Bundan sonra gördüm ki, göydəki bənzər üç natəmiz ruh çıxır. 14 Bunlar əlamətlər məbəd, yəni Şəhadət çadırı açıldı 6 və yeddi göstərən cin ruhlarıdır və bütün dünyadan bələni gətirən yeddi mələk məbəddən çıxdı. padşahlarının yanına gedirlər ki, onları Külli- Onlar təmiz və parlaq kətan paltar geyinmiş, İxtiyar Allahın böyük günündə baş verəcək sinələrinə qızıl qurşاقlar bağlamışdı. 7 Onda döyüşə toplasınlar. 15 Rəbb deyir: «Budur,

16 Mən məbəddən yeddi mələyə «gedin, Allahın hiddətinin yeddi nimçəsini yer üzünə boşaldın» deyən uca bir səs eşitdim.

2 Birinci mələk gedib öz nimçəsini quruya boşaltdı və vəhşi heyvanın damgasını daşıyan, onun surətinə səcdə edən adamlarda pis və ağrılı yaralar əmələ gəldi. 3 ikinci mələk öz nimçəsini dənizə boşaltdı və dəniz ölüünün qanına bənzər qatı qana döndü, dənizdə olan bütün canlı varlıqlar məhv oldu. 4 Üçüncü mələk öz nimçəsini çaylara və su qaynaqlarına boşaltdı və onlar qana döndü. 5 Onda mən sular mələyinin belə dediyini eşitdim: «Ey Var Olan, Var Olmuş, Müqəddəs Olan, Sən ədalətlisən ki, belə hökm çıxardın. 6 Çünkü müqəddəslərin və peygəmbərlərin qanını tökdülər. Sən də onlara içmək üçün qan verdin. Onlar buna layiqdir». 7 Qurbangahdan gələn bir səs də eşitdim: «Bəli, ey Külli-İxtiyar Rəbb Allah, Sənin hökmərin həqiqi və ədalətlidir». 8 Dördüncü mələk öz nimçəsini günəşə boşaltdı və ona adamları odla isti qarsaladı və onlar bu bələləri idarə edən Allahın adına küfr etdilər, lakin tövbə edib onu izzətləndirmədilər. 10 Beşinci mələk öz gelənlər əllərində Allahın verdiyi çənglərlə şüşə nimçəsini vəhşi heyvanın taxtına boşaltdı və dəninizin üstündə durub. 3 Onlar Allahın qulu onun padşahlığını qaranlıq bürüdü. Adamlar iztirabdan dillərini dişlərinə sıxıdilar 11 və öz əldən qarışq şüsdən olan bir dəniz gördüm. Vəhşi heyvanın ağızından, vəhşi heyvanın ağızından edəcək, çünkü Sənin ədalətli hökmərin aşkar və yalançı peygəmbərin ağızından qurbanğa oldu». 5 Bundan sonra gördüm ki, göydəki bənzər üç natəmiz ruh çıxır. 14 Bunlar əlamətlər məbəd, yəni Şəhadət çadırı açıldı 6 və yeddi göstərən cin ruhlarıdır və bütün dünyadan bələni gətirən yeddi mələk məbəddən çıxdı. padşahlarının yanına gedirlər ki, onları Külli-

oğu kimi gəlirəm; oyaq qalan, çıldaq gəzərək
ayibin göstərməmək üçün paltarlarını əynində
saxlayan kəs nə bəxtiyardır!» **16** Bu ruhlar
padşahları ibranicə Har-Magedon adlanan yerə
topladi. **17** Yeddinci məlek öz nimçəsini havaya
boşaltdı və məbəddəkəi taxtdan «Tamam oldu!»
deyən uca bir səs gəldi. **18** Onda şimşək, və
ugultu, göy gurultusu və böyük bir zəlzələ zaman var olmuş, indi isə yox olan vəhşi heyvan
baş verdi. Zəlzələ elə güclü idi ki, insanın da səkkizinci padşahdır. O, yeddi padşahdan
yer üzündə yaşamağa başladığı dövrdən bəri biridir və həlaka gedir. **12** Gördüyün on buyuz
bundan böyüyü olmamışdı. **19** Böyük şəhər üç hələ padşahlıq etməyən on padşahdır. Onlar
yərə bölündü və millətlərin şəhərləri dağıldı. vəhşi heyvanla birgə səlahiyyəti elə alıb bir
Allah tərəfindən böyük Babil yada salındı ki, saat padşahlıq edəcəklər. **13** Onların vahid bir
Allahın siddətli qızəb şərabı ilə dolu kasa ona niyyəti var, öz qüdrət və səlahiyyətlərini vəhşi
verilsin. **20** Bütün adalar aradan qalxdı və dağlar heyyvana təhvıl verəcəklər. **14** Onlar Quzu ilə
yox oldu. **21** Göydən adamların üstünə hərəsinin döyüşəcəklər, lakin Quzu onlara qalib gələcək.
çəkisi bir talant olan böyük dolu dənələri yağdı. Çünkü O, ağaların Ağası, padşahların Padşahıdır
Adamlar dolu bəlasına görə Allaha küfr etdilər, və Onunla birgə olanlar da çağırılmış, seçilmiş
çünki bu bəla çox siddətli idi.

17 Yeddi nimçəsi olan yeddi mələkdən biri
galib mənimlə danişdi və dedi: «Gəl, çoxlu
suların üzərində oturmuş bədnəm fahişə barədə
çıxacaq hökmü sənən göstərim. **2** Yer üzünün
padşahları onunla əxlaqsızlıq etdilər və yer
üzündə yaşayanlar onun əxlaqsızlıq şərabından
sərxoş oldular». **3** O məni Ruhda çöle apardı.
Orada mən gördüm ki, bir qadın yeddi başlı, on
buyuzlu və üstündə başdan-başa küfr adları
yazılan al rəngli bir vəhşi heyvanın belində
oturub. **4** Qadın tünd qırmızı və al rəngli
paltar geyinmiş, qızıl, qiymətli daş və mirvari
ilə bəzənmişdi. Onun əlində iyrənc şeylər və
öz əxlaqsızlığının çirkəbi ilə dolu qızıl kasa
var idi. **5** Alnında isə bu sırlı ad yazılmışdı:
«Yer üzünün fahişələrinin və iyrənciklərinin
anası olan böyük Babil». **6** Mən gördüm ki,
qadın müqəddəslərin qanından və İsaya şəhadət
edənlərin qanından sərxoş olub. Bunu görüb
hədsiz heyrətləndim. **7** Onda mələk mənə dedi:
«Nə üçün heyrətə düşdün? Mən sənə qadının
və onu daşıyan yeddi başlı, on buyuzlu vəhşi
heyvanın sırrını açacağam. **8** Gördüyün vəhşi
heyvan var olmuş, indi yox olan və dibsiz
dərinliklərdən çıxməq üzrə olaraq həlaka gedir.
Yer üzündə yaşayan və dünya yaranandan bəri
adı həyat kitabına yazılmamış adamlar vəhşi

heyvanı görəndə heyrətə düşəcək, çünkü o var
olmuş, yox olan, amma yenə gəlməli olandır.
(Abysos g12) **9** Bu işdə müdrik ağıl lazımdır.
Yeddi baş qadının oturduğu yeddi təpədir.
Bunlar həm də yeddi padşahdır. **10** Onlardan
beşi ölüb, biri qalıb, digəri isə hələ gəlməyib
deyən uca bir səs gəldi. **18** Onda şimşək, və
gələndə də qısa müddət qalmalıdır. **11** Bir
ugultu, göy gurultusu və böyük bir zəlzələ zaman var olmuş, indi isə yox olan vəhşi heyvan
baş verdi. Zəlzələ elə güclü idi ki, insanın da səkkizinci padşahdır. O, yeddi padşahdan
yer üzündə yaşamağa başladığı dövrdən bəri biridir və həlaka gedir. **12** Gördüyün on buyuz
bundan böyüyü olmamışdı. **19** Böyük şəhər üç hələ padşahlıq etməyən on padşahdır. Onlar
yərə bölündü və millətlərin şəhərləri dağıldı. vəhşi heyvanla birgə səlahiyyəti elə alıb bir
Allah tərəfindən böyük Babil yada salındı ki, saat padşahlıq edəcəklər. **13** Onların vahid bir
Allahın siddətli qızəb şərabı ilə dolu kasa ona niyyəti var, öz qüdrət və səlahiyyətlərini vəhşi
verilsin. **20** Bütün adalar aradan qalxdı və dağlar heyyvana təhvıl verəcəklər. **14** Onlar Quzu ilə
yox oldu. **21** Göydən adamların üstünə hərəsinin döyüşəcəklər, lakin Quzu onlara qalib gələcək.
çəkisi bir talant olan böyük dolu dənələri yağdı. Çünkü O, ağaların Ağası, padşahların Padşahıdır
Adamlar dolu bəlasına görə Allaha küfr etdilər, və Onunla birgə olanlar da çağırılmış, seçilmiş
çünki bu bəla çox siddətli idi.

15 Mələk mənə dedi:
«Fahişənin üzərində oturduğunu gördüyün
sular – xalqlar, kütłələr, millətlər və dillərdir.
16 Gördüyün vəhşi heyvan və on buyuz isə
fahişəyə nifrat edərək onu soyub çıldaq qoyacaq,
ətinə yeyəcək və onu odda yandıracaq. **17** Çünkü
Allah bunu onların türəyinə qoydu ki, Allahın
niyyətini yerinə yetirsinlər, həmfikir olub Onun
sözləri tamamlanana qədər padşahlıqlarını
vəhşi heyyvana təhvıl versinlər. **18** Gördüyün
qadın da yer üzünün padşahları üzərində
padşahlıq edən böyük şəhərdir».

18 Bundan sonra göydən enən başqa bir
mələyi gördüm. O, böyük səlahiyyətə malik
idi. Yer üzü onun ehtişamı ilə işıqlandı. **2**
O, uca səslə nida edib dedi: «Dağıldı! Böyük
Babil dağıldı! O, cinlərin məskəni, Hər cür
natəmiz ruhun sığınacağı, Hər cür murdar
quşun yuvası, Hər cür murdar və mənfur vəhşi
heyvanın oylağı oldu. **3** Çünkü bütün millətlər
O qadının coşğun əxlaqsızlıq şərabından içdi.
Yer üzünün padşahları Onunla əxlaqsızlıq etdi.
Dünyanın tacirləri Onun şəhvətpərəstliyi ilə
qazanılan sərvətdən varlandı». **4** Mən göydən
belə deyən başqa bir səs də eşitdim: «Ey Mənim
xalqım, oradan çıxın ki, Onun günahlarına
şərik olmayısunız, Onun uğrayacağı bəlalara
düiçar olmayısunız. **5** Çünkü onun günahları

qalaqlanıb göyə çatdı, Allah onun haqsız işlərini deyirdilər: «Vay, vay halına, Dənizdə gəmisi yada saldı. **6** O nə etdişə, Siz də əvəzində olanların hamisinin Oranın çox qiymətli malları ona belə edin. Əməllərinin əvəzini ona ikiqat ilə Varlandığı böyük şəhər! Çünkü bir saat verin. Tökdüyü kasadakı şorabın ikiqatını töküb içində viran oldu». **20** Ey göylər, Müqəddəslər, ona verin. **7** Özünü nə qədər izzətləndirib həvarilər və peyğəmbərlər, Onun halını bayram Şəhvətpərəstlik içində yaşadısa, Ona o qədər edin! Onun sizin üçün çıxartdığı hökmü Allah də işgəncə və yas verin. Çünkü ürəyində onun öz başına gətirdi. **21** Bir güclü mələk deyir: “Mən mələkə taxtında oturmuşam, Dul dəyirman daşı boyda böyük bir daşı götürərək deyiləm, əsla yas tutmayacağam”. **8** Buna dənizə atıb dedi: «Böyük şəhər Babil də Belə görə də bir günün içində Onun üstünə bələlər zoraklıqla yixilacaq, Bir daha görünməyəcək. gələcək, Azara, yasa, aclişa düşər olacaq, odda **22** Çəng çalanların, müğənnilərin, Tütək və yandırılacaq. Çünkü onu mühakimə edən Rəbb şeypur çalanların səsi Artıq səndən gəlməyəcək. Allah qüdrətlidir». **9** Onunla əxlaqsızlıq edən Hər cür sənətlə məşğul olan sənətkar Artıq və şəhvətpərəstlik içində yaşayan yer üzünün səndə olmayacaq. Dəyirman səsi də Artıq padşahları onun yanğından çıxan tüstünü səndən gəlməyəcək. **23** Çıraq işığı Artıq səndən görəndə onun üçün ağlayıb ah-nalə edəcəklər. görünməyəcək. Bəy-gəlin sədasi Artıq səndən **10** Onun çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda gəlməyəcək. Çünkü sənin tacirlərin Yer üzünün dayanıb deyəcəklər: «Vay, vay halına, böyük böyük adamları idı, Bütün millətlər Sənin şəhər, Möhkəm şəhər Babil! Çünkü bir saat sehrbazlığınla aldanmışdı. **24** Peyğəmbərlərin, içində cəzan çatdı». **11** Yer üzünün tacirləri müqəddəslərin və Yer üzündə kəsilənlərin də onun üçün ağlayıb yas tutur, çünkü onların hamisinin qanı O şəhərdə üzə çıxdı». malını – **12** qızıl, gümüş, qiymətli daşlar və mirvariləri; incə kətan, ipək, tünd qırmızı və al rəngli parçaları; hər cür ətirli ağacı; fil sümüyündən, ən qiymətli ağacdən, tuncdan, dəmirdən və mərmərdən olan hər cür aşyanı; **13** darçın, hil, buxur, ətirli yağ və kündürü; şərab, zeytin yağı, narın un və buğdanı; mal-qara, qoyunlar, atlar və arabaları; insan bədənləri və canlarını da artıq heç kəs almır. **14** Onlar deyirlər: «Ürəyinin arzuladığı bəhrələr əlindən çıxdı, Bütün cah-calallı malların yox oldu. Heç kəs onları bir daha tapmayıacaq». **15** Orada bu mallarla varlanan tacirlər bu şəhərin çəkdiyi işgəncənin qorxusundan uzaqda dayanacaq və ağlayıb yas tutaraq deyəcəklər: **16** «Vay, vay halına, incə kətan, tünd qırmızı, al rəngli Parçalardan paltar geyən, Qızıl, qiymətli daşlar və mirvarilərlə Bəzənən böyük şəhər! **17** Çünkü bu qədər var-dövlət Bir saat içində viran oldu». Bütün gəmi rəisləri, sərnişinlər, dənizçilər və dənizdə ticarət edənlərin hamısı uzaqda dayanaraq **18** onun yanğından çıxan tüstüyə baxıb nida edirdilər: «Hənsi şəhər bu böyük şəhərə tay ola bilər?» **19** Onlar başlarına toz töküb fəryad edir və ağlayıb yas tutaraq

19 Bundan sonra göydə böyük bir kütlənin səsinə bənzər uca bir səs eşitdim. Onlar deyirdi: «Halleluya! Xilas, izzət və qüdrət Allahımıza məxsusdur! **2** Çünkü Onun hökmələri Həqiqi və ədalətlidir. O, əxlaqsızlığı ilə yer üzünü azdırın Böyük fahişəni mühakimə etdi, Özullarının qanının qisasını Ondan aldı». **3** Onlar dedi: «Halleluya! Fahişədən çıxan tüstü əbədi olaraq yüksəlsər». (aiən g165) **4** Onda iyirmi dörd ağsaqqal və dörd canlı məxlüq yerə qapanaraq taxtda oturan Allaha səcdə edib dedi: «Amin! Halleluya!» **5** Taxtdan da belə bir səs geldi: «Ey Onun bütün qulları, Böyükdən kiçiyə qədər Ondan qorxanlar, Allahımızı mədh edin!» **6** Mən böyük bir kütlənin, gur suların və güclü göy gurultusunun səsinə bənzər bir səs də eşitdim. Bu səs deyirdi: «Halleluya! Çünkü Külli-İxtiyar Rəbb Allahımız Padsahlıq taxtına çıxdı! **7** Gəlin sevinib şad olaq, Onu izzətləndirək! Çünkü Quzunun toyu başlayır. Gəlini özünü hazırlayıb; **8** Geyinmək üçün ona Təmiz, parlaq və incə kətan verildi». İncə kətan müqəddəslərin saleh əməllərinin rəmziidir. **9** Onda mələk mənə dedi: «Yaz: Quzunun toy ziyaftinə dəvət olunanlar nə bəxtiyardır!» Yenə də mənə dedi:

«Bunlar Allahın həqiqi sözləridir». 10 Mən ona bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin. səcdə etmək üçün ayaqlarına düşdüm. Amma Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən də səninlə və edilməlidir. (Abyssos g12) 4 Taxtları və onların İsa barədə şəhadət edən qardaşlarını birgə üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm Allahın quluyam. Allaha səcdə et. Çünkü ısanın etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir». 11 Mən Allahın kəlamı uğrunda boyunu vurulmuş canları gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə Onun belinda oturan Süvari Sadiq və Haqq səcdə etməyib alınlara və əllərinə damğanı adlanır və ədalətlə hökm çıxararaq döyüşür. qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihlə birgə 12 Onun gözləri odlu alovə bənzəyir. Başında min il padşahlıq etdi. 5 Bu, birinci dirilmədir. çoxlu sayıda kiçik tac var və üzərində Özündən Qalan ölürlərsə min il bitməyinçə dirilmədi. 6 başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. 13 Birinci dirilmədə iştirak edənlər baxtıyar və O, qana batmış bir paltar geyinib və Onun müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində adı Allahın Kəlamıdır. 14 Göydə olan ordular səlahiyyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və ağ, təmiz və incə kətan geyinərkən ağ atların Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il belində Onun ardına gedirdi. 15 Onun ağızından padşahlıq edəcək. 7 Min il bitəndən sonra millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılınc Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. 8 çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara aqalıq edəcək». Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində Külli-ixtiyar Allahın şiddətli qəzəb şərabının olan millətləri - Qoq və Maqoqu aldadıb döyüşə hazırlanmış üzümsixanı Özü tapdalayacaq. 16 toplasın; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. Onun paltarının və budunun üstündə bu ad 9 Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib yazılıb: «Padşahların Padşahi və ağaların Ağası». müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri 17 Günəşdə dayanan bir mələyi da gördüm. O, mühasirəyə aldılar. Lakin göydən od düşüb uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün onları yandırıb-yaxdı. 10 Onları aldadən iblis də quşlara dedi: «Allahın böyük ziyafətinə galin. vəhşi heyvanın və yalançı peyğəmbərin atıldığı Bir yerə yiğilin ki, 18 padşahların, sərkərdələrin, yera - odlu küükürd gölüna atıldı. Bunlar gecə- igaidlərin ətini, atların və bellərində oturan gündüz, əbədi olaraq işgəncə çəkəcək. (aiən g165, atlıların ətini, azadların və qulların, böyük Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Böyük ağ taxt və onun və kiçiklərin hamısının ətini yeyəsiniz». 19 üstündə Oturani gördüm. Yer və göy Onun Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün önündən qaçı və onlara yer tapılmadı. 12 padşahları və onların orduları atın belində Mən gördüm ki, böyükdən kiçiyyə qədər ölürlər oturan Süvari ilə və Onun qoşunu ilə döyüşməyə taxtnın önündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat toplaşıb. 20 Vəhşi heyvan yaxalandı; onun kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölülər önündə əlamətlər göstərmmiş, bunlarla onun kitablarda yazınlara əsasən öz əməllərinə görə damgasını qəbul edib surətinə səcdə edənləri mühakimə olundu. 13 Dəniz öz içində olan aldatmış yalançı peyğəmbər də yaxalandı. Hər ələmətlər yaranan od gölüne atıldı. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Başqaları isə atın belində onları yaxalayıb. 22 Mən onu qoşunu ilə döyüşməyə oturan Süvarinin ağızından çıxan qılıncla həlak oturan Süvarinin ağızından çıxan qılıncla həlak oldu. Bütün quşlar da onların ətini yeyib doydu.

20 Mən göydən enən bir mələyi gördüm. Onun əlində dibsiz dərinliyin açarı və böyük bir zəncir var idi. (Abyssos g12) 2 O, ejdahani - iblis və Şeytan deyilən o qədim ilanı tutub min il müddətinə zəncirledi. 3 Onu dibsiz dərinliyə atdı və qapısını bağlayıb möhürlədi ki, min il

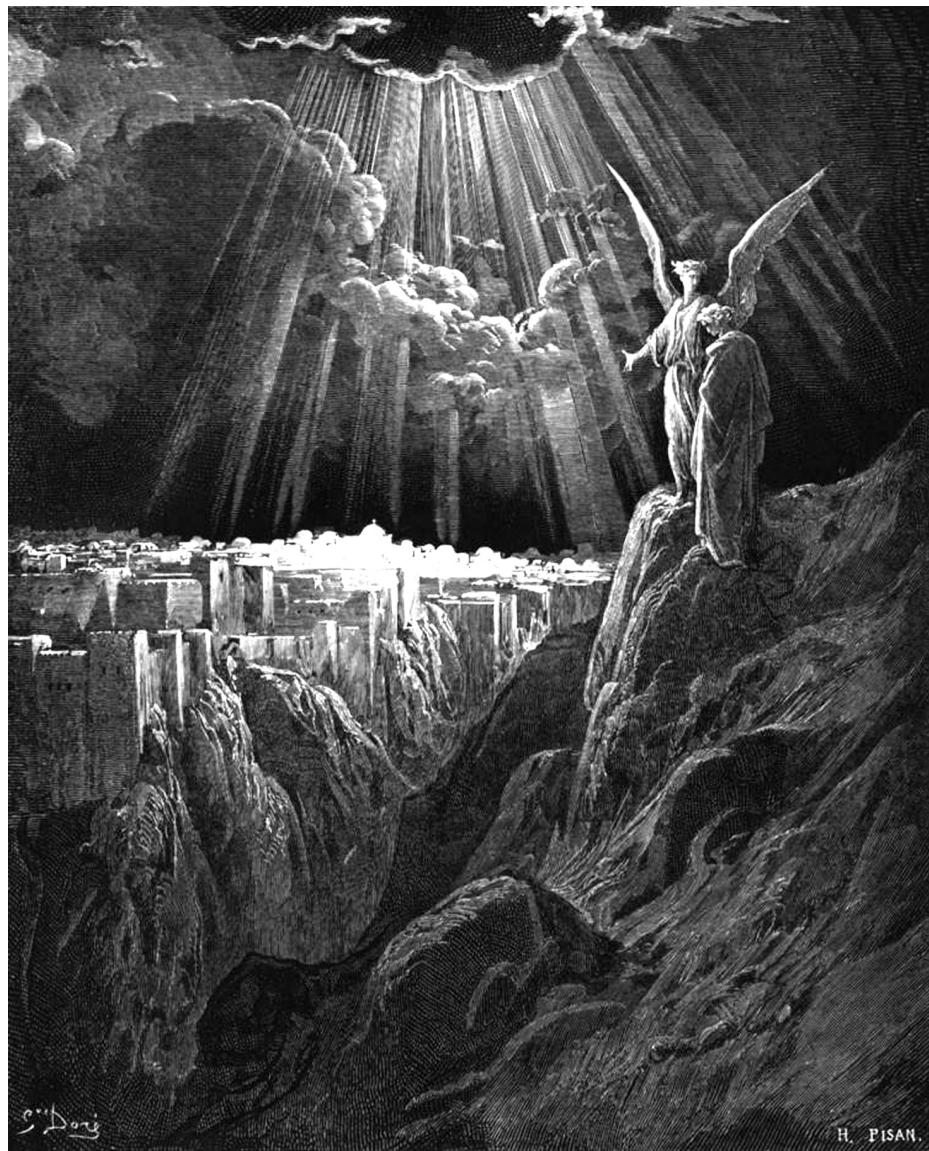
bitənə qədər millətləri daha aldada bilməsin. Bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad edilməlidir. (Abyssos g12) 4 Taxtları və onların İsa barədə şəhadət edən qardaşlarını birgə üzərində oturanları da gördüm. Onlara hökm Allahın quluyam. Allaha səcdə et. Çünkü ısanın etmək ixtiyarı verildi. İsa barədə şəhadət və şəhadəti peyğəmbərlərə ilham verir». 11 Mən Allahın kəlamı uğrunda boyunu vurulmuş canları gördüm ki, göy yarılıb və orada bir ağ at var. da gördüm. Vəhşi heyvana və onun surətinə Onun belinda oturan Süvari Sadiq və Haqq səcdə etməyib alınlara və əllərinə damğanı adlanır və ədalətlə hökm çıxararaq döyüşür. qəbul etməmişdilər. Onlar dirilib Məsihlə birgə 12 Onun gözləri odlu alovə bənzəyir. Başında min il padşahlıq etdi. 5 Bu, birinci dirilmədir. çoxlu sayıda kiçik tac var və üzərində Özündən Qalan ölürlərsə min il bitməyinçə dirilmədi. 6 başqa heç kəsin bilmədiyi bir ad yazılıb. 13 Birinci dirilmədə iştirak edənlər baxtıyar və O, qana batmış bir paltar geyinib və Onun müqəddəsdir. İkinci ölümün onlar üzərində adı Allahın Kəlamıdır. 14 Göydə olan ordular səlahiyyəti yoxdur. Əksinə, onlar Allahın və ağ, təmiz və incə kətan geyinərkən ağ atların Məsihin kahinləri olub Onunla birgə min il belində Onun ardına gedirdi. 15 Onun ağızından padşahlıq edəcək. 7 Min il bitəndən sonra millətlərə zərbə vurmaq üçün iti bir qılınc Şeytan atıldığı zindandan azad ediləcək. 8 çıxır. O, «dəmir əsa ilə onlara aqalıq edəcək». Oradan çıxacaq ki, yer üzünün dörd tərəfində Külli-ixtiyar Allahın şiddətli qəzəb şərabının olan millətləri - Qoq və Maqoqu aldadıb döyüşə hazırlanmış üzümsixanı Özü tapdalayacaq. 16 toplasın; onların sayı dəniz qumu qədər çoxdur. Onun paltarının və budunun üstündə bu ad 9 Onlar yer üzünün hər tərəfinə hücum edib yazılıb: «Padşahların Padşahi və ağaların Ağası». müqəddəslərin düşərgəsini və sevimli şəhəri 17 Günəşdə dayanan bir mələyi da gördüm. O, mühasirəyə aldılar. Lakin göydən od düşüb uca səslə nida edib göyün ortasında uçan bütün onları yandırıb-yaxdı. 10 Onları aldadən iblis də quşlara dedi: «Allahın böyük ziyafətinə galin. vəhşi heyvanın və yalançı peyğəmbərin atıldığı Bir yerə yiğilin ki, 18 padşahların, sərkərdələrin, yera - odlu küükürd gölüna atıldı. Bunlar gecə- igaidlərin ətini, atların və bellərində oturan gündüz, əbədi olaraq işgəncə çəkəcək. (aiən g165, atlıların ətini, azadların və qulların, böyük Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Böyük ağ taxt və onun və kiçiklərin hamısının ətini yeyəsiniz». 19 üstündə Oturani gördüm. Yer və göy Onun Mən gördüm ki, vəhşi heyvan, yer üzünün önündən qaçı və onlara yer tapılmadı. 12 padşahları və onların orduları atın belində Mən gördüm ki, böyükdən kiçiyyə qədər ölürlər oturan Süvari ilə və Onun qoşunu ilə döyüşməyə taxtnın önündə dayanıb. Kitablar açıldı və həyat toplaşıb. 20 Vəhşi heyvan yaxalandı; onun kitabı olan başqa bir kitab da açıldı. Ölülər önündə əlamətlər göstərmmiş, bunlarla onu kitablarda yazınlara əsasən öz əməllərinə görə mühakimə olundu. 13 Dəniz öz içində olan ələmətlər, ölüm və ölürlər diyari da öz qoynunda olan ölürləri təslim etdi. Hər biri öz əməlinə görə mühakimə olundu. (Hadəs g86) 14 Ölüm və ölürlər diyari odlu gölə atıldı. Bu odlu göl ikinci ölümdür. (Hadəs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Kimin adı həyat kitabına yazılmayıbsa, o, odlu gölə atıldı. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Mən yeni bir göy və yeni bir yer gördüm. Çünkü əvvəlki yerlə əvvəlki göy keçib getmişdi, dəniz də artıq yox idi. 2 Mən

müqəddəs şəhərin – yeni Yeruşəlimin göydən, da ölçüdə: onun hündürlüyü mələyin istifadə Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz etdiyi insan ölçüsünə görə 144 qulac idi. **18** bəyi üçün bəzadılmış gəlin kimi hazırlanmışdı. Divar yəşəm daşından tikilmişdi, şəhər isə şəffaf **3** Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim: şüşəyə bənzər saf qızıldan idi. **19** Şəhər divarının «Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. təməlləri hər cür qiymətli daşla – birinci təməl Allah onlarla birgə məskən salacaq; onlar Onun yəşəmlə, ikincisi göy yaqutla, üçüncüüsü əqiqlə, xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq dördüncüüsü zümrüdlə, **20** beşinciisi damarlı aralarında yaşayacaq. **4** Allah onların bütün əqiqlə, altıncısı qırmızı əqiqlə, yeddinciisi sarı göz yaşlarını silecək. Artıq ölüm olmayacaq. yaqutla, səkkizincisi berillə, doqquzuncusu Yas, nalə və ağrı bir daha olmayıacaq. Çünkü topazla, onuncusu zəbərcədlə, on birinci əvvəlki şeylər keçib getdi». **5** Taxtda Oturan sirkonla, on ikincisi ametistlə bəzədilmişdi. **21** dedi: «Budur, Mən hər şeyi yenidən qururam». On iki darvaza on iki mirvaridən düzəldilmişdi. Şəhərin baş həqiqidir». **6** O mənə dedi: «Tamam oldu! Alfa küçəsi isə şüşə kimi şəffaf olan xalis qızıldan idi. və Omeqa, Başlanğıc və Axır Mənəm. Mən **22** Mən orada məbəd görmədim, çünkü oranın susayana həyat suyunun qaynağından müftə su məbədi Külli-İxtiyar Rəbb Allah və Quzudur. verəcəyəm. **7** Qalib gələn bunları irs alacaq; **23** Şəhərin işıqlanması üçün nə günəşə, nə “Mən ona Allah, o isə Mənə oğul olacaq”. də aya ehtiyacı var, çünkü Allahın ehtişamı **8** Qorxaqların, imansızların, iyrəncərin, qatillərin, əxlaqsızların, sehrbazların, bütərəstlərin və bütün yalançıların aqibəti isə od və kükürdlə yanan göldə olacaq; bu, **ikinci ölümdür».** (Limnē Pyr g3041 g4442) **9** Son orada gecə olmayıacaq. **26** Millətlərin cah-calal yeddi bəla ilə dolu yeddi nimçəsi olan yeddi və şərəfi oraya gətiriləcək. **27** Oraya murdar mələkdən biri gəlib mənimlə danışaraq dedi: olan heç bir şey, iyrənc iş görən və yalan «Gəl, mən sənə Quzunun arvadı olacaq gəlini danışan heç kim əsla girməyəcək, yalnız adları göstərim». **10** O məni Ruhda böyük və uca bir Quzunun həyat kitabına yazılınlar girəcək. dağın başına apardı. Oradan mənə göydən, Allahın yanından enən müqəddəs şəhəri, Yeruşəlimi göstərdi. **11** Allahın ehtişamı orada idi; oradakı işıq ən qiymətli daş – büllur yəşəm daşı kimi parıldayırdı. **12**oranın böyük və uca divarı, on iki darvazası var idi. Darvazalarda on iki mələk durmuşdu. Darvazaların üstündə İsrailin on iki qəbiləsinin adı həkk olunmuşdu. **13** Şərqdə üç darvaza, şimalda üç darvaza, cənubda üç darvaza və qərbdə üç darvaza var idi. **14** Şəhər divarının on iki təməli var idi və təməllərin üstündə Quzunun On iki həvarisinin adı var idi. **15** Mənimlə danışan mələyin əlində şəhəri, oranın darvazalarını və divarını ölçmək üçün bir qızıl ölçü qamışı var idi. **16** Şəhər dördbucaqlı şəklində idi və oranın uzunluğu eninə bərabərdir. Mələk qamışla şəhəri ölçüdə: oranın uzunluğu, eni və hündürlüyü bərabər olub 12 000 stadi idi. **17** O, şəhərin divarını

22 Mələk mənə həyat suyu axan çayı göstərdi. Bu çay büllur kimi parlaq olub Allahın və Quzunun taxtından çıxır **2** və şəhərin baş küçəsinin ortasından axırı. Çayın hər iki təyində on iki cür meyvə gətirən həyat ağacı var idi. O ağac hər ay meyvə gətirir. Onun yarpaqları millətlərə şəfa vermək üçündür. **3** Daha lənətlənən heç bir şey olmayıacaq. Allahın və Quzunun taxtı orada olacaq və qulları Ona ibadət edəcək. **4** Onlar Onun üzünü görəcək, alınlarında Onun adını daşıyacaqlar. **5** Artıq gecə olmayıacaq, heç kəsin çəraq və günəş işığına ehtiyacı olmayıacaq. Çünkü Rəbb Allah onlara işıq verəcək və onlar əbədi olaraq padşahlıq edəcək. (aiən g165) **6** Mələk mənə dedi: «Bu sözələr etibarlı və həqiqidir. Peygəmbərlərin ruhlarına ilham verən Rəbb Allah mələyini göndərib ki, Öz qullarına tezliklə baş verməli hadisələri göstərsin». **7** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm!

Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərinə riayət edən kəs nə bəxtiyardır!» **8** Mən Yəhya bunları eşitdim və gördüm. Eşidib gördükdə bunları mənə göstərən mələyə səcdə etmək üçün onun ayaqlarına düşdüm. **9** Amma o mənə dedi: «Yox, olmaz! Mən səninlə, peyğəmbər qardaşlarınıla və bu kitabın sözlərinə riayət edənlərlə birləş Allah quluyam. Allaha səcdə et». **10** Yenə də mənə dedi: «Bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini möhürləmə, çünkü vaxt yaxındır. **11** Haqsızlıq edən qoy daha da haqsızlıq etsin. Murdar olan daha da murdarlansın. Saleh olansa qoy daha da saleh işlər görsün. Müqəddəs olan daha da müqəddəs olsun». **12** İsa deyir: «Budur, tezliklə gəlirəm. Verəcəyim mükafat Mənimlədir və hər kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəyəm. **13** Alfa və Omeqa, Birinci və Sonuncu, Başlangıç və Axır Mənəml!» **14** Xalatlarını günahdan təmizləyənlər nə bəxtiyardır! Bununla da həyat ağacından yeməyə icazələri olacaq, darvazalardan keçib şəhərə girəcəklər. **15** İt kimi murdarlar, sehrbazlar, əxlaqsızlar, qatillər, bütürəstlər və yalanı sevib danışan hər kəssə kənardə qalacaq. **16** Yenə deyir: «Mən İsa Öz mələyimi göndərdim ki, cəmiyyətlərə aid olan bu şəhadəti sizə versin. Mən Davudun Kökü və Nəslisi, parlaq Dan Ulduzuyam». **17** Ruh da, gəlin də deyir: «Gəl!» Qoy eşidən də desin: «Gəl!» Susayan qoy gəlsin, arzu edən həyat suyunu müftə götürsün. **18** Mən bu kitabın peyğəmbərlik sözlərini eşidən hər kəsə xəbərdarlıq edirəm: kim bunlara bir şey artırarsa, Allah da ona bu kitabda yazılan bələlərə artıracaq; **19** kim bu peyğəmbərlik kitabının sözlərindən bir şey götürərsə, Allah da bu kitabda yazılmış həyat ağacından və müqəddəs şəhərdən ona düşən payı götürəcək. **20** Bunlara şəhadət edən deyir: «Bəli, tezliklə gəlirəm!» Amin. Gəl, ya Rabb İsa! **21** Rəbb İsanın lütfü hamiya yar olsun! Amin.

Mən müqəddəs şəhərin - yeni Yeruşəlimin göydən, Allahın yanından endiyini gördüm. Şəhər öz bəyi üçün bəzədilmiş gəlin kimi hazırlanmışdı. Taxtdan belə deyən uca bir səs eşitdim:

«Budur, Allahın məskəni insanların arasındadır. Allah onlarla birgə məskən salacaq;
onlar Onun xalqı olacaq, Allah Özü onların Allahı olaraq aralarında yaşayacaq.

Vəhy 21:2-3

Oxocular Üçün Göstərişlər

Azeri at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Lügət

Azeri at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Lügət +

AionianBible.org/Bibles/Azerbaijani---Azerbaijani-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romalilara 10:7
Vəhy 9:1
Vəhy 9:2
Vəhy 9:11
Vəhy 11:7
Vəhy 17:8
Vəhy 20:1
Vəhy 20:3

Həvarılərin İsləri 3:21
Həvarılərin İsləri 15:18
Romalilara 1:25
Romalilara 9:5
Romalilara 11:36
Romalilara 12:2
Romalilara 16:27
1 Korinfilərə 1:20
1 Korinfilərə 2:6
1 Korinfilərə 2:7
1 Korinfilərə 2:8
1 Korinfilərə 3:18
1 Korinfilərə 8:13
1 Korinfilərə 10:11
2 Korinfilərə 4:4
2 Korinfilərə 9:9
2 Korinfilərə 11:31
Qalatiyalilara 1:4
Qalatiyalilara 1:5
Efeslilərə 1:21
Efeslilərə 2:2
Efeslilərə 2:7
Efeslilərə 3:9
Efeslilərə 3:11
Efeslilərə 3:21
Efeslilərə 6:12
Filipilikərə 4:20
Kolosselilərə 1:26
1 Timoteyə 1:17
1 Timoteyə 6:17
2 Timoteyə 4:10
2 Timoteyə 4:18
Titə 2:12
İbranilərə 1:2
İbranilərə 1:8
İbranilərə 5:6
İbranilərə 6:5
İbranilərə 6:20
İbranilərə 7:17
İbranilərə 7:21
İbranilərə 7:24
İbranilərə 7:28
İbranilərə 9:26
İbranilərə 11:3
İbranilərə 13:8
İbranilərə 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 Yəhya 2:17
2 Yəhya 1:2
Yəhuda 1:13
Yəhuda 1:25
Vəhy 1:6
Vəhy 1:18
Vəhy 4:9
Vəhy 4:10
Vəhy 5:13
Vəhy 7:12
Vəhy 10:6
Vəhy 11:15
Vəhy 14:11
Vəhy 15:7
Vəhy 19:3
Vəhy 20:10
Vəhy 22:5

aïdios

Romalilara 1:20
Yəhuda 1:6

1 Korinfilərə 8:13
1 Korinfilərə 10:11
2 Korinfilərə 4:4
2 Korinfilərə 9:9
2 Korinfilərə 11:31
Qalatiyalilara 1:4
Qalatiyalilara 1:5
Efeslilərə 1:21
Efeslilərə 2:2
Efeslilərə 2:7
Efeslilərə 3:9
Efeslilərə 3:11
Efeslilərə 3:21
Efeslilərə 6:12
Filipilikərə 4:20
Kolosselilərə 1:26
1 Timoteyə 1:17
1 Timoteyə 6:17
2 Timoteyə 4:10
2 Timoteyə 4:18
Titə 2:12
İbranilərə 1:2
İbranilərə 1:8
İbranilərə 5:6
İbranilərə 6:5
İbranilərə 6:20
İbranilərə 7:17
İbranilərə 7:21
İbranilərə 7:24
İbranilərə 7:28
İbranilərə 9:26
İbranilərə 11:3
İbranilərə 13:8
İbranilərə 13:21
1 Peter 1:23

aiōnios

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yəhya 4:14
Yəhya 6:51
Yəhya 6:58
Yəhya 8:35
Yəhya 8:51
Yəhya 8:52
Yəhya 9:32
Yəhya 10:28
Yəhya 11:26
Yəhya 12:34
Yəhya 13:8
Yəhya 14:16

Matta 18:8
Matta 19:16
Matta 19:29
Matta 25:41
Matta 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yəhya 3:15
Yəhya 3:16
Yəhya 3:36
Yəhya 4:14
Yəhya 4:36
Yəhya 5:24
Yəhya 5:39
Yəhya 6:27
Yəhya 6:40
Yəhya 6:47
Yəhya 6:54
Yəhya 6:68

Yəhya 10:28
Yəhya 12:25
Yəhya 12:50
Yəhya 17:2
Yəhya 17:3
Həvarilərin İsləri 13:46
Həvarilərin İsləri 13:48
Romailara 2:7
Romailara 5:21
Romailara 6:22
Romailara 6:23
Romailara 16:25
Romailara 16:26
2 Korinflilərə 4:17
2 Korinflilərə 4:18
2 Korinflilərə 5:1
Qalatiyalılara 6:8
2 Saloniqlilərə 1:9
2 Saloniqlilərə 2:16
1 Timoteyə 1:16
1 Timoteyə 6:12
1 Timoteyə 6:16
2 Timoteyə 1:9
2 Timoteyə 2:10
Titə 1:2
Titə 3:7
Filimona 1:15
İbraniılərə 5:9
İbraniılərə 6:2
İbraniılərə 9:12
İbraniılərə 9:14
İbraniılərə 9:15
İbraniılərə 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 Yəhya 1:2
1 Yəhya 2:25
1 Yəhya 3:15
1 Yəhya 5:11
1 Yəhya 5:13
1 Yəhya 5:20
Yəhuda 1:7
Yəhuda 1:21
Vəhy 14:6

eleēsē

Romailara 11:32

Geenna

Matta 5:22
Matta 5:29
Matta 5:30
Matta 10:28
Matta 18:9
Matta 23:15
Matta 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
Yaqub 3:6
Hadēs
Matta 11:23
Matta 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Həvarilərin İsləri 2:27
Həvarilərin İsləri 2:31
1 Korinflilərə 15:55
Vəhy 1:18
Vəhy 6:8
Vəhy 20:13
Vəhy 20:14
Vəhy 19:20
Vəhy 20:10
Vəhy 20:14
Vəhy 20:15
Vəhy 21:8

Sheol

Yaradılış 37:35
Yaradılış 42:38
Yaradılış 44:29
Yaradılış 44:31
Saylar 16:30
Saylar 16:33
Qanunun Təkrarı 32:22
Birinci Samuel 2:6
İkinci Samuel 22:6
Birinci Padşahlar 2:6
Birinci Padşahlar 2:9
Əyyub 7:9
Əyyub 11:8
Əyyub 14:13
Əyyub 17:13
Əyyub 17:16
Əyyub 21:13
Əyyub 24:19
Əyyub 26:6
Zəbur 6:5
Zəbur 9:17
Zəbur 16:10
Zəbur 18:5
Zəbur 30:3
Zəbur 31:17
Zəbur 49:14
Zəbur 49:15
Zəbur 55:15
Zəbur 86:13
Zəbur 88:3
Zəbur 89:48

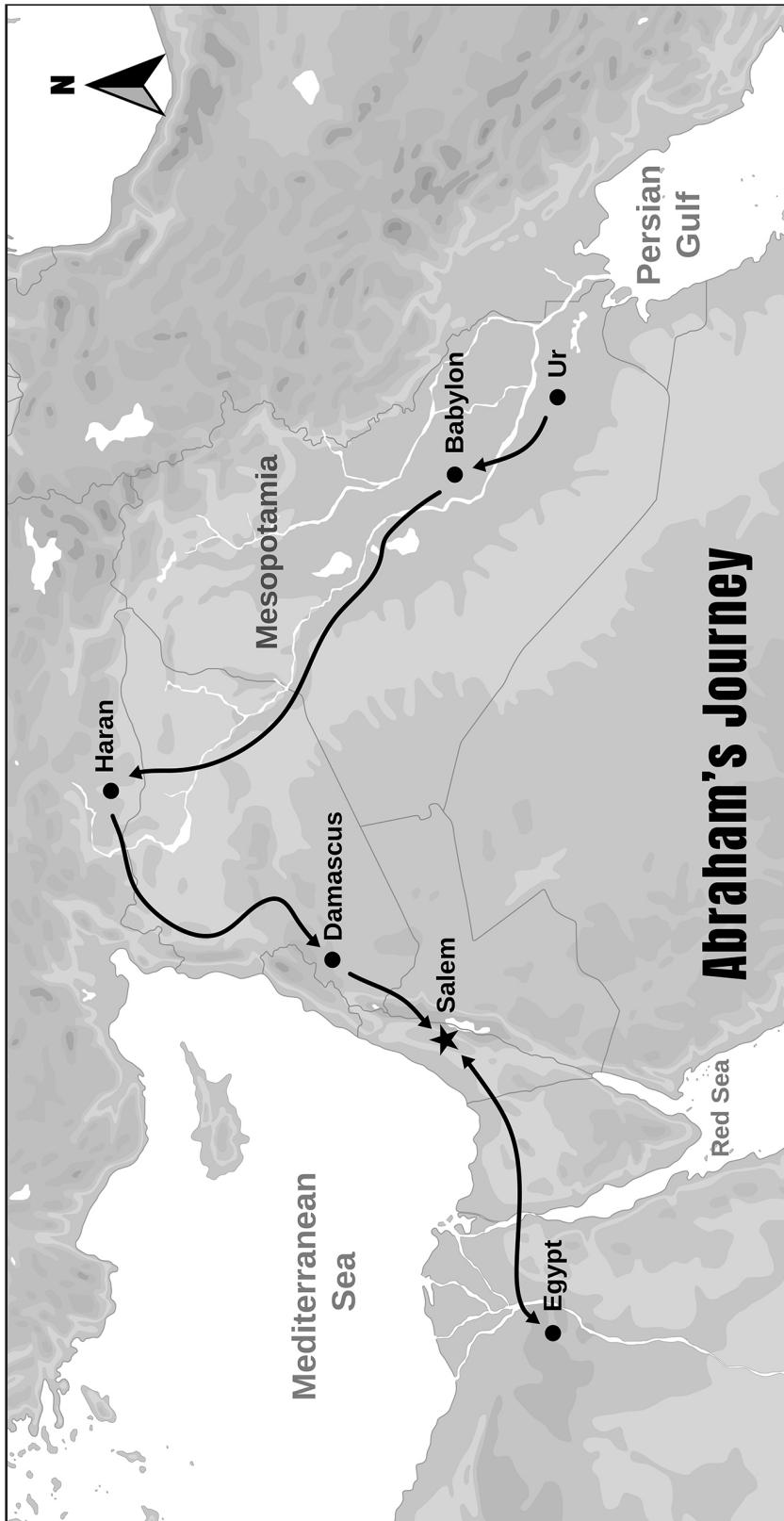
Zəbur 116:3
Zəbur 139:8
Zəbur 141:7
Süleymanın Məsəlləri 1:12
Süleymanın Məsəlləri 5:5
Süleymanın Məsəlləri 7:27
Süleymanın Məsəlləri 9:18
Süleymanın Məsəlləri 15:11
Süleymanın Məsəlləri 15:24
Süleymanın Məsəlləri 23:14
Süleymanın Məsəlləri 27:20
Süleymanın Məsəlləri 30:16
Vaiz 9:10
Nəğmələr Nəğməsi 8:6
Yeşaya 5:14
Yeşaya 7:11
Yeşaya 14:9
Yeşaya 14:11
Yeşaya 14:15
Yeşaya 28:15
Yeşaya 28:18
Yeşaya 38:10
Yeşaya 38:18
Yeşaya 57:9
Yezekel 31:15
Yezekel 31:16
Yezekel 31:17
Yezekel 32:21
Yezekel 32:27
Huşə 13:14
Amos 9:2
Yunus 2:2
Habaqquq 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

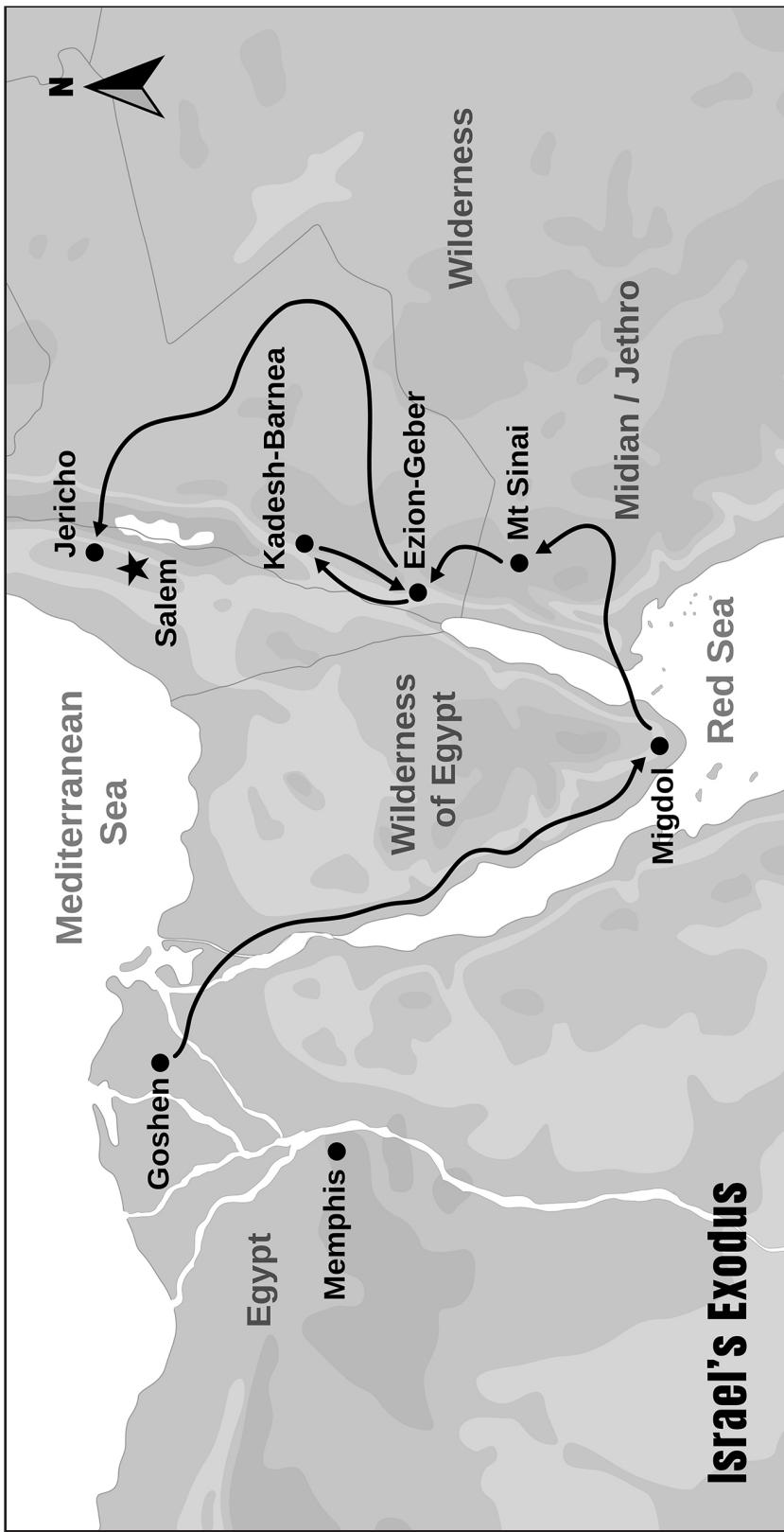
Questioned

None yet noted

Abraham's Journey

İbrahim çağırıldığında iman vasıtasıyla itaatli olmuş ırs alacağının torpağına geldi. O hara getdiyiini bilmeyerek yola çixdı. - İbranillərə 11:8

Firon xalqı buraxdı ğı zaman Allah onları Filistilərin ölkəsindən yol qısa olduğuuna baxmayaq, o yolla gətirmədi.
Çünki O dedi: «Yoxsa xalq müharibə görəndə bəlkə pəşman olub Misirə qayıdır». - Çixış 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

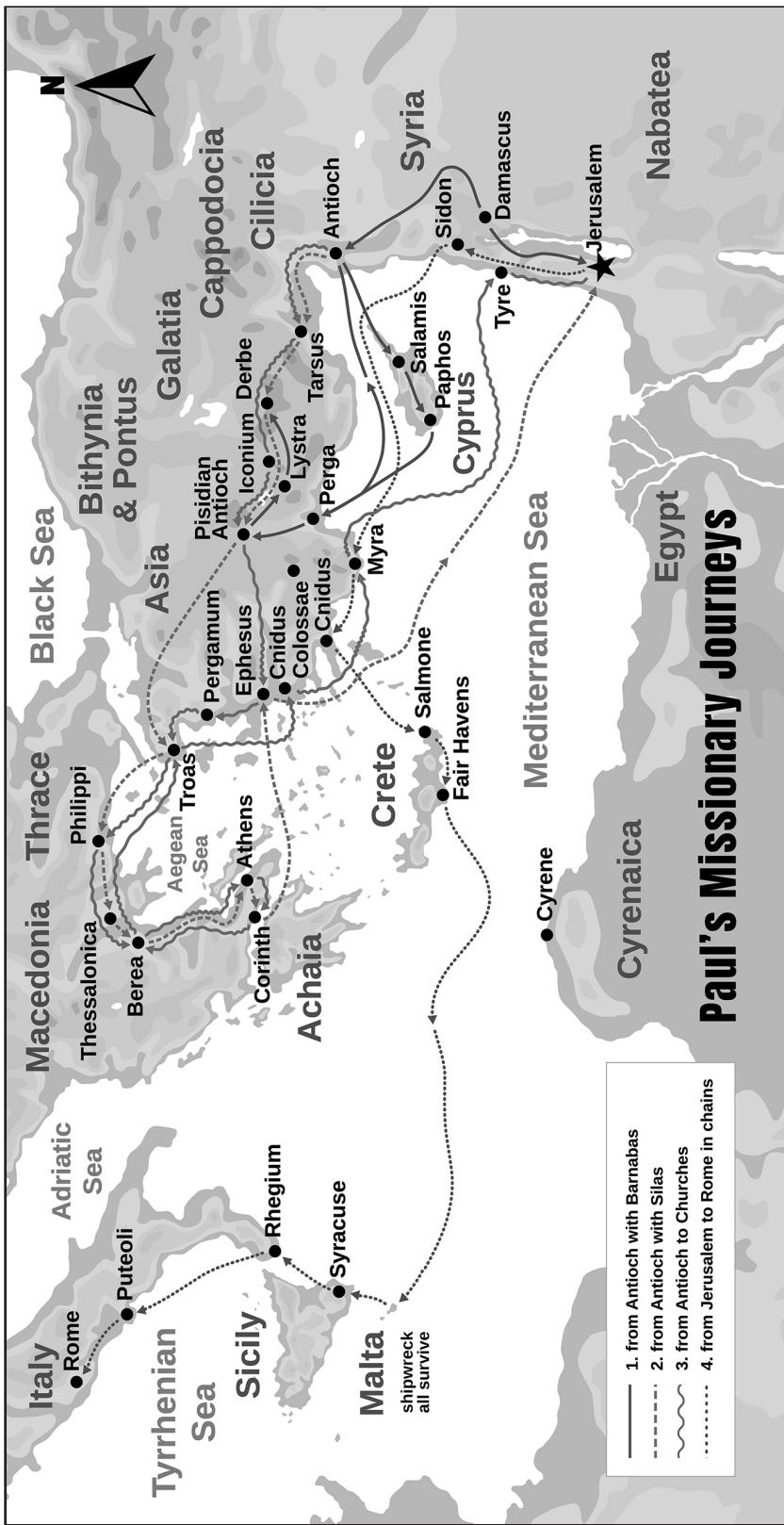
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Çünkü Beşer Oğlu galmadı ki, Ona hizmet etsinler, galdi ki, Özü hizmet etsin ve çoxlarını satın almaq üçün Öz canını fidye versin. - Mark 10:45

Paul's Missionary Journeys

İsa Məstihin qulu, həvari olmağa çağırılmış, Allahın Müjdəsinini yaymaq üçün seçilmiş mən Pauldan salam! - Romalılara 1:1

1. from Antioch with Barnabas
2. from Antioch with Silas
3. from Antioch to Churches
4. from Jerusalem to Rome in chains

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Taleyi

Azeri at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Beləliklə, gedin, bütün mülkləri Mənim şagirdim edin; onları Ata, Oğul və Müqəddəs Ruh adı ilə vəftiz edin; - Matta 28:19

